

Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ΠΤΥΧΑΡΧΗ
ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ

8

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



Rizzo - Rangabe

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΑΙ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



Εἰς τὴν Βιβλιοθήκην

ΑΠΑΝΤΑ
ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΡΙΖΟΥ

ΤΟΥ

ΡΑΓΚΑΒΗ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΜΟΥ Ε' 8.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Μεταφράσεις νεωτέρων Γραμμάτων

ΑΘΗΝΩΝ



ΤΥΠΟΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

Ἐπὶ τῆς διαστικυρώσεως τῶν ὁδῶν Αἰόλου καὶ Ἀκαδημίας.

1879

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΝΑΘΑΝ Ο ΣΟΦΟΣ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΝ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΓΟΤΘ. ΕΦΡ. ΛΕΣΙΓΓ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΑΘΗΝΩΝ



Ἦσαν, ὅτε κένταυρα θεοὶ εἶσι.

Περὶ ΓΕΛΛΙΩ.



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ὁ ΣΟΥΛΤΑΝΟΣ ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ.

ΣΙΤΑ, ἀδελφή αὐτοῦ.

ΝΑΘΑΝ, πλούσιος Ἰουδαῖος ἐν Ἱερουσαλὴμ.

ΡΕΧΑ, θετὴ θυγάτηρ αὐτοῦ.

ΔΑΪΑ, Χριστιανή, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἰουδαίου ὡς τροφὸς τῆς Ῥέχας.

Νέος Ναΐτης.

Εἰς Δερβίσης.

Ὁ καθολικὸς Πατριάρχης τῆς Ἱερουσαλὴμ.

Εἰς Μοναχός.

Εἰς Ἐμίρς, καὶ Μαμελοῦκοι τοῦ Σαλαδίνου

Ἡ σκηνὴ ἐν Ἱεροσολύμοις.



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ



ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Πρόδομος τῆς οἰκίας Ναθάν

ΝΑΘΑΝ, ἱππιστρίων ἐξ ὁδοιπορίας ΔΑΪΑ, σπεύδουσα εἰς προὔπαντι, 1891

ΔΑΪΑ

Εἶν' ὁ Ναθάν! Ναί, εἶναι! Δόξα τῷ Θεῷ
πῶς τέλος πάντων, τέλος ἐπαυήλθατε.

ΝΑΘΑΝ

Ναί, δόξα τῷ! Πλὴν λέγεις τέλος πάντων. Πῶς;
να ἐπιστρέψω πρότερον εἶχον σκοπόν,
ἢ ἐδυνάμην; Ἀλλ' ἡ Ἱερουσαλήμ
κ' ἡ Βαβυλῶν, ὥς εἶχον ἐλικοδρομῶν,
ἀπέχουσι σταδίων χιλιάδας ἑξ·
καὶ ὀρλημάτων εἵσπραξις δὲν ἀπαιτεῖ
βραχὺν τὸν χρόνον, οὐδὲ εἶν' ὑπόθεσις
ἐκ τῶν πολὺ προχείρων.

ΔΑΪΑ

ὦ Ναθάν, ἐδὼ
ποία καὶ πόση συμφορὰ σ' ἠπείλησεν
ἐν τούτοις! Τὴν οἰκίαν. . .

ΝΑΘΑΝ

Ἀπετέφρωσε
τὸ πῦρ· ἤξεύρω. Εἴθε νὰ μὴ ἔχω τί
νὰ μάθω ἄλλο πλὴν αὐτοῦ ἀπαΐσιον.



ΔΑΪΑ

Καὶ παρ' ὀλίγον μέχρι γῆς ἐκαίετο.

ΝΑΘΑΝ

Τότε, Δαΐα, ἄλλην θὰ ἐκτίζομεν,
εὐπρεπεστέραν ταύτης.

ΔΑΪΑ

Ἀληθέστατον.

Ἢ Ῥέχα ὅμως παρὰ τρίχα νὰ καῇ.

ΝΑΘΑΝ

Τίς νὰ καῇ; ἢ Ῥέχα; Τίς; ἢ Ῥέχα μου;

ὦ! τοῦτο ὄχι, δὲν τὸ ἤκουσα. Λοιπὸν

θὰ μ' ἦτο τότε ἡ οἰκία περιττή.

Δὲν εἶπες, παρὰ τρίχα; Ἀληθῶς λοιπὸν,

εἰπὲ, ἐκάη; Ναὶ ἐκάη. Λέγε το.

Εἰπέ το, φόνευσόν με. Μὴ τὴν βάσανον
αὐτήν. Ἐκάη.

ΔΑΪΑ

Ἄν ἐκαίετο, ἐγὼ
τὴν ἀγγελίαν ταύτην θὰ σᾶς ἔφερον;

ΝΑΘΑΝ

ὦ! πῶς νὰ μὲ τρομάξης τέσον! Ῥέχα μου,
ὦ Ῥέχα!

ΔΑΪΑ

Εἶναι ἐδική σας; Ῥέχα σας;

ΝΑΘΑΝ

Μὴ θ' ἀπομάθω τὴν συνήθειάν ποτε
τοῦ νὰ τὴν λέγω ἰδικήν μου;

ΔΑΪΑ

Λέγετε



κτῆμά σας ὅ,τι ἔχετε, καθ' ὅμοιον
δικαίωμα;

ΝΑΘΑΝ

Κατ' ὄχι μεγαλύτερον.
Ὅ,τι ἂν ἔχω μ' ἔδωκεν ἡ φύσις, ἢ
ἡ τύχη. Τοῦτο μόνον μ' ἔδωρήσατο
ἡ ἀρετή.

ΔΑΪΑ

Πόσον πλούσιον, Ναθάν,
μισθὸν μ' ἀνταποδίδ' ἡ ἀγαθότης σας,
ἂν ἀγαθότης λέγεται ἡ πρὸς σκοπὸν
τοιούτον γινομένη.

ΝΑΘΑΝ

Ποῖον ἐνός;

σκοπὸν;

ΔΑΪΑ

Τὸ συνειδὸς μου.

ΝΑΘΑΝ

Νὰ διηγηθῶ,

Δαΐα, ἄφες πρὸ παντός...

ΔΑΪΑ

Τὸ συνειδὸς,

ὥς λέγω...

ΝΑΘΑΝ

Ποῖον ὕφασμα σ' ἠγόρασα
εἰς Βαβυλῶνα, κάλλιστον καὶ πλούσιον,
πλήν, φιλοκάλως πλούσιον. Δὲν ἔφερον
οὐδ' εἰς τὴν Ῥέχαν τίποτε καλῆτερον.

ΔΑΪΑ

Τί ὠφελεῖ; ναί, πρέπει νὰ σᾶς τὸ εἰπῶ.



Τὸ συνειδός μου δὲν ἀποκοιμίζεται.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ πῶς θὰ σοὶ ἀρέσουν τὰ ἐνώτια,
καὶ αἱ ἀλύσεις κ' οἱ χρυσοῖ δακτύλιοι
οὓς εὗρον καὶ οὓς φέρω ἐκ τῆς Δαμασκοῦ.
Νὰ ἰδῇς μόνον!

ΔΔΙΑ

Πάντοτε ὁ ἴδιος!

Δῶρα καὶ πάλιν δῶρα! Δῶρα πάντοτε!

ΝΑΘΑΝ

Ὡς χαίρων δίδω, δέχου τα, — καὶ σιωπή!

ΔΔΙΑ

Καὶ σιωπή! Τίς ἔχει δισταγμὸν, Ναθάν,
πῶς εἴσθε ὅλος γενναιότης καὶ τιμή;

Καὶ ὁμως...

ΝΑΘΑΝ

Ὅμως εἶμαι Ἰουδαῖος... Αἶ;

Τοῦτο, ἢ ὄχι; ἐννοεῖς.

ΔΔΙΑ

Τί ἐννοῶ

σὺ τὸ ἠξεύρεις.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν σίγα.

ΔΔΙΑ

Σιωπῶ.

Τὴν ἀμαρτίαν, τοῦ Θεοῦ ἀπέναντι,
ἦν ν' ἀποτρέψω μ' εἶναι, μ' εἶν' ἀδύνατον,
σεῖς ἔχετε τὴν.

ΝΑΘΑΝ

Νὰ τὴν ἔχω δέχομαι.



Πλὴν ποῦ, ποῦ εἶναι; Ἄν, Δαίτα, μ' ἀπατᾷς!
Ὅτ' ἦλθον, τὸ ἡξεύρει;

ΔΑΪΤΑ

Σᾶς τὸ ἐρωτῶ.

Εἰσέτ' ἡ φρίκη εἰς πᾶν νεῦρόν της σκιρτᾷ.
Πυρὸς εἰκόνα βλέπ' ἡ φαντασία της
εἰς ὅ,τι βλέπει. Ἀγρυπνεῖ κοιμώμενον
τὸ πνεῦμά της, κοιμᾶται ὅτε ἔξυπνον,
νῦν ζώου ἦττον, νῦν ἀγγέλου φέρτερον.

ΝΑΘΑΝ

Γλυκεῖα κόρη! Τί ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος!

ΔΑΪΤΑ

Ὡς κοιμωμένη σήμερον κατέκειτο,
Ὡς νεκρὰ μᾶλλον. Αἶφνης κρᾶζει· «Ἀκουσον!
Ἀκουσον! Εἶναι τοῦ πατρός αἱ κόμηλοι,
εἶν' ἡ φωνή του ἡ γλυκεῖα!» Ἀλλ' ἐκεῖ
τὸ βλέμμα της ἐσβέσθη, καὶ ἡ κεφαλὴ,
μὴ στηριχθεῖσα ἐπὶ τοῦ βραχίονος,
ἔπεσε πάλιν εἰς τὸ προσκεφάλαιον.
Ἐρρίφθην ἔξω, κ' ἔρχεσθ', ἔρχεσθε, ἰδοὺ!
Τί θαῦμα; Ἦτον ἡ ψυχὴ της διαρκῶς
ὕμῶν πλησίον, καὶ ἐκείνου.

ΝΑΘΑΝ

Ποίου; πῶς;

Τίνος ἐκείνου;

ΔΑΪΤΑ

Τοῦ λυτρώσαντος αὐτὴν
ἐκ τῶν φλογῶν.

ΝΑΘΑΝ

Τίς ἦτον οὗτος; ἦτον τίς;



Τίς ἔσωσε τὴν Ῥέχαν μου; Εἰπέ μοι, τίς;

ΔΑΪΑ

Ναίτης ἦτον νέος, ὃν πρὸ ἡμερῶν
ὀλίγων εἶχον φέρει ὥς αἰχμάλωτον,
ὁ Σαλαδῖνος δ' εἶχε συγχωρήσει.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς;

Ναίτης! Ὁ Σουλτάνος τῷ ἐπέτρεψε
νὰ ζήσῃ λέγεις! Θαῦμα ἐχρειάζεται
τοιοῦτο νὰ τὴν σώσῃ; ὦ θεέ!

ΔΑΪΑ

Ἐὰν

αὐτὸς τὴν μόλις δωρηθείσαν τῷ ζωὴν
δὲν εἶχ' ἐκθέσει πάλιν, θὰ ἐκαίετο.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ποῦ, Δαΐα, εἶν' ὁ εὐγενὴς ἀνὴρ;
Ποῦ εἶναι; νὰ μὲ φέρῃς εἰς τοὺς πόδας του.
Ἐδώσατε, βεβαίως τῷ ἐδώσατε
ὅσους ὀπίσω σᾶς ἀφῆκα θηταυροὺς,
καὶ ἄλλους, ἄλλους ὑπεσχέθητε;

ΔΑΪΑ

Καὶ πῶς;

ΝΑΘΑΝ

Πῶς; Ὅχι; ὅχι;

ΔΑΪΑ

Ἦλθε, κ' ἤξευρεν οὐδεὶς
πόθεν· ἀπῆλθε, καὶ οὐδεὶς ἠξεύρει ποῦ.
Τὰ τῆς οἰκίας ἀγνοῶν, τὴν ἀκοὴν
ὁδηγὸν εἶχε, τὸν μανδύαν ἤπλωσε,
κ' ἐρρίφθ' εἰς φλόγας καὶ καπνὸν, ὅπου φωνήν.



ἀγωνιῶσαν ἤκουσεν. Ἐλέγομεν
 πῶς ἀπωλέσθη, ὅτ' ἐκ μέσου τῶν φλογῶν
 ἔρμα, κ' ἐμπρός μας ἴσταται, εἰς στιβαρὸν
 βραχίονα κρατῶν την. Ἀπαθής, ψυχρὸς
 πρὸς εὐγνωμόνων θαυμαστῶν ἀλαλαγμοὺς,
 τὴν λείαν καταθέτει, σχίζει τὸν λαὸν —
 κ' ἐχάθη!

ΝΑΘΑΝ

Ὅχι βέβαια διὰ παντός.

ΔΑΪΑ

Ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τὸν ἐβλέπομεν
 περιπατοῦντα εἰς τοὺς φοίνικας, ὑφ' οὓς
 τοῦ Ἀναστάντος εἶν' ὁ τάφος ὁ κενός.
 Περιχαρὴς προσῆλθον, ἐνχαρίστησα,
 κ' ἐπρόσφερον, καὶ εἶπον, καὶ ἐκέλευσα
 νὰ ἐλθῇ ἅπαξ τὴν σωθεῖσαν νὰ ἴδῃ,
 ἣτις νὰ σπείσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην της
 θέλ' εἰς ῥοὰς δακρύων εὐσεβῶν.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπόν;

ΔΑΪΑ

Ματαίως. Πρὸς δεήσεις ἦτον ἄκαμπτος·
 κ' ἐμὲ πικρῶς τοσοῦτον μ' εἰρωνεύετο . . .

ΝΑΘΑΝ

Ὡστ' ἐφοβήθης, κ' ἔπαυτες . . .

ΔΑΪΑ

Πολὺ μακράν.

Ἐπανηρχόμην καθ' ἡμέραν τακτικῶς,
 καὶ καθ' ἡμέραν χλευασμοὺς ὑπέμενον.
 Τί δὲν ὑπέστην, καὶ δὲν ἤμην πρόθυμος



νὰ ὑποστῶ ἀκόμη! Ὅμως πρὸ πολλοῦ
παρὰ τὸν τάφον δὲν ἐφάνη τὸν κενὸν
τοῦ Ἀναστάντος, καὶ ὑπὸ τοὺς φοίνικας,
καὶ δὲν γνωρίζει τί ἀπέγινε, κἀνεῖς.—
Ἐκπεπληγμένος, σύννους εἰσθε;

ΝΑΘΑΝ

Σκέπτομαι

ἐντύπωσιν ὁποῖαν θ' ἀπετέλεσαν
αὐτὰ εἰς πνεῦμα ὡς τῆς Ῥέχας· νὰ ἰδῇ
ἐκεῖνον τόσον ἀκατάδεκτον, πρὸς δὲν
αἰσθάνεται ἀνάγκην τὴν ὑπόληψιν·
νὰ ἔλκηται, καὶ ὅμως ν' ἀποκρούηται!
Νοῦν καὶ καρδίαν πρέκει ν' ἀντεφέλκωσι
μελογχολία καὶ ὄρμαι μισάνθρωποι.
Ὡς δ' ἀμφιῤῥέπῃ ἡ νίκη, ἀναμίγνυσιν
ἡ φαντασία ὄνειροπολήματα,
δι' ὧν τὴν θέσιν τῆς καρδίας νῦν ὁ νοῦς,
νῦν ἡ καρδία τοῦ νοῦς λαμβάνουσι.
Δεινὸν τὸ πάθος, καὶ τῆς Ῥέχας εἶν' αὐτὸ,
ἂν τὴν γνωρίζω. Ὀνειροπολεῖ.

ΔΔΙΑ

Καλὴ

κ' εὐσεβὴς τόσον!

ΝΑΘΑΝ

Ὅμως ὄνειροπολεῖ.

ΔΔΙΑ

Πρὸ πάντων ἐν της — ὄνειρον ἂν θέλητε —
τὸν νοῦν της θέλγει, ὁ ναίτης της αὐτὸς
ὅτι δὲν εἶναι γηγενὴς ἐκ γηγενῶν,
ἀλλ' ὅτι εἶναι τῶν ἀγγέλων εἷς, εἷς ὧν



τὴν προστασίαν ἢ μικρὰ καρδία της
ἀφιεροῦτο παιδιόθεν, κ' ἐξελθὼν
ἐκ τῆς νεφέλης ἣτις τὸν ἐκάλυπτε
καὶ ὅτ' ἐπάνω τοῦ πυρὸς ἐφέρετο,
τῇ ἐπεφάνη ὡς ναίτης.— Διατί
νὰ μειδιᾶτε; — Τίς ἠξεύρει; — Ἄφετε
αὐτὴν εἰς τὴν ἀπάτην, τὴν Χριστιανὸν
ἐνοῦσαν Ἰουδαῖον καὶ Ὀθωμανόν.
Εἶναι γλυκεῖα αὕτ' ἢ φρεναπάτη της.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ δι' ἐμέ γλυκεῖα. Ὑπαγε, ἰδὲ,
Δαί', ἂν εἶναι εὐκαιρον νὰ τὴν ἰδῶ,—
καὶ θὰ ζητήσω ἔπειτα τὸν ἄγριον,
τὸν ἰδιότροπόν μας ἄγγελον, καὶ ἂν
εἰσέτι μετ' ἀνθρώπων καταδέχεται
νὰ ζῇ, καὶ εἶναι ὁ ἀγροῖκος πάντοτε
ἱππότης, θὰ τὸν εὔρω, καὶ ὑπόσχομαι
νὰ σᾶς τὸν φέρω.

ΔΑΪΔ

Δύσκολα ὑπόσχεσαι.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἡ γλυκεῖ' ἀπάτη τότε θὰ φανῇ
ἀλήθεια γλυκεῖα. Εἶν' οἱ ἄνθρωποι
εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῶν ἀγγέλων φίλτεροι.
Δὲν θὰ θυμόνης τότ', ἐλπίζω, κατ' ἐμοῦ
τὴν φίλην τῶν ἀγγέλων πῶς ἰάτρευσα.

ΔΑΪΔ

ὦ! Εἰσθε τόσοι ἀγαθοί, πλὴν καὶ κακοί!
Ὑπάγω.— Πλὴν τί βλέπω; — Εἶν' ἐκεῖν' ἰδοῦ.



ΣΚΗΝΗ Β'.

Ε

ΡΕΧΑ καὶ οἱ προλαβόντες.

ΡΕΧΑ

Λοιπὸν σὺ εἶσαι, πάτερ μου; Ἐνόμιζον
πῶς εἶχες πέμψει τὴν φωνήν σου πρόδρομον.
Ποῦ εἶσαι; Ποῖα ὄρη, τίνες ποταμοὶ
ἢ ἔρημοι ἀκόμη μᾶς χωρίζουσι;
Μᾶς διαιρεῖ εἰς τοῖχος μόλις, καὶ ἀργεῖς
ν' ἀνοίξης τὴν ἀγκάλην εἰς τὴν Ῥέχαν σου
Δυστυχῆς Ῥέχα! Παρ' ὀλίγον εὕρισκες
τὴν τέφραν της. Μὴ φρίττης. Παρ' ὀλίγον, ναί.
Φοβερός εἶναι τοῦ πυρός ὁ θάνατος.

ΝΑΘΑΝ

Φιλτάτη, φίλη κόρη.

ΡΕΧΑ

ὑπερέβητε

Εὐφράτην, Τίγριν, Ἰορδάνην, καὶ λοιπὰ,
ποῦ τὰ ἡξεύρω; ρεύματα. Πῶς ἔτρεμον
διὰ σέ, πάτερ, εἰς τὸ πῦρ πρὶν ἐκτεθῶ!
Ἀφ' οὔτου ὅμως ἐξετέθην εἰς τὸ πῦρ,
τὸν εἰς τὸ ὕδωρ θάνατον ἀναψυχὴν,
δρόσον νομίζω, σωτηρίαν. Ἀλλὰ σὺ,
σὺ δὲν ἐπνίγης, δὲν ἐκάην οὐδ' ἐγώ.
ὦ! πόσον εὐτυχεῖς θὰ εἵμεθα!

Πῶς τὸν Θεὸν θὰ εὐλογῶμεν! Σ' ἔφερεν
αὐτός, σὲ καὶ τὸ σκάφος, διὰ δολερῶν
δινῶν ἐπὶ πτερύγων τῶν ἀγγέλων του
τῶν ἀοράτων, κ' ἦλθεν εἰς τὸ νεῦμά του
ὁ ἄγγελός μου ὁρατός διὰ φλογῶν



εἰς τὰς λευκάς του νὰ μὲ φέρῃ πτέρυγας
καὶ νὰ μὲ σώσῃ.

ΝΑΘΑΝ

(Πτέρυγας λευκάς! — "Α! Ναί.

"Ἦν ὁ μανδύας τοῦ Ναίτου ὁ λευκός,
ὁ τεταμένος).

ΡΕΧΑ

'Ορατὸς, ναὶ ἐρατὸς,
εἰς τὰ πτερά του μ' ἔσωσεν ἐκ τοῦ πυρός.
"Αγγελον εἶδα, εἶδα κατὰ πρόσωπον,
τὸν ἄγγελόν μου.

ΝΑΘΑΝ

Τὸ ἀξίζ' ἢ Ρέχα μου.

Οὐδ' εἶδες κάλλος εἰς αὐτὸν ἀνώτερον,
παρὰ εἰς σὲ ἐκεῖνος.

ΡΕΧΑ

Κολακεύεσαι

ἢ κολακεύεις, πάτερ;

ΝΑΘΑΝ

Ἦλὴν καὶ ἄνθρωπος
ἂν ἦτον ἐξ ἐκείνων οὓς κοινότατα
παράγ' ἢ φύσις, ὁ σωτήρ σου ἄγγελος
θενὰ σοὶ ἦτον, καὶ θὰ ἦτον ἀληθῶς.

ΡΕΧΑ

"Οχι τοιοῦτος ἄγγελος· ἀληθινὸς
ἄγγελος ἦτον. Δὲν μ' ἐδίδαξας καὶ σὺ
πῶς νὰ ὑπάρχουν ἄγγελ' εἶναι δυνατὸν,
καὶ ὑπὲρ ὅσων τὸν Θεὸν ἠγάπησαν
πῶς ἤμπορεῖ νὰ κάμῃ θαῦμα ὁ Θεός;
Τὸν ἀγαπῶ.



ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἐκεῖνος σὲ ἀνταγαπᾷ,
καὶ καθ' ἐκάστην διὰ σὲ θαυματουργεῖ,
σὲ καὶ τοὺς σοὶ ὁμοίους, καὶ δὲν παύεται
εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΡΕΧΑ

Χαίρω νὰ τ' ἀκούω.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς;

Διότι ὅλως φυσικὸν καὶ σύνηθες
τὰ ὦτα πλήττει πῶς ναίτης σ' ἔσωσε,
δὲν εἶναι θαῦμα διὰ τοῦτο; Μέγιστον
ὑπάρχει τῶν θαυμάτων, πῶς τὰ θαύματα,
τὰ γνήσια, τὰ πάντων ἀληθέστατα,
εἰσὶ συνήθη, καὶ συνήθη φαίνονται.
Τοῦτο τὸ θαῦμα τὸ κοινὸν ἂν ἔλειπε,
τίς ὁ νοῦν ἔχων θαῦμα θὰ ἐπίστευεν
ὅ,τι παιδία οὕτως ὀνομάζουσι,
προσχαίνοντα εἰς ὅτι ἢ ἀσύνηθες
ἢ νέον τοῖς προσπίπτει;

ΔΔΙΑ (τῷ Ναθάν)

Εἶναι ἀρκετὰ

εἰς τὸ πτερὸν ὁ νοῦς της. Μὴ θελήσετε
νὰ τὸν πετάξῃ ἢ λεπτολογία σας
ὅλως διόλου.

ΝΑΘΑΝ

Ἄφες με. Τὴν Ῥέχαν μου

δὲν ἦτον θαῦμα ἱκανὸν πῶς ἔσωσεν
ἀνὴρ, διὰ μεγάλου θαύματος αὐτὸς
σωθεὶς ἐπίσης; Ναί, μεγάλου θαύματος.



διότι, τίς ποτ' ἤκουσεν, ὁ Σαλαδὶν
Ναίτην ν' ἀπολύσῃ, ἢ Ναίτην τίς
ζητοῦντα εἶδε παρ' αὐτοῦ ἀπόλυσιν,
ἢ προσδοκῶντα, κ' ἐξαγοραζόμενον
δι' ἄλλου λύτρου πλὴν τοῦ τελαμῶνός του
τοῦ δερματίνου, ἢ καὶ τῆς λεπίδος του;

ΡΕΧΑ

Καὶ τοῦτο, πάτερ, συμπεραίν' ὑπὲρ ἐμοῦ,
Ναίτης πῶς δὲν ἦτον, ἀλλ' ἐφαίνετο.
Ἐὰν Ναίτης ἄλλως ἢ πρὸς θάνατον
εἰς τὴν Σολύμην δὲν φοιτᾷ, κ' ἐλεύθερος
ἂν δὲν τὴν διατρέχῃ, πῶς διὰ νυκτός
θα ἤρχετο Ναίτης οἰκειοθελῶς
ἐμὲ νὰ σώσῃ;

ΝΑΘΑΝ

Ἰδὲ πόσον εὐφυῶς!

Δαΐα, τώρα σὺ ὁμίλει· παρὰ σοῦ
τὸ ἤκουσα, πῶς ἦλθεν, ὡς αἰχμάλωτος
σταλεῖς. Βεβαίως ἤκουσας πλειότερα.

ΔΔΙΑ

Λέγουσιν οὕτω· πλὴν συγχρόνως λέγεται
πῶς τὸν Ναίτην ἔσωσεν ὁ Σαλαδὶν,
εὐρῶν τῶν ἀδελφῶν του πῶς ὁμοίαζε
τὸν ἕνα, ὅλων τὸν ἀγνηπητότερον.
Ἄλλὰ πρὸ χρόνων εἴκοσι κ' ἐπέκεινα
ἀπέθανεν ἐκεῖνος. Ὠνομάζετο,
πῶς, δὲν ἤξεύρω· εἰς τὴν μάχην ἔπεσε,
ποῦ, δὲν ἤξεύρω. Τόσον εἶν' ἀπίστευτα
αὐτὰ, ὥστε, νομίζω, ἦσαν τίποτε.



ΝΑΘΑΝ

Διατὶ τόσον, ὦ Δαί', ἀπίστευτα;
 Οὐχὶ βεβαίως ἵνα γίνῃ πιστευτὸν,—
 ὥς τώρα βλέπω,— τὸ ἀπιστευτότερον.
 Ὁ Σαλαδὶν, ὁ πάντας τόσον ἀγαπῶν
 τοὺς ἀδελφούς του, τί κωλύει ἀδελφὸν
 νὰ εἶχεν, ὅταν νέος, πάντων φίλτατον;
 Δὲν ὁμοιάζουν πρόσωπα ἐνίοτε;
 Σβέννυται πᾶσα παλαιὰ ἐντύπωσις;
 Δὲν ἐνεργεῖ ὁμοίως τ' ὅμοιον; Λοιπὸν,
 ποῦ βλέπετε ἐνταῦθα τὸ ἀπίστευτον;
 Ἄ! ναὶ, σοφὴ Δαίᾳ, δὲν θὰ ἔβλεπες
 εἰς ταῦτα θαῦμα. Μόνον σοῦ τὰ θαύματα
 πίστιν χρειάζον... ἐννοῶ ἀξίζουσι.

Περιγελάτε.

ΝΑΘΑΝ

Σὺ ἐμέ περιγελάς.

Ἄλλὰ καὶ οὕτω μέν' ἡ σωτηρία σου,
 ὦ Ῥέχα, θαῦμα, εἰς τὸν μόνον δυνατὸν,
 ὅστις προστάξεις βασιλέων αὐστηρὰς
 καὶ δόγματά των,— παιδιὰν ἢ χλεύην του,
 δι' ἰσχυροῦ μίτου διοικεῖ.

ΡΕΧΑ

ὦ πάτερ μου,
 ἂν σφάλλω, τὸ ἡξεύρεις, δὲν ἐπιθυμῶ
 νὰ σφάλλω.

ΝΑΘΑΝ

Θέλεις μᾶλλον νὰ διδάσκησαι.
 Ἴδὲ, τοιάδε ἢ τὰ... κύρτωσις



μετώπου, τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τῆς ῥινὸς
τὸ σχῆμα, τῶν ὀφρύων εἰς ὅστούν ὀξὺ
ἢ εἰς ἀμβλὺ τὸ τόξον ἐντεινόμενον
οὕτως ἢ ἄλλως, ἢ γραμμῇ, ἢ κοίλωμα,
ρυτίς, γωνία, ἀφανὲς σημάδιον,
ἐν οὐδὲν τέλος εἰς ἀγρίου πρόσωπον
ἐκ τῆς Εὐρώπης, κ' ἐν Ἀσίᾳ σώζεσαι.
Δὲν εἶναι τοῦτο θαῦμα, σεῖς ἐράστριαι
θαυμάτων; Τῶν ἀγγέλων τί δὲν φεΐδεσθε;

ΔΑΪΑ

Τί βλάπτει; — Οὕτω καὶ ἐγὼ φρονῶ, Ναθαν, —
τί μέχρι τέλους, ἂν πῶς ἦτον ἄγγελος
ἀντὶ ἀνθρώπου ὁ σωτὴρ νομίζωμεν;

Τῆς σωτηρίας ὁ ἀκατανόητος
ἐργάτης οὕτω δὲν μᾶς εἰν' ἐγγύτερος;

ΝΑΘΑΝ

Ὑπεροψία, κόμπος! Θέλει σιδηροῦν
ἀγγεῖον, νὰ τὸ σύρῃ ἀργυρᾶ λαβὴς
ἐκ τῆς καμίνου, ἵνα καὶ αὐτὸ φρονῇ
πῶς εἶναι ἐξ ἀργύρου. Ἄλλο τίποτε!
Τί βλάπτει λέγεις; Ἀλλ' ἐγὼ τί ὠφελεῖ
θ' ἀντερωτήσω· ἐπειδὴ ὁ λόγος σου,
πῶς ἐγγυτέρω εἵμεθα εἰς τὸν Θεόν,
ἢ ἄφρων λόγος εἶναι, ἢ καὶ βλάσφημος.
Ἀλλὰ καὶ βλάπτει, ναῖσκε, βλάπτει ἀληθῶς.
Ἀκούσατέ μου. — Τὸν σωτῆρα, — ἄγγελος
ἢ ἄνθρωπος ἂν εἶναι, — θέλετε, καὶ σὺ
πρὸ πάντων θέλεις, ν' ἀνθυπηρετήσητε.
Εὐγνωμονεῖτε πρὸς αὐτὸν, στενάζετε,
προσεύχεσθ', ἐν ἐκστάσει ἀναλύεσθε,



τὴν ἐορτὴν τοῦ νήστευς μένετε, συχνὰ
 δίδετ' ἐλέη, — πρὸς οὐδέν! Αὐτὰ ὑμᾶς
 καὶ τὸν πλησίον ὠφελοῦν, οὐχὶ αὐτόν.
 Παχύνει ὅταν σεῖς νηστεύετε; Πλουτεῖ
 ἂν ἐλεῆτε; τὸν λαμπρύν' ἢ ἐκστασις,
 τὸν ἐνισχύει ἢ ἐμπιστοσύνη σας;
 Οὐχὶ, νομίζω. Ἄλλ' ἂν ἦτον ἄνθρωπος. . .

ΔΑΪΑ

Ἄ! ναί· ἂν ἦτον ἄνθρωπος, θὰ εἶχομεν
 ἀφορμὴν καὶ τι δι' αὐτόν νὰ πράξωμεν·
 καὶ ὁ Θεὸς ἡξεύρει πῶς ἠθέλομεν.
 Ἐκεῖνος ὅμως οὔτε ἐχρειάζετο
 οὔτ' ἠθέλε τι. Καθ' αὐτόν, μεθ' ἑαυτοῦ
 ἤρκεϊτο, ὅσον εἰς ἀγγέλους δυνατὸν
 ν' ἀρκῶνται.

Ἄμα δ' ἀνελήφθη. . .

ΝΑΘΑΝ

Ἐννοεῖς

Ἄμ' ἀνελήφθη, ἅμα εἰς τοὺς φοίνικας
 δὲν ἦλθε πλέον. Ἦ τῷ ὄντι ἄρα γε
 καὶ περαιτέρω τὸν ἀνεζητήσατε;

ΔΑΪΑ

ὦ! τοῦτο ὄχι.

ΝΑΘΑΝ

Ὅχι; — Βλέπετε, σκληραὶ
 ὄνειροπόλοι, πόσον βλάπτει. Ἄν αὐτὸς
 ὁ ἄγγελος ἐν τούτοις, ἂν ἡσθένησε. . .

ΡΕΧΑ

Ἡσθένησεν!



ΔΑΪΑ

ὦ! ὄχι, ὄχι.

ΡΕΧΑ

Πῶς ῥιγῶ!

Τὸ μέτωπόν μου πρὶν καταφλεγόμενον,
ἰδὲ, Δαΐα, εἶναι πάγος!

ΝΑΘΑΝ

Σκέφθητε

πῶς εἶναι Φράγκος, ξένος εἰς τὸ κλίμα μας,
καὶ νέος, πείνης, ἀγρυπνίας ἀδαῆς
καὶ ἐργασίας δουλικῆς.

ΡΕΧΑ

Ἡσθένησε!

ΔΑΪΑ

Σοὶ λέγει μόνον ἴσως νὰ ἡσθένησῃ.

ΝΑΘΑΝ

Κεῖται, δὲν ἔχει φίλους, οὐδὲ χρήματα
ἵνα μισθώσῃ φίλον.

ΡΕΧΑ

Πάτερ, πάτερ μου!

ΝΑΘΑΝ

Ἀπαραμύθως κεῖται ἀνοστήλευτος,
παλαίων πρὸς τοὺς πόνους καὶ τὸν θάνατον!

ΡΕΧΑ

Ποῦ; Ποῦ;

ΝΑΘΑΝ

Καὶ διὰ μίαν ὅλως ἄγνωστον,
ἣν οὐδὲ εἶδεν, — ἤρκει ὅτ' ἦν ἄνθρωπος, —
εἰς πῦρ ἐρρίφθη! ...

ΔΑΪΑ

Μὴ τὴν βασανίζετε.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ οὐδὲ τίνα ἔσωσεν ἢ νὰ ἰδῇ
ἢ νὰ γνωρίσῃ ἔσπευσεν, ἀποφυγῶν
εὐγνωμοσύνας . . .

ΔΑΪΑ

Μὴ, Ναθάν, τὴν τυραννῆς.

ΝΑΘΑΝ

Οὐδὲ φροντίζει δεύτερον νὰ τὴν ἰδῇ,
πλὴν ἵνα ἴσως σώσῃ δεύτερον αὐτὴν,
ἄνθρωπον οὕσαν.

ΔΑΪΑ

Παύσατε· Ἰδέτε την.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἀποθνήσκει, μόνον παραμύθημα
τὴν πρᾶξιν ἔχων τὴν καλὴν του.

ΔΑΪΑ

Παύσατε.

Φονεύετε τὴν Ῥέχαν.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἐκεῖνον σύ! —

Θὰ εἶχες τὸν φονεύσει. Ῥέχα, σ' ἔδωκα
ιατρικὸν καὶ ὄχι δηλητήριον.

Ζῇ. Σύνελθε, ὦ Ῥέχα· οὔτε ἀσθενὴς
δὲν θενὰ εἶναι.

ΡΕΧΑ

Λέγεις ζῇ; δὲν ἀσθενεῖ;

ΝΑΘΑΝ

Βεβαίως ζῇ, διότι τὸ καλὸν κ' ἔδω



πολλάκις ἀνταμείβει ὁ Θεός. Ἀλλὰ
 πῶς ὀνειροπολήσεις εὐλαβεῖς εἰσὶ
 τῶν καλῶν ἔργων εὐκολώτερ' ἐνθυμοῦ.
 Πόσον ἐκείνας καὶ ὁ ὑπνηλότερος
 προκρίνει, — καί τοι πρὸς τί τέλος ἀγνοῶν —
 τῆς ἀγαθοεργίας ἐν' ἀπαλλαγῇ!

ΡΕΧΑ

ὦ πάτερ, μὴ μ' ἀφίνης, μὴ τὴν Ῥέχαν σου,
 μὴ πλέον μόνην. Ἴσως ἀπεδήμησε.
 Δὲν τὸ πιστεύεις;

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι πιθανώτατον.

Ἴδέτε Μουσουλμάνος τῶν καμήλων μου
 πῶς τὸ φορτίον περιέργως ἔρουνᾷ.

Γνωρίζετε τίς εἶναι;

ΔΑΪΑ

Ὁ Δερβίσης σας.

ΝΑΘΑΝ

Τίς;

ΔΑΪΑ

Ὁ Δερβίσης μεθ' οὗ παίζετε πεσσούς.

ΝΑΘΑΝ

Ὁ Ἀλ-Χαφῆς; Ἐκεῖνος εἶν' ὁ Ἀλ-Χαφῆς;

ΔΑΪΑ

Ἀρχιταμίας τοῦ Σουλτάνου σήμερον.

ΝΑΘΑΝ

Ὅνειρα πάλιν βλέπεις; Ὁχι. Ἔρχεται.

Ἐκεῖνος εἶναι. Φύγετε. Τί θὰ μ' εἰπῇ;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΝΑΘΑΝ καὶ ὁ ΔΕΡΒΙΣΗΣ.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τοὺς ὀφθαλμούς σου ὅσον θέλεις τέντονε.

ΝΑΘΑΝ

Εἶσαι; δὲν εἶσαι; Τί μεγαλοπρέπεια
διὰ Δερβίσην!

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Καὶ πῶς ὄχι; Τίποτε
νομίζεις ὁ Δερβίσης πῶς δὲν γίνεται;

ΝΑΘΑΝ

Πολλά. Ἄλλ' ὁ Δερβίσης, ὡς ἐνόμιζον,
ὁ γνήσιος Δερβίσης δὲν ἐπιθυμεῖ
νὰ γίνη ἄλλο.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Πῶς δὲν εἶμαι γνήσιος,
μὰ τὸν προφήτην, εἶναι ἴσως ἀληθές.
Ἄλλ' ὅταν πρέπη ...

ΝΑΘΑΝ

Πρέπει ὁ Δερβίσης; Πῶς;
Νὰ πρέπη ἂν δὲν πρέπη κανεὶς ἄνθρωπος,
πρέπει Δερβίσης; Τί τῷ πρέπει τὸ λοιπόν;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Εἰς τὸν Δερβίσην πρέπει ὅ,τι τὸν ζητοῦν,
αὐτὸς δ' ἐγκρίνει.

ΝΑΘΑΝ

Ἄνθρωπ', ἔχεις δίκαιον,
εἰς τὸ Θεόν μου. Εἰς τὸ στῆθός μου ἐλθέ.
Μοὶ μένεις φίλος;



ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Πρῶτον πλὴν τί ἔγινα
δὲν ἐξετάζεις ;

ΝΑΘΑΝ

“Ο,τι καὶ ἂν ἔγινες.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ἄλλ’ εἰς τὸ κράτος μέγα ὑποκείμενον
ἂν εἶμαι, κ’ ἡ φιλία σ’ ἐνοχλῇ αὐτοῦ ;

ΝΑΘΑΝ

* Ἄν ἔμεινε Δερβίσης ἡ καρδία σου,
τολμῶ νὰ δοκιμάσω. Ὑποκείμενον
τοῦ κράτους εἶναι μόνον ὁ μανδύας σου.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ὅστις ἐπίσης τιμὴν θέλει. — Εὐρέ το.
Εἰς τὴν αὐλήν σας τί φρονεῖς πῶς ἔγινα ;

ΝΑΘΑΝ

Δερβίσης πάντως· πιθανῶς καὶ — μάγειρος.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ναί, ν’ ἀπομάθω παρὰ σοὶ τί ἔπραττον.
Μάγειρος; Ὅχι καὶ ἀποθηκάριος;
Καλήτερά σου ὁ Σουλτάνος μ’ ἐκτιμᾷ,
Εἰμι ταμίας.

ΝΑΘΑΝ

Σὺ;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ἐννόει. Τοῦ μικροῦ
ταμείου. Διευθύνει ὁ πατὴρ αὐτοῦ
τὶ μέγ’ ἀκόμῃ. Τὸ τοῦ οἴκου του δ’ ἐγώ.

ΝΑΘΑΝ

Ἔχει τὸν οἶκον μέγαν.



ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Μεγαλύτερον
ὅσου φρονεῖτε. Ἐκ τοῦ οἴκου του εἰσὶν
ὅλ' οἱ ἐπαῖται.

ΝΑΘΑΝ

Τοὺς ἐπαίτας πλήν μισεῖ.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τὴν ἐξολόθρευσίν των θέλει, δι' αὐτὴν
ἂν εἰς ἐπαίτην καταντήσῃ καὶ αὐτός.

ΝΑΘΑΝ

Ἐπαινῶ ταῦτα.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Καὶ θενά ἐγίνετο
ὀλίγου δεῖν, διότι τὸ ταμεῖόν του
τὸ πρωὶ πλήρες, πρὶν εἰς μεσουράνημα
φθάσ' ἢ ἡμέρα, εἶναι ἢ εἰς ἄμποτιν,
καὶ τὸ ἐσπέρας καὶ κενοῦ κενώτερον.

ΝΑΘΑΝ

Αὐλακες ἴσως τὸ κενοῦσιν, αἵτινες
οὐδὲ πληροῦντ' εὐκόλως οὐδὲ βύονται.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τὸ εὖρες.

ΝΑΘΑΝ

Τὰ ἡξεύρω.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Εἶναι κάκιστον
νὰ εἶν' οἱ ἡγεμόνες ἐν περιστέραῖς
γυῖπες· ἀλλ' ἔτι χειρόν, μεταξὺ γυπῶν
περιστεραὶ νὰ εἶναι.



ΝΑΘΑΝ

Ὅχι, ὄχι δὰ,

Δερβίση!

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Λέγε ὅ,τι θέλεις. Ἄκουσον.

Τί θὰ μοι δώσης, τὴν παροῦσαν θέσιν μου
νὰ σοὶ παραχωρήσω;

ΝΑΘΑΝ

Τί σοὶ φέρ' ἡ θέσις σου;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Μικρὰ μοι φέρει· ὄχι ὅμως καὶ εἰς σέ.—
διότι ὅταν, ὡς συνήθως, ἄμποτις
ὑπάρχ' εἰς τὸ ταμεῖον, διανοίγεις σὺ
τοὺς ὀχετοὺς σου, καταβάλλεις, καὶ ἔπειτα
ἀπαιτεῖς τόκους ὅσους ἔχεις ὀρεξίν.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ τόκους τόκων τόκου;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Οὕτως.

ΝΑΘΑΝ

Ἔως οὐ

λυθῇ εἰς τόκον ὅλον τὸ κεφάλαιον.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ἄν τοῦτο δὲν σ' ἐλκύη, τῆς φιλίας μας
ὦ! σχίσον τότε τὸ συμβόλαιον. Πολλὰ
εἶχον ἐλπίσει παρὰ σοῦ.

ΝΑΘΑΝ

Ναὶ; Τίνα; πῶς;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Πῶς θενὰ μ' εὐκολύνῃς τὰ τοῦ ἔργου μου,



πῶς ἀνοικτὸν θὰ μ' ἔχῃς τὸ ταμεῖόν σου.
Μορφάζεις;

ΝΑΘΑΝ

Πρῶτον νὰ ἐξηγηθῶμεν. Μὴ
συγχέωμεν. Σὺ, ἔστω, σὺ ὁ Ἀλχαφῆς,
Δερβίσης μ' εἶσαι πάντοτε εὐπρόσδεκτος.
Ἄλλ' ὁ τοῦ Σολιμάνου Ἀλχαφῆς . . . αὐτὸς . . .
ὁ Δεφτερδάρης . . .

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ἦξευρον πῶς ἀγαθὸς
εἶσαι, ὥς εἶσαι ἐμβριθῆς καὶ φρόνιμος.
Ὑπομονή, καὶ ὅ,τι τώρα διαιρεῖς
εἰς τὸν Χαφῆς, ταχέως θὰ διασταλῇ.
Τὸν κἀνδυν τοῦτον ὁ Σουλτάνος μ' ἔδωκε.
Πρὶν γυμνωθῇ ἡ κρόκη, πρὶν παραλυθῇ
εἰς βράχος, οἷα τὰ Δερβίσην στέγοντα,
ἐν Ἱεροσολύμοις θεὰ κρέμαται
εἰς ἥλον, καὶ γυμνόπους, κοῦφος, τὴν θερμὴν
τοῦ Γάγγου ἄμμον θὰ πατῶ, ἐπόμενος
τοῖς ἐρημοπλανέσι διδασκάλοις μου . . .

ΝΑΘΑΝ

Τοιοῦτος εἶσαι.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Καὶ πεττεύων μετ' αὐτῶν.

ΝΑΘΑΝ

Ἡ μόνη ἡδονή σου.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τί μὲ εἴλκυσεν
ἡξεύρεις; Τὸ νὰ παύσω τοῦ νὰ ἐπαιτῶ;
τὸ παρ' ἐπαίταις νὰ κομπάζω πλούσιος;



ἢ πλούσιον ἐπαίτην, νὰ θαυματουργῶ,
εἰς πτωχὸν αἴφνης μετατρέπων πλούσιον;

ΝΑΘΑΝ

ὦ! ὄχι τοῦτο.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Κάτι τὶ χειρότερον,
ἀλλ' ὑπὲρ πάντα λόγον κολακεύσαν με·
ἡ πλάνη τοῦ Σουλτάνου ἢ φιλάνθρωπος.

ΝΑΘΑΝ

Τίς αὕτη;

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ὁ ἐπαίτης μόνος, ὡς φρονεῖ,
γνωρίζει οἱ ἐπαῖται πῶς αἰσθάνονται,
πῶς φίλ' ἡ δόσις εἰς ἐπαῖτας δίδεται.
«Σοῦ, μ' εἶπεν, ἦτον ὁ προκατόχος ψυχρὸς,
τραχὺς, ἀγροίκως δίδων ὅ,τι εἶδε,
ζητῶν βιαίως περὶ τοῦ λαμβάνοντος
νὰ ἐρευνήσῃ· μὴ εὐχαριστούμενος
νὰ τὸν ἡξεύρῃ ἐνδεῇ, ἀλλ' ἀπαιτῶν
τὸν λόγον νὰ γνωρίζῃ τῆς ἐνδείας του,
ἵνα τὸ δῶρον φειδωλῶς τῷ προσμετρῇ.
Οὐχὶ τοιοῦτος ὁ Χαφῆς, νὰ παριστᾷ
τόσον ἀσπλάχνως εὐσπλαγχνὸν τὸν Σαλαδίν.
Σωλὴν δὲν εἶναι βεβυσμένος ὁ Χαφῆς,
ἤσυχον ὕδωρ, διαυγὲς δεχόμενος,
ἐκχέων δὲ κοχλάζον καὶ θολὸν αὐτό.
Ὡς ἐγὼ, οὕτω σκέπτεσαι καὶ σὺ, Χαφῆς.»
Γλυκᾷ τοιαῦτα μ' ἔψαλλεν ὁ παλευτής,
ὡς ποῦ ὁ κέπφος συνελήφθη. Βλάξ ἐγώ!
Βλακίστατος!



ΝΑΘΑΝ

Δερβίση, μὴ ἐξάπτησαι.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Αἶ, τί; Βλακία μὴ δὲν εἶναι, χίλιοι
καὶ μυριάδες νὰ καταπιέζωσι,
στρεβλῶσι, τυραννῶσι, βασανίζωσι,
καὶ εἷς νὰ εἶναι πρὸς τινὰς φιλάνθρωπος;
ἢ βλάξ δὲν εἶναι ὁ τὴν ἀγαθότητα
τοῦ πανυψίστου ἀξιῶν νὰ μιμηθῇ,
τοῦ εἰς χρηστοὺς καὶ φαύλους, εἰς τὴν ἔρημον
καὶ τὸν λειμῶνα δι' αἰθρίας καὶ βροχῆς
εὐεργεσίας σπένδοντος, μὴ ἔχων δὲ
πάντοτε πλήρεις χεῖρας ὡς ὁ ὕψιστος;
Βλακί' αὐτὸ δὲν εἶναι;

ΝΑΘΑΝ

Σίγησον. Ἄρκει.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Τὴν ἐδικήν μου ἄφες ἐτι νὰ σ' εἰπῶ
βλακίαν· ἢ νομίζεις πῶς δὲν εἶναι βλάξ
ὁ ἀνιχνεύων εἴτ' ὑπάρχει ἀγαθὸν
ἐν ταύταις ταῖς βλακίαις, καὶ, τοῦ ἀγαθοῦ
ἐνεκα τούτου, τῆς βλακίας μετασχὼν;
Ἢ ὄχι;

ΝΑΘΑΝ

Σπεῦσον, σὲ προτρέπω Ἀλ-Χαφῇ,
νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὰς ἐρημίας σου.
Φοβοῦμαι ὅτι μεταξὺ ἀνθρώπων ὦν,
θὰ λησμονήσῃς πῶς νὰ εἶσαι ἄνθρωπος.

ΔΕΡΒΙΣΗΣ

Ὅρθον· φοβοῦμαι καὶ ἐγὼ τὸ ἴδιον.
Ἔχε ὑγείαν.



ΝΑΘΑΝ

Μὴ βιάζεσαι· Χαφὴ,
πρόσμεινε. Μήπως θενὰ φύγ' ἡ ἔρημος;
πρόσμεινε. Ποῦ ἀκούει; — 'Αλ-Χαφὴ, ἐδῶ!
'Απῆλθεν, ἴσως περὶ τοῦ Ναίτου τι
ἤξεύρει. Ἴσως τὸν γνωρίζει.

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΔΑΪΑ, εἰσέρχεται ἐν σκουδῇ. ΝΑΘΑΝ.

ΔΑΪΑ

ὦ Ναθάν

Ναθάν!

ΝΑΘΑΝ

Τί εἶναι;

ΔΑΪΑ

Πάλιν, πάλιν φαίνεται.

ΝΑΘΑΝ

Ποῖος;

ΔΑΪΑ

Ἐκεῖνος.

ΝΑΘΑΝ

Αἶ! Ἐκεῖνος; Πότε δὲ
δὲν φαίνεται ἐκεῖνος; Διὰ σᾶς, ὦ! ναὶ,
εἷς μόνος εἶν' ἐκεῖνος. Πλὴν δὲν ἔπρεπεν,
οὐδὲ ἀκόμῃ καὶ ἂν ἦτον ἄγγελος.

ΔΑΪΑ

Ὑπὸ τῶν δένδρων τὴν σκιὰν περιπατεῖ,
φοίνικας κόπτων . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΝΑΘΑΝ

Καὶ γευόμενος αὐτῶν,
ὥς πᾶς Ναίτης.

ΔΑΪΔ

Πῶς μὲ βασανίζετε !
Διὰ τῶν θάμνων ὁ ποθῶν τῆς ὀφθαλμοῦς
τὸν εἶδεν ἤδη καὶ τὸν παρακολουθεῖ,
καὶ μ' ἔπεμψεν ἐνταῦθα, ἱκετεύουσα
νὰ τὸν ἰδῇτε, νὰ τὸν προσλαλήσητε.
Σπεῦσον. Ἐκείνη θὰ σᾶς νεύῃ ἄνωθεν
πρὸς ποῦ ἐστράφη, ἂν ἀπομακρύνηται.
Σπεύσατε.

ΝΑΘΑΝ

"Αἶμα τῆς καμῆλου καταβάς !
Ἄρμόζει τοῦτο; Σπεῦσον σὺ νὰ τῷ εἰπῇς
πῶς ἦλθα. "Όταν ἔλειπον, ἀπέφευγεν
ὁ χρηστὸς οὗτος τὴν φλιάν τοῦ οἴκου μου·
ἀλλ' ὅτε προσκαλῆται ὑπὸ τοῦ πατρὸς,
προθύμως θέλει ἔλθει. Σπεῦσον, κάλεσον,
θερμῶς προσκάλεσόν τον.

ΔΑΪΔ

Δὲν σᾶς ἔρχεται.
Εἰς μάτην. Λέγω... λέγω πῶς δὲν ἔρχεται·
εἰς Ἰουδαίου.

ΝΑΘΑΝ

Σπεῦσον, κράτησον αὐτόν.
Νὰ διαφύγῃ μὴ ἀφῇς τὸ βλέμμα σου.
"Υπαγ'. Εὐθὺς κατόπιν ἔρχομαι κ' ἐγώ.



ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

Ἄλσος φοινίκων

ὕφ' οὗ περιπατεῖ ὁ **ΝΑΪΤΗΣ**. Ἐξ **ΜΟΝΑΧΟΣ** τὸν παρακολουθεῖ
πλαγίως, ὡς θέλων νὰ τὸν προσομιλήσῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Αὐτὸς χωρὶς αἰτίας δὲν μ' ἀκολουθεῖ.
Πῶς προσηλοῖ τὸ βλέμμα εἰς τὰς χεῖράς μου!
Ἀδελφὲ, ... ἴσως πρέπει, πάτερ, νὰ εἰπῶ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀδελφὲ, μόνον. Ἀδελφὸς καὶ δόκιμος,
εἰς τὰς διαταγὰς σας.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀδελφέ μου, ἂν κ' ἐγὼ
εἶπατε εἶχον. ... Τίποτε, μὰ τὸν Θεόν.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εὐγνώμων πάνυ, καὶ χιλιοπλάσια
ἅς σ' ἀποδώσῃ ὁ Θεὸς ἃ ἤθελες
νὰ δώσης. Ὅχ' ἡ δόσις, ἡ προαίρεσις
χαρακτηρίζει τὸν δοτῆρα. Ἄλλως τε
δι' ἐλεημοσύνην δὲν ἐστάλην.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄ! Λοιπὸν

ἐστάλης; ...

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐξ ἐκείνης τῆς μονῆς.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς ἣν

πλανήτου δεῖπνον νὰ ζητήσω ἤθελον.



ΜΟΝΑΧΟΣ

Αί θέσεις πᾶσαι ἤδη κατελήφθησαν
εἰς τὰς τραπέζας· ὅμως ἀκολουθεῖ με.

ΝΑΪΤΗΣ

Πρὸς τί; Ναί, κρέας πρὸ πολλοῦ δὲν ἔφαγον.
Τί βλάπτει; Εἶναι ὠριμοὶ οἱ φοίνικες.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μὴ, κύριέ μου, καταχρᾶσθε τῷ καρπῷ.
Ὁ πολὺς βλάπτει· εἰς τὸ ἥπαρ ἔμφραξιν
φέρει· τὸ αἷμα κάμνει μελαγχολικόν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' ἢ μελαγχολία ἂν μ' εὐχαριστῇ;
Πλὴν δὲν ἐστάλης δι' αὐτὴν τὴν συνταγὴν
βεβαίως.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὁχι. Μ' ἐστειλαν περὶ ὑμῶν
νὰ μάθω, νὰ ψαρεύσω...

ΝΑΪΤΗΣ

Κ' εἰς ἐμέ αὐτὸν
τὸ λέγεις;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ναί. Τί βλάπτει;

ΝΑΪΤΗΣ

(Τετραπέραστος
ὁ ἀδελφός). Καὶ ἄλλους ἔχει ἡ μονὴ
ὥς σέ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Δὲν τὸ ἠξεύρω· Φίλε κύριε,
νὰ ὑπακούω χρεωστῶ.



ΝΑΪΤΗΣ

Κ' εἶσαι ἕτοιμος
ὑπακούης, μὴ πελλὰ λεπτολογῶν.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Υπακοὴ θὰ ᾔτον ἄλλως, κύριε;

ΝΑΪΤΗΣ

(Πῶς ὀρθῶς κρίνουσ' οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι!)
Δὲν θέλεις ἴσως νὰ μ' εἰπῇς τίς ὁ ζητῶν
περὶ ἐμοῦ νὰ μάθῃ; Πῶς δὲν εἶσαι σὺ
σχεδὸν ὁμνύω.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εἰς ἐμὲ θὰ ἤρμοζε;
ἢ θὰ μ' ὠφέλει;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀλλὰ τίνα ὠφελεῖ;
εἰς τίν' ἀρμόζει αὐτ' ἢ περιέργεια;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τὸν Πατριάρχην, ὡς πιστεύω. Μ' ἔπεμψεν
αὐτός.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁ Πατριάρχης; Ἐρυθρὸς σταυρὸς
ἐπὶ λευκοῦ μανδύου ἄρα τί δηλοῖ
δὲν τὸ γνωρίζει;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τὸ γνωρίζω πλὴν ἐγώ.

ΝΑΪΤΗΣ

Λοιπὸν ναΐτης εἶμαι, καὶ αἰχμάλωτος.
εἰς τὸ Τεβνὶν, προσθέτω, αἰχμαλωτισθεῖς,
ὅτ' ἐκπνεούσης τῆς ἀνακωχῆς, ἡμεῖς
ἠθέλομεν τὴν πόλιν νὰ πορθήσωμεν,



πρὶν ἔτ' εἰς τὴν Σιδῶνα ἐπιπέσωμεν.
Προσθέτω· συνελήφθην εἰκοστὸς ἐγώ,
ὑπὸ τοῦ Σαλαδίνου μόνος ἀφεθείς.
Ἴδού ὁ Πατριάρχης τί χρειάζεται
νὰ μάθῃ, κ' ἴσως πλέον ὢν χρειάζεται.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄλλ' ἴσως ὅχι ὢν ἤξεύρει. Διατί
σᾶς μόνον ν' ἀπολύσῃ, θενὰ ἤθελε
νὰ μάθῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Μήπως τὸ ἤξεύρω; Τὸν γυμνὸν
τράχηλον κλίνων, ἐπὶ τοῦ μανδύου μου
ἐγонуπέτουν, περιμένων τὴν πληγὴν,
ὅτε ἰδὼν με ὁ Σουλτάνος ἀτενῶς,
ἀνασκιρτᾷ καὶ νεύει· μὴ ἀνεγείρουσι,
μέ λύουσι· καὶ ὅτε τὸν εὐχαριστῶ,
δακρύοντα τὸν βλέπω. Σιωπῶ, κ' ἐγώ.
Ἄναχωρεῖ καὶ μένω. Πῶς συνέχονται
αὐτὰ, ὁ πατριάρχης ὅπως δύναται
ᾶς τὸ νοήσῃ.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Συμπεραίνει ἐξ αὐτῶν
διὰ μεγάλα, ναὶ μεγάλα πράγματα
πῶς ὁ Θεὸς σᾶς σώζει.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναὶ, μεγάλα, ναί.
Νὰ σώσω Ἰουδαίαν, ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
τοὺς ὁδοιπόρους εἰς Σινᾶ νὰ ξεναγῶ,
καὶ ἄλλα τούτοις ὅμοια.



ΜΟΝΑΧΟΣ

Θὰ ἔλθωσι
καὶ τ' ἄλλα. Κάτι ἔμως εἶναι καὶ αὐτά.
Ὁ Πατριάρχης δ' ἴσως νὰ ἡτοίμασε
καὶ σπουδαιότερόν τι ἄλλο δι' ὑμᾶς.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, ἀδελφε; Φρονεῖτε; Δὲν σ' ὑπέδειξε
τίποτε ἴσως;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μάλιστα. Ἐπιθυμεῖ
νὰ ἐμβαθύνω πρῶτον, ἂν ὁ κύριος
ὁ ἄνθρωπός μας εἴναι.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί. Ἐμβαθύνει.
(Πῶς ἐμβαθύνει εὗτος νὰ εἶδω!) Λοιπόν;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀπλούστερον θὰ εἶναι, εἰς τὸν κύριον
τοῦ Πατριάρχου τίς ἂ πόθος νὰ εἰπῶ
εὐθύς.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄς εἶναι.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐπεθύμει δι' ὑμῶν
ἐπιστολὴν νὰ πέμψῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Δι' ἐμοῦ; Ἐγὼ
δὲν εἶμαι ταχυδρόμος. Τοῦτο τὸ λαμπρὸν
ὑπάρχει ἔργον, τὸ λαμπρότερον παρὰ
νὰ σώζω Ἰουδαίας;



ΜΟΝΑΧΟΣ

Φαίνεται, ἐπειδὴ,

ὁ Πατριάρχης λέγει, εἰς τὸ γράμμ' αὐτὸ
συμφέρον μέγα ἔχουσ' οἱ χριστιανοί.

Τῆς γραφῆς ταύτης τὴν πιστὴν ἐπίδοσιν —

ὁ Πατριάρχης λέγει — ἐν τοῖς οὐρανοῖς

θεν' ἀνταμείψῃ θεὸς στέφανος ποτέ.

Οὐδεὶς δὲ εἶναι τοῦ στεφάνου ὑπὲρ σᾶς —

ὁ Πατριάρχης λέγει — ἀξιώτερος.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὑπὲρ ἐμέ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Οὐδ' ἄλλος εἶναι ὡς ὑμεῖς —

ὁ Πατριάρχης λέγει — ἐπιτήδειος

να τὸν κερδήσῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὡς ἐγώ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐλεύθερος

εἴσθε, τὰ πάντα νὰ σκοπῆτε δύνασθε,

γνωρίζετε αἱ πόλεις πῶς ἀμύνονται

— καὶ πῶς πορθοῦνται· ποῦ ἐδραῖος ἢ ποῦ μὴ —

ὁ Πατριάρχης λέγει — ὁ ἀρτιπαγῆς

τοῦ Σαλαδίνου τοῖχος, ὁ περίβολος

ὁ δεύτερος, ὁ ἔνδον, σεῖς ἤξεύρετε

να τὸ εἰπῆτε τοῖς προμάχοις τοῦ Χριστοῦ —

ὁ Πατριάρχης λέγει.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' ἂν ἤξευρον

τί, ἀδελφέ μου, περιέχει κ' ἡ γραφή...

ΜΟΝΑΧΟΣ

Αὐτό... δὲν τὸ ἤξεύρω οὐδ' ἐγὼ καλῶς.
«Τῷ Βασιλεῖ Φιλίππῳ» ἐπιγράφεται.
Ὁ Πατριάρχης — .. Ἀληθῶς ἐκπλήττομα
πᾶς ἅγιος τοιοῦτος, ζῶν ἐν οὐρανῷ,
συγκαταβαίνει νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς
καὶ τὰ τῆς γῆς. Μεγάλως θὰ τὸν ἐνοχλῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Λοιπὸν; Ὁ Πατριάρχης; —

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀκριβέστατα

καὶ θετικῶς ἤξεύρει πόθεν, ποῦ καὶ πῶς
καὶ μετὰ πόσον, ἂν καὶ πάλιν πόλεμος
ἐπέλθῃ, ὁ Σουλτάνος θέλει κινήσῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! τὰ ἤξεύρει;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μάλιστα, κ' εἰ δυνατόν
νὰ τ' ἀναγγείλῃ θέλει εἰς τὸν Φίλιππον,
ἵνα σταθμίσῃ ἐμβριθῶς ὁ Βασιλεὺς
ἂν τόσον εἶναι φοβερός ὁ κίνδυνος,
ὥστε ν' ἀνανεώσῃ τὴν ἀναχωγὴν
ἣν ἔχει λύσει τὸ ἀνδρεῖον τάγμα σας.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί Πατριάρχης! Ἄ λοιπὸν ὁ βέλτιστος,
ὁ ἥρως δὲν μὲ θέλει ταχυδρόμον του
κοινόν, μὲ θέλει ἄλλο τι, — κατάσκοπον.
Ἀδελφὲ, σπεῦστον πρὸς τὸν Πατριάρχην σου
κ' εἶπέ τω, ὅσον καὶ ἂν ἐνεβάθουνες,
κατάλληλον δὲν μ' εὔρες. — Εἴμ' αἰχμάλω



ἀκόμη· τοῦ Ναίτου τὸ ἐπάγγελμα
εἶν' αἱ πληγαὶ, δὲν εἶναι ἡ κατάδοσις.
Αὐτὰ εἶπέ τω.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὅπως τὸ προέβλεπον.
Ἴσως δὲν ἔχει ἄδικον ὁ Κύριος.
Ἐπεταὶ ὅμως τὸ καλῆτερον. Μαθὼν
ὁ Πατριάρχης ποῦ κατὰ τὸν Λίβανον
ἐγείρεται μονήρης καὶ πῶς λέγεται
ὁ πύργος, ὅπου ἀμετρήτους θησαυροὺς
τοῦ Σαλαδίνου ὁ προβλεπτικός πατήρ
σωρεύει, τρέφων καὶ ὀπλίζων τὸν στρατὸν,
ἀνεῦρεν ὅτι δι' ἑδῶν ἐνίοτε
ἐρήμων μεταβαίνει εἰς τὸ φρούριον
ὁ Σαλαδῖνος, ἀσυνόδευτος σχεδόν.
Μὲ ἐννοεῖτε;

ΝΑΪΤΗΣ

Παντελῶς.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τί εὐχολον
τὸν Σαλαδῖνον νὰ συλλάβῃ τις ἐκεῖ,
καὶ νὰ τὸν ξεπαστρεύσῃ! Δὲν σᾶς φαίνεται;
Φρίττετε; Ὅμως τρεῖς θεοφοβούμενοι
προσῆλθον Μαρονῖται, κ' ἐπροτάθησαν,
ἂν τις ἀνδρεῖος ἀρχηγὸς τοῖς εὐρεθῇ,
νὰ δοκιμάσουν.

ΝΑΪΤΗΣ

Κ' ἐξελέξατο ἐμὲ
ὁ Πατριάρχης ὡς ἀνδρεῖον ἀρχηγόν;



ΜΟΝΑΧΟΣ

Φρονεῖ, πρὸς τοῦτο Φίλιππος ὁ Βασιλεὺς
ἐκ τῆς Πτολεμαίδος ὅτι δύναται
τὴν χεῖρα νὰ ὀρέξῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς ἐμέ; ἐμέ;
ἐμέ; Δὲν σ' εἶπα, ἀδελφὲ, δὲν ἤκουσας
τί εἰς τὸν Σαλαδῖνον χρεωστῶ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

ὦ! πῶς;

Τὸ ἤκουσα.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ ὅμως —

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ναί, ἀλλὰ φρονεῖ
ὁ Πατριάρχης, ὅτι τοῦτο μὲν ὀρθόν,
ἀλλ' ὁ Θεὸς, ... τὸ Τάγμα ...

ΝΑΪΤΗΣ

Τί ἀλλάσσουν;

Δὲν μ' ἐπιβάλλουν ἔγκλημα.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Δὲν εἶναι πλήν

τὸ παρ' ἀνθρώποις ἔγκλημα — φρονεῖ
ὁ Πατριάρχης — ἔγκλημα παρὰ Θεῷ.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς τὸν Σουλτάνον νὰ ὀφείλω τὴν ζωὴν
καὶ νὰ τὸν θανατώσω!

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀπαγε! Ἀλλὰ —
φρονεῖ ὁ Πατριάρχης — μένει πάντοτε



ὁ Σαλαδῖνος τῶν χριστιανῶν ἐχθρὸς,
οὐδ' ἔχει λόγον νὰ καλῇται φίλος σας.

ΝΑΪΤΗΣ

Φίλος; πρὸς δὲν δὲν θέλω φαῦλος νὰ φανῶ,
φαῦλος ἀγνώμων;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄληθῶς! Ἄλλὰ — φρονεῖ
ὁ Πατριάρχης — ὅτι δὲν ὀφείλει τις
εὐγνωμοσύνην πρὸ ἀνθρώπων καὶ θεοῦ,
ἐὰν ἡ χάρις δι' αὐτὸν δὲν ἔγινε.
Ὅθεν, καθ' ὅσον διαδίδεται — φρονεῖ
ὁ Πατριάρχης, — ὅτι σὰς ἀπέλυσεν
ὁ Σαλαδῖνος, ἐπειδὴ πῶς ὅμοιος
πρὸς ἓνα ἀδελφόν του τῷ ἐράνητε ...

Καὶ τοῦτ' ὁ Πατριάρχης τὸ ἠξεύρει, πλὴν ...

ὦ! Ἐὰν ἦτον ἀληθὲς! ὦ Σαλαδῖν! —

Ἡ φύσις χαρακτῆρας ἐνεκόλαψε
τοῦ ἀδελφοῦ σου εἰς τὴν ἔξω μου μορφήν
χωρὶς κ' εἰς τὴν ψυχὴν μου νὰ χαράξῃ τι;
Ἐὰν δ' ἐχάραξέ τι, θὰ ἐξήλειπον
αὐτὸ, εἰς Πατριάρχην χαριζόμενος;
Δὲν ψεύδεσαι, ὦ φύσις, οὕτως. Ὁ Θεὸς
δὲν ἀντιφάσκει οὕτως εἰς τὴν πλάσιν του. —
—Φύγε, μὴ κίνει τὴν χολὴν μου. Ὑπαγε!

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὑπάγω χαίρων, ὥς δὲν ἔχαιρον ἐλθόν.
Συγγνώμην, Κύριέ μου. Οἱ ἐν ταῖς μοναῖς
τοῖς ἀνωτέροις πρέπει νὰ πειθώμεθα.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΝΑΪΤΗΣ, ΔΑΪΑ, ἥτις ἀπὸ τινος παρεπύρει μακρόθεν τὸν Ναίτην,
καὶ ἔδη προσέρχεται.

ΔΑΪΑ

(Ὁ Μοναχὸς, ὡς βλέπω, εἰς διάθεσιν
καλὴν δὲν τὸν ἀφῆκε. Τί νὰ κάμωμεν;
Νὰ πλησιάσω πρέπει.)

ΝΑΪΤΗΣ

(Ἀξιόλογα!

Ἡ παροιμία ἀληθεύει πῶς γυνή
καὶ μοναχὸς οἱ δύο εἰσὶν ὄνυχες
τοῦ διαβόλου. Ἐξ ἐκείνου εἰς αὐτὴν
μὲ ρίπτει.)

ΔΑΪΑ

Πῶς! Τί βλέπω! Σεῖς, ὦ εὐγενῇ
ἱππέτα! Δόξα τῷ Θεῷ! Ναί, δόξα τῷ!
Ποῦ ἦσθε πρὸ τοσούτου χρόνου; Ἀσθενὴς
δὲν ἦσθε;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅχι.

ΔΑΪΑ

Ὑγιαίνων λοιπόν;

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί.

ΔΑΪΑ

Ἀνησυχίας εἶχομεν καὶ διὰ σᾶς.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅντως;



ΔΑΪΑ

Βεβαίως θὰ ἐλείπετε.

ΝΑΪΤΗΣ

Σωπτόν.

ΔΑΪΑ

Κ' ἤλθατε πάλιν σήμερον ὀπίσω.

ΝΑΪΤΗΣ

Χθές.

ΔΑΪΑ

Σήμερον ἤλθε καὶ τῆς 'Ρέχας ὁ πατήρ.

'Ἡμπορεῖ τώρα νὰ ἐλπίζ' ἡ 'Ρέχα;

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

ΔΑΪΑ

Ὅ,τι τσάκισ παρεκάλεσε. Θερμῶς
θὰ προσκληθῇτε τώρα ὑπὸ τοῦ πατρὸς
αὐτῆς. Ἐκ Βαβυλώνας ἤλθεν, εἴκοσι
καμήλους ἄγων. Τὰ φορτία σύγκεινται
ἐξ ὑφασμάτων, ἀρωμάτων εὐγενῶν,
τιμαλφῶν λίθων, ἐκ Συρίας, ἐκ Περσῶν,
ἀκόμη κ' ἐκ τῆς Κίνας κ' ἐκ τῆς Ἰνδικῆς.

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν ἀγοράζω τίποτε.

ΔΑΪΑ

Τὸν σέβεται

ὥς ἡγεμόνα ὁ λαός του. Πλὴν σοφὸν
ἀντὶ πλουσίου πῶς τὸν λέγει, ἄπορον
μοὶ φαίνεται.

ΝΑΪΤΗΣ

Σημαίνει ἴσως τὸ αὐτὸ



εἰς τὸν λαόν του τὸ σοφὸς καὶ πλούσιος.

ΔΑΪΑ

Ἐπρεπε μᾶλλον νὰ τὸν λέγουν ἀγαθόν.
Τὴν ἀγαθότητά του δὲν φαντάζεσθε.
Ὡς ἔμαθεν, ἡ Ῥέχα τὶ σᾶς χρεωστεῖ,
τὶ εἰς ἐκείνην τὴν στιγμὴν δὲν ἔπραττεν
ὕπὲρ ὑμῶν! τί εἶχε νὰ σᾶς δώσῃ!

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄ!

ΔΑΪΑ

Ἄλλ' ἔλθετε καὶ μόνος νὰ ἰδῇτε.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

Πόσον ταχέως ἡ στιγμή παύεται!

ΔΑΪΑ

Ἐάν δὲν ἦτον ὅσον λέγω ἀγαθός,
τοσοῦτον χρόνον μετ' αὐτοῦ θα ἔμενον;
Μὴ δὲν ἤξεύρω πόσον ὡς χριστιανὴ
ἀξίζω; Μήπως μ' ἐναννούρισε κάνεις
πῶς εἰς τὴν Παλαιστίνην μὲ τὸν ἄνδρα μου
θενὰ ἡρχόμεν, μόνον πρὸς σκοπὸν, τροφὸς
νὰ γίνω Ἰουδαίας; Ἦτον εὐγενὴς
ὁ σύζυγός μου ὑπηρέτης τοῦ στρατοῦ
τοῦ Βασιλέως Φρειδερίκου...

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐλβετὸς

τὸ γένος· εἶχε τὴν τιμὴν τοῦ νὰ πνιγῇ
εἰς τοῦ ἰδίου ποταμοῦ τὰ ὕδατα
εἰς ἃ ἐπνίγη κ' ἡ Μεγαλειότης του.
Γυνή, ποσάκις θὰ μοὶ τὸ διηγηθῇ;
Τί μ' ἐκολλήθη;



ΔΑΪΑ

Σ' ἐκολλήθην! ὦ Θεέ!

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, μ' ἐκολλήθης. Νὰ σᾶς βλέπω τοῦ λοιποῦ,
νὰ σᾶς ἀκούω, ᾶς μοι λείπη. Πάντοτε,
πάλιν καὶ πάλιν, παῦσαι, μὴ μ' ἐνθύμιζε
πρᾶξιν εἰς ἣν ὠρμήθην ἄνευ σκέψεως,
καὶ ἥτις ἔτι ὄνειρον μοι φαίνεται.
Δὲν λέγω ὅτι μετενόησα· ἀλλὰ —
πρόσεξον — ὅταν ἄλλοτέ τι ὅμοιον
συμβῇ, σεῖς τότε θενὰ πταίητε, ἐὰν
τόπον ταχέως εἰς τὸ μέσον δὲν ριφθῶ,
πρὶν ἐξετάσω. Ἄς καὶ ὅστις καὶ.

ΔΑΪΑ

Θεὲ βεήρει!

ΝΑΪΤΗΣ

Κάμετέ μοι τοῦ λοιποῦ
τὴν χάριν νὰ σᾶς εἶμαι ὅλως ἄγνωστος.
Καὶ ὁ πατήρ ᾶς μ' ἔχη, σᾶς παρακαλῶ,
παρητημένον. Ἰουδαῖος πάντοτε
εἶν' Ἰουδαῖος. Χονδροσουηβὸς ἐγώ,
οὐδ' ὥς σκιὰν τῆς κόρης διετήρησα
τὴν μνήμην, πῶς τὴν εἶχον ἂν ὑποτεθῇ.

ΔΑΪΑ

Τὴν ἐδικήν σας πλὴν αὐτὴ διατηρεῖ.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τέλος, τέλος;...

ΔΑΪΑ

Τίς ἠξεύρει; Πάντοτε
οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι ὅ,τι φαίνονται.



ΝΑΪΤΗΣ

Καλύτεροι σπανίως. (Στρέφεται ν' ἀνχωρήσῃ). /—

ΔΔΙΑ

Περιμείνατε.

Τίς εἶν' ἡ βία;

ΝΑΪΤΗΣ

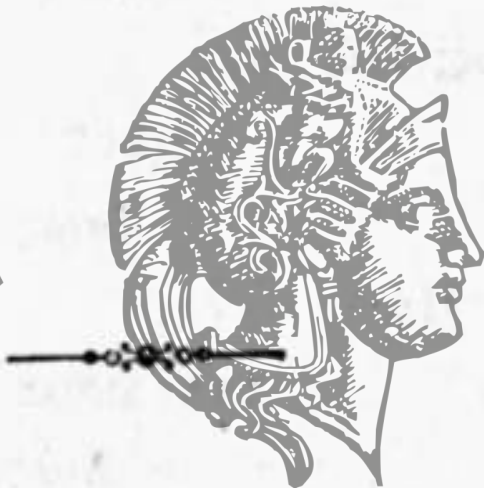
Γύναι, μὴ τοὺς φοίνικας
τοὺς προσφιλεῖς μου μοὶ τοὺς κάμης μισητούς.

ΔΔΙΑ

Φύγε, τῆς Γερμανίας ἀρκουδάνθρωπε !

Τὰ ἔχνη τοῦ θηρίου ἅς μὴ χάσωμεν.

(τὸν ἀκολουθεῖ μακρόθεν).



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ



ΣΚΗΝΗ Α΄.

Παλάτιον τοῦ Σουλτάνου.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ καὶ ΣΙΤΤΑ (παιζοῦσι ζατρίκιον).

ΣΙΤΤΑ

Πῶς παίζεις, Σαλαδῖνε; Ποῦ εὕρίσκεσαι;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅχι καλῶς; Πῶς ὄχι;

ΣΙΤΤΑ

Ἴσως δι' ἐμὲ,

καὶ μόλις. Παίξε ἄλλοι.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Διατί;

ΣΙΤΤΑ

Γυμνὸν

τὸν ἵππον σου ἀφήνεις.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄ! ὀρθόν. Ἴδού.

ΣΙΤΤΑ

Ὁ Πύργος ἔμωσ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καλῶς λέγεις. Σὰ χ λοιπόν.

ΣΙΤΤΑ

Καὶ τί κερδίζεις; Πρεχωρῶ, καὶ ἔμεινας
ὥς καὶ πρὶν ἦσυν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Βλέπω ὅτι τὰ στενά
νὰ διαφύγω ἀποινὴ δὲν ἤμπορῶ.
Ἔστω· τὸν ἔππον λάβε.

ΣΙΤΤΑ

Ὅχι. Ἄς σταθῇ.
Παρέρχομαι.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν εἶναι τοῦτο δῶρόν σου.
Τὸν ἔππον δίδεις, νὰ προφυλαχθῇς ἐκεῖ.

ΣΙΤΤΑ

Ἴσως.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Μὴ κάμνης ὅμως ὑπολογισμεύς
χωρὶς τοῦ ξενόδοχου. Τὸ προέβλεπες
αὐτό;

ΣΙΤΤΑ

Βεβαίως ὄχι. Πῶς νὰ προῖδῶ
πῶς ἡ Βασίλισσά σου τόσον σ' ἐνοχλεῖ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς; Ἡ βασίλισσά μου;

ΣΙΤΤΑ

Βλέπω, σήμερον
ἄσπρον, πλὴν τῶν χιλίων δηναρίων μου
πῶς δὲν θὰ ἔχω.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς αὐτό;

ΣΙΤΤΑ

Τὸ ἐρωτᾷς;
Διότι βλέπω καὶ καλὰ κ' ἐπίτηδες



νὰ κινῆθῃς πῶς θέλεις. Τὸ συμφέρον μοι
δὲν εἶναι τοῦτο. Πλὴν πῶς διασκέδασιν
παιγνίδιον τοιοῦτο προξενεῖ μικράν,
πότ' ἔχω κέρδη περισσότερ' ἀπὸ σοῦ
παρ' ὅταν χάνω ; Πρὸς παρηγερίαν μου
πῶς ἔχω χάσει, διπλασίαν πάντοτε
δὲν μοι χαρίζεις τὴν ζημίαν μου ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Λοιπὸν,
ὅσάκις χάνεις τὸ ἐπιτηδεύεσαι
ἀπὸ σκοποῦ, φιλτάτη αὐταδέλφη μου ;

ΣΙΤΤΑ

Ἴσως ἡ τόση μεγαλοδωρία σου
ἔγιν' αἰτία, φίλτατε αὐτάδελφε,
καλλήτερον νὰ παίζω πῶς δὲν ἔμαθον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Λοιπὸν δὲν παίζεις ; Δὲν θὰ τελειώσωμεν ;

ΣΙΤΤΑ

Νὰ τελειώσω θέλεις ; Ἰδού. Σ ἄ χ καὶ Σ ἄ χ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄ ! ναὶ, τῷ ὄντι. Δὲν τὸ εἶδα . Σ ἄ χ διπλοῦν
κατὰ τῆς Β α σ ι λ ί σ σ η ς .

ΣΙΤΤΑ

Ἄφες νὰ ἰδῶ
ἂν νὰ τὸ ἀποφύγῃς δὲν ἐδύνασο.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ ! ὄχι, ὄχι. Λάβε τὴν βασιλίτισσαν.
Κακὴν μοι φέρει τύχην ὁ πεσσὸς αὐτός.

ΣΙΤΤΑ

Ὁ πεσσὸς μόνος ;



ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δέν με βλάπτει. Λάβε την. Ἰδού με πάλιν πανταχοῦ εἰς ἄμυναν.

ΣΙΤΤΑ

Παρά τοῦ ἀδελφοῦ μου ἐδιδάχθην, πῶς πρὸς βασιλίσσας εὐγενῶς προσφέρνται.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τὴν λάβης δὲν τὴν λάβης, μοὶ εἶν' ἄχρηστος.

ΣΙΤΤΑ

Τί νὰ τὴν λάβω ; Σάχ καὶ Σάχ !

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Κ' ἐπεῖτα ;

ΣΙΤΤΑ

Σάχ,

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

καὶ Ῥούχ !

ΣΙΤΤΑ

Ἀκόμη ὄχι. Κίνησον

τὸν ἱππὸν σου, ἥ ὅ,τι προτιμᾷς,

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Καλόν !

Ἐκέρδησας, σοὶ λέγω, καὶ ὁ Ἄλ-Χαφὴς πληρόνει. Ἄς τὸν κράξῃ αὐθωρεὶ κάνεις. Σιττά, δὲν εἶχες τόσον ἄδικον. Τὸν νοῦν ἐδῶ δὲν εἶχον· οὐδ' ἐπρόσεχον πολύ.

Τίς πάντοτε μᾶς δίδει λείους τοὺς πεσσαῦς, τοὺς παριστῶντας κ' ἐνθυμίζοντας οὐδέν ;

Μὲ τὸν Ἰμάμην μήπως ἔπαιξα ; Πλὴν τί ;

Ὁ χάνων θέλει πρόφασιν. Οἱ ἄμωφοι



πεσσοὶ δὲν εἶν' αἰτία ἔτι ἔχασα,
ἀλλ' ὁ παχύς σου ὀφθαλμός, ὃ ἥσυχος,
κ' ἡ τέχνη σου...

ΣΙΤΤΑ

Καὶ ταῦτα νὰ στομώσωσι!
τὴν ἄκανθαν τῆς ἡττης ἔχουσι σκοπόν.
Ἄλλοῦ τὸν νοῦν σου εἶχες μᾶλλον ἢ ἐγώ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σὺ; Καὶ ποῦ ἔχεις σὺ ἄλλοῦ τὸν νοῦν;

ΣΙΤΤΑ

Οὐχί

βεβαίως ἔπου σύ. ὦ! πότε, Σαλαδὶν,
ἐπιμελῶς καὶ πάλιν θενὰ παίζωμεν;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄς παίζωμεν τοσοῦτον ἐκθυμώτερον.

Ἄ! ἐννοεῖς τὸν νέον πόλεμον! Ἐγώ

δὲν εἶμαι ἔστις πρῶτος ἐξεσπάθωσα.

Ἄς γίνη ὅ,τι γίνη! Τὴν ἀνακωχὴν

θα εἶχον παρατείνει, καὶ εἰς τὴν Σιττὰν

θα εἶχον προμηθεύσει σύζυγον καλόν.

Θα ἦτον τοῦ Ῥιχάρδου ὁ αὐτάδελφος.

Ἄρκεϊ πῶς εἶναι τοῦ Ῥιχάρδου.

ΣΙΤΤΑ

Πάντοτε

νὰ ἐκθειάζῃς τὸν Ῥιχάρδον σου!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Κ' ἐάν

ὁ ἀδελφός μας ὁ Μαλέκ τὴν ἀδελφὴν

ἐδύνατο νὰ λάβῃ τοῦ Ῥιχάρδου, ἅ!

τί οἶκος θενὰ ἦτον! Ἄ! τῶν ἐπὶ γῆς

πρωτίστων καὶ ἀρίστων πάντων ἀριστος!

Δὲν ὀκνῶ, βλέπεις, κ' ἐμαυτὸν νὰ ἐπαινῶ,
νὰ θεωρῶμαι ἄξιος τῶν φίλων μου.
Θὰ ἐγεννῶντο τότε, τότε ἄνθρωποι!

ΣΙΤΤΑ

Γελῶ διὰ τ' ὠραῖον τοῦτο ὄνειρον,
Τί' εἶναι δὲν ἡξεύρεις οἱ Χριστιανοί,
δὲν θέλεις νὰ τὸ μάθης. Ἐναμδρύνονται
Χριστιανοὶ νὰ εἶναι, ὄχι ἄνθρωποι.

Ἐὰν τοῦ ἰδρυτοῦ των τὰς προλήψεις τι
ἀνθρώπινον ἀρτύη, τὸ ἀσπάζονται
οὐχὶ διότι εἶν' ἀνθρώπινον, ἀλλὰ
διότι οὕτως ὁ Χριστὸς ἐδίδαξεν
ἢ ἔπραξε. Πῶς ἦτον ἀγαθὸς ἀνὴρ,
εὐτύχημά των, κ' ἔχουσι τὴν ἀρετὴν
αὐτοῦ καλῇ τῇ πίστει ν' ἀποδέχωνται.

Ἀρετὴν λέγω; Μήπως πρέπ' ἡ ἀρετὴ; —
τὸ ὄνομά του πρέπει νὰ διαδοθῇ,
καὶ νὰ ἐπισκιάσῃ πάντων τῶν χρηστῶν,
ν' ἀπορρόφήσῃ τὰ ὀνόματα. Αὐτοὶ
ὄνομα μόνον, μόνον ὄνομα ζητοῦν.

ΣΙΛΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ διὰ τοῦτο θέλουν οἱ Χριστιανοί,
νομίζεις, νὰ καλῆσθε σὺ καὶ ὁ Μελέκ
πρὶν ἢ κληθῆτε σύζυγοι, Χριστιανοί;

ΣΙΤΤΑ

Ναὶ, ὡς ἂν ἦτον μόνον εἰς Χριστιανοὺς
ὁ ἔρως δεδομένος, δι' οὗ ἔδεσε
τὸν ἄνθρωπον ὁ πλάστης καὶ τὴν ἄνθρωπον.

ΣΙΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πιστεύουσιν ἐκεῖνοι ἀθλιότητας



τοσαύτας ἄλλας. Τί κωλύει καὶ αὐτήν;
 Ἄλλ' ἀπατάσαι· ὅχι οἱ Χριστιανοί,
 ἀλλ' οἱ Ναίται πταίου· ὅχι ὡς Χριστιανοί,
 ἀλλ' ὡς Ναίται. Δι' αὐτοὺς ἀπέτυχε
 τὸ πᾶν. Τὴν Ἀκκιν, τοῦ Ριχάρδου πρόκειται
 ἡ ἀδελφὴ νὰ φέρῃ προῖκα τῷ Μαλέκ.
 Αὐτοὶ πλὴν δὲν τὴν δίδουν. Ἵνα σώσωσι
 τῶν ἱπποτῶν τὴν λείαν, ὑποδύονται
 μοναχῶν γλῶσσαν, ἀνοήτων μοναχῶν·
 καὶ μήπως ἐν παρόδῳ κατορθώσωσιν
 ἐπιτυχίαν ἀπροσδόκητόν τινα,
 τὸ τέλος νὰ προσμείνουν τῆς ἀνακωχῆς
 ἥθελον μόλις. Ἀριστα! Ἐμπρός, ἐμπρός,
 ὦ κύριοί μου! Ἀριστα! Μ' εὐχαριστεῖ.

Καὶ τ' ἄλλα μὲν ἂν ἐχώρουν κατὰ βούλην!
 ΣΙΤΤΑ

Λοιπὸν τί ἄλλο σὲ ταραττει; Τί ἐστὶ
 τὸ ἐνοχλοῦν σε τώρα;

ΣΑΛΛΔΙΝΟΣ

Ὅ,τι πάντοτε

μ' ἐνώχλει. Ἦμην εἰς τὸν Λίβανον, κ' ἐκεῖ
 βεβαρυμένον εἶδον τὸν πατέρα μου
 ἐκ μεριμνῶν.

ΣΙΤΤΑ

Τί λέγεις;

ΣΑΛΛΔΙΝΟΣ

Ἀπελπίζεται.

Παντοῦ ἐλλείψεις, πότε ἐδῶ καὶ πότε ἐκεῖ
 παντοῦ προσκρούει.



ΣΙΤΤΑ

Πῶς προσκρούει, λέγεις; Τί
ἐλλείπει;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅ,τι θεωρῶ ἀνάξιον
καὶ ν' ἀναφέρω, ἂν τὸ ἔχω περιττὸν,
ἀλλ' ὅταν δὲν τὸ ἔχω ἀπαραίτητον. —
Ὁ Ἀλ-Χαφῆς ποῦ μένει; Δὲν ἐπῆγέ τις
νὰ τὸν καλέσῃ; — Ὁ ἐπάρατος χρυσός! —
Καλὸν ὅτ' ἤλθες, Ἀλ-Χαφῆ.

ΣΚΗΝΗ Β'

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ, ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ, ΣΙΤΤΑ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Θά ἔφθασαν

τὰ χρήματα, πιστεύω, τῆς Αἰγύπτου. Κἂν
πολλὰ ἂν εἶναι!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἔχεις τινα εἰδησιν;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἐγώ; Ἐγώ; Διόλου. Μ' ἐκαλέσατε
διὰ παραλαβὴν των, ὡς ὑπέλαβον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

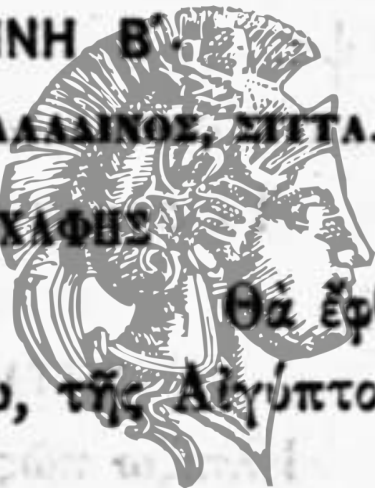
Εἰς τὴν Σιττάν δὲς χίλια δηνάρια.

(Περιφέρεται συλλογιζόμενος).

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Δὸς ἀντὶ λάβε! Τί ὠραῖον! Ἀληθῶς
τοῦ μηδενὸς ἀκόμῃ ὀλιγώτερον. —

Εἰς τὴν Σιττάν; — καὶ πάλιν τὴν Σιττάν; — Λοιπὸν



ἔχασες παίζων; — Πάλιν παίζων ἔχασες; —
Ἐκεῖ ἀκόμη στέκονται τὰ κόκκαλα.

ΣΙΤΤΑ

Δὲν μοὶ φθονεῖς τὴν τύχην μου!

ΛΑ-ΧΑΦΗΣ (παρρηρών τὸ παιγνίδιον).

Τί; μήπως τάχα δὲν ἤξεύρεις; — Ἄλλο
Τί; μήπως τάχα δὲν ἤξεύρεις; — Ἄλλο

— Ἄλλο — ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ — ὅπου ῥά φησιν ὁ
— Ἄλλο — ὅπου ῥά φησιν ὁ — Ψτ! Χαφὴν.

ΛΑ-ΧΑΦΗΣ (βλέπων πάντοτε πρὸς τοὺς πεσσοὺς).

Ἀλλὰ ἰδέτε πρῶτον ἂν τὴν ἔχητε.

ΣΙΤΤΑ

Ἄλ-Χαφὴ, ψτ.

ΛΑ-ΧΑΦΗΣ (πρὸς τὴν Σιττάν).

Τὰ ἄγρια σεῖς ἐπαίζετε;

Εἶπατε σ' ἄχ.

ΣΙΤΤΑ

Ἐλπίζω πῶς δὲν ἤκουσε.

ΛΑ-ΧΑΦΗΣ

Κ' εἶναι νὰ παίξῃ ἡ σειρά σου;

ΣΙΤΤΑ (πλησιάζουσα αὐτόν).

Ἄλλ' εἰπὲ ὅτι νὰ ἔχω δύναμει τὰ χρήματα.

ΛΑ-ΧΑΦΗΣ

Ὡς πάντα, θὰ τὰ ἔχῃς.

ΣΙΤΤΑ

Παρεφρόνητας;

ΛΑ-ΧΑΦΗΣ

Πλὴν ῥοὺχ δὲν εἶναι, Σαλαδὶν, δὲν ἔχασας.



ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (μόλις ἀκούων)

Ναί, ναί, σοὶ λέγω. Πλήρωσον, ναί, πλήρωσον.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πλήρωσον λέγει! Μένει ἡ βασιλίσσα ἀκόμη.

ΑΙΤΤΙΣ

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (ὁμοίως)

Δὲν σημαίνει. Εἰς τὸν τόπον τῆς δὲν εἶναι.

ΣΙΤΤΑ

Κάμε τώρα, καὶ πῶς ἤμπορῶ εἰπὲ νὰ στείλω διὰ τὰ δηνάρια.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ὡς πάντοτε βεβαίως. ("Εγὼν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῶν περσῶν)

"Εστω καὶ αὐτὸ,

πῶς δὲν ὑπάρχει πλέον ἡ βασιλίσσα, καὶ πάλιν ῥοῦχ δὲν εἶσαι ἔμως.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (πλησιάζει, καὶ ἀντιρρῶν τοὺς περσοὺς).

Ἐμὰί ῥοῦχ.

Τὸ θέλω.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Βλέπω· εἶν' ὥς τὸ παιγνίδιον τὸ κέρδος, ὥς τὸ κέρδος εἶν' ἡ πληρωμή.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (πρὸς τὴν Σιττίν).

Τί λέγει οὗτος;

ΣΙΤΤΑ (ἐνίστοι ἀνίσταται πρὸς Ἀλ-Χαφῆν).

Τὸν ἡξεύρεις· δύσκολος.

Αἶ! Θέλει παρακλήσεις. Ἴσως καὶ φθονεῖ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σὲ νὰ φθονήσῃ; Σὲ, τὴν ἀδελφὴν μου; Τί,

ὦ Ἀλ-Χαφῆ, ἀκούω; Φθονερός;



ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Καὶ τίς;
Τὸν μυελὸν τῆς μάλλον ἤθελον ἐγὼ,
νὰ ἔχω, καὶ νὰ εἶμαι ὡς αὐτὴ καλός.

ΣΙΤΤΑ

Πάντοτε ὅμως τακτικῶς ἐπλήρῳσε,
καὶ τώρα θὰ πληρώσῃ. Ἄφες εἰς ἐμέ.
Θὰ στείλω νὰ τὰ λάβω. Ὑπαγε, Χαφὴ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τὴν κωμωδίαν ὄχι, περισσότερον
δὲν παίζω. Πρέπει νὰ τὸ μάθῃ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τίς καὶ τίς;

ΣΙΤΤΑ

Ὁ λόγος σου εἰν' οὗτος, Ἀλ-Χαφὴ; Αὐτὰ
μοὶ ὑπεσχέθης;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πῶς θὰ φθάσῃ ὡς ἐκεῖ
ποῦ ἤξευρον;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τί τρέχει δὲν θὰ μάθωμεν;

ΣΙΤΤΑ

Φρόνιμος ἔσο, σὲ παρακαλῶ, Χαφὴ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Παράδοξον! Τί ἔχει ἡ Σιττά λοιπὸν
θερμῶς τοσοῦτον κ' ἐπισήμῳς νὰ ζητῇ
παρὰ τοῦ ξένου, τοῦ Δερβίσου, καὶ οὐχί
παρὰ τοῦ ἀδελφοῦ τῆς μάλλον, παρ' ἐμοῦ;

ΣΙΤΤΑ

Δὲν εἶναι πρᾶγμα, ἀδελφέ μου, ἄξιον

τοῦ κόπου. Μὴ τῷ δίδῃς τόσῃν προσοχῇν.

Ἐξεύρεις πῶς πολλάκις τὴν ποσότητα

σ' εἶχον κερδήσει, τὴν ἰδίαν πάντοτε.

Χρημάτων ἵνα μὴ ἔχω πλήν συνέπεσεν

ἀνάγκην, οὔτε τὸ ταμεῖον πλησμονὴν,

καὶ τὰ ἀφῆκα οὕτως ἀνεξόφλητα.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἄν μόνον τοῦτο!

ΣΙΓΤΑ

Καὶ τιν' ἄλλα ὥς αὐτά.

Εἰς τὸ ταμεῖον ἔμεινε καὶ ὁ, τι σὺ

ἐσχάτως δῶρον μ' εἶχες δώσει. Ἐμείνεν

ὀλίγους μῆνας.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Οὐδὲ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς οὐδὲ τοῦτο; Δὲν λαλεῖς λοιπόν;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τοὺς ἐξ Αἰγύπτου πόρους περιμένομεν,

οὐ μόνον.

ΣΙΓΤΑ (τῷ Σαλαδίνῳ).

Τὸν ἀκούεις;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Οὐδὲν ἔλαβεν

ἀλλά.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Φιλτάτῃ κόρῃ! — Καὶ κατέβαλεν.

Οὐχί;



ΑΛ-ΧΑΦΗΣ ὦτ ῥήμ .υοπόκ ὅοτ
 Σοὶ διατήρει πᾶσαν τὴν αὐλήν,
 καὶ τὴν δαπάνην ὠκονόμει πᾶσάν σου.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ ῥήμ ἰόν ἰνωτ ἀμφοχ
 Ἦ ἀδελφὴ μου εἴν' αὐτή! (τὴν ἐντοχκαλίττει)

ΣΙΤΤΑ ῥωτὸς ἀκῖφὸς ὅτ ἰοκ
 ΖΗΦ / Ζ Καὶ τίς

διὰ νὰ πράττω τοῦτο μὲ κατέστησε νονόμεν
 τόσον πλουσίαν; Οὐχὶ σὺ, ὦ ἀδελφέ;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ
 Ὡς θὰ τὴν καταστήτῃ πάλιν πᾶμπτωχον
 μετ' οὐ πολὺ, ὥς εἶναι καὶ ὁ ἰδίος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ ῥωνῖα ῥυογίλὸ
 Πτωχὸς ὁ ἀδελφός της; Εἴμ' ἐγὼ πτωχός;

Καὶ πότε εἶχον πλεόν, πότε ἐλαττον;
 Ἐν ξίφος, ἓνα ἵππον καὶ ἓν ἐνδυμα

κ' ἓνα Θεόν· τί ἄλλο μοὶ χρειάζεται;
 Καὶ ταῦτα πότε νὰ μοὶ λείψουν ἤμποροῦν;

Ἀλλὰ νὰ σ' ἐπιπλήξω πρέπει, Ἀλ-Χαφή.

ΣΙΤΤΑ ῥεμονέμῖα ῥοσοῖπ υοτπὸγίA ῥέ ῥύοτ
 Μὴ ἐπιπλήττης. Εἶθε μ' ἦτον δυνατὸν νονόμεν ὅο
 καὶ τὸν πατέρα ν' ἀπαλλάξω μεριμνῶν!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ ὁ νότ

Φεῦ! τὴν χαρὰν μου ἔσθειςας διὰ μιᾶς.
 Οὐδὲν μοὶ λείπει δι' ἐμέ· ἀλλ' εἰς αὐτὸν
 λείπουσι πλεῖστα, κ' εἰς ἡμᾶς ὑπὲρ αὐτοῦ.

Εἰπέτε, τί νὰ πράξω; Θεὸν ἀργήσωσι
 τὰ ἐξ Αἰγύπτου ἴσως. Διατὶ Θεὸς ἀνὴρ
 γινώσκει. Ἐκεῖ εἶναι ἡσυχον τὸ πᾶν.
 Νὰ περικόψω ἔξοδα, νὰ στερηθῶ,



εἶμ' ἑτοιμος, εἰς ὅλα ἑτοιμος, εἰάν τις ἐμὲ καὶ μόνον ταῦτ' ἀπέβλεπον, κ' ἐγὼ μὲν νὰ ὑποφέρω μόνον εἶχον ἐξ αὐτῶν. Πλὴν τί νὰ κάμω; Ἴππον, ξίφος, ἐνδυμα πρέκει νὰ ἔχω. Ν' ἀποκάψω τίποτε ἐκ τοῦ Θεοῦ μου δέν μοι εἶναι δυνατόν. Ἐκεῖνος ἄλλως τί ζητεῖ; Ὀλίγιστα.

Τὴν μόνην μου καρδίαν. — Ἐκτιζόν Χαφῆ, πολλές ἐλπίδας εἰς τὰ περισσεύματα τοῦ θησαυροῦ σου.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Περисσεύματα! Εἰπέ

καὶ μόνος, τῆς ἀγχόνης ἢ τοῦ πάλου ἂν θὰ ἔσωζέμην, φωραθεὶς περισσεύματα νὰ ἔχω. Ἴσως μᾶλλον ὑπεξαίρεσιν θέν' ἀπετόλμων.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ τί κάμνομεν λοιπόν;

Νὰ δανεισθῇς παρ' ἄλλου δέν ἐδύνασο πρὶν δεκατίσης τὴν Σιττάν;

ΣΙΤΤΑ

Καὶ θ' ἄρηνον

ἐγὼ νὰ μ' ἀφαιρέσῃ τὸ δικαίωμα; Ἀκόμη ἐπιμένω, οὔτε ἐντελῶς ἀκόμη ἐξηντλήθην.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅχι ἐντελῶς!

Αὐτὸ δὰ μόνον ἔλειπε! Σπεῦσον, Χαφῆ, ἐξεῦρε τρόπον, ὅπως καὶ παρ' οὔτινος δύνασαι, λάβε, ὕπαγε; δανείσθητι.



πλὴν παρ' ἐκείνων οὐκ ἐγὼ ἐπλούτισα,
Χαφὴ, μὴ ζήτηι δάνεια, μὴ τοῖς φανῇ
ὅτι ὀπίσω τοῖς ζητῶ τὰ κέρδη των.

Πρὸς φιλαργύρους ἀποτάθητι. Αὐτοὶ
προθύμως μοι δανείζουν. Εἰς τὰς χεῖράς μου
ἤξεύρουν ὁ χρυσὸς τῶν πῶς καρποφορεῖ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τοὺς φιλαργύρους δὲν γνωρίζω.

ΣΙΤΤΑ

Ἀληθῶς.

Ἦκουσα, — τώρα μοι ἐπέρχεται, Χαφὴ, —
ὁ φίλος σου ἀρτίως πῶς ἐπέστρεψε.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Φίλος μου ; Φίλος ; Ποῖος εἶν' ὁ φίλος μου ;

ΣΙΤΤΑ

Ὁ Ἰουδαῖος εἶναι, ὁ περίφημος.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Εἰς Ἰουδαῖος ; Τὸν ἐφήμισα ἐγώ ;

ΣΙΤΤΑ

Ὅν ὁ Θεὸς του — ἔχω ἔτι ἑναυλα
ὅσα μοι εἶπες ἑμιλῶν περὶ αὐτοῦ —
διὰ τοῦ μικροτάτου ἐκ τῶν δώρων του
καὶ τοῦ μεγίστου ἀφειδῶς ἐπροίχισε.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τοιαῦτα εἶπον ; Ποῖαν εἶχον ἑννοῖαν.

ΣΙΤΤΑ

Τοῦ μικροτάτου, πλούτου τοῦ μεγίστου δέ,
σοφίας.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἰουδαῖον περιέγραψα
τοιουτοτρόπως ; Ἰουδαῖον ;



ΣΙΤΤΑ

Πῶς; αὐτὰ
δὲν μοι τὰ εἶπες περὶ τοῦ Ναθάν;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἄ! ναί.
Περὶ ἐκείνου λέγεις; περὶ τοῦ Ναθάν;
Διόλου δὲν μ' ἐπῆλθεν εἰς τὴν μνήμην μου.

Ἄ! Τέλος πάντων πάλιν ἦλθε; Φαίνεται
πῶς δὲν θὰ εἶναι εἰς κακὴν κατάστασιν.
Ναί, ναί. Αὐτὸν ἐκάλει ὁ λαὸς σοφόν.
Καὶ πλούσιον προσέτι.

ΣΙΤΤΑ

Τώρα πλούσιον
ὕπὲρ ποτε τὸν λέγει. Τὰ πολύτιμα
ὅσα κομίζων ἐπανῆλθεν, ἀπασα
φημὶς ἡ πόλις.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πάλιν εἶν' ὁ πλούσιος
λοιπόν· βεβαίως ἔσται πάλιν ὁ σοφός.

ΣΙΤΤΑ

Χαφὴ, τί λέγεις; Ἄν τὸν ἐδοκίμαζες;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πρὸς τί ἐκεῖνον; διὰ δάνειον; Ἀλλὰ
δὲν τὸν γνωρίζεις. Εἰς αὐτὸ συνίσταται
ἡ ὅλη του σοφία, ἐτι δάνεια
ποτὲ δὲν δίδει.

ΣΙΤΤΑ

Μοὶ τὸν ἐζωγράφιζες
διὰ χρωμάτων διαφορῶν ἄλλοτε.



ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Δανείζει ἐν ἀνάγκῃ ἐμπορεύματα·
 χρήματα ὅμως, χρήματα, ὦ! χρήματα
 ποτέ. Ἄλλ' εἶναι Ἰουδαῖος ἄλλως τε
 ἐκ τῶν σπανίων Ἰουδαίων. Ἔχει νοῦν,
 νὰ ζῇ ἡξεύρει, παίζει ἄριστα πεσσούς.
 Ἀλλὰ τῶν Ἰουδαίων, ὡς ἐπὶ καλοῦ,
 κ' ἐπὶ κακοῦ ἐπίσης διακρίνεται.
 Μὴ προσδοκᾶτε παρ' αὐτοῦ. Εἰς τοὺς πτωχοὺς,
 ναί, δίδ', εἰς πείσμα καὶ αὐτοῦ τοῦ Σάλαδιν,
 οὐχ ὅσα οὗτος, πλὴν προθύμως ὡς αὐτός,
 κ' ἐπίσης ἀχομπάστως. Ὁ Χριστιανός,
 ὁ Μουσουλμάνος, ὁ Φαρῆς, τὸ ἴδιον
 τῷ εἶναι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

Καὶ τοιοῦτος ἄνθρωπος...

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ποτέ

περὶ ἀνδρὸς τοιοῦτου πῶς δὲν ἤκουσα;

ΣΙΤΤΑ

Αὐτὸς δὲν θὰ δανείσῃ εἰς τὸν Σάλαδιν,
 ἔστις δι' ἄλλους πάντοτε χρειάζεται,
 διὰ τὴν ἑαυτὸν τοῦ δὲ ποτέ;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἴδού

τὸν Ἰουδαῖον πάλιν ποῦ εὕρίσκετε,
 τὸν χονδροῖουδαῖον. ὦ! πιστεύσατε,
 ζηλοτυπεῖ τοσούτον εἰς τὸ δίδειν! ναί,
 ρηονεῖ! Ὅσακις λέγεται τὸ «Ὁ Θεὸς
 νὰ τ' ἀποδώσῃ» διὰ μόνον ἑαυτὸν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

νὰ τὸ ἀκούῃ ἀξιοῖ, καὶ δι' αὐτὸ
ποτέ του δὲν δανείζει, ἵνα πάντοτε
νὰ δίδῃ ἔχῃ. Ἐπειδὴ δ' ὁ νόμος του
τῷ ἐπιβάλλει εὐποιῖαν, οὐχὶ δὲ
καὶ εὐπροσηγορίαν, εἶναι δι' αὐτὸ
ἢ εὐποιῖα ἢ τις τὸν κατέστησε
πάντων ἀνθρώπων δυσπροσηγορώτατον.
Τὰ ἔχομεν χαλάσει μὲν ἀπὸ τινος,
πλὴν μὴ φρονῆτε διὰ τοῦτο πῶς λαλῶ
περὶ αὐτοῦ ἀδίκως. Πρὸς πᾶν ἄλλο ἄριστος,
πρὸς τοῦτο μόνον δὲν ἀξίζει τίποτε.

ὦ! τίποτε, σᾶς λέγω. Τρέχω πλὴν εὐθὺς
νὰ χρούσω ἄλλας θύρας. . . . Μ' ἦλθε κατὰ νοῦν
ἐκ τῆς Μαυριτανίας εἰς φιλάργυρος
καὶ πλούσιος συγχρόνως. — Ἄ! ἐκεῖ, ἐκεῖ.

ΣΙΤΤΑ

Χαφὴ, μὴ σπεύδῃς τόσον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄφες, ἄφες τον.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΣΙΤΤΑ, ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ.

ΣΙΤΤΑ

Ἐπῆγε, νὰ μὲ φύγῃ ὡς ἂν ἤθελε.
Τί τρέχει; Ἠπατήθη ἢ μᾶς ἀπατᾷ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Μ' ἐρωτᾷς, ὅταν περὶ τίνος πρόκειται
καὶ δὲν ἤξεύρω; Περὶ τοῦ Ἑβραίου σας,
τοῦ Ναθὰν τούτου, τώρα πρωτοήκουσα.



ΣΙΤΤΑ

Τὴν προσοχήν σου ἄνθρωπος διέφυγε
ὅστις τοὺς τάφους τοῦ Δαυὶδ φημίζεται
καὶ Σολομῶντος σκάψας, καὶ δι' ἐπωδῆς
ἰσχυροτάτης λύσας τὰς σφραγίδας των;
Ἐξ αὐτῶν ἔλκει, λέγεται, ἐνίοτε
τοὺς ἀπεράντους θησαυροὺς του, οἵτινες
πρέπ' εἰς πηγὴν τοιαύτην νὰ ὀφείλωνται.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τὸν πλοῦτον του ἐκ τάφων ἐὰν ἔλαβεν
ὁ ἀνὴρ οὗτος, εἰς αὐτοὺς οὐ Σολομῶν
οὐδὲ Δαβὶδ, ἀλλὰ τις ἔκειτο μωρός.

ΣΙΤΤΑ

Ἦ τις κακοῦργος. Ἦ πηρὴ τοῦ πλούτου του
ὑπάρχει μᾶλλον ἀφθονός, ἀκένωτος,
ἀφ' ὅ,τ' οἱ τάφοι εὖς πληροὶ ὁ Μαμμωνάς.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὡς ἤκουσα νὰ λέγῃς, ἐμπορεύεται.

ΣΙΤΤΑ

Αἱ κάμηλοί του πάσας διασχίζουσι
τὰς λεωφόρους καὶ διαπορεύονται
τὰς ἐρημίας· τὰ δὲ κοῖλα πλοῖά του
εἰς τοὺς λιμένας πάντας ἀγκυροβολοῦν.
Αὐτὰ μοὶ εἶπεν ἄλλοτε ὁ Ἄλ-Χαφῆς,
καὶ ἐνθουσία λέγων πόσον εὐγενῶς
κ' ἐλευθερίως ἔδιδεν ὁ φίλος του
ὅσους φρονίμως καὶ ἀόκνως θησαυροὺς
συνῆγε, μὴ νομίζων τοῦτο ἀγενές.
Προσέθετε δὲ πόσον ἦν ἀπρόληπτον
τὸ πνεῦμά του, καὶ πόσον ἦ καρδία του
ἀρετῆς πάσης, παντὸς κάλλους συγγενής.



ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τώρα δὲ τόσον ἀμφιβόλως ὁ Χαφῆς
περὶ αὐτοῦ ὠμίλει καὶ ψυχρῶς!

ΣΙΤΤΑ

Ψυχρῶς

δὲν λέγω· μᾶλλον ὥς στενοχωρούμενος,
ὥς νὰ τὸν ἐπαινέσῃ ἐπικίνδυνον
ἂν ἐθεώρει, νὰ τὸν ψέξῃ ἄδικον.

Ἦ, εἶναι ὁ λαός του κατ' ἀλήθειαν
τοιούτος, ὥστε οὐδ' ὁ ἄριστος αὐτοῦ
νὰ μὴ στερῇται τῶν ἐλαττωμάτων του,
καὶ διὰ τοῦτο ἔχει νὰ ἐρυθριᾷ
διὰ τὸν φίλον ὁ Χαφῆς; — Ἀλλ' οὐ φροντὶς!

Ἀνώτερος ἂν εἶναι ἢ κατώτερος
Ἑβραίου ὁ Ἑβραῖος, εἶναι πλούσιος;
Μᾶς ἀρκεῖ τοῦτο.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πλὴν δὲν θέλεις, ἀδελφῆ,
νὰ λάβω διὰ βίας τὸ ταμεῖόν του;

ΣΙΤΤΑ

Ναί. Πλὴν τί λέγεις βίαν; Πῦρ καὶ σίδηρον;

ὦ! ὄχι. Ἀλλη βία πρὸς τὸν ἀσθενῆ
εἶν' ἀναγκαία πλὴν τῆς ἀσθενείας του; —

Εἰς τὸ χαρέμιόν μου τώρα μετ' ἐμοῦ
ἐλθὲ, ν' ἀκούσῃς μίαν τραγωδίστριαν
ὠραίαν. Χθὲς ἀκόμη τὴν ἡγόρασα.

Ἴσως ἐν τούτοις ἔλθ' εἰς ὠριμότητα
τὸ σχέδιόν μου περὶ τοῦ Ναθάν. Ἐλθέ. (Ἐξέρχονται.)

ΣΚΗΝΗ Δ'.

Θέσις μεταξύ τῆς οἰκίας τοῦ Ναθάν καὶ τοῦ ἄλσους
τῶν φοινίκων.

ΡΕΧΑ καὶ ΝΑΘΑΝ ἐξέρχονται τῆς οἰκίας. ΔΑΪΑ μετ' ὀλίγον προσέρχεται.

ΡΕΧΑ

Ἦργησας, πάτερ. Ἴσως δὲν τὸν εὕρωμεν.

ΝΑΘΑΝ

Αἶ, αἶ! κ' ἐδὼ ἀκόμη εἰς τοὺς φοίνικας
ἐὰν δὲν εἶναι, θενὰ εἶναι ἀλλαχοῦ.

Ἦρέμει. Βλέπεις, ἡ Δαΐα ἔρχεται.

ΡΕΧΑ

Τὰ ἔχνη του βεβαίως θεν' ἀπώλεσε.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν τὸ πιστεύω.

ΡΕΧΑ

Ἄλλως θενὰ ἔσπευδε.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν θὰ μᾶς εἶδε.

ΡΕΧΑ

ὦ! Μᾶς βλέπει τώρα.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ

διπλασιάζει βῆμα. Ἦσυχος, ὦ! ἦσυχος
ἔσο.

ΡΕΧΑ

ὦ πάτερ, κόρην θενὰ ἤθελες
ἦτις νὰ ἡσυχάζῃ θὰ ἡδύνατο
ἀμεριμνοῦσα τίνος εὐεργέτημα
εἶν' ἡ ζωὴ της; Ἦ ζωὴ, — ἦν ἀγαπᾷ
διότι κατὰ πρῶτον τὴν ὀφείλ' εἰς σέ.



ΝΑΘΑΝ

Ἄλλην ἀφ' ὅ,τι εἶσαι δὲν σέ ἤθελον,
καὶ ἂν ἀκόμῃ ἤξευρον πῶς ἄλλο τι
εἰς τὴν ψυχὴν σου ἀνατέλλει.

ΡΕΧΑ

Πάτερ, τί;

ΝΑΘΑΝ

Μ' ἐρωτᾷς τοῦτο; δειλῶς τόσον μ' ἐρωτᾷς;
Ὅ,τι καὶ ἂν ἐντός σου διεγείρεται,
ἢ ἀθωότης καὶ ἢ φύσις τὸ κινεῖ.
Μὴ θλίβου διὰ τοῦτο, ὥς δὲν θλίβομαι
κ' ἐγώ· πλὴν δός μοι τὴν ὑπόσχεσιν, ἐὰν
λαλήσῃ σαφестέρως ἡ καρδίᾳ σου
ποτέ, νὰ μὴ μοι κρύψῃς τὰς εὐχὰς αὐτῆς.

ΡΕΧΑ

Φρίττω κ' εἰς μόνην τὴν ἰδίαν πῶς ποτέ
θὰ θέλω νὰ σοὶ κρύψω τὴν καρδίαν μου.

ΝΑΘΑΝ

Ἀπεφασίσθη. Ἄλλαι λέξεις περιτταί.
Ἄλλ' ἰδοὺ, ἤλθεν ἡ Δαΐα. (Πρὸς τὴν Δαΐαν)

Τί λοιπόν;

ΔΑΪΑ

Περιπατεῖ ἀκόμ' ὑπὸ τοὺς φοίνικας.
Περὶ τὸν τοῖχον τώρα θὰ στραφῇ. Ἴδου
ἔρχεται.

ΡΕΧΑ

Ἀμφιρρέπων φαίνεται πρὸς ποῦ
θενὰ προέλθῃ, κάτω, ἢ ἀριστερῶς,
ἢ δεξιῶς.



ΔΔΙΑ

ὦ! ὄχι! Περὶ τὴν μονὴν
θα περιέλθῃ δις ἢ τρίς, καὶ ἔπειτα
θενὰ διέλθῃ ἀπ' ἐδῶ. Τί στοίχημα;

ΡΕΧΑ

Ναί, οὕτως, οὕτω. Τὸν ὠμίλησας λοιπόν;
Καὶ σήμερον πῶς εἶναι.

ΔΔΙΑ

Καθὼς πάντοτε.

ΝΑΘΑΝ

Προφυλαχθῆτε μήπως σᾶς ἰδῇ ἐδῶ.
Ἀποσυρθῆτε· μᾶλλον δέ, εἰσέλθετε.

ΡΕΧΑ

Ἐν βλέμμα μόνον! Ἄ, καὶ ἡ φραγὴ αὐτὴ,
πῶς μοὶ τὸν κρύπτει!

ΝΑΘΑΝ

Σπεῦσον, σπεῦσον. Ὁ πατὴρ
δίκαιον ἔχει. Εἶναι φόβος, ἂν σ' ἰδῇ,
ὀπίσω πάλιν μὴ στραφῇ.

ΡΕΧΑ

Ἄ, ἡ φραγὴ!

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἂν ἐξέλθῃ αἰφνηδίως ἐξ αὐτῆς,
θα σᾶς ἰδῇ ἀφεύκτως. Ἄλλ' ἀπέλθετε.

ΔΔΙΑ

Ἐλθὲ, ἐλθέ. Ἡξεύρω ἐν παράθυρον
ὅθεν νὰ τοὺς ἰδῶμεν ἡμποροῦμεν.

ΡΕΧΑ |

Ναί;

(Ἀπέρχονται ἀμφότεραι).



ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΝΑΘΑΝ καὶ μετὰ ταῦτα ἀμείσιως ΝΑΪΤΗΣ.

ΝΑΘΑΝ

Σχεδὸν μ' ἐμπνέει φόβον ὁ ἀλλόκοτος.
Σχεδὸν διστάζω πρὸ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ.
Ἄνθρωπος τόσον ἄνθρωπον πῶς ἡμπορεῖ
εἰς ταραχὴν νὰ φέρῃ; Ἄλλ' ἰδοὺ αὐτὸς,
ἔρχεται.—Νέος ἀνδρικός, μὰ τὸν Θεόν!
Τὸ ἀγαθὸν του βλέμμα, τὸ προκλητικὸν
μ' ἀρέσκει, καὶ τὸ βῆμα τὸ γενναῖόν του.
Πικρὸς ἂν εἶναι ὁ φλοιὸς, ἀλλ' ὁ πυρὴν
δὲν εἶναι πάντως.—Πότε εἶδον ὅμοιον;
Εὐγενῇ Φράγχε, ἂν μοὶ συγχωρῆτε...

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

ΝΑΘΑΝ

Ἐὰν μὲ συγχωρῆτε ; . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Τί, Ἑβραῖε ; τί ;

ΝΑΘΑΝ

Ἄδειαν ἔχω νὰ σᾶς ὁμιλήσω ;

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς

θενὰ τὸ ἐμποδίσω ; Ὅμως σύντομα.

ΝΑΘΑΝ

Μὲ συγχωρεῖτε. Τόσον μὴ παρέρχεσθε
ὑπερηφάνως καὶ περιφρονητικῶς
ἄνθρωπον ὅστις τόσα σᾶς ὀφείλει.



ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς;

Ἄ! Ἐννοῶ, νομίζω. Εἴσθε σεῖς, ... οὐχί; ...

ΝΑΘΑΝ

Ναθάν καλοῦμαι, καὶ τῆς κόρης ὁ πατὴρ
εἰμὶ, ἣν μεγαθύμως ἐλυτρώσατε,
καὶ ἦλθον ...

ΝΑΪΤΗΣ

Ἴσως νὰ μ' εὐχαριστήσητε;

Ἄς λείψῃ. Διὰ τόσον μικρολόγημα
εὐγνωμοσύνην ἱκανὴν ὑπέμεινα.
Σὺ δὲ πρὸ πάντων, σὺ, οὐδὲν μοὶ χρεωστεῖς.
Ἐγνώριζον πῶς ἦτον αὐτὴ κόρη σου;
Καθῆκον τοῦ Ναίτου εἶναι, βοηθὸς
τοῦ πάσχοντος νὰ σπεύδῃ, οἷος δήποτε.
Καὶ ἄλλως τε μοὶ ἦτο τότε ἡ ζωὴ
εἰς βάρος, καὶ προθύμως τὴν προσέφερον
ἀντάλλαγμα ἂντι πάσης ἄλλης, ἂν αὐτὴ
καὶ Ἰουδαίας ἔτι ὑπετίθετο
πῶς εἶναι.

ΝΑΘΑΝ

Μέγα, μέγα καὶ ἀπαίσιον!

Ἄλλ' ὅμως ἐννοεῖται κ' ἡ στροφή αὐτή.
Τὸ μετριόφρον μεγαλεῖον κρύπτεται
τοῦ ἀπαισίου ὀπισθεν, τὸν θαυμασμὸν
ἐν' ἀποφύγῃ. Τὴν θυσίαν πλὴν τοῦ θαυμασμοῦ
ἂν ἀποκρούῃ, ποίαν ἄλλην ἄραγε
δὲν ἀποκρούει;— Ἄν δὲν ἦσθ' αἰχμάλωτος
καὶ ξένος, ὦ ἱππότα, τόσον τολμηρῶς
δὲν θὰ ἡρώτων. Διατάξατε· εἰς τί
νὰ σᾶς ὑπηρετήσω δύναμαι;



ΝΑΪΤΗΣ

Σεῖς ; εἰς οὐδέν.

ΝΑΘΑΝ

Πλούσιος εἶμαι.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς ὁ πλουσιώτερος
τῶν Ἰουδαίων εἶναι καὶ ὁ ἄριστος
δὲν εἶμαι γνώμης.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἀρνεῖσθε δι' αὐτὸ
ὅ,τι οὐχ ἤττον ἔχει οὗτος ἄριστον ;
Τοῦ πλούτου τοῦ τὴν χρῆσιν ἀποκρούετε ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἔστω, δὲν θέλω ἐντελῶς νὰ σ' ἀρνηθῶ.
δὲν θέλω τοῦτο, ὑπὲρ τοῦ μανδύου μου.
Ἄμα φθαρῇ διόλου καὶ παραλυθῇ,
ὥστε νὰ μὴ τῷ μένῃ ράκος ἢ ραφὴ,
θα σοὶ ζητήσω ὕφασμα ἢ χρήματα
νὰ μοὶ δανείσης.—Μὴ τὰ ἐκαταΐβασες.
Ἀκόμη εἶσαι ἀσφαλής· δὲν ἔφθασεν
εἰς τὸν βαθμὸν ἐκεῖνον. Ὑπερέρεται,
ὥς βλέπεις. Μόνον ἔχ' ἡ μία ποδιὰ
τὴν ἀσχημον κηλίδα. Εἶν' ἐκ τοῦ πυρός.
Ἐγένετο ὅτε εἰς τὰς φλόγας ἔφερον
τὴν κόρην σου.

ΝΑΘΑΝ (λαμβάνων καὶ παρατηρῶν τὴν κηλίδα).

Τῷ ὄντι, τί παράδοξον,
μία κηλὶς, ἐν στίγμα τόσον δύσμορφον,
ὑπὲρ τινος νὰ εἶναι ἀψευδέστερος
μάρτυς, αὐτῶν τοῦ τῶν χειλέων ! Ἦθελον



νὰ τὴν φιλήσω.— Ἦτον, συγχωρήσατε,
ἀκούσιον.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

ΝΑΘΑΝ

Δάκρυ πῶς ἐστάλαξεν
εἰς τὴν κηλίδα.

ΝΑΪΤΗΣ

Αἶ! δὲν βλάπτει· ἔμπειρος
ράνιδων εἶναι ὁ μανδύας.— (Ἦρχισε
νὰ μὲ ταραττή ὁ Ἑβραῖος).

ΝΑΘΑΝ

Ἐχετε
τὴν καλωσύνην τοῦτον τὸν μανδύαν σας
νὰ στείλητ' ἐπ' ὀλίγον εἰς τὴν κόρην μου;

ΝΑΪΤΗΣ

Πρὸς τί;

ΝΑΘΑΝ

Κ' ἐκείνη εἰς τὰ χεῖλη της αὐτὴν
νὰ φέρῃ τὴν κηλίδα. Μάτην εὐχεται
νὰ ψαύσῃ ἡ ἰδία τῶν γονάτων σας.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' Ἰουδαῖε — ὀνομάζεσαι Ναθάν;
Ἄλλὰ Ναθάν —, τοῦ λόγου χρῆσιν κάμνετε
καλὴν, — ἀρίστην χρῆσιν, — δεξιότατα.
Ἐκπλήττομαι — τῷ ὄντι, — θενὰ ἤθελον ...

ΝΑΘΑΝ

Ποιεῖσθε, προσποιεῖσθε ὅπως θέλετε.
Κ' ἐδῶ σᾶς ἀνευρίσκω. Εἰσθε ἀγαθοὶ
κ' ἐντιμοὶ τόσον, ὥστε δὲν ἤθέλετε

φιλόφρων νὰ δειχθῇτε. Ὅλην αἴσθημα
τὴν κόρην, ὅλην ζῆλον τὴν θεράπαιναν
ιδῶν, καὶ τὸν πατέρα λείποντα μακρὰν,
μὴ τ' ὄνομά της πάθῃ ἐφοβήθητε,
καὶ τὴν δοκιμασίαν ἀπεφύγετε
τὴν νίκην ἀποφεύγων. Σᾶς εὐχαριστῶ
καὶ διὰ τοῦτο.

ΝΑΪΤΗΣ

Σκέπτεσθε, ὁμολογῶ,
ὥς οἱ Ναίται ὥφειλον νὰ σκέπτωνται.

ΝΑΘΑΝ

Ναίται μόνον; μόνον ὥφειλον; καθ' ὃ
ἐπιβαλλόντων τοῦτο τῶν κανόνων τῶν;
Πῶς σκέπτονται ἡξεύρω ἄνδρες ἀγαθοί,
ὅτι τοιούτους δ' ὅλ' οἱ τόποι ἔχουσι.

ΝΑΪΤΗΣ

Διαφορὰ ἐλπίζω πῶς ὑπάρχει.

ΝΑΘΑΝ

Ναί.

Ὑπάρχ' εἰς χρῶμα, εἰς μορφήν, εἰς ἔνδυμα.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ ἐδὼ μᾶλλον, ἐκεῖ ἦττον.

ΝΑΘΑΝ

Ἄστημος

κυρίως εἶναι αὕτη ἡ διαφορὰ.

Μεγάλοι ἄνδρες πανταχοῦ χρειάζονται
καὶ ἔκτασιν μεγάλην. Ὅπου φύονται
πυκνοὶ, ἀλλήλως θραύονται τοὺς κλάδους τῶν.
Οἱ δ' ὥς ἡμεῖς, μετρίου ἀναστήματος,
εἰς μέγα πλῆθος πανταχοῦ εὐρίσκονται.



Ἄλλὰ δὲν πρέπει ν' ἀντιδιαβάλλωνται,
τὸ ξύλον πρέπει τὸν φλοιὸν ν' ἀνέχεται,
νὰ μὴ καυχᾶται πρέπει κορυφίδιον
πῶς τοῦτο μόνον δὲν ἐξῆλθ' ἐκ χώματος.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄριστα λέγεις. Πλὴν γνωρίζεις τὸν λαὸν
τὸν πρῶτον μετελθόντα τὴν διαβολήν;
Ναθὰν, ἡξεύρεις ποῖος πάντων τῶν λαῶν
τὸ πρῶτον ὠνομάσθη ἐκλεκτὸς λαός;
Τί; Καὶ ἂν τοῦτον δὲν μισῶ μὲν τὸν λαόν,
ἐνεκα ὅμως τῆς ὑπεροψίας του
ἠναγκασμένος εἶμαι νὰ περιφρονῶ,
ὑπεροψίας ἣν ἐκληροδότησεν
εἰς Μουσουλμάνους καὶ εἰς Χριστιανούς, ἐξ ὧν
καθεὶς κηρύττει πῶς Θεὸς ἀληθινὸς
εἶν' ὁ Θεὸς τοῦ μόνου;— Ἀπορεῖς αὐτὸ
πῶς λέγω, ὦν Ναΐτης καὶ Χριστιανός;
Πότε καὶ ποῦ ἐδείχθη ἡ θεοσεβῆς
μανία τοῦ νὰ ἔχῃ ἕκαστος Θεὸν
τὸν ἄριστον, καὶ τοῦτον πᾶσι τοῖς λαοῖς
νὰ ἐπιβάλλῃ, καθ' ὃ πάντων ἄριστον,
πότε ἐδείχθη εἰδεχθέστερον παρὰ
τώρα κα' ἐδῶ; Ἄν τώρα εἶναί τις ἐδῶ
καὶ δὲν τῷ πέσῃ ἡ ἀχλὺς τῶν ὀφθαλμῶν...
Ἄλλ' ἄς τυφλώττῃ ὅστις θέλει.— Λησμονῶν
ὅσα σοὶ εἶπον, ἄφες με.

ΝΑΘΑΝ

Ὑπέρ ποτε

ἡξευρε ὅτι μὲ προσήλωσας εἰς σέ.
Ἐλθέ! ὦ, φίλοι πρέπει, ναὶ, νὰ εἴμεθα.



Ἄν θέλῃς, τὸν λαόν μου περιφρόνει. Δὲν ἐκλέξαμεν κ' οἱ δύο τοὺς λαούς μας. Μὴ εἴμεθα οἱ λαοὶ μας; Τί ἐστὶ λαός; Χριστιανὸς κ' Ἑβραῖος μὴ Χριστιανὸς κ' Ἑβραῖος εἶναι πρὶν ἢ εἶναι ἄνθρωπος; ὦ! Ἐν' ἀκόμη ἂν ἀπήντησα ἐν σοὶ ὅστις ἀρκεῖται νὰ καλῇται ἄνθρωπος!

ΝΑΪΤΗΣ

Ναὶ, ναὶ, τοιοῦτον, ναὶ, Ναθὰν, ἀπήντησας, ἀπήντησας. Τὴν χεῖρα δός. Αἰσχύνομαι καὶ στιγμὴν μόνον πῶς σέ παρεγνώρισα.

ΝΑΘΑΝ

Εἰς καύχημά μου! Δὲν παρεγνώριζεται ὅ,τι χυδαῖον μόνον.

ΝΑΪΤΗΣ

Τὸ δὲ σπάνιον

δὲν λησμονεῖται. Ναὶ, Ναθὰν, ὁφείλομεν νὰ εἴμεθα ἀλλήλοις φίλοι.

ΝΑΘΑΝ

Εἴμεθα

ἤδη. Ὅποια εἰς τὴν Ῥέχαν μου χαρά! Καὶ τίς ὀρίζων αἶθριος ἀνοίγεται ἐμπρός μου! Πρῶτον νὰ γνωρίσητε αὐτήν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὑπὸ ἐπιθυμίας διαφλέγομαι. — Πλὴν τίς τοῦ οἴκου σας ἐκτρέχει; Ἡ Δαΐα σας;

ΝΑΘΑΝ

Ναί. Ἀλλ' ἡ ταραχὴ της...

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς τὴν Ῥέχαν μας

δὲν θὰ συνέβη τίποτε;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

Οι ἄνωτέρω, καὶ ΔΑΪΑ εἰσπορεύσασα.

ΔΑΪΑ

Ναθάν! Ναθάν!

ΝΑΘΑΝ

Λοιπόν ;

ΔΑΪΑ

Μὲ συγχωρεῖτε, εὐγενέστατε
ἱππότα ὅτι σᾶς διέκοψα.

ΝΑΘΑΝ

Αἶ, τί

λοιπόν ;

Τί τρέχει ;

ΝΑΪΤΗΣ

ΔΑΪΑ

Ὁ Σουλτάνος ἔστειλε. . .

ναί, ὁ Σουλτάνος. . . ὁ Σουλτάνος σέ ζητεῖ.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς; Ὁ Σουλτάνος; Ἄ! θὰ θέλῃ νὰ ἰδῇ
τί ἔχω φέρει. Πῶς δὲν ἐξεφόρτωσα
εἰπὲ εἰμὴ ὀλίγα, σχεδὸν τίποτε.

ΔΑΪΑ

Ὅχι, δὲν θέλει νὰ ἰδῇ. Σᾶς θέλει, σᾶς,
αὐτοπροσώπως, καὶ σᾶς θέλει τάχιστα.

ΝΑΘΑΝ

Ἔρχομαι τώρα. Ὑπαγε σὺ, ὕπαγε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΔΑΪΑ

Παρακαλῶ, συγγνώμην, γενναιότατε!
'Αλλ' ὁ Σουλτάνος τί νὰ θέλῃ· ἔχομεν
ἀνησυχίαν.

ΝΑΘΑΝ

Θὰ ἰδῶμεν. Ὑπαγε.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

ΝΑΘΑΝ καὶ ὁ ΝΑΪΤΗΣ.

ΝΑΪΤΗΣ

Λοιπὸν δὲν τὸν γνωρίζεις ἐκ τοῦ σύνεγγυς ;

ΝΑΘΑΝ

Τὸν Σαλαδίν ; Ἀκόμῃ. Δὲν ἀπέφυγον
νὰ τὸν γνωρίσω, οὔτε τὸν ἐζήτησα.
Ἡ φήμῃ τόσα τῷ ἀπέδιδε καλά,
ὥστε νὰ τὴν πιστεύω παρὰ νὰ ἰδῶ
ἐπρόκρινα. Πλὴν τώρα, — καὶ τὰ πράγματα
ἂν ἄλλως εὔρω, — τὴν ζωὴν δωρήσας σοι. . .

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, τοῦτο οὕτως εἶναι· ἡ ζωὴ ἦν ζῶ
ἐκείνου εἶναι δῶρον.

ΝΑΘΑΝ

Δι' αὐτοῦ διπλὴν,
τριπλὴν ἐκεῖνος μοὶ ἐχάρισε ζωὴν.
Τὴν πρὸς ἀλλήλους σχέσιν τοῦτο ἥλλαξε,
καὶ ὥς σαγίνην ἔρριψε περὶ ἐμέ
δεσμεύουσάν με εἰς ὑπηρεσίαν του
ἐσαεί. Μόλις νὰ προσμείνω δύναμαι
τί θὰ πρωτοπροστάξῃ. Εἶμαι ἑτοιμος



εἰς ὅλα, εἶμαι ἕτοιμος νὰ τῷ εἰπῶ
πῶς ἔνεκά σου εἶμ' εἰς ὅλα ἕτοιμος.

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν ἡδυνήθην μέχρι τοῦδε οὐδ' ἐγὼ
νὰ τὸν εὐχαριστήσω, καί τοι ἀπαντῶν
αὐτὸν πολλάκις. Ἦτον ἡ ἐντύπωσις,
ἣν ἐπ' αὐτοῦ τὸ πρῶτον ἀπετέλεσα,
τῆς στιγμῆς μόνον, καὶ ἐσβέσθ' εἰς τὴν στιγμὴν.
Ἄν μ' ἐνθυμῆται τίς ἡξεύρει; Πρέπει πλὴν
κἂν ἅπαξ πάλιν νὰ μ' ἐνθυμηθῇ. Αὐτὸς
θ' ἀποφασίσῃ ἔτι τὰ τῆς τύχης μου.
Δὲν φθάνει ὅτι εἶμαι εἰς τὸ νεῦμά τσου,
διὰ θελήσεώς του μόνον ὅτι ζῶ,
νὰ μάθω πρέπει κατὰ τίνος θέλησιν
νὰ ζῶ ὀφείλω.

ΝΑΘΑΝ

Ἀληθές· καὶ δι' αὐτὸ
νὰ σπεύσω πρέπει. Ἴσως εἰς τὸν λόγον τις
συμπέσῃ λέξις, καὶ μοὶ δώσῃ ἀφορμὴν
νὰ σ' ἀναφέρω. — Συγχωρεῖς. Ἀπέρχομαι. —
Καὶ πότε, πότε εἰς τὸν οἶκόν μου λοιπὸν
θα σὲ ἰδῶμεν ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄμα ἔχω ἄδειαν.

ΝΑΘΑΝ

Ἄμα θελήσης.

ΝΑΪΤΗΣ

Σήμερον.

ΝΑΘΑΝ

Παρακαλῶ,
τὸ ὄνομά σου εἶναι ; . . .



ΝΑΪΤΗΣ

Ἦτον — εἶναι Κούρδ
ἐκ Στάουφεν. — Κούρδ.

ΝΑΘΑΝ

Στάουφεν; ἐκ Στάουφεν;
Στάουφεν;

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς σ' ἐκπλήττει τοῦτο;

ΝΑΘΑΝ

Στάουφεν;

Πολλοὶ ὑπάρχουν ἐκ τῆς γενεᾶς;

ΝΑΪΤΗΣ

Πολλοί.

Ἐνταῦθα κεῖνται ἱκανοὶ τοῦ γένους μου·
ὁ θεὸς μου ἐν ἄλλοις — ἦτοι ὁ πατήρ.

Πλὴν πῶς μὲ ἀτενίζεις ἀσκαρδαμυκτί,
μᾶλλον καὶ μᾶλλον;

ΝΑΘΑΝ

Τίποτε, ὦ! τίποτε.

Πῶς ν' ἀπαυδῇσω βλέπων σε;

ΝΑΪΤΗΣ

Τότε λοιπὸν

ἀπέρχομ' ἐγὼ πρῶτος. Βλέμμα ἐρευνοῦν
ἀνακαλύπτει οὐ σπανίως πλείονα
τῶν ὄσων ἐπεθύμει. Μ' εἶν' ἐπίφοβον,
Ναθάν. Ὁ χρόνος, ὅχ' ἡ περιέργεια,
ἄς συμπληρώσῃ τὰ τῆς γνωριμίας μας. (Ἀπέρχεται).

ΝΑΘΑΝ (Ἀκολουθῶν αὐτὸν δι' ἐκπεπληγμένου βλέμματος).

«Ἀνακαλύπτει πλείονα ὁ ἐρευνῶν
ἅφ' ὅ,τι ἐπεθύμει!» — Ὡς ν' ἀνέγνωσε

τὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου! — Τοῦτο δύναται
τῇ ἀληθείᾳ νὰ συμβῇ καὶ εἰς ἐμέ.
Τοῦ Βόλφ τὸ βῆμα, τὸ ἀνάστημα τοῦ Βόλφ·
καθ' ὅλα. Κ' ἡ φωνή του! Οὕτως ἀκριβῶς
τὴν κεφαλὴν ὀπίσω ἔρριπτεν ὁ Βόλφ,
οὕτω τὸ ξίφος ἐπὶ τοῦ βραχίονος
ἐκράτει, καὶ ὁμοίως διὰ τῆς χειρὸς
ἔτριβε τὰς ὀφρῦς του, ὥς ἂν ᾔθελε
τὰς ἀστραπὰς νὰ κρύψῃ τῶν βλεμμάτων του.
Πολλάκις, πῶς εἰκόνες ἀνεξίτηλοι
κοιμῶντ' ἐντός μας, ἕως ὅτου ἐξυπνᾷ
αὐτὰς εἰς ἤχος, μία λέξις! — Στάουφεν! —
Ναὶ τοῦτο, τοῦτο. Ναί, Φιλνέκ καὶ Στάουφεν. —
Θὰ τὸ ἰδῶμεν, θεὰ ἐμβαλύνωμεν.
Εἰς Σαλαδίνου ὁμῶς πρῶτον. ! — Ἀλλ' ἐκεῖ
δὲν εἶναι ἡ Δαίᾱ, καὶ ὠταχουστέϊ;
Λοιπὸν, Δαίᾱ, πρόσθε, πλησίασον.

ΣΚΗΝΗ Η'.

ΔΑΪΑ, ΝΑΘΑΝ.

ΝΑΘΑΝ

Στοιχηματίζω· εἰσθε ἀνυπόμονοι
νὰ μάθητε κ' αἱ δύο ἄλλο τι, παρὰ
ὁ Σαλαδῖνος τί μὲ θέλει.

ΔΑΪΑ

”Απορον;

Συνωμιλεῖτε ἤδη οἰκειότερον,
τὸ μήνυμα ὅποτε τὸ Σουλτανικὸν
ἀπὸ τοῦ παραθύρου μᾶς ἀπέσπασε.



ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν εἶπέ τη ὅτ' εἰς πᾶσαν δύναται
στιγμὴν νὰ τὸν προσμένῃ.

ΔΑΪΑ

Εἶναι βέβαιον ;

ΝΑΘΑΝ

Δύναμαι πεποιθότως νὰ σ' ἐμπιστευθῶ ;
Περίσκεψιν, Δαΐα, σὲ παρακαλῶ.
Δὲν θὰ μετανοήσης· θεν' ἀναπαυθῇ
καὶ ἡ συνείδησίς σου. Μὴ τὰ σχέδια
μοὶ ἀνατρέψῃς, τοῦτο μόνον πρόσεξον.
Πάντοτ' ἐρώτα, διηγοῦ μετὰ φειδοῦς,
συνεσταλμένως.

ΔΑΪΑ

Αἶ δά τῶρα! Ἔχετε
αὐτῆς ἀνάγκην τῆς ὑπενθυμήσεως ;
Ἐγὼ ὑπάγω· ἀλλ' ὑπάγετε καὶ σεῖς·
διότ', ιδέτε· ὡς νομίζω, ἔρχεται
ἀπεσταλμένος τοῦ Σουλτάνου δεύτερος.
Ὁ Ἀλ-Χαφῆς, ἰδοὺ τον, ὁ Δερβίσης σας.

ΣΚΗΝΗ Θ'.

ΝΑΘΑΝ, ΑΛ-ΧΑΦΗΣ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἄ! ἄ! Νὰ ἔλθω πάλιν ἤθελον πρὸς σέ.

ΝΑΘΑΝ

Βιάζεται τοσοῦτον; Τί λοιπὸν ζητεῖ
παρ' ἐμοῦ ;



ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ποῖος;

ΝΑΘΑΝ

Ὁ Σουλτάνος. Ἔρχομαι.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πρὸς ποῖον; Τὸν Σουλτάνον;

ΝΑΘΑΝ

Πῶς; Δὲν στέλλεσαι

παρὰ τοῦ Σαλαδίνου;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἐγώ; ὄχι. Ἐπεμψε

πρὸς σέ;

ΝΑΘΑΝ

Βεβαίως.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τότε εἶναι βέβαιον.

ΝΑΘΑΝ

Τί βέβαιον; Τί εἶναι;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ὅτι... Σφάλμα μου

δὲν εἶναι. Μάρτυς ὁ Θεός. Τί περὶ σοῦ

δὲν εἶπον, δὲν ἐψεύσθην πρὸς ἀποφυγὴν!

ΝΑΘΑΝ

Ἀποφυγὴν τοῦ τίνος; Τί συμβαίνει;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Πῶς

σὺ ἀπὸ τοῦδε εἶσαι δεφτερδάρης του.

Σὲ συλλυποῦμαι· οὐδ' ἀνέχομαι αὐτοῦ

νὰ γίνω μάρτυς. Τὴν στιγμὴν ἀναχωρῶ.

Ἡξεύρεις ποῦ· γνωρίζεις τίς ὁ δρόμος μου.



Καθ' ἑδὸν ἔχεις νὰ μοὶ παραγγείλῃς τι;
Εἰς τὰς διαταγὰς σου· περισσότερον
πλὴν ὅχι ὅσου εἰς γυμνὸν εἶν' ἐφικτόν.
Καὶ σπεῦσον· φεῦγε!

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλὰ σκέφθητι, Χαφῆ,
ὅτι ἐκ τούτων δὲν γνωρίζω τίποτε.
Τί λέγεις ἄλλ' ἀντ' ἄλλων;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Τὰ βαλάντια

τὰ φέρεις ἤδη μετὰ σοῦ;

ΝΑΘΑΝ

Βαλάντια;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ὅσα νὰ καταβάλλῃς εἰς τὸν Σαλαδῖν
μέλλεις.

ΝΑΘΑΝ

Εἶν' αὕτη ὅλη ἡ ὑπόθεσις;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Καὶ θενὰ μείνω νὰ ἰδῶ πῶς βαθμηδὸν
θενὰ σ' ἐκδάρῃ ὡς τὸ πέλμα τῶν ποδῶν,
κ' ἡ ἀσωτία τῇ σοφῇ πραότητι,
τοῖς ἀκενώταις πρῶτην ἀποθήκαις της,
καταχρωμένη, θέν' ἀντλῇ, ἀντλῇ, ἀντλῇ
μέχρις οὗ τέλος κ' οἱ αὐτόχθονές των μῦς
ψοφήσωσι τῆς πείνης; Μὴ φαντάζεσαι
ὅτι ὁ ἔχων χρεῖαν τῶν χρημάτων σου
θ' ἀκολουθήσῃ καὶ τὰς συμβουλὰς σου; Ναὶ,
τὰς συμβουλὰς ἐκεῖνος! Πότε συμβουλὰς
ὁ Σαλαδῖνος ἤκουσε; — Φαντάσθητι
Ναθάν, τί μοὶ συνέβη πρὸ ὀλίγου.



ΝΑΘΑΝ

Τί;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἐπῆγα, καὶ τὸν εὖρον κ' ἔπαιζε πεσσοὺς
μετὰ τῆς ἀδελφῆς του. Παίζει ἡ Σιττὰ
ὄχι κακῶς. Ἐκεῖνος πῶς ἀπώλεσεν
ἦν πεπεισμένος, κ' εἶχε παύσει. Ἐμενον
εἰς θέσιν ἔτι οἱ πεσσοὶ καὶ ἡ σανίς.
Κυττάζω· ἦτο τὸ παιγνίδιον μακρὰν
τοῦ ν' ἀπωλέσθη.

ΝΑΘΑΝ

Ποία ἀνακάλυψις

διὰ σέ τοῦτο!

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἄν τὸν Βασιλέα του
ἐκίνει πρὸς τὸν ἵππον, ἐρευνᾷ τὸ Σάχ.
Νὰ σοὶ τὸ δείξω ἂν μοὶ ἦτον πρόχειρον!

ΝΑΘΑΝ

ὦ! σέ πιστεύω.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ἐμενεν ἐλεύθερος
ὁ πύργος, — καὶ ἐκείνη ἔχανεν. — Αὐτὰ
νὰ τῷ τὰ ἐξηγήσω θέλω, τὸν καλῶ, —
ἀλλὰ φαντάσου! . . .

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλη εἶν' ἡ γνώμη του;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Δὲν μὲ ἀκούει, καὶ περιφρονητικῶς
τὰ κόκκαλ' ἀνατρέπει.



ΝΑΘΑΝ

Εἶναι δυνατόν;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Καὶ ῥοὺχ νὰ εἶναι ὅτι θέλει λέγει. Πῶς λέγεται τοῦτο; Εἶν' αὐτὸ παιγνίδιον;

ΝΑΘΑΝ

Τοῦ παιγνιδίου λέγεται παιγνίδιον.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Δέν ἤξιζε τῷ ὄντι οὖριον αὐγόν.

ΝΑΘΑΝ

Τὰ χρήματα; αἶ, ἦσαν τ' ὀλιγώτερον.

Ἄλλὰ νὰ μὴ σ' ἀκούσῃ, ἐπὶ πράγματος τόσον σπουδαίου ν' ἀρνηθῇ τὴν γνώμην σου, νὰ μὴ θαυμάσῃ τί ὅξυ τὸ βλέμμα σου, ὦ! τοῦτο, τοῦτο ἀπαιτεῖ ἐκδικεῖν!

Ὁχι;

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Καὶ σύ! Τὸ εἶπα μόνον νὰ ἰδῇς ὅποια εἶναι κεφαλὴ ἀγύριστος.

Ἐγὼ καὶν περιπλέον δέν ἀνέχομαι.

Τρέχω εἰς ὅλους τοὺς βρωμομαυριτανοὺς, καὶ τίς νὰ τῷ δανείσῃ θέλει ἐρωτῶ.

Ἐγὼ, μὴ ἐπαιτήσας δι' ἐμέ ποτέ, πρέπει δι' ἄλλους νὰ δανείζωμαι. Πολὺ δέν διαφέρει ἐπαιτείας δάνειον, ὡς τὸ δανεῖζειν, ἐννοῶ τοκογλυφεῖν, τοῦ κλέπτειν εἶναι ὅχι προκριτώτερον.

Παρά τῷ Γάγγῃ πρὸς τοὺς τροφοδότας μου ἀνάγκην ἔχω οὐδετέρου ἐξ αὐτῶν, οὐδὲ νὰ γίνω ἀμφοτέρων ὄργανον.



Ὁ Γάγγης, ὦ! ὁ Γάγγης! Ἄνθρωποι ἐκεῖ
 ὑπάρχουν μόνον· ἀλλ' ἐνταῦθα μόνος σὺ
 ἄξιος εἶσαι ὅπως δῆποτε νὰ ζῇς
 παρὰ τὸν Γάγγην. Ἔρχεσαι; Μ' ἀκολουθεῖς;
 Ἄφες νὰ ἔχῃ τὰ χρυσᾶ σαρώματα,
 ἀφοῦ τὰ θέλει τόσο. Μήπως βαθμηδὸν
 δὲν θὰ τὰ εἶχε λάβει; Καὶ αἱ μέριμναι
 ἐλλείπουν οὕτω. Διὰ κάμηλον ἐγὼ
 θέλω φροντίσει. Ἄλλ' ἐλθέ.

ΝΑΘΑΝ

Ἄν καὶ φρονῶ
 ὅτι τὸ μέσον τοῦτο μένει πάντοτε,
 Ἄλχαφῃ, θέλω τὸ σκεφθῇ.

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Νὰ τὸ σκεφθῇς;
 Εἰς σκέψιν τὰ τοιαῦτα δὲν ὑπάγονται.

ΝΑΘΑΝ

Τὸν Σαλαδῖνον νὰ ἰδῶ περίμεινε,
 καὶ ν' ἀποχαιρετήσω . . .

ΑΛ-ΧΑΦΗΣ

Ὅστις σκέπτεται,
 ζητεῖ τοὺς λόγους δι' οὓς πρέπει ν' ἀρνηθῇ.
 Ἄν τις νὰ ζήσῃ, ἅς συμβῇ ὅ,τι συμβῇ,
 δι' ἑαυτὸν τοῦ μόνου δὲν ἀποτολμᾷ,
 ζῇ ἄλλων δοῦλος ἐσαεῖ. Ὡς βούλεσαι.
 Ἔχε υἡγείαν. Ὅπως θέλεις. Ἀπ' ἐδῶ
 εἰν' ἡ ὁδός μου· ἡ ὁδός σου ἀπ' ἐκεῖ.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν θὰ ἰσολογίσῃς πρῶτον, Ἄλ-Χαφῃ,
 τί ἔχεις;



ΛΑ-ΧΑΦΗΣ

Αἶ! Τί ἔχω; Τὸ ταμεῖόν μου
τὸν κόπον δὲν ἀξίζει ἀριθμήτεως.
Τὸν ἰσολογισμόν του ἐγγυᾶσθε — σὺ
ἦ ἡ Σιττά. Πλὴν χαῖρε. (Ἀπέρχεται).

ΝΑΘΑΝ (Τὸν παρακολουθεῖ διὰ τοῦ βλέμματος).

Ἐγγυῶμ' ἐγώ!

Ἄγριε ἄνερ, ἀγαθὲ ἦ εὐγενῇ!
Πῶς νὰ τὸν ὀνομάσω; Εἶν' ὁ ἀληθῆς
ἐπαίτης ὅστις Βασιλεὺς εἶν' ἀληθής.
(Ἐξέρχεται κατ' ἄλλην διεύθυνσιν).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ναθάν.

ΡΕΧΑ καὶ ΔΑΪΑ.

ΡΕΧΑ

Δαΐα, ὁ πατήρ μου πῶς σοι ἔλεγε ;
«Νὰ τὸν προσμένω ἡμπορῶ πᾶσαν στιγμὴν ;»
Τοῦτο σημαίνει — δὲν νομίζεις ; — πῶς εὐθὺς
θὰ ἔλθῃ ; — Πόσαι πλὴν ἐπέρασαν στιγμαί !
Αἶ ! τίς τὰς παρελθούσας μελετᾷ ; Δὲν ζῶ
εἰμὴ εἰς τὰς μελλούσας, εἰς ἐκάστην τῶν.
Θὰ ἔλθῃ μία νὰ τὸν φέρῃ.

ΔΑΪΑ

Μήνυμα

ἐπάρατον ἐκεῖνο τοῦ Σουλτάνου ! Ἄν αὐτὸ
δὲν ἦτον, ὁ πατήρ σου θὰ τὸν ἔφερε.

ΡΕΧΑ

Καὶ ὅταν ἔλθῃ ἡ στιγμὴ, καὶ τελεσθῇ
ἡ θερμότερα τῆς καρδίας μου εὐχή,
τί τότε ; — Τότε τί ;

ΔΑΪΑ

Τί τότε ; — Τότ' ἐγὼ
ἐπίσης θὰ ἐλπίσω τῆς καρδίας μου
ἡ θερμότερα τῶν εὐχῶν νὰ τελεσθῇ.

ΡΕΧΑ

Τί θὰ πληρῇ τὸ στῆθος τὸ ἀπομαθὸν

νὰ ζῇ καὶ ν' ἀναπνέῃ ἂν δὲν στέγηται
ἐν αὐτῷ πόθος πάντα πόθον συγκεντρῶν ;
Τίποτε, Φρίττω !

ΔΑΪΑ

Τοῦ ἐκπληρωθέντος σου
πόθου τὴν θέσιν θενὰ λάβῃ ὁ ἐμός.
Εἰς τὴν Εὐρώπην εἶναι οὗτος νὰ σ' ἰδῶ,
καὶ νὰ σ' ἰδῶ εἰς χεῖρας ἐπαξίους σου.

ΡΕΧΑ

Μεγάλως ἀπατᾶσαι. Τὸ αὐτὸν εἰς σέ
τὸν πόθον δίδον, ἀπ' ἐμοῦ τὸν ἀφαιρεῖ.
Σὲ ἔλκει ἡ πατρίς σου. Θέλεις ἡ ἐμὴ
ἐμὲ νὰ μὴ δεσμεύῃ ; Ἡ ἐντός σου μὴ
σβεσθεῖσα ἔτι τῶν οἰκείων σου εἰκὼν
θενὰ ὑπερίσχυσι τῶν παρόντων μοι,
οὓς βλέπω, οὓς ἀκούω ; τῶν οἰκείων μου ;

ΔΑΪΑ

Ὅσον ἂν θέλῃς ἀντιπάλαιε· εἰσὶ
τοῦ οὐρανοῦ οἱ δρόμοι δρόμοι τ' οὐρανοῦ.
Καὶ ἂν ὁ ἀποστείλας τὸν σωτῆρά σου
εἶν' ὁ Θεός του, ὑπὲρ οὗ ὑπερμαχεῖ,
ἵνα σὲ φέρῃ εἰς τὸν τόπον, τὸν λαὸν,
δι' οὓς ἐπλάσθης ; . . .

ΡΕΧΑ

Τί, Δαί' ἀγαπητῇ,
μοὶ λέγεις πάλιν ; Παραδόξως σκέπτεσαι !
Πῶς ὁ Θεός του, ὁ Θεός του, ὑπὲρ οὗ
μάχεται, λέγεις ; Εἶναι κτῆμα ὁ Θεός ;
Τί Θεὸς εἶναι, ὅστις κτῆμ' ἀνθρώπινον
θα ᾔτον, ὅστις ἀπαιτεῖ ὑπὲρ αὐτοῦ



νὰ μάχωνται;— Πῶς ἔτι νὰ ἡξεύρωμεν
 διὰ γωνίαν ποίαν ἐγεννήθημεν
 τῆς γῆς, ἂν ὅχι δι' ἐκείνην, ἥτις ἦν
 ἡ τῆς γεννήσεώς μας;— Ὁ πατήρ μου ἂν
 σέ ἤκουε! — Τί ἔχεις; Τί σοὶ ἔκαμεν
 ὥστε τῆς εὐτυχίας τὸ κατόπτρισμα
 νὰ μοὶ δεικνύης πάντοτε μακρὰν αὐτοῦ;
 τί σ' ἔκαμε, τὸ σπέρμα τῆς φρονήσεως,
 ὃ εἰς τὸν νοῦν μου καθαρὸν ἐνέσπειρε,
 νὰ καταπνίγῃς ὑπὸ τῆς πατρίδος σου
 τριβώλους, ἢ καὶ ἄνθη;— ὦ φιλτάτη μου,
 φίλη Δαΐα, ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μου
 τ' ἄνθη σου δὲν τὰ θέλει. Πρέπει νὰ σ' εἰπῶ
 τὸ ἔδαφός σου πῶς κ' ἐγὼ αἰσθάνομαι
 τόσον ἐξηντλημένον, τόσον αὐχμηρὸν,
 ὅσάκις τὰ σὰ ἄνθη τὸ καλύπτουσιν,
 ἅς εἶναι καὶ ὠραῖα! καὶ αἰθάνομαι
 εἰς τὰ ἀρώματά των τὰ γλυκύξυνα
 σκοτοδινίαν τόσῃν, τόσῃν ζάλῃν! Σὺ
 συνηθισμένον ἔχεις τὸν ἐγκέφαλον,
 καὶ δὲν σ' ἐλέγχω. Ἔχεις νεῦρα ἰσχυρὰ
 σὺ, καὶ ἀντέχεις δὲν ἀντέχω πλὴν κ' ἐγώ.
 Ὁ ἄγγελός σου παρ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς
 τὸν νοῦν νὰ μ' ἀφαιρέσῃ.— Τὸν πατέρα μου
 ἐντρέπομαι γελοία ὅτι γίνομαι.

ΔΑΪΑ

Γελοία! Ὡς ἂν μόνον κατοικῇ ἐδῶ
 ὁ νοῦς! Γελοία! Μόνον ἂν τὴν ἄδειαν
 νὰ ὁμιλήσω εἶχον!



ΡΕΧΑ

Τί δὲν ὁμιλεῖς;

Πότε δὲν ἤμην ὅλη ὦτα, ὅτε σὺ
τοὺς ἐμοδόξους ἥρωάς σου ἤρχιζες
νὰ περιγράφῃς; Εἰς τ' ἀνδρεῖα ἔργα των
θαυμασμοῦ φόρον πότε δὲν ἐτέλεσα,
δακρύων φόρον εἰς τὰ πάθη των; Ποτὲ
τὸ θρήσκευμά των δὲν ἐξέλαβ' ἀληθῶς
ὡς τὸ προσόν των τὸ ἡρωϊκώτατον.
Πλὴν ἦν καὶ τοῦτο εἰς παραμυθίαν μου,
νὰ μάθω ὅτι ἡ ἀγάπ' εἰς τὸν Θεὸν
δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν περὶ τοῦ Θεοῦ
ἀτόπων ἰδεῶν μας ἐντελῶς. — Συχνὰ
δὲν μᾶς τὸ εἶπεν, ὦ φιλτάτη, ὁ πατήρ,
καὶ περὶ τούτου δὲν συνεννοήθητε
τοσάκις; Τώρα ὅ,τι ἀνηγεῖρατε
ὁμοῦ, τὸ ὑποσκάπτεις μόνη σου; — Ἀλλὰ,
καλὴ Δαίτα, δὲν μᾶς ἐτοιμάζουσι
δεόντως οὔτ' οἱ λόγοι εἰς ὑποδοχὴν
τοῦ φίλου μας. Πλὴν ἴσως πρέπουσ' εἰς ἐμέ,
διότι τόσον νὰ ἤξεύρω ἤθελον
ἐὰν κ' ἐκεῖνος... Εἰς τὴν θύραν βήματα
δὲν ἤκουσας; Ἐκεῖνος ἐὰν εἶναι! Ἀκουσον.

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΡΕΧΑ, ΔΑΪΑ, καὶ ὁ ΝΑΪΤΗΣ, εἰς ὃν ΤΙΣ ἐξωθεν ἀνοίγει
τὴν θύραν λέγων:

Ὅρίσατε.



ΡΕΧΑ (ἀνασκιρτᾷ, συνέρχεται καὶ θέλει νὰ ριφθῇ
εἰς τοὺς πόδας του).

Ἐκεῖνος! — Ὁ σωτήρ μου! Ἄ!

ΝΑΪΤΗΣ

Ἴν' ἀποφύγω τοῦτο τόσον ἥργησα·
καὶ ὅμως. . .

ΡΕΧΑ

Εἰς τοὺς πόδας τούτου τοῦ ἀνδρὸς
τοῦ ὑπερόπτου θέλω πάλιν τὸν Θεὸν,
ὄχι τὸν ἄνδρα νὰ εὐχαριστήσω. Δὲν
ζητεῖ εὐχαριστίας ὁ ἀνὴρ, καθὼς
οὐδ' ἡ ὑδρία τὰς ζητεῖ, ἀκάματος
δειχθεῖσα εἰς τὴν σβέσιν τῆς πυρκαϊᾶς.
Ὡς ἐπληροῦτο κ' ἐκενοῦτο, ἔτρεχεν
ἀδιαφόρως ἄνω κάτω. Ὁ ἀνὴρ
ὅμοίως. Εἰς τὰς φλόγας ἐπ' ἐπήδησε,
μὲ εὔρε κατὰ τύχην εἰς τὰς χεῖράς του,
καὶ κατὰ τύχην, ὥς εἰς τὸν μανδύαν του
σπινθήρ προσεκολλήθη, ἡ ἀγκάλη του
μὲ ἥρπασε, καὶ οὕτω δὲν γνωρίζω τίς
τῶν φλογῶν ἔξω μᾶς ἐξέβαλεν ὅμοῦ.
Τί νὰ εὐχαριστήσω; Εἰς θρασύτερα
ἔργα ὁ οἶνος ἐν Εὐρώπῃ δὲν ὠθεῖ
πολλάκις; Οὕτω πᾶς Ναίτης χρεωστεῖ
νὰ πράττῃ. Κρεῖττον ἡσκημένος τοῦ κυνὸς,
κ' ἐκ τοῦ πυρὸς ἐκσώζει κ' ἐκ τοῦ ὕδατος.

ΝΑΪΤΗΣ (Ὅστις τὴν ἤκουσε διαρκῶς μετ' ἐκπλήξεως
καὶ ἀνησυχίας).

Δαίτα, ὦ Δαίτα! Ὅ, τι ἄτοπον
μ' ἐξέφυγεν ἐν λύπαις, ἐν στιγμαῖς χολῆς,

ἔτε ἀγροίκως σ' ἐδεχόμην, καὶ κακῶς
σ' ἀπέπεμπον, ἐνταῦθα τίς σ' ἐβίασε
νὰ τὸ ἐπαναλάβῃς ; Ἡ ἐκδίκησις
ἦτον κακή. ὦ ! γίνε εἰς τὸ μέλλον καὶ
συνήγορός μου δίκαιος πλησίον της.

ΔΑΪΑ

Δὲν τὸ πιστεύω ὅτ' εἰς τὴν καρδίαν της
αἱ μικραὶ αὗται ἐνσπαρεῖσαι ἄκανθαι
σαῖς ἔβλαψαν, ἱππότα.

ΡΕΧΑ

Λύπας, εἶπατε,
πῶς εἶχετε, καὶ ἦσθε φειδωλότερος
τῆς λύπης, ἀφ' ὅ,τ' ἦσθε τῆς ζωῆς ;

ΝΑΪΤΗΣ

Καλῇ,

γλυκεῖα κόρη ! Ἀκοὴ καὶ ὄρασις
πῶς τὴν ψυχὴν μου διανέμονται ! — Αὐτὴ
αὐτὴ δὲν εἶναι ὅχι ἦν διέσωσα
ἐκ τοῦ πυρός. Τίς ταύτην θὰ ἐγνώριζε,
καὶ δὲν θενὰ τὴν εἶχε σώσει ; Τίς ἐμὲ
ἤθελε περιμείνει ; — Ἴσως . . . ἄλλοιοῖ . . .
ὁ τρόμος . . .

(Παῦσις, καθ' ἣν μένει βεδυθισμένος εἰς τὴν θέαν της).

ΡΕΧΑ

Σὰς δ' εὐρίσκω ἀναλλοίωτον.

(Ὅμοίως, μέχρις οὗ ἡ Ῥέχα ἐξακολουθεῖ, ἵνα ἀποτρέψῃ
τὸ ἀτενὲς βλέμμα του).

Εἰπέτε μας, ἱππότα, ποῦ ἐμένετε
ὥς τώρα ; — Πλὴν καὶ τώρα ἐρωτῶ σχεδὸν,
ποῦ εἴσθε ;



ΝΑΪΤΗΣ

"Ισως ὅπου δὲν θὰ ἔπρεπε
νὰ εἶμαι.

ΡΕΧΑ

Καὶ πρὶν ἦσθε, — ὅπου δὲν θὰ ἔπρεπε
νὰ ἦσθ' ἐπίσης ἴσως; — Ἐκλογὴ κακὴ.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς. . . εἰς. . . τὸ ὄρος πῶς καλεῖται; Εἰς Σινᾶ.

ΡΕΧΑ

Εἰς τὸ Σινᾶ; Ὡραῖον! Τώρα ἡμπορῶ
τέλος νὰ μάθω θετικῶς ἂν ἀληθές. . .

ΝΑΪΤΗΣ

Τί; τί; Ἄν εἶναι ἀληθές πῶς φαίνεται
ἡ θέσις ὅπου τοῦ Θεοῦ ἐνώπιον
ὁ Μωϋσῆς ἐστάθη ὅτε. . .

ΡΕΧΑ

Δὲν ζητῶ
αὐτὸ νὰ μάθω. Ἰστατο ἐνώπιον
τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο τὸ γνωρίζω μοὶ ἀρκεῖ.
Νὰ μοὶ εἰπῆτε ἤθελον ἂν ἀληθές
εἶν' ὅτι. . . ἡ ἀνάβασις αὐτοῦ
τοῦ ὄρους εἶναι ὀλιγώτερον πολὺ
ἐπίπονος ἀφ' ὅ,τι ἡ κατάβασις·
διότ' εἰς ὅς' ἀνέβην ὄρη ποτ' ἐγώ,
τὸ ἐναντίον πάντοτε ἀπήντησα.
Λοιπὸν, ἱππότα, στρέφετε τὸ βλέμμα; Δὲν
θέλετε πλέον νὰ μ' ἰδῆτε;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐπειδὴ

νὰ σᾶς ἀκούω θέλω.



ΡΕΧΑ

Ἐπειδὴ νὰ μὴ
 παρατηρήσω πρέπει, ἡ ἀπλότης μου
 μειδίαμα πῶς φέρει εἰς τὰ χεῖλη σας,
 μειδίαμα, διότι σπουδαιότερον
 νὰ ἐρωτήσω οὔτε τὸ ἐλάχιστον
 περὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἀγίου ἤξευρον,
 τοῦ ὄρους τῶν ὁρέων. Δὲν ἐνόησα;

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, πάλιν σ' ἀτενίζω εἰς τοὺς ὀφθαλμούς·
 πλὴν σὺ τοὺς στρέφεις κάτω, κ' εἰς τὰ χεῖλη σου
 μειδίαμα δαγκάνεις. Εἰς τὴν ἔκφρασιν,
 εἰς τὴν διαφορουμένην ἔκφρασιν πρὸς πεί
 νὰ ἀναγνώσω θέλω ὅ,τι εὐκρινῶς
 ἀκούω, καὶ μοὶ λέγεις, — καὶ μοὶ σιωπᾶς;
 ὦ Ῥέχα, Ῥέχα! Πόσον εἶχε δίκαιον
 ὅτε μοὶ εἶπε: «Γνώρισόν τὴν πρῶτον!»

ΡΕΧΑ

Τίς;

Τίς εἶπε; περὶ τίνος;

ΝΑΪΤΗΣ

«Πρῶτον γνώρισον
 «αὐτήν», μοὶ εἶπεν ὁ πατήρ σου· περὶ σοῦ.

ΡΕΧΑ

Κ' ἐγὼ δὲν σᾶς τὸ εἶπον; Ὁχι καὶ ἐγώ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀλλὰ, ποῦ λοιπὸν εἶναι ὁ πατήρ σου; ποῦ;
 Εἰς τοῦ Σουλτάνου εἶν' ἀκόμη;

ΡΕΧΑ

Φαίνεται.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐκεῖ ἀκόμη ; — Ὅχι· λησμονῶ. Ἐκεῖ
δὲν δύναται νὰ εἶναι. Παρὰ τὴν μονὴν
μὲ περιμένει κάτω. Εἰμὶ βέβαιος.
Νομίζω οὕτως ὑπεσχέθη. Δότε μοι
τὴν ἄδειαν. Ὑπάγω καὶ τὸν φέρω.

ΡΕΧΑ

Μή.

Ἐμοῦ καθῆκον εἶναι τοῦτο. Μείνατε,
προσμείνατε, ἱππότα. Τὸν καλῶ εὐθύς.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅχι· διόλου. Περιμένει ὄχι σέ,
ἐμὲ προσμένει. Καὶ προσέτι δύναται. . .
τίς οἶδεν ; . . . Ἴσως παρὰ τῷ Σουλτάνῳ. . . Σεῖς
τὸν Σαλαδῖνον δὲν γνωρίζετε . . . Ἐκεῖ
νὰ εὐρεθῇ εἰς δυσχερείας δύναται.
Ἄν δὲν ὑπάγω, εἶναι ἴσως κίνδυνος.

ΡΕΧΑ

Κίνδυνος ; Ποῖος ;

ΝΑΪΤΗΣ

Κίνδυνος, ναί· δι' ἐμέ,
ἐὰν δὲν σπεύσω, διὰ σᾶς καὶ δι' αὐτόν. (Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΡΕΧΑ καὶ ΔΑΪΑ

ΡΕΧΑ

Δαΐα, τί σημαίνει τοῦτο ; Ἐφυγε
τόσον ταχέως ! Τί τῷ ἦλθε ; τί δηλοῖ ;
Τίς τὸν διώκει ;



ΔΑΪΑ

Ἄφες, ἄφες, καὶ κακὸν
δὲν εἶναι τὸ σημεῖον.

ΡΕΧΑ

Τὸ σημεῖον ; Τί
σημεῖον ;

ΔΑΪΑ

Ὅτι κάτι ἔτρεξεν ἐντός.
Βράζει, καὶ πρέπει νὰ μὴ ἐκχειλίση. Ναὶ,
ἄφες τον. Ἦλθεν ἡ σειρά σου.

ΡΕΧΑ

Τί σειρά ;

Δι' αἰνιγμάτων ὡς ἐκεῖνος ὁμιλεῖς.

ΔΑΪΑ

Νὰ τῷ πληρώσης τάχιστα θά θυνηθῇς
ὅσας ἀνησυχίας σ' ἐπροξέντησεν.
Ἄλλ' αὐστηρὰ μὴ ἔσο καὶ φιλέκδικος
ὕπὲρ τὸ δέον.

ΡΕΧΑ

Περὶ τίνος ὁμιλεῖς
σὺ μόνη τὸ ἠξεύρεις.

ΔΑΪΑ

Λοιπὸν ἡσυχος
καὶ πάλιν εἶσαι;

ΡΕΧΑ

Εἶμαι, ναί.

ΔΑΪΑ

Τούλάχιστον

θ' ἀναγνωρίσης ἡ ἀνησυχία του
ὅτι χαρὰν σοὶ δίδει, ὅτι εἰς αὐτὴν
τὴν ἡσυχίαν χρεωστεῖς τὴν νέαν σου.



ΡΕΧΑ

Δέν τὸ ἤξεύρω. Ὅ,τι μόνον δύναμαι
νὰ σοὶ ὁμολογήσω, εἶναι πῶς ἐγὼ
θαυμάζω ἡ ἰδία, τόσῃν θύελλαν
πῶς ἡ γαλήνη αἴφνης νὰ διαδεχθῇ.
Ἡ θεά του, οἱ λόγοι καὶ οἱ τρόποι του
μ' ἔφεραν . . .

ΔΑΪΑ

Κόρον ἴσως;

ΡΕΧΑ

Κόρον; Ὅχι, ὦ!

δέν λέγω τοῦτο· ὦ! διόλου.

ΔΑΪΑ

Ἐπαυσαν
τὴν καυστηράν σου δίψαν μόνον;

ΡΕΧΑ

Ναὶ αὐτὸ,

ἂν θέλῃς.

ΔΑΪΑ

Ἐγώ; Ὅχι.

ΡΕΧΑ

Φίλος πάντοτε

θα μ' εἶναι, τῆς ζωῆς μου προσφιλέστερος,
εἰ καὶ ὁσάκις τ' ὄνομά του ἀκουσθῇ,
δέν μ' ἀλλοιοῦται ὁ σφιγμὸς ὡς πρότερον,
ὁσάκις μ' ἔλθῃ κατὰ νοῦν, ταχύτερον
καὶ σφοδρότέρως ἡ καρδιά δέν κτυπᾷ.—
Τί φλυαρῶ; Δαΐα, ὦ! ἐλθέ, ἐλθέ,



φιλτάτη εἰς ἐκεῖνο τὸ παράθυρον,
ὅθεν τὸ ἄλσος τῶν φοινίκων φαίνεται.

ΔΑΪΑ

Λοιπὸν ἡ δίψα δὲν ἐσβέσθη ἐντελῶς;

ΡΕΧΑ

Εἰς τὸ ἐξῆς θὰ βλέπω καὶ τοὺς φοίνικας,
ὅχι ἐκεῖνον μόνον ὑπ' αὐτούς.

ΔΑΪΑ

Ἀρχὴ

πυρετοῦ νέου ἡ ψυχρότης εἶν' αὐτή.

ΡΕΧΑ

Ψυχρότης; Ψυχρὰ εἶμαι; Ἦτον προσφιλῶς |
δὲν βλέπω ὅ,τι βλέπω ἡσυχώτερον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΣΚΗΝΗ Δ'

ΑΘΗΝΩΝ

Λίθουσα ὑποδοχῆς εἰς τὸ παλάτιον τοῦ Σαλαδίνου.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. ΣΙΤΤΑ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. (Εἰσερχόμενος, πρὸς τοὺς ἐκτὸς τῆς θύρας).

Τὸν Ἰουδαῖον, ἅμα ἔλθῃ, φέρετε
ἐδῶ. Δὲν ἔχει βίαν, φαίνεται, πολλήν.

ΣΙΤΤΑ

Ἴσως δὲν ἦτον νὰ τὸν εὔρουν πρόχειρον.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ ἀδελφὴ μου, ἀδελφὴ!

ΣΙΤΤΑ

Ταράττεσαι

ὥς ἂν προσμένης μάχην.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ δι' ὅπλων, ὦν



τὴν χρῆσιν δὲν γνωρίζω, δὲν τὴν ἔμαθον.
 Πρέπει νὰ προσποιῶμαι καὶ νὰ προνοῶ,
 παγίδας νὰ ἐγείρω, νὰ δολοπλοκῶ.
 Πόθεν ἤξεύρω ταῦτα ; Ποῦ τὰ ἔμαθον ;
 Καὶ ταῦτα πάντα διὰ τί ; ὦ ! διὰ τί ;
 δι' εὗρεσιν χρημάτων, διὰ χρήματα,
 ὅπως, φοβήσας Ἰουδαῖον, χρήματα
 τῷ ὑφαιρέσω ! Μικρομηχανήματα
 κατήντησα τοιαῦτα νὰ ἐπινοῶ,
 ἐπιδιώκων πρᾶγμα τὸ ἐλάχιστον
 τῶν ἐλαχίστων.

ΣΙΤΤΑ

—

Πλὴν καὶ τὰ ἐλάχιστα
 ἀμεληθέντα, ἐκδικοῦνται, ἀδελφέ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ναί, δυστυχῶς. — Ἄν εἶναι δ' ὁ Ἑβραῖός σου
 σοφὸς τῷ ὄντι ἄνθρωπος καὶ ἀγαθός,
 ὥς ὁ Δερβίσης σοὶ τὸν περιέγραφε ; . . .

ΣΙΤΤΑ

Τί τότε ; Ποῖον θενὰ ἔχης δισταγμόν ;
 Ἢ παγὶς εἶναι διὰ τὸν φιλάργυρον,
 τὸν Ἰουδαῖον τὸν δειλὸν, τὸν πονηρὸν,
 τὸν σοφὸν ὅχι καὶ τὸν ἀγαθόν. Αὐτὸς
 χωρὶς παγίδος εἶναι ἢ δ' ἡμέτερος.
 Ἐκτὸς δὲ τούτου ἔχεις καὶ τὴν ἡδονὴν
 ν' ἀκούσης πῶς τοιοῦτος ὢν, ἀμύνεται,
 καὶ μετὰ πόσης ῥώμης θραύει τὰ δεσμὰ,
 ἢ τέχνης, διαφεύγει τὰς σαγίνας σου.
 Θὰ ἔχης ταύτην τὴν χαρὰν ἐκ περισσοῦ.



ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τῷ ὄντι· καὶ θὰ μ' εἶναι τοῦτο εἰς χαράν.

ΣΙΤΤΑ

Λοιπὸν δὲν ἔχεις ἄλλο τί νὰ σ' ἐνοχλῇ.
 Ἄν εἶναι μόνον εἰς χυδαῖος τῶν πολλῶν,
 Ἑβραῖος ὅπως πᾶς Ἑβραῖος, πρὸς αὐτὸν
 δὲν θενὰ ἔχῃς νὰ αἰσχύνησαι, φανείς
 ὁποίους πάντας τοὺς ἀνθρώπους θεωρεῖ.
 Ἐξ ἐναντίας, ἂν τις εἰς αὐτὸν δειχθῇ
 καλῆτερος, ἐκεῖνον λέγει ἄφρονα,
 μωρόν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Κακῶς νὰ πράττω χρεωστῷ λοιπὸν
 ἐκ φόβου μὴ φρονῶσιν οἱ κακοὶ κακῶς
 περὶ ἐμοῦ;

ΣΙΤΤΑ

Ἄν πράξῃς ἐννοῆς κακὴν
 ἕκαστον πράγμα νὰ μεταχειρίζησαι
 τῇ φύσει του συμφώνως.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τί ἐπινόεῖ

ἡ γυναικεία κεφαλὴ, καὶ ἔπειτα
 νὰ τὸ καθωραΐσῃ δυσκολεύεται;

ΣΙΤΤΑ

Νὰ τὸ καθωραΐσῃ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἠλὴν φοβοῦμαι μὴ
 τὸ ἐργαλεῖον τὸ λεπτὸν, τ' ὀξύτμητον,
 εἰς τὰς ἀγροίκους χεῖράς μου καταθραυσθῇ.
 Νὰ ἐκτελῶνται ὅπως ἐφευρέθησαν



ἀνάγκη τὰ τοιαῦτα, δεξιότατα,
πανούργως.—Ἔστω, ἔστω. Ὅπως δύναμαι
θενὰ χορεύσω· καὶ ἂν ἤξευρον,—κακῶς
θὰ ἐπροτίμων πάλιν μᾶλλον ἢ καλῶς.

ΣΙΤΤΑ

ὦ! μὴ τοσοῦτον δυσπιστῆς πρὸς σεαυτόν.
Ἄν μόνον θέλῃς, σ' ἐγγυῶμαι περὶ σοῦ.
Οἱ ὅμοιοί σου πῶς μᾶς παραπείθουσι
ὅτ' εἰς τὸ ξίφος, μόνον εἰς τὸ ξίφος των
ὀφείλουσι τὸ ὅλον μεγαλειῶν των!
Αἰσχύνεται ὁ λέων μετ' ἀλώπεκος
ὅταν θηρεύῃ· ἀληθῶς δ' αἰσχύνεται
οὐχὶ τῆς πανουργίας, τῆς ἀλώπεκος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ αἱ γυναῖκες νὰ καταδιώξωσι
τοὺς ἀνδρας μέχρις ἐαυτῶν πῶς θέλουσιν!—
Ἄλλ' ὕπαγε. — Νομίζω ὅτι ἔμαθον
τὸ μάθημά μου.

ΣΙΤΤΑ

Νὰ ὑπάγω;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν νοεῖς

νὰ μείνης;

ΣΙΤΤΑ

Ὅχι ὁρατὴ, νὰ μὲ ἰδοῦν,
ἀλλὰ τῆς θύρας ἔξω;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Νὰ ὠτακουστῆς;

Μὴ, μήτε τοῦτο. Ἐπιμένω, ἀδελφή.—

Ὑπαγε, κρότον εἰς τὸ παραπέτασμα



ἀκούω. Εἶν' ἐκεῖνος. — Ὅμως πρόσεξον,
ἐκεῖ ὀπίσω νὰ μὴ μείνης. Θὰ ἰδῶ.

Ἐνῶ ἡ Σιττὰ ἐξέρχεται διὰ τῆς μιᾶς θύρας, εἰσέρχεται
ὁ Ναθὰν δι' ἄλλης, ὁ δὲ Σαλαδῖνος ἐκάθησε).

ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. ΝΑΘΑΝ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πλησίον, Ἰουδαῖε. — Ἡλησιέστερον. —
Ἐλθέ. — Μὴ ἔχης φόβον.

ΝΑΘΑΝ

Νὰ τὸν ἔχωσι

μόν' οἱ ἐχθροί σου!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὄνομάζεσαι Ναθάν;

ΝΑΘΑΝ

Ναί.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ σοφὸς καλεῖσαι;

ΝΑΘΑΝ

Ὅχι.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅχι σὺ,

ἀλλ' ὁ λαὸς σὲ λέγει.

ΝΑΘΑΝ

Ἴσως ὁ λαός.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Νομίζεις πρὸς τὴν γνώμην τοῦ λαοῦ μικρὰν
ὑπόληψιν πῶς ἔχω; Πόθον ἔτρεφον
τὸν ἄνδρα νὰ γνωρίσω ὃν καλεῖ σοφόν.



ΝΑΘΑΝ

Καὶ ἂν πρὸς χλεύην τὸν καλῇ ; ἢ ἂν σοφὸν
-| τὸν συνετὸν καλῶσιν, ὅπως συνετὸν
τὸν μᾶλλον ἐννοοῦντα τὸ συμφέρον του ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ποῖον συμφέρον ; Ἐννοεῖς τὸ ἀληθές ;

ΝΑΘΑΝ

ὦ ! τότε ὅστις ἰδιοτελέστατος,
ὁ ἴδιος θὰ ᾔτο συνετώτατος,
καὶ ἐν θὰ ᾔτον ὁ σοφὸς καὶ συνετός.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πλὴν κυροῖς ὅ,τι ν' ἀναιρέσης ἤθελες.
Τὰ τῶν ἀνθρώπων ἀληθῆ συμφέροντα,
ἃ δὲν γνωρίζει ὁ λαός, γνωρίζεις σὺ,
ἢ τὰ ἐσκέφθης καὶ ἠρεύνησας. Ἄρκεῖ
καὶ τοῦτο μόνον ν' ἀποδείξῃ τὸν σοφόν.

ΝΑΘΑΝ

Καθὼς νομίζει ὅτι εἶναι ἕκαστος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἡ μετριοφροσύνη φθάνει. Ἀειδές
αὐτὴν καὶ μόνην νὰ ἀκούωμεν, ἐνῶ
νοὸς φρονίμου κρίσιν περιμένομεν. (Ἀναπηδᾷ)
Τὰς ὑποθέσεις τώρα ! Πλὴν, Ἐβραῖε, πλὴν,
εἰλικρινῶς ἀκούεις ;

ΝΑΘΑΝ

Ἔσο βέβαιος,
Σουλτάνε, ὅτι θέλεις εὐχαριστηθῇ
ἐκ τῆς ὑπηρεσίας, ὅπως ἄξιος
δειχθῶ καὶ τῶν λοιπῶν σου παραγγελιῶν.



ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὑπηρεσίας; Πῶς;

ΝΑΘΑΝ

Τὰ πάντα ἄριστα
θενὰ σοὶ δώσω, κ' εἰς τιμὴν συμφέρουσιν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τὶ λέγεις; Ποῖα; Μὴ τὰ ἐμπορεύματα;
Περὶ ἐκείνων θὰ διαπραγματευθῇ
ἡ ἀδελφὴ μου. (Διὰ τὴν ὠτακουστήν).
Ἐγὼ δὲν ἐπεμβαίνω εἰς αὐτά.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν

ἀναμφιδόλως παρ' ἐμοῦ ἐπιθυμεῖς
νὰ μάθης ἂν τι εἶδον, ἂν τι ἐμαθόν,
ἐκεῖ ποῦ διηρχόμην, περὶ τοῦ ἐχθροῦ
ὅστις ἐκ νέου ἤγειρε τὴν κεφαλὴν.
Ἀλλ' ἂν ἀνυποστόλως . . .

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν προτίθεμαι

νὰ σ' ἀνακρίνω περὶ οὐδενὸς αὐτῶν.
Ἐξεύρω ἤδη ὅσα μοὶ χρειάζονται.
Ἀλλά . . .

ΝΑΘΑΝ

Σουλτάνε, πρόσταξον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐπιθυμῶ

νὰ μάθω ἄλλο, ὅλως ἄλλο παρὰ σοῦ.
Σοφὸς τοσοῦτον ἀφ' οὗ εἶσαι, ἤθελον
νὰ μ' εἰπῇς ποία ἐκ τῶν θρησκευτῶν, ἢ τίς
τῶν νόμων σοὶ ἐφάνη ὁ ὀρθότερος.



ΝΑΘΑΝ

Σουλτάνε, εἶμ' Ἑβραῖος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ Ὀθωμανὸς

ἐγώ· καὶ μεταξύ μας ὁ Χριστιανός.

Τῶν τριῶν τούτων θρησκειῶν ἀληθινὴ

ἢ μία εἶναι. Ἄνθρωπος ὁποῖος σὺ

δὲν μένει ὅπου τυφλὴ τύχη γενετῆς

τὸν ἔρριψεν, ἢ μένει πεποιθώς, εἰδώς,

τὸ ἄριστον ἐκλέξας. Αἶ! Τὴν γνώμην σου

καὶ εἰς ἐμὲ εἶπέ την. Τίς ὁ πείσας σε

λόγος εἶπέ μοι, — ἐμπιστευτικῶς εἶπέ, —

ἵνα ὁμοίως τὸν δεχθῶ. Πῶς; Ἀπορεῖς;

Διὰ τῶν ὀφθαλμῶν σου μὲ διαμετρᾷς;

Τί; Ἴσως τῶν Σουλτάνων ἄλλος πρὸ ἐμοῦ

δὲν ἐφαντάσθη ὁμοιον ἐρώτημα,

οὐχὶ Σουλτάνου, ὡς φρονῶ, ἀνάξιον.

Δὲν ἔχει οὕτω; Λέγε, λάλητον λοιπόν.

Ἢ θέλεις ἴσως στιγμὴν μίαν νὰ σκεφθῇς;

Καλόν. Σοὶ δίδω μίαν. (Νὰ ὠτακουστῇ

ἀκόμῃ; Ἄς ἰδῶμεν. Ἄς ἀκούσωμεν

ἐὰν ἐγκρίνῃ ὅπως πράττω). Σκέφθητι·

ἀλλὰ ταχέως. Ἐπιστρέφω πάραυτα.

(Ἀπέρχεται εἰς τὸ δωμάτιον εἰς ὃ εἶχε πρὶν εἰσελθεῖ ἡ Σιττά).

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΝΑΘΑΝ (μόνος)

ΝΑΘΑΝ

Οὐαί! οὐαί! — Πῶς τοῦτο! — Τί παράδοξον!

Τί θέλει ὁ Σουλτάνος; Ἢλπίζον χρυσὸν

πῶς θὰ ζητήσῃ, καὶ ζητεῖ — ἀλήθειαν !
 Τὴν θέλει ἐπὶ χειρὰς — καὶ εἰς μετρητὰ, —
 ὥς νόμισμα ἂν ἦτον ἡ ἀλήθεια ! —
 Ἐκ τῶν ἀρχαίων καὶ ἂν ἦτον ὀβολῶν,
 ἐκ τῶν σταθμιζομένων, — θὰ ἐγίνετο
 ἀκόμῃ ! Ἀλλὰ οὕτω, νέον νόμισμα,
 λαμβάνον τὴν ἀξίαν ἐκ τοῦ σήματος,
 κολλύβοις εἰς σανίδα ἀλλασσόμενον,
 δὲν εἶναι. — Ὅπως εἰς τὸν σάκκον χρήματα,
 ῥάπτεται ἄρα καὶ εἰς τὸν νοῦν ἀλήθεια ;
 Τίς εἶν' ἐνταῦθα ὁ Ἑβραῖος ; Εἴμ' ἐγὼ,
 ἢ εἶν' ἐκεῖνος ; — Ἀλλὰ τί ; Ἀλήθειαν
 εἶν' ἐν ἀληθείᾳ δὲν μοὶ ἀπαιτῇ ;
 Εἶναι τῷ ὄντι, εἶναι ἡ ὑπόνοια
 πῶς ὡς παλὴν μόνον τὴν ἀλήθειαν
 μοὶ στήνει, εἶναι . . . εἶναι ἀληθῶς μικρά. —
 Μικρά ; — Καὶ τοῖς μεγάλαις τί ἐστὶ μικρόν ;
 Βεβαίως, ναὶ βεβαίως οὕτως εἰσορμᾷ
 τὴν θύραν θραύων ! Ἀλλὰ πρῶτον κόπτουσι
 τὴν θύραν, ἐρωτῶσι πρῶτον ἂν ἐχθρὸς
 ἢ φίλος πλησιάζει. — Μέτρ' ἄς λάβωμεν !
 Πλὴν πῶς ; πῶς τοῦτο ; — Ἰουδαῖος τέλειος
 νὰ γίνω δὲν ἀρμόζει. Ὀλιγώτερον
 ἀρμόζει ἔμως νὰ μὴ γίνω παντελῶς.
 Ἐὰν δὲν εἶμαι Ἰουδαῖος, διατὶ
 δὲν εἶμαι Μουσουλμάνος θὰ ἡρώτα με. —
 Ναὶ τοῦτο, τοῦτο νὰ μὲ σώσῃ δύναται.
 Οὐχὶ ἡ ἡλικία μόνον τῶν βρεφῶν
 διαπαιδαγωγεῖται διὰ μύθων. — Ἔρχεται.
 Ἄς ἔλθῃ.



ΣΚΗΝΗ Ζ'

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ. ΝΑΘΑΝ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

(Κενὸν εἶναι τὸ πεδῖον). — Μὴ πολὺ ταχέως ἦλθον; Ἐτελείωσας τὰς σκέψεις σου; Ὁμίλει. Μόνοι εἵμεθα.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ τί, ὁ κόσμος ὅλος ἐὰν ᾖ παρών;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τοσαύτην ἔχεις, ὦ Ναθάν, πεποιθήσιν;
Ἴδου σοφὸς, μὴ κρύπτων τὴν ἀλήθειαν,
τὰ πάντα θυσιάζων δι' αὐτήν, ζωὴν,
σῶμα καὶ αἷμα, ἀγαθὰ καὶ πλοῦτον.

ΝΑΘΑΝ

Ναὶ, ἂν ἀναγκαῖον, καὶ ἂν χρήσιμον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς τὸ ἐξῆς τὸν ἓνα ἐκ τῶν τίτλων μου
«τοῦ κόσμου καὶ τοῦ νόμου ἐπανορθωτῆς»
ἐλπίζω νὰ τὸν φέρω δικαιότερον.

ΝΑΘΑΝ

Λαμπρὸς ὁ τίτλος· ἀλλὰ πρὶν ἢ ἐντελῶς
σ' ἐμπιστευθῶ, Σουλτάνε, ἔχω ἄδειαν
ν' ἀφηγηθῶ σοι ἐν μικρὸν διήγημα;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Διατὶ ὅχι; Ἱστορίας ἀγαπῶ,
πρὸ πάντων ὅταν καὶ καλῶς ἐκτίθενται.

ΝΑΘΑΝ

Ἄ! Τὸ καλῶς ἐκθέτειν ὅμως ἔργον μου
πολὺ δὲν εἶναι.



ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πάλιν ὑπερήφανος
ἐν μετριοφροσύνῃ; — Λέγε· διηγοῦ.

ΝΑΘΑΝ

Ἐν παναρχαίοις χρόνοις εἰς Ἀνατολὴν
ἄνθρωπος ἔζη· εἶχε δὲ δακτύλιον,
χειρὸς φιλίας δῶρον ἀνεκτίμητον.
Ὁ λίθος ἦτον τιμαλφὲς βηρύλλιον,
χρώματ' ἀλλάσσον συνεχῶς, καὶ δύναμιν
ἔχον, ἀνθρώποις καὶ Θεῷ εὐάρεστον
ν' ἀναδεικνύη τὸν ἐν πίστει φέροντα
αὐτό· δι' ὃ οὐδόλως ἦν παράδοξον
ἂν ὁ Ἀνατολίτης δὲν ἐξέβαλε
ποτὲ ἐκ τοῦ δακτύλου τὸν δακτύλιον,
κ' ἐφρόντισε νὰ μείνῃ ἀναφαίρετον
ἔσται κτῆμα εἰς τοὺς ἀπογόνους του.
Ἐπραξεν οὕτω· τὸν ἐκληροδότησεν
εἰς τῶν υἱῶν του τὸν ἀγαπητότερον·
ᾧφειλε δ' οὗτος πάλιν εἰς τὸν φίλτερον
νὰ τὸν ἀφήσῃ τῶν υἱῶν του, κ' ἐφεξῆς
ὁ φίλτερος, ὅποια τῆς γεννήσεως
ἂν ἦν ἡ τάξις, διὰ τῆς δυνάμεως
τοῦ δακτυλίου, ἀρχηγὸς τοῦ οἴκου του
καὶ κεφαλὴ του νὰ ὑπάρχῃ κ' ἡγεμών.
Μὲ ἐννοεῖς, Σουλτάνε;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Λέγε· σ' ἐννεῶ.

ΝΑΘΑΝ

Εἰς υἱὸν οὕτω μεταβαίνων ἐξ υἱοῦ,
εἰς ἓνα περιῆλθεν ὁ δακτύλιος,



τριῶν υἱῶν πατέρα. Ἦσαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς
αὐτῷ ἐξ ἴσου εὐπειθεῖς, δι' ὃ αὐτὸς
ἐξ ἴσου τοὺς ἡγάπα, καὶ τὸν ἓνα νῦν,
νῦν δὲ τὸν ἄλλον, καὶ τὸν τρίτον ἄλλοτε, —
καθ' ὅσον μόνος μεθ' ἐκάστου ἔμενε,
τοῖς ἄλλοις μὴ ἐκχέων τὴν καρδίαν του, —
τοῦ δακτυλίου ἐθεώρει ἄξιον,
καὶ φιλοστόργως ἀσθενῆς, εἰς ἕκαστον
ἀλληλοδιαδόχως τὸν ὑπέσχετο.

Ταῦτα τοιαῦτα ἔβαινον μέχρι τινός.

Ἀλλ' ἦλθε τέλος τοῦ θανάτου ἡ στιγμή,
καὶ ἡμηχάνει ὁ φιλόστοργος πατήρ.

Βαθέως τὸν ἐλύπει, δύο τῶν υἱῶν,
ἐπίσης δόντας πίστιν εἰς τὸν λόγον του,
να θλίψῃ. — Πῶς νὰ γίνῃ; — Πέμπει μυστικῶς
εἰς χρυσοχόου, καὶ πρὸς τὸν δακτύλιον
ὁμοίους δύο ἄλλους τῷ παρήγγειλεν,
εἰπὼν χρημάτων οὐδὲ κόπου νὰ φεισθῇ,
ὅπως ἡ ὁμοιότης γίνῃ ἐντελής.

Ὁ χρυσοχόος τὴν ἐπέτυχε, καὶ ὡς
τοὺς δακτυλίους ἔφερεν, οὐδ' ὁ πατήρ
τὸν ἀρχικὸν τίς ἦτον δὲν ἐδύνατο
ν' ἀναγνωρίσῃ. Χαίρει καὶ ἀγάλλεται.

Καλεῖ τοὺς τρεῖς υἱούς του, ἕκαστον χωρὶς,
καὶ τὴν εὐχὴν του ἔδωκεν εἰς ἕκαστον
καὶ τὸν δακτύλιόν του, — καὶ ἀπέθανε. —
Σουλτάνε, μὲ ἀκούεις;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (Ἀποστρεφόμενος ἀπ' αὐτοῦ).

Σὲ ἀκούω. — πλὴν
τάχυνε. Φθάνεις εἰς τὸ τέλος;

ΝΑΘΑΝ

Ἔφθασα·—

διότι ἐννοεῖται ὅ,τι ἔπεται.

Ἀποθανόντος μόλις τοῦ πατρὸς, καθείς τῶν τριῶν ἦλθε, φέρων τὸν δακτύλιον, καὶ ἀξιῶν τοῦ οἴκου τὴν ἀρχήν. Πολλαὶ ἔρευν', ἐγκλήσεις, ἔριδες. Ὁ ἀληθὴς δακτύλιος τίς ἦτον ἀναπόδεικτον ἀπέμενε. —

(Μετά τινα παῦσιν, ἐφ' ἧς φαίνεται περιμένων τὴν ἀπάντησιν τοῦ Σουλτάνου).

Ἐπίσης ἀναπόδεικτον σχεδὸν, ὡς νῦν — ἡ πίστις εἶν' ἡ ἀληθείς.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς τὴν ἐρώτησίν μου τὴν ἀπάντησιν. αὐτὴν μοι δίδεις;

ΝΑΘΑΝ

Εἰς δικαιολόγησιν ὅτι τοὺς δακτυλίους δὲν ἀποτολμῶ νὰ διακρίνω, οὐς ἀπὸ σκοποῦ ὁ πατὴρ οὕτω κατεσκεύασ' ἐξ ἀρχῆς, ἵνα μὴ τρόπος μένη διακρίσεως.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τοὺς δακτυλίους; — Παίζεις μετ' ἐμοῦ. — Θαρρῶ πῶς αἱ θρησκεῖαι περὶ ὧν σοὶ ἔλεγον εὐκόλως ἀπ' ἀλλήλων διακρίνονται, ὡς ἔτι καὶ εἰς βρῶσιν, πόσιν κ' ἐνδυσιν.

ΝΑΑΘΝ

Εἰς ὅλα, ἐκτὸς μόνον εἰς τὴν βάσιν των. Δὲν εἶν' ἡ ἱστορία βάσις ὅλων των,



ἢ γεγραμμένη, ἢ ἐκ παραδόσεως;
 Ἡ ἱστορία ὁμῶς ποῦ στηρίζεται;
 Εἰς πίστιν· Ὁχι; Ἀξιοπιστότερον
 πλὴν τίνα θεωροῦμεν τῶν οἰκείων μας,
 ὧν ἐσμέν αἷμα, οἵτινες ἀπὸ βρεφῶν
 μᾶς ἔδωκαν ἐνδείξεις τῆς ἀγάπης των,
 παρ' ὧν ποτὲ ἀπάτην δὲν ὑπέστημεν,
 ἐκτὸς ἂν ἡ ἀπάτη ᾗ σωτήριος;
 Πῶς νὰ πιστεύω ἤττον τοῖς προγόνοις μου
 ἢ σὺ τοῖς ἐδικοῖς σου, ἢ τ' ἀνάπαλιν;
 Πῶς ν' ἀπαιτήσω ψευδομένους νὰ εἰπῇς
 τοὺς σοὺς προγόνους, τῶν ἐμῶν φειδόμενος,
 ἢ τοῦναντίον; Καὶ περὶ Χριστιανῶν
 τὸ ἴδιον· ἢ ὄχι;

Μὰ τὸν Ὑψιστον,
 δίκαια λέγει οὗτος, Μ' ἀπεστόμωσεν.

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλ' εἰς τοὺς δακτυλίους ἐπιστρέψωμεν.
 Ἀντεγκαλοῦντο, καθὼς εἶπον οἱ υἱοί,
 καὶ ὦμνυε καθεὶς των πρὸς τὸν δικαστὴν
 πῶς τὸν δακτύλιόν του ἀπὸ τῆς χειρὸς
 τοῦ πατρὸς εἶχεν, — ὅπως ἦτον ἀληθές, —
 ὑποσχεθέντος πρὸ πολλοῦ, ὅτι αὐτὸς
 τοῦ δακτυλίου ἔξει τὸ προνόμιον,
 ὥς ἦν οὐχ ἤττον ἀληθές. Ἀδύνατον,
 ἐπέμενε καθεὶς των, ἦτον ὁ πατὴρ
 νὰ τὸν ἐξαπατήσῃ· καὶ ἀντὶ αὐτὸν,
 τὸν ἀγαθὸν πατέρα νὰ ὑποπτευθῇ,
 τοῖς ἀδελφοῖς του μᾶλλον, — εἰ καὶ ᾔθελε

περὶ ἐκείνων νὰ πιστεύῃ τ' ἄριστα, —
θ' ἀπέδιδε τὸν δόλον· καὶ θ' ἀνεύρισκε
τίς ὁ προδότης, καὶ θ' ἀπῆτει τὴν ποινὴν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ δὲ κριτῆς; Ν' ἀκούσω ἐπεθύμουν πῶς
ὁ κριτῆς λέγεις πῶς ὠμίλησεν. Εἰπέ.

ΝΑΘΑΝ

Ὁ κριτῆς εἶπεν· ἦ παρουσιάσατε
ἀμέσως τὸν πατέρα, ἦ τῆς ἔδρας μου
σᾶς ἀποβάλλω. Μὴ θαρρείτ' αἰνίγματα
πῶς εἴμ' ἐδῶ νὰ λύω; ἦ προσμένετε
τὸ στόμα του ν' ἀνοίξῃ ὁ δακτύλιος;
Ἄλλ' ὄχι· στῆτε. Εἶπατε ὁ ἀληθὴς
δακτύλιος τὴν χάριν ὅτι κέκτηται
τὸν κάτοχόν του παρ' ἀνθρώποις καὶ Θεῷ
ν' ἀναδεικνύῃ ὑπὲρ πάντ' ἀγαπητόν.
Ἴδου ἡ κρίσις. Οἱ ψευδεῖς δακτύλιοι
τὴν δύναμιν δὲν ἔχουν. — Ποῖόν σας λοιπὸν
οἱ δύο ἄλλοι μᾶλλον ἀγαπῶσι; — Τί;
δὲν λέγετε; Σιγαῖτε; Οἱ δακτύλιοι
οὐχὶ πρὸς ἔξω, ἔχουν μόνον δύναμιν
πρὸς τὰ ἐντός; καὶ ὄχι ἔξω; — ἕκαστος
ἑαυτὸν μόνον ὑπὲρ πάντας ἀγαπᾷ; —
Ἦπατημένοι τότε εἴσθε καὶ οἱ τρεῖς
ἀπαταιῶνες! Ἐκ τῶν δακτυλίων σας
κάνεῖς δὲν εἶναι γνήσιος. Ὁ γνήσιος
θεν' ἀπωλέσθη πιθανῶς, καὶ ὁ πατὴρ
ἐλπίζων ν' ἀποκρύψῃ τὴν ἀπώλειαν
ἢ ν' ἀντικαταστήσῃ, κατεσκεύασε
τρεῖς ἀνθ' ἑνός.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὡραῖον, ναί, ἐξαίρετον!

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν, τοῖς εἶπεν ὁ κριτής, ἀπόφασιν
 ἂν παρ' ἐμοῦ ζητῆτε, ὅχι συμβουλήν,
 ὑπάγετε. Εἴν' αὕτη δὲ ἡ συμβουλή·
 Τὸ πρᾶγμα λάβετέ το ὅπως πρόκειται.
 Καθεῖς σας ἔχει παρὰ τοῦ πατρὸς λαβὼν
 δακτύλιον. Καθεῖς σας ὡς τὸν γνήσιον
 τὸν ἐδικόν του ἄς νομίζῃ. Πιθανὸν
 τὴν τυραννίαν ὁ πατήρ σας τοῦ ἐνὸς
 καὶ μόνου δακτυλίου νὰ μὴ ᾔθελε
 ν' ἀνεχθῇ πλέον ἐν τῷ οἴκῳ· βέβαιον
 πῶς σᾶς ἠγάπα καὶ τοὺς τρεῖς, καὶ μάλιστα
 ἐξ ἴσου σᾶς ἠγάπα, καὶ δὲν ᾔθελε
 τοὺς δύο νὰ πιέσῃ ὑπὲρ τοῦ ἐνός.
 Λοιπὸν ὁμοίως, πρὸς τὴν ἀμερόληπτον
 ἀπρόληπτον στοργήν του σπεύσατε ναὶ σεῖς
 ν' ἀντιφιλοτιμηθῃτε· ἀγωνίζεσθε
 τὴν δύναμιν τοῦ λίθου ἀψευδέστερον
 τίς εἰς τὸ φῶς νὰ φέρῃ· βοηθήσατε
 δι' ἀγαθοεργίας, ἡμερότητος,
 διὰ καρδίας φιλαδέλφου, καὶ θερμῆς
 πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης, βοηθήσατε
 τὴν δύναμιν τοῦ λίθου, καὶ ἡ χάρις του
 ὁπότεν εἰς ἐκγόνους τῶν ἐκγόνων σας
 ᾔθελεν ἔλθει χρόνος ν' ἀποκαλυφθῇ,
 μετ' ἔτη τότε χιλιάκις χίλια
 πρὸ ταύτης πάλιν σᾶς καλῶ τῆς ἔδρας μου.
 Ἄνὴρ σοφώτερός μου θέλει κάθησθαι



ἐπὶ τῆς ἑδρας ταύτης, ἵνα σᾶς εἰπῇ,
«ὑπάγετε»! — Τοιαῦτα εἶπεν ὁ κριτῆς
ὁ μετριόφρων.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ Θεέ, θεέ!

ΝΑΘΑΝ

Ἐάν

αἰσθάνησαι πῶς εἶσαι, Σαλαδὶν, αὐτὸς
ὃν ὑπεσχέθη ὁ σοφώτερος . . .

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

(Ὅρμῶν πρὸς αὐτὸν, καὶ λαμβάνων τὴν χειρὰ του
ἣν πλέον δὲν ἀφίνει)

Ἐγώ;

Ἐγὼ ἢ κόνις; Τὸ μηδὲν ἐγώ; Θεέ!

ΝΑΘΑΝ

Τί σοι συμβαίνει, Σαλαδίνε;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ Ναθάν,

Ναθάν, ὦ! τὰ μυρία ἔτη τοῦ κριτοῦ
ἀκόμῃ δὲν παρῆλθον καὶ ἡ ἑδρα του
δὲν εἶν' ἡ ἐδική μου. — Τώρα ὑπαγε! —
ὑπαγε! — ὅμως ἔσο φίλος μου, Ναθάν.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ νὰ μ' εἰπῇ δὲν ἔχει ἄλλο τίποτε
ὁ Σαλαδῖνος;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τίποτε.

ΝΑΘΑΝ

Ἄ! Τίποτε;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Διόλου. Ὅμως διατί;



ΝΑΘΑΝ

Παράκλησιν

νά σοι ἐκφράσω εἶχον, περιστάσεως
δοθείσης.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς ; Καὶ δεῖται περιστάσεως
ἵνα παρακαλέσης ; — Λέγε μοι λοιπόν.
Τί ;

ΝΑΘΑΝ

Ἐξ ὑδοιπορίας ἔρχομαι μακρᾶς.
Ἀρχαῖα χρέη ἐπ' αὐτῆς εἰσέπραξα,
καὶ ἦλθον φέρων νόμισμα πολὺ, σχεδὸν
πάρα πολὺ. — Ἀρχίζουσιν ὑποπτοὶ καιροί.
Ποῦ νὰ τὸ θέσω δὲν ἠξεύρω ἀσφαλῶς,
κ' ἐσκέφθην μήπως — προσεγγίζων πόλεμος
ζητεῖ τροφὴν χρημάτων — μὴ ἐδύνασο
νά ἔχης χρεῖαν τοῦ νομίσματος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (Ἀτενίζων αὐτὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς).

Ναθάν !

Δὲν θενὰ σ' ἐρωτήσω ἂν ὁ Ἀλ-Χαφῆς
δὲν σ' ἐπεσκέφθη, δὲν θὰ ἐρευνήσω ἂν
δὲν σοὶ ἐπῆλθεν ὑπόψια τις, δι' ἣν
τοιαῦτα μοὶ προτείνεις οἰκιοθελῶς.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τίς ὑπόψια ;

ΣΙΤΤΑ

Τὴν ἀξίζω. Σύγγνωθι. —

Τι ὠφελεῖ ; Ἀνάγκη νὰ σοὶ τὸ εἰπῶ,
κ' ἐγὼ σκοπὸν πῶς εἶχον . . .



ΝΑΘΑΝ

Ὁχι τὸ αὐτὸ
νὰ μοὶ ζητήσης ἴσως;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τοῦτο, μάλιστα.

ΝΑΘΑΝ

Κ' οἱ δύο οὕτως ἀνθυπηρετούμεθα.
Ἄλλ' ὅμως ὅτι νὰ σοὶ πέμψω ὅλην μου
τὴν μετρητὴν οὐσίαν μ' εἶν' ἀδύνατον,
εἰς τοῦτο πταίει ὁ Ναίτης. Γνώριμος
σοὶ εἶναι. Ἐχω κατὰ πρῶτον μέρος της
νὰ τῷ πληρώσω μέγα.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς Ναίτην; Πῶς;

Τοὺς χειροτέρεους ἐκ τῶν πολεμίων μου
ὑποστηρίζεις διὰ τῶν χρημάτων σου;

ΝΑΘΑΝ

Περὶ ἐνὸς καὶ μόνου ὁμιλῶ, εἰς ὃν
ἔχεις χάρισει τὴν ζωὴν.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐνθύμησιν

ὁποῖαν διεγείρεις! — Εἶχον ἐντελῶς
τὸν νέον λησμονήσει. — Τὸν γνωρίζεις; — Τί
ἀπέγινε;

ΝΑΘΑΝ

Σοὶ εἶναι ἄγνωστον λοιπὸν
εἰς αὐτὸν πόσην, δι' αὐτοῦ δὲ κ' εἰς ἐμέ
εὐεργεσίαν ἐδαψίλευσας; Αὐτὸς
τῆς μόλις του σωθείσης ἀφειδῶν ζωῆς,
εἰς πῦρ ἐρρίφθη, κ' ἔσωσε τὴν κόρην μου,



ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐπραξε τοῦτο; — Ἀληθῶς ὑπέσχετο
τὸ ἥθος του. Θὰ εἶχε πράξει τὸ αὐτὸ
ὁ ἀδελφός μου, ὃν οἱ χαρακτῆρές του
ἀνακαλοῦσιν. — Ἄν εἰσέτι εἶν' ἐδῶ,
νὰ μοὶ τὸν φέρης. — Τόσ' ἀκούει παρ' ἐμοῦ
ἡ ἀδελφή μου δι' αὐτὸν τὸν ἀδελφόν,
χωρὶς νὰ τὸν γνωρίσῃ, ὥστε ἤθελον
τὴν ζῶσάν του εἰκόνα ἅπαξ νὰ ἰδῇ. —
Νὰ μοὶ τὸν φέρης. — Μία πράξις ἀγαθὴ,
κ' ἐκ τυφλοῦ πάθους μόνον ἂν προέκυψε,
πῶς πολλὰς ἄλλας πράξεις ἀγαθὰς γεννᾷ! —
Φέρε τον· σπεῦσον· ὕπαγε!

ΝΑΘΑΝ (Ἀφῆνων τὴν χεῖρα τοῦ Σαλαδίνου).

Εἰς τὴν στιγμήν.

Μένουν δὲ τ' ἄλλα ὡς ἐσυμφωνήθησαν; (Ἐξέρχεται).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τὴν ἀδελφὴν ν' ἀκούῃ τί δὲν ἄφησα;—

Ἄς τὴν ἀναζητήσω. — Πῶς θὰ δυνηθῶ

νὰ τῇ ἐκθέσω τι ἐρρήθη κ' ἐγινε; (Ἐξέρχεται ἀλλαχόθεν).

ΣΚΗΝΗ Η'.

(ὑπὸ τοὺς φοίνικας ὁ Ναΐτης περιπατεῖ περιμένων τὸν Ναθάν).

ΝΑΪΤΗΣ, (Περιέρχεται ἐν ἐνδομύχῳ πάσῃ, μέχρις οὗ τὸ αἶσθημα ἐκρήγνυται,
καὶ ἀνακράζει:)

Ἐδῶ τὸ θύμα ἵσταται ἀποκαμόν. —

Καλόν. Δὲν θέλω πλέον τί συμβαίνει μοι

νὰ ἐμβατεύω, οὔτε τί συμβήσεται

νὰ προμαντεύω θέλω. — Τοῦτο μοὶ ἀρκεῖ,

ὅτι ματαίως, ναὶ ματαίως ἔφυγον.
Τὶ ἄλλο δ' ἐδυνάμην ἢ νὰ φύγω; — Αἶ!
Ἄς ἔλθῃ ὅ,τι ἔλθῃ! — Ὅτ' ἐνέσκηψεν
ὁ κεραυνὸς, τοσοῦτον ἔπεσε ταχύς,
ὥστε δὲν εἶχον ἐκφυγὴν. Πόσον καιρὸν
μακρὰν τῶν προσβολῶν τοῦ ἐπρόσπαθησα
νὰ μείνω! — Νὰ τὴν βλέπω, ἧς ἀπέστρεφον
ἀγανακτῶν τὴν ὄψιν, — νὰ τὴν βλέπω, καὶ
ἀπόρασιν νὰ ἔχω νὰ μὴ παύωμαι
τοῦ νὰ τὴν βλέπω. — Ἀλλὰ τί; Ἀπόφρασις
πρόθεσις εἶναι, πράξις. Ἐγὼ δ' ἔπασχον,
ἔπασχον μόνον. — Νὰ τὴν βλέπω, καὶ πλεκτὴν,
συνυφασμένην μετ' αὐτῆς τὴν τύχην μου
νὰ ἐννοῶ, — ἐν ἧτον αἰσθημα διπλοῦν. —
ἦτον, καὶ εἶναι. — Πῶς μακρὰν τῆς δυνάμει
νὰ ζῶ τούντεῦθεν, μ' εἶναι ἀκατάληπτον.
Θὰ ἦτο θάνατός μου· ἢ καὶ δεῦρ ἂν
ἀποθανόντες ἀπερχόμεθα, κ' ἐκεῖ
θα ἦτο πάλιν ἐν θανάτῳ θάνατος. —
Εἶν' ἔρως τοῦτο; — Ὁ Ναίτης ἀγαπᾷ
λοιπόν; Τῆς Ἰουδαίας ὁ Χριστιανὸς
ἐρᾷ; — Αἶ! Τί πρὸς τοῦτο; — Ἀπετίναξα
εἰς τοὺς ἁγίους τούτους τόπους, — κ' εἰς ἐμέ
διὰ παντὸς ἁγίους, — τῶν προλήψεων
πολλάς. — Τὶ θέλει καὶ τὸ Τάγμα μου; Ἐγὼ,
ὁ πρὶν Ναίτης, ἀπεβίωσα. Ἀφ' ἧς
στιγμῆς ὁ Σαλαδίνος μ' ἠχμαλώτισεν,
ἀπέθανα. Μὴ εἶναι αὕτ' ἡ κεφαλὴ,
ἣν παρὰ τοῦ Σουλτάνου ἔχω δωρεάν,
μὴ εἶναι ἡ ἀρχαία; — Νέα εἶν' αὕτη.



Ἄγνοεῖ πάντα ὅσα παραπείθοντα
 ἐδέσμευον ἐκείνην. — Καλητέρα της
 προσέτι εἶναι τοῦρανοῦ τοῦ πατρικοῦ
 ἀξιοτέρα. Τὸ αἰσθάνομαι. Αὐτὴ
 σκέπτεται πρῶτον, ὅπως νὰ ἐσκέπτετο
 πρέπει ἐνταῦθα ὁ πατήρ μου ἄλλοτε,
 ἀνίσως μύθους δὲν μοῦ κατεψεύσθησαν. —
 Μύθους; — πλὴν τόσον πιθανούς! — Οὐδέποτε
 πιθανότερους τοὺς ἐξέλαβον, ἢ νῦν,
 ὁπότε νὰ προσκόψω τρέχω κίνδυνον,
 ὅπου ἐκεῖνος ἔπescen. — Πῶς; Ἐπescen;
 Νὰ πέσω μᾶλλον θέλω μετ' ἀνδρῶν, παρὰ
 μετὰ παιδίων ὀρθίος νὰ ἵσταμαι. —
 Ὅτι μ' ἐγκρίνει, ἔχω τὸ παράδειγμα
 τὸ ἰδίόν του εἰς ἐγγίτην. Ζητῶ
 καὶ τινος ἄλλου ἐγκρισιν; — Ἄν τοῦ Ναθάν,
 αὐτοῦ δὲν θὰ μοὶ λείψῃ ὅχ' ἢ ἐγκρισις,
 ἀλλὰ καὶ πλεόν τούτου, ἢ ἐμψύχωσις.
 Τὶ Ἰουδαῖος! — καὶ μὴ θέλων νὰ φανῇ
 ἢ ὅ,τι εἶναι Ἰουδαῖος γνήσιος!
 Ἰδού τον. Σπεύδων ἔρχεται· περιχαρής.
 Τίς ἀπὸ τοῦ Σουλτάνου ἄλλως ἔρχεται;
 Ναθάν!

ΣΚΗΝΗ Θ'.

ΝΑΘΑΝ. Ὁ ΝΑΪΤΗΣ.

ΝΑΘΑΝ

Σὺ εἶσαι;



ΝΑΪΤΗΣ

Ἐμεινας πολὺν καιρὸν
εἰς τοῦ Σουλτάνου.

ΝΑΘΑΝ

Ὅχι τόσο. Καθ' ὁδὸν
ἐβράδυνα πηγαίνων. — Κοῦρδ, ὁ ἄνθρωπος
τῷ ὄντι εἶναι ἄξιος τῆς φήμης του.
Σκιά του μόνον εἶν' ἡ φήμη του. Ἀλλὰ
πρὸ πάντων πρέπει νὰ σοὶ ἀναγγείλω . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

ΝΑΘΑΝ

Ὅτι νὰ σ' ὁμιλήσῃ θέλει. Ἀπαιτεῖ
ἀμέσως νὰ ὑπάγῃς εἰς συνέντευξιν.
Συνόδευσόν με μόνον εἰς τὸν οἶκόν μου
ὅπου τι ἔχω νὰ φροντίσω δι' αὐτὸν,
καὶ μετὰ τοῦτο ἀπερχόμεθα ἐμεῦ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναθάν, νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν σου
δὲν ἐπεθύμουν.

ΝΑΘΑΝ

Ἐπορεύθης πλὴν ἐκεῖ
ἐν τούτοις; Ὅμως ἤδη τὴν ὠμίλησας;
Λοιπὸν εἶπέ μοι πῶς ἡ Ῥέχα σ' ἤρεσε;

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! ὑπὲρ πᾶσαν ἔκφρασιν! Νὰ τὴν ἰδῶ
πλὴν πάλιν, δὲν θὰ γίνῃ. ὦ! ποτέ, ποτέ,
ἐκτὸς ἐὰν ἀμέσως μοὶ ὑποσχεθῇς
πῶς νὰ τὴν βλέπω πάντοτε θὰ δύναμαι, —
ναὶ, πάντοτε.



ΝΑΘΑΝ

Πῶς θέλεις νὰ ἐννοηθῇ
ὁ λόγος;

ΝΑΪΤΗΣ

(Μετὰ βραχείαν σιωπὴν, πίπτων εἰς τὸν τράχηλόν του).

Πάτερ !

ΝΑΘΑΝ

Νέε !

ΝΑΪΤΗΣ (ἀφῆνυν αὐτὸν ἐπίσης αἰφνηδίως)

Καὶ οὐχί, υἱέ ;

Νάθαν ;

ΝΑΘΑΝ

Φίλτατε νέε !

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ οὐχί υἱέ ;

Σὲ ἱκετεύω, μὰ τοὺς ἱεροὺς δεσμοὺς
τῆς φύσεως, μὴ ἄλλους, ἐπιπλάστους μὴ
αὐτῶν προκρίνης. Ἔστο ἄνθρωπος, Ναθάν.
Ἀρκέσθητι εἰς τοῦτο. Μὴ μ' ἀπόκρουε.

ΝΑΘΑΝ

Φίλτατε φίλε, φίλτατε !

ΝΑΪΤΗΣ

Οὐχί υἱέ !

Οὐδ' ἐν εὐγνωμοσύνῃ εἰς τὸν ἔρωτα
τῆς θυγατρὸς σου τὴν καρδίαν ἤνοιξε ,
οὐδὲ καὶ, ὅτε δύο ἵνα γίνωσιν
ἐν, μόνον ἐν σου βλέμμα περιμένουσι ;
Σιγᾶς ;

ΝΑΘΑΝ

Μ' ἐκπλήττεις, ὦ ἱππότα εὐγενῇ.



ΝΑΪΤΗΣ

Σ' εκπλήττω;—Πῶς; Σ' εκπλήττω, σέ τόν ἔχοντα
τάς σάς ιδέας;— Εἰς τὸ στόμα μου αὐτάς
δέν τὰς ἀναγνωρίζεις;— Καί σ' εκπλήττω;

ΝΑΘΑΝ

Πρὶν

κἂν νὰ ἤξεύρω ποῖος ἐκ τῶν Στάουφεν
ἦν καὶ πατήρ σου;

ΝΑΪΤΗΣ

Τί, Ναθάν, μοὶ λέγεις; Τί;
Τὴν στιγμήν ταύτην ἄλλο δέν αἰσθάνεσαι
ἐκτὸς περιεργείας;

ΝΑΘΑΝ

Βλέπεις, ἄλλοτε

εἶχον καὶ ἐγὼ γνωρίσει ἕνα Στάουφεν.
Ἐλέγετο Κορράδος.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄν ἐλέγετο
καὶ ὁ πατήρ μου λοιπὸν εὖτως;

ΝΑΘΑΝ

Ἀληθῶς;

ΝΑΪΤΗΣ

Τ' ὄνομα φέρω τοῦ πατρός· διότι Κούρδ
εἶναι Κορράδος.

ΝΑΘΑΝ

Ὅμως ὁ Κορράδος μου
δέν ἦτον ὁ πατήρ σου. Ἦτον ὅ,τι σὺ,
Ναίτης, καὶ ἐπομένως ἦτον ἄγαμος.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! Διὰ τοῦτο;



ΝΑΘΑΝ

Πῶς;

ΝΑΪΤΗΣ

Δέν τὸν ἐκώλυσε

νὰ εἶναι ὁ πατὴρ μου.

ΝΑΘΑΝ

Ἄστειεύεσαι.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ σὺ ὑπὲρ τὸ δέον σπουδαιολογεῖς.

Καὶ τί, ἀνίσως ἤμην νόθον βλάστημα;

Δέν εἶναι γένος τόσον περιφρονητόν.

Μὴ ἀποδείξεις προπατόρων μοὶ ζητῆς,

καὶ δέν θὰ σοὶ ζητήσω τῶν προγόνων σου.

Οὐχὶ ὅτι τὸ δένδρον τῆς καταγωγῆς

τῆς σῆς μ' ἐμπνέει ὑπανοίας· ἀπαγε!

Δύνασαι φύλλον φύλλον μέχρ' Ἀβραάμ

νὰ τ' ἀποδείξης, τὰ δ' ἐπέκεινα ἐγὼ

ὁ ἴδιος ἤξεύρω κ' ἐπιμαρτυρῶ.

ΝΑΘΑΝ

Πικρὸς ὁ λόγος. Τὸν ἀξίζω; Τίποτε

σ' ἀπεποιήθην; Μόνον δέν ἠθέλησα

σὲ ἐξ ἐφόδου εἰς τὸν πρῶτον λόγον σου,

νὰ δέσω. Ἄλλο τίποτε.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄ! τίποτε

ἄλλο! Βεβαίως; Τότε, ὦ! συγχώρησον.

ΝΑΘΑΝ

Ἐλθε, ἐλθέ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ποῦ; ὅχι εἰς τὸν οἶκόν σου.



ὦ! ὄχι, ὄχι. Εἶν' ἐκεῖ πυρκαϊά.
 Ἐδὼ σὲ περιμένω. Ὑπαγε. Ἐὰν
 νὰ τὴν ἰδῶ καὶ πάλιν πέπρωται, συχνὰ
 θενὰ τὴν βλέπω, ἂν δ' οὐχὶ, τοῦ δέοντος
 πλειότερον τὴν εἶδον.

ΝΑΘΑΝ

Σπεύδω, κ' ἔφθατα.

ΣΚΗΝΗ Ι'.

ΝΑΪΤΗΣ, καὶ μετ' ὀλίγον ΔΑΪΑ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀρκεῖ μοι. Τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἐγκέφαλος
 ἐγκλείει τόσα! πλὴν πληροῦτ' ἐνίοτε
 διὰ μιᾶς, καὶ αἰφνης. — Τὸ ἐλάχιστον
 τὸν πληροῖ αἰφνης. — Δὲν ἀρῶ τίποτε,
 τίποτε, ὅ,τι καὶ ἂν τὸν πληρῇ. — Ἀλλὰ
 ὑπομονή! Ταχέως συγχωνεύουσα
 εἰς ἓν τὴν σωρευθεῖσαν ὕλην ἢ ψυχὴ,
 ἀνοίγει τόπον, κ' ἐπανέρχεται τὸ φῶς
 κ' ἡ τάξις. — Κατὰ πρῶτον ἀγαπῶ λοιπόν;
 Δὲν ἦτον ἔρως ὅ,τι πρὶν ἠγάπησα;
 Καὶ εἶναι ἔρως ὅ,τι νῦν αἰσθάνομαι;

ΔΑΪΑ (εἰσέρχεται μυστηριωδῶς πλαγιόθεν).

Ἰππότα, ὦ ἰππότα!

ΝΑΪΤΗΣ

Τίς καλεῖ; Ἄ! σὺ

Δαΐα;

ΔΑΪΑ

Δὲν μὲ εἶδεν ὥς ἐπέρασα,



ἀλλ' ὅπου εἴσθε δύναται νὰ μᾶς ἰδῇ.
Τὸ δένδρον θὰ σᾶς κρύπτη· πλησιάσατε.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλὴν τί δηλοῖ, τί εἶναι τὸ μυστήριον ;

ΔΑΪΑ

Μυστήριον τῷ ὄντι, καθὼς λέγετε.
Καὶ διπλοῦν εἶναι. Γνωσιν ἔχω τοῦ ἐνὸς
ἐγὼ, καὶ σεῖς τοῦ ἄλλου. Ἀνταλλάσσομεν;
Ἐὰν μ' ἐμπιστευθῇτε τὸ ὑμέτερον,
τὸ ἐδικόν μου θέλω σᾶς ἐμπιστευθῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Προθύμως, ἀρκεῖ μόνον νὰ γνωρίζω τί
ὥς ἐδικόν μου θεωρεῖς. Ἴσως φανῇ
ἀπὸ τοῦ ἐδικοῦ σου, ἔβην ἀρχισον.

ΔΑΪΑ

ὦ! Κύριε ἱππότα, ὦ! πῶς γίνεται;
Κατόπιν σας! — Προσέτι τὸ μυστήριον
τὸ ἱδικόν μου εἰς οὐδέν σας ὠφελεῖ
ἐὰν τὸ ἱδικόν σας μ' εἶναι ἄγνωστον.
Πλὴν σπεύσατε· διότι ἂν περὶ αὐτοῦ
σᾶς ἐρωτήσω, δὲν μοὶ ἐμπιστεύεσθε
οὐδέν, καὶ τότε μένει τὸ μυστήριον
τὸ ἐδικόν μου πάντοτε μυστήριον,
τὸ δ' ἐδικόν σας ἐπροδόθη. — Δυστυχῇ
ἱππότα, σεῖς οἱ ἄνδρες νὰ νομίζητε
ὅτι τοιοῦτο μυστικὸν νὰ ἔχητε
κρυπτὸν εἰς τὰς γυναῖκας εἶναι δυνατόν!

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅπερ πολλάκις ἀγνοοῦμεν καὶ αὐτοὶ
πῶς ἔχομεν.



ΔΔΙΑ

Ἄς εἶναι ἴσως. Τὸ λοιπὸν

θα εἶναι ἀναγκαῖον φιλικῶς ἐγὼ
 νὰ σᾶς τὸ μάθω, φαίνεται. — Εἰπέτε μοι,
 τί ἦτο τοῦτο ὅτι ἀνελήφθητε
 ἐξαίφνης οὕτως, — ὅτι μᾶς ἀφήσατε
 μεμονωμένας, — ὅτι μετὰ τοῦ Ναθάν
 δὲν ἦλθατε ὀπίσω! — Ἀπετέλεσε
 τόσον ὀλίγην ἐφ' ὑμῶν ἐντύπωσιν
 ἴσως ἢ Ῥέχα; Πῶς; ἢ μὴ πάρα πολλήν;
 Πολλήν; Διδάξατέ μοι τὸ πτερύγισμα
 εἰς τὸν ἱξὸν ὁποῖον εἶναι τοῦ πτωχοῦ
 πτηνοῦ, — τοῦ συλληφθέντος. Πῶς τὴν ἀγαπᾶς
 ἐν τέλει, ὧ ἱππότα, ὁμολόγησάν
 μέχοι παραφροσύνης καὶ θενά σ' εἰπῶ . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Παραφροσύνης; Ἐχεις δίκαιον. Καλῶς
 κατανοεῖς τὸ πρᾶγμα.

ΔΔΙΑ

Παραδέχθητι

τὸν ἔρωτά σου· τὴν παραφροσύνην σου
 σοὶ τὴν χαρίζω.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐννοεῖται μόνη της.

Ναίτης Ἰουδαίαν ν' ἀγαπᾶ! . . .

ΔΔΙΑ

Πολλήν

Δὲν ἐνδεικνύει φρόνησιν. — Πολλάκις πλήν
 περισσοτέρα ἐνυπάρχει φρόνησις
 εἰς πράγματα ἀφ' ὅ,τι ὑποπτεύομεν.

καὶ οὐδὲ εἶναι ἀπαραδειγμάτιστον
τὸ νὰ μᾶς φέρῃ ὁ Σωτὴρ εἰς ἑαυτὸν
διὰ διόδων ἅς δυσκόλως μόνος του
ὁ φρόνιμος εὕρισκει.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐπισήμως πῶς

λαλεῖς! — (Ἄντὶ Σωτῆρος καὶ ἂν πρόνοιαν
εἰπῶ, μὴ ἔχει ἄδικον;) Περίεργον
μὲ κάμνεις, ὥς νὰ εἶμαι μ' εἶν' ἀσύνηθες,

ΔΑΪΑ

Ὁ τόπος τῶν θαυμάτων εἶν' αὐτός.

ΝΑΪΤΗΣ

(ὦ! ναί·

τῶν θαυμασίων. Καὶ πῶς ἄλλως; Εἰς αὐτὸν
ὁ κόσμος συνωθεῖται.) — ὦ ἀγαπητὴ
Δαία, ἔστω, ἀληθὲς ἐκλάμβανε
ὅ,τ' ὑποθέτεις· ἔστω πῶς τὴν ἀγαπῶ,
πῶς ἀπορῶ ἂν ἦναι δυνατὸν χωρὶς
αὐτῆς νὰ ζήσω, πῶς . . .

ΔΑΪΑ

Τῷ ὄντι; Ἀληθές;

Τότε, ἱππότα, ὁμωσον πῶς σύζυγον
θενὰ τὴν λάβῃς, νὰ τὴν σώσῃς εἰς αὐτὸν
καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον, τὸν αἰώνιον.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλὴν πῶς; Πῶς νὰ ὁμώσω, ὅ,τι δύναμιν
δὲν ἔχω καὶ νὰ πράξω;

ΔΑΪΑ

Ἔχεις δύναμιν.

Διὰ μιᾶς καὶ μόνης λέξεως αὐτὴν
τὴν δύναμιν σοὶ δίδω.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὡς τε σύμφωνος

καὶ ὁ πατήρ νὰ εἶναι ;

ΔΔΪΑ

Αἶ! πατήρ, πατήρ !

Τί πατήρ; Πρέπει ὁ πατήρ ν' ἀναγκασθῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ν' ἀναγκασθῇ, Δαΐα; Δὲν ἐνέπεσεν

εἰς ληστὰς ἔτι. — Παντελῶς ν' ἀναγκασθῇ
δὲν πρέπει.

ΔΔΪΑ

Πρέπει νὰ θελήσῃ τὸ λοιπόν.

Πρόθυμος πρέπει νὰ φανῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς; Πρόθυμος,
καὶ πρέπει; — Πλὴν, Δαΐα, ἂν σ' εἰπῶ, κ' ἐγὼ
ὅτι νὰ ψεύσω τὴν χορδὴν ἠθέλησα
αὐτήν;

ΔΔΪΑ

Καὶ τί; οὐδόλως συνεφώνησε;

ΝΑΪΤΗΣ

Διὰ παραφωνίας συνεφώνησεν,
ἥτις βαθέως μ' ἤγγισε.

ΔΔΪΑ

Τί λέγεις Πῶς;

Σκιὰν ἐπιθυμίας ὡς τῷ ἔδειξας
περὶ τῆς Ῥέχας, δὲν ἐσκίρτησ' ἐκ χαρᾶς;
Ψυχρῶς σοὶ ἀπεκρίθη; Παρενέβαλε
καὶ δυσκολίας ἴσως;



ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, τοιοῦτο τί.

ΔΑΪΑ

Λοιπὸν δὲν θέλω στιγμὴν πλέον νὰ σκεφθῶ. (Παύσις).

ΝΑΪΤΗΣ

Σκέπτεσαι ὅμως.

ΔΑΪΑ

Εἶναι τόσον ἀγαθὸς
ὁ ἄνθρωπος! Τοσαῦτα τῷ ὀφείλω! Πῶς
δὲν θέλει νὰ ἐνδώσῃ! — Μάρτυς ὁ Θεὸς
ὅτ' ἡ ἀνάγκη σχίζει τὴν καρδίαν μου
νὰ τὸν βιάσω οὕτω.

ΝΑΪΤΗΣ

Σὲ παρακαλῶ,
παῦσον συντόμως τὰς ἀμφιβολίας μου,
Δαΐα. Ἡ δισταῖς ἰσως καὶ αὐτὴ
ἀνίσως ὅ,τι μελετᾷς εἶν' ἀγαθὸν
ἢ κακὸν εἶναι, ἂν εἶν' ἄξιον μομφῆς
ἢ ἂν ἐπαίνου; — Τότε σίγα· λησμονῶ
κ' ἐγὼ πῶς ἔχεις ν' ἀποσιωπήσῃς τί.

ΔΑΪΑ

Τοῦτο τὰ χεῖλη μοὶ ἀνοίγει μάλιστα.
Λοιπὸν, . . ἡ Ῥέχα Ἰουδαία, ἤξευρε,
δὲν εἶναι. Εἶναι . . . εἶναι, ναί, Χριστιανή.

ΝΑΪΤΗΣ (ψυχρῶς.)

Τῷ ὄντι; Σὲ συγχαίρω. Ἦτο δύσκολον;
Μὴ σὲ τρομάζουν αἱ ὠδῖνες. Πλήθυνε,
ναί, μετὰ ζήλου πλήθυνε τὸν οὐρανὸν,
ἀφ' ὅτου τὴν γῆν πλέον σ' εἶν ἀδύνατον.



ΔΔΙΑ

Πῶς, ὦ ἱππότα ; Εἶν' ἡ ἀγγελία μου
τῆς χλεύης σου ἀξία ; Πῶς χριστιανὴ
ἢ Ῥέχα εἶναι, σὲ λοιπὸν, χριστιανὸν,
Ναίτην, ὅστις λέγει πῶς τὴν ἀγαπᾷ
δὲν σὲ ἡδύνει ;

ΝΑΪΤΗΣ

Μάλιστα χριστιανὴ
ὁπόταν εἶναι τοῦ ἐργοστασίου σου.

ΔΔΙΑ

Οὕτω νομίζεις ; Ὁ Θεὸς νὰ σ' ἤκουεν !
Ὅχι, ἐκεῖνον ἤθελον νὰ τὸν ἰδῶ
ὅστις τὰς πεποιθήσεις θὰ τῇ ἡλλαῖεν,
Εὐτύχημά της ἐκλαμβάνει πρὸ πολλοῦ
νὰ ἦναι ὅ,τι διεστράφη κ' ἐγένετο.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἡ ἐξηγήσου καθαρῶς, ἦ—ὕπαγε.

ΔΔΙΑ

Χριστιανὴ, γονέων ἦν χριστιανῶν,
καὶ βαπτισθεῖσα.

ΝΑΪΤΗΣ (μετὰ σπουδῆς).

Ὁ Ναθὰν δέ ;

ΔΔΙΑ

Ὁ Ναθὰν

δὲν εἶναι ὁ πατήρ της.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅχι ὁ πατήρ ;

Ἀλλ' ἐννοεῖς τί λέγεις ;

ΔΔΙΑ

Τὴν ἀλήθειαν,



δι' ἣν πολλάκις μαῦρα χύνω δάκρυα.
Ὅχι δὲν εἶναι ὁ πατήρ της.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ λοιπὸν
ὥς θυγατέρα μόνον τὴν ἀνέθρεψεν;
Εἰς Ἰουδαίαν τὴν χριστιανὴν λοιπὸν
ἀνέθρεψεν;

ΔΑΪΑ

Ὡς λέγεις.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ δὲν ἤξευρεν
αὐτὴ τί ἐγεννήθη; — Δὲν τὸ ἔμαθεν
ἀπὸ τοῦ στόματός του, πῶς χριστιανὴ,
πῶς ὄχι Ἰουδαία ἦν ἐκ γενετῆς;

ΔΑΪΑ

Ποτέ.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλὴν εἰς ἀπάτην δὲν ἀνέθρεψε
τοιαύτην τὸ παιδίον; Πλὴν δὲν ἄφησεν
αὐτὴν ἡπατημένην οὕτω;

ΔΑΪΑ

Δυστυχῶς!

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁ Ναθὰν τοῦτο; — ὁ σοφὸς, ὁ ἀγαθὸς
Ναθὰν νὰ ψεύσῃ τὴν φωνὴν τῆς φύσεως;
Τὴν ἔκχυσιν καρδίας παρωχέτευσεν,
ἥτις ἂν εἶχεν ἀφεθῇ εἰς ἑαυτὴν,
διεύθυνσιν ἀλλοίαν θὰ ἐλάμβανε; —
Δαΐα, ὄντως μοὶ ἐνεπιστεύθης τι
λίαν σπουδαῖον, καὶ μεστὸν συνεπειῶν.



Μὲ θορυβεῖ. Τὶ θέλω οὔτε δι' ἐμὲ
ἡξεύρω. Καιρὸν δός μοι. Τώρα ὑπαγε.
Θὰ ἔλθῃ πάλιν ἀπ' ἐδῶ. Μὴ μᾶς ἰδῇ
ὁμοῦ, μὴ μένε· φύγε.

ΔΑΪΑ

Θεὲ, φύλαττε!

ΝΑΪΤΗΣ

Νὰ ὁμιλήσω, ὅπως ἔχω, μετ' αὐτοῦ
ἀδύνατον μοὶ εἶναι. Ἄν που τὸν ἰδῇς,
εἰπέ τῷ ὅτι θέλομεν ἀπαντηθῇ
εἰς τοῦ Σουλτάνου.

ΔΑΪΑ

Μὴ ἀφήνῃς νὰ φαγῇ
κακὴ κάμμία κατ' αὐτοῦ διάθεσις.
Τοῦτο τροπὴν ἐσχάτην μόνον πέπρωται
νὰ δώσῃ τῶν πραγμάτων, ν' ἀφαιρέσῃ σοὶ
ὑπὲρ τῆς Ῥέχας πάντα τέλος δισταγμόν.
Εἰς τὴν Εὐρώπην δ' ὅταν θὰ ὑπάγητε
ὁμοῦ, ὀπίσω δὲν θενὰ μ' ἀφήσητε;
Δὲν εἶναι οὕτω;

ΝΑΪΤΗΣ

Ναὶ, καλόν· ἀλλ' ὑπαγε.



ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ



ΣΚΗΝΗ Α'.

(Ἐν τοῖς διαδρόμοις τοῦ μοναστηρίου).

‘Ο ΜΟΝΑΧΟΣ καὶ μετ’ ὀλίγον ὁ ΝΑΪΤΗΣ.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Ναί, ναί! Ὁ Πατριάρχης ἔχει δίκαιον!
Κάνεν τῷ ὄντι δέν πολυεπέτυχεν
ἐξ ἔσων τὴν φροντίδα μοί ἀνέθεσεν.—
Ἄλλὰ τοιαύτας ὑποθέσεις πάντοτε
τί μ’ ἀναθέτει; — Πονηρῶς νὰ ἐνεργῶ
δέν θέλω, οὐδὲ θέλω πείθων νὰ λαλῶ,
παντοῦ δέν θέλω νὰ κολλῶ τὴν ρίνα μου,
τὴν χεῖρά μου δέν θέλω νὰ κινῶ παντοῦ!
Μὴ ἐκ τοῦ κόσμου ἀπесύρθην δι’ αὐτὸ,
δι’ ἐμαυτὸν ν’ ἀπέχω, κ’ ὑπὲρ τῶν λοιπῶν
νὰ φέρω ἄνω κώτω τὰ ἐγκόσμια;

ΝΑΪΤΗΣ (μετὰ σπουδῆς προσερχόμενος).

Καλῶς σ’ εὕρισκω, ἀδελφέ· σ’ ἐζήτησα
πολύ.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Ἐμὲ, αὐθέντα;

ΝΑΪΤΗΣ.

Μ’ ἐλησμόνησας;

ΜΟΝΑΧΟΣ.

ὦ! ὄχι, ὄχι! Ἄλλ’ ἐνόμιζον ποτὲ



εἰς τὴν ζωὴν μου ἄλλοτε τὸν κύριον
 πῶς δὲν θεν' ἀπαντήσω, — ὅτι τοῦ Θεοῦ
 ἡ χάρις δὲν θ' ἀφήσῃ.—Πρῶτος ὁ Θεὸς
 ἡξεύρει πόσον μ' ἔθλιβεν ἡ πρότασις
 ἣν ὠφείλον νὰ φέρω πρὸς τὸν Κύριον·
 ἡξεύρει ἂν ἐπόθουν νὰ μοὶ κλίνητε
 τὸ οὖς· γνωρίζει πῶς ἐχάρην, ἐκ ψυχῆς
 ἐχάρην, ὅτε χωρὶς σκέψεως πολλῆς,
 ὀρθὰ κοπτὰ τὰ πάντα ἀπερρίψατε,
 πᾶν ὅ,τι εἰς ἰππότητα ἦν ἀνοίκειον.
 Ἄλλ' ἔρχεσθε. Ὡς τέλους ἔφερε καρπὸν!

ΝΑΪΤΗΣ

Λοιπὸν ἡξεύρεις πρὸς τί ἔρχομαι; Σχεδὸν
 ἐγὼ δὲν τὸ ἡξεύρω.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τὸ ἐσκέφθητε·

εὐρέθη ὅτι κατὰ πάντα ἁδίκον
 ὁ Πατριάρχης δὲν ἔχει· πῶς τιμὴν
 ἡ πρότασίς του φέρει καὶ ἀργύριον·
 πῶς εἶναι καὶ πῶς μένει ὁ ἐχθρὸς ἐχθρὸς,
 καὶ ἂν δεκάκις ἦν σωτὴρ μας ἄγγελος.
 Αὐτὰ, αὐτὰ σπουδαίως ἐσταθμίσατε,
 κ' ἔρχεσθε ἤδη καὶ προτείνεσθε. — Θεέ!

ΝΑΪΤΗΣ.

Εὐσεβῆ ἄνερ, ἀγαθὲ, ἡσύχασον·
 δὲν ἦλθον διὰ τοῦτο, ὅχι. Ἔτι σκέπτομαι
 ὥς ἐσκεπτόμην περὶ τῆς προτάσεως,
 οὐδὲ δι' ὅλα τ' ἀγαθὰ θὰ ἔστεργον
 νὰ θυσιάσω τὴν καλὴν ὑπόληψιν
 ἧς ἄνθρωπος τοσοῦτον ἀγαθὸς, εὐθύς,



ἀγαπητὸς, μὲ κρίνει ἄξιον. Ζητῶν
τοῦ Πατριάρχου μόνον ἦλθα συμβουλήν. . .

ΜΟΝΑΧΟΣ

Πῶς; Σεῖς τοῦ Πατριάρχου; Εἷς ἱππότης, σεῖς,
ἐνὸς — παππᾶ; (Περιδλέπεται δειλῶς).

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί.— Εἶναι παππαδίστικον
σχεδὸν τὸ πρᾶγμα.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἴσως· πλὴν παππᾶς ποτὲ
δὲν ἐρωτᾷ ἱππότην, καὶ ἱπποτικὸν
τὸ πρᾶγμ' ἂν εἶναι.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐπειδὴ δικαίωμα
ἔχει νὰ σφάλλῃ. Δὲν φθονοῦμεν δι' αὐτό.—
ὦ! ἂν νὰ πράξω ἐμεῖλλον δι' ἑμαυτὸν
καὶ μόνον, ἂν εὐθύναι μόνον εἰς ἐμέ
νὰ δώσω εἶχον, δὲν θὰ μ' ἐχρειάζετο
ὁ Πατριάρχης. Ἀλλὰ πράγματά τινα
προτιμῶ μᾶλλον πρὸς τὴν ξένην θέλησιν
κακῶς νὰ πράττω ἢ καλῶς πρὸς τὴν ἐμήν.—
Προσέτι βλέπω καὶ πῶς εἶναι ἐννοῶ
φατρία κ' ἢ θρησκεία. Ἀφατρίαστος
ὅστις φρονεῖ πῶς εἶναι, καὶ αὐτὸς κρατεῖ
τῆς ἐδικῆς του τὴν σημαίαν. Ἐπειδὴ
εἶν' οὕτω, πρέπει καὶ νὰ ᾔηται, φαίνεται.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Πρὸς ταῦτα μᾶλλον σιωπῶ. Δὲν ἐννοῶ
καλῶς τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! ναι, ναι!—

(Ἀλλὰ τῷ ὄντι, τί ζητῶ; Ἐπιταγὴν
ἢ συμβουλήν;— καὶ θέλω συμβουλήν σοφὴν,
ἢ καθαρὰν;) — Εὐγνώμων σ' εἶμαι, ἀδελφε,
διὰ τὴν νύξιν σ' εἶμ' εὐγνώμων. — Αἶ! πρὸς τί
ὁ Πατριάρχης; — Ἔσο πατριάρχης μου!
Νὰ ἐρωτήσω θέλω τὸν χριστιανὸν
διὰ τοῦ Πατριάρχου· τὸ ἀνάπαλιν
δὲν θέλω. — Ἴδου ποία ἡ ὑπόθεσις . . .

ΜΟΝΑΧΟΣ

Μὴ, μὴ παρέχει! Μὲ παραγνωρίζετε,
ὦ Κύριέ μου. Καὶ πρὸς τί; — Ὅστις πολλὰ
γνωρίζει, ἔχει νὰ φροντίζῃ καὶ πολλὰ.
ἐγὼ δ' εἰς μίαν μόνην ἀριέρωσα
τὸν βίον μου φροντίδα. — ὦ! Καλόν! Ἴδού!
Ἀκούσατε, ιδέτε! Ἔρχετ' εὐτυχῶς
ὁ ἴδιος. Σᾶς εἶδεν ἤδη. Μείνατε.

ΣΚΗΝΗ Β'.

Ὁ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ, προσερχόμενος μετὰ πάσης ἐκκλησιαστικῆς πομπῆς δι' ἐνὸς
τῶν διαδρόμων, καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΩ

ΝΑΪΤΗΣ

Νὰ δώσω τόπον μᾶλλον θενὰ ἤθελον.—
Ἄνθρωπος ὡς τὸν θέλω δὲν μοι φαίνεται.—
Ἀρχιερεὺς προγάστρω, ἐρυθρὸς, παιδρὸς,
πολυτελὴς τοσοῦτον!

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εἰς ἐπίσημον



πομπήν νὰ τὸν ἰδῆτε ! Τώρα ἔρχεται
μόνον ἐξ οἴκου ἀσθενοῦς.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁ Σαλαδὶν

ἐμπρός του πρέπει νὰ ἐντρέπῃται.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ (πλησιάζων, νεύει πρὸς τὸν Μοναχόν) !
Ἐδῶ !

Αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ Ναΐτης ; Τί ζητεῖ ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Τὸ ἀγνοῶ.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ (πλησιάζων πρὸς τὸν Ναΐτην, ἐν ᾧ ὁ Μοναχὸς
καὶ ἡ συνοδία του ἀποσύρονται πρὸς τὸ μετασκήνιον).

Ἰππότα, σὲ ἀσπάζομαι,
χαίρων τὸν νέον ὅτι βλέπω τὸν καλόν.—
Καὶ πόσον νέος ! — Βοηθεία τοῦ Θεοῦ
καλόν τι δύνατ' ἐξ αὐτοῦ νὰ παραχθῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλειότερον δυσκόλως, ἐσιώτατε,
τοῦ μέχρι τοῦδε· ἴσως δ' ὀλιγώτερον.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Εὐχομαι καὶ, ἱππότης οὕτως εὐσεβῆς,
τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὑπηρετῶν,
πρὸς ὄφελός της καὶ πρὸς δόξαν της ν' ἀνθῇ
καὶ νὰ πολυχρονήσῃ. — Τοῦτο ἔσται δὲ
βεβαίως, ἡ ἀνδρεία ἂν ἡ νέα του
τὴν συμβουλὴν ἀκούῃ πολιῶν φρενῶν.—
Ὁ Κύριος δὲ τώρα τί ἐπιθυμεῖ ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅ,τ' εἰς ἐμὲ τὸν νέον λείπει. Συμβουλήν.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Προθύμως. Ὅμως πρέπει καὶ νὰ τὴν δεχθῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Οὐχὶ τυφλῶς;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Τίς λέγει τοῦτο; — Φυσικῶς
τὸ λογικόν, τὸ δῶρον τοῦτο τοῦ Θεοῦ,
δὲν πρέπει ν' ἀμελῶμεν, — ὅπου ἐγχωρεῖ.
Πανταχοῦ ὁμῶς ἐγχωρεῖ; — Παντάπασι. —
Φερ' εἰπεῖν, ὅταν δι' ἐνὸς ἀγγέλου του, —
ἤγουν τινὸς ὀργάνου τῶν βουλῶν αὐτοῦ, —
νὰ μᾶς διδάξῃ κατανεύῃ ὁ Θεὸς
ἴδιον τρόπον, ἰδιαίτατον, καθ' ὃν
τῆς ἐκκλησίας, τοῦ ποιμνίου τοῦ Χριστοῦ
νὰ προαχθῇ ἡ δόξα, τὸ συμφέρον του,
τίς τολμᾷ, ὅπλον ἐνδυθεὶς τὸ λογικόν,
νὰ ἐρευνήσῃ τὴν βουλὴν τοῦ πλάσαντος
τὸ λογικόν; Τὸν νόμον τὸν αἰώνιον
τῶν θαυμασίων τ' οὐρανοῦ πρὸς εὐτελοῦς
φιλοτιμίας τοὺς κανόνας νὰ μετρῇ; —
Ἄρκοῦσιν. — Ἐπὶ τίνος δὲ ὁ Κύριος
τὴν συμβουλὴν μου θέλει κατὰ τὸ παρόν;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὑποθεθείσθω, πάτερ ὀσιώτατε,
ὅτ' Ἰουδαῖος ἐν παιδίον κέκτηται, —
εἰπῶμεν κόρην, — ὅτι τὴν ἀνέθρεψε
μετὰ μερίμνης, εἰς πᾶν ὅ,τι ἀγαθόν,
ὅτι ἐκ πάσης τῆς ψυχῆς τὴν ἀγαπᾷ,
μετὰ τῆς ἰσῆς ἀγαπώμενος στοργῆς.
Εἰπέτε ὅτι ἔμαθέ τις ἐξ ἡμῶν
τοῦ Ἰουδαίου πῶς ἡ κόρη ἀληθῶς
δὲν ἦτον, ὅτι βρέφος τὴν ἀνέσωσεν.



ἤγόρασεν, ἢ ἔστω καὶ — τὴν ἔκλεψε·
 πῶς ἐγεννήθ' ἡ κόρη ἐκ χριστιανῶν
 καὶ ἐβαπτίσθη, πλὴν πῶς τὴν ἀνέθρεψεν
 ὁ Ἰουδαῖος Ἰουδαίαν, ἔχων τὴν
 ὡς Ἰουδαίαν ἔτι, καὶ ὡς κόρην του.
 Εἰπέτε τότε, ὦ σεβασμιώτατε,
 τί τὸ πρακτέον;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Φρίττω εἰς τὸ ἄκουσμα!

Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἄς μ' εἰπῇ ὁ Κύριος,
 ἂν τοῦτο εἶναι πρᾶγμα ἢ ὑπόθεσις,
 ἤγουν ἂν τοῦτο ἐπλάσεν ὁ Κύριος
 κατὰ νοῦν μόνον, ἢ ἀνίσως ἀληθῶς
 συνέβη καὶ συμβαίνει.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΝΑΙΤΗΣ

ΑΘΗΝΩΝ

Ἀλλ' ἐνόμιζον
 ἀμφοτέρω πῶς ἦσαν ἐν καὶ τὸ αὐτό,
 ἵνα τῆς ὑμετέρας ἀγιότητος
 τὴν γνώμην μάθω.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Τὸ αὐτό; — Ὁ Κύριος

ἄς ἐννοήσῃ πόσον εἰς Πνευματικὰ
 τὸ λογικὸν πλανᾶται τὸ ἀνθρώπινον! —
 Διόλου. Ἐὰν εἶναι ἡ διήγησις
 τῆς φαντασίας παίγνιον κ' ἐφεύρημα,
 σπουδαίαν δὲν ἀξίζει τὴν διάσκεψιν.
 Θὰ εἶχον παραπέμψῃ εἰς τὸ θέατρον
 τὸν Κύριον, ν' ἀκούσῃ συζητούμενα
 μετ' εὐστοχίας τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ. —
 Ἀνίσως διὰ μύθου πλὴν θεατρικοῦ



ὁ Κύριός μου δὲν μὲ περιέπαιξε,
τὸ πρᾶγμ' ἀνίσως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ μου,
ἐν τῇ ἀγίᾳ πόλει Ἱερουσαλὴμ
συνέβη, — τότε —

ΝΑΪΤΗΣ

Τότε;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Νὰ τιμωρηθῇ

ὁ Ἰουδαῖος εἰν' ἀνάγκη πρὸ παντός
δι' ὧν ἐπιτιμίων ἐπιβάλλουσι
νόμοι τοῦ Πάππα, καὶ τοῦ Αὐτοκράτορος
αἱ διατάξεις εἰς ἀνοσιούργημα,
εἰς ἔγκλημα τοιοῦτο.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ὅριζι δέ

τὸ δίκαιον τὸ ἔσω καὶ τὸ θύραθεν
δι' Ἰουδαῖον ὅστις τὸν Χριστιανὸν
εἰς ἀλλαξοθρησκείαν θὰ παρέπειθε, —
τὸ πῦρ, — τὰς φλόγας. —

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ὅπόσον μᾶλλον δέ,

δι' Ἰουδαῖον τὸν Χριστιανόπαιδας
βιαίως ἀφαιροῦντα τοῦ βαπτίσματος!
καθ' ὅσον, ὅ,τι εἰς παιδία γίνεται
δὲν εἶναι βία; — ἤγουν, προφανῶς, ἐκτὸς
ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ὅταν γίνηται.



ΝΑΪΤΗΣ

Ἄλλ' ἂν τῆς φιλανθρώπου περιθάλψεως
τοῦ Ἰουδαίου τὸ παιδίον στερηθὲν
θ' ἀπέθνησκεν ἀθλίως;

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἀδιάφορον!

Ὁ Ἰουδαῖος θὰ καῇ.— Καλλήτερον
ἀθλίως τὸ παιδίον, ἐγκαταλειφθὲν,
ἐνταῦθα ν' ἀποθάνῃ, παρὰ νὰ σωθῇ
οὕτω, πρὸς αἰωνίαν κόλασιν αὐτοῦ.—
Καὶ τί ὁ Ἰουδαῖος ἔχει, τὸν Θεὸν
νὰ προλαμβάνῃ; Ὅταν θέλῃ ὁ Θεός,
σώζει, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν ἀνάγκην του.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τὴν ψυχὴν, πιστεύω, εἰς τὸ πείσμα¹ του
ἀνίσως θέλῃ σώζει.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἀδιάφορον!

Ὁ Ἰουδαῖος θὰ καῇ.—

ΝΑΪΤΗΣ

Εἶν' ἄξιον

μελέτης τοῦτο· μάλιστα' ἂν, ὡς λέγεται,
ὁ Ἰουδαῖος ὄχι εἰς τὴν πίστιν του,
εἰς οὐδεμίαν πίστιν τὴν ἀνέθρεψε,
περὶ Θεοῦ διδάξας εἰς αὐτὴν οὐδέν,
ἐκτὸς τοῦ ὅ,τι εἰς τὸν νοῦν εἶν' ἐπαρκές·
οὐδ' ἤττον οὐδὲ πλεῖον.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἀδιάφορον!

Ὁ Ἰουδαῖος θὰ καῇ.— Τρὶς ἔπρεπε,



τρὶς διὰ τοῦτο μόνον νὰ καῇ. — Καὶ πῶς;
 παιδίον ν' ἀναθρέψῃ ἄνευ πίστεως!
 Νὰ μὴ διδάξῃ εἰς τὴν κόρην τῶν χρεῶν
 τὸ μέγιστον καὶ πρῶτον, τὸ πιστεύειν; Ἄ!
 Ὀλέθριον! θαυμάζω δὲ, ὦ κύριε
 ἱππότα, νὰ σᾶς βλέπω . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀγιώτατε,
 τὰ περαιτέρω, ἐὰν θέλῃ ὁ Θεός,
 ἐν ἑξομολογήσει. (Θέλει ν' ἀπέλθῃ).

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Πῶς; Οὐδ' ἀπαντᾷς
 εἰς τὴν ἐρώτησίν μου! — Τὸν κακότροπον,
 τὸν Ἰουδαῖον οὐδὲ μ' ὀνομάζεις καὶ! —
 Νὰ μὴ τὸν προσαγάγῃς! — ὦ! ἤξεύρω τί.
 Πρὸς τὸν Σουλτάνον θὰ στραφῶ. — Ὁ Σαλαδὶν,
 δυνάμει τῆς συνθήκης ἣν μᾶς ὤμωσεν,
 ὀφείλει, μᾶς ὀφείλει ὑπεράσπισιν
 εἰς πᾶν μας δόγμα καὶ καὶ εἰς πᾶν προνόμιον
 ὃ θεωροῦμεν κεκτημένον ἀσφαλῶς
 εἰς τὴν ἀγιωτάτην ἐκκλησίαν μας.
 Ἔχομεν, δόξα τῷ Θεῷ! εἰς χεῖράς μας
 τὸ ἔγγραφόν του τὸ πρωτότυπον, ἡμεῖς,
 καὶ τὴν ὑπογραφὴν του, τὴν σφραγίδα του!
 Καὶ θὰ τῷ ἀποδείξω εὐκολώτατα
 καὶ εἰς τὸ κράτος πόσος εἶν' ὁ κίνδυνος,
 ἂν δὲν ὑπάρχῃ πίστις. Οἱ κοινωνικοὶ
 δεσμοὶ χαλῶνται πάντες, διαρρήγνυνται,
 οἱ ἄνθρωποι ὅποτε δὲν πιστεύωσι. —
 Μακρὰν, μακρὰν τοιαῦτα ἀνομήματα! . . .



ΝΑΪΤΗΣ

Πολὺ λυποῦμαι πῶς τὸ ἀξιόλογον
τοῦ θείου λόγου δίδαγμα δὲν εὐκαιρῶ
ν' ἀκούσω μέχρι τέλους. Περιμένομαι
εἰς τοῦ Σουλτάνου.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἄ! Ναί;—Τότε—τότε—ναί.

ΝΑΪΤΗΣ

Τὸν Σαλαδῖνον, ἢ Πανιερότης σας
ἂν διατάττη, θὰ παρασκευάσω.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

ὦ!

Ἦξεύρω ὅτι εὐνοεῖ τὸν Κύριον
ὁ Σαλαδῖνος.—Μίαν λέξιν δι' ἐμέ
καλὴν νὰ τῷ εἰπῇτε σὰς παρακαλῶ.—
Ὁ θεῖος ζῆλος μόνος μὲ παρακινεῖ,
καὶ εἴ τι πράττω ὑπερβάλλον, δι' αὐτὸν
τὸ πράττω.— Ἄς σταθμίσῃ τοῦτ' ὁ κύριος! —
Δὲν εἶναι οὕτως, ὅτι ὅσα εἵπομεν
περὶ τοῦ Ἰουδαίου, ἦσαν πρόβλημα
ἀπλῶς, καὶ μόνον; ἤγουν ἦσαν...

ΝΑΪΤΗΣ

Πρόβλημα. (Ἀπέρχεται).

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

(Οὐ πρέπει νὰ ζητήσω τὴν ἐπίλυσιν.
Ἔργον ἀρμόζον πάλιν εἰς τὸν ἀδελφὸν
τὸν Καλοπίστιν τοῦτο).—Τέκνον, πρόσελθε.
(Ἀπερχόμενος συνομιλεῖ μετὰ τοῦ Μοναχοῦ).



ΣΚΗΝΗ Γ'.

Δωμάτιον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σαλαδίνου.

(Δούλαι φέρουσι πλῆθος μεγάλων βαλαντιῶν, καὶ θέτουσιν αὐτὰ κατὰ σειρὰν εἰς τὸ ἔδαφος).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. Μετ' ὀλίγον ΣΙΤΤΑ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (προσερχόμενος).

Λοιπὸν δὲν ἔχει τοῦτο τέλος; — Μένουσι
πολλὰ ἀκόμῃ;

Εἰς ΔΟΥΛΟΣ.

Τὰ ἡμίση μένουσι.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς τὴν Σιττὰν τὰ ἄλλα φέρετε λοιπόν.

Ὁ Ἀλ-χαφὴς ποῦ εἶναι; Ταῦτα παρευθὺς

ὁ Ἀλ-χαφὴς νὰ λάβῃ. Προτιμώτερον

εἰς τὸν πατέρα δὲν τὰ στέλλομεν; Ἐδῶ

θὰ διαρρέυσουν διὰ τῶν δακτύλων μου.

Τῷ ὄντι γίνεται τις σκληροκάρδιος

ὥς τέλους, καὶ θὰ πρέπη εἰς τεχνάσματα

νὰ καταφύγῃ ὅστις θέλει χρήματα

νὰ μ' ἀποσπάσῃ. Μέχρις οὗτου φθάσῃ

τὰ ἐξ Αἰγύπτου, ἡ πενία ἅς ἰδῇ

νὰ τὰ οἰκονομήσῃ πῶς θὰ δυνηθῇ. —

Νὰ ἔχω μόνον ἐὰν μ' ᾔτον δυνατόν

τοῦ Τάφου τὰς δαπάνας! Οἱ χριστιανοὶ

προσκυνηταὶ ἂν μόνον νὰ μὴ φεύγῃ

κενὰς τὰς χεῖρας μ' ᾔτο δυνατόν! Ἐὰν . . .

ΣΙΤΤΑ

Τί εἶναι λοιπὸν τοῦτο; Τί μοι ἔστειλας

τὰ χρήματα;



ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Νὰ λάβῃς τ' ὀφειλόμενον,
νὰ ταμιεύῃς δ' ὅσα περισσεύσωσι.

ΣΙΤΤΑ

Καὶ μετὰ τοῦ Ναίτου ὁ Ναθὰν λοιπὸν
ἐδὼ δὲν εἶν' ἀκόμῃ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τὸν ζητεῖ παντοῦ.

ΣΙΤΤΑ

Ἴδὲ τί εὔρον ὅτε τὰ κοσμήματα
τὰ παλαιά μου ἔθετον εἰς τάξιν. (Δεικνύει μικρὰν εἰκόνα).

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄ!

Ὁ ἀδελφός μου! Εἶν' αὐτός, ναί, εἶν' αὐτός!

Ἦτον, ἦτον! — Ἀδελφέ μου φίλτατε,

ὦ ἀγαθέ μου ἀδελφέ! Τί πρόωρος

ἡ στέρησίς σου! Πόσ', ἂν ἤμην μετὰ σοῦ,

ἂν παρ' ἐμοὶ σέ εἶχον, θενὰ ἔπραττον! —

Σιττὰ, ὦ! δός μοι τὴν εἰκόνα. Ἄλλως τε

καὶ τὴν γνωρίζω. Εἶναι δῶρον ὁ αὐτός

εἶχε χαρίσει ἄλλοτε τῇ ἀδελφῇ

τῇ πρεσβυτέρᾳ, τῇ φιλτάτῃ του Λιλλᾶ,

ὅτε τινὰ πρωΐαν τῆς ἀγκάλης της

νὰ τὸν ἀφήσῃ δὲν ἐπείθετο. Αὐτὴ

ὑπῆρξεν ἡ ἐσχάτη ἱππασία του. —

Φεῦ! Τὸν ἀφῆκα νὰ ἱππεύσῃ μόνος του!

Ἐφόνευσεν ἡ λύπη τὴν Λιλλάν, ποτὲ

μὴ συγχωρήσασάν με ὅτι μόνος του

ἀφῆκα νὰ ἱππεύσῃ. — Ἐκτοτε, ποτὲ

δὲν ἦλθε πάλιν!



ΣΙΤΤΑ

Δυστυχῇ μου ἀδελφέ!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄφες! — Θὰ ἔλθῃ ἡ στιγμή καὶ δι' ἡμᾶς
 ὅλους, ἐπίσης πάλιν νὰ μὴ ἔλθωμεν! —
 Πλὴν καὶ τίς οἶδε; Μόνος μὴ ὁ θάνατος
 τοῦ τέρματος ἐκτρέπει νέον ὡς αὐτόν;
 Ἐχθροὶ εἰσὶ καὶ ἄλλοι. Ὑπ' αὐτῶν συχνὰ
 ὁ ἰσχυρὸς ἡττᾶται ὡς ὁ ἀσθενής. —
 Ἄλλ' ὅπως ποτ' ἂν ἔχῃ, τὴν εἰκόνα του
 πρὸς τὸν Ναίτην παραβάλλων, θὰ ἰδῶ
 ἡ φαντασία πόσον μὲ ἠπάτησε.

ΣΙΤΤΑ

Δι' αὐτὸ μόνον σοὶ τὴν ἔφερα· ἀλλὰ πλὴν δὸς
 δὸς, καὶ σοὶ θέλω τὸ εἰπεῖ. Εἰς αὐτὰ
 ὁ γυναικεῖος ὀφθαλμὸς ὀξύτερος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (Πρὸς εἰσερχόμενον θυρωρὸν).

Τίς εἶναι; — Ὁ Ναίτης; Ἄς εἰσέλθῃ.

ΣΙΤΤΑ

Μὴ

παροῦσα σᾶς ταραττώ· μὴ τὸν ἐνοχλῇ
 ἡ περιέργειά μου...

(Κάθεται κατὰ μέρος ἐπὶ ἀνακλίντρου, καταβιδάσασα
 τὴν καλύπτραν ἐπὶ τοῦ προσώπου της).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Οὕτω κάλλιστα.

(Ὁ τόνος του δὲ τώρα! Τί ὁ τόνος του
 θὰ εἶναι; — Μοὶ κοιμᾶται ποῦ ἐν τῇ ψυχῇ
 ἡ φωνὴ ἔτι καὶ ὁ τόνος τοῦ Ἀσσάδ.)



ΣΚΗΝΗ Δ'.

Ὁ ΝΑΪΤΗΣ. ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ.

ΝΑΪΤΗΣ

Σουλτάν', αἰχμάλωτός σου . . .

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σὺ αἰχμάλωτος;

Μὴ τὴν ζωὴν χάρισας δὲν σ' ἐχάρισα
καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἅμα;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅ,τι πρέπ' εἰς σέ

νὰ λέγῃς, πρέπει νὰ τ' ἀκούω εἰς ἐμέ,
οὐχὶ νὰ τὸ εἰκάζω. — Νὰ ἐκφράσω σοι
διὰ τὸ δῶρον τῆς ζωῆς μου χάριτας
πολλὰς, Σουλτάνε, οὔτε πρὸς τὴν θέσιν μου
συνάδει, οὔτε πρὸς τὸν χαρακτῆρά μου. —
Ἄλλ' ἡ ζωὴ μου εἶναι σή.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Μὴ κατ' ἐμοῦ
ποιεῖσαι αὐτῆς χρῆσιν. — Δύω χεῖρας μὲν
περισσοτέρας, ἂν τὰς θέλωσ' οἱ ἐχθροὶ,
τοῖς τὰς ἀφήνω. Πλὴν καρδίαν ὡς τὴν σὴν
νὰ τοῖς ἀφήσω, δύσκολον μοὶ ἔρχεται. —
Δὲν ἠπατήθην ὡς πρὸς σέ, γενναῖέ μου,
ἄξιε νέε! Σὺ ψυχῇ καὶ σώματι
ὁ Ἀσσάδ εἶσαι, ὁ Ἀσσάδ μου. ὦ! ιδέ·
νὰ σ' ἐρωτήσω ἐδυνάμην ποῦ καιρὸν
ἐκρύβης τύσον, ἢ εἰς ποῖον σπήλαιον
ἀπεκοιμήθης, ἢ τίς μάγισσ' ἀγαθὴ
εἰς τίνα κῆπον εὐθαλλὲς ἐτήρησε



τὸ τῆς νεότητός σου ἄνθος; Ἦθελον
νὰ σ' ἐνθυμίσω τί ὁμοῦ ἐπράξαμεν
τότε ἢ τότε. Ἦθελον πῶς μυστικὸν
ἀπ' ἐμοῦ εἶχες, ὅτι μοὶ ἀπέκρυψας
ἐν καὶ τὸ τελευταῖον τῶν συμβάντων σου
νὰ σ' ἐπιπλήξω.—Ἐδυνάμην ὅλ' αὐτὰ
ἂν ἔβλεπον σὲ μόνον, ὅχι δὲ κ' ἐμέ. —
Ἔστω ! Πλὴν τοῦτο ἀπὸ τῶν ὀνείρων μου
ἀληθὲς μένει, ὅτ' εἰς τὸ φθινόπωρον
τοῦ βίου βλέπω ἀναθάλλοντα Ἀσσὰδ
νέον μοι ἄλλον.—Ἀρά γε σ' εὐχαριστεῖ,
ἱππότα, τοῦτο ;

ΝΑΪΤΗΣ

Πᾶν τὸ προερχόμενον
ἐκ σοῦ, ὅ,τι ἂν εἶναι, τῆς καρδίας μου
εἶναι ὁ πόθος.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄς τὸ δοκιμάσωμεν
ἀμέσως.—Μένεις παρ' ἐμοῖ, περὶ ἐμέ,
ὡς Μουσουλμάνος θέλεις, ὡς Χριστιανός,
ἢ ὅπως θέλεις; Τὸν μανδύαν τὸν λευκόν,
ἢ γραμουρλοῦκι φόρει· πῖλον ἢ τουρβάνιον,
ὅ,τι προκρίνεις ! Δὲν ἀπήτησα ποτὲ
τὰ δένδρα ὅλα ὑπὸ τὸν αὐτὸν φλοιὸν
ν' αὐξάνωσιν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὡς εἶσαι δὲν θὰ ᾔσο, ἂν
ἀλλέως εἶχεν, ἥρως, θέλων τοῦ Θεοῦ
νὰ εἶσαι μᾶλλον κηπουρός.



ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καλὸν λοιπόν·

τοιαύτην ἂν ιδέαν ἔχης δι' ἐμέ,
σχεδὸν, ἐλπίζω, συμφωνοῦμεν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐντελῶς!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (Τείνων αὐτῷ τὴν χεῖρα).

Λόγος;

ΝΑΪΤΗΣ (λαμβάνων αὐτήν).

Καὶ ἔργον!—Λάβε περισσότερον
ἂφ' ὅ,τι θὰ μ' ἀφήρεις. Εἶμαι ὅλως σός.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εἶν' εἰς ἡμέραν μίαν κέρδος μέγιστον!

Καὶ πῶς; Δὲν ἤλθε μετὰ σοῦ;

ΝΑΪΤΗΣ

Τίς;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ Ναθάν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅχ', ἤλθα μόνος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τί γενναία πράξις σου,
καὶ εὐτυχία τί σοφὴ, ἢ πράξις σου
τοιοῦτον ἄνδρα πῶς ὠφέλησε!

ΝΑΪΤΗΣ

Ναὶ, ναί!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τόσον ψυχρῶς;—ὦ νέε, ὅταν ὁ Θεὸς
καλόν τι πράττη δι' ἡμῶν, τόσον ψυχροὶ
νὰ εἴμεθα δὲν πρέπει· οὐδὲ πρέπει καὶ
ἐκ μετριοφροσύνης νὰ φαινώμεθα.



ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς εἰς τὸν κόσμον διαφόρους ἔχουσι
τὰ πράγματα ἐπόψεις, καὶ δυσνόητον
ἐστὶ πῶς πρὸς ἀλλήλας συμβιβάζονται.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τὴν καλητέραν παραδέχου πάντοτε,
καὶ τὸν Θεὸν εὐλόγει, τὸν γινώσκοντα
τὸ πῶς ἐκεῖναι συμβιβάζονται. — Ἀλλὰ,
ἀνίσως, νέε, εἶσαι τόσον δύσκολος,
κ' ἐγὼ θὰ πρέπη νὰ προσέχω μετὰ σοῦ,
διότι εἶμαι κ' ἐγὼ πρᾶγμα δυστυχῶς
πολλὰς ἐπόψεις ἔχον, αἵτινες συχνὰ
φαίνονται ἴσως μὴ συμβιβαζόμεναι.

ΝΑΪΤΗΣ

Μὲ λυπεῖ τοῦτο. Ἐν ἐκ τῶν σφαλμάτων μου
δὲν εἶν' ἡ ὑποψία.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τὸ λοιπὸν εἶπέ,
πρὸς τίνα ἡ ὀργή σου; — Κατὰ τοῦ Ναθάν
εἰκάζω. Ὑποψίαν κατὰ τοῦ Ναθάν,
σύ; — Ἐξηγήσου, λέγε. Δὸς, ναὶ τοῦτο δὸς
πρῶτον σημεῖον τῆς ἐμπιστοσύνης σου.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! Δὲν κακίζω τὸν Ναθάν, ἀλλ' ἐμαυτόν. —

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Πρὸς τί;

ΝΑΪΤΗΣ

Διότι ὠνειρεύθην δυνατὸν
πῶς ἦτον Ἰουδαῖος ν' ἀπεμάνθανε
τὸν Ἰουδαῖον. Τ' ὠνειρεύθην ἔξυπνος.



ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τὸ ἔξυπνόν σου ἄς ἰδῶμεν ὄνειρον.

ΝΑΪΤΗΣ

Περὶ τῆς κόρης ἔχεις γνῶσιν τοῦ Ναθάν.

Ὅ,τι διὰ τὴν νέαν ταύτην ἔπραξα,
τὸ ἔχω πράξει — ἐπειδὴ τὸ ἔπραξα.

Εὐγνωμοσύνην, ὅπου δὲν τὴν ἔσπειρα,
νὰ συγκομίσω μὴ καταδεχόμενος,
ἀπέφυγον τὴν κόρην πλέον νὰ ἰδῶ.

Ἀπὼν ἦν ὁ πατὴρ της. Ἐρχεται κ' ἰδὼν,
ἀκούσας, θέλει νὰ μ' ἰδῇ· μ' εὐχαριστεῖ·
εὐχὴν ἐκφράζει νὰ μ' ἀρεῖ· ἡ κόρη του·
περὶ ἐλπίδων ὁμιλεῖ, περὶ παιδρῶν

μεμακρυσμένων ὀρίζοντων. Πείθουμαι·
ἔρχουμαι· βλέπω, καὶ εὐρίσκω ἀληθῶς
τὴν νέαν... Ἄ, Σουλτάνε, πῶς αἰσχύνομαι!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Αἰσχύνεσαι! — Ἐκείνη ἥτις σ' ἔθελξε
πῶς ἦτον Ἰουδαία; — Μὴ αὐτὸ εἶπῃς.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς τὴν γλυκεῖαν στομυλίαν τοῦ πατρὸς
μὴ ἀντιστᾶσα ἡ γοργὴ καρδία μου,
εὐάλωτος πῶς ἦτον εἰς τὸ θέλγητρον. —

Μωρός! Ἐκ νέου εἰς τὸ πῦρ ἐπήδησα!
Ἐπρότεινα, καὶ τότε... μὲ ἀπέβαλε!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς; σ' ἀποβάλλει;

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁ πατὴρ ὁ φρόνιμος
δὲν μ' ἀποβάλλει ἀποτόμως· χρεωστεῖ

νὰ ἐξετάσῃ ὁ πατήρ ὁ φρόνιμος.
 Νὰ σκεφθῇ πρέπει. Ἐννοεῖται. Μὴ κ' ἐγὼ
 δὲν ἔπραξα ὁμοίως; Δὲν ἐζήτησα;
 βαθέως δὲν ἐσκέφθην, ὅτ' ἐφώναζεν
 ἡ νέα εἰς τὰς φλόγας; — Ἄ! μὰ τὸν Θεόν,
 ὥραϊον εἶναι τόσον ἐσκεμμένος τις,
 τόσον σοφὸς νὰ εἶναι.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Συγκατάβασιν

καὶ σὺ ὀλίγην πρὸς πρεσβύτην ἄνθρωπον.
 Ὡς πότε θέλει διαρκέσ' ἡ ἄρνησις;
 Δὲν θ' ἀπαιτήσῃ Ἰουδαῖον γὰρ σ' ἰδοῖ;

ΝΑΪΤΗΣ

Τίς οἶδεν;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅστις τὸν γνωρίζει, τὸν Ναθάν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἡ δεισιδαιμονία ἦν ἀπὸ βρεφῶν
 ἐτρέφομεν, καὶ ὅτε τὴν γνωρίζωμεν,
 δὲν παύει ἐξατκοῦσα ἐφ' ἡμῶν ἰσχύιν.
 Ἐλεύθερος δὲν εἶναι πᾶς ὁ τὰ δεσμὰ
 αὐτῆς χλευάζων.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Παρατήρησις ὀρθή!

Ὁ Ναθάν ἔμως, ὦ! βεβαίως, ὁ Ναθάν...

ΝΑΪΤΗΣ

Εἶν' ἡ χειρίστη τῶν δεισιδαιμονιῶν
 τὸ νὰ ὑπολαμβάνῃ τις τὴν ἑαυτοῦ
 ὡς τὴν φορητοτάτην.



ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἴσως. Ὁ Ναθάν

ὅμως . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς ταύτην νὰ ἐγκλείῃ τὸν δειλὸν
νοῦν τοῦ ἀνθρώπου, μέχρῃς οὐ ἐπιδεχθῇ
τὸ φῶς τῆς ἀληθείας τὸ λαμπρότερον·
εἰς ταύτην . . .

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἔστω. Ὅμως αὕτη τοῦ Ναθάν
δὲν εἶν' ἡ γνώμη.

ΝΑΪΤΗΣ

Τὸ ἐνόμιζον κ' ἐγώ.

Ἄν ὅμως οὗτος ὁ ἀνὴρ τῆς ἐκλογῆς
τῶν Ἰουδαίων ἦτο ὁ κοινότερος,
παιδιά ὑποκλέπτων τῶν Χριστιανῶν
κ' εἰς Ἰουδαίους ἀνατρέφων, —τότε τί;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ τίς τοιαῦτα τῷ προσάπτει;

ΝΑΪΤΗΣ

Τίς; Αὐτὴ

ἡ κόρη, ἥς μοι ρίπτει γλυκὺ δέλεαρ,
δι' ἥς νὰ μοι πληρώσῃ θέλων φαίνεται
ὅ,τι δὲν θέλει δωρεάν μου νὰ δεχθῇ.—
Αὐτὴ δὲν εἶναι, ναὶ, δὲν εἶναι κόρη του.
Χριστιανῶν παιδίον εἶναι πλανηθέν.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἦν νὰ σοὶ δώσῃ ὅμως δὲν ἠθέλησεν;

ΝΑΪΤΗΣ (ζωηρῶς).

Ἦ ἠθελεν ἢ ὄχι, ἐφωράθη. Ναὶ,



ὁ λάλος ἐφωράθη ἀνεξίθρησκος!
Ἐπὶ τὸν Ἰουδαῖον λύκον, τὸν δορὰν
φοροῦντα φιλοσόφου κύνες θὰ σταλοῦν
νὰ τὸν ἐκδάρουν.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (σοβαρῶς).

Ἦσυχος, Χριστιανέ!

ΝΑΪΤΗΣ

Τί ἦσυχος; Ἄν Τοῦρκος, Ἰουδαῖος ἂν
ὥς Τοῦρκος, Ἰουδαῖος ἐμφανίζωνται,
νὰ παύσῃ ἄρα μόνος ὁ Χριστιανὸς
Χριστιανὸς νὰ εἶναι πρέπει;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (ἔτι σοβαρώτερον).

Ἦσυχος

Χριστιανέ!

ΝΑΪΤΗΣ (ἡσυχῶς).

Τὸ βάρος τοῦ ἐλέγχου σου
δὲν εἰς τὰς λέξεις ταύτας θέτεις, Σαλαδὶν,
αἰσθάνομαι.—ὦ! μόνον ἂν ἐγνώριζον
πῶς εἰς τὴν θέσιν ταύτην θὰ ἐφέρετο
ὁ Ἀσσάδ!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅχι σοῦ πολὺ καλῆτερον. —
Ἐπίσης ἀναβράζων πιθανῶς. — Πλὴν τίς
δι' ἐνὸς λόγου σ' ἔμαθε νὰ μὲ νικᾷς
καθὼς ἐκεῖνος; Ναὶ, ἂν ὅλα ἔχωσιν
ὥς μοὶ τὰ λέγεις, τὸν Ναθὰν δὲν ἤμπορῶ
νὰ ἐννοήσω.—Ὅμως, εἶναι φίλος μου,
κ' οἱ φίλοι μου δὲν θέλω νὰ ἐρίζωσιν
εἰς πρὸς τὸν ἄλλον. — Πρὸ παντὸς περισκεψὶν
σοὶ συμβουλεύω. Εἰς τοὺς ἐνθουσιαστὰς



ἐκ τοῦ λαοῦ σου μὴ τὸν δίδης ἔρμαιον·
καὶ μὴ ἀποκαλύψῃς εἰς τὸν κληρὸν σας
ὅ,τι νὰ ἐκδικήσω θενὰ μοὶ ζητῇ.
Πρὸς βλάβην Ἰουδαίου ἢ Ὀθωμανοῦ
χριστιανὸς μὴ ἔσο!

ΝΑΪΤΗΣ

Αὐτ' ἡ συμβουλὴ
παρὰ μικρὸν ἐξώρας θὰ μοὶ ἤρχετο.
Ἀλλὰ τοῦ Πατριάρχου τὸ αἰμοχαρὲς
μὲ ἔσωσε, κ' ἡ φρίκη ὄργανον αὐτοῦ
νὰ γίνω.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Λέγεις, ἐπεσκέψῃς πρὶν ἐμοῦ
τὸν Πατριάρχην;

ΝΑΪΤΗΣ

Ναί, εἰς πάθους ἔξαψιν,
εἰς ἀγωνίαν δισταγμῶν. — Συγχώρησον. —
Φοβοῦμαι ὅτι μετ' ὀλίγον τὸν Ἀσσάδ
ν' ἀναγνωρίζῃς δὲν θὰ θέλῃς ἐν ἐμοί.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐκτὸς ἂν εἶναι κ' εἰς αὐτὸν τὸν φόβον σου.
Θαρρῶ, ἡξεύρω τίνα ἐλαττώματα
εἰσὶ τῶν ἀρετῶν μας ρίζαι. Ἄν αὐτὰς
καλλιεργῇς, ἐκεῖνα νὰ σὲ βλάβωσι
μὴ ἔχε φόβον παρ' ἐμοί. — Ἀλλ' ὕπαγε
ν' ἀναζητήσῃς τὸν Ναθὰν ὡς σὲ ζητεῖ
καὶ νὰ τὸν φέρῃς. Πρέπει συνεννόησιν
νὰ φέρω μεταξύ σας. — Ἐὰν σκέπτησαι
περὶ τῆς νέας ἀληθῶς, ἡσύχασον·
εἶν' ἐδική σου. Καὶ θὰ μάθῃ ὁ Ναθὰν



ὅτι καὶ ἄνευ χοιρινοῦ ἀνέθρεψε
χριστιανὴν οὐχ ἤττον. — Τώρα ὕπαγε !

(Ὁ Ναίτης ἐξέρχεται, ἡ δὲ Σιττά προσέρχεται
ἐκ τοῦ ἀνακλίντρου).

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ, ΣΙΤΤΑ.

ΣΙΤΤΑ

Παράδοξον !

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν πρέπει, — τί φρονεῖς, Σιττά ; —
νὰ ἦτον ὁ Ἀσσάδ μου νέος ἄριστος,
ώραῖος νέος ;

ΣΙΤΤΑ

Ἄν τοιοῦτος ἦτον, ἂν
δὲν εἶναι τοῦ Ναίτου ἡ εἰκὼν αὐτή. —
Ἀλλὰ νὰ λησμονήσης πῶς ἠμπούρες
νὰ ἐρωτήσης περὶ τῶν γονέων του ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Περὶ μητρός του μάλιστα ; Ἡ μήτηρ του
ποτὲ ἐνταῦθα ἂν δὲν ἐπεδήμησε ;
Δὲν εἶναι τοῦτο ;

ΣΙΤΤΑ

Ἀστειεύεσαι.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ ! πῶς ;

Ἀδύνατον διόλου. Αἱ χριστιαναὶ
ὑπερηγάπων αἱ ώραῖαι τὸν Ἀσσάδ,
κ' ἐκεῖνος ἐκολλᾶτο δυσapόσπαστος



εἰς τὰς καλὰς γυναῖκας τῶν χριστιανῶν,
ὥστε κ' ἐρρέθη ἅπαξ . . . Δὲν μ' εὐχαριστεῖ
νὰ λέγω περὶ τούτων.—"Ὅπωςδὴποτε,
τὸν ἔχω πάλιν.—Παραβλέπω σφάλματα,
καὶ ἰδιοτροπίας τῆς καρδίας του
τῆς μαλακῆς, καὶ θέλω νὰ τὸν ἔχω.—"Α!
πρέπει τὴν κόρην νὰ τῷ δώσῃ ὁ Ναθάν.
Δὲν φρονεῖς;

ΣΙΤΤΑ

Πρέπει νὰ τῷ τὴν ἀφήσῃ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ναί!

Πατήρ της ἂν δὲν εἶναι, τί δικαίωμα
ἐπ' αὐτῆς ἔχει ὁ Ναθάν; Ὁ τὴν ζωὴν
ἐκείνης σώσας, εἰς τὸν δόντα τὴν ζωὴν
μόνος δικαίως δὲν ἀντικαθίσταται;

ΣΙΤΤΑ

Τί λέγεις Σαλαδῖνε; ἂν ἐλάμβανες
τὴν κόρην ἐν τῷ ἅμα εἰς τὸν οἶκόν σου·
ἂν τὴν ἀφήρῃς ἀπὸ τοῦ κατέχοντος
αὐτὴν ἀνόμως;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἄναγκαῖον τὸ φρονεῖς;

ΣΙΤΤΑ

"Ω! "Οχι ἀναγκαῖον. Περιέργεια
μ' ἐκίνησεν ὀλίγον εἰς τὴν συμβουλήν.
Περί τινων ἀνθρώπων ἔχω ἅπληστον
ἐπιθυμίαν νὰ μανθάνω τάχιστα
ὁποίας κόρας ν' ἀγαπῶσι δύνανται.
Αἶ! Στείλε νὰ τὴν φέρῃς.



ΣΙΤΤΑ

Ἀδελφὲ, τολμῶ ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Φείσθητι ὅμως τοῦ Ναθάν. Μὴ ὁ Ναθάν
νομίσῃ ὅτι διὰ βίας θέλομεν
ἐκ τῶν χειρῶν του νὰ τὴν ἀποσπάσωμεν.

ΣΙΤΤΑ

ὦ! Μὴ σοὶ μέλη !

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Κ' ἐγὼ πρέπει νὰ ἰδῶ
ὁ Ἀλ-χαφὴς ποῦ μένει, πῶς δὲν φαίνεται.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ΄

Ὁ Πρόδρομος τῆς οἰκίας τοῦ Ναθάν ἀπέναντι τῶν φοινίκων,
ὡς ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς πρώτης πράξεως. Ἐκ τῶν ἐκεῖ ἀναφερομέ-
νων ἐμπορευμάτων καὶ θησαυρῶν μέρος ἐστὶν ἡνεωγμένον
καὶ ἐκτεθειμένον.

ΝΑΘΑΝ. ΔΑΪΑ

ΔΑΪΑ

Θαυμάσια εἶν' ὅλα, ὅλα ἐκλεκτά !
ὅλα, ὡς σὺ νὰ δίδῃς μόνος ἐννεεῖς.
Χρυσᾶς ραβδώσεις ἔχει ἀργυροῦφές
αὐτό. Τίς ἡ τιμὴ του; Ποῦ ὑφαίνεται ;—
Ἐνδυμα ὄντως νυμφικόν. Βασίλισσα
πολυτελέστερόν του καὶ λαμπρότερον
δὲν θὰ ἐζήτει.

ΝΑΘΑΝ

Νυμφικόν ; Πῶς νυμφικόν ;

ΔΑΪΑ

ὦ! ναί· πρὸς τοῦτο δὲν τὸ ἡγοράσατε,



ἀλλὰ νὰ εἶναι πρέπει τοῦτο, ὦ Ναθάν,
καὶ ὄχι ἄλλο. Ὡς νὰ τὸ παρήγγειλας
ἐνδυμα νύμφης. Ἴδου, εἶναι τὸ λευκόν,
ἢ ἀθωότης· ἢ χρυσῇ περιπλοκάς,
διακλαδευομένη πανταχοῦ, εἰκὼν
τοῦ πλούτου εἶναι. Βλέπεις; Εἶν' ἐξαίσιον!

ΝΑΘΑΝ

Τί εὐφύας λέγεις; Τίνα νυμφικὴν
ἐσθῆτα περιγράφεις ἀλληγορικῶς;
Θὰ γίνης νύμφη;

ΔΑΪΑ

Τίς; ἐγώ; Δόξα, Θεέ!

ΝΑΘΑΝ

Αἶ! Τίνες νύμφης λέγεις ἐνδυμα λοιπόν; —

Αὐτὰ εἶν' ἐδικὰ σου. Ἄλλου οὐδενός.

ΔΑΪΑ

Ὅχι τῆς Ῥέχας, ἐδικὰ μου εἶν' αὐτά;

ΝΑΘΑΝ

Ὅ,τ' εἰς τὴν Ῥέχαν φέρω, περιέχεται
εἰς ἄλλο δέμα. Μὴ βραδύνῃς. Λάβε τα.
Τὰ ῥάκη σου ἐντεῦθεν σύρε.

ΔΑΪΑ

Πειρασμέ!

Ὅχι, τῆς γῆς ἂν ἦσαν ὅλ' οἱ θησαυροί,
δὲν τοὺς ἐγγίζω, ἐὰν πρὶν δὲν μ' ὀρκισθῇς
νὰ μὴ ἀφήσῃς ταύτην τὴν περίστασιν,
ἣν δὲν θὰ στείλῃς κ' ἐκ δευτέρου ὁ Θεός,
ματαίως νὰ περιέλθῃ, ἄνευ χρήσεως.

ΝΑΘΑΝ

Χρήσεως; τίνος; Τὴν περίστασιν; Πρὸς τί;

ΔΑΪΑ

Μὴ προσποιῆσθε τόσον τὸν ἀνίδεον.
 Ἴδου, τὴν Ῥέχαν ὁ Ναίτης ἀγαπᾷ.
 Δός την, νὰ παύσῃ καὶ ἡ ἀμαρτία σου,
 ἥς μ' εἶναι πλέον ἡ σιγὴ ἀδύνατος.
 Οὕτως ἡ νέα πάλιν εἰς Χριστιανούς
 ἔρχεται, εἶναι ὅ,τι ἦτον, γίνεται
 ὅτ' εἶναι, καὶ δι' ὅτων ἀγαθῶν ὑμεῖς
 εὐγνωμονούσας μᾶς δεσμεύετ' ἑσπεῖ,
 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σας δὲν σωρεύετε
 πυρὰν ἀνθρώπων.

ΝΑΘΑΝ

Πάντοτε τὴν λύραν μας; —

Ἄλλ' ἤδη νέαν τῇ ἐπρόσθετα; χορδὴν,
 μὴ συμφωνούσαν ὁμῶς, οὔτε στερεάν,
 φοβοῦμαι.

ΔΑΪΑ

Πῶς;

ΝΑΘΑΝ

Ἐγκρίνω τὸν Ναίτην. Ναὶ,
 εἰς τοῦτον μᾶλλον παρ' εἰς οἶον δῆποτε
 θὰ ἔδιδον τὴν Ῥέχαν. Πλὴν... ὑπομονὴν
 ὀλίγην.

ΔΑΪΑ

Μὴ δὲν εἶναι ἡ ὑπομονὴ
 ἡ παλαιά σας λύρα;

ΝΑΘΑΝ

Ἡμερῶν τινῶν
 ὑπομονὴν... Πλὴν βλέπεις; Ποῖος ἔρχεται;
 Ὁ Μοναχός. Τί θέλει, μάθε παρ' αὐτοῦ.



ΔΑΪΑ

Αἴ! Τί νὰ θέλῃ; (Τὸν πλησιάζει καὶ τὸν ἐρωτᾷ).

ΝΑΘΑΝ

Δός τῷ, πρὶν ζητήσῃ, δός.

(Νὰ ἐρευνήσω τὸν Ναίτην ἥϊελον,
χωρὶς τὸν λόγον τῆς περιεργείας μου
νὰ τῷ εἰπῶ· διότι ἂν τὸν ἔλεγον,
καὶ ἡ ὑπόνοιά μου ἦν ἀβάσιμος,
ματαίως τὸν πατέρα θὰ ἐξέθετον.)—
Τί τρέχει;

ΔΑΪΑ

Θέλει νὰ σὺς ὁμιλήσῃ.

ΝΑΘΑΝ

Αἴ!

Ἄφες τὸν νὰ προσέλθῃ. Ὑπαγε δὲ σύ.

ΣΚΗΝΗ Ζ'.

ΝΑΘΑΝ. Ο ΜΟΝΑΧΟΣ.

ΝΑΘΑΝ

(Τῆς Ῥέχας ὅμως τόσον ἤθελον πατὴρ
νὰ μείνω! — Πλὴν νὰ μείνω, πῶς; δὲν δύναμαι
καὶ ὅταν παύσω νὰ καλῶμαι; Δι' αὐτὴν
ὦ! θὰ καλῶμαι, θὰ καλῶμαι πάντοτε,
ὅταν γνωρίσῃ πόσον θέλω!) — Ὑπαγε. —
Τί διατάσσεις, εὐσεβῇ μου ἀδελφέ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὀλίγα. — Χαίρω ὅτι, Κύριε Ναθάν,
ὕγιής εἴσθε.



ΝΑΘΑΝ

Μὲ γνωρίζεις τὸ λοιπόν ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Αἶ ! τίς δὲν σᾶς γνωρίζει ; Τ' ὄνομα ὑμῶν
εἰς πόσων τὴν παλάμην ἐπιέσατε !

Καὶ εἰς τὴν ἐδικήν μου μένει πρὸ ἐτῶν.

ΝΑΘΑΝ (Λαμβάνων τὸ βαλάντιόν του.)

Πρόσελθε, ἀδελφέ μου. Τὸ ἀνανεῶ.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εὐγνωμονῶ. Δὲν θέλω. Πτωχοτέρους μου
θα ἔκλεπτον. — Ἀνίσως μ' ἐπιτρέπητε
κ' ἐγὼ ὀλίγον τ' ὄνομά μου εἰς ὑμᾶς
ν' ἀνανεώσω· δύναμαι γὰρ καυχῆσθαι
ὅτι κ' ἐγὼ ἐπίσης εἰς τὰς χεῖράς σας

ἀφῆκά τι, οὐδόλως καταφρονητόν.

ΝΑΘΑΝ

Ζητῶ συγγνώμην, — καὶ σ' ἐντρέπομαι. — Πλὴν τί ; —

Εἰς πρόστιμόν μου λάβε τὴν ἀξίαν του
ἐπταπλασίαν.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Πρὸ παντὸς ἀκούσατε
πῶς κατὰ πρῶτον σήμερον ἐνθύμησις
τοῦ ἐνεχύρου ὃ σᾶς εἶχον πιστευθῇ
μοί ἦλθεν.

ΝΑΘΑΝ

Ἐνεχύρου ; Πιστευθέντος μοι ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὡς ἐρημίτης πρὸ μικροῦ ἐμόναζον
εἰς Καραντάναν, παρὰ τὴν Ἱεριχώ.
Ἐκεῖ, ἐπιδραμόντες Ἀραβες λησταί,



ἔκαυσαν τὸν ναῖσκον καὶ τὴν σκήτην μου,
καὶ μ' ἔσυρον δεσμότην. Ἐδραπέτευσά,
κ' ἦλθον ἐνταῦθα, νὰ ζητήσω μελετῶν
παρὰ τοῦ Πατριάρχου ἄλλην ἔρημον
γωνίαν, ὅπου, μέχρις οὗ ἀναπαυθῶ,
μονάζων, τὸν Θεόν μου νὰ ὑπηρετῶ.

ΝΑΘΑΝ

Ἐπὶ ἀνθρώπων ἵσταμαι. Ἐνέχυρον,
ἀδελφέ, εἶπας. Ποῖον τὸ ἐνέχυρον;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀμέσως φθάνω, Κύριε Ναθάν. Λοιπὸν
ὁ Πατριάρχης σκήτην ἐπὶ τοῦ Θαβὸρ
μοὶ ὑπεσχέθη, ἅμα σκήτη κενωθῇ.

Ἐν τούτοις μ' ἔχει εἰς τὸ μοναστήριον
ἀνευ κουράς νὰ μένω, κ' ἐκεῖ κάθημαι,
στενάζων χιλιάκις διὰ τὸ Θαβὸρ·
διότ' εἰς τόσα μὲ μεταχειρίζεται
ὁ Πατριάρχης, ἅτιν' ἀποστρέφομαι.
Φέρ' εἰπεῖν . . .

ΝΑΘΑΝ

Παῦσον, ἀδελφέ μου.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐφθασα.

Σήμερον ποῖος δὲν ἠξεύρω εἰς τὸ οὗς
τῷ ἔχει ψιθυρίσει ὅτι κάπου ζῇ
ἐδῶ τις Ἰουδαῖος, καὶ ὡς κόρην του
πῶς ἀνατρέφει νέαν ἐκ Χριστιανῶν.

ΝΑΘΑΝ (συγκινηθεὶς)

Πῶς;



ΜΟΝΑΧΟΣ

Μέχρι τέλους νὰ μ' ἀκούσητε. — Ἐν ᾧ
τὸν Ἰουδαῖον μοὶ ἐζήτ', εἰ δυνατὸν,
ἰχνηλατῶν νὰ εὕρω, καὶ ὠργίζετο
μεγάλως διὰ τοῦτο τὸ ἀνόμημα,
τὴν κατὰ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος αὐτὴν
μεγίστην ἁμαρτίαν, — Τῶν ἁμαρτιῶν
ἡ πρώτη ἁμαρτία εἶναι παρ' ἡμῖν
αὕτη· πλὴν μόνον ὅτι, δόξα τῷ Θεῷ,
καλῶς δὲν ἐννοοῦμεν πόθεν σύγκειται, —
ἐκεῖ μοὶ ἐξανέστη ἡ συνείδησις,
καὶ μοὶ ἐπῆλθεν, εἰς τὴν ἀσυγχώρητον
ἐκείνην ἁμαρτίαν ὅτι ἔδωκα
ἐγὼ τὴν πρώτην ἀφορμὴν. — Εἰπέτε μοι,
εἰς ἵπποκόμος πρὸ δεκαετῶ ἐτῶν
ἐν θήλυ βρέφος δὲν σὰς ἔφερε, μηνῶν
ὀλίγων;

ΝΑΘΑΝ

Πρὸς τί τοῦτο; — Ναί. — Τῷ ὄντι! —

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄ!

ὀρθόν. Ὁ ἵπποκόμος εἶμ' ἐγὼ λοιπόν.

ΝΑΘΑΝ

Σύ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Καὶ ἐκεῖνος ὅστις μοὶ τὸ ἔδωκεν, —
ἂν ἐνθυμῶμαι, — ἐκ Φιλνέκ, — Βόλφ ἐκ Φιλνέκ.

ΝΑΘΑΝ

Ναί, οὕτως.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Εἶχεν ἀποθάνει πρὸ μικροῦ



ἡ μήτηρ, κ' εἶχε νὰ ἐκφύγῃ ὁ πατήρ,
θαρρῶ, εἰς Γάζαν, ὅπου τὸ βρεφύλλιον
νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ δὲν ἐδύνατο.
Νὰ σᾶς τὸ φέρω τότε μοι τὸ ἔδωκε.
Εἰς Δαροῦν τότε δὲν σᾶς εὔρον ;

ΝΑΘΑΝ

Μάλιστα.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐὰν μ' ἠπάτ' ἡ μνήμη, ἄπορον πολὺ
δὲν θενὰ ἦτον. Ἦλλαξα πολλοὺς καλοὺς
κυρίους· ἀλλ' ὀλίγον ἤμην εἰς αὐτοῦ.
Ἐν Ἀσκαλῶνι μετ' ὀλίγον ἔπεσεν.
Ἦτον δὲ ἄλλως ἀξιόλογος.

ΝΑΘΑΝ

Ναί. Ναί.

Τοσαῦτα τῷ ὀφείλω ! Πόσον συνεχῶς
ἐκ στόματος ῥομφαίας μὲ διέσωσε !

ΜΟΝΑΧΟΣ

ὦ ! τόσω μάλλον τότε θ' ἀντελήφθητε
σεῖς μετ' ἀγάπης τοῦ θυγατριδίου του.

ΝΑΘΑΝ

Μὴ ἀμφιβάλλης.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Καὶ ποῦ εἶναι τὸ λοιπόν ;

Μὴ ἄρα ; . . . ὅμως ὄχι, δὲν ἀπέθανε !

Εἰπέτε ὅτι δὲν ἀπέθανεν. Ἐὰν

χάνεις τὸ πρᾶγμα δὲν γνωρίζῃ, ἐκφυγὴ
δύναται ἔτι νὰ ὑπάρξῃ.

ΝΑΘΑΝ

Δύναται ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐμπιστοσύνην ἔχε εἰς ἐμέ, Ναθάν.



Ἴδου πῶς κρίνω. Ὅταν εἰς τὸ ἀγαθὸν
 ὃ πρόκειται νὰ πράξω, γειτνιάζῃ τι
 μέγα κακὸν, ἀπέχω μᾶλλον τοῦ καλοῦ,
 διότι γνῶσιν τοῦ κακοῦ μὲν ἔχομεν
 μᾶλλον ἢ ἦτον, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ καλοῦ.—
 Φυσικὸν ἦτον τὴν μικρὰν Χριστιανὴν,
 ἵνα τῇ δώσης τὴν καλὴν ἀνατροφὴν,
 τὸ νὰ τὴν ἀναθρέψῃς καθὼς κόρην σου.—
 Διότι τοῦτο ἐξετέλεσας πιστῶς
 καὶ μετ' ἀγάπης, οὕτω θεν' ἀνταμειφθῆς;
 Ἄπορον μ' εἶναι. Ὅτον φρονιμώτερον
 δι' ἄλλου τρίτου τὴν χριστιανόπαιδα
 ἂν εἶχες ἀναθρέψῃς ὡς χριστιανὴν·
 πλὴν τὸ παιδίον τότε τοῦ ἐταίρου σου
 δὲν θὰ ἠγάπας. Ἀλλ' ἀνάγκη ἔχουσιν
 ἀγάπης μᾶλλον τὰ παιδιά τὰ μικρά,
 ἀγάπης ἔστω καὶ θηρίων, μείζονα
 ἀνάγκη, ἢ δογμάτων χριστιανικῶν.
 Πάντοτε μένει διὰ δόγματα καιρός.
 Ἡ νέα κόρη εὐσεβὴς καὶ ὑγιής
 ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς σου ἐὰν ἠϋξήσῃ,
 μένει ὅ,τ' ἦτον τοῦ Θεοῦ ἀπέναντι.
 Καὶ τί; Δὲν βαίνει πᾶς ὁ χριστιανισμὸς
 εἰς τὰ τῶν Ἰουδαίων νόμιμα; Συχνὰ
 μετ' ὀργῆς εἶδον, κ' ἔκλαυσα ἀγανακτῶν
 πῶς λησμονοῦσι τοῦ Χριστοῦ οἱ ὁπαδοὶ
 ὅτ' ἦτον Ἰουδαῖος καὶ ὁ Κύριος.

ΝΑΘΑΝ

Συνήγορός μου σὺ, χρηστέ μου ἀδελφέ,
 θὰ γίνῃς, ὅταν μῖσος καὶ ὑπόκρισις



μοὶ ἐπιπέσουν—διὰ μίαν πράξιν μου,—
 ἅ! διὰ μίαν πράξιν — Σὺ, ναὶ, μόνος σὺ
 μάθε την, ὅμως κ' εἰς τὸν τάφον λάβε την.
 Ἦ ματαιότης ἔτι δὲν μ' ἐκίνησε
 νὰ τὴν εἰπῶ κ' εἰς ἄλλον. Εἶσαι μόνος σὺ
 εἰς δὴν τὴν λέγω. Εὐσεβὴς ἀφέλεια
 θὰ τὴν ἀκούσῃ μόνη. Μόνη ἐννοεῖ
 πρὸς ποίας πράξεις κατορθώνει δύναμιν
 ἢ πρὸς Θεὸν νὰ εὖρῃ ἀφοσίωσις.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Συνεκινήθης. Ὑγροὺς ἔχεις ὀφθαλμούς.

ΝΑΘΑΝ

Μετὰ τοῦ βρέφους μ' εἶχες εὖρει ἐν Δαρούν.
 Πλὴν δὲν ἤξεύρεις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν
 ὅτι γυναῖκας, παῖδας οἱ Χριστιανοὶ
 τῶν Ἰουδαίων εἶχον κατασφάξ' εἰς Γὰδ,
 οὐδὲ ἤξεύρεις ὅτ' ὁπῆρχον ἐν αὐτοῖς
 ἡ σύζυγός μου κ' ἐπτά θάλλοντες υἱοί,
 οὓς εἶχον φυγαδεύσει εἰς τοῦ ἀδελφοῦ
 τὸν οἶκον, ὅπου ἔλους τοὺς κατέκαυσαν.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Δικαιοδότα!

ΝΑΘΑΝ

Ὅτε ἦλθες, εἶχον τρεῖς
 ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας κλαύσει, κείμενος
 πρὸ τοῦ Θεοῦ μου εἰς τὴν τέφραν καὶ σποδόν.
 Ἐκλαιον; Ἀλλ' ἐπίσης παρὰ τοῦ Θεοῦ
 ἐζήτουν λόγον, ὠργιζόμεν, ἔκραζον,
 καὶ κατηρώμεν καὶ τὸν κόσμον κ' ἐμαυτὸν,
 ὁμνύων μῖσος κατὰ τῶν Χριστιανῶν
 ἄσπονδον.



ΜΟΝΑΧΟΣ

Σὲ πιστεύω, φεῦ! καὶ σ' ἐννοῶ.

ΝΑΘΑΝ

Ἄλλ' ἐπανῆλθε βαθμηδὸν τὸ λογικόν,
καὶ ἐψιθύρισέ μοι. «Ἄλλ' ἐστὶ Θεός!
ἀλλ' ἦν καὶ τοῦτο θέλημα Θεοῦ! Λοιπὸν
ἔλθε καὶ πράξον ὅπως πρὶν ἐνόησας.
Δὲν εἶναι νὰ τὸ πράξης δυσκολώτερον,
ἂν θέλῃς, ἂφ' οὗ, εἶναι νὰ τὸ ἐννοῇς.
Ἐγέρθητι!» — Ἐγέρθη, καὶ πρὸς τὸν Θεὸν
ἔκραξα. «Θέλω, ἂν νὰ θέλω εὐδοκῆς!» —
Τότε τοῦ ἵππου κατελθὼν, μοὶ ἔδωκας
τὸ βρέφος εἰς μανδύαν εἰληγμένον. — Τί
μοὶ εἶπας, τί σοὶ εἶπον, ἐλθσμένῃς;
Ἐξέβρω μόνον πῶς τὸ βρέφος ἔλαβον,
ἐπὶ τὴν κλίνην ἔφερα, τὸ νήπιον
ἐφίλησα, καὶ πίπτων εἰς τὰ γόνατα
ὠλοφυράμην· ὦ Θεέ, ἐκ τῶν ἑπτὰ
ἰδρὺ τὸ ἐν καὶ πάλιν!

ΜΟΝΑΧΟΣ

ὦ Ναθάν, Ναθάν!

Μὰ τὸν Θεόν, σὺ εἶσαι, σὺ, Χριστιανός!
Οὐδεὶς σοῦ εἶναι χριστιανικώτερος!

ΝΑΘΑΝ

Ἀγαθῇ τύχῃ! Δι' οὗ σὺ χριστιανὸν
μὲ λέγεις, Ἰουδαῖον διὰ τὸ αὐτὸ
κ' ἐγὼ σὲ λέγω. — Ἄλλ' εἰς συγκινήσεις μὴ
ἐκλύωμεν ἀλλήλους. Ὡρα πράξεων.
Καὶ ἂν ἀγάπη εἰς τὴν κόρην ἐπταπλῇ
μὲ δέῃ, κ' ἡ ἰδέα μόνον ἐν αὐτῇ



καὶ πάλιν ν' ἀπολέσω τοὺς ἑπτὰ υἱοὺς
 ἂν μὲ φονεύῃ, πλὴν ἡ θεία πρόνοια
 τὴν θέλει; — ὕπακούω.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Οὕτως ἄριστον!

Αὐτὸ νὰ συμβουλεύσω εἶχον πρόθεσιν.
 Ὁ ἀγαθός σου δαίμων μὲ προέλαβε.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν θέλει ἔλθει πλὴν ὁ πρῶτος προστυχὼν
 νὰ μοὶ τὴν ἀφαιρέσῃ.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὁχι, ὄχι. Πῶς;

ΝΑΘΑΝ

Ὅστις δὲν ἔχει μείζον τὸ δικαίωμα,
 καὶ ν' ἀποδείξῃ ἀρχαιότερον ἐμοῦ. —

ΜΟΝΑΧΟΣ

Βεβαίως.

ΝΑΘΑΝ

Ὁ ἡ φύσις ἢ τὸ αἷμ' αὐτῷ
 παρέχουσι.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ναὶ, τοῦτο ἐννοῶ κ' ἐγώ.

ΝΑΘΑΝ

Εἰπέ μοι, καὶ ταχέως, ἂν ἡ ἀδελφὸς
 ἢ θεῖός τις ὑπάρχη, ἢ ἐξάδελφος,
 ἢ ἂν τις ἄλλος συγγενῆς της, εἰς αὐτὸν
 δὲν τὴν ἀρνοῦμαι, ταύτην τὴν εἰς κόσμημα
 πάσης οἰκίας καὶ παντὸς θρησκευματος
 πλασθεῖσαν καὶ τραφεῖσαν. — Περισσότερα
 ἐμοῦ, γνωρίζεις, περὶ τοῦ κυρίου σου
 περὶ τῶν συγγενῶν του.



ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀγαθὲ Ναθὰν,
φοβοῦμαι ὅτι ὄχι. Ἦδη ἤκουσας
ὅτι ὀλίγον χρόνον ἤμην παρ' αὐτῷ.

ΝΑΘΑΝ

Κἄν δὲν ἤξεύρεις τίνος ἦτον γενεᾶς
ἡ μήτηρ της ;— Δὲν ἦτον ἐκ τῶν Στάουφεν ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἴσως. Νομίζω.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ αὐτῆς ὁ ἀδελφὸς
Κορράδος ἐκαλεῖτο ; Ἐκ τῶν Στάουφεν ;—
Ναίτης ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἄν ἡ μνήμη δὲν με ἀπατᾷ,
Πλὴν πρόσμεινε. Εἰς μνήμην μοι ἐπέρχεται
ὅτι τοῦ μακαρίτου κέκτημαι μικρὸν
βιβλίον. Τὸ ἐπῆρα ἐκ τοῦ στήθους του,
ὅτε εἰς Ἀσκαλῶνα τὸν ἐθάψαμεν.

ΝΑΘΑΝ

Λοιπὸν ;

ΜΟΝΑΧΟΣ

Προσευχὰς ἔχει. Ἡμεῖς Σύνοψιν
Τὸ λέγομεν.— Ἐσκέφθην ὅτι δύναται
νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τινὰ χριστιανόν.—
Ὅχ' εἰς ἐμέ, — διότι τὴν ἀνάγνωσιν
δὲν ἔμαθα.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν βλάπτει.— Ἐπειτα λοιπὸν ;



ΜΟΝΑΧΟΣ

Εἰς τοῦτο τὸ βιβλίον, ὡς μ' ἐξήγησαν,
εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ εἰς τὸ τέλος ἔγραψεν
ἰδιοχείρως ὅλους τοῦ ὁ κύριος
τοὺς συγγενεῖς, καὶ ὅλους τῆς συζύγου του.

ΝΑΘΑΝ

ὦ εὐτυχία! Τρέξον, σπεῦσον, φέρε το.
Τὸ ἀγοράζω ἰσοστάθμου τοῦ χρυσοῦ,
εὐγνωμονῶν προσέτι! Τρέξον, μὴ ἀργῆς.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Προθύμως! Ὅμως ἔγραψεν Ἀραβιστί. (Ἐξέρχεται).

ΝΑΘΑΝ

Ἄς εἶναι. Φέρε — ὦ Θεέ, ἂν εὐδοκῆς
ἡ κόρη νὰ μοὶ μείνῃ, κ' ἐν ταύτῳ γαμβρὸς
νὰ μοὶ δοθῇ τοιοῦτος. — Δυσκόλον. — Ἀλλὰ
ἄς ἔλθῃ ὅπως ἔλθῃ! — Πλὴν πῶς ἔμαθεν
ὁ Πατριάρχης τοῦτο; Μὴ ἐπιλησθῶ
νὰ ἐρωτήσω. — Τῆς Δαΐας ἄρά γε
μὴ εἶναι ἔργον;

ΣΚΗΝΗ Η'.

ΔΑΪΑ ΝΑΘΑΝ.

ΔΑΪΑ (Σπεύδουσα καὶ τεταραγμένη).

ὦ! Φαντάσθητι, Ναθάν!

ΝΑΘΑΝ

Τι τρέχει;

ΔΑΪΑ

Ἡ ἀθλία! Πῶς ἐτρόμαξε!
Στέλλει. . . .



ΝΑΘΑΝ

Ὁ Πατριάρχης ;

ΔΔΙΑ

Ἡ Χανοῦμ Σιττά,
Τοῦ Σαλαδίνου στέλλ' ἡ ἀδελφή. . .

ΝΑΘΑΝ

Οὐχὶ

ὁ Πατριάρχης ;

ΔΔΙΑ

Ἡ Σιττά σᾶς εἶπον. Ἡ Χανοῦμ
Σιττά νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτὴν τὴν προσκαλεῖ.

ΝΑΘΑΝ

Τίνα ; Τὴν Ῥέχαν ; — Πῶς ; Τὴν Ῥέχαν ἢ Σιττά ;
Ἡ Σιττά ὅταν τὴν ἐκάλεσεν, οὐχὶ

ὁ Πατριάρχης . . .

ΔΔΙΑ

Τί τὰ ἔχεις μὲ αὐτόν ;

ΝΑΘΑΝ

Τίποτ' ἐσχάτως παρ' αὐτοῦ δὲν ἤκουσας ;
Βεβαίως ; Οὔτε τῷ ἐμήνυσας ;

ΔΔΙΑ

Ἐγὼ

ἐκεῖνον ;

ΝΑΘΑΝ

Καὶ ποῦ μένει ὁ τὴν πρόσκλησιν
κομίσας ;

ΔΔΙΑ

Ἐμπρός.

ΝΑΘΑΝ

Πρέπει πρὸς ἀσφάλειαν,



νὰ τῷ λαλήσω μᾶλλον μόνος μου. Ἐλθέ.—
 Ἄν εἶν' ὁ Πατριάρχης μόνον ἄσχετος! (Ἐξέρχεται)

ΔΑΪΑ

Κ' ἐγώ;—Ἐγὼ φοβοῦμαι ἄλλο τίποτε·
 Τί τάχα; Μόνη κόρη, ὡς νομίζεται,
 πλουσιωτάτου Ἰουδαίου, μὴ καλὴ
 δὲν εἶναι διὰ Τοῦρκον;—Αἶ! Τὴν ἐπαθε,
 κακὰ τὴν ἔχει ὁ Ναίτης, ἂν ἐγὼ
 καὶ εἰς τὸ δεύτερόν μου βῆμα δὲν προβῶ,
 κ' ἐκείνη ποία εἶναι ἂν δὲν διδαχθῇ.
 Ναι, ὕστερ θέλω τῆς στιγμῆς ὠφεληθῇ
 πρὸς τοῦτο, ἅμα μόν' αἱ δύο εἵμεθα.
 Αὐτ' ἡ στιγμή, — ἅς εἶναι τώρα μάλιστα,
 ὅταν τὴν συνοδεύσω. — Πρώτη εἶδησις
 καθ' ὁδὸν οὕτω, τί θὰ βλάψῃ; Ναι, ὦ! ναί.
 Ἦ τώρα πρέπει, ἢ ποτέ. — Ἀπόφασις.
 (Ἐξέρχεται κατόπιν τοῦ Ναθάν).



ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ



ΣΚΗΝΗ Α΄.

Δωμάτιον τοῦ Σαλαδίνου ὅπου ἐκομίσθησαν καὶ εἰσέτι
κεῖνται τὰ πλήρη βαλάντια.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ, καὶ μετ' ὀλίγον διάφοροι ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΙ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (Εἰσερχόμενος).

Ἴδου, ἀκόμη εἶν' ἐδῶ τὰ χρήματα,
καὶ ὁ Δερβίσης, ἄφαντος! Θὰ ἔπεσεν
εἰς πεσσοὺς, ὅπου ἐλησμόνησ' ἑαυτὸν
τί ἀπορία ἂν κ' ἐμὲ μὲ λησμόνη; —
Ὑπομονή! — Τί τρέχει;

Εἰς ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Εἶδησις καλὴ,
Σουλτάνε! Φέρω εὐαγγέλια χαρᾶς.
Ἐκ τοῦ Καίρου ἔρχονται τὰ φορτηγά.
Ἐφθασαν. Φόρον φέρουσιν ἑπτὰ ἔτων
ἐκ τοῦ πλουσίου Νείλου.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εὖγε, Ἰβραίμ;
Χαρμόσυνος μοὶ εἶσαι ἄγγελος καλῶν.—
Αἶ! τέλος, τέλος πάντων! — Πολλὰς χάριτας
διὰ τὴν ἀγγελίαν.

ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

(Αἶ λοιπόν; Ἐμπρός!)

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τι περιμένεις ; Τώρα λοιπόν, ὕπαγε.

ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Διὰ τὴν ἀγγελίαν τίποτε ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ τί ;

ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Δι' ὅ,τι σ' εἶπον, φιλοδώρημα κἀνέν ;
 Λοιπὸν θὰ εἶμ' ὁ πρῶτος ὃν ὁ Σαλαδὶν
 ν' ἀμοίβῃ διὰ λόγων μόνον ἔμαθε ;
 Πρὸς ὃν ἐφειδωλεύθη ; — Δόξα καὶ αὐτό.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Λάβ' ἐν τῶν βαλαντίων τούτων ἀπ' ἐκεῖ.

ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Δὲν τὸ λαμβάνω. Τώρα θεοῦ ἤθελες
 νὰ μοὶ τὰ δώσης ὅλα.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Βλέπεις ! — Πρόσελθε
 καὶ λάβε δύω. — Ἀληθῶς ; Ἀπέρχεται ;
 Εἰς γενναιοφροσύνην μὲ νικᾷ ! — Αὐτῷ
 νὰ μὴ λαμβάνῃ εἶν' ἐπαισθητότερον,
 παρ' εἰς ἐμὲ νὰ δίδω. — Ἰβραῖμ ! — Κ' ἐγὼ
 τί ἤθελον, ὀλίγον πρὸ τοῦ τέρματος,
 ν' ἀλλάξω ἀφ' ὅ,τ' ἤμην ; — Ἄν ὁ Σαλαδὶν
 ὥς Σαλαδὶν δὲν θέλῃ ν' ἀποθάνῃ, αἶ !
 ἔπρεπε τότε οὐδ' ὥς Σαλαδὶν νὰ ζῇ.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Λοιπὸν Σουλτάνε . . .

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἐὰν ἦλθες νὰ μ'εἰπῇς...

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Πῶς ἐξ Αἰγύπτου ἤλθον τὰ φορτώματα.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἦξεύρω.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

ὦ! Ἐξώρας ἔφθασα!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καὶ πῶς

ἐξώρας;— Λάβε, —προθυμίαν ἔδειξας,—
ἓνα τῶν σάκκων, ἧ καὶ δύο.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Εἶπε τρεῖς.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ναὶ, νὰ μετρήσης ἂν ἤξεύρης. Λάβε τους.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Καὶ τρίτος ἄλλος θεὸς νὰ ἔλθῃ τὸ λοιπόν·
ἂν δυνηθῇ νὰ ἔλθῃ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς ἂν δυνηθῇ;

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Αἶ! ἂν τὰ κόκκαλά του σῶα ἔμειναν.

Κ' οἱ τρεῖς, πῶς ἤλθεν ὡς ἐβεβαιώθημεν

ἡ συνοδία, ἄλλος ἄλλοθεν εὐθύς

ὠρμήσαμεν. Ὁ πρῶτος πίπτει. Ἐφθασα

πρότερος οὕτω, κ' εἰς τὴν πόλιν πρὸ αὐτοῦ

ἐμβῆκα. Τὰς ὁδοὺς της πλὴν καλήτερα

ἐμοῦ γνωρίζει ὁ φαγᾶς ὁ Ἰβραῖμ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ! τὸν πεσόντα, τὸν πεσόντα, φίλε μου.

Ἰππευσον, σπεῦσον νὰ ἰδῇς τί ἔγινε.



ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Ἀμέσως τρέχω. Καὶ ἂν εὕρω ὅτι ζῇ,
τῶν βαλαντίων εἶν' αὐτοῦ τὸ ἥμισυ. (Ἐξέρχεται).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πόσον καὶ οὗτος εὐγενὴς καὶ ἀγαθός!—
Τοιούτους Μαμελούκους ἄλλος ἔχει τίς;
Δὲν δικαιῶμαι νὰ πιστεύσω πῶς αὐτοὶ
πρὸς τὸ παράδειγμά μου διεπλάσθησαν;
Μακρὰν πᾶσα ιδέα εἰς τὰ ἔσχατα
νὰ μεταβάλω ὅ,τι τοῖς συνήθισα!

ΤΡΙΤΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Σουλτάνε...

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰς' ἐκεῖνος ὅστις ἔπεσεν;

ΤΡΙΤΟΣ ΜΑΜΕΛΟΥΚΟΣ

Ὁχι. Ἀγγέλλω ὅ Ἐμίρης ὁ Μανσὺρ,
ὅστις τῆς συνοδίας ἦτον ἀρχηγός,
ὅτι πεζεύει...

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Φέρετέ τον, παρευθύς.

Ἰδού τον.

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΕΜΙΡΗΣ ΜΑΝΣΟΥΡ. ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Καλῶς ἦλθες, ὦ Ἐμίρη. Αἶ,
πῶς τὰ ἐπῆγες; Μανσὺρ, ἡργισας πολὺ.

ΜΑΝΣΟΥΡ

Τὸ γράμμα τοῦτο λέγει πόσας ταραχὰς



εἰς Θηβαΐδα εἶχεν ὁ Ἀβδοῦλ-Κασέμ
ὁ στρατηγός σου νὰ δαμάσῃ πρότερον,
πρὶν ἐτολμῶμεν ν' ἀναχθῶμεν. Ἐκτοτε
ἐπέσπευσα ὡς εἶχον τὴν πορείαν μου.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πιστεύω εἰς ὃ λέγεις.— Λάβε τὸ λοιπὸν,
λάβε ἀμέσως, Μανσόρ φίλε,— πρόθυμος
εἰς τοῦτο ὅτι εἶσαι τὸ ἡξεύρω,— λάβ' εὐθύς
νέαν φρουράν, καὶ σπεῦσον.— Πάλιν καθ' ὁδόν!
Θὰ φέρῃς τῶν χρημάτων τὸ πλειότερον
εἰς τοῦ πατρὸς τὸν πύργον, εἰς τὸν Λίβανον.

ΜΑΝΣΟΡ

Εὐθύς. Προθύμως.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἀσθενῇ πλὴν τὴν φρουράν
ιδὲ μὴ λάβῃς. Ἀσφαλὴς ὁ Λίβανος
δὲν εἶναι πλέον. Οἱ Ναίται, ἤκουσας;
κινουῦνται πάλιν. Πρόσεχε.— Ὅμως ἐλθέ.
Ποῦ μέν' ἡ συνοδία; Θέλω νὰ ἰδῶ
αὐτὴν, νὰ ἐπισπεύσω ὅλα μόνος μου.

(Πρὸς τοὺς φρουροὺς).

Σεῖς, νὰ εἰπῇτε τῇ Σιττᾷ πῶς ἔφθασα.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Οἱ φοίνικες πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Ναθάν.

Ὁ ΝΑΪΤΗΣ, περιπατῶν.

Δὲν θὰ πατήσω, ὄχι, εἰς τὸν οἶκόν του.—
Θὰ φανῇ ἔξω τέλος πάντων.— Ἀλλοτε
πόσον προθύμως μ' ἔβλεπον, πόσον εὐθύς! —
Θὰ τὸ ἰδῶ καὶ τοῦτο, πρὸ τοῦ οἴκου του

νὰ μοί ἀπαγορεύσῃ τὸν περίπατον!
 Αἶ! Πλὴν πῶς εἶμαι εὐερέθιστος κ' ἐγώ! —
 Τί κατ' αὐτοῦ τοσοῦτον μέ παρώξυνε; —
 Εἶπεν: Εἰσέτι δὲ μ' ἀρνεῖται τίποτε·
 καὶ νὰ τὸν πείσῃ ἔμελλεν ὁ Σαλαδίν. —
 Μὴ ἐν ἐμοὶ φωλεύει ὁ Χριστιανὸς
 μᾶλλον ἢ ὅ,τι ὁ Ἑβραῖος ἐν αὐτῷ; —
 Τίς ἑαυτὸν γινώσκει; Ἄλλως διατί
 νὰ τῷ προσάπτω τὴν μικρὰν κλοπὴν, δι' ἧς
 ἠδίκησε διώξας τὸν Χριστιανόν;
 Μικρὰ κλοπὴ δὲν ἦτο. Πλάσμα ὡς αὕτη! —
 Πλάσμα; Καὶ τίνος πλάσμα; — Μὴ τοῦ δούλου, δς
 ὑπεξαίρεσας εἰς τοῦ βίου τὴν ἀκτὴν
 τὴν ἔρημον τὸν λίθον ἀκατέργαστον
 ἀπέδρα; — Τοῦ τεχνίτου μᾶλλον, τοῦ μερφὴν
 ἰδόντος θεῖαν εἰς τὸν ἔργον, καὶ αὐτὴν
 πλάσαντος. — Ἄ! Θὰ μένῃ πάντοτε πατὴρ
 τῆς Ῥέχας, εἰς τὸ πείσμα τοῦ γεννήσαντος
 Χριστιανοῦ, ἐκείνου, μένει πάντοτε
 ὁ Ἰουδαῖος! — Ὡς Χριστιανὴν ἀπλῶς,
 χωρὶς τῶν ὅσα μόνον εἰς τῇ ἔδωκε
 τοιοῦτος Ἰουδαῖος, ἂν τὴν φαντασθῶ,
 εἶπε, καρδία, — τί θὰ εἶχεν ἱκανὸν
 νὰ σοὶ ἀρέσῃ; Τίποτε! Ἐλάχιστον!
 Καὶ τὸ μειδίαμά της, καὶ αὐτὸ σπασμὸς
 γλυκὺς ἂν ἦτον μόνον τῶν χειλέων της,
 καὶ ὅ,τι θὰ προῦκάλει τὸ μειδίαμα
 τῆς χάριτός του ἂν δὲν ἦτον ἄξιον. —
 Οὔτε αὐτό της τὸ μειδίαμα! Συχνὰ
 εἰς ψευδοευφυΐαν, εἰς κουφότητας,



εἰς κενὸν σκῶμμα, εἰς κολάκων τέχνασμα
 κ' εἰς ἐρωτοτροπίας, ὠραιότερον
 νὰ σπαταλᾶται δὲν τὸ εἶδα;— Μ' εἴλκυσε;
 Μ' ἔδωκε πόθον πτερυγίζων εἰς τὸ φῶς
 αὐτοῦ τὸ θάλπον νὰ διέλθω τὴν ζωὴν;
 Δὲν τὸ νομίζω· ὅμως ἐξανίσταμαι
 κατὰ τοῦ δόντος τὴν ἀξίαν εἰς αὐτήν!
 Διατί τοῦτο;— Ἄξιος τοῦ γλευασμοῦ
 μὴ ἄρα εἶμαι ὃν μ' ἀπηύθυν' ἔσχατον
 ὁ Σαλαδῖνος; Ἦδη καὶ αὐτὸ κακόν,
 πῶς ἐδυνήθη οὕτω νὰ μὲ κρίνη. Πῶς
 μικρὸς θὰ τῷ ἐφάνην, περιφρονητός! —
 Καὶ ταῦτα πάντα χάριν κόρης;— Κούρδ, ὦ Κούρδ,
 δὲν εὐπλοοῦμεν. Στρέψον τὸ πηδάλιον!
 Ἄν τῆς Δαΐας ἦσαν φλυαρήματα;
 Καὶ πῶς ν' ἀποδειχθῶσιν;— Ἴδού, ἐρχεται
 ἐκτὸς τοῦ οἴκου τέλος. Καὶ συνομιλεῖ
 σπουδαίως.— Μετὰ τίνος; — Μετ' ἐκείνου; πῶς;
 μετὰ τοῦ μοναχοῦ μου;— Ἐμαθε λοιπὸν
 βεβαίως πάντα! Κ' ἐπροδόθη πιθανῶς
 ἡδ' εἰς τὸν Πατριάρχην! — Κακοκέφαλος
 ἐγὼ, τί ἔχω πράξει! — Μόνος εἰς σπινθῆρ
 τοῦ πάθους τούτου πῶς τοῦ ἐγκεφάλου μας
 τὸ πλεῖστον καίει! Ἀποφάσισον εὐθὺς
 τί τὸ πρακτέον.— Κατὰ μέρος θὰ σταθῶ
 νὰ τοὺς προσμείνω παρειαῖ στιγμάς τινας.
 Ἴσως ταχέως μακρυνθῇ ὁ Μοναχός.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΝΑΘΑΝ. Ὁ ΜΟΝΑΧΟΣ.

ΝΑΘΑΝ (πλησιάζων αὐτόν).

Ἀδελφὲ, πάλιν τὴν εὐγνωμοσύνην μου
δέχθητι.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ὅπως καὶ τὴν ἰδικήν μου σεῖς.

ΝΑΘΑΝ

Ἐγώ ; τὴν ἐδικήν σου ; Ἄρα διατί ;
Διότ' ἰδιοτρόπως σοὶ ἐπέβαλλον
ὅ,τι σοὶ εἶναι περιττόν· — Τούλάχιστον
ἡ ἰδιοτροπία ἂν ἐνεδίδεν
ἡ ἐδική σου εἰς τὴν ἐδικήν μου, ἂν
διὰ τῆς βίας πλουσιώτερος ἐμοῦ
νὰ γίνης δὲν ἤρναίσο!

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἀλλὰ κτῆμά μου
δὲν ἦτο τὸ βιβλίον. Εἰς τὴν κόρην του
ἀνῆκεν, αὐτῆς μόνης κληρονόμημα. —
Αὐτὴ μὲν σ' ἔχει· — ὅμως δῶρι ὁ Θεὸς
μὴ, πῶς τοσαῦτα ἔπραξας ὑπὲρ αὐτῆς,
ποτὲ μετανόησης.

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι δυνατόν ;

Μὴ φοβοῦ τοῦτο.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ναὶ, ναὶ, μάλιστα. Ἀλλὰ
οἱ Πατριάρχαι κ' οἱ Ναίται . . .



ΝΑΘΑΝ

Δύνανται

βλάβην τοσαύτην νὰ μοὶ ἐπιφέρωσιν,
ὥστε νὰ μ' ἐπιβάλῃ μεταμέλειαν;
Παντάπασιν.—'Αλλ' εἶσαι τόσον βέβαιος
ὅτι Ναίτης ἐξεγείρει κατ' ἐμοῦ
τὸν Πατριάρχην; . . .

ΜΟΝΑΧΟΣ

'Αμφιβάλλω ἄλλος τις
ἂν εἶναι. Πρὸ ὀλίγου εἶδον παρ' αὐτῷ
Ναίτην ἓνα, καὶ ἐξ ὧων ἤκουσα,
τοῦτο εἰκάζω.

ΝΑΘΑΝ

'Αλλ' ἐν Ἱερουσαλὴμ
εἷς εἶναι μόνος. Τὸν γνωρίζω δὲ αὐτόν.
Φίλος μου εἶναι. Νέος εἶναι καὶ εὐγενὴς
καὶ εἰλικρινής.

ΜΟΝΑΧΟΣ

'Εκεῖνος εἶν' ὁ ἴδιος.
'Αλλ' εἰς τὸν κόσμον δὲν συνάδει πάντοτε
ὅ,τ' εἴμεθα πρὸς ὅ,τι θενὰ ἔπρεπε.

ΝΑΘΑΝ

Δυστυχῶς, ὄχι.—'Εστω. Ὅστις δύναται
ἄς πράξῃ ὅ,τι δύναται. Τὴν βίβλον σου,
ἀδελφὲ, ἔχων, ὅλα, ὅλους ἀψηφῶ
καὶ εἰς τοῦ Σαλαδίνου τρέχω μετ' αὐτῆς.

ΜΟΝΑΧΟΣ

'Ωραν καλήν. Ἀφήνω νὰ ὑπάγετε.

ΝΑΘΑΝ

Οὐδ' ἅπαξ καὶ τὴν εἶδες.—'Ω! ἐπίστρεψον



ταχέως. Ἔρχου συνεχῶς.— Ἄν σήμερον
ὁ Πατριάρχης μόνον δὲν νοήσῃ τι! —
Πλὴν τί; Εἶπέ το εἰς αὐτὸν καὶ σήμερον,
ἐὰν θελήσῃς.

ΜΟΝΑΧΟΣ

Ἐγὼ ὄχι. Χαίρετε. (Ἀναχωρεῖ).

ΝΑΘΑΝ

Μὴ μᾶς λησμόνει, ἀδελφέ μου.— ὦ Θεέ,
Ἐὰν ἀμέσως, πίπτων εἰς τὰ γόνατα
ἐνταῦθα ἐν ὑπαίθρῳ, μ' ἦτον δυνατὸν
νὰ σὲ δοξάσω! Πῶς ὁ κόμβος λύεται
ἀφ' ἑαυτοῦ, ὃν τόσον εἶχον φοβηθῇ! —
Πῶς ἀναπνέω ἐλαφρότερον, ἐξ οὗ
οὐδὲν νὰ κρύψω μ' ἐμείνεν ἀπ' οὐδενός,
καὶ τῶν ἀνθρώπων δύναμαι ἀπέναντι
ἐλεύθερος νὰ βαίνω, ὅπως δύναμαι
ἀπέναντί σου, τοῦ μὴ χρεῖαν ἔχοντος
τὸν ἄνθρωπον νὰ κρίνῃς πρὸς τὰς πράξεις του,
ὅσαι σπανίως εἰσὶ πράξεις του, Θεέ!

ΣΗΚΝΗ Ε'.

ΝΑΘΑΝ. Ὁ ΝΑΪΤΗΣ, ἐρχόμενος πλαγίως πρὸς αὐτόν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ναθὰν, περίμενέ με· Πρόσλαβε κ' ἐμέ.

ΝΑΘΑΝ

Τίς κράζει;— Σὺ, ἱππότα; Καὶ τί ἔγινες;
Εἰς τοῦ Σουλτάνου πῶς δὲν με συνώδευσας;

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν σ' εὔρον. Μὴ ὀργίζου.



ΝΑΘΑΝ

Παντελῶς ἐγώ·
ἀλλ' ὁ Σοῦλτάνος; ...

ΝΑΪΤΗΣ

Ἦσο ἔξω τὴν στιγμήν
ἐκείνην.

ΝΑΘΑΝ

Ἄ! τὸν εἶδες; τὸν ὠμίλησας;
Ἄριστον!

ΝΑΪΤΗΣ

Ὅμως ἤθελε νὰ μᾶς ἰδῇ
ὁμοῦ τοὺς δύο.

ΝΑΘΑΝ

Τὸ καλῆτερον. Ἐλθέ.

Ἐκεῖ διηυθυνόμεν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἦμπορῶ, Ναθάν
νὰ σ' ἐρωτήσω ποῖος εἶν' ὁ ἐξελθών;

ΝΑΘΑΝ

Δὲν τὸν γνωρίζεις;

ΝΑΪΤΗΣ

Εἶναι ὁ καλόβουλος
θαῤῥῶ, ἐκεῖνος μοναχός, εἰς δὲ συχνὰ
ὁ Πατριάρχης δίδει ἔργον ἱχνευτοῦ.

ΝΑΘΑΝ

Πιθανὸν τοῦτο. Ὅντως εἶν' ἡ θέσις του
παρὰ τῷ Πατριάρχῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Καλὸν τέχνασμα!
Ὡς πρόδρομον τοῦ δόλου τὴν ἀφέλειαν
νὰ στέλλῃ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΝΑΘΑΝ

Ἄλλ' εὐήθη, ὅχι εὐσεβῇ
ἀφέλειαν.

ΝΑΪΤΗΣ

Πιστεύων εἰς τὴν εὐσεβῇ
οὐδεὶς ὑπάρχει Πατριάρχης.

ΝΑΘΑΝ

Δι' αὐτὸν
σοὶ ἐγγυῶμαι. Πρὸς οὐδὲν ἀνάξιον
δὲν θέλει δώσει εἰς τὸν Πατριάρχην του
βοηθὸν χεῖρα.

ΝΑΪΤΗΣ

Φαίνεται τοιοῦτος, ναί. —

Δὲν σ' εἶπε δι' ἐμέ τι; Δὲν μ' ἀνέφερε;

ΝΑΘΑΝ

Σέ; — ὦ! κυρίως ὅχι. Δὲν πιστεύω καὶ
τὸ ὄνομά σου νὰ γνωρίζῃ.

ΝΑΪΤΗΣ

Οὐδ' ἐγώ.

ΝΑΘΑΝ

Περί τινος Ναίτου, ναί, μοὶ εἶπέ τι.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τί;

ΝΑΘΑΝ

Πλὴν δὲν ἠμπόρει νὰ σὲ ἐννοῇ.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἶπέ· τίς οἶδε;

ΝΑΘΑΝ

Ὅτι μὲ κατέδωσεν
εἰς τις Ναίτης εἰς τὸν Πατριάρχην του.



ΝΑΪΤΗΣ

Κατέδωσεν ; — Ἐψεύσθη, καὶ μὲ συγχωρεῖ. —
 Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶμαι ν' ἄρνηθῶ, Ναθάν,
 τὰς ἐμὰς πράξεις. Ἐπραξα ὃ ἔπραξα.
 Ἄλλ' οὔτε εἶμαι ὅστις πᾶν ὃ ἔπραξε
 θενὰ ὑπερασπίσῃ ὥς καλῶς πραχθέν.
 Διὰ τὸ σφάλμα νὰ αἰσχύνομαι πρὸς τί,
 ἂν νὰ τὸ διορθώσω ἔχω πρόθεσιν ;
 Καὶ δὲν ἤξεύρω πόσῃν ἔχει δύναμιν
 ὁ ἄνθρωπος πρὸς τοῦτο ; — Ἀκουσον, Ναθάν. —
 Τοῦ μοναχοῦ σου ὁ Ναΐτης εἰμ' ἐγὼ,
 ὅστις σοὶ εἶπαν ὅτι σὲ κατέδωσε. —
 Γνωστὸν σοὶ εἶναι τί μ' ἠρέθιζε, καὶ πῶς
 ἀνέβραζε τὸ αἷμα εἰς τὰς φλέβας μου.
 Ὁ ἄφρων ! Ἦλθον, ἐγκαρδίως, ἐκ ψυχῆς,
 περίπτυσιν ἐπόθουν τῆς ἀγκάλῃς σου.
 Πλὴν πῶς μ' ἐδέχθης ! — Τί ψυχρῶς, — τί χλιαρῶς ! —
 Καὶ χειρόν εἶναι τοῦ ψυχροῦ τὸ χλιαρόν. —
 Ἐπιτετηδευμένως πῶς μ' ἀπέφευγες !
 καὶ δι' ἀσκόπων, φρούδων ἐρωτήσεων
 ἐφαίνεσο σπουδάζων ν' ἀποκρίνησαι !
 Πρέπει καὶ τώρα, ἵνα μὴ ἐξάπτωμαι,
 νὰ λησμονῶ ἐκεῖνα. — Ἀκουσον, Ναθάν. —
 Ἐβράζον ὅλως, ὅτε μυστηριωδῶς
 προσῆλθεν ἡ Δαία, καὶ μ' ἐκένωσε
 τὸ μυστικόν της· κ' εἰς αὐτὸ ἐνόμισα
 πῶς τῆς αἰνιγματώδους σῆς διαγωγῆς
 τὴν λύσιν εὔρον.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς ;



ΝΑΪΤΗΣ

Ὡς τέλους ἄκουσον.

Ἐνόμιζον ν' ἀφήσης πῶς δὲν ἤθελες
χριστιανὸς τὴν λείαν ν' ἀφαιρέσῃ, ἣν
εἶχες θηρεύσει ἐπὶ τῶν χριστιανῶν.
Καὶ οὕτω μοι ἐπῆλθε μίαν καὶ καλὴν
τὸ ξίφος νὰ σοὶ θέσω εἰς τὸν τράχηλον.

ΝΑΘΑΝ

Καὶ καλὴν, λέγεις, καὶ καλήν;—Ποῦ τὸ καλόν;

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν ἔπραξα ὡς πρέπει.—Ἄκουσον, Ναθάν.—
Ναὶ, σὺ δὲν πταίεις, κ' ἡ Δαίτα ἡ μωρὰ
τί λέγει δὲν ἡξεύρει.—Σὲ μισεῖ αὐτὴ,
καὶ νὰ σ' ἐμπλέξῃ μόνον θέλ' εἰς πράγματα.—
Πιθανὸν εἶναι, πιθανόν· καὶ εἰμ' ἐγὼ
ἄκριτος κέπφος, ὅστις μόνον πάντοτε
κατὰ τὰ δύο ἅκρα ὀνειροπολῶ,
ὑπερπηδῶν τὸ δέον ἢ λειπόμενος.
Καὶ τοῦτο εἶναι πιθανόν — Συγχώρει με,
Ναθάν.

ΝΑΘΑΝ

Ἀνίσως οὕτω μὲ ἐξέλαβες...

ΝΑΪΤΗΣ

Τὸν Πατριάρχην ἐπεσκέφθην· ὄνομα
δὲν εἶπον ὁμῶς. Ψεῦδος εἶναι· ἤκουσας.
Γενικῶς μόνον οὕτω τὴν ὑπόθεσιν
τῷ διηγήθην, ἀπαιτῶν τὴν γνώμην του.
Καλῆτερον καὶ τοῦτο ἐὰν ἔλειπεν.
Ὁ Πατριάρχης ὅτι εἶναι κάθαρμα
δὲν ἡξευρον; Δὲν ἦτο προτιμότερον



τὸν λόγον νὰ ζητήσω παρὰ σοῦ αὐτοῦ;
καὶ νὰ ἐκθέσω ἔπρεπεν εἰς κίνδυνον
τὴν δυστυχῇ σου κόρην τοῦ νὰ στερηθῇ
πατρὸς τοιούτου; — Ἔστω πλὴν, δὲν ἔβλαψε.

Τοῦ Πατριάρχου ὁ πανοῦργος χαρακτήρ,
ὁ κατ' οὐδὲν οὐδόλως μὴ διαψευσθεὶς,
διὰ τῆς βραχυτάτης μ' ἐπανεφέρεν
εἰς ἑμαυτὸν καὶ πάλιν. — Ἀκουσον, Ναθάν,
ἄκουσον ὅλα. — Ἔστω ὅτι κ' ἔμαθε
τὸ ὄνομά σου· τί πρὸς τοῦτο; ἄλλο τί; —
Τὴν κόρην ν' ἀπαιτήσῃ μόνον δύναται,
ἂν ἐδική σου εἶναι, ἄλλου δ' οὐδενός·
κ' ἐξ ἐδικοῦ σου οἴκου μόνον ἔμπορεῖ
αὐτὴν νὰ σύρῃ εἰς τὸ μοναστήριον. —

Δός την μοι τότε. — Δός την μοι, καὶ ἄφες τον
νὰ ἔλθῃ. — Α! Θὰ μάθῃ ἂν εἶν' εὐχολον
νὰ μοῦ ἀρπάσῃ τὴν γυναῖκα. — Δός μοι την
ταχέως, εἴτε εἶναι κόρη σου ἢ μὴ,
ἢ Ἰουδαία εἶναι ἢ Χριστιανή,
ἢ οὐδὲν τούτων, δός την· οὐδὲ σήμερον,
οὐδὲ δι' ὅλης τῆς ζωῆς μου πώποτε,
θὰ σ' ἐρωτήσω. Ἔστω ὅ,τι δήποτε.

ΝΑΘΑΝ

Φρονεῖς πῶς ἔχω λόγους τὴν ἀλήθειαν
νὰ κρίψω.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἔστω ὅ,τι εἶναι.

ΝΑΘΑΝ

Οὐδ' εἰς σέ

οὐδὲ εἰς ἄλλον ἐνδιαφερόμενον



ἤρνήθην ὅτι εἶναι παῖς χριστιανή,
κ' ἐπιτροπευομένη μόνον ὑπ' ἐμοῦ. —
Διατί δ' ἔτι δέν τῇ τ' ὠμολόγησα; —
Τὴν δικαιολογίαν μόνον εἰς αὐτὴν
ὀφείλω.

ΝΑΪΤΗΣ

Ποτὲ ταύτην δέν θὰ χρειασθῇς.
Τὴν χαρὰν ἄφες εἰς αὐτὴν, δι' ὀφθαλμῶν
νὰ μὴ σ' ἰδῇ ποτ' ἄλλων. Φείσθητι αὐτῆς·
μὴ μάθῃ τοῦτο. — Εἶσαι μόνος κύριος
αὐτῆς ἀκόμη. Δός μοι την. Μόνος ἐγὼ
νὰ σοὶ τὴν σώσω κ' ἐκ δευτέρου ἡμπορῶ, —
καὶ θέλω.

ΝΑΘΑΝ

Ναὶ, ἡμπόρεις, ναὶ, ἡμπόρεις. Πλὴν
οὐχὶ καὶ τώρα πλέον. Εἰν' ἐξώρας.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς

εἰν' ἐξώρας;

ΝΑΘΑΝ

Χάρις εἰς τὸν Πατριάρχην.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί;

τὸν Πατριάρχην; Χάρις; πρὸς αὐτόν; Εἰς τί;
εἰς τί; εἰς τί;

ΝΑΘΑΝ

Πῶς τώρα γνῶσιν ἔχομεν
οἱ συγγενεῖς της τίνες· καὶ γνωρίζομεν
εἰς τίνας χεῖρας ἔχει νὰ παραδοθῇ.



ΝΑΪΤΗΣ

Ἄς τῷ γνωρίσῃ διὰ τοῦτο χάριτας,
ὅστις καὶ ἀνωτέρας θὰ τῷ χρεωστῇ.

ΝΑΘΑΝ

Ἐκ τούτων πρέπει νὰ τὴν λάβῃς, καὶ οὐχὶ
ἐκ τῶν ἐμῶν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀθλία Ῥέχα! Πόσα σοι
ἐπέρχονται, ἀθλία Ῥέχα! Συμφορὰ
εἰς σὲ θὰ εἶναι ὅ,τ' εἰς ἄλλας ὀρφανὰς
εἶν' εὐτυχία! — Ποῦ εἰσὶν οἱ συγγενεῖς,
Ναθάν, αὐτῆς;

ΝΑΘΑΝ

Ποῦ εἰσὶ;

ΝΑΪΤΗΣ

Τίνες εἰσὶ;

ΝΑΘΑΝ

Πρὸ πάντων ἀνευρέθη εἰς τῆς ἀδελφός,
παρ' οὗ θὰ τὴν ζητήσης.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἰς τῆς ἀδελφός;

Τί ἀδελφός εἶν' οὗτος; στρατιώτης, ἢ
ἱερεὺς ἴσως; — Κἂν νὰ μάθω, παρ' αὐτοῦ
τί νὰ ἐλπίζω.

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι ἐξ αὐτῶν οὐδέν,
καθὼς νομίζω — ἢ ἀμφότερα. Καλῶς
δὲν τὸν γνωρίζω.

ΝΑΪΤΗΣ

Κατὰ τ' ἄλλα;

ΝΑΘΑΝ

Ἄγαθός.

Καλῶς ἢ Ῥέχα θὰ διάγη παρ' αὐτῷ.

ΝΑΪΓΗΣ

Χριστιανὸς εἶν' ὅμως! — ὦ! Ἐνίοτε
ἀμηχανῶ πῶς πρέπει νὰ σὲ ἐννοῶ.

Μὴ κατ' ἐμοῦ ὀργίζου. — Ἐν Χριστιανεῖς
νὰ παίξῃ δὲν θὰ πρέπη τὴν Χριστιανήν;
Πολὺ δὲ ἀφ' οὗ παίξῃ καὶ προσποιηθῇ,
δὲν θενὰ γίνῃ μέχρι τέλους; Τὸν καλὸν
σίτον, δὲν ἔχεις σπείρει, τὸ ζιζάνιον
δὲν θέλει πνίξῃ τέλος; — Ἀδιαφορεῖς;
καὶ δύνασαι οὐχ ἥττον νὰ μοι λέγῃς, — σὺ, —
παρὰ τῷ ἀδελφῷ τῆς πῶς καλῶς αὐτὴ
θενὰ διάγη.

ΝΑΘΑΝ

Τὸ ἐλπίζω. Τὸ φρονῶ.

Καὶ παρ' ἐκείνῳ ἂν τῇ λείψῃ τίποτε,
δὲν ἔχει σὲ, κ' ἐμὲ δὲν ἔχει πάντοτε;

ΝΑΪΤΗΣ

Τί νὰ τῇ λείψῃ; Μὴ ὁ φίλος ἀδελφὸς
τροφὴν κ' ἐνδυμασίαν καὶ τραγήματα
κ' ἐν ἀφθονίᾳ πάντα κόσμον καὶ στολὴν
εἰς τὴν φιλτάτην δὲν θὰ δίδῃ ἀδελφήν;
Τί ἄλλο θέλει ἢ φιλτάτῃ ἀδελφή; —
Ἄ! ναι, καὶ ἄνδρ' ἀκόμη θὰ χρειάζεταιται! —
Αἶ; ὅταν ἔλθῃ ὁ καιρὸς του, καὶ αὐτὸν,
ναι, καὶ αὐτὸν ὁ φίλος θέλει ἀδελφὸς
τῇ προμηθεύσει, ὅπως, — ὅστις εὐρεθῇ
ἄριστος πάντων, χριστιανικώτατος! —

Ναθάν, Ναθάν! Ὅποιον πλάσας ἄγγελον,
ἀφήνεις ἄλλοι νὰ τὸν καταστρέψωσι!

ΝΑΘΑΝ

ᾠ! Οὐδεὶς φόβος! Θέλει τῆς ἀγάπης μας
ἀξία μένει πάντοτε.

ΝΑΪΤΗΣ

Μὴ, μὴ εἰπῆς
αὐτό. Μὴ τὴν ἀγάπην λέγε τὴν ἐμήν.
Δὲν δέχεται καμμίαν ἔκπτωσιν αὐτή·
οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην οὐδ' ὀνόματος. —
Ἄλλὰ, εἰπέ μοι. Ἔχει τὴν ὑπόνοιαν
τί τῇ συμβαίνει;

ΝΑΘΑΝ

Ἴσως, ἂν καὶ ἀγνοῶ

πόθεν.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄς εἶναι. Πρέπει ὅπως δὴποτε,
πρέπει τὴν τύχην ἣτις τὴν ἐπαπειλεῖ
παρ' ἐμοῦ πρώτου νὰ τὴν μάθῃ. Τὸν σκοπὸν
νὰ μὴ τῇ ὁμιλήσω οὔτε τὴν ἰδῶ
πρὶν ἐδικήν μου δύναμαι νὰ τὴν καλῶ,
ἀφῆνω. Σπεύδω...

ΝΑΘΑΝ

Μεῖνε. Ποῦ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ποῦ; Εἰς αὐτήν.

Νὰ ἰδῶ θέλω ἂν τῆς κόρης ἡ ψυχὴ
ἀνδρὸς δύναμιν ἔχῃ, καὶ ἀπόφασιν
αὐτῆς ἀξίαν νὰ συλλάβῃ δύναται.

ΝΑΘΑΝ

Τὴν ποίαν;



ΝΑΪΤΗΣ

Σὲ νὰ παύσῃ καὶ τὸν ἀδελφὸν
λογιζομένη...

ΝΑΘΑΝ

Καί ;...

ΝΑΪΤΗΣ

Νὰ ἔλθῃ μετ' ἐμοῦ. —
Καὶ Μουσουλμάνου ἐὰν πρόκειται γυνὴ
νὰ γίνη.

ΝΑΘΑΝ

Μεῖνε. Δὲν εὐρίσκεται ἐντός.
Εἰς τῆς Σιττᾶς ἐπῆγεν, εἰς τῆς ἀδελφῆς
τοῦ Σαλαδίνου.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἄπό πότε; Διατί;

ΝΑΘΑΝ

Ἄν θέλῃς δὲ συγχρόνως καὶ τὸν ἀδελφὸν
ἐκεῖ νὰ εὕρῃς, ἀκολούθει με.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς; πῶς;
Τὸν ἀδελφὸν τῆς Ῥέχας, ἢ τὸν τῆς Σιττᾶς;

ΝΑΘΑΝ

Αἶ! Ἴσως ἀμφοτέρους. Ἄλλ' ἐλθὲ ἐλθέ.
Παρακαλῶ, ἱππότα, ἀκολούθει με.
(Ἐξέρχεται ὁδηγῶν αὐτόν.)

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

(Τὸ χαρέμιον τῆς Σιττᾶς.)

ΣΙΤΤΑ καὶ ΡΕΧΑ, συνδιαλεγόμεναι.

ΣΙΤΤΑ

Γλυκεῖα κόρη, πόσῃν μ' ἔδωκας χαράν.

Ἄλλ' ἄφες τὴν δειλίαν· μὴ στενοχωροῦ.

Ἔσο παιδρά. Ὀμίλει. Ἐμπιστεύου μοι.

ΡΕΧΑ

Ἡγεμονίς...

ΣΙΤΤΑ

Μὴ τίτλους. Κάλει με Σιττάν, —
φίλην σου, — ἀδελφήν σου, — ἡ μητέρα σου
μικράν. — Νὰ εἶμαι σχεδὸν ἦτον δυνατόν. —
Τοσοῦτον νέα! κ' εὐσεβής! καὶ φρόνιμος!
ὦ! πόσα δὲν ἠξεύρεις, δὲν ἀνέγνωσας!

ΡΕΧΑ

Ν' ἀνέγνωσα; — Χλευάζεις τὴν μικράν, Σιττά,
τὴν ἀμαθῆ σου ἀδελφήν. Δὲν ἔμαθα
σχεδὸν ν' ἀναγινώσκω.

ΣΙΤΤΑ

Ἄ! πῶς ψεύδεσαι!

ΡΕΧΑ

Ὀλίγον τοῦ πατρός μου μόνον τὴν γραφήν.
Περὶ βιβλίων πῶς λαλεῖς ἐνόμιζον.

ΣΙΤΤΑ

ὦ! ναὶ, περὶ βιβλίων.

ΡΕΧΑ

Μ' εἶναι δύσκολον
ν' ἀναγινώσκω εἰς βιβλία.

ΣΙΤΤΑ

Ὀμιλεῖς

σπουδαίως;

ΡΕΧΑ

Ναὶ, σπουδαίως λέγω. Τὴν ψυχράν
σοφίαν τῶν βιβλίων, ἣν χαράττουσι



νεκρά σημεῖα εἰς τὰς κεφαλὰς ἡμῶν,
ὀλίγον ὁ πατήρ μου ἀγαπᾷ.

ΣΙΤΤΑ

Οὐαί !

τί λέγεις ; — Ὅμως καὶ διόλου ἄδικον
δὲν ἔχει ! — Ὅσα δὲ ἤξεύρεις ;...

ΡΕΧΑ

Ἔμαθον

ἀπὸ τοῦ στόματός του. Κ' ἔτι δύναμαι
ἐπὶ τῶν πλείστων νὰ σ' εἰπῶ πῶς, πότε, ποῦ,
καὶ διὰ ποῖον λόγον τὰ ἐδίδαξεν.

ΣΙΤΤΑ

Οὕτως ἀναμφιβόλως καλὴτέρ' αὐτῶν
εἶν' ἢ ἀλληλουχία, καὶ διδάσκεται
ἡ ψυχὴ πᾶσα ἐνταῦθα.

ΡΕΧΑ

Καὶ ἡ Σιττά

ὀλίγιστα βεβαίως θεν' ἀνέγνωσεν,
ἢ τίποτε.

ΣΙΤΤΑ

Πῶς τοῦτο ; — Δὲν καυχῶμαι μὲν
ἐπὶ τῷ ἐναντίῳ· ὅμως ἤθελον
τὸν λόγον σου νὰ μάθω· τίς ὁ λόγος σου.

ΡΕΧΑ

Εἶναι τοσοῦτον ἄπλαστος, καὶ ἀφελής,
καὶ φυσική...

ΣΙΤΤΑ

Καὶ τότε ;

ΡΕΧΑ

Λέγει ὁ πατήρ



πῶς τὰ βιβλία οὕτω μᾶς ἀφήνουσι
σπανίως.

ΣΙΤΤΑ

Ὁ πατήρ σου, ὦ! τί ἄνθρωπος
πρέπει νὰ εἶναι!

ΡΕΧΑ

Ναί, δὲν εἶναι ἀληθές;

ΣΙΤΤΑ

Πάντοτε καὶ εἰς πάντα βάλλ' εἰς τὸν σκοπόν!

ΡΕΧΑ

Ναί, ναί!—Καὶ ὅμως τοῦτον τὸν πατέρα μου...

ΣΙΤΤΑ

Φιλτάτη μου, τί ἔχεις;

ΡΕΧΑ

Τὸν πατέρα μου
τοῦτον...

ΣΙΤΤΑ

Θεέ μου, κλαίεις!

ΡΕΧΑ

Τὸν πατέρα μου
αὐτόν... Ἄ! πρέπει νὰ λυθῇ ἡ σιωπή!
Ἄέρ', ἀέρα θέλει ἡ καρδιά μου...

(Ῥίπτεται δακρυῖνος εἰς τοὺς πόδας της.)

ΣΙΤΤΑ

Τί σοὶ συμβαίνει; Ῥέχα!

ΡΕΧΑ

Τὸν πατέρα μου
νὰ στερηθῶ θὰ πρέπη!

ΣΙΤΤΑ

Νὰ τὸν στερηθῇς;
Αὐτόν;—Ποτέ.—Ἀνάστα!—Ἔσο ἡσυχος!

ΡΕΧΑ

Ματαίως ἀδελφή μου δὲν προσέφερες
καὶ φίλη μου νὰ εἶσαι.

ΣΙΤΤΑ

Τὸ προσέφερα,
καὶ εἶμαι! Ἄλλ' ἐγείρου. Εἰς βοήθειαν
θὰ πρέπει ἄλλως νὰ καλέσω.

ΡΕΧΑ (Συνελθοῦσα ἐγείρεται.)

Σύγγνωθι!

ὦ, σύγγνωθι! Ἐκ λύπης ἐλησμόνησα
τίς εἶσαι. Οὔτε στεναγμοὶ πρὸ τῆς Σιττᾶς,
οὔδ' ἀπελπισίας ὠφελοῦν κραυγαί.

Ἡ ψυχρὰ μόνον φρόνησις, ἡ ἥρεμος,
δύναμιν ἔχει ἐπ' αὐτῆς κ' ἐπιρροήν.

Ὁ ἐν ὀνόματί της ὀμιλῶν, νικᾷ.

ΣΙΤΤΑ

Λοιπόν;

ΡΕΧΑ

Μὴ ἐπιτρέπης, φίλη, ἀδελφή,
μὴ ἐπιτρέπης νὰ μοὶ ἐπιβάλωσιν
ἄλλον πατέρα.

ΣΙΤΤΑ

Νὰ σοὶ ἐπιβάλῃ; Τίς;
Τίς δύναται νὰ θέλῃ; Τίς, φιλτάτη μου;

ΡΕΧΑ

Τίς; Ἡ καλή μου, ἡ κακὴ Δαίτα μου,
αὕτῃ νὰ θέλῃ δύναται, — νὰ δυνηθῇ
θέλει. — Δὲν τὴν γνωρίζεις ἴσως τὴν καλὴν
κακὴν Δαίταν. — Ὁ Θεὸς νὰ συγχωρῇ —
νὰ τὴν ἀμείβῃ ὁ Θεός! Τόσον καλὸν, —
κακὸν τοσοῦτον μ' ἔκαμε!



ΣΙΤΤΑ

Εἰς σὲ κακόν;

Καλὸν ὀλίγον πρέπει τότε εἰς αὐτὴν
νὰ ἐνυπάρχη;

ΡΕΧΑ

Ὅχι, ὦ! πολὺ, πολὺ!

ΣΙΤΤΑ

Καὶ ποία εἶναι;

ΡΕΧΑ

Εἶναί τις Χριστιανή.

Μ' ἐπεμελήθη παιδιόθεν. ὦ! καὶ πῶς
μ' ἐπεμελήθη! — Δὲν ἤξεύρεις. — Τῆς μητρὸς
τὴν ἀπουσίαν δὲν ἤσθάνθη δι' αὐτήν.
Νὰ τῇ τὸ ἀποδώσῃ ὁ Θεός. — Ἀλλὰ
καὶ πόσον μ' ἐτυράννει, μ' ἐβασάνιζε!

ΣΙΤΤΑ

Πῶς; Διατί;

ΡΕΧΑ

Σοὶ εἶπα πῶς Χριστιανὴ
εἶναι, — καὶ ἐξ ἀγάπης μ' ἐβασάνιζεν.
Εἶν' ἐξ ἐκείνων ὅσοι ὀνειρεύονται
ὅτι τὴν μόνην καὶ ἀληθινὴν ὁδὸν
πρὸς τὸν Θεὸν γνωρίζουν.

ΣΙΤΤΑ

Τώρα ἐννοῶ.

ΡΕΧΑ

Κ' ἐπείγονται, ἐάν τις παρεκτρέπῃται
ἐκ τῆς ὁδοῦ, ὀπίσω νὰ τὸν φέρωσι.
Καὶ οὐδὲ ἄλλως δύνανται. Ἄν ἀληθὲς
πῶς αὕτη μόνη ἢ εὐθεΐα εἶν' ὁδός,
ἀδιαφόρως φίλους πῶς ν' ἀφήνωσιν
εἰς ἄλλην νὰ πλανῶνται, — εἰς τὴν φέρουσιν



εἰς αἰωνίας ἀπωλείας ἄβυσσον ;
 Θὰ ἔπρεπε συγχρόνως τότε τὸν αὐτὸν
 καὶ ν' ἀγαπῶμεν καὶ ν' ἀποστρεφώμεθα.
 Λοιπὸν δὲν εἶναι τοῦτο ὃ μ' ἐβίασεν
 ἐλέγχους ἤδη νὰ προφέρω κατ' αὐτῆς.
 Τοὺς στεναγμούς της καὶ τὰς νουθεσίας της,
 τὰς προσευχάς της καὶ τὰς ἀπειλάς, πολὺν
 καιρὸν ἀκόμη θ' ἀνειχόμεν, ναὶ πολύν.
 Μ' ἔφερον εἰς ιδέας καλὰς πάντοτε
 καὶ ὠφελίμους.— Τίς δὲν κολακεύεται,
 ὅσάκις βλέπει ὅτι οἷος δῆποτε
 τὸν ἀγαπᾷ τοσοῦτον, ὥστε οὐδαμῶς
 νὰ ὑπομείνῃ τὴν ιδεάν ὅναται
 νὰ χωρισθῶσιν εἰς αἰωνιότητα;

Τῷ ὄντι.

Ὑπερβαίνει πλὴν πᾶν ὄριον
 αὐτῇ, καὶ οὐδὲ σκέψις, οὐδ' ὑπομονὴ
 ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο.

ΣΙΤΤΑ

Πρὸς τὸ ποῖον ἐννοεῖς ;

ΡΕΧΑ

Πρὸς ὅ,τι δῆθεν τώρα μ' ἀνεκάλυψε.

ΣΙΤΤΑ

Πῶς; Τώρα τινὰ σ' εἶπεν ἀνακάλυψιν ;

ΡΕΧΑ

Ναὶ, τώρα ! Ὅτε διηρχόμεθα ἐμπρὸς
 ναοῦ ἡρειπωμένου χριστιανικοῦ,
 ἐστάθη αἴφνης, κ' ἦτον ὡς παλαίουςα

πρὸς ἑαυτήν· καὶ βλέμμα ἔρριπτεν ὑγρὸν
πρὸς οὐρανὸν, καὶ πάλιν πρὸς ἐμέ. «Ἐλθέ,
μοὶ εἶπε τέλος· διὰ τούτου τοῦ ναοῦ
εἶν' ἡ ὁδὸς μας ἡ εὐθεΐα.» — Προχωρεῖ
καὶ ἔπομαι· πλανᾶται δὲ περίφοβος
ὁ ὀφθαλμός μου εἰς τὰ κλονιζόμενα
ἐρείπια. Ἐκ νέου ἵσταται, κ' ἐμπρὸς
εὐρίσκομαι βαθμίδων καταρρέουσων
βωμοῦ συντετριμμένου. Τί ἡσθάνθην, ὡς
συστρέφουσα τὰς χεῖρας, μετα φλογερῶν
δακρύων, καὶ πεσοῦσα εἰς τοὺς πόδας μου;...

ΣΙΤΤΑ

Κόρη, φιλτάτη κόρη!...

ΡΕΧΑ

Εἰς τὸ ὄνομα
τῆς τρισαγίας, ἣτις τόσων προσευχᾶς
ἐδέχετο, καὶ ἣτις τόσα θαύματα
ἐνήργει, ἐκ καρδίας μὲ ἰκέτευε, —
μ' ἰκέτευε, τὸ βλέμμα ὅλον ἔλεος, —
πρὸς ἑμαυτήν νὰ ἔχω οἶκτον, — καὶ αὐτὴν
νὰ συγχωρήσω, ὡς καθήκον ἔχουσιν
νὰ μοὶ ἀποκαλύψῃ τί δικαίωμα
ἐπ' ἐμοῦ, εἶπεν, ἔχ' ἡ ἐκκλησία της.

ΣΙΤΤΑ

(ὦ τὴν ἀθλίαν! Τὸ ὑπώπτευον!)

ΡΕΧΑ

Γονεῖς

χριστιανοὺς πῶς εἶχον· πῶς μ' ἐβάπτισαν·
πῶς τοῦ Ναθάν δὲν εἶμαι κόρη· ὁ Ναθάν
πατήρ μου πῶς δὲν εἶναι! — ὦ Θεέ, Θεέ!



Σιττά, πατήρ μου πῶς δὲν εἶναι! — ὦ Σιττά!
Προσπίπτω σοι καὶ πάλιν...

ΣΙΤΤΑ

Ῥέχα, μὴ, ὦ! μὴ.
Ὁ ἀδελφός μου ἔρχεται. — Ἐγέρθητι.

ΣΚΗΝΗ Ζ'

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ. ΣΙΤΤΑ. ΡΕΧΑ

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σιττά, τί τρέχει;

ΣΙΤΤΑ

Εἰν' ἔξω φρενῶν! Θεέ!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τίς εἶναι;

ΣΙΤΤΑ

Τὸ ἠξεύρεις...

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τοῦ Ναθάν ἡμῶν
ἡ κόρη; Καὶ τί ἔχει;

ΣΙΤΤΑ

Σύνελθε λοιπὸν,
παιδίον! — Ὁ Σουλτάνος...

ΡΕΧΑ

(συρθεῖσα ἐπὶ τῶν γονάτων μέχρι τῶν ποδῶν τοῦ Σαλαδίνου,
τὴν κεφαλὴν εἰς τὴν γῆν κεκλιμένην.)

Δὲν ἐγείρομαι.

Δὲν θέλω τοῦ Σουλτάνου πρὶν τὸ πρόσωπον
ἐνατενίσει, τῆς δικαιοσύνης πρὶν
τῆς αἰωνίας, καὶ τῆς ἀγαθότητος



ἐπὶ τὸ μέτωπόν του, εἰς τὸ βλέμμα του,
δὲν θέλω νὰ θαυμάσω τὸ ἀπαύγασμα;...

ΣΙΤΤΑ

Ἐγείρου — ὦ! ἐγείρου!

ΡΕΧΑ

Πρὶν μ' ὑποσχεθῇ...

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Σοὶ ὑπεσχέθην... Ἔστω ὅ,τι δήποτε.
Ἐλθέ.

ΡΕΧΑ

Οὐδὲν εἶν' ἄλλο. Τὸν πατέρα μου
νὰ μοὶ ἀφήσουν, κ' εἰς αὐτὸν ἐμέ. — Ἐγὼ
ἀκόμη δὲν ἤξεύρω τίς ὁ ἀπαιτῶν
πατήρ μου ὅτι εἶναι, ὁ δυνάμενος
ν' ἀπαιτῇ οὔτε νὰ τὸ μάθω θέλω. — Πῶς
τὸ αἷμα μόνον τὸν πατέρα καθιστᾷ;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Ἐγείρων αὐτήν.)

Ἐννοῶ τώρα. — Ποῖος τόσον ἀσπλαγχνος
τοιαῦτα εἰς τὸν νοῦν σου σοὶ ἐνέβαλεν; —
Ἄλλ' ἀποδεδειγμένον εἶναι; Βέβαιον;

ΡΕΧΑ

Πρέπει νὰ εἶναι. Ἡ Δαΐα ἔμαθεν
αὐτὸ, ὡς λέγει, παρὰ τῆς τροφοῦ μου.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Αἶ!

παρὰ τροφοῦ σου!

ΡΕΧΑ

Ἦτις ἀποθνήσκουσα
ἐνόμισε καθῆκον νὰ τῇ τὸ εἰπῇ.



ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Θνήσκουσα ; — "Οχι ἤδη καὶ χρονόληρος ; —
Καὶ ἀληθὲς ἂν εἶναι ! — Τὸν πατέρα, ναὶ,
δὲν καθιστᾷ τὸ αἷμα· μόλις καθιστᾷ
τοῦ ζώου τὸν πατέρα· μόλις χορηγεῖ
δίκαιον πρῶτον, ὅπως ἀποκτήσῃ τις
καὶ τ' ὄνομα. — "Ω ! θάρρει ! — Καὶ ἡξεύρεις τί ;
Ἐὰν φιλονεικῶσι δύο διὰ σέ
πατέρες, ἄφες καὶ τοὺς δύο, κ' ἐκλεξον,
ἐκλεξον ἄλλον τρίτον. Ἐκλεξον ἐμέ !

ΣΙΤΤΑ

"Ω ! Τοῦτο πράξον !

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Διὰ σέ καλὸς πατήρ,
καλὸς πατήρ θὰ εἶμαι. — Πλὴν μ' ἐπέρχεται
ιδέα καλὴτέρα. — Πῶς χρειαζέσαι
πατέρας ; Οἱ πατέρες ἀποθνήσκουσι.
Δὲν εἶναι ἄρα δυνατὸν νὰ εὕρωμεν
τινὰ, νὰ ζήσῃ συναινοῦντα μεθ' ἡμῶν ;
Κάνένα δὲν γνωρίζεις ;

ΣΙΤΤΑ

Νὰ ἐρυθριᾷ

μὴ τὴν βιάζῃς.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τοῦτον εἶχον τὸν σκοπόν.
Καλλύνει καὶ ἀσχήμους τὸ ἐρύθημα·
δὲν θὰ καλλύνη διπλασίως τὰς καλὰς ; —
Ἐκάλεσα ἐνταῦθα τὸν πατέρα σου,
τὸν Ναθάν, κ' ἔτι ἓνα — ἓνα πλὴν αὐτοῦ.
Ἐννοεῖς ποῖον ; — Μ' ἐπιτρέπεις, ὦ Σιττά ;

ΣΙΤΤΑ

Ἀδελφέ!

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅμως, φίλη κόρη, προσδοκῶ
πῶς θὰ ἐρυθριάσης, πολὺ μάλιστα,
ὅταν ἐκεῖνος θὰ φανῇ.

ΡΕΧΑ

Ἐκεῖνος; τίς;

Καὶ νὰ ἐρυθριάσω;...

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὑποκρίτρια!

Ὁχρίασον, ἂν θέλῃς! — Ὅπως θέλεις, ἢ
ἤμπορεῖς.

(Δούλη εἰσέρχεται, καὶ προσέρχεται τῇ Σιττᾷ).

Ἦδη δὲν μᾶς ἤλθον;

ΣΙΤΤΑ (τῇ δούλῃ)

Ναί.

Ἄφες νὰ ἔλθουν. — Αὐτοὶ εἶναι, ἀδελφέ.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

ΝΑΘΑΝ, ὁ ΝΑΪΤΗΣ καὶ οἱ ΑΝΩΤΕΡΟΙ.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

ὦ! ἀγαθοὶ μου φίλοι! — Πρὸ παντός, Ναθάν,
νὰ σ' ἀναγγείλω πρέπει πῶς τὰ χρήματα
εἶν' ἅμα θέλεις νὰ τὰ λάβῃς, ἔτοιμα...

ΝΑΘΑΝ

Σουλτάνε!...

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Τώρα εἶμαι πρόθυμος κ' ἐγὼ
νὰ σὲ ὑπηρετήσω.



ΝΑΘΑΝ

ὦ Σουλτάνε !...

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ναί,

ἡ χρυσοφόρος συνοδία ἔφθασε.

Πλούσιος εἶμαι ὥς δὲν ἤμην πρὸ πολλοῦ. —

Ἐλθέ, εἰπέ μοι τώρα τί χρειάζεσαι

πρὸς κἀνὲν μέγα ἐπιχείρημα ! Κ' εἰς σᾶς,

κ' εἰς τᾶς πολλάκις τοὺς ἐμπόρους, ναί, κ' εἰς σᾶς

τὰ μετρητὰ δὲν εἶναι περιττὰ ποτέ.

ΝΑΘΑΝ

Διατί ταῦτα τὰ μικρολογήματα

πρὸ παντὸς ἄλλου ; Ἐκεῖ βλέπω ὀφθαλμοὺς

δεδακρυμένους, ὧν ἡ ἀποξήρανσις

μ' ἐνδιαφέρει πολὺ μᾶλλον.

(Ἔρχεται πρὸς τὴν Ῥέχαν.)

Ἐκλαυσας ;

Τί ἔχεις ; Εἶσαι πάντοτε ἡ κόρη μου ;

ΡΕΧΑ

ὦ πάτερ !

ΝΑΘΑΝ

Τέκνον, ἐννοούμεθα. Ἄρκεϊ !

Ἔσο παιδρά ! Ἄν μόνον ἡ καρδιά σου

εἴν' ἐδική σου πάντοτε· ἀπώλεια

αὐτὴν ἀνίσως ἄλλη τις δὲν ἀπειλῇ,

δὲν θ' ἀπολέσης τὸν πατέρα.

ΡΕΧΑ

Ἄλλη τίς ;

καὶ μμία.



ΝΑΪΤΗΣ

ὦ ! κάμμία ! Ἦμην τὸ λοιπὸν
ἡπατημένος. Ὅ,τι δὲν φοβεῖται τις
μὴ ἀπολέσῃ, δὲν ἐπίστευσε ποτὲ
πῶς εἶχεν, οὔτε καὶ τὸ ἐπεθύμησε.
Καλόν ! καλόν ! Ἀλλάσσει τοῦτο, ὦ Ναθάν,
τὰ πάντα. Σαλαδῖνε, ὡς διέταξας
ἤλθομεν· ὁμως δὲν σ' ἐπληροφόρησα
ὀρθῶς. Τὰς προσπαθείας παῦσον τοῦ λοιποῦ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τί ἀποτόμως πάλιν, νέε ! — Ἀπαιτεῖς
πρὸ τῶν ποδῶν σου πάντα ; τὰς θελήσεις σου
εἰς ἓν σου νεῦμα πάντες νὰ μαντεύωσιν ;

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀλλ' εἶδες, ὦ Σουλτάνε, ἀλλὰ ἤκουσας.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τῷ ὄντι ! — Κρίμα ἔτι βεβαιότερος
δὲν ἦσο τῶν πραγμάτων !

ΝΑΪΤΗΣ

Τώρα ἔγινα.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅ ἐπ' εὐεργεσίᾳ ἐγκαυχώμενος
ὀπίσω τὴν λαμβάνει. Ὅ,τι ἔσωσας
δὲν ἔγεινεν ἐκ τούτου κτῆμά σου εὐθύς.
Ἄλλως θὰ ἦτον ὁ ληστής ὁ εἰς τὸ πῦρ
τὴν λείαν του ἀρπάζων, ἥρως, οἶος σύ !
(Προχωρεῖ πρὸς τὴν Ῥέχαν, ἵνα τὴν φέρῃ πρὸς τὸν Ναίτην).
Ἐλθὲ, ὠραία κόρη. Πρόσελθε. Αὐτὸν
μὴ συνερίζου. Ἄν δὲν ἦν τὸ ἡθὸς του
ὁποῖον εἶναι, ἦττον ὑπερήφανος,

ἦττον θερμὸς ἂν ἦτον, δὲν θὰ σ' ἔσωζε.
 Συμφήφισον τὰ δύω· καὶ καταίσχυνον
 αὐτὸν, ποιοῦσα ὅ,τι οὗτος ἔπρεπε.
 Τὸν ἔρωτά σου κήρυξον· προσφέρθητι.
 Καὶ ἂν σὲ ἀπορρίψῃ, ἂν δὲν συνιδῇ
 πῶς ἀσυγκρίτως δι' αὐτοῦ τοῦ βήματος
 ὑπὲρ ἐκείνου ἔπραξας πλειότερα
 παρ' ὃ ἐκεῖνος ὑπὲρ σοῦ, — Τί ἔπραξεν ;
 Ὅλίγον ἐκαπνίσθη. Τὸ κατέρθωμα ! —
 οὐδὲν τοῦ ἀδελφοῦ μου ἔχει, τοῦ Ἀσσάδ.
 Τὴν προσωπίδα, ὅχι τὴν καρδίαν του
 φέρει. Ἐλθέ, φιλτάτη...

ΣΙΤΤΑ

Φίλη, ὕπαγε.

Ἐξαγοράζεις τὴν εὐγνωμοσύνην σου
 μόλις, καὶ οὔτε.

ΝΑΘΑΝ

Στῆθι, Σαλαδίν· καὶ σὺ
 στῆθι, Σιττά.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Σύ ;

ΝΑΘΑΝ

Ἔχει λόγον νὰ εἰπῇ
 ἐδῶ καὶ ἄλλος.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τίς ἀρνεῖται ; Ἐθρεψας
 αὐτήν, Ναθάν, καὶ ψῆφον ἔχεις φυσικῶς.
 Τὴν πρώτην, ἐὰν θέλῃς. Βλέπεις πῶς καλῶς
 τὰ πράγματα γνωρίζω.



ΝΑΘΑΝ

Ὅχι ἐντελῶς.

Δὲν εἶμ' ἐγώ. Εἶν' ἄλλος δν αἰνίττομαι.
Εἶν' ἄλλος, πολὺ ἄλλος· καὶ τὸν Σαλαδὶν
παρακαλῶ καὶ αὐτὸν ν' ἀκούσῃ.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ τίς;

ΝΑΘΑΝ

Ὁ ἀδελφός της.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Πῶς; τῆς Ρέχας; Ἀδελφός της;

ΝΑΘΑΝ

Ναί.

ΡΕΧΑ

Ὁ ἀδελφός μου; Λοιπὸν ἔχω ἀδελφόν;

ΝΑΪΤΗΣ (Ὡς ἐξεγειρόμενος ἐξ ἀγρίων καὶ βωδῶν σκέψεων).

Ποῦ; ποῦ δὲ εἶναι, ποῦ αὐτὸς ὁ ἀδελφός;
Ἐδὼ νὰ εἶναι ἔμελλεν.

ΝΑΘΑΝ

Ὑπομονήν!

ΝΑΪΤΗΣ (Πικρότατα).

Ἐπιβληθεὶς πατήρ της, τί καὶ ἀδελφὸν
ἐὰν τῇ ἐπιβάλλῃ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Τοῦτο ἔλειπε!

Χριστιανέ, τὰ χεῖλη τοῦ Ἀσσὰδ ποτὲ
ὑπόνοια τοιαύτη, τόσον ταπεινὴ,
δὲν ἤθελεν ἐκφύγει. Οὕτω πρόβαινε!

ΝΑΘΑΝ

Συγχώρητόν τον, ὡς κ' ἐγὼ τὸν συγχωρῶ.
Τίς οἶδεν, εἰς ὁμοίαν θέσιν, κ' εἰς αὐτὴν



τὴν ἡλικίαν, πῶς θὰ ἐσκεπτόμεθα ;
 (Φιλοφρόνως εἰς αὐτὸν προσερχόμενος).
 Ναὶ, ὦ ἱππότα ! Εἶναι τοῦτο φυσικόν·
 Ἡ δυσπιστία τὴν ὑπόνοιαν γεννᾷ.
 Ἐὰν ἀμέσως κατ' ἀρχὰς μ' εἶχες εἰπεῖ
 τὸ ἀληθές σου ὄνομα...

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς ;

ΝΑΘΑΝ

Στάουφεν

δὲν εἶσαι.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τί εἶμαι ;

ΝΑΘΑΝ

Κούρδ ἐκ Στάουφεν

δὲν εἶναι τ' ὄνομά σου.

ΝΑΪΤΗΣ.

Εἶναι τί λοιπόν ;

ΝΑΘΑΝ

Λέων Φιλνέκ.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί εἶπας ;

ΝΑΘΑΝ

Ἄ ! Ἐκπλήττεσαι.

ΝΑΪΤΗΣ

Εὐλόγως. Τίς τὸ λέγει ;

ΝΑΘΑΝ

Τίς ; Ἐγὼ, πολλὰ
 καὶ ἄλλα ἔχων νὰ σ' εἰπῶ. Ψευδόμενον
 πλὴν δὲν σέ λέγω.



ΝΑΪΤΗΣ.

Ὁχι;

ΝΑΘΑΝ

Εἶναι δυνατόν

νὰ σοὶ ἀνήκει καὶ ἐκεῖνο τ' ὄνομα.

ΝΑΪΤΗΣ

Καθὼς νομίζω. — (Θείαν εἶχεν ἔμπνευσιν
νὰ ὁμιλήσῃ οὕτω).

ΝΑΘΑΝ

Ἐπειδὴ ἡ μήτηρ σου

ἐκ Στάουφεν ἐκείνη ἦτον. — Θεῖός σου,

ὁ ἀδελφός της ἦτον, ὅστις σ' ἔλαβεν,

ὕπὸ τὴν μέριμνάν του καὶ σ' ἀνέθρεψεν

ὁπότε οἱ γονεῖς σου ἀποφεύγοντες

τῆς Γερμανίας οὐρανὸν τὸν ἀκραῖ,

εἰς Παλαιστίνην πάλιν ἐπ' ἀνέκαμψαν.

Ἐκεῖνος ἐκαλεῖτο Κούρδ ἐκ Στάουφεν.

Πιθανὸν εἶναι νὰ σὲ υἱοθέτησεν.

Ἦλθες ἐνταῦθα μετ' ἐκείνου πρὸ πολλοῦ ;

καὶ ζῇ ἀκόμῃ ;

ΝΑΪΤΗΣ

Τί, Ναθάν, τί νὰ εἰπῶ ;

Ναί, οὕτως ἔχει. Ἄλλ' αὐτὸς ἀπέθανεν·

Ἐγὼ δὲ ἦλθον ὅτ' ἐσχάτη ἔφθασε

τοῦ ἡμετέρου τάγματος ἀποστολή.

Τί ταῦτα πρὸς τῆς Ῥέχας πλὴν τὸν ἀδελφόν ;

ΝΑΘΑΝ

Ὁ δὲ πατήρ σου...

ΝΑΪΤΗΣ

Λέγεις τὸν ἐγνώρισας ;

ΝΑΘΑΝ

Φίλος μου ἦτον.



ΝΑΪΤΗΣ

Ἦτον φίλος σου, Ναθάν!

Δυνατὸν εἶναι;

ΝΑΘΑΝ

Ἦτον· καὶ ἐλέγετο
Βόλφ ἐκ Φιλνέκ. Δὲν ἦτον ὅμως Γερμανός.

ΝΑΪΤΗΣ

Καὶ τοῦτο τὸ γνωρίζεις;

ΝΑΘΑΝ

Ἦτον Γερμανὶς
ἡ σύζυγός του, καὶ τὴν ἠκολούθησεν
ἐπὶ μικρὸν εἰς Γερμανίαν.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! ἀρκεῖ,
ἀρκεῖ· σὲ ἱκετεύω. — Ἄλλ' ὁ ἀδελφός,
ὁ ἀδελφὸς τῆς Ρέχας;

ΝΑΘΑΝ

Εἶσαι σύ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐγώ;

Ἐγὼ ὁ ἀδελφός της;

ΡΕΧΑ

Ἀδελφός μου;

ΣΙΤΤΑ

Ἀδελφοί!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἀδελφοὶ εἶναι!

ΡΕΧΑ (Διευθύνεται πρὸς τὸν Ναΐτην)

Ἀδελφέ μου!



ΝΑΪΤΗΣ (ὀπισθοδρομῶν)

Ἀδελφός!

ΡΕΧΑ (Ἰσταται, καὶ στρέφεται πρὸς τὸν Ναθάν)

Οὐδέν, οὐδέν ἤξεύρει ἡ καρδία του!

Ἀπαταιῶνες εἴμεθα! Θεέ! Θεέ!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (τῷ Ναίτῃ).

Ἀπαταιῶνες! Φρονεῖς τοῦτο; Δύνασαι
νὰ τὸ φρονῆς; Σὺ εἶσαι, σὺ, ἀπαταιῶν,
διότι ὅλα εἶναι ψεύδη ἐπὶ σοῦ,
πρόσωπον, βῆμα καὶ φωνή σου! — Σὸν οὐδέν!
Ἔχεις τοιαύτην ἀδελφὴν, κ' ἐνίστασαι
νὰ τὴν ἀναγνωρίσης, ἄνθρωπε;

ΝΑΪΤΗΣ (προσερχόμενος ἐν ταπεινώσει),

ὦ! μὴ

τὴν ἐκπληξίν μου παρεξήγει. Εἰς στιγμὴν
ποτέ, δὲν εἶδες τὸν Ἀσσάδ σου ὡς αὐτήν.

Μὴ παρεξήγει εἰς αὐτὴν αὐτὸν κ' ἐμέ.

(Σπεύδει πρὸς τὸν Ναθάν).

Δι' ἐκατέρας τῆς χειρὸς μοὶ ἀφαιρεῖς,
Ναθάν καὶ μοὶ χαρίζεις. — ὦ! τὸ δῶρον σου
εἶν' ἀπειράκισ τὸ βαρυτιμότερον!

(Ῥίπτεται εἰς τῆς Ῥέχας τὸν τράχηλον).

ὦ ἀδελφὴ μου, ἀδελφὴ!

ΝΑΘΑΝ

Βλάνδα Φιλνέκ.

ΝΑΪΤΗΣ

ὦ! Βλάνδα! Βλάνδα! — Ὁχι δὲ ἡ Ῥέχα σου;
Θεέ! Τὴν ἀποβάλλεις! Τῇ ἀπέδωκας
τὸ χριστιανικὸν τῆς πάλιν ὄνομα!
Τὴν ἀποβάλλεις δι' ἐμέ! — Ναθάν, Ναθάν!
Ἐκείνη πρέπει νὰ πληρώσῃ δι' ἐμέ;



ΝΑΘΑΝ

Καὶ τί ; — ὦ τέκνα, τέκνα μου ἀγαπητά ! —
Δὲν εἶν' ἐπίσης τέκνον μου ὁ ἀδελφός
τῆς θυγατρὸς μου ; — Ἐὰν θέλῃ ;

(Ἐνῶς τὰ ἐναγκαλίζεται, πλησιάζει ὁ Σαλαδῖνος
ἀνησύχως τὴν ἀδελφήν του).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ἀδελφή,

τί λέγεις ;

ΣΙΤΤΑ

Συγκινοῦμαι.

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Φρίττω δὲ σχεδὸν
ἐγὼ, προβλέπων ἄμετρον συγκίνησιν.

Παρασκευάσθητ' εἰς αὐτὴν ὡς δύνασαι.

ΣΙΤΤΑ

Πῶς ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ναθάν, μίαν, μίαν λέξιν νὰ σ' εἰπῶ.

(Ὁ Ναθάν προσέρχεται εἰς τὸν Σαλαδῖνον, καὶ ἀμφοτέρω
ὁμιλοῦσι ταπεινῇ τῇ φωνῇ, ἐν ᾗ ἡ Σιττά ἐκφράζει τὴν
συμπάθειαν αὐτῆς εἰς τὸν ἀδελφὸν καὶ τὴν ἀδελφήν).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Εἰπέ, Ναθάν, εἰπέ μοι· Δὲν μᾶς εἶπες ; ...

ΝΑΘΑΝ

Τί ;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ

Ὅτι δὲν ἦτον ὁ πατήρ της Γερμανός ;
ὅτι δὲν ἦτον Γερμανός ἐκ γενετῆς ;
Τί λοιπὸν ἦτον ; Ἡ καταγωγὴ του τίς ;



ΝΑΘΑΝ

Νὰ μοὶ τ' ὁμολογήσῃ δὲν ἠθέλησε
ποτέ. Ἐκ στόματός του οὐδὲν ἔμαθον.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Δὲν ἦτον Φράγκος; ἐκ τῶν δυτικῶν χωρῶν;

ΝΑΘΑΝ

Ὅτι δὲν ἦτον, τοῦτο δὲν τὸ ἔκρυπτεν.

Ἡ γλῶσσά του συνήθως ἦν ἡ Περσική.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ἡ Περσική! — Τί ἄλλο θέλω; — Εἶν' αὐτός!

Ἐκεῖνος ἦτον!

ΝΑΘΑΝ

Τίς;

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ

Ὁ ἀδελφός μου! Ναί!

Ναί! Ὁ Ἀσσάδ μου! Ναί, βεβαίως! Ναί, αὐτός!

ΝΑΘΑΝ

Ἀφ' οὗτου σοὶ ἐπῆλθεν εἰς τὸν ἴδιον, —
ἰδοῦ, ἐνταῦθα λάβε τὴν βεβαίωσιν.

(Τῷ δίδει τὴν Σύνοψιν).

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Ἀνοίγων αὐτὴν μεθ' ὀρμῆς).

Ἴδου, ὦ! ἡ γραφή του! Τὴν ἐγνώρισα!

ΝΑΘΑΝ

Αὐτοὶ ἀκόμῃ δὲν ἠξεύρουσιν τίποτε.

Εἰπέ, ν' ἀποφασίσῃς τί νὰ μάθωσι.

ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (φυλλολογήσας ἐν τούτοις τὴν σύνοψιν).

Τοῦ ἀδελφοῦ τὰ τέκνα, τοὺς ἀνεψιοὺς
δὲν θεν' ἀναγνωρίσω; — Τὰ παιδιά μου;

Νὰ σοὶ τ' ἀφήσω μὴ ἀναγνωρίζων τα;

(Μεγαλοφώνως).

Ἐκεῖνα εἶναι, εἶν' ἐκεῖνα, ὦ Σιστά!



Τοῦ ἀδελφοῦ μου τέκνα, τοῦ σοῦ ἀδελφοῦ.

(Ὑπάγει νὰ τὰ ἐναγκαλισθῇ).

ΣΙΤΤΑ (ἀκολουθοῦσα αὐτόν).

ὦ! τί ἀκούω! — Ἦτον ἄλλως δυνατόν;

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (πρὸς τὸν Ναίτην).

Τώρα ὀφείλεις, πείσμων, νὰ μὲ ἀγαπᾷς.

(Πρὸς τὴν Ῥέχαν).

Ἴδου πῶς εἶμαι ὅ,τι σοὶ ἐπρότεινα,
ἢ θέλεις ἢ δὲν θέλεις.

ΣΙΤΤΑ

ὦ! κ' ἐγώ! κ' ἐγώ!

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (ἐπιστρέφων πρὸς τὸν Ναίτην).

Υἱέ μου! ὦ Ἀσσὰδ μου! Τοῦ Ἀσσὰδ υἱέ!

ΝΑΪΤΗΣ

Ἐγὼ τοῦ αἵματος σου! — Καὶ τὰ ὄνειρα
δι' ὧν ἐτράφ' ἡ πρώτη νηπιότης μου —
λοιπὸν δὲν ἦσαν ὄνειρα!

(Πίπτει εἰς τοὺς πόδας τοῦ Σαλαδίνου).

ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ (ἀνεγείρων αὐτόν.)

Τὸν κακοῦργον! ὦ!

Ἐγνώριζέ τι, καὶ νὰ γίνω ἤθελε

φονεύς του νὰ μ' ἀρήσῃ! ὦ τον πονηρόν!

(Ἐνῷ πάντες ἀλλήλους ἐναγκαλίζονται, πίπτει ἡ αὐλαία).

ΤΕΛΟΣ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΤΕΛΛΟΣ

ΔΡΑΜΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΤΟΥ

ΑΘΗΝΩΝ

ΣΙΛΛΙΟΥ



«Ἐξίτ' ἔπειτ' ἀπάνευθε νεῦν, μετὰ δ' ἰὸν ἔρχεν.»(1)

(1) Σχ.μ. Ὑπὸ πρώτην τὴν ἐπιγραφὴν ἐδόθη, εἰς τὸν διαγωνισμὸν.



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



Εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ ἐπιτροπὴν, πρὶν αὕτη κηρύξῃ ὅτι, ἀκυροῦσα τὸ πρῶτον αὐτῆς πρόγραμμα καταργεῖ τὸν ἐπὶ τοῦ Τέλλου διαγωνισμόν, ἐπέμφθη ἐκ δευτέρου ἡ παροῦσα μετάφρασις, μετὰ προσημειώσεων ὧν ἀρκούμεθα δημοσιεύοντες τὸ μέρος τὸ ἀφορῶν τὰς ἐπικρίσεις τοῦ Κ. Εἰσηγητοῦ.

Κύριοι,

Ὁ εἰς ὑμᾶς ἀναφερόμενος ἐστὶν εἷς τῶν πρὸ διετίας εἰς τὸν ἀγῶνα ὑποβληθέντων, καὶ πέμψας τότε μετάφρασιν τοῦ Τέλλου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν: «*Ἐζετ' ἔπειτ' ἀπ' ἀνευθε ρηῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἔηκεν*».

Εἰς τὴν ἐμβριθῇ ἐκθεσιν τοῦ Κυρίου Εἰσηγητοῦ γίνεται ἐπιεικὴς μνεία τῆς μεταφράσεως ταύτης, καὶ τοῦ ἀποδοκιμασθείσης, καὶ προτρέπομαι νὰ μὴ ἀποστῶ τοῦ ἀγῶνος ἐξ ἀποθαρρύνσεως οὔτε ἐκ κότου πρὸς τοὺς κριτάς. Τὸ δεύτερον τοῦτο θὰ ᾔτον ἀσύγγνωστον, καὶ ἐναντίον εἰς τὴν θέσιν τοῦ οἰκειοθελῶς εἰς κρίσιν ὑποβαλλομένου. Δι' ὃ παρουσιάζομαι ἐκ δευτέρου, ἀναθεωρήσας τὴν μετάφρασιν, καὶ διορθώσας οὐχὶ μὲν ὅλα ὅσα μοι ὑπεδείχθησαν, δι' οὓς λόγους ἐκθέτω, ἀλλ' ὅσα αὐτὸς ἐνόμισα δεόμενα διορθώσεως. Ὅπως διευκολύνω δὲ τὴν κρίσιν, πέμπω ἐνταῦθα, ἀντὶ τοῦ ὅλου κειμένου, ὄντος ἤδη εἰς χεῖρας τῆς ἐπιτροπῆς, μόνας τὰς ἐπενεχθείσας διορθώσεις, σημειῶν αὐτάς κατὰ τοὺς ἀριθμοὺς τῶν στίχων τοῦ Γερμανικοῦ κειμένου, οἵτινες, ἂν δὲν ὑπάρχωσιν εἰς τὴν ἀνὰ χεῖρας ὑμῶν ἑκδοσιν, εὐκόλως δύνανται νὰ προσγραφῶσι διὰ χρωστῆρος.

Ἐν δὲ νομίζω δίκαιον νὰ παρατηρήσω ὑπὲρ πάντων τῶν ἀγωνισθησομένων κατὰ τὸν δεύτερον τοῦτον ἀγῶνα ὅτι ἡ ἐτησία προθεσμία αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ ἀρχηται οὐχὶ ἀπὸ τῆς

ἡμέρας καθ' ἣν ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις [«ἀπὸ σήμερον»], διότι οἱ μὴ παρευρεθέντες εἰς τὴν ἀνάγνωσιν δὲν ἐγνώριζον, ἢ πρέπει νὰ ὑποτεθῶσι μὴ γνωρίζοντες τί ὠρίσθη ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ, ὡς ὀρθῶς γίνεται διὰ πάσας τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ ἐνδιαφερόμενος εἶναι δυνατὸν νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς ἀποφάσεως, εἰς τὴν περίστασιν ἄρα ταύτην, ἓνα μῆνα μετὰ τὴν δημοσίευσιν. Ἄλλὰ δι' ἐμαυτὸν δὲν ἐπιμένω, ἀφ' οὗ ἐμπροθέσμως παρουσιάζομαι.

Ἀρχόμενος δ' ἀπὸ τῶν Λυρικῶν, ζητῶ τὴν ἄδειαν νὰ συνηγορήσω ὡς πρὸς αὐτὰ οὐ μόνον ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τῶν ἀνταγωνιστῶν μου, νομίζων ὅτι ἡ κατὰ ῥυθμὸν, κατ' ἐννοιαν, καθ' ὁμοιοκαταληξίαν καὶ ἐνταυτῷ κατὰ λέξιν μετάφρασις στίχων οὕτω μικρῶν ἐστὶ κατόρθωμα οὐδενὶ ἐφικτὸν, καὶ ὅτι ἐπιεικεστέρως ἀρμύζει κρίσις ὡς πρὸς τὰ ἄσμάτια ταῦτα, ἂν διετηρήθῃ ὁ ῥυθμὸς, ἡ γενικὴ ἐννοια, καὶ τις χρωματισμὸς μὴ τοῦ πρωτοτύπου ἐντελῶς μακρυνόμενος.

Ὡς δὲ πρὸς τοὺς Τριμέτρους, δὲν δύναμαι νὰ κύψω εἰς τὴν κρίσιν ὅτι ἐν τῇ μεταφράσει μου «οὐχὶ εὐάριθμοι εἰσὶν οἱ ἄρῥυθμοι στίχοι,» δι´σχυριζόμενος ἐξ ἐναντίας ὅτι οὐτε εἰς ὑπάρχει μὴ ἔχων ἀρτίους τοὺς ἐξ πόδας του, καὶ τὴν τομὴν του τὴν πενθημιμερῇ ἢ ἐφθημιμερῇ, καὶ παρακαλῶν, ἂν ὑπάρχη, νὰ μοὶ δειχθῇ. Μόνον μίαν, οὐχὶ ἀρῥυθμίαν, ἢ μετρικὸν παράπτωμα, ἀλλὰ τραχύτητα ἀναγνωρίζω εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν, ὅτι ἐνίοτε ἡ πρώτη διποδία μετὰ ἓνα δίβραχον ἔχει ἀντὶ ἰάμβου σπονδεῖον, ὅπερ ὅμως ἐστὶ σχεδὸν ἀνεπαίσθητον ὅταν ὁ στίχος ἔχῃ τομὴν πενθημιμερῇ, διότι ἡ τομὴ ἐπιτείνει τὴν δευτέραν μακράν, καὶ ὁ 6' ποῦς ἀποβαίνει σχεδὸν ἰάμβος οἶον· «Ὁ λαμπρὸς δίσκος τῆς σελή-

νης ἀναδύς,» ἀντὶ «ὁ λάμπων δίσκος». Ἐπαισθητὴ εἶναι ἢ ταχύτης ἂν ὁ στίχος τέμνηται εἰς τὸ ἐφθημιμερές, οἷον «ὁ λαὸς δὲν γνωρίζει τὸ συμφέρον του», ἀντὶ «τὸ ἔθνος δὲν γνωρίζει». Ἀλλὰ τοιούτους ἀπέφυγα, καὶ ἂν που τις ᾔην, ὠφεληθεὶς ἐκ τῆς κρίσεως τὸν διώρηνωσα, εὐχόμενος ὅσοι ἔγραψαν, γράφουσι καὶ θὰ γράψωσι τριμέτρους, βαρυτέραν ἀρρύθμειαν νὰ μὴ ἔχωσιν ἐπὶ τῆς συνειδήσεως.

Ἐπὶ τὰ καθέκαστα.

ΠΡΑΞΙΣ Α', στίχ. 2. Ἐλέγχομαι ὅτι δὲν λέγω ὅτι τὸ παιδίον κοιμᾶται ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τῆς λίμνης. Ἀλλ' ὅτε λέγω ὅτι κοιμᾶται εἰς τὰ χόρτα, καὶ τὰ χόρτα βρέχει ἡ λίμνη, εἶναι ἐντελῶς τὸ αὐτὸ ὡς τὰ χόρτα δὲ βρέχει ἡ λίμνη, ἥτοι τὴν ἀκτὴν. Ἡ ἐπαναληψὶς τῆς λέξεως δὲν εἶναι δυνατὴ παρὰ πρῶτον κειμένου περὶ τῶν αὐτῶν χόρτων. Δὲν ἔχω ἀφορμὴν ν' ἀλλάξω τὸν στίχον.

Στίχ. 13—24. Ὁρθὴ ἡ παρατήρησις ὅτι καλῆτερον ὁ ἀποχαιρετισμὸς, ὥς ἐν τῷ κειμένῳ, ν' ἀποτείνηται πρὸς τὰ βουνὰ, καὶ οὕτω μετεποίησα τὸ ἀσμάτιον. Ἡ ὁμοιοκαταληξία ῥεῖα καὶ χειμαδιὰ πολὺ δὲν μ' εὐχαριστεῖ, ἀλλὰ δὲν εἶναι καὶ ἄτοπος, διότι χειμαδιὰ προφέρεται ὡς ἂν ᾔην γεγραμμένον χειμαδρῆα. Εἰς τὸν β' καὶ γ' στίχον ἤθελον γράψαι μᾶλλον «ὦραϊα λειβάδια. Ζητοῦν τὰ κοπάδια» κτλ. Ἀλλὰ τὸ πληθυντικὸν μετὰ τὸ ἐνικὸν «ἔχε ῥεῖα» θὰ ᾔτον τραχύ.— Τὸ ὦραϊο δὲν μεταφράζει δυστυχῶς τὸ sonnige, δηλοῦν οὐχὶ τὰ φωτεινὰ, ἀλλὰ τὰ «εὐήλια». «Εὐήλια» εἶναι ἀδύνατον, μακκρωνισμὸς γελοῖος. Ἀλισμένα ἐδύνατο ν' ἀποδώσῃ τὴν ιδέαν, ἀλλὰ τὸ κρίνω ἀειδές, καὶ προκρίνω νὰ θυσιάσω τι τοῦ λαμπροῦ χρωματισμοῦ τῆς εἰκόνης τοῦ Schiller παρὰ νὰ τὴν καλύψω διὰ κηλίδος. Ὡς πρὸς τὸν κοῦκον, τὸν δέχομαι καὶ

αὐτὸν, ἂν καὶ αἱ ἀηδόνες διαρρήγνυνται ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς Ἑλβετίας. Ὁρθῶς ἀπητήθη νὰ μὴ παραληφθῇ, ἂν ἦτον δυνατὸν, ἡ εἰκὼν τῶν βρύσεων, καὶ τὴν προσέθηκα. Τὸ ἄσμα μετεγράφη ὡς ἔπεται :

Βουνό, ἔχε ῥγειά,
ώραῖο λειβάδι.
Ζητεῖ τὸ κοπάδι
θερμὰ χειμαδιά.

Θὰ ἔλθωμεν πάλιν ῥσάν κοῦκος λαλήσῃ,
κ' εἰς βρύσεις τοὺς πάγους ὁ μάϊος λύσῃ,
καὶ πλέκη στεφάνους κλαδὶ μὲ κλαδὶ,
κ' εἰς ἄνθη στρωμένος βοσκὸς τραγουδῇ.

Βουνό, κλ.

Στίχος 34—36. Ἀληθές ὅτι τὸ τέλος τοῦ ἄσματος τοῦ κυνηγτοῦ εἶχε κολλωθῇ κατὰ παραδρομὴν. Ἀντὶ τῶν δύο τελευταίων αὐτοῦ στίχων ἀντικαθίστανται οἱ ἑξῆς :

Ῥμίχλη τὰ κάτω καλύπτει, καὶ μόλις
θαμβῶς διορᾷ πρὸ ποδῶν του τὰς πόλεις.
Ῥταν σχίζῃ τὰ νέφη σφοδρὰ καταιγίς,
Τότε μόνον τὸ πρόσωπον βλέπει τῆς γῆς.

Στίχ. 38. Der graue Thalvogt εἶναι προσωποποιήσις, ἀλλ' ἐξ ἐπιχωρίων, ἀνεπίδεκτος, κατ' ἐμὲ μεταφράσεως χωρὶς ν' ἀποβῇ ψυχρῶς περιφραστικὴ ἢ γελοία ἢ ἀκατανόητος. Ἐπρεπε νὰ εἰπῶμεν «ὁ μαῦρος ἔπαρχος, δήμαρχος ἢ μοίραρχος» (τῶν κοιλάδων), ὅπερ ἀδύνατον, ἢ «ὁ μαῦρος Δερβέναγας», ὅπερ δυνατὸν, ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ γράψω δι' ὅ, ἀναγκάζομενος ν' ἀποστῶ τῆς προσωποποιήσεως ταύτης, ἢ θὰ ἔγραφον
«ὁ μαῦρος γερονότος μᾶς ἐπλάκωσεν,»

ἢ μᾶλλον θὰ ἐνέμενον εἰς τὴν μετάφρασίν μου.

Στίχ. 38. Εἶδον κατακρινόμενον παρ' ἄλλοις τὸ βογγᾶ,

αίτιότι δὲν ἀντιστοιχεῖ ἀκριβῶς πρὸς τὸ brüllt. Καί τοι ἀμφοιβάλλων ἂν τοσαύτη ἀκρίβεια ἢ ἀναγκαία καὶ δυνατὴ, καὶ λανθάνουσι οὐκ ἐνθυμούμενος ὅτι εἰς τὰ κλέφτικα τραγούδια λέγετε: βογ-ροῦν βουβάλλα, προτείνω ὁμῶς νὰ μεταβληθῇ ἴσως ὁ στίχος οὕτω:

Βαρεῖά μουγκρίζει χιονισμέν' ἡ κορυφή.

Στίχ. 39—40. «Κακῶς» δὲν «παρηλλάγησαν» τὰ ὀνόματα. Αἱ κορυφαὶ ἐκεῖναι καλοῦνται Mythen ἢ καὶ Mythenstöcke, ὁ δὲ Schiller τὰς εἶπε Mythenstein, δηλαδὴ «λίθον τῶν Mythen,» ὡς καλεῖται ἄλλη κορυφὴ ἀλλαχοῦ κειμένη. Ἰδ. σημειώσεις τοῦ Prof. Denzel ἐκ Στουτγάρδης. Wetterloch δὲν εἶναι ὄνομα ὄρους, ἀλλὰ προσηγορικὸν στενωμάτων εἰς τὰ ὄρη, δι' ὧν, κατὰ τοὺς πνέοντας ἐκεῖ ἀνέμους κτλ., κρίνεται ὁ καιρός. Εἰς τὰ ἐδικά μας ὄρη πολλαχῶς τὰ τοιαῦτα στενώματα λέγονται φοῦργοι. Οἱ στίχοι μένουσιν ὡς ἔχουσι.

Στίχ. 43. Φύλαξ (μετὰ κεφαλαιῶν Φ) εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ κυνός, ὡς καὶ τὸ ἀναρθρον Wächter.

Στίχ. 44. Wasserhun δὲν εἶναι πάπια, οὔτε ὑπάρχουσι πάπια εἰς τὰς ὄρεινὰς λίμνας τῆς Ἑλβετίας. Λέξεις φυσικῆς ἱστορίας, ὀνόματα πτηνῶν, ζώων, φυτῶν, ὅσα δὲν ὑπάρχουσιν ἤδη παρὰ τῷ λαῷ, ἢ ὑπάρχουσι ξενικὰ, πρέπει νὰ εἰσάγωνται ἄνωθεν. Λέξεις ἀρχαῖα ἀλλ' ὀρθὰ καὶ ἀναγκαῖα, λανθανόντως παρεισαγομένη ἐν λόγῳ κοινῷ ἢ δημῳδῇ, βαθμηδὸν πολιτογραφεῖται, ὡς συνέβη διὰ τὴν διοικητικὴν καὶ δικαστικὴν διάλεκτον, καὶ οὕτω διορθοῦται ἡ γλῶσσα. Ἄλλως τε ὅλον τὸν διάλογον τοῦτον ἔγραψεν ὁ Schiller εἰς γλῶσσαν καθαρὰν, μόνον τινὰς ποιμενικὰς ἢ τοῦ λαοῦ τῶν Ἀλπεων χαρακτηριστικὰς ἐκφράσεις ἐγκατασπείρας. Εἰς τοῦτο ἠθέλησα κατ' ἔχνος νὰ τὸν ἀκολουθήσω. Δὲν ἀλλάσσω τοῦτον τὸν στίχον.

Στίχ. 46. Τὸ ὅτι τὸ lug ἀντικατέστησα διὰ τοῦ «πρόβα-λε μιὰ ματιὰ, κύττα,» ἐκφράζοντος ἐντελῶς τὸ αὐτὸ, μόνον ἤττον ἐπιτακτικῶς, καὶ εἰς γλῶσσαν καὶ κατ' ἐννοιαν πρέπου-

σαν τοῖς διαλεγομένοις, δὲν θεωρῶ σφάλμα, ὅταν ἀπαιτῇται ὑπὸ τοῦ στίχου, καὶ δὲν τὸ μεταβάλλω. Τὸ verlaufen σημαίνει, ὡς καὶ τὸ Γερμανογαλλικὸν λεξικὸν, ὃ συμπίπτει νὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν, σημειοῖ: de disperser, s'égarer.

Στίχ. 47. Lisel, δηλ. ἡ μικρὰ Elise, τὸ ὄνομα τῆς ἀγελάδος, μετεφράσθη διὰ «Λενιὼ» ἢ μικρὰ Ἑλένη, ὡς ἡμέτεροι βοσκοὶ ὀνομάζουσιν ἢ ἡμποροῦσι νὰ ὀνομάσωσι τὰς ἀγελάδας των. Τὸ ὄνομα δὲν ἐνδιαφέρει οὔτε τὴν ἱστορίαν οὔτε τὴν ποιήσιν· ἀλλὰ νομίζω ὅτι θὰ ἔσφαλлон ἂν διετήρουν τὴν Λίζαν εἰς τὸ στόμα τοῦ Ἑλληνιστὶ ὁμιλοῦντος βοσκοῦ. Ὅτι δὲ «γνωρίζω τὸ κουδούνι της» σημαίνει «γνωρίζω τὸ κουδούνισμά της», τὸ αἷτιον ἀντὶ τοῦ αἰτιατοῦ, δηλ. τὸ γνωρίζω ἐξ ἀκοῆς, περιττὸν νὰ τὸ εἰπῶ, καὶ δὲν ἀλλάσω τὸν στίχον.

Στίχ. 48. «Τότε εἶν' ὄλα» δηλαδὴ ὑπάρχουσι, τὰ ἔχομεν ὄλα, δηλοῖ αὐτὸ τοῦτο τὸ es fehlt uns keine. Τὸ δὲ «περνᾶ» ἔχει ἀκριβῶς τὴν σημασίαν τοῦ geht am weitesten (αὐτὸς μὲ περνᾶ, μ' ἐπέρασεν εἰς τὸ πρῶτον), αὐτὴν τὴν τοῦ προσπερνῶ, ὅπερ ὅμως ἀπορρίπτειν ὡς σόλοικον, διότι ἔπρεπε νὰ εἶναι προπερνῶ. Ἀφίνω τὸν στίχον ὡς ἔχει.

Στίχ. 50. Ὁ ποιητὴς ἐδύνατο νὰ εἰπῇ schönes, καὶ εἶπε schmuckes, δηλοῦν οὐχὶ τὸ ὡραῖον, εὐμορφον, ἀλλὰ τὸ εὐπρεπές, καλὸν τὴν ὄψιν. Λέγομεν «καλὰ πρόβατα, καλαὶ ἀγελάδες.» Δὲν ἐννοοῦμεν καλαὶ εἰς βρωσιν, ἀλλ' ὅ,τι ἐνταῦθα λέγεται schmuck. Ἡμπορῶ νὰ εἰπῶ «κ' εὐμορφα», ἀλλὰ προτιμῶ ν' ἀφήσω τὸν στίχον ὡς ἔχει, διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸ καλὰ ζῶα ἀνταποκρίνεται εὐθύτερον πρὸς τὸ καλὸν κουδούνι. Τὰ δὲ ζᾶ ἢ ζωντανὰ θὰ ἦσαν διαλεκτικαὶ ἐκφράσεις οὐχὶ ἀναγκαῖαι, καὶ ἐμφαίνουσιν περιττὴν ἐπιτήδευσιν.

Στίχ. 51. Bin nit so reich, κατὰ λέξιν: Δὲν εἶμαι τόσον πλούσιος, δὲν ἔχω τόσον πλοῦτον (ὥστε ν' ἀγοράσω ἢ νὰ ἔχω τοιαύτας ἀγελάδας). Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 52. «Τὰ ἐπῆρ' ἀποκοπὴν» ἢ «σιδηροκέφαλα,» δὲν ἐκ-

φράζονται ἀκριβῶς τὸ mir zugezählt, ἀλλ' εἰσὶν ἐκφράσεις τεχνικαὶ, συνήθεις εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ ποιμένος καὶ ἰδιοκτῆτου, καὶ ἐνόμισα ὅτι ἡ μεγάλη ἀκρίβεια περὶ τὴν σχέσιν ταύτην ἦν ἐνταῦθα ἀδιάφορος.

Ἄλλ' ἔστω· ἀντὶ τοῦ ἡμιστίχου τούτου, γραφήτω

«Μὲ ἐπὶ ἥρ' ἐμπιστικόν.»

Στίχ. 53. Μαγκούρι, λέξις ξενικὴ, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, καὶ τὰς ξενικὰς πρέπει αὐστηρότατα ν' ἀποφεύγῃ ἡ φιλολογία, διὰ νὰ μὴ τὰς καθιερῇ. Καθ' ὅσον δ' ἠξεύρω, δηλοῖ τὴν ποιμενικὴν ῥάβδον, ἐν ᾗ *das Band* εἶναι ὁ λαιμοδέτης, ἡ ταινία ἣν ἡ πρώτη δάμαλις ἐν Ἑλβετία καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης φέρει περὶ τὸν τράχηλον πρὸς διάκρισιν. Πλὴν τούτου στέκεται ἀντὶ «ἐμπρέπει,» εἶναι ξενισμὸς ἀπὸ γερμανισμοῦ, *sla*. Χυδαίως λέγομεν ἑλληνικώτερον πιάγει. Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 54. Den Reihen fñhrt δύναιται νὰ ῥηθῇ γερμανιστὶ, *führt* σημαίνει φέρει, ἄγει, ἐξάγει, οὐχὶ ὡς Ἑλληνιστὶ «σέρνει τὸν χορὸν,» διότι ἡ ἀγέλαδα, μὴ ἔχουσα χεῖρας, δὲν ἠμπορεῖ νὰ «σέρνῃ.» Πρέπει ν' ἀντικαταστήσωμέν τι δηλοῦν τὸ προηγεῖται, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ «ἐμπρὸς περνᾷ.» Ἄλλ' ἔστω, πρὸς ἑλλειψιν τοῦ διαφορουμένου, ὥς γραφῇ

Καὶ τὸ ξεύρει πῶς αὐτὴ

πηγαίν' ἡ πρώτη.

Θὰ ἐπροτίμων «βαδίζ' ἡ πρώτη,» ἂν δὲν ἦτο πολὺ Ἑλληνικὸν διὰ τὸν Κουόνην.

Στίχ. 58. Περὶ αἰγάγρων λέγω ὅ,τι καὶ περὶ Κολυμβίδων. Ἐπρεπε νὰ παραδεχθῶ τὸ κακόηχον καὶ κακόζηλον ἀγριοκάτσικοι, ὅπερ δὲν εἶναι καὶν αἰγάγρος. Τίς ἐξ ἡμῶν δὲν δμιλεῖ περὶ αἰγάγρων, καὶ δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀναφέρῃ συγχρόνως ζῶα *ämyala*; Ἄλλως τε ἐκεῖνα τὰ λέγει ὁ ἀλιεύς Ρουόδης, τοῦ δ' αἰγάγρου μνημονεύει ὁ συνήθως εἰς ἀνωτέραν τάξιν τοῦ ἀλιέως ἀνήκων κυνηγός, ὅστις δικαιοῦται νὰ μεταχειρισθῇ ὄνομα ἀποκλειστικῶς ἀνήκον εἰς τὸ ἐπάγγελμά του. Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 59. «Ὅταν πᾶν νὰ βοσκήσουν» καὶ «ὅταν βόσκουν» δὲν ἔχει διαφορὰν, διότι τὸ πρῶτον δὲν ἐννοεῖ «καθ' ὁδὸν, ὅτε πορεύωνται ἵνα φθάσωσιν εἰς τὸν τόπον τῆς βοσκῆς των,» ἀλλὰ δηλοῖ τὸν τόπον αὐτὸν εἰς ὃν ἐπορεύθησαν, ὅταν εἶναι εἰς τὴν βοσκὴν των, «ὅταν βόσκουν.» Wo sie zu Weide gehn : (Εἰς τὸν τόπον) ὅπου πηγαίνουν πρὸς βοσκὴν. Δὲν ἀλλάσσω τὸν στίχον, ἐκτὸς ἂν ἀντὶ ὅταν γράψω ὅπου, ὅπερ κατ' οὐδὲν μεταβάλλει τὴν ἐννοιαν.

Στίχ. 64. Ὅχι «αὐτοῦ ποῦ πᾶτε,» διότι ὁ κυνηγὸς δὲν πρόκειται νὰ ὑπάγῃ εἰς ὠρισμένον τι μέρος. Fahrt εἶναι ἡ ὁδὸς, ἡ πορεία. Ὁ ποιμὴν τῷ λέγει : «εἰς τὴν ἰδικὴν σου πορείαν, εἰς τὰς ὁδοὺς αἷς διέρχεσαι (ἐπὶ κρημνῶν καὶ φαράγκων), εἰς τὸν δρόμον ποῦ πατεῖς, σὺ, ὁ κυνηγός. Kehrt sich's nicht εἶναι παθητικόν, εὐφημώτερον τοῦ ἀποτόμου καὶ εἰς αὐτὸν τὸν κυνηγὸν ἀποτεινόμενον «πάντα δὲν γυρίζετε» kehrt ihr nicht. Ἀντιστοιχεῖ μᾶλλον κατ' ἐννοιαν καὶ ἑκφρασιν εἰς τὸ «δὲν ὑπάρχει, δὲν εἶναι ἀλάνθαστος, βεβαία ἐπιστροφή.» Πλὴν τούτου, τὸ «αὐτοῦ (μᾶλλον ἐκεῖ) ποῦ πᾶτε δὲν γυρίζετε» εἶναι καὶ ἀνακόλουθον, καὶ ἔπρεπε : «Δὲν γυρίζετε ἐκεῖθεν ὅπου ὑπάγετε.» Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 82. Ἐπῆρα, ἐξετέλεσα τὸ δικαίωμά μου ἐν τῷ οἴκῳ μου,» ἢ «ἔλαβα τὸ δίκαιόν μου εἰς τὸ σπήτι μου,» οὔτε στίχον θ' ἀποτελέσῃ, οὔτε τὴν ἐννοιαν θὰ δώσῃ ὅτι ὑπῆρχεν ἰδιαίτερον δικαίωμα τοῦ οἰκοδεσπότη (ἢ οἰκοκυρίου) τοῦ τιμωρεῖν ὃν ἂν καταλάβῃ ἐν τῷ οἴκῳ του κακουργοῦντα. Τοῦτο ἐστὶ τὸ «δίκαιον τοῦ οἰκοκυρίου» (οἰκοδικία). Ἀλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν συγχύσεως, ἵνα μὴ ὑποτεθῇ ὅτι πρόκειται περὶ τινος ἰδιαιτέρου δικαίου τῶν λεγομένων νοικοκυραίων ἢ προὔχόντων, γράψον

«οἰκοδεσπότης.»

Στίχ. 89. «Πέραμα» καὶ «σκάφος» ἔχω κατωτέρω. Πλοῖον εἶναι γενικῶς πᾶν τὸ πλεόν, μέγα ἢ μικρόν (Μεταβαίνομεν εἰς

Αἶψιναν διὰ πλοίου, ἄγνωστον ἂν διὰ τρεχαντηρίου ἢ ἀτμο-
μοτολοίου.) Ὁ Κούννης δὲν ἀφορᾷ ταύτην τὴν στιγμὴν εἰς τὸ
νὰ διακρίνῃ τίνος εἶδους εἶναι τὸ πλοῖον. Ἄλλως τε καὶ τὰ
μεγαλῆτερα εἰσὶν ἄγνωστα εἰς τοὺς ἄλιεῖς τῶν ὀρεινῶν λι-
μνῶν, οἵτινες ὅμως οὐχ ἦττον ὀνομάζονται *Schiffer*, ὡς κα-
τωτέρω (ἐν στίχ. 132) λέγεται ὁ Ῥουόδης, ὁ πολλάκις κα-
λομενος *Fährmann*. Πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ταυτολεξίας μένει
τὸ πλοῖον.

Στίχ. 92. *Liegt* σημαίνει βεβαίως κεῖται, καὶ τοῦτο εὐκό-
λως θ' ἀντικαθίστατο ἀντὶ τοῦ ἤλθεν, ἀλλὰ θὰ ἦτον ἐλεεινόν·
τὸ δὲ «κεῖτεται ἐξηπλωμένος» πολλαχῶς ἀπαράδεκτον. Εἰσὶ
δ' αὐταὶ αἱ μόναι ἐκφράσεις αἱ ἀντιστοιχοῦσαι εἰς τὸ *liegt*,
ἐκτὸς ἐὰν εἰπῶ τὸ ἀσήμαντον καὶ ἄχρουν «κάθεται.» Τὸ
σπουδαῖον ὃ θέλει νὰ διηγηθῇ εἶναι, ὅτι ὁ ἑπαρχος κεῖται,
κάθεται ἢ ἵσταται, ἀλλ' ὅτι ἦλθεν. Ἡ θέσις τοῦ εἶναι ἀδιά-
φορος. Ὁ παιητὴς μεταχειρίσθη τὸ *liegt* ὡς εὐφρων καὶ ἑν-
τονον καὶ κοσμοῦν τὸν στίχον ἐν τῇ Γερμανικῇ· τὸ κεῖται
θὰ τὸν κατέστρεφεν ἐν τῇ Ἑλληνικῇ. Τινὰ κοσμήματα μιᾶς
γλώσσης, εἰς ἄλλην αὐτοουσίως μεταφερόμενα, γίνονται ἄσχη-
μα περιάμματα. Μένει ὁ στίχος.

Στίχ. 95. «Ἀπέδρα» σημαίνει οὐδὲν ἄλλο τοῦ ἐξέφυγε
(κινδύνου, χειρῶν ἀδίκων, κτλ.) Προσέτι δ' ἔφυγε καὶ ἐξέφυ-
γεν εἶναι ἀδύνατον. Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 98. «Καλὸν» (τὸ ἔργον σου), καλὸν (ἔργον ἑπρα-
ξας), ταυτόσημα τῷ «καλῶς ἑπραξας,» πλὴν τοῦ ὅτι ὁ Βέρ-
νης δὲν ἐδύνατο νὰ εἰπῇ «καλῶς ἑπράξατε» ὅτε ὁ Βαουμγάρ-
τεν εἶπεν ὅτι ὁ πέλεκυς τὸν ὑλόγησεν· ἔτι ὀλιγώτερον νὰ
εἰπῇ ὅτι «ὁ πέλεκυς καλῶς ἑπραξεν.» Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 101. Ἀντὶ «μ' ἐκυνήγησαν,» (ἂν καὶ ὁ ἀόριστος ἔχει
πρὸς ἡμῖν καὶ σημασίαν παρακειμένου), γράψον
«καὶ μὲ κυνηγοῦν.»

Στίχ. 102. «Θεέ! Λαλοῦμεν! ὁ καιρὸς παρέρχεται!» Ἄνευ



τῶν συνδέσμων καὶ διὰ τῶν ἐπιφωνήσεων δηλοῖ ἐντελῶς τὸ αὐτὸ ὥς: «Θεέ! Ἐν ᾧ λαλοῦμεν, ὁ καιρὸς περνᾷ.» Ἀλλ' ἔστω, προτιμητέον τοῦτο, ὅχι ὅμως «Θεέ μ' ἐνῶ...» διότι ἡ ἐκθλιψις τοῦ οὐ πρὸ τοῦ ε κακὴ καὶ βεβιασμένη. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῆς χασμωδίας, γράψον μᾶλλον:

«Ἐν ᾧ, Θεέ! λαλοῦμεν ὁ καιρὸς περνᾷ
ἢ «φεύγει ὁ καιρὸς.»

Στίχ. 104. Geht nicht εἶναι «μὴ ὑπάγης,» δεύτερον πρόσωπον πληθυντικόν, ὥς τὸ ἀμέσως ἐπόμενον: Ihr müsst warten. Τὸ ἄλλο θὰ ἦτον: *Es geht nicht, ἢ 's geht nicht.* Ὁ στίχος μένει.—«Ἐφθασεν ἡ καταιγὶς» εἶναι παρ' ἡμῖν ὁ συνηθέστατος ἐπιτακτικὸς ἀναχρονισμὸς, ἀντὶ «φθάνει,» «τῶρ' ἀμέσως θὰ φθάσῃ (Γιάννη!—Ἐφθασα.—Φύγε καὶ σ' ἐπιάσα· σ' ἐσκότωσα.). Τοῦτο δηλοῖ τὸ *es ist in Anzug.* Τὸ Γαλλικόν μου λεξικὸν λέγει: *il faut se rapprocher.* Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 109. Föhn (Favonius), κυρίως ὁ δυτικὸς ἄνεμος, ἐν Ἑλβετίᾳ ὁ σιρόκκος. Ist Ios δὲν σημαίνει ἀπελύθη, διότι οὔτε κἀνεὶς τὸν ἀπέλυσεν, οὔτε αὐτὸς ἑαυτὸν, ἀλλὰ σημαίνει εἶναι ἀπολελυμένος, φυσᾷ βιαίως, λυσσᾷ. Τὸ δ' ὅτι τὰ κύματα πυργοῦνται (*der See geht hoch*), τὸ λέγει ὁ Ρουόδης ὥς ἀπόδειξιν ὅτι ὁ Föhn λυσσᾷ, ὥς ἀποτέλεσμα. Λέγοντες λοιπὸν ὅτι ὁ βορρᾶς (ἔστω ὁ νότος) φέρει κύματα βουνά, ὑπονοοῦμεν φυσικῶς ὅτι πνέει σφοδρῶς. Βουνά δὲ, καθ' ὑπερβολικὴν εἰκόνα λέγονται ὅπου ἐκπλήττουσι τὴν φαντασίαν διὰ τὸ μέγεθός των. Ἀλλ' ἔστω· γράψον

«Λυσσᾷ ὁ νότος. Βλέπετε τί κύματα!»

Στίχ. 110. «Νὰ οἰακοστροφήσω,» δὲν θὰ τὸ θέσω ποτὲ εἰς τὸ στόμα τοῦ Ρουόδη. Διατηρῶ τὸ «νὰ παλαίσω» κυριολεκτούμενον σχεδὸν ἐπὶ οἰακοστροφούντων κατ' ἀνέμων. Λεῖπει ἀληθῶς τὸ *und Wellen*· ἀλλ' ὁ ναύτης ὁ παλαίων κατ' ἐναν-

τῶν ἀνέμων δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ εἰπῇ ἂν παλαίῃ κατὰ τῶν
κινήσεων. Ὁ στίχος μένει.

Στίχ. 203. Ἐκδοσις θεωρουμένη ὡς μία τῶν δοκιμωτέρων,
ἣ ἔχω ὑπ' ὄψιν, φέρει *Schaaren*, οὐχὶ *Scharen*. Ὅπου οἱ
Γερμανοὶ ἐκδύται διστάζουσιν, ἐπιτρέπεται τοῦτο εἰς ξένον
μεταφραστήν. Τὴν δὲ λέξιν *Scharen*, εἰς τὴν σημασίαν σταύ-
λων, δὲν ἔχουσί τινα τῶν λεξικῶν, ἐν ἄλλοις τὸ ἐδικόν μου.
Ἄλλως τε ἡ λέξις σταῦλοι ἔπεται ἐν στ. 206. Ὁ στίχος μένει.

Ἐνταῦθα παύουσιν αἱ σημειώσεις τοῦ κριτοῦ, ὃν μετ' εὖ-
χαριστήσεως βλέπω ἐπιλέγοντα ὅτι «κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον»
εἰσὶ καὶ οἱ λοιποὶ ἀνεπιτυχῶς εἰς τὴν μετάφρασιν μετενεχθέν-
τες στίχοι. Ἄν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, τὸ κακὸν δὲν μοι
φαίνεται μέγα, καὶ τὴν κρίσιν εὐρίσκω ἄλλαν εὐμενῇ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΠΡΟΣΩΠΑ

ΕΡΜΑΝΟΣ ΓΕΣΛΕΡ, "Επαρχος ἢ Διοικητὴς ἐν Σδύτς καὶ Οὐρί (1).

ΒΕΡΝΕΡ, Βαρόνος Ἀττειγῶσεν, ἀρχηγός (2).

ΟΥΛΕΡΙΧΟΣ ΡΟΥΔΗΝΣ, ἀνεψιός του (3).

ΒΕΡΝΕΡ ΣΤΑΥΦΛΑΧΕΡ (4),

ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΟΥΝ (5),

ΙΤΕΛ ΡΕΔΙΓΚ (5),

ΑΝΣ ἐπὶ Τοίχου (6),

ΓΕΩΡΓΗΣ ἐν Αὐλῇ (6),

ΙΟΥΣΤ ΒΑΪΛΕΡ (6),

ΟΥΛΕΡΙΧΟΣ ὁ σιδηρουργός (6),

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (7),

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΤΕΛΛΟΣ (8),

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ, ὁ ἐφημέριος,

ΠΕΤΕΡΜΑΝΝ ὁ κανδυλάπτης,

ΚΟΥΟΝΗΣ ὁ ποιμὴν (9),

ΒΕΡΝΗΣ ὁ κυνηγός (9),

ΡΟΥΟΔΗΣ ὁ ἀλιεύς (9),

ΑΡΝΟΛΔΟΣ ἐκ Μελχθάλ,

ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ,

ΜΑΪΕΡ ἐκ Σάρνης (10),

ΣΤΡΟΥΘ ἐκ Βιγκελρεϊθ (5),

ΚΛΑΟΥΣ ἐκ Φλύης (5),

ΒΟΥΡΧΑΡΤ ἐκ Βύελ (6),

ΑΡΝΟΛΔΟΣ ἐκ Σέβας (6),

ΠΦΑΪΦΕΡ ἐκ Λουκέρνης (11).

ΚΟΥΝΤΣ ἐκ Γερσάου (12).

ΓΙΑΝΝΗΣ, παῖς τοῦ ἀλιέως.

ΣΕΠΠΗΣ, παῖς τοῦ ποιμένος (13),

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ, εὐζυγος τοῦ Σταυφάχερ (14).

ΕΔΒΙΓΗ, σὺζυγοὶ τοῦ Τέλλου, θυγάτηρ τοῦ Φύρστ.

ΒΕΡΘΑ ἐκ Βρυνέκ, πλουσία ἐπίκληρος (1).



Χωρὶς ἐκ Σδύτς.

» ἐξ Οὐρί.

» ἐξ Οὐντερβάλδεν.



Χωρικάί.

Τέχνα τοῦ Τέλλου (5).

Στρατιῶται.

Πολλοὶ χωρικοὶ, ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐκ τῶν χωρίων τοῦ δάσους.



(Ἡ ἐποχὴ τοῦ δράματος 1807. Ὁ θάνατος τοῦ Γέσλερ τίθεται
ὑπὸ τῶν χρονικῶν εἰς τὴν 18 Νοεμβρίου.)

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Ἵψηλὴ κρημνώδης ὄχθη τῆς λίμνης Φειρβαλδοστάτης, ἀντικρυ τοῦ Σδύτς.

(Ἡ λίμνη κολποῦται πρὸς τὴν ξηράν· καλύβη κεῖται οὐ μακρὰν τῆς ἀκτῆς. Νέος ἄλιεύς ἐν πλοιαρίῳ κωπηλατεῖ. Ὑπὲρ τὴν λίμνην φαίνονται εἰς λαμπρὸν φῶς τοῦ ἡλίου γλοερά πεδία, χωρία καὶ ἐπαύλεις τοῦ Σδύτς. Ἀριστερῶς τῷ θεατῇ φαίνονται αἱ κορυφαὶ τοῦ Ἄκεν (16), νεφέλας περιβεβλημένοι. Δεξιῶς, εἰς τὸ βάθος τὰ χιονοσκεπῆ ὄρη. Καὶ πρὶν ἀνασυρθῇ ἡ αὐλαία ἀκούεται ἡ βουκολικὴ μελωδία (17) καὶ ἁρμονικὸς ᾠχὸς κωδῶνων τῶν ποιμνίων ἐξακολουθῶν ἀκόμη ἐπ' ὀλίγον ἄρ' οὐ ἀνοίξῃ ἡ σκηνή.)

ΝΕΟΣ ΑΛΙΕΥΣ (ψάλλει ἐν τῷ ἀκατίῳ, κατὰ τὴν βουκολικὴν μελωδίαν.)

Οἱ ζέφυροι παίζουν κ' ἡ λίμνη γελᾷ.
 Παιδάκι κοιμᾶται εἰς χόρτ' ἀπαλά.
 Καὶ βρέχει τὰ χόρτα καὶ ψάλλει ἡ λίμνη·
 κ' εἰσὶν ὡς αὐλῶν, ὡς ἀγγέλων εἰ ὕμνοι.

Ξυπνᾷ τὸ παιδάκι· ξυπνᾷ, τί χαρά!
 Τ' ἀθῶά του στήθη φιλοῦν τὰ νερά.
 Γλυκὰ τ' ἀγκαλιάζει τὸ κύμα καὶ ψάλλει·
 «Παιδί, σὲ κρατεῖ ἡ ὑγρά μου ἀγκάλη.»

ΠΟΙΜΗΝ (ἐπὶ τοῦ ὄρους κατὰ παραλλαγὴν τῆς βουκολικῆς μελωδίας.)

Βουνό, ἔχε γειᾶ,
 ὠραῖο λειβάδι!
 Ζητεῖ τὸ κοπάδι
 θερμὰ χειμαδιά.

Θὰ ἔλθωμεν πάλιν ᾽σάν κοῦκκος λαλήσῃ,
κ' εἰς βρύσεις τοὺς πάγους ὁ Μάϊος λύσῃ,
καὶ πλέκη στεφάνους κλαδὶ μὲ κλαδὶ,
κ' εἰς ἄνθη στρωμένος βοσκὸς τραγουδῇ.

Βουνὸ, ἔχε γειᾶ,
ώραῖο λειβάδι !
Ζητεῖ τὸ κοπάδι
θερμὰ χειμαδιά.

ΚΥΝΗΓΟΣ ΤΩΝ ΑΛΠΕΩΝ (φαίνεται ἐπὶ τῶν ἀπέναντι βράχων.
Δευτέρα παραλλαγή.)

Βροντᾷ εἰς τὰ ὕψ', εἰς τὰ βάθη βοᾷ.
Καλὸς κυνηγὸς δὲν γνωρίζει τὸν τρόμον.
Τῶν βράχων περνᾷ καὶ τῶν πάγων τὸν δρόμον,
ὅπου φύλλον οὐδ' ἄνθος ποτὲ μειδᾷ.
Ὅμιχλη τὰ κάτω καλύπτει, καὶ μόλις
θαμβῶς διορᾷ πρὸ ποδῶν του τὰς πόλεις.
Ὅταν σχίζει τὰ νέφη σφοδρὰ καταιγίς,
τότε μόνον τὸ πρόσωπον βλέπει τῆς γῆς.

ΡΟΥΘΗΣ, ὁ ἄλιος ἔρχεται ἐκ τῆς καλύβης, **ΒΕΡΝΗΣ**, ὁ κυνηγὸς καταβαίνει ἐκ τοῦ βράχου,
ΚΟΥΟΝΗΣ, ὁ βοσκός, φέρων εἰς τὸν ὄχλον τὴν καρδάραν τοῦ γάλακτος, **ΣΕΠΠΗΣ**,
ὁ ψυχολὸγός του, τὸν ἀκολουθεῖ.

ΡΟΥΘΗΣ.

Γιάνν', εἰς τὰ χέρια. Σύρε τὸ μονόξυλον.
Πηκτὴ μαυρίλλα πέφτ' εἰς τὰ λακκώματα.
Βαρειὰ μουγκρίζει χιονισμέν' ἡ κορυφή,
καὶ τὴν κουκκούλα ᾽φόρεσ' ἡ Μυθόπετρα.⁽¹⁸⁾
Ψυχρὸ φυσάει ἀγέρι ἀπ' τὸ στένωμα.
Ἔχουμε τρικυμία· κ' ἔφθασε, θαρρῶ.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Βροχή, καραβοκύρη! Τρῶν τὰ πρόβατα
χαφτὸ χορτάρι, καὶ ὁ Φύλαξ ξεῖ τὴν γῆν.

ΒΕΡΝΗΣ.

Πηδοῦν τὰ ψάρια καὶ ἡ κολυμβίς βουτᾶ.
Ἔρχετ' ἀνεμοζάλη.

ΚΟΥΟΝΗΣ (πρὸς τὸν ψυχουῖόν).

Σέππη, πρόβαλε·

μιὰ ματιὰ κύττα μὴ σκορπίσθηκαν τὰ ζᾶ.

ΣΕΠΠΗΣ.

Νὰ ἡ Λενιώ. Γνωρίζω τὸ κουδούνι της.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Τότε εἶν' ὅλα. Αὐτὴ ὅλα τὰ περνᾶ.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Καλὸ κουδούνι ἔχεις, φίλε μου βοσκέ.

ΒΕΡΝΗΣ.

Καὶ καλὰ ζῶα. — Εἶναι κτήματά σου, καλέ;

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Δὲν ἔχω τόσον πλοῦτον. Τοῦ κυρίου μου
τοῦ Ἀττιγῶσεν. Μὲ ἐπῆρ' ἐμπιστικόν.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Ὁ λαιμοδέτης πῶς στολίζει εὐμορφα
τὴν ἀγελάδα!

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Καὶ τὸ ξεύρει πῶς αὐτὴ
πηγαίν' ἡ πρώτη. Ἄν ποτὲ τῆς τό 'περνα,
χορτάρι νὰ βοσκήσῃ δὲν θὰ ἤθελε.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Αἶ καὶ σὺ τώρα! Εἶναι ζῶον ἄμυαλλον.

ΒΕΡΝΗΣ.

Μὴν εἰπῆς τοῦτο. Ἔχουν καὶ τὰ ζῶα νοῦν.



Κάλλιστα τοῦτο τὸ ἡξεύρομεν ἡμεῖς,
ὅσοι αἰγάγρους κυνηγοῦμεν. Φρόνιμα
τὰ ζῶα· ὅταν βόσκουν, στήνουςι σκοπὸν
ἐμπρὸς, κ' ἐκεῖνος, τὸ αὐτὶ ὀρθόν,
σφυρίζει ἅμα ἐννοήσῃ κυνηγόν.

ΡΟΥΘΔΗΣ (πρὸς τὸν βοσκόν).

Θὰ καταιβῆτε τώρα ;

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ἀπεβόσκησαν

τὸ βουνὸν ὅλον.

ΒΕΡΝΗΣ.

Αἰ! Καλὴν ἐπιστροφὴν,
βοσκέ.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ὁμοίως. Εἰς τὸν δρόμον ποῦ πατεῖς
ἐπιστροφή δὲν εἶναι πάντ' ἀλάνθαστος.

ΡΟΥΘΔΗΣ.

Ἀνθρωπος βλέπω ἐκεῖ τρέχει κ' ἔρχεται.

ΒΕΡΝΗΣ.

Γνωστός. Ἀπὸ Ἀλζέλλης εἶν' ὁ Βαουμγάρτ.(19)

ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ (εἰσορμᾷ ἀσθμαίνων).

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Τὸ πέραμά σου, ναῦτα, διὰ τὸν Θεόν!

ΡΟΥΘΔΗΣ.

Τί τόση βία;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Λύσε το, ἀπόλυσε.

Μοὶ σώζεις τὴν ζωὴν μου. Φέρε μ' ἀντικρὺ.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Τί ἔχεις πατριῶτα ;



ΒΕΡΝΗΣ.

Τίς σέ κυνηγεῖ;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Γρήγορα! Τρέξε! Κατὰ πόδας ἔρχονται!

Ἴππεῖς μ' ἀναζητοῦσι τοῦ διοικητοῦ.

Ἄν μὲ συλλάβουν, εἶμαι διὰ θάνατον.

ΡΟΥΘΗΣ.

Καὶ διὰ ποῖον λόγον σέ ζητοῦν ἵππεῖς;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Σῶσόν με πρῶτον, κ' ἔπειτα σᾶς ἀπαντῶ.

ΒΕΡΝΗΣ.

Κηλίδας ἔχεις αἵματος. Τί ἔτρεξε;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ὁ ἑπαρχος ἐκεῖνος, ὁ εἰς τὸ Ροσβέργ (20)

τὴν ἐδρὰν ἔχων, ὁ τοῦ Αὐτοκράτορος.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ὁ Βολφενσεῖσεν; εἶν' αὐτός διακτής σου;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Αὐτὸς δὲν βλάπτει πλέον. Τὸν ἐφόνευσα.

ΠΑΝΤΕΣ (ἐντρομοί).

Νὰ μᾶς φυλάττη ὁ Θεός! Τί ἔπραξας;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἄντ' ἐμοῦ ὅ,τι πᾶς ἀνὴρ ἐλεύθερος

θα εἶχε πράξει! Ἦσκησα τὸ δίκαιον

οἰκοδεσπότου, κατὰ τοῦ ὑβρίσαντος

καὶ τὴν τιμὴν μου καὶ τὴν τῆς συμβίας μου.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ὁ φρούραρχος προέβη μέχρις ὕβρεως;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Τὴν κακουργίαν ὁ Θεὸς προέλαβε

καὶ ὁ καλὸς μου πέλεκυς.



ΒΕΡΝΗΣ.

Τοῦ ἔσχισας

τὴν κεφαλὴν;

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Εἰπέ μας νὰ τ' ἀκούσωμεν.

Καιρὸς ὑπάρχει, ὥς τὸ πλοῖον νὰ λυθῇ.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἔκοπτα ξύλα εἰς τὸ δάσος. Ἐντρομός
ἡ σύζυγός μου, βλέπω, τρέχει κ' ἔρχεται.
Ὁ φρούραρχος, μοὶ λέγει, εἰς τὸν οἶκόν μας
ἦλθε· νὰ ἐτοιμάσῃ τῇ διέταξε
λουτρὸν, ζητήσας παρ' αὐτῇ ἀνοίκεια·
κ' ἔφυγ' ἐκείνη, καὶ ἀπείρα πρὸς ἐμέ.
Τότ' ἔτρεξα ὡς ἡμην, καὶ εἰς τὸ λουτρὸν
ὁ πέλεκυς μου τὸν πύλεγχεσε.

ΒΕΡΝΗΣ.

Καλόν·

οὐδὲ θὰ σ' ἐπιπλήξῃ δι' αὐτὸ κανεῖς.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Ἐλαβεν ὁ κακοῦργος ὅ,τι ἤξιζε.
Τοῦ Οὐντερβάλδεν ἐτυράννει τὸν λαόν.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἡ πράξις διεδόθη· καὶ μὲ κυνηγοῦν.
Ἐν ᾧ, Θεέ! λαλοῦμεν, ὁ καιρὸς περνᾷ.
(Ἀρχίζει νὰ βροντᾷ).

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Πλοίαρχε, κάμε, πέρασε τὸν ἄνθρωπον.

ΡΟΥΔΗΣ.

Μὴ, μὴν ὑπάγῃς. Ἐφθασεν ἡ καταιγίς.
Εἶναι ἀνάγκη νὰ προσμείνης.

ὦ Θεέ!

Πῶς νὰ προσμείνω; Θάνατος κάθε στιγμή!

ΚΟΥΟΝΗΣ (πρὸς τὸν ἀλιέα).

Σύνδραμε τὸν πλησίον, διὰ τὸν Θεόν!

Ἐμπορεῖ τοῦτο εἰς καθένα νὰ συμβῇ.

(Βρονταὶ καὶ κρότος κυμάτων.)

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Λυσσᾷ ὁ νότος. Βλέπετε τί κύματα;
μὲ τοὺς ἀνέμους νὰ παλαίσω ἤμπορῶ;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ (ἐναγκαλίζεται τὰ γόνατά του.)

Σῶσέ με, σῶσε· νὰ σὲ σώζῃ ὁ Θεός!

ΒΕΡΝΗΣ.

Κίνδυνον τρέχει· εὐσπλαγγνίσου, πλοίαρχε!

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Εἶν' οἰκογενειάρχης, ἔχει τέκν' αὐτός.

(Βρονταὶ ἐπανεληλυμμένα.)

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Κ' ἐγὼ ζωὴν δὲν ἔχω διὰ χάσιμον·

ἔχω κ' ἐγὼ γυναῖκα, τέκνα ὡς αὐτόν.

Ἴδέτ' ἐκεῖ πῶς βράζει· εἶν' ἀφρὸς παντοῦ,

καὶ φέρνει ἄνω κάτω ὅλα τὰ νερά.—

Νὰ βοηθήσω ἤθελον τὸν ἀδελφόν·

πλὴν δυνατὸν δὲν εἶναι. Βλέπετε καὶ σεῖς.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ (ἀκόμη γονατιστός.)

Λοιπὸν θὰ πέσω εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐχθροῦ;

ἐν ᾧ ἐμπρός μου εἶν' ἡ ὄχθ' ἡ σώζουσα!—

Ἴδού· τὴν βλέπει ὁ γυμνός μου ὀρθαλμός·

σχεδὸν τὴν φθάνει καὶ ὁ ἦχος τῆς φωνῆς.

Ἴδού τὸ σκάφος νὰ μὲ φέρῃ ἕτοιμον,

καὶ ἔμως μένω, μένω ἀβοήθητος!



ΚΟΥΟΝΗΣ.

Τίς ἔρχεται;

ΒΕΡΝΗΣ.

Ὁ Τέλλος. Εἰς τὴν Βύργλην ζῇ.⁽²¹⁾

(ΤΕΛΛΟΣ ἔρχεται, ἔχων βαλλιστρίδα (56) καὶ τόξον εἰς τὴν χεῖρα.)

ΤΕΛΛΟΣ

Τίς εἶναι οὗτος ἐ ζητῶν βοήθειαν;

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Εἶν' ἐξ Ἀλζέλλης. Τὴν τιμὴν τοῦ ἔσωσε,
τὸν Βολφρενσεῖς φονεύσας, ὅστις φρούραρχος
τοῦ Βασιλέως εἰς Ῥοσβέργ ἐκάθητο.—

Προφθάνουν στρατιῶται τοῦ διοικητοῦ.

Νὰ τὸν περάσουν ἀντικρὺ παρακαλεῖ·
ὁ ναύτης πλὴν φοβεῖται, καὶ δὲν δέχεται.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Ἴδου ὁ Τέλλος ποῦ γνωρίζει τὸ κωπί·

Ἄς εἰπῇ, εἶναι νὰ τολμήσω φρόνιμον;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅπου ἀνάγκη, εἶν' ἡ τόλμη φρόνιμος.

(Ἰσχυραὶ βρονταί· ἡ λίμνη ἀναδράζει.)

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Νὰ τρέξω εἰς τὸ στόμα τῆς κολάσεως;

Τίς ἔχων φρένας θὰ τὸ ἔκαμνε ποτέ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἐνθυμεῖται ἔσχατον

ὁ χρηστός. Ἐχε εἰς Θεὸν τὴν πίστιν σου,

καὶ τεῖνε χεῖρα εἰς τὸν κινδυνεύοντα.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Εἰς τὸν λιμένα εὐκολ' εἶν' αἱ συμβουλαί.

Λίμνη καὶ πλοῖον εἶν' ἐκεῖ. Δοκίμασε!

ΤΕΛΛΟΣ.

Νὰ λάβῃ εὐσπλαγχνίαν εἶναι δυνατὸν
ἡ λίμνη, ὅχι ὁ διοικητὴς ποτέ.
Δοκίμασόν το, ναῦτα.

ΠΟΙΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΚΥΝΗΓΟΙ.

Σῶσον, σῶσόν τον.

ΡΟΥΘΗΣ.

Καὶ ἀδελφόν μου ἂν τὸν εἶχον, καὶ υἱόν,
τῶν ἀδυνάτων! Εἴν' ἡμέρα σήμερον
Σίμωνος καὶ Ἰούδα. Τὰ νερὰ λυσοῦν,
καὶ νὰ καταβροχθίσουν θέλουν ἄνθρωπον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Μάταιοι λόγοι δὲν μᾶς ὠφελοῦν ἐδῶ.
Νὰ σωθῇ πρέπει, καὶ εὐθύς, ὁ ἀδελφός.
Εἰπὲ, τὸν περνᾷς, ναῦτα;

ΡΟΥΘΗΣ.

"Οχι βέβαια.

ΤΕΛΛΟΣ.

Δός μοι λοιπὸν τὸ σκάφος! Μέγας ὁ Θεός!
Θὰ δοκιμάσω τὴν μικράν μου δύναμιν.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Γενναῖε Τέλλε!

ΒΕΡΝΗΣ.

Εὗγε εἰς τὸν κυνηγόν!

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

ὦ Τέλλε, ἄγγελός μου εἶσαι καὶ σωτήρ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐγὼ σὲ σώζω ἀπὸ τοῦ διοικητοῦ·
ἄλλος νὰ σώσῃ ἔχει ἀπὸ θυελλῶν.
Ἄλλ' εἰς τὰς χεῖρας μᾶλλον ρίψου τοῦ Θεοῦ



παρ' εἰς τὰς τῶν ἀνθρώπων.

(Εἰς τὸν ποιμένα).

Πατριῶτα, ἄν

ἀνθρώπινόν τι πάθω, τὴν γυναῖκά μου
σὺ παρηγόρησόν την. Εἰπὲ, ἔπραξα
ὅ,τι δὲν ἦτον νὰ μὴ πράξω δυνατόν.

(Πηδᾶ εἰς τὸ πλοῖον.)

ΚΟΥΟΝΗΣ (πρὸς τὸν ἀλιέα.)

Εἶσαι τεχνίτης, ναῦτα. Δὲν ἐτόλμησας
ὅ,τι τολμᾷ ὁ Τέλλος;

ΡΟΥΘΗΣ.

Καὶ καλῆτεροι
νὰ μιμηθοῦν τὸν Τέλλον δὲν εἰν' ἄξιοι.

Δὲν ἔχει Τέλλον τὸ βροντὸν μας δεύτερον.

ΒΕΡΝΗΣ (ἀντὶς εἰς τὸν βράχον.)

Κινᾶ!—Γενναῖε, νὰ σὲ σώζη ὁ Θεός!
Τὸ σκάφος πῶς χορεύει εἰς τὰ κύματα!

ΚΟΥΟΝΗΣ (εἰς τὴν ἀκτὴν.)

Τὸ κύμα τὸ σκεπάζει, καὶ δὲν φαίνεται.—
"Α! νὰ, τὸν βλέπω πάλιν. Ἀγωνίζεται
πόσον ἀνδρεῖα πρὸς τὴν λύσσαν τοῦ νεροῦ!

ΣΕΠΠΗΣ.

Πλακόνουν τοῦ Ἐπάρχου, ἦλθαν οἱ ἱππεῖς.

ΚΟΥΟΝΗΣ.

Μὰ τὸν Θεόν, ἰδού τους. Ἐρυγ' ἐν καιρῷ.

(Ἐπέρχεται ἀπόσπασμα ἐφίππων χωροφυλάκων.)

ΠΡΩΤΟΣ ΙΠΠΕΥΣ.

Δόσατε τὸν φονέα. Τὸν ἐκρύψατε.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Ἀπ' ἐδῶ ἦλθε. Θ' ἀρνηθῆτε μάταια.

ΚΟΥΟΝΗΣ καὶ ΡΟΥΘΔΗΣ.

Ὁ ποῖος, στρατιῶται ;

ΠΡΩΤΟΣ ΙΠΠΕΥΣ (ἀνχαλύπτων τὸ πλοιάριον.)

ὦ τὸν δαίμονα !

Τί βλέπω ;

ΒΕΡΝΗΣ (ἀπὸ τοῦ βράχου.)

Τοῦτον εἰς τὸ πλοῖον θέλετε ;

Κατόπιν του ! Κτυπᾶτε, καὶ τὸν φθάνετε.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Κατηραμένος ! Μᾶς διέφυγε !

ΠΡΩΤΟΣ (πρὸς τὸν ποιμένα καὶ τὸν ἀλιέα.)

Ἄ ! σεῖς

θα παιδευθῆτε ! τὸν ἐφυγαδεύσατε !

τὰ ζωντανὰ τῶν σφάζατε· τὰς μάντρας τῶν
καὶ τὰς καλύδας καύσατ' ἐρημώσατε !

ΣΕΠΠΗΣ (ὄρμα κατόπισιν.)

Τὰ πρόβατά μου !

ΚΟΥΟΝΗΣ (ἐπόμενος.)

ὦ ! τὰς ἀγελάδας μου !

ΒΕΡΝΗΣ.

ὦ ! τοὺς κακούργους !

ΡΟΥΘΔΗΣ (ἐν ἀπελπισίᾳ συστρέφων τὰς χεῖρας.)

Θεέ, δίκαιε Θεέ !

Τοῦ τόπου τούτου δὲν θὰ ἔλθῃ ὁ σωτήρ ;

(Τοῖς ἀκολουθεῖ.)



ΣΚΗΝΗ Β΄.

Εν Στείνας (22) τοῦ Νομοῦ Σβύτς. Φιλύρα παρὰ τὴν δημοσίαν ὁδὸν
πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Σταυφάχερ, καὶ πλησίον γέφυρα.

Ὁ ΒΕΡΝΕΡ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ, καὶ ΠΦΕΪΦΕΡ, ἐκ Λουκέρνης (23) ἔρχονται
συνδιαλεγόμενοι.

ΠΦΕΪΦΕΡ.

Ναὶ, Κύριε Σταυφάχερ, ὥς σοὶ ἔλεγον,
Εἰς τὴν Αὐστρίαν ὄρκον ἀποφύγετε,
καὶ εἰς τὸ κράτος διαμείνατε πιστῶς (24) /οὶ
ὥς μέχρι τοῦδε. Σᾶς καὶ τὴν ἀρχαίαν σας
ἐλευθερίαν νὰ φυλάττῃ ὁ Θεός!

(Τῷ σφίγγει ἐγκαρδῶς τὴν χεῖρα καὶ θέλει ν' ἀναχωρήσῃ.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Μεῖνε, νὰ ἔλθῃ καὶ ἡ οἰκοδέσποινα.
Ξένος μου εἶσαι εἰς τὸ Σβύτς, καθὼς κ' ἐγὼ
εἰς τὴν Λουσέρναν εἶμαι σοῦ.

ΠΦΕΪΦΕΡ.

Εὐχαριστῶ.

Πρέπει νὰ φθάσω εἰς Γερσαύην σήμερον.—(25)
Ὑπὸ φιλαργυρίας καὶ σκαιότητος
διοικητῶν ἀχρείων ἂν πιέζησθε,
Ὑπομονὴν, καὶ ὅλα μεταβάλλονται.
Ἔρχεται ἄλλος Αὐτοκράτωρ αὔριον.
Ἀλλ' εἰσθε τῆς Αὐστρίας; Εἰσθε πάντοτε.

(Ἀπέρχεται. Ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ κάθηται σύννους εἰς ἐδώλιον ὑπὸ τὸ δέν-
δρον, καὶ ἐκεῖ τὸν εὕρισκει εἰσερχομένη ἡ σύζυγός του ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ. Ἰστα-
ται δ' αὕτη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς πλησίον του, καὶ τὸν θεωρεῖ σιωπηλῶς.)

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Φίλε μου, τόσον κατηφής! Πῶς ἥλλαξας!
Ἡμέρας σιωπῶσα σὲ παρατηρῶ.

Τὸ μέτωπόν σου σκάπτει μαύρη μέριμνα.
Καρδιοδόρον βάρος ἔχεις ἄγνωστον.
Εἴμ' ἡ πιστή σου σύζυγος. Εἰπέ μοι το.
Τῶν θλίψεών σου ἀπαιτῶ τὸ ἥμισυ.

(Ὁ Σταυφάχης τῇ δίδει τὴν χεῖρα, καὶ σιωπᾷ.)

Εἰπέ μοι, τί πιέζει τὴν καρδίαν σου ;
Δὲν εὐλογεῖται, δὲν ἀνθεῖ ὁ ὄλβος σου ;
Δὲν εἶναι πλήρεις αἱ σιταποθῆκαί σου ;
Αἱ εὐτραφεῖς ἀγέλαι κ' αἱ φορβάδες σου
αἰσίως ἐκ τοῦ ὄρους δὲν κατέβησαν,
εἰς θερμοὺς σταύλους νὰ διαχειμάσωσιν ;
Ὁ πλούσιός σου οἶκος, ὡς τῶν εὐγενῶν
ἐξυλουργήθη ὄλος ἐκ σκληρᾶς ὀρυός,
καὶ πρὸς κανόνα ἐρρυθμίσθη σύμμετρον.
Πολλαὶ θυρίδες τὸν περιλαμπρύνουσι·
δι' οἰκοσήμεων ἐπαικίλθη καὶ σοφῶν
λογίων, ὧν θαυμάζων ἐξηγεῖ τὸν νοῦν
ὁ παροδίτης, πρὸ αὐτῶν ἱστάμενος.

ΣΤΑΥΦΑΧΗΣ.

Ὁ οἶκος μὲν ἰδρύθη πρὸς ῥυθμὸν καλός·
εἰς γῆν σαλευομένην ὅμως κτίζομεν!

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Φίλτατε Βέρνερ, πῶς τὸν λόγον ἐννοεῖς ;

ΣΤΑΥΦΑΧΗΣ.

Ὑπὸ τὸ δένδρον τοῦτο καθὼς σήμερον
ἐσχάτως ἐκαθήμην, τὸ περατωθὲν
καλὸν μου ἔργον ἀναλογιζόμενος,
ὅτ' ἦλθε μεθ' ἱππέων ἀπὸ τοῦ Κυσνάχτ,(²⁶)
τοῦ ὀχυροῦ τοῦ πύργου, ὁ διοικητής.
Σταθεῖς, κ' ἰδὼν τὸν οἶκον, τὸν ἐθαύμασεν.



Εὐθὺς ἠγέρθην, καὶ προσῆλθον ταπεινός,
ὥς ἦτον χρέος, εἰς τοῦ Αὐτοκράτορος
τὸν ἐμπεπιστευμένον τοποτηρητήν.

«Τίνος ὁ οἶκος ;» κακοβούλως ἐρωτᾷ·
διότι τίνος, τὸ ἐγνώριζεν. Ἐγὼ
συνῆλθον ὁμως, καὶ αὐτὰ ἀπήντησα·

«Τοῦ σεβαστοῦ μου εἶναι Αὐτοκράτορος,
καὶ ἰδικός σας· εἰς τιμᾶριον δ' ἐγὼ
τὸν ἔχω.» — Ἀπεκρίθη δέ· «Εἰμὶ
ὁ Ἐπαρχος τοῦ τόπου· ἀντικαθιστῶ
τὸν Βασιλέα, καὶ δὲν θέλω χωρικοὶ
νὰ κτίζουσιν οἶκους ὅπως θέλουν, καὶ νὰ ζοῦν
ὡς κύριοι τῆς χώρας καὶ ἐλεύθεροι.

Σᾶς τὸ ἀπαγορεύω.» — Εἶπε, κ' ἔφυγεν
ἀγρίως ναύων· ἐμπρόσθις δ' ἀπέμεινα,
τὸν κακὸν λόγον ἀναλογιζόμενος.

ΠΕΡΙΤΡΟΥΔΗ.

ὦ φίλτατέ μου κύριε καὶ σύζυγε,
Τῆς γυναικός σου λόγον δέχεσαι πιστόν;
Τοῦ εὐγενοῦς Ἰδέργου ὅτι κόρ' εἰμὶ
τοῦ πολυπείρου, ἔχω καύχημα. Ἡμεῖς
εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς αἱ ἀδελφαὶ
τάς μακρὰς νύκτας νήθουσ' ἐκαθήμεθα,
ὅπου οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ συνήρχοντο,
περγαμηνὰς ἀρχαίας ἀνεγίνωσκον
Αὐτοκρατόρων, κ' ἐσυζήτουν τὸ καλὸν
τοῦ τόπου, ὁμιλοῦντες ἐκ πυκνῆς φρενός.
Ἦκουσα τότε πολλοὺς λόγους συνετοῦς,
τίς τοῦ σοφοῦ ἢ σκέψις, τίς τοῦ ἀγαθοῦ
ὁ πόθος, κ' εἰς τὸν νοῦν μου τοὺς ἐχάραξα.

Λοιπὸν τί λέγω ἄκουσον καὶ πρόσεξον·
διότι τί σέ θλίβει, τὸ ἐγνώριζον.
Ἐχθρικός εἶνε ὁ διοικητῆς πρὸς σέ,
καὶ θέλει νὰ σέ βλάβῃ, ἐπειδὴ τὸ Σβύτς
δὲν τὸ ἀφήνεις ν' ανταλλάξῃ κύριον,
καὶ πρὸς τὸ κράτος τὸ διατηρεῖς πιστὸν,
ὥς οἱ καλοὶ μας τὸ ἐκράτουν πρόγονοι. —
Δὲν εἶναι οὕτω, Βέρνερ; Μήπως ψεύδομαι;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οὗτος, τοῦ Γέσλερ οὗτος εἶναι ὁ θυμός.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Σὲ φθονεῖ, ὅτι εἷς' εὐδαίμων, κατοικῶν
ἐλεύθερος εἰς κτῆμα κληρονομικόν, —
καθὼς αὐτὸς δὲν ἔχει. Τὴν οἰκίαν σου
ὁ αὐτοκράτωρ σ' ἔδωκε τιμάριον·
νὰ τὴν δεικνύῃς ἡμπορεῖς, ὥς ἡμπορεῖ
πᾶς ἡγεμὼν τὰς χώρας τὰς ἰδίας του·
διότι δὲν γνωρίζεις κύριον, ἐκτὸς
τοῦ πάντων ἀνωτάτου ἐν χριστιανοῖς. —
Ἐκεῖνος εἶναι δευτερότοκος υἱός,
καὶ κτῆμα ἔχει μόνον τὸν μανδύαν του·
δι' αὐτὸ βλέπει βλοσυρῶς καὶ δυσμενῶς
εὐημεροῦντα πάντα ἄνθρωπον χρηστόν.
Σοῦ πρὸ πολλοῦ ὠρκίσθη τὴν καταστροφήν.
Ὡς τώρα εἶσαι σῶος. Θὰ προσμένης ὥς
Νὰ ἐκτελέσῃ τὸν κακόβουλον σκοπόν;
Νὰ προλαμβάνῃ τοῦ φρονίμου εἶναι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Πῶς

νὰ γίνῃ τοῦτο;



ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Ἦκουσον τὴν γνώμην μου.

Εἰς Σβύτς ἤξεύρεις ὅτι ὅλοι κλαίονται
οἱ χρηστοὶ ἄνδρες κατὰ τοῦ Ἐπάρχου των,
τοῦ φιλαργύρου τούτου καὶ κακοποιοῦ.

Μὴ ἀμφιδάλλῃς ὅτι ἄντικρυ, κ' ἐκεῖ,
εἰς Οὐντερβάδην καὶ Οὐρί, ἀπηύδησαν
πρὸς τὸν ζυγὸν ἐπίσης καὶ τὴν πίεσιν.

Καθὼς ἐδὼ ὁ Γέσλερ, εἶναι παρ' αὐτοῖς
ὁ Λανδενβέργερ ἄγριος καὶ προπετής· (27)

καὶ πέραμα ἐκεῖθεν δὲν μᾶς ἔρχεται
χωρὶς νὰ φέρ' εἰδήσεις νέων πάντοτε
κακουργημάτων καὶ βιαιοπραγιῶν.

Καλὸν λοιπὸν θὰ ἦτον ἂν τινὲς ὑμῶν,
εἰλικρινῶς φρονούντες, συνεσκέπτεσθε
πῶς ἠμπορεῖτε νὰ σωθῇτε τοῦ κακοῦ.

Τὸ δίκαιόν σας τότε ρυῖτε ὁ Θεὸς
θὰ παραβλέψῃ, καὶ θὰ εἶναι μεθ' ἡμῶν.—

Εἰπέ, δὲν ἔχεις σχετικὸν εἰς τὸ Οὐρί
τινὰ, εἰς ὃν ν' ἀνοίξῃς τὴν καρδίαν σου;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Γνωστοὶ μοὶ εἶναι ἄνδρες ἔντιμοι ἐκεῖ,
κ' ἐκ τῶν εὐγενεστέρων, πίστιν ἔχοντες
κ' ἐμπνέοντες, καὶ φίλοι ἐπιστήθιοι· (Ἐγείρεται)

Γύναι, ὁποίαν τρικυμίαν ἰδεῶν
εἰς τὸ καθεῦδον στῆθός μου διήγειρας!

Φωτίζεις τὸν πυθμένα τῆς καρδίας μου
πρὸ τοῦ νοός μου· καὶ προφέρεις τολμηρῶς
ὅ,τι κρυφίως δὲν ἐτόλμων νὰ σκεφθῶ.—

Πλὴν τίς ἡ συμβουλή σου ἀνεμέτρησας;

Διχόνοϊαν καὶ ὄπλων προκαλεῖς κλαγγὴν
εἰς τὰς κοιλάδας ταύτας τὰς εἰρηνικὰς.
Λαὸς ποιμένων νὰ τολμήσῃ ἀσθενὴς
νὰ πολεμήσῃ πρὸς τῆς γῆς τὸν κύριον;
Πρόφασιν μόνον θέλουσι νὰ ρίψωσιν
εἰς ταύτην μας τὴν χώραν τὴν πολυπαθῇ
τὰ στίφη τῶν ἀγρίων ὀπλοφόρων των,
καὶ λόγῳ νίκης ἄγοντες καὶ φέροντες
αὐτὴν, καὶ εἰς ἐνδίκου πρόφασιν ποινῆς,
νὰ μᾶς στερήσουν τῆς ἐλευθερίας μας.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Εἴσθε δὰ ἄνδρες· τὸν καλὸν σας πέλεκυν
κρατεῖτε. Τοὺς γενναίους σώζει ὁ Θεός.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ γύναι, πέρας εἶδεχθὲς ὁ πόλεμος,
φονεύει τὸν ποιμένα καὶ τὸ ποίμνιον!

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Πᾶν ὅ,τι στέλλει ὁ Θεὸς δεχώμεθα.
Δὲν ὑπομένει τ' ἄδικα φρὴν εὐγενής.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Χαρά σου εἶν' ὁ οἶκος ὃν ἐκτίσαμεν.
Θὰ τὸν τεφρώσῃ ὁ φρικώδης πόλεμος.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Θενὰ τὴν ἐπυρπόλουν μόνη μου, παρὰ
νὰ γίνω δούλη ἐγκοσμίων ἀγαθῶν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Φιλανθρωπίαν προσδοκᾷς! Ὁ πόλεμος
οὐδὲ τοῦ βρέφους εἰς τὸ λίκνον φεῖδεται.

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Ἡ ἀθωότης ἄνω ἔχει φύλακα.

Ἐμπρὸς, ὦ Βέρνερ, βλέπε, μὴ ὀπίσω σου.



ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἡμεῖς οἱ ἄνδρες πολεμοῦντες θνήσκομεν.
Τίς δὲ θὰ εἶναι, τίς θὰ εἶν' ἡ τύχη σας;

ΓΕΡΤΡΟΥΔΗ.

Ἡ τύχη μου, ἰδοὺ την· εἶν' ἡ γέφυρα.
Πηδῶ κ' εἴμ' ἐλευθέρα. Ἔχω ἐκλογήν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (Ῥίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας της).

Ὅστις καρδίαν σφίγγ' εἰς τὴν καρδίαν του
τοιαύτην, οἴκων κ' ἐστιῶν προπολεμεῖ
ἀνδρείως, βασιλέων ἀψηφῶν στρατούς. —

Ἀπέρχομαι ἀμέσως εἰς Οὐρί. Ἐκεῖ
ἀρχαῖος φίλος κατοικεῖ, ὁ Βάλθερ Φῦρστ,
περὶ τῶν νῦν πραγμάτων ὡς ἐγὼ φρονῶν.

Ὁ εὐγενὴς εἶν' ἐτι ἀρχηγὸς ἐκεῖ,
ὁ Ἀττιγχῶσεν· καὶ τοι ἐκ καταγωγῆς
λαμπρᾶς, ἀγάπην πνέει πλὴν πρὸς τὸν λαόν,
καὶ σέβας τρέφει πρὸς τ' ἀρχαῖα ἥθη μας.

Μετὰ τῶν δύο τούτων θέλω βουλευθῆ
τί τοῖς ἐχθροῖς τῆς χώρας ν' ἀντιτάξωμεν.
Χαῖρε. Μακρὰν δ' ἐν ὄσῳ μένω, ἔχε σὺ
τοῦ οἴκου ἐν συνέσει τὸ πηδάλιον.

Ἄν ἔλθῃ ὁδοιπόρος, εἰς προσκύνησιν
χωρῶν τῶν θείων τόπων, ἢ ἂν μοναχὸς
ὑπὲρ μονῆς συνάζων, δός τοις ἀφειδῶς,
καὶ πάσης ἅς τυγχάνουν περιθάλψεως!

Ὁ οἶκος τοῦ Σταυφάχερ πῶς δὲν κρύπτεται
καθεὶς ἡξεύρει· κεῖται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ,
ἵνα τὸν ξένον ὁδοιπόρον δέχεται.

(Ἐν ᾧ μακρύνονται πρὸς τὸ βάθος, προκύπτει ὁ Γουλιέλμος
ΤΕΛΛΟΣ μετὰ τοῦ ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ εἰς τὸ προσκήνιον).

ΤΕΛΛΟΣ (πρὸς τὸν Βαουμγάρτεν).

Δὲν ἔχεις περαιτέρω τὴν ἀνάγκην μου.
Εἰς ταύτην τὴν οἰκίαν ἔμβα. Κύριος
εἶν' ὁ Σταυφάχερ, τῶν πασχόντων ὁ πατήρ. —
'Αλλὰ, — ἰδοὺ τον! — 'Ακολουθεῖ με. 'Ελθέ.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Πλατεία ἐν 'Αλτόρφ (28).

(Εἰς τὸ μετασκήνιον ἐπὶ ὑψώματος παριστᾶται οἰκοδομούμενον φρούριον. Ἡ οἰκοδομή εἶναι προκεχωρημένη, ὥστε διακρίνεται τοῦ ὄλου τὸ σχῆμα. Τὸ ὀπίσθιον αὐτοῦ μέρος εἶναι ἔντελές, οἰκοδομεῖται δὲ ἤδη τὸ πρόσωπον. Τὰ ἱκρία ἴστανται πρὸ αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὰ ἀναβαίνουν οἱ κτίσται καὶ καταβαίνουν. 'Επὶ τῆς ἄκρας τῆς στήλης ὁ στεγαστής. — "Ολοὶ κινουνται καὶ ἐργάζονται.)

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ, ΑΡΧΙΛΙΘΟΥΡΓΟΣ, ΚΤΙΣΤΑΙ καὶ ΠΑΙΔΕΣ.

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ (ῥάβδον ἔχων εἰς τὴν χεῖρα, παροτρύνει τοὺς ἐργάτας.)

'Εμπρός! Κινῆσθε. Μὴν ἀργῆτε! — Τὸν πηλόν!

τὸν ἄσβεστον! 'Αμέσως τὰ ὕγωνάρια.

'Οταν θὰ ἔλθῃ, νὰ ἰδῇ ὁ κύριος

Διοικητῆς μας ἔργον. — Καὶ σεισθῆτε δά!

(Πρὸς δύο παῖδας, φέροντας ὑλικόν.)

Φόρτωμα τοῦτο εἶναι; Τὸ διπλοῦν εὐθύς!

'Ημεροκλέπται, τὸν μισθόν σας κλέπτετε!

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Πικρὸν, τὰς πέτρας μόνοι μας νὰ φέρωμεν
διὰ τοὺς τοίχους τῆς ἰδίας μας εἰρκτῆς.

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Μεμφιμοιρεῖτε; Τὸν ἐλεεινὸν λαόν!

Ν' ἀρμέγῃ μόνον ζῶα εἶναι ἱκανός,
καὶ νὰ γυρίζῃ ὀκνηρὸς εἰς τὰ βουνά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΕΙΣ ΓΕΡΩΝ (κάθεται).

Ἀπηύδησα!

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Αἶ, γέρων εἰς τὸ ἔργον σου!

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Δὲν ἔχεις σπλάγχνον, τὸν πτωχὸν τὸν γέροντα,—
μόλις νὰ σύρῃ ἡμπορεῖ τὸ σῶμά του,—
τὸν ἀγγαρεύεις!

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ καὶ ΚΤΙΣΤΑΙ.

Εἶναι ἀθεόφοβον!

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Μὴ μεριμνᾶτε. Ἐκτελῶ τὸ χρέος μου.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Πῶς, ἐπιστάτα, θὰ κληθῇ τὸ φρούριον,
ὡς τελειώσῃ, ὑποῦ τῶρα κτίζομεν;

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Οὐριοδάμας. Ὑπὸ τοῦτον τὸν ζυγὸν
τὸν πέτρινον θὰ κάμψουν τὸν αὐχένα σας.

ΚΤΙΣΤΑΙ.

Οὐριοδάμας!

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ.

Εἶναι νὰ γελάσῃτε;

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Αὐτ' ἢ καλύβη θὰ δαμάσῃ τὸ Οὐρί;

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Ἦθελον πόσοι νὰ ἰδῶ ἐπανωτοὶ
σωροὶ τυφλοποντίκων ὡς αὐτὸν ἀρκοῦν
βουνὸν νὰ κάμουν ὅσον τὸ μικρότερον
εἰς τὸ Οὐρί!

(Ὁ ἐπὶ τῶν ἔργων μακρύνεται πρὸς τὸ μετασκήνιον.)

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Θὰ ρίψω τὴν σκαπάνην μου,
ἥτις λαξεύει διὰ τὸ ἐπάρατον
ἐκεῖνο ἔργον, εἰς τῆς λίμνης τὸν βυθόν!

(Ἔρχεται ὁ ΤΕΛΛΟΣ καὶ ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

ὦ Φεῦ! Μὴ εἶχον ζήσει τοῦτο νὰ ἰδῶ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐδὼ καλὰ δὲν εἶναι. Μακρυνώμεθα.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸ Οὐρὶ τοῦτο; Τῆς ἐλευθερίας γῆ;

ΛΙΘΟΤΟΜΟΣ.

Κύριε, νὰ ἰδῇτε τὰ ὑπόγεια,
βαθέως κάτω! Ὅστις εἰς αὐτὰ κλεισθῇ,
δὲν θεν' ἀκούῃ νὰ φωνάξῃ πετεινός!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Θεέ μου!

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ἀντειρίδας, τοίχους βλέπετε;
Διὰ νὰ μείνουν εἰς αἰῶνας κτίζονται.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅ,τι ὑψοῦσι χεῖρες, χεῖρες ρίπτουσι.

(Δεικνύων τὰ ὄρη.)

Τοῦ οἴκου εἶναι τῆς ἐλευθερίας μας
ὁ Θεὸς κτίστης.

(Ἀκούεται τυμπανισμός. Ἔρχονται ἄνθρωποι φέροντες πῖλον εἰς τὸ ἄκρον μακροῦ ξύλου. Ἐπεταὶ κήρυξ, καὶ μετ' αὐτῶν ἄτακτος σωρὸς γυναικοπαίδων.)

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Τ' εἶναι τὸ τυμπάνισμα;

Τί νὰ σημαίνη;



ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Τί σκηνή ἀποκρεῶν!

Τί εἶν' αὐτὸς ὁ πῖλος;

ΚΗΡΥΞ.

Ἐν ὀνόματι

τοῦ βασιλέως!

ΚΤΙΣΤΑΙ.

Σιωπή! Ἀκούσωμεν!

ΚΗΡΥΞ

Τὸν βλέπετε τὸν πῖλον, ἄνδρες τοῦ Οὐρί;

Εἰς ἄκραν στύλου ὑψηλοῦ θενὰ στηθῇ

εἰς τοῦ Ἀλτόρρ τὸ κέντρον, εἰς ἐπιφανές.

Καὶ διατάτει ταῦτα ὁ διοικητής:

Τὸν πῖλον τοῦτον θὰ τιμᾶτε ὡς αὐτόν·

θὰ προσκυνῇτε, γόνα κλίνοντες, γυμνήν

τὴν κεφαλὴν. Ἐκ τούτου, τίς ὁ εὐπειθής,

ὁ Αὐτοκράτωρ θὰ μανθάνῃ. Ἀπειθῶν

περιουσία καὶ ζωὴ δημεύονται.

(Ὁ λαὸς ἀνακαγχάζει. Ἐπαναλαμβάνεται ὁ τυμπανισμὸς,
καὶ ἡ συνοδία ἀπέρχεται.)

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

Ἀνήκουστον τί πάλιν ὁ Κὺρ Ἐπαρχος

ἐφεῦρε! Πῖλον θενὰ προσκυνήσωμεν!

Τοιοῦτο πράγμα ἤκουσε ποτὲ κανεῖς;

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Τὰ γόνατα εἰς πῖλον θενὰ κλίνωμεν;

Νὰ παίξῃ θέλει; Εἴμεθ' ἄνδρες σοβαροί.

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ.

ὦ! Κᾶν τὸ στέμμα τὸ αὐτοκρατορικὸν

ἂν ἦτον! Εἶν' ὁ πῖλος ὁ Αὐστριακὸς

αὐτός. Τὸν εἶδα εἰς τὸν θρόνον κρεμαστὸν
ἀφ' ὅπου διανέμουν τὰ τιμάρια! (29)

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ὁ πῖλος τῆς Αὐστρίας! Προσοχή! Παγίς!
Εἰς τὴν Αὐστρίαν θενὰ μᾶς προδώσωσι!

ΚΤΙΣΤΑΙ.

Δὲν θ' ἀνεχθῇ τὸ αἶσχος κἀνεὶς τίμιος.

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ἐλθέτε, ἅς σκεφθῶμεν μετὰ τῶν λοιπῶν.

(Ὑποχωροῦσι πρὸς τὸ μετασκήνιον.)

ΤΕΛΛΟΣ (πρὸς τὸν Σταυφάχερ).

Κύριε Βέρνερ, χαῖρε. Εἶδες κ' ἐμάθες.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τόσον ταχέως ποῦ ὑπάγεις; Πρόσμενε.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὑπάγω. Εἰς τὸν οἶκον λείπει ὁ πατήρ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Εἰς τὴν καρδίαν ἔχω τόσα νὰ σ' εἰπῶ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Καρδιῶν βάρη λόγοι δὲν κουφίζουσι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οἱ λόγοι ὅμως εἰς τὰς πράξεις φέρουσι.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἡ μόνη πράξις σιωπὴ κ' ὑπομονή.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Καὶ πρέπει ν' ἀνεχθῶμεν τὰ μὴ ἀνεκτά;

ΤΕΛΛΟΣ.

Βίαιος ἄρχων ἄρχων εἶν' ἐφήμερος.—

Ὅταν ἀγρία θύελλα ἐκρήγνυται,

σδύννομεν τὰς φωτίας, καταφεύγουσι



τὰ πλοῖα εἰς λιμένας, καὶ τὸ φοβερὸν
στοιχεῖον παύει, ἵχνος μὴ καταλιπόν.
Καθεὶς ἡμῶν κατ' οἶκον ἅς λανθάνη ζῶν.
Ἀφ' ἡνους' εἰς εἰρήνην τοὺς εἰρηνικούς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Φρονεῖς;

ΤΕΛΛΟΣ.

Δὲν κεντᾶ ὄφεις μὴ ἐρεθισθεῖς.
Θεν' ἀπαυδῆτουν μόνοι των ἐὰν ἰδοῦν
ὅτι ὁ τόπος ὑπομένει ἤρεμος.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Συνησπισμένοι ἐδυνάμεθα πολλά.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐν ναυαγίῳ μένος σώζεται καθεὶς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οὕτω ψυχρῶς ἀφήνεις τὰ τοῦ ἔθνους σου;

ΤΕΛΛΟΣ.

Καθεὶς ἐλπίζει ἀσφαλῶς ἀφ' ἑαυτοῦ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐν δεσμῷ εἶναι ἰσχυροὶ κ' οἱ ἀσθενεῖς.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὁ ἰσχυρὸς δέ, μόνος, ἰσχυρώτατος.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Λοιπὸν νὰ μὴ ἐλπίσῃ ἡ πατρίς εἰς σέ
ἐὰν ἐν ἀπογνώσει σπεύσ' εἰς ἄμυναν;

ΤΕΛΛΟΣ (δίδων αὐτῷ τὴν χεῖρα).

Ὁ Τέλλος σώζει ἐκ βαράθρων πλανηθὲν
ἄρνιον, καὶ θ' ἀφήσῃ τοὺς ἐταίρους του;
Πλὴν εἰ' ἐμέ μὴ σκέψεις, συζητήσεις μή.
Ἀφήσατέ με τῶν βουλῶν σας ἔξω.

Τῶν πράξεων δ' ὁπόταν ἔλθῃ ἡ στιγμή,
καλέσατε τὸν Τέλλον, καὶ θὰ τρέξω.

(Ἀπέρχονται κατὰ διτφόρους διευθύνσεις. Λιφνίδιος θόρυβος
περὶ τὰ ἱκρία.)

ΛΙΘΟΤΟΜΟΣ (σπεύδων πρὸς τὸ μέρος).

Τί τρέχει;

ΠΡΩΤΟΣ ΚΤΙΣΤΗΣ (ἔρχεται κρίζων).

Ἐκ τῆς στέγης φεῦ! ὁ στεγαστῆς
ἔπεσε.

(ΒΕΡΘΑ εἰσορμᾷ μετ' ἀκολουθείας).

ΒΕΡΘΑ.

Συνετρίβη; Βοηθήσατε!

Καιρὸς ἂν εἶναι, σώσατε. Ἰδοὺ χρυσός. —

(Ῥίπτει εἰς τὸν λαὸν τὰ χρυσὰ τῆς κοσμήματα.)

ΛΙΘΟΥΡΕΟΣ.

Αἰ! τὸ χρυσόν σας! — Ὅλα πῶς πληρόνονται
διὰ χρυσοῦ θαρρείτε. Ἐχωρίσατε
πατέρας καὶ παιδιά, ἢ ἀνδρόγυνα,
κλαυθμὸν καὶ θρήνον εἰς τὴν γῆν ἐφέρατε·
ὅλα φρονεῖτε πῶς τὰ πλύνει ὁ χρυσός! —
Πρὶν ἢ ἐλθῇτε εἴμεθ' ἄνθρωποι φαιδροί.
Ἀπελπισία ἦλθε κατὰ πόδας σας. (30)

ΒΕΡΘΑ (πρὸς τὸν ἐπιστάτην τῶν ἔργων προσερχόμενον.)

Ζῆ;

(Ὁ ἐπιστάτης νεύει ἀποφατικῶς.)

Πύργε ἀπευκταῖε! Ὅπως ἐν ἀραις
ιδρύθης, θέλει ἢ ἀρὰ σὲ κατοικεῖ. (Ἐξέρχεται.)

—



ΣΚΗΝΗ Δ'.

Κατοικία τοῦ Βάλθερ Φύρστ.

Ο ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ καὶ ὁ ΑΡΝΟΛΔΟΣ ΕΚ ΜΕΛΧΘΑΛ

εἰσέρχονται συγχρόνως ἐκ δύο διαφορετικῶν μερῶν.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Κύριε Βάλθερ Φύρστ!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Μὴ μᾶς ἰδοῦν!

Μὴ πλησιάσης. Κατασκοπευόμεθα.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἐξ Οὐντερβάλδης τίποτε μοὶ φέρετε,
ἐκ μέρους τοῦ πατρὸς μου; ὦ! ἀφόρητον
μοὶ εἶν', ἀργὸς νὰ μένω ὡς αἰχμάλωτος.
Τί ἔχω πράξει τόσον ἀξιόποινον,
ὥστε νὰ πρέπη ὡς φρονεὺς νὰ κρύπτωμαι;
Ἐκείνου τοῦ αὐθάδους ὅστις ἤθελε
τὸ ζεῦγος τῶν βοῶν μου, τοῦ διοικητοῦ
προσταγὴν ἔχων, νὰ μ' ἀρπάσῃ, ἔθραυσα
διὰ τῆς βακτηρίας τὸν ἀντίχειρα.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ζωηρὸς εἶσαι. Τοῦ Ἐπάρχου ὁ κλητὴρ
ἐκεῖνος ἦτον· ἡ ἀρχὴ τὸν ἔστειλεν.
Εἰς ποινὴν ἦσο. Ἄν κ' ἦν ἴσως αὐστηρά,
νὰ ὑποκύψῃς ἔπρεπεν ἐν σιωπῇ.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Νὰ ὑπομείνω τοὺς λαιδόρους λόγους του
ἔπρεπ' ἐπίσης; «Ὅταν θέλῃ χωρικὸς
νὰ φάγῃ ἄρτον, πρέπει μόνος του, ζευχθεὶς,
τὸ ἄροτρον νὰ σύρῃ.» Ὅταν ὁ αἰσχρὸς

τὰ ὑπερήφανά μου ζῶα ἔλυσε,
μ' ἔκαυσε τὴν ψυχὴν μου. Ὡς τὴν ὕβριν των
οἱ εὐγενεῖς μου βόες νὰ ἡσθάνοντο,
ἐμούγκριζον, κ' ἐκτύπων μὲ τὰ κέρατα.
Τότε δικαία μὲ κατέλαβεν ὀργή·
ἐλησμονήθην, καὶ τὸν δοῦλον ἔδειρα.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Μόλις ἡμεῖς νικῶμεν τὴν καρδίαν μας.
Πῶς ἡ γοργὴ νεότης νὰ περισταλῇ;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Λυποῦμαι μόνον διὰ τὸν πατέρα μου.
Χρείαν φροντίδων ἔχει, καὶ εἰμὶ μακρὰν.
Αὐτὸς μισεῖται ὑπὸ τοῦ δικαίου,
ὥς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὸ δίκαιον
ὑπερασπίζων. Θὰ στενοχωρήσῃ
τὸν γέροντα. Δὲν ἔχει ἀρρώγην τινός.—
ὦ! Θὰ ὑπάγω! Ἄς συμβῇ ὅ,τι συμβῇ!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Περίμεινον ὀλίγον ἐν ὑπομονῇ
ὥς νὰ μᾶς ἔλθῃ ἐκ τοῦ Δάσους εἰδησις.—
Κτυποῦν, ἀκούω! Ὑπαγε. Ὁ Ἐπαρχος
ἔστειλεν ἴσως. Κρύψου. Οὔτε εἰς Οὐρὶ
τοῦ Λανδεσβέργερ δὲν ἐκφεύγεις τὴν ἰσχύν.
Ἀλλήλοις δίδουν ἀρρώγην οἱ τύραννοι.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Νὰ πράττωμεν τί πρέπει μᾶς διδάσκουσιν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εμβα· καὶ ὥς ὁ φόβος παύσῃ, σὲ καλῶ.

(Ὁ Μελχθαλ εἰσέρχεται.)

Ὁ κακοδαίμων! Δὲν τολμῶ νὰ τῷ εἰπῶ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

500



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τί ἀπαισίους ὑπονοίας . . . Τίς κτυπᾷ;
Κροτεῖ ἡ θύρα; περιμένω συμφοράν!
Ἔρπ' ὑποψία, προδοσία πανταχοῦ.
Οἱ ἄγγελοι τῆς βίας ὥς εἰς τ' ἄδυτα
τῶν οἴκων εἰσχωροῦσιν. Εἰς τὰς θύρας μας
νὰ θέσωμεν θὰ πρέπη κλειῖθρα καὶ μοχλοῦς.
(Ἀνοίγει τὴν θύραν καὶ ὀπισθοδρομεῖ ἐκπληττόμενος, διότι
εἰσέρχεται ὁ ΒΕΡΝΕΡ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τί βλέπ'; Ὁ Βέρνερ! — Ἀριστος, μὰ τὸν Θεόν,
φίλτατος ξένος. — Ἀγαθώτερος ἀνὴρ
ποτὲ δὲν ὑπερέβη ταύτην τὴν φλιάν.
Ὑπὸ φιλίαν στέγην καλῶς ὥρισας.
Τί θέλων ἦλθες; Τί ζητεῖς εἰς τὸ Οὐρί;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (δείχνει αὐτῷ τὴν χεῖρα).

Τὴν Γελβετίαν τὴν ἀρχαίαν, τοὺς καιροὺς
τοὺς παλαιούς της.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Σὺ τὴν φέρεις μετὰ σοῦ.

Ἡ ὄψις σου παιδρύνει τὴν καρδίαν μου
καὶ τὴν θερμαίνει. — Φίλε Βέρνερ, κάθησον. —
Πῶς τὴν Γερτροῦδ ἀφῆκας, τὴν συμβίαν σου,
τὴν θυγατέρα τοῦ Ἰδέργ τὴν φρόνιμον;
Ὅσοι ἐκ χώρας ἔρχονται τῶν Γερμανῶν,
ὑπὲρ Μεινάρδου σκήτην εἰς τὴν ξένην γῆν, (31)
τοῦ φιλοξένου μνημονεύουσ' οἴκου σας. —
Εἰπέ δ', ἐκ Φλύλεν κατ' εὐθείαν ἔρχεσαι,
καὶ οὐδαμοῦ δὲν εἶδες τίποτε, πρὶν ἢ
τὸν πόδα θέσης ἐπὶ ταύτην τὴν φλιάν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (κάθεται.)

Ναί, εἶδα νέον ἔργον καὶ παράδοξον
νὰ καταρτίζουν. Δὲν μ' ἐχαροποίησε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εν βλέμμα, φίλε, σ' ἔδειξε λοιπὸν τὸ πᾶν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ποτὲ τοιοῦτο δὲν ὑπῆρξεν ἐν Οὐρί,
οὐδ' ἀπ' αἰώνων εἵχομεν ὀχύρωμα.
Μόνος ὁ τάφος ἦτον οἶκος ὀχυρός.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Καὶ εἶναι τάφος τῆς ἐλευθερίας μας.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Δὲν σοὶ τὸ κρύπτω, Βάλθερ Φύρστ. Δὲν μ' ἔφερεν
ἐδὼ σχολαία περιέργεια.— Πολλὴ
μέ θλίβει λύπη. Εἰς τὸν οἶκον μερίμναν
ἀφῆκα, καὶ μερίμνας ἀπαντῶ ἐδῶ.

Ἀφόρητον εἶν' ὅ,τι ὑφιστάμεθα,
καὶ οὐδε βλέπω τί τὸ τέλος τῶν δεινῶν.

Ἐλεύθερος ἀρχῆθεν ἦν ὁ Ἐλβετός.

Μᾶς ἦσαν πάντες προσηνεῖς ἀείποτε·
οὐδ' εἶδομεν τοιοῦτο οὐδ' ἠκούσαμεν,
ἐξ οὗ ποιμένες τὸ βουνὸν ἀνέρχονται.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εἶν' ὅ,τι πράττουν ἀπαραδειγμάτιστον.

Ὡς καὶ ὁ Ἀττιγχῶσεν, γέρων εὐγενῆς,
ὅστις ἀρχαίους εἶδε χρόνους, καὶ αὐτὸς
κηρύττει ταῦτα ὡς μὴ πλέον φορητά.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κ' ἐκεῖ Ὑπὸ τὸ δάσος γίνονται φρικτὰ, (32)

κ' αἷμα τὰ πλύνει.— Οὕτως ὁ Διοικητῆς

Ὁ Βολφενσεῖσεν, ὁ ἐδρεύων ἐν Ῥοσβέργ,

τοῦ ἀπηγορευμένου ὀρεχθεῖς καρποῦ,

τοῦ Βαουμγάρτεν τὴν γυναῖκα ἤθελε,



τοῦ ἐν Ἀλζέλλῃ, ν' ἀτιμάσῃ ἀναιδῶς,
καὶ ὁ ἀνὴρ τῆς τὸν κατεπελέκησε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ὦ! τοῦ Θεοῦ αἱ κρίσεις εἰσὶ δίκαιαι! —
Τοῦ Βαουμ.γάρτεν εἶπες; Σώφρονος ἀνδρός!
Εἰπέ μ', ἐσώθη; Εἶναι εἰς ἀσφάλειαν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὑπὲρ τὴν λίμνην ὁ γαμβρός σου ἔσωσεν
αὐτόν. Τὸν κρύπτω παρ' ἐμοὶ ἐν Στέϊνεν.—
Μοὶ διηγήθη πλὴν αὐτὸς φρικτότερον,
ὁ διεπράχθη εἰς τὸ Σάρνεν. Σχίζεται
πᾶσα χρηστὴ καρδία εἰς τὸ ἄκουσμα!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (προσεκτικῶς.)

Τί ἦτον τοῦτο;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Εἰς Μελχθάλ, ὅπου τοῦ Κέρνς (33)

ἡ ὁδὸς φέρει, οἰκεῖ δίκαιος ἀνὴρ
Ἐρρίκος. Ἐκ τῶν Ἀλδεν ἐπιλέγεται, (34)
κ' ἡ ψῆφός του βαρύνει 'ς τὸ χωρίον του.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Καὶ τίς δὲν τὸν γνωρίζει; Τί συνέβ'; Εἰπέ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ Λανδενβέργερ διὰ σφάλμ' ἀσήμαντον
παιδεύων τὸν υἱόν του, ν' ἀποζεύξωσι
διέταξε τοὺς βόας τοὺς ἀρίστους του
ἐκ τοῦ ἀρότρου. Τὸ παιδίον ἔδειρε
τὸν ὑπηρέτην, καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (μετ' ἀνυπομόνου προσοχῆς.)

Ὁ δὲ πατήρ; Εἰπέ μοι τί ὥς πρὸς αὐτόν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ Λανδενβέργερ κράζει τὸν πατέρα του,

καὶ παρ' αὐτοῦ νὰ φέρῃ τὸν υἱὸν ζητεῖ.
 Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁμνύει οὗτος ἀληθῶς
 ποῦ ὁ φυγὰς ἐκρύβη ὅτι ἀγνοεῖ,
 ὁ ἄγριος μηνύει τοὺς βασανιστάς . . .

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ. (Ἄνιπιδᾶ καὶ θέλει νὰ τὸν φέρῃ
 εἰς τὴν ἄλλην γωνίαν.)

Σιώπα. Φθάνει.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (ὕψων τὴν φωνήν.)

«Ὁ υἱὸς διέφυγε ;

Σὲ ἔχω. Σέ.» — Τὸν ρίπτουν κατὰ γῆς, κ' εὐθὺς
 τοὺς ὀφθαλμούς του τῷ τρυποῦν δι' ὀβελῶν.—

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Οὐρανέ !

ΜΕΛΧΘΑΛ (ὁρμῶν.)

Εἶπες, τῷ τρυποῦν τοὺς ὀφθαλμούς;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (ἐκπεπληγμένος, πρὸς τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Τίς εἶν' ὁ νέος ;

ΜΕΛΧΘΑΛ (τὸν συλλαμβάνει μετὰ σπασμωδικῆς ὁρμῆς.)

Ὅφθαλμούς ! τοὺς ὀφθαλμούς !

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ὦ συμφορᾶς !

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τίς εἶναι ;

(Ὁ Βάλθερ Φύρστ νεύει πρὸς αὐτόν.)

Εἶνε ὁ υἱός ;

Δικαιοσύνη τ' οὐρανοῦ !

ΜΕΛΧΘΑΛ.

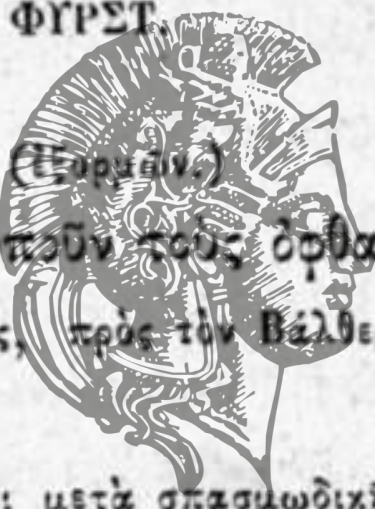
Κ' ἐγὼ, κ' ἐγὼ

εἶμαι μακράν του ! — Καὶ τοὺς δύο ὀφθαλμούς ;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Συνέχου ! Φέρε ἀνδρικῶς τὸ πάθημα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Καὶ πταίω ! Κ' ἦτον ἐδικόν μου ἔγκλημα !
Λοιπὸν τυφλός· τῷ ὄντι, — ἐντελῶς τυφλός !

ΣΤΑΥΦΑΧΑΡ.

Ναὶ, ἐστειρεύθη ἡ πηγὴ τῆς ὀψεως.
Τὸ φῶς δὲν βλέπει πλέον τ' οὐρανοῦ ποτέ.

ΒΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τῆς θλίψεώς του φείσθητι.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ποτέ ! ποτέ !

(Πιέζει τὴν χεῖρα ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ σιγᾷ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς.
"Ἐπειτα στρέφεται ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον, καὶ ὁμιλεῖ διὰ φω-
νῆς γλυκείας καὶ πνιγομένης ὑπὸ δακρύων.)

Τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μας, δῶρον εὐγενές !

Τὰ πάντα ζῶσιν εἰς τὸ φῶς εὐδαίμονα !

Πρὸς τὸ φῶς χαῖρον στρέφεται καὶ τὸ φυτόν !

Κ' ἐκεῖνος εἰς τὸ σκότος, αἰσθανόμενος,
εἰς αἰωνίαν νύκτα θανά κάθηται !

Δὲν τὸν φαιδρύνει πλέον χλόη τῶν ἀγρῶν,
ἄνθη ποικίλα, κορυφαὶ ῥοδόχροες. —

Τίποτε εἶναι ν' ἀποθάνῃ τις, ἀλλὰ
νὰ ζῇ καὶ νὰ μὴ βλέπῃ εἶν' ἡ συμφορά.

Διατί οὕτω θλιβερώς μὲ βλέπετε ;

Ζωηροὺς ἔχω, ἔχω δύο ὀφθαλμούς·

κ' εἰς τὸν πατέρα τὸν τυφλὸν δὲν δύναμαι

νὰ δώσω καὶ τὸν ἕνα ! οὐδ' ἀκτῖνα καὶ

ἀμυδροτάτην τοῦ πελάγους τοῦ φωτός,

ὃ ἀτενίζω, καὶ τὴν ὄψιν μου θαμβοῖ !

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Φεῦ ! καὶ ν' αὐξήσω πέπρωται τὴν λύπην σου
ἀντὶ νὰ τὴν ἰάνω ! Πάντων ἐνδεής

μένει. Τὰ πάντα ὁ σκληρὸς τῷ ἥρπασε,
καὶ τῷ ἀφῆκε πλὴν τῆς ράβδου τοῦ οὐδέν,
τυφλὸς, γυμνὸς, νὰ κρούῃ θύρας ἐπαιτῶν.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τὴν ράβδον ἔχει μόνην ὁ ἀόμματος,
ὁ γέρων! Πάντων τὸν ἐγύμνωσεν, αὐτοῦ
τοῦ κοινοῦ πλούτου τῶν πενήτων, τοῦ φωτός!—

Μή τις εἰπῇ νὰ μείνω, μή τις νὰ κρυφθῶ!

ὦ τῆς αἰσχροῦς δειλίας, στοχαζόμενος
τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐμῆς, νὰ λησμονῶ
τὴν σὴν! ν' ἀφήσω τὴν σὴν φίλην κεφαλὴν
εἰς τοῦ θηρίου τὴν διάκρισιν!— Μακρὰν
τοὺς μικροψύχους δισταγμούς! Αἰματηρὰν
ἐκδίκησιν καὶ μόνην πνέω τοῦ λοιποῦ.

Ἐκεῖ θὰ σπεύσω — οὐτις πλέον μὲ κρατεῖ —
νὰ τῷ ζητήσω τοῦ πατρὸς τὸν ὀφθαλμόν.

Ἐν μέσῳ θὰ τὸν εὕρω τῶν ἱππέων του·
καὶ τὴν ζωὴν μου εἰς οὐδέν λογίζομαι,
τὸν φλογερόν μου πόνον εἰς τὸ αἷμά του
ἂν σθύσω καὶ ἂν πνίξω. (Θέλει ν' ἀπέλθῃ.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἄλλὰ πρόσμεινε.

Τί κατορθόνεις κατ' ἐκείνου; Κάθεται
εἰς Σάρνην, εἰς τὸν πύργον τὸν αὐθεντικόν,
κ' ἐξ ὕψους τὴν ματαίαν ἀψηφεῖ ὀργήν.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Καὶ ἂν τῶν ἀενάων πάγων κατοικῇ
τὰ δώματα ἐπάνω, εἰς Τρομόκερας,
ἢ ἔτι ὅπου ἡ Παρθένος κάθεται (35)
ἢ ἐγκεκαλυμμένη, θ' ἀναβῶ κ' ἐκεῖ,



καὶ μετὰ νέων ὁμοφρόνων εἴκοσι,
τὸ φρούριόν του θὰ συντρίψω. Καὶ κἀνεῖς
ἂν δὲν μ' ἀκολουθήσῃ, ὅλοι ἂν ὑμεῖς,
χάριν τῆς μάνδρας, χάριν τῆς καλύβης σας,
εἰς τυραννίαν τὸν αὐχένα κλίνητε,
τοὺς βοσκοὺς τότε εἰς τὰ ὄρη προσκαλῶ,
κ' ὑπὸ τὴν ἐλευθέραν στέγην τ' οὐρανοῦ,
ἐκεῖ ποῦ θάλλουν εὐρωστα αἰσθήματα
καὶ ὑγιεῖς καρδίαι, εἰς αὐτοὺς ἐκεῖ
τὴν πράξιν διηγοῦμαι τὴν παμβδέλυρον.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Ἐκορυφώθη τὸ κακόν. Προσμένομεν
νὰ φθάσῃ μέχρ' ἄκρου:

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄκρον ἄλλο τι
φοβεῖσθε, ὅταν ὁ ἀστὴρ τοῦ ὀφθαλμοῦ
ἀσφάλειαν δὲν ἔχῃ εἰς τὴν κόγχην του;—
Εἴμεθα τόσον ἀσθενεῖς; Πρὸς τί λοιπὸν
ἐμάθομεν τὸ τόξον νὰ τανύωμεν,
νὰ φέρωμεν τὸ βάρος τοῦ πελέκεως;
Πάντα τὰ ὄντα, ὅταν ἀπελπίζονται,
ἔχουσιν ὅπλ' ἀμύνης. Καὶ ἡ ἔλαφος,
ἐξαντληθεῖσα, ἴσταται, κατὰ κυνῶν
τὴν κερασφόρον κεφαλὴν προτείνουσα.
Ὁ αἶγαγρος κρημνίζει εἰς τὸ βάραθρον
τὸν κυνηγόν. Ἀκόμη καὶ ὁ ἥπιος
βοῦς, τοῦ ἀνθρώπου σύνοικος, ὁ ἀρωτὴρ,
ὁ τὴν ὀγκώδη ῥώμην τοῦ τραχήλου του
εἰς ζυγὸν κάμπτων, καὶ αὐτὸς, ἐρεθισθεὶς,
πηδᾷ, ὀξύνει τὸ ἀνδρεῖον κέρασ του,

καὶ τὸν ἐχθρόν του σφενδονίζ' εἰς οὐρανόν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἄν αἱ τρεῖς χῶραι ὥς ἡμᾶς ἐσκέπτοντο
τοὺς τρεῖς, θὰ ἦτον ἴσως τι κατορθωτόν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸ Οὐντερβάλδεν ἂν καλέσῃ, τὸ Οὐρὶ
ἂν βοηθῇ, θ' ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τὸ Σβύτς.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Εἰς Οὐντερβάλδεν εἶν' οἱ φίλοι μου πολλοὶ,
καὶ δίδουσι προθύμως αἷμα καὶ ζωὴν,
ἐὰν τὰ νῶτα ἀσφαλῆ αἰσθάνωνται.—

ὦ εὐσεβεῖς πατέρες τῆς πατρίδος μας,
ἵσταμαι, νεανίας, μεταξὺ ὑμῶν

τῶν πολυπείρων. Ἡ φωνή μου νὰ σιγᾷ
μέτριοφρόνως πρέπ' εἰς τὰ συμβούλια.

Ἄλλ' ὅτι εἶμαι νέος, οὐ πολλὰ ἰδὼν,
τὴν συμβουλήν μου μὴ περιφρονήσητε.

Δὲν μ' ἐξεγείρει θέρμη νέου αἵματος,
ἀλλ' ὑπερτάτῃ φρίκη κακουργήματος,
δι' ὃ κ' οἱ βράχ' εἰς οἶκτον θὰ ἐλύοντο.

Εἴσθε πατέρες, οἴκων προῖστάμενοι·
νὰ ἔχητ' ἐναρέτους εὐχεσθε υἱοὺς,
τὴν ἱεράν σας σεβομένους πολιάν,
φυλάττοντας τὴν κόρην τῶν ὀμμάτων σας.

ὦ! Ἄν τὰ σώματά σας, ἂν τὰ κτήματα
δὲν ἔπαθον εἰσέτι, ἂν λαμπροφαιῖς
οἱ ὀφθαλμοί σας στρέφωσι τὰς τροχιάς,
μὴ ξένοι ἔστε εἰς ἡμῶν τὸ πάθημα.

Τὸ ξίφος τῶν τυράννων κρέματ' ἐφ' ὑμῶν
ἐπίσης. Τῆς Αὐστρίας ἀπετρέψατε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



καὶ σεῖς τὸν τόπον. Ὁ πατήρ μου ἔγκλημα
δὲν εἶχεν ἄλλο. Θεωρεῖσθε ὡς αὐτὸς
ἐγκληματί' ἐπίσης ἀξιόποινοι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς Βάλθερ Φύρστ.)

Ἦγοῦ ἀποφασίσας, καὶ ἀκολουθῶ.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ν' ἀκούσωμεν ἀκόμη τί οἱ εὐγενεῖς,
ὁ Ἀττιγχῶσεν λέγει καὶ ὁ Σίλλινεν.—(36)
Θενὰ μᾶς δώση φίλους τούτων τ' ὄνομα.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τί ὄνομα τιμᾶται εἰς τὰ ὄρη μας
ὕπὲρ τὸ σόν,—ἐπίσης καὶ ὕπὲρ τὸ σόν;
Ὅνόματα τοιαῦτα εἰς τὸν τόπον μας
καλῶς ἤχοῦσι, καὶ ἔχει πιστὴν ὁ λαός.
Τῶν πατρικῶν σας κληρονόμοι ἀρετῶν,
τὰς ἔχετε αὐξήσει.—Τί χρειάζεσθε
τοὺς εὐγενεῖς; Τί μόνοι δὲν προβαίνομεν;
Ἄν μόνοι εἰς τὸν τόπον ἡμεθα, φρονῶ
πῶς νὰ σωθῶμεν ὅτι θὰ εὐρίσκομεν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τοὺς εὐγενεῖς δὲν θλίβει ὁ αὐτὸς ζυγός.
Ὁ τὰς κοιλάδας κατακλύζων χεῖμαρος
εἰσέτι δὲν ὠγκώθη ὡς τὰς κορυφάς.
Πλὴν δὲν θὰ λείψῃ καὶ αὐτῶν ἡ ἀρωγή,
ὅταν τὴν χώραν θὰ ἰδῶσιν ἔνοπλον.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἄν μεταξὺ Αὐστρίας καὶ ἡμῶν κανεῖς
διαιτητὴς ὑπῆρχε, θ' ἀπεφάσιζε
τὸ δίκαιον, ὁ νόμος. Ἀλλ' ὁ θλίβων μας
εἶναι ὁ Αὐτοκράτωρ, εἶν' ὁ ὕψιστος
κριτής μας.—Ἄρα νὰ μᾶς γίνη ἀρωγός

ὁ Θεὸς πρέπει διὰ τῶν χειρῶν ἡμῶν.—

Εἰς Σβύτς τοὺς ἄνδρας ἐρευνήσατε, κ' ἐγὼ
θενὰ στρατολογήσω φίλους ἐν Οὐρί.

Ἄλλ' εἰς τὸ Οὐντερβάλδεν τίνα στέλλομεν;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἐμέ.— Τίς μᾶλλον, τίς ἐνδιαφέρεται;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δὲν ἐπιτρέπω. Ἦλθες ξένος εἰς ἐμέ,
καὶ ἐγγυῶμαι περὶ ἀσφαλείας σου.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄφες. Γνωρίζω τῶν κρημνῶν τοὺς στενωπούς,
καὶ φίλους ἔχω στέγην νὰ μοὶ δώσωσι,
καὶ σώζοντές με νὰ μὲ ἀποκρύψωσι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἄφες τον, ἄς ὑπάγῃ. Ὁ Θεὸς πολὺς.
Ἐκεῖ προδόται δὲν ὑπάρχουν. Μισητὴ
ἡ τυραννία, δὲν εὐρίσκει ὄργανα.

Κάτω τοῦ Δάσους θέλει πράξῃ μεθ' ἡμῶν
ὁ ἐξ Ἀλζέλλης, ἐξεγείρων καὶ αὐτός. (37)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τῆς τυραννίας ὅτι τὴν ὑπόνοιαν
ἐψεύσαμεν, πῶς γνῶσιν θενὰ λάβωμεν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐρχόμεθα εἰς Β ρ ο ὕ ν ν ε ν ἢ εἰς Τ ρ ε ἰ β ὁμοῦ, (38)
ὅπου τὰ κοῖλα πλοῖα προσορμίζονται.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἀναφανδὸν τοσοῦτον, εἶναι κίνδυνος.—

Ἴδου τί γνώμην ἔχω.— Πρὸς τ' ἀριστερὰ
τῆς λίμνης, πρὸς τὸ Βροῦννεν, καὶ κατάντικρυ
τῆς Μυθοπέτρας, μικρὰ κεῖται πεδιάς
κρυπτὴ ἐντὸς τοῦ δάσους. Ῥύτλην τὴν καλεῖ



τὸ ἔθνος τῶν ποιμένων, ἐπειδὴ ἐκεῖ
τὸ δάσος κατερρύη. Ἀκριβῶς ἐκεῖ (πρὸς τὸν Μελχθαλ)
συναπαντῶνται τὰ κοινὰ μας ὅρια·
κ' ἐκεῖ σᾶς φέρει πλοῦς ἀπὸ τοῦ Σῆυτς βραχύς.

(πρὸς τὸν Σταυράχερ.)

Ἐκεῖ τὴν νύκτα δι' ἐρήμων στενωπῶν
κρυπτοβατοῦντες εἰς ταῦτ' ἐρχόμεθα.
Καθεὶς νὰ φέρῃ ἄνδρας δέκα δύναται,
ταῦτ' αὖ φρονοῦντας μετ' ἐκείνου, καὶ πιστούς·
καὶ οὕτω βουλευθέντες τὰ κοινὰ κοινῶς,
εἰς ἀποφάσεις σὺν Θεῷ προβαίνομεν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἔστω! Νῦν δός μοι τὴν ἀνδρείαν δεξιάν.
Καὶ σύ. Καθὼς ἐνταῦθα ἄνδρες τρεῖς, ἡμεῖς,
συμπλέκουμεν τὰς χεῖρας, ἄδολον δεσμὸν
ἀποτελοῦντες, οὕτω καὶ ὡς χῶραι τρεῖς
ὁμοῦ χωροῦμεν εἰς ζωὴν καὶ θάνατον,
καὶ εἰς γενναίαν ἄμυναν κ' ἐπίθεσιν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ καὶ ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ὅμοῦ χωροῦμεν εἰς ζωὴν καὶ θάνατον!

(Μένουσιν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς συμπεπλεγμένους ἔχοντες τὰς
χεῖρας καὶ σιγῶντες.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

ὦ γέρων τυφλὲ πάτερ, δὲν θὰ τὴν ἰδῇς
σὺ τὴν ἡμέραν τῆς ἐλευθερίας μας.
Ἀλλὰ, θὰ τὴν ἀκούσῃς. Ὅταν αἱ πυραὶ
ἐξ Ἀλπεος εἰς Ἀλπιν θ' ἀκτινοβολοῦν,
ὅταν θὰ πίπτουν τῶν τυράννων φρούρια,
εἰς τὴν καλύβην θενὰ ἔρχηται τὴν σὴν
ὁ Ἐλβετός σου, ψάλλων μέλη θούρια,
κ' ἡ νύξ σου θ' ἀναλάμψη εἰς αὐγὴν χρυσῇν:

(Ἀναχωροῦν κατὰ διαφόρους διευθύνσεις.)

ΠΡΑΞΕΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ



ΣΚΗΝΗ Α'.

Μεγαλοπρεπῆς κατοικία τοῦ Ἀττιγῶσεν.

(Γοτθική αἴθουσα κεκοσμημένη δι' οἰκοσμήμων καὶ πανοπλιῶν. Ὁ ΒΑΡΩΝΟΣ, ὀγδοήκοντα πέντε ἔτων ἡλικίας, ὑψηλοῦ, εὐγενοῦς ἀναστήματος, φορεῖ γούναν, καὶ στηρίζεται εἰς βακτηρίαν, ἣν ἐπικοσμεῖ κέρας αἰγάγρου. Ὁ ΚΟΥΟΝΗΣ καὶ ἐξ ΥΠΗΡΕΤΑΙ ἵστανται περὶ αὐτὸν, κρατοῦντες δρέπανα καὶ δίκρανα. Εἰσέρχεται ὁ ΟΥΓΛΕΡΙΧΟΣ ΡΟΥΔΙΝΣ, ἐν ἱπποτικῇ στολῇ.)

ΡΟΥΔΙΝΣ.

Τοῦ με, θεῖε. Τίς σου ἡ διαταγή;

ΑΤΤΙΓΩΣΕΝ.

Πρῶτον, κατ' ἔθος παλαιόν, ἐπίτρεψεν
νὰ πῖω μετὰ τούτων τὸ ἐωθινόν.

(Πίνει ἐκ φιάλης, ἥτις μεταβαίνει ἐκ χειρὸς εἰς χεῖρα.)

Πρὶν, εἰς τὰ δάση ἔφερον καὶ τοὺς ἀγροὺς
αὐτοὺς, διέπων τὰ τῆς ἐργασίας των,
ὥς τοὺς ὠδήγ' εἰς μάχας ἢ σημαία μου.
Τῶρ' ἀπλοῦς εἶμαι μόνον οἰκονόμος των.

Ὅταν ὁ θάλπων ἥλιος δὲν ἔρχηται
πρὸς ἐμέ τώρα, ν' ἀναβῶ εἰς τὸ βουνόν
νὰ τὸν ζητήσω τοῦ λοιποῦ δὲν δύναμαι
κ' εἰς στενὸν οὕτω, πάντοτε στενότερον
κύκλον κινουῖμαι, καὶ πρὸς τὸν στενότατον
προβαίνω, ὅπου πᾶσα παύεται ζωή.
Σκιά μου μένω· μετ' ὀλίγον ὄνομα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΚΟΥΟΝΗΣ (πρὸς τὸν Ῥούδην, προτείνων τὴν φιάλην.)
Εἰς σᾶς, εὐγενῇ νέε!

(Ὁ Ῥούδης διστάζει νὰ λάβῃ τὴν φιάλην.)

Πῆθε θάρρετῶς!

Ἀπὸ μιᾶς φιάλης καὶ μιᾶς ψυχῆς!

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ὑπάγετε, παιδιά, καὶ, τὴν ἐορτὴν,
τὰ ἔργα πάλιν τῶν ἀγρῶν τὰ λέγομεν.

(Ἀναχωροῦσιν οἱ ὑπηρέται.)

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ, ΡΟΥΔΗΣ,

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἀλλὰ σὲ βλέπω ἐζωσμένον κ' ἔνοπλον.

Ὑπάγεις εἰς τὸν πόλεμον, εἰς Ἀλτόρ; λοιπόν;

ΡΟΥΔΗΣ.

Ναὶ, θεῖέ μου. Δὲν πρέπει καὶ ν' ἀργοπορῶ.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ (κίθεται).

Τοσοῦτον σπεύδεις; Εἰς τὴν ἡλικίαν σου
φειδωλῶς τόσον προσμετρεῖται ὁ καιρὸς,
ὥστε τὸν περικόπτεις κ' εἰς τὸν θεῖόν σου
τὸν γέροντα!

ΡΟΥΔΗΣ.

Δὲν ἔχεις τὴν ἀνάγκην μου,
τὸ βλέπω. Εἶμαι ξένος εἰς τὸν οἶκόν σου.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ (διαμετρήσας αὐτὸν ἐπὶ μακρὸν διὰ τῶν ὀμμάτων.)

Ναὶ δυστυχῶς! Ναὶ ξένη σ' ἔγειν' ἡ πατρίς.

Δὲν σὲ γνωρίζω πλέον. ὦ Οὐλί! Οὐλί! (39).

Εἰς μέταξαν ἐμπρέπεις· τοῦ ταῶ πτερὸν (40)

κοσμεῖ τὴν κεφαλὴν σου· εἰς τὸν ὦμόν σου

πτύσσεις μανδύαν πορφυροῦν· περιφρονῶν

τὸν χωρικόν μας βλέπεις· ὥς κ' αἰσχύνεσαι

τὸν ἀγαθόν του ἀσπασμόν ν' ἀποδεχθῇς.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Τῷ ἀποδίδω τὴν ἀνήκουσαν τιμὴν,
πλὴν τῷ ἀρνοῦμαι ὅσῃν σφρετερίζεται.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Στενάζ' ἡ γῶρα πᾶσα ὑπὸ τὴν ὀργὴν
τοῦ βασιλέως· πᾶς χρηστὸς ἀνὴρ πονεῖ
ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ τυραννικοῦ ζυγοῦ.
Πρὸς τὰ κοινὰ μας ἄλγῃ μόνος δὲν ἄλγεῖς.
Δραπέτης τῶν οἰκείων, μετὰ τῶν ἐχθρῶν
συντάττεσαι τοῦ τόπου, τὰ δεινὰ ἡμῶν
χλευάζων, εἰς εὐκόλους τρέχων ἡδονάς,
θηρεύων ἡγεμόνων εὐνοίαν, ἐν ᾗ
μαστιίζεται ὁ τόπος αἱματόφυρτος!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Πιέζεται ὁ τόπος, — Θεῖς, διατί;

Κ' εἰς ταῦτα ποῖος τὰ δεινὰ τὸν ἐβρόνχε;

Μία καὶ μόνη λέξις ἥρκει, κ' ἔπαυσε

συμφορὰ πᾶσα, καὶ ὁ τόπος εὐμενῇ
καὶ πατρικὸν ἀπέκτα Αὐτοκράτορα.

Εἰς τοὺς ἀποτυφλοῦντας τὸν λαὸν οὐαί!
ὥστε πρὸς τὸ καλὸν τοῦ ν' ἀντιτάττηται.

Πρὸς ἴδιον συμφέρον ἐμποδίζουσι
τοὺς ἐν τῷ Δάσει πίστιν νὰ ὁμόσωσιν
εἰς τὴν Αὐστρίαν, ὡς οἱ περίξ ἔπραξαν
πάντες· καὶ τοῖς ἀρέσκει εἰς αὐθεντικὰς
νὰ κάθηνται καθέδρας, ὡς οἱ εὐγενεῖς,
νὰ κύπτουν θέλουν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα
καὶ μόνον, ὅπως εἰς οὐδένα κύπτωσι.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Αὐτὰ ν' ἀκούω! Νὰ τ' ἀκούω παρὰ σοῦ!

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἄκουσον μέχρι τέλους. Μ' ἐπροκάλεσας !
 Τί μέρος, θεῖε, διαδραματίζεις σὺ
 αὐτός; Δέν εἶναι ἡ φιλοδοξία σου,
 δέν εἶναι ἀνωτέρα τοῦ νὰ εἴς' ἐδῶ
 δήμαρχος, προὔχων χωρικῶν, νὰ κυβερνᾷς
 μετὰ βοσκῶν; Δέν εἶναι ἐνδοξότερον
 τοῦ βασιλέως τὴν ἰσχὺν νὰ προσκυνῇς,
 εἰς τὸν λαμπρόν του νὰ καταταχθῇς στρατὸν,
 παρὰ νὰ ᾗσαι ὅμοιος τοῖς δούλοις σου,
 καὶ εἰς τὰς δίκας χωρικῶν συμπάρεδρος ;

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Οὐλῇ, Οὐλῇ! Ἐνωρίζω τὴν ἐπαγωγὸν
 φωνήν, ἥτις τὸ οὖς σου σοὶ διέφθειρε,
 καὶ τὴν καρδίαν σ' ἐδήλητηρίασε.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Δέν τὸ ἀρνοῦμαι μοι σπαράττει τὴν ψυχὴν
 ὁ χλευασμὸς τῶν θένων, τῶν καλούντων μας
 χωρικοευπατρίδας. Δέν ἀνέχομαι,
 ὅταν οἱ περίξ νέοι δάφνας δρέπωσιν,
 εἰς τῶν Ἀψβούργων τεταγμένοι τὰς γραμμάς,
 ἀργὸς τὸν κλῆρον νὰ φρουρῶ τὸν πατρικόν,
 κ' εἰς χειρουργίαν βάνανυστον νὰ φθείρηται
 τὸ ἔαρ τῆς ζωῆς μου. Πράξεις ἀλλαχοῦ,
 καὶ κόσμος δόξης πέραν τούτων τῶν βουνῶν !
 Ἐνταῦθα σκωριᾷ μου κράνος καὶ ἀσπίς.
 Ὁ ἦχος τῶν σαλπίγγων τῶν πολεμικῶν,
 τοῦ κήρυκος ἡ κλῆσις εἰς ἵπποτικούς
 ἀγῶνας, δέν φαιδρύνει τὰς κοιλάδας μας.
 Ἐδῶ ἀκούω μόνον ἄτματα βοσκῶν,
 καὶ μονοτόνους τῶν ποιμνίων κώδωνας.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἀποτετυφλωμένε καὶ δοξομανῇ!
 τὸν τόπον περιφρόνει τῶν γονέων σου,
 αἰσχύνου τῶν ἡθῶν των τῶν ἀρχαϊκῶν!
 Μετὰ θερμῶν δακρύων θὰ ποθῇς ποτὲ
 τὰ ὄρη τῆς πατρίδος, κ' ἡ βουκολικὴ
 ἐκείνη μελωδία, ἧς καταφρονεῖς
 ὑπερηφάνως, θέλει τὴν καρδίαν σου
 κατασπαράττει, ν' ἀντηχῇ εἰς ξένην γῆν
 ὅσάκις τὴν ἀκούεις.—"ὦ! πανίσχυρος
 εἶναι ὁ ἔρως τῆς πατρίδος! Διὰ σέ
 δὲν εἶν' ἡ ξένη κοινωνία, ἡ ψευδής.
 Εἰς τῶν Αὐτοκρατόρων μένει τὰς αὐλὰς
 ἡ σὴ πιστὴ καρδία ξέν' εἰς ἐαυτήν.
 Ὁ κόσμος ἄλλας θέλει ἀρετάς, οὐχί
 ἅς εἰς τ' ἀθῶα ὄρη μας ἐθήλασας.
 —Ὑπαγε, πώλει τὴν ἐλεύθερον ψυχὴν,
 καὶ μίσθου χώρας, κ' ἔσο δοῦλος ἰσχυρῶν,
 νὰ ᾔται ἂν δὲν θέλῃς κύριος σαυτοῦ,
 κ' εἰς τὴν προγονικὴν σου χώραν ἡγεμών!
 —Ἡμῶν πλησίον μεῖνε, ὦ Οὐλῇ, Οὐλῇ,
 καὶ μὴ ὑπάγῃς εἰς Ἀλτόρφ! — Τὰς τάξεις μὴ
 τὰς ἱεράς ἐκλίπῃς τῆς πατρίδος σου!
 — Τῆς γενεᾶς μου ἔσχατος ἀπέμεινα.—
 Μετ' ἐμοῦ σβεῖται τ' ὄνομά μου. Κρέμανται
 ἐκεῖ ἀσπίς καὶ κράνος. Εἰς τὸν τάφον μου
 θὰ μοὶ τὰ δώσουν ταῦτα. Νὰ στοχάζωμαι
 ὅταν ἐκπνέω, ὅτι περιέμενες
 οἱ ὀφθαλμοί μου νὰ κλεισθῶσιν, ἵνα σὺ,
 στάς πρὸ τῆς νέας ἑδρας τῶν ἐκμισθωτῶν,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τὰς εὐγενεῖς μου κτήσεις, τὰς ἀρχαίας μου,
 ἃς ἐλευθέρας ἔλαβον παρὰ Θεοῦ,
 ζητήτης παρ' Αὐστρίας εἰς ἐκμίσθωμα !

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Κατὰ τοῦ Βασιλέως ἀνθιστάμεθα
 εἰς μάτην. Εἶναι ἐδική του ὅλ' ἡ γῆ.
 Ἡμεῖς πεισμόνως μόνοι θ' ἀντιτείνωμεν
 πνιγόμεν', ἵνα θραύσωμεν τὴν ἄλυσον
 τῶν χωρῶν, ὅσας ἔδесе πέριξ ἡμῶν;
 Τὰ ἐμπορεῖα καὶ τὰ δικαστήρια
 εἶν' ἐδικά του, ἐδικαί του αἱ ὁδοί,
 καὶ τὸν Γοτθάρτον διαπορευόμενος
 φορτηγὸς ἵππος, φέρει φόρον εἰς αὐτόν.

Ἐμπεπλεγμένους εἰς τὸ δίκτυον, αὐτοῦ
 αἱ χῶραι μᾶς κυκλοῦσι καὶ μᾶς δένουσιν.

— Ἡ Αὐτοκρατορία θὰ μᾶς σώσῃ; Μὴ
 δύνατ' ἐκ τῆς Αὐστρίας νὰ σωθῇ αὕτη;
 Ὁ Θεὸς σώζει, ὅχ' οἱ Αὐτοκράτορες.

Τί παρ' Αὐτοκρατόρων νὰ προσμένωμεν,
 οἵτινες ἐν ἀνάγκῃ ὅπλων καὶ χρυσοῦ,
 τὰς πόλεις ὅσαι σκέπονται ὑπ' εὐγενῶν
 ἢ ἐκποιοῦσιν ἢ ὑποθηκεύουσιν;

— ὦ! ὅχι θεῖε! Εἶνε εὐεργέτημα
 κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τῶν διασπασμῶν
 νὰ προσδεθῶμεν εἰς ἐδραίαν κορυφήν.

Εἰς γένος ἀπὸ γένους κυλινδούμενον,
 τὸ στέμμ' ἀλλάσσει τὸ αὐτοκρατορικόν,
 κ' εἶν' ἐπιλῆσμον ὑπηρεσιῶν πιστῶν·
 ὁ δὲ ὑπὲρ κυρίου κληρονομικοῦ
 ὑπηρετήσας, σπεῖρ' ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Σοφὸς τοσοῦτον εἶσαι καὶ ὀξυδερκῆς,
ὅσον δὲν ἦσαν εἰ συμπατριῶταί σου,
οἵτινες ἵνα τῆς ἐλευθερίας των
τὸ προσφιλές τοις σώσωσι κειμήλιον,
ἥρωϊκῶς κ' ἐκθύμως ἠγωνίσθησαν;
Πρὸς τὴν Λυσέρνην πλεῦσον, καὶ ἐρώτησον
ἄν, πῶς πιέζει τῆς Αὐστρίας ὁ ζυγός.
Θὰ ἔλθωσι τὰς μάνδρας, τὰς ἀγέλας μας,
τοὺς βράχους τῶν βουνῶν μας νὰ μετρήσωσι,
τὴν κερασφόρον θήραν νὰ διώξωσιν
ἐκ τῶν δασῶν μας τῶν ἀγνῶν, διὰ μαχλῶν
νὰ φράξωσι τὰς πύλας, τὰς γέφυρας μας.
Θὰ τοῖς πληρώσῃ ἡ πενία μας χωρὶς
προσκτήσεις, νίκας τὸ ἐκρέον αἷμά μας.
—Ὅχι! ἂν αἷμα ἔχωμεν νὰ χύσωμεν,
ὑπὲρ ἡμῶν ἅς ρεύσῃ! — Ἀγοράζομεν
εὐθηνότερως τὴν ἐλευθερίαν μας
ἢ τὴν δουλείαν.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Θ' ἀντικρούσωμεν,
λαὸς ποιμένων, τοῦ Ἀλβρέχτου τὸν στρατόν;

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Παῖ, μάθε ποῖος τῶν ποιμένων ὁ λαός.
Μ' εἶναι γνωστός· εἰς μάχας τὸν ὠδήγησα.
Εἰς Φαβεντίαν εἶδον ν' ἀγωνίζεται.
Εἰς τὸν ζυγὸν ἅς ἔλθουν νὰ μᾶς κάμψωσιν,
ἂν ν' ἀντιστῶμεν ἔχωμεν ἀπόφασιν!
—ὦ! τίνος εἶσαι γενεᾶς αἰσθάνθητι.
Μὴ διὰ φρούδην λάμψιν καὶ ψευδοφαῖ,



τὸν μαργαρίτην ρίψης τῆς ἀξίας σου.—
 Λαοῦ νὰ λέγῃς' ἐλευθέρου κεφαλῇ,
 ὃν ἡ ἀγάπη μόνη νὰ σοὶ προσαρτᾷ
 πιστόν σοι ἐν πολέμοις, κ' εἰς τὸν θάνατον,
 τοῦτό σοι ἔστω καύχησις κ' εὐγένεια.—
 Τοὺς δεσμοὺς σφίγγον οὕς ἡ φύσις ἔπλασεν.
 Εἰς τὴν πατρίδα τὴν φιλτάτην προσηλοῦ,
 καὶ διὰ πάσης τῆς καρδίας ἔμμενε.
 Ἐδῶ εἰσὶν αἱ ρίζαι τῆς ἰσχύος σου·
 ἐκεῖ δέ, ἐν τῇ ξένη, μόνος ἴστασαι,
 ὥς κάλαμος, ὃν θραύει πᾶσα θύελλα.
 Πολὺν καιρὸν δὲν εἶχες μᾶς ἰδεῖ. Ἐλθέ.
 Δοκίμασον ἡμέραν μίαν. Σήμερον
 τὸ Ἄλτὸρρ ἄφες.— Μὲ ἀκούεις; Σήμερον
 μόνον. Ἡμέραν μίαν δόθητ' εἰς τοὺς σούς!
 (Παράγει τὴν χεῖρά του.)

ΡΟΥΔΗΝΣ.

"Εδωκα λόγον. Ἐδεσμεύθην. "Αφες με.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ. (Ἀφίνων τὴν χεῖρά του, καὶ σοβαρῶς.)

Ναὶ, ἐδεσμεύθης, δυστυχῇ! — Δὲν σ' ἔδεσε
 λόγος ἢ ὄρκος ὅμως, ἀλλὰ δύσρηκτον
 τοῦ ἔρωτος σχοινίον.

(Ὁ Ρούδηνς ἀποστρέφεται.)

Τί ἂν κρύπτεσαι;

Ἡ Βέρθα εἶναι ἐκ Βρυνέκης, ἥτις σέ
 εἰς τὰς ἀλύστους τὰς αὐτοκρατορικὰς
 ἔλκει καὶ δέει. Ἀρνισίπατρις, θαρρῆεις
 τὴν κόρην νὰ κερδήσῃς τὴν ἐξ εὐγενῶν.
 Μὴ ἀπατᾷσαι. Δέλεαρ εἶν' ἡ μνηστή,
 καὶ δὲν ὠρίσθη εἰς τὴν σὴν ἀφέλειαν.

ΡΟΥΔΗΝΣ

Ἄρκοῦσιν ὅσα ἤκουσα. Ὑγίαινε. (Ἀναχωρεῖ.)

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Μεῖνε, ὦ ἄφρων νέε! Ἄλλ' ἀπέρχεται.

Δέν τόν ἀναχαιτίζω, δέν τόν σώζω, φεῦ!

Οὕτως ἀπέδρα καί ὁ Βολφενσεῖσεν, ὡς
καί πολλοὶ ἄλλοι θέν' ἀκολουθήσωσιν.

Ἡ ξένη γοητεία, ὑπερβαίνουσα

τὰ ὄρη μας, τοὺς νέους μετὰ βίας σπᾷ.

ὦ κακοδαίμων ὦρα, ὅτε ξενισμὸς

εἰς τὰς κοιλάδας εἰσβαλὼν τὰς εὐτυχεῖς,

τ' ἀρχαῖα ἦθη τὰ σεμνὰ διέφθειρε!

Θρασὺ εἰσβάλλει πᾶν τὸ νέον παρ' ἡμῖν

τὸ δὲ ἀρχαῖον καὶ τὸ ἀξιοπρεπές

ὑποχωρεῖ, καὶ ἄλλοι ἔρχονται καιροῖς

Προκύπτει ἄλλως σκεπτομένη γενεά!

Ἐγὼ δ' ἐνταῦθα τί ζητῶ; Ἐτάρῃσαν

ὅλοι μεθ' ὅσων ἔζησα καὶ ἔπραξα.

Ὑπὸ γῆν κεῖται ὁ καιρὸς μου. Εὐτυχῆς

ὁ μὴ ἠναγκασμένος εἰς τὸ νῦν νὰ ζῇ. (Ἀπέρχεται.)

—

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΣΚΗΝΗ Β'.

Πεδιάς περιβαλλομένη υπό δάσους καὶ ὑψηλῶν βράχων.

(Ἐπὶ τῶν βράχων στενωποὶ μετὰ δρυφράκτων καὶ ἐνιαχοῦ καὶ ἀναβαθρῶν, δι' ὧν μετὰ ταῦτα καταβαίνουσιν οἱ χωρικοί. Εἰς τὸ βάθος ἡ λίμνη, ἐφ' ἧς κατ' ἀρχὰς φαίνεται σεληνιαία Ἴρις. Εἰς τὸ μετασκήνιον ὑψηλὰ ὄρη, ὧν ὀπισθεν ὑπερέχουσι παγετοσκεπεῖς κορυφαί. Νύξ. Ἡ λίμνη καὶ οἱ πάγοι τῶν κορυφῶν στίλβουσιν εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης.)

ΜΕΛΧΘΑΛ, ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ, ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ, ΜΑΪΕΡ ΕΚ ΣΑΡΝΗΣ,
ΒΟΥΡΧΑΡΤ ΕΝ ΒΥΕΛ, ΑΡΝΟΛΔ ΕΚ ΣΕΒΑΣ, ΚΑΛΟΥΣ ΕΚ
ΦΛΥΗΓ, καὶ πολλοὶ ἄλλοι χωρικοί, ὅλοι ἔνοπλοι.

ΜΕΛΧΘΑΛ (ἐκ τοῦ παρασκηνίου.)

Ἡ στενωπὸς ἀνοίγει μόνον ἔπεσθε!
Ἴδου ὁ βράχος καὶ εἰς τὸν βράχον ὁ σταυρός.
Τὸ ῥύτλι τοῦτο εἶναι.

(Ἐσέρχονται ἔχοντες εἰς τὰς χεῖρας δαυλοῦς.)

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ.

Ἀκουσον!

ΣΕΒΑΣ.

Κενόν!

ΜΑΪΕΡ.

Κάνεις δὲν ἤλθεν ἔτι πατριώτης μας.
Ἡμεῖς τοῦ Οὐντερβάλδεν πρῶτοι εἴμεθα.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τί ὥρα εἶναι τῆς νυκτός;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἐφώναξε

δύω ὁ νυκτοφύλαξ εἰς τὸ Σέλισβέργ.(40)

(Ἀκούεται μακρόθεν κώδων.)

ΜΑΪΕΡ.

Σιγαῖτε!



ΕΝ ΒΥΕΛ.

Εἶναι τὸ ἐρημοκκλήσιον
τοῦ Σβύτς. Εἰς ὄρθρον προσκαλεῖ ὁ κώδων του,
ΕΚ ΦΛΥΗΣ.

Ὁ ἀήρ εἶναι καθαρὸς· φέρει μακρὰν
τὸν ἥχον.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄς ἀνάψῃ φρύγανα κάνεις,
νὰ καίουν ὅταν θὰ φανοῦν οἱ σύντροφοι.
(Δύω χωρικοὶ ἐξέρχονται.)

ΣΕΒΑΣ.

Λαμπρὰ σελήνη· καὶ ἡ λίμν', ἰδέτε την,
καθὼς στιλπνὸς καθρέπτης εἶν' ἀπάραχος.

ΕΝ ΒΥΕΛ.

Καλῶς θὰ πλεύσουν.

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΣ.

(Δεικνύων τὴν λίμνην.)

Ἄ! Ἰδέτ', ἰδέτ' ἐκεῖ!

Δὲν βλέπετε;

ΜΑΙΕΡ.

Τί τρέχει;—Ἄ! τῷ ὄντι! Ναί!
Ἴρις, τὴν νύκτα!

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τῆς σελήνης τὴν γεννᾶ
τὸ φῶς.

ΕΚ ΦΛΥΗΣ.

Σημεῖον σπάνιον, παράδοξον!
Πολλοὶ δὲν εἶν' οἱ ζῶντες καὶ ἰδόντες το.

ΣΕΒΑΣ.

Καὶ διπλοῦν εἶναι! Ἄνω δεύτερον χλωμόν!

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἰδέτε, σκάφος ὑποκάτω του περᾶ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τὸ πλοῖον τοῦ Σταυφάχερ εἶναι. Ὁ χρηστὸς
ἀνὴρ δὲν μένει ἐξοπίσω οὐδενός.

(Πορεύεται μετὰ τοῦ Βαουμγάρτεν πρὸς τὴν ἀκτὴν.)

ΜΑΪΕΡ.

Οἱ ἐξ Οὐρὶ ἀκόμῃ ὑπολείπονται.

ΕΝ ΒΥΕΛ.

Διὰ τοῦ ὄρους ἔχουν ἐλιγμοὺς μακροὺς
ἵν' ἀποφύγουν κατασκόπων βλέμματα.

(Ἐν τούτοις οἱ δύο χωρικοὶ ἀνῆψαν πυρὰν ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας.)

ΜΕΛΧΘΑΛ (εἰς τὴν ἀκτὴν).

Τίς εἶ; Τὸ σύνθημά σας!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (κάτωθεν.)

Φίλοι τοῦ λαοῦ.

(Ὅλοι καταβαίνουν πρὸς τοὺς προσπελευσαντας. Ἐκ τοῦ πλοιαρίου ἐξέρχον-
ται ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ, ὁ ΙΤΕΛ ΡΕΛΙΓΚ, ὁ ΛΗΣ ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ, ὁ ΓΙΩΡ-
ΓΗΣ ΕΝ ΛΥΔΗ, ὁ ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΟΥΝ, ΟΥΛΕΡΙΧΟΣ ὁ ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ,
ὁ ΙΟΥΣΤ ΕΚ ΒΑΪΔΕΡ, καὶ οἱ ἄλλοι χωρικοί, ἐπίσης ὅλοι ὡπλισμένοι.)

ΠΑΝΤΕΣ (ἀνακράζουσι.)

Χαίρετε!

(Ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ μένουσιν εἰς τὸ βάθος καὶ ἀντασπάζονται, προχωρεῖ
πρὸς τὸ προσκίνητον ὁ Μελχθάλ μετὰ τοῦ Σταυφάχερ.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

ὦ! Τὸν εἶδον, Κύριε, ἐν ᾧ
νὰ μὲ ἰδῇ ἐκεῖνος δὲν ἠδύνατο!
Τῷ ἔθεσα τὴν χεῖρα εἰς τὰ βλέφαρα,
κ' ἐνεφορήθην φλέγουσαν ἐκδίκησιν
ἐκ τῶν σβεστῶν ἡλίων τῶν βλεμμάτων του.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐκδίκησιν μὴ λέγῃς. Ὅχι γε γ ο ν ὸ ς
κακὸν, ἀλλ' ἀ π ε ι λ ο ὦ ν τ α ν' ἀντικρούσωμεν.
— Ἀλλὰ εἰπέ μοι, εἰς τὸ Οὐντέρβάλδεν τί

κατώρθωσας, καὶ τίνας ὑπὲρ τῶν κοινῶν
ἐξήγειρας; προσέτι σὺ τῶν προδοτῶν
πλεκτάνας, καὶ κινδύνους πῶς διέφυγες;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Διὰ τοῦ ὄρους τοῦ φρικτοῦ τῶν Συρεννῶν ⁽⁴¹⁾

ὑπὲρ πεδία παγετῶν ἀπέραντα,
ἐφ' ὧν μονήρης ὁ βραχνὸς κλαγκάζει γῦψ,
εἰς Ἄλπεων κατῆλθον στενωπόν. Ἐκεῖ
οἱ ἐξ Οὐρὶ ποιμένες κ' οἱ ἐξ Ἑγγελβέργ ⁽⁴²⁾
φωνάζουσιν ἀλλήλους χαιρετώμενοι,
κ' εἰς τὰς βοσκὰς ἐνοῦνται. Ἐκεῖ ἔσθυνον
τὴν δίψαν, πίνων γάλα ἐκ τῶν παγετῶν,
τὸ καταρρέον εἰς ἀφρώδεις ῥύακας. ⁽⁴³⁾

Εἰς τὰς καλύβας τοῦ βουνοῦ κατέλυον,
ἐγὼ ξενίζων, ξενιζόμενος ἐγώ,
μέχρις οὗ τέλος εἰς οἰκήσεις ἐφθάσα
ἀνθρώπων ζώντων ἐν κοινωνικοῖς θεσμοῖς.

— Εἰς τὰς κοιλάδας ταύτας εἶχε πρό τιнос
ἡ φήμη φθάσει τοῦ φρικτοῦ ἐγκλήματος,
κ' ἡ συμφορὰ μου σεβασμὸν ἐνέπνεε,
καὶ πᾶσα θύρα εὐλαβῶς μ' ἠνοίγετο!

Κατάπληκτ' ἦσαν αἱ εὐθειαὶ τῶν ψυχῶν
διὰ τοὺς νέους τρόπους τοὺς δυναστικούς·
διότι, ὅπως διαρκῶς αἱ Ἄλπεις τῶν
τ' αὐτὰ παράγουν βότανα, κ' αἱ βρύσεις τῶν
ὁμοίως ρέουν, ἄνεμοι καὶ σύννεφα
ἀμεταβλήτως τέμνουν τὴν αὐτὴν ὁδόν,
ὁμοίως καὶ τὰ ἦθη εὐσταθῆ ἐκεῖ
ἀπὸ προγόνων εἰς ἐγγόνους ἔμειναν,
κ' ἡ τῆς ζωῆς τῶν ἔξισ, ἀρχαιοπρεπής,



αὐθάδεις ἀποκρούει νεωτερισμούς.
 — Ὅρέξαντές μοι τὰς τραχείας χεῖράς των,
 τὰ σκωριῶντα ξίφη ἐξεκρέμασαν,
 καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των χαῖρον ἔλαμπε
 τὸ θάρρος, ὅτε εἶπα τὰ ὀνόματα
 τὰ ἀνὰ πᾶν τὸ ὄρος ἱερά, τὸ σὸν
 καὶ τὸ τοῦ Βάλθερ Φύρστ. Ὁρκίσθησαν
 ὃ ὑμῖν δόξη πρόθυμοι νὰ πράξωσι,
 καὶ ὡς θανάτου νὰ σᾶς μείνωσι πιστοί.
 — Ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ξενίας ἀσφαλῆς
 παρελθὼν οὕτως ἔπαυλιν μετ' ἔπαυλιν,
 ὅτε κατῆλθον καὶ εἰς τὴν κοιλάδα μου,
 ὅπου πολὺ μου τὸ συγγενολόγιον,
 καὶ τὸν πατέρα εὖρον ἀστεγον, τυφλόν,
 ἐπὶ ἀχύρου ξένου, ἄρτον τρώγοντα
 ἐλέους...

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οἶμοι! Οὐρανέ!

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Δὲν ἔκλαυσα,
 τοῦ ἀπεράντου πόνου μου τὴν δύναμιν
 εἰς ῥοῦν δακρύων μάταιον δὲν ἔλυσα·
 ἀλλ' εἰς τὸ στῆθος προσφιλὲς κειμήλιον
 αὐτὸν ἐγκλείσας, ἐστοχάσθην πράξεων.
 Διέρπων πάντας τοῦ βουνοῦ τοὺς ἐλιγμούς,
 τοὺς κρυπτοτέρους, ἰχνηλάτησα μυχοὺς,
 κ' εἰς τῶν ἀλύτων παγετῶν τοὺς πρόποδας
 κ' ἐκεῖ βοσκοὺς οἰκοῦντας ἀνεκάλυψα,
 κ' εἰς ὅ,τι μέρος ἂν ὁ ποῦς μου μ' ἔφερε,
 τῆς τυραννίας μῖσος εὕρισκον θερμόν.

διότι ὡς κ' εἰς τ' ἄκρα ταῦτα ὄρια
πλάσεως ζώσης, ἂν καὶ παύει τίκτουσα
ἡ φύσις, πλὴν δὲν παύει τῶν διοικητῶν
ἡ ἀπληστία ἡ βορὸς ἀρπάζουσα.—

Αἱ ἄκανθαι τοῦ λόγου τοῦ φλογώδους μου
ἐξῆψαν τὰς καρδίας τοῦ χρηστοῦ λαοῦ,
καὶ εἰσὶ πάντες ἐκ ψυχῆς ἡμέτεροι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἔργα μεγάλα ἐν βραχεῖ κατώρθωσας.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Μεῖζονα ἔτι. Τὸ ὀχύρωμα Ῥοσθέργ
φοβοῦνται, καὶ τὴν Σάρνην, οἱ ἀγρόται μας,
ὅτ' εἰς τοὺς βράχους καὶ εἰς τὰς ἐπάλξεις των
κρυπτόμενος, τὴν χώραν βλέπτει ὁ ἐχθρός.

Νὰ τὰ κατασκοπεύσω μόνος ἤθελον.

Ἦλθον εἰς Σάρνην, κ' εἶδον πᾶν τὸ φρούριον.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τῆς τίγριδος τὸ ἄντρον! — Ἀπετόλμησας;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἔφερον σχῆμα μοναχοῦ. Εἰς τράπεζαν
πῶς ἐκραιπάλα εἶδον ὁ Διοικητής·
ἂν καταστέλλω, κρίνε, τὴν καρδίαν μου.
Τὸν εἶδον τὸν κακοῦργον· δὲν τὸν ἔσφαξα!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὴν τόλμην σου ἡ τύχη ἐβοήθησε.

(Ἐν τούτοις προὔχωρησαν καὶ οἱ λοιποὶ καὶ ἦλθον πλησίον τῶν δύο.)

Εἰπέ μοι τώρα τίνες οὗτ' οἱ φίλοι σου,
κ' οἱ καλοὶ ἄνδρες οἱ ἀκολουθοῦντές σε;
Νὰ γνωρισθῶμεν πρέπει, ν' ἀνοιχθῇ
καρδία εἰς καρδίαν ἐμπιστευτικῶς.



ΜΑΪΕΡ.

Εἰς τοὺς τρεῖς τόπους, Κύριε, τίς σ' ἀγνοεῖ;
Ὁ Μάϊερ εἶμαι εἰς τὴν Σάρνην, καὶ αὐτὸς
εἶν' ὁ ἀνεψιός μου Στροῦθ ἐκ Βιγκελρείδ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Διόλου δὲν μοὶ λέγεις ὄνομ' ἀγνωστον.
Βιγκελρείδ ἦτον ὁ φονεύσας δράκοντα (44)
εἰς Βάϊλερ, τὸν βάλτον, καὶ ἀποθανῶν (45)
κατὰ τὴν πάλην.

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ.

Ἦτον πρόγονος ἐμῆς,
Κύριε Βέρνερ.

ΜΕΛΧΟΛΑ (δείχνον δὺς χωρικούς.)

Οὗτοι πέραν κατοικοῦν
τοῦ δάσους. Εἶναι ἄνθρωποι τοῦ Ἐγγελθεργ,
τῆς μονῆς. Ὅμως μὴ καταφρονῆτέ τους
διότι εἶναι ὑπηρέται, καὶ οὐχὶ
ἐπὶ γαιῶν των, ὡς ἡμεῖς ἐλεύθεροι.
Εἰσὶ τοῦ τόπου φίλοι, κ' εὐϋπόληπτοι.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς αὐτούς.)

Δότε τὰς χεῖρας. Τίς ὁ καυχησόμενος
ὅτι οὐδένα ἐπὶ γῆς ὑπηρετεῖ;
Ἄλλως, εἰς πᾶσαν τάξιν θάλλ' ἡ ἀρετή.

ΚΟΡΡΑΔ ΟΥΝ.

Ὁ Ῥέδδιγγ, ὁ ἀρχαῖος δημογέρων μας.

ΜΑΪΕΡ.

ὦ! τὸν γνωρίζω. Εἵμεθα ἀντίδικοι.
Δι' ἐν ἀρχαῖον κτῆμα δικαζόμεθα.

— Κύριε Ῥέδδιγγ, εἰς τὸ δικαστήριον
ἐχθροὶ, ἐνταῦθα σύμφωνοι!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Λόγος καλός!

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ.

Ἀκούετε; Τὸ κέρας εἶναι τοῦ Οὐρί.

(Δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν κατέρχονται ἔνοπλοι τοὺς βράχους.)
φέροντες δαυλοὺς.)

ΑΝΣ ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Δὲν καταβαίν' ἴδέτε μετὰ τῶν λοιπῶν
ὁ ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ ὁ εὐσεβής,
ὁ ἱερεὺς μας; Οὔτε κακοπάθειαν
φοβεῖται, οὔτε σκότος τοῦ λαοῦ ποιμήν!

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ὁ ἀναγνώστης, κ' ἔπειτα ὁ Βάλλερ Φύρστ.

Ὁ Τέλλος ὅμως μετ' αὐτῶν δὲν φαίνεται.

Ὁ ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ, ὁ ἱερεὺς ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ, ὁ ἀναγνώστης
ΠΕΤΕΡΜΑΝ, ὁ ποιμήν ΚΟΥΘΝΗΣ, ὁ κωνηγός ΒΕΡΝΗΣ, ὁ
ἀλιεὺς ΡΟΥΘΔΗΣ, καὶ πάντε ἕτεροι ΧΩΡΙΚΟΙ. Ὅλοι ὁμοῦ
τριάκοντα τρεῖς τὸν ἀριθμὸν προχωροῦσιν εἰς τὸ προσκήνιον,
καὶ ἵστανται περὶ τὴν πυράν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἴδου, ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ μας λοιπὸν,
ἐπὶ τοῦ κλήρου τοῦ πατρώου, ἔρπομεν
κρυπτοβατοῦντες, ὅπως κρύπτονται φονεῖς,
καὶ εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός, τὸ ἐφαπλοῦν
τὸν μελανὸν μανδύαν εἰς ἐγκλήματα]
καὶ εἰς συνωμοσίας, τὸ δικαίωμα
ἡμῶν ζητοῦμεν, τὸ ἡμέρας διαυγοῦς
καὶ τοῦ ἡλίου λάμπον φαινότερον!

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Δὲν βλάπτει. Ὅ,τ' ὑφαίνει νύξ ἡ σκοτεινὴ,
πρὸ τοῦ ἡλίου διαλάμπον θὰ φανῇ.



ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Ἀκούσατέ μου τί μ' ἐμπνέει ὁ Θεός!
 Ἰστάμεθα ἐνταῦθα ὡς βουλή λαοῦ,
 καὶ ἀντὶ ἔθνους ὁλοκλήρου μένομεν.
 Κατὰ τ' ἀρχαῖα ἅς συνεδριάσωμεν,
 ὡς ἐν ἡρέμοις χρόνοις ἦν τὸ ἔθιμον.
 Τῆς συνελεύσεώς μας τὸ παράτυπον
 τοῦ χρόνου ἢ ἀνάγκη δικαιολογεῖ.
 Ὅπου τελεῖται δίκαιον, εἶν' ὁ Θεός,
 κ' ὑπὸ τὸν οὐρανόν του νῦν καθήμεθα.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὡς τὸ πρὶν, ἔστω, ἅς συνεδριάσωμεν.
 Νῦξ εἶναι μᾶς φωτίζει πλὴν τὸ δίκαιον.

ΜΕΛΑΧΘΛΑ.

Ὁ ἀριθμὸς ἂν λείπῃ, ἀλλὰ πάρεισι
 τοῦ ἔθνους αἱ καρδίαι καὶ οἱ ἄριστοι.

ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΟΥΝ.

Τ' ἀρχαῖά μας βιβλία ἂν δὲν ἔχωμεν,
 ἐγγεγραμμένα εἶν' εἰς τὰς καρδίας μας.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Λοιπὸν τὸν κρίκον ἅς ἀποτελέσωμεν.
 Ἄς στήσωμεν τὰ ξίφη τῆς δυνάμεως. (45)

ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Ἐπὶ τὴν ἔδραν ἀναβήτ' ὁ πρόεδρος,
 κ' οἱ κλήτορές του στήτωσαν πέριξ αὐτοῦ.

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

Τρία τὰ ἔθνη. Ἀλλ' εἰς ποῖον τῶν τριῶν
 θ' ἀνήκ' ἡ προεδρεία ἐπὶ τῶν λοιπῶν;

ΜΑΪΕΡ.

Τὸ Σβύτς ἅς ἀντερίσῃ μετὰ τοῦ Οὐρί.
 Τὸ Οὐντερβάλδεν παραιτεῖται τῆς τιμῆς.

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Δέν ἀπαιτοῦμεν. Οἱ ἰκέται εἵμεθα,
οἱ ἐπικαλεσθέντες φίλους ἰσχυρούς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Εἰς τὸ Οὐρί τὸ ξίφος! Ἡ σημαία του
ἤγεϊτ' ἐν ταῖς στρατείαις ταῖς Ῥωμαϊκαῖς.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ὅχ', ἡ τιμὴ τοῦ ξίφους ἔστω εἰς τὸ Σβύτς.
Τὸ γένος πάντες ἐξ ἐκείνου ἔλκομεν.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Τὴν διαμάχην ταύτην σας τὴν εὐγενῇ
ἐγὼ νὰ συμβιδάσω. Ἄς προίσταται
τὸ Σβύτς ἐν λόγοις, ἐν πολέμῳ τὸ Οὐρί.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (δίδων τὸ ξίφος τῷ Σταυφάχερ.)

Τὸ λοιπὸν λάβε.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐγὼ ὄχι. Ἡ τιμὴ
ἀνήκ' εἰς τὰ πρεσβεῖα.

Ο ΕΝ ΑΥΛῃ.

Ἀριθμὸν ἐτῶν
ἔχ' ὑπὲρ πάντας ὁ σιδηρουργὸς Οὐλρίχ.

Ο ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Χρηστὸς ἀνὴρ, ἀλλ' ὄχι αὐτοκέφαλος.
Οὐδεὶς δουλεύων εἶναι δικαστὴς ἐν Σβύτς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Δέν εἶν' ἐδῶ ὁ Ῥέδιγγ, δημογέρων πρὶν;
Ποῖον ζητοῦμεν ἄλλον ἀξιώτερον;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Πρόεδρος ἔστω, τῆς συνόδου ἀρχηγός.
Τὴν χεῖρα ἅς ἐγείρῃ ὅστις συμφωνεῖ.

(Πάντες ὑψοῦσι τὴν δεξιάν.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΡΕΔΙΓΓ (προβαίνων εἰς τὸ μέσον.)

Ἐπὶ βιβλίου ἐπειδὴ δὲν δύναμαι,
εἰς τοὺς ἀστέρας τ' οὐρανοῦ ὀρκίζομαι,
ποτέ, οὐδόλως τοῦ δικαίου ν' ἀποστῶ.

(Στήνουςι δύο ξίφη ἔμπρός του· ὁ κύκλος σχηματίζεται περὶ
του. Οἱ τοῦ Σδύτς εἰσὶν ἐν τῷ μέσῳ, οἱ τοῦ Οὐρὶ δεξιῶς, οἱ
τοῦ Οὐντερδάλδεν ἀριστερῶς. Ὁ Ῥέδιγγ ἵσταται στηριζό-
μενος ἐπὶ τοῦ ξίφους του.)

Τοὺς τρεῖς λαοὺς τοῦ ὄρους τί συνήγαγε
παρὰ τῆς λίμνης τὴν ἀκτὴν τὴν ἄξενον
κατὰ τὰς ὥρας φαντασμάτων νυκτικῶν;
Εἰς τί ὁ νέος ἀφορᾷ δεσμός ἡμῶν,
ὃν τῶν ἀστέρων δέομεν ἀπέναντι;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (προχέων εἰς τὸ μέσον τοῦ κύκλου.)

Δεσμός δὲν εἶναι νέος ὃν συνδέομεν.
Τῶν παναρχαίων χρόνων τὸν προγονικὸν
ἀνανεοῦμεν. Μάθετε, ὦ σύντροφοι,
ὅτι ἂν λίμνη, ὄρη μᾶς χωρίζωσι,
κ' ἰδίως κυβερνᾶται ἕκαστος λαὸς,
ἀλλ' εἴμεθα ἐν γένος, ἐνὸς αἵματος,
κ' ἐκ τῆς αὐτῆς κοιτίδος ἐξερχόμεθα.

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ.

Ἄ! Τ' ἄσματά μας ψάλλουσιν ἀλήθειαν (46)
λοιπὸν, ἐκ ξένης γῆς πῶς ἐπωκήσαμεν;
Εἰπέ μας ὅ,τι περὶ τούτου σοι γνωστὸν,
ἵνα ὁ νέος δεσμός οὗτος ἰδρυθῇ
ἐπὶ τῶν θεμελίων τοῦ ἀρχαίου μας.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἴδου τί διηγοῦνται γέροντες βοσκοί.
— Λαὸς ὑπῆρχε μέγας, πρὸς βορρᾶν οἰκῶν
ἐκτὸς τῆς χώρας ταύτης. Ἦλθε δέ ποτε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

μεγάλη σιτοδεία. Τότε τὸ κοινὸν
 ν' ἀποφασίσῃ ἡναγκάσθῃ, κληρωτὸς
 πᾶς δέκατος πολίτης τὴν πατρίδα του
 νὰ καταλίπη. — Τοῦτο δὲ κ' ἐγένετο.
 Γυναῖκες, ἄνδρες, μέγα πλῆθος, ἐν κλαυθοῖς
 ἀπῆλθον πρὸς τὰς χώρας τὰς μεσημβρινὰς,
 διὰ τοῦ ξίφους τὴν ὁδὸν των τέμνοντες
 ἐν Γερμανίᾳ, μέχρι τῶν δασοσκεπῶν
 ὁρέων τούτων· οὐδὲ πρὶν ἀπηύδησαν,
 παρὰ εἰς τὴν ἀγρίαν ὅταν ἔφθασαν
 κοιλάδα, ὅπου εἰς πεδῖον κελαδεῖ
 τὸ ρεῦμα τῆς Μοῦο τ τ α ς. Δὲν ὑπῆρχ' ἐκεῖ (47)
 ἀνθρώπου ἵχνος. Ἰστατο δ' εἰς τὴν αὐτὴν
 καλύβη μόνη· παρ' αὐτὴν δ' ἐκάθητο
 ἄνθρωπος περιμένων τὴν διάβασιν.
 Νὰ εἶναι θυελλώδης ἄπλους ἔτυχεν
 ἡ λίμνη. Τότε φέροντες τὰ βλέμματα
 ἐπὶ τὴν χώραν, εἶδον δάση εὐσκια,
 γενναίας βρύσεις, καὶ πῶς τὴν πατρίδα των
 εὕρισκον πάλιν ἐφάνη τοῖς κ' ἔδοξεν
 αὐτοῖς, ἐκεῖ νὰ μείνουν, καὶ ἀνήγειραν
 τὸ παλαιὸν χωρίον Σβύτς. Ἐπίπονον
 καιρὸν πλὴν εἶχον ὥς νὰ ἐξορύξωσι
 τὰς περιπεπλεγμένας ρίζας τῶν δασῶν.
 Ἡ γῆ δὲ ὅταν ἔπαυσε νὰ ἐπαρκῇ
 εἰς τὸ αὐξάνον πλῆθος ἐξετάθησαν
 μέχρι τοῦ μαύρου ὄρους, μέχρι τῶν λευκῶν (48)
 παγοστεγᾶστων κορυφῶν, ὑφ' ἃς λαὸς
 κρύπτεται ἄλλος, ἄλλας γλώσσας ὁμιλῶν. (49)
 Ἐκτισαν τὸ χωρίον Σ τ ἄ ν ς εἰς τὸ Κερνβάλδ,

καὶ κατὰ τὴν κοιλάδα Ῥέϋς, τὸ Ἀλτόρφ.
Πλὴν τῆς ἀρχῆς των πάντοτε ἐμνήσθησαν
καὶ πάντοτ' ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀλλογενῶν
ὅς' εἰς τὸν τόπον ἔκτοτε κατώκησαν,
οἱ πρῶτοι ἄνδρες διακρίνονται τοῦ Σδύτς.
Γνωρίζονται τὸ αἷμα κ' αἱ καρδίαι των.

(Δίδει τὰς χεῖρας δεξιῶς καὶ ἀριστερῶς.)

Ο ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΟΙΚΟΥ.

Μιᾶς ἐσμέν καρδίας, ἐνὸς αἵματος.

ΠΑΝΤΕΣ (δίδουσιν ἀλλήλους τὰς χεῖρας.)

Ἐσμέν ἐν ἔθνος, καὶ θὰ πράξωμεν ὡς ἐν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὰ δ' ἄλλα ἔθνη ξένον φέρουσι ζυγόν,
κ' ἐκλιναν τὸν αὐχένα ὑπὸ νικητὴν.

Ὑπάρχουσι δὲ κ' ἐνὸν τῶν ὀρίων μας
οἱ μέτοικοι οἱ ξένοις ὑποκείμενοι,
καὶ ἡ δουλεία διαδοχικῶς χωρεῖ.

Ἡμεῖς δὲ, τῶν ἀρχαίων Ἐλβετῶν κορμός,
εἵχομεν σώσει τὴν ἐλευθερίαν μας,
ὕψ' ἡγεμόνας γόνυ δὲν ἐκλίναμεν,
καὶ τῶν Αὐτοκρατόρων ἐζητήσαμεν
τὴν προστασίαν μόνον οἰκειοθελῶς.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Τὴν σκέπην ἐλευθέρως ἐξελέξαμεν
τῆς Βασιλείας. Ἐν ἐπιστολαῖς ῥητῶς
τοῦ Φρειδερίκου ταῦτα περιέχονται. (50)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἄνευ κυρίου ὁ ἐλευθερώτερος
δὲν εἶναι· πρέπει νὰ ὑπάρχη κεφαλὴ,
καὶ κριτὴς ἀρχων, ἀπ' αὐτοῦ εἰς ἔριδας

τὸ δίκαιον ν' ἀντλήται. Οἱ πατέρες μας
 ἔνεκα τούτου ὅσῃν γῆν κατέκτησαν
 ἐπὶ ἐρήμων, εἰς τὸν Αὐτοκράτορα
 ἀνέθηκαν τιμῶντες, ὅστις κύριος
 ἐστὶ τῆς Γερμανίας καὶ τῆς ξένης γῆς·
 κ' ἐδέχθησαν δουλείαν ὀπλῶν εὐγενῇ,
 ὡς πάντες εἰς τὸ κράτος οἱ ἐλεύθεροι.
 Τῶν ἐλευθέρων τὸ καθῆκον εἶν' αὐτὸ,
 νὰ σώζωσι τὸ κράτος ὅφ' οὗ σώζονται.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Πᾶν ὑπὲρ τοῦτο εἶναι δούλων ἔνδειξις.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὅσάκις ἡ στρατεία ἦν ἡ πόλις,
 παραταχθέντες ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ,
 τὰς μάχας τοῦ προθύμως ἐπολέμησαν·
 Ἐν ὀπλοῖς εἰς τὴν ξένην ἐξεστράτευσαν,
 τὸ στέμμα ἵνα λάβῃ τὸ Ῥωμαϊκόν.
 Ἐκυβερνῶντο δὲ κατ' οἶκον, χαίροντες,
 κατὰ τ' ἀρχαῖα, κατὰ νόμον ἴδιον·
 ὁ δ' Αὐτοκράτωρ μόνον ἐπὶ φονικῶν
 τὴν δίκην εἶχε, διὰ κόμητος ἀσκῶν
 αὐτὴν μὴ κατοικοῦντος ἐν τῇ χώρᾳ μας.⁽⁵¹⁾
 Συμβάντος φόνου, ἐκαλεῖτο ἔξωθεν,
 καὶ ἐν ὑπαίθρῳ, ἀτεχνάστως, καθαρῶς,
 μὴ εἰς ἀνθρώπους ἀφορῶν, ἐψήφριζε.
 Ποῦ ἐστὶν ἵχνος ὅτι δοῦλοι εἴμεθα;
 Ἄν ἄλλος ἄλλα οἶδεν, ἄς μᾶς τὰ εἰπῇ.

Ο ΕΝ ΑΥΛῇ.

Ὅχι· τὰ πάντα ἔχουσιν ὡς λέγετε.
 Τὴν τυραννίαν δὲν ἠνέχθημεν ποτέ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Εὐπειθῇ οὔτε εἰς τὸν Αὐτοκράτορα
 ἐκλίναμεν αὐχένα, ὅτ' ἐλύγισε
 τοῦ κράτους του τὸν νόμον ὑπὲρ τοῦ Παππᾶ. (52)
 Οἱ μοναχοὶ τῆς Σκήτης ὅτ' ἐζήτησαν
 ὑπὸ τὴν Ἄλπιν νὰ μᾶς ἀφαιρέσωσι
 τὰ παλαιὰ μας πάτρια βοσκήματα,
 καὶ ἦλθε γράμμα φέρων ὁ ἡγούμενος
 δωροῦν αὐτοῖς τὴν χώραν τὴν ἀδέσποτον,
 καὶ ἡμῶν ὅλως ἀγνοοῦν τὴν ὑπαρξιν,
 εἶπομεν· «Νόθος ἡ ἐπιστολή. Οὐδεὶς,
 οὐδ' Αὐτοκράτωρ, νὰ δωρήσῃ δύναται
 ὅ,τ' εἶναι ἡμῶν κτῆμα. Ἄν μᾶς ἀρνηθῇ
 ἡ Βασιλεία δίκαιον, εἰς τὰ βουνὰ
 καὶ ἀνευ Βασιλείας δὲν χανόμεθα.» (53)
 — Τοιαῦτα εἶπον οἱ πατέρες μας. Ἡμεῖς
 νὰ ὑποστῶμεν τὸν ἐπαίσχυντον ζυγόν;
 καὶ ξένοι δοῦλοι νὰ μᾶς ἐπιβάλλωσιν
 ὅ,τι ὁ Αὐτοκράτωρ ὁ πανίσχυρος
 δὲν δικαιοῦται; — Ταύτην κατηρτίσαμεν
 τὴν χώραν διὰ πόνου τῶν χειρῶν ἡμῶν,
 τὸ δάσος τῶν ἀγρίων ἄρκτων δίαιταν,
 εἰς οἴκησιν ἀνθρώπων μετεπλάσαμεν,
 τὰ θρέμματα τῶν βάλτων τὰ φαρμακερὰ,
 τὸ σπέρμα τῶν δρακόντων ἐφρονεύσαμεν,
 τὸν ὀμιχλώδη πέπλον διερρήξαμεν,
 ὅστις ἠπλοῦτο μέλας εἰς τὴν ἔρημον,
 ἐθραύσαμεν τοὺς βράχους, ἐκρεμάσαμεν
 ἐπὶ βαράθρων ἀσφαλῇ τὴν στενωπὸν
 τῷ ὁδοιπόρῳ, ἔχομεν χιλιετῇ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τῆς γῆς τὴν κτῆσιν, — κ' ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μας
θα ἔλθῃ δοῦλος ξένος ἄλυσιν αἰσχροῖν
νὰ μᾶς χαλκεύῃ, ὕβριν ἐπιφέρων μας;
Τοιαύτης βίας δὲν ὑπάρχει ἐκφυγή;

(Μεγάλη κίνησις μεταξὺ τῶν παρεστώτων.)

Οὐχί! Ἡ τυραννία ἔχει ὅρια.

Ἄν ὁ δουλεύων δὲν εὕρισκῃ δίκαιον
θλιβόμενος, τὴν χεῖρα εἰς τὸν οὐρανὸν
θαρρόων ἐκτείνει, καὶ λαμβάνει ἐξ αὐτοῦ
τὸ δίκαιόν του τὸ ἐκεῖ κρεμάμενον,
ὥς οἱ ἀστέρες, ἄθραυστον, αἰώνιον —
τῆς φύσεως ἡ σχέσις ἐπανέρχεται
ἡ παναρχαία, σχέσις καθ' ἣν ἄνθρωπος
ἀπέναντι ἀνθρώπου μόνον ἵσταται, —
καὶ μέσον τελευταῖον, ὅταν ἄλλο πᾶν
ἐξαντληθῇ, τῷ μένει ἡ ρομφαία του. —
Κατὰ τῆς βίας νὰ ὑπερασπισώμεν
τὸ πρῶτον ἀγαθὸν μας δικαιούμεθα. —
Ὑπὲρ πατρίδος ἐγειρόμεθα λοιπὸν,
ὕπὲρ τῶν γυναικῶν μας καὶ τῶν τέκνων μας!

ΠΑΝΤΕΣ (κτυπῶντες τὰ ξίφη των.)

Ὑπὲρ τῶν γυναικῶν μας καὶ τῶν τέκνων μας!

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ (προβαίνων εἰς τὸν κύκλον)

Πρὶν ἢ τὸ ξίφος σύρετε, σκεφθῆτέ το.

Ἴσως σᾶς εἶναι ἐν εἰρήνῃ δυνατὸν
τὸν Βασιλέα νὰ ἐξιλεώσητε,
καὶ μίαν ἴσως λέξιν ὥς προφέρετε,
οἱ τύραννοί σας νὰ σᾶς κολακεύωσι.

— Προσφύγετε εἰς ὅ,τι προετράπητε
πολλάκις, καὶ τοῦ κράτους ἀποσπώμενοι,



εἰς τῆς Αὐστρίας δόθητε τὴν δύναμιν.—

Ο ΕΠΙ ΤΟΥ ΤΟΙΧΟΥ.

Ὁ ἱερεὺς τί λέγει; Νὰ ὁμόσωμεν
ἡμεῖς εἰς τὴν Αὐστροίαν;

Ο ΕΝ ΒΥΕΛ.

Μὴ ἀκούετε.

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ.

Προδότης συμβουλεύει, τοῦ λαοῦ ἐχθρός!

ΡΕΔΙΓΓ.

Ἑταῖροι, ἡσυχίαν!

ΣΕΒΑΣ.

Ὅρκον τίς; ἡμεῖς
εἰς τὴν Αὐστροίαν μετὰ τόνον ὄνειδος!

Ο ΕΚ ΦΑΥΗΣ.

Εἰς πῖεσιν νομίζουσιν θὰ ἐνδῶσωμεν
οἱ μὴ ἐνδόντες εἰς θωπείαν!

ΜΑΙΕΡ.

Τότε δὴ

θα ἡμεν δοῦλοι καὶ θα τὸ ἡξίζομεν.

Ο ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Ἐκτός τοῦ νόμου ἔστω τοῦ τῶν Ἑλβετῶν
ὁ εἰς Αὐστροίαν προκαλῶν ὑποταγήν.

ὦ πρόεδρε, προτείνω ἡ συνέλευσις
ὡς πρῶτον τοῦτο νὰ ψηφίσῃ νόμον της.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Εἰς τὴν Αὐστροίαν ὅς προτείν' ὑποταγήν,
ἄτιμος ἔστω, καὶ τῶν νόμων μας ἐκτός.
Καθεὶς ἄς τῷ ἀρνῇται τὴν ἐστίαν του.

ΠΑΝΤΕΣ (ὕψουντες τὴν δεξιάν.)

Θέλομεν οὕτως. Ἔστω νόμος.



ΡΕΔΙΓΓ (μετά τινα παύσιν.)

Ἔγεινέ.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Διὰ τοῦ νόμου τούτου εἴσθ' ἐλεύθεροι.
Δὲν θέλει παρ' Αὐστρίας ποτ' ἐκδισθῇ
ὅ,τι ἀντέσχεν εἰς προτάσεις προσηνεῖς.

ΙΟΣΤ ΕΚ ΒΑΪΛΕΡ.

Προβῶμεν εἰς ἑτέρας πράξεις.

ΡΕΔΙΓΓ.

Σύντροφοι,

Πᾶν γλυκὺ μέτρον ἄρα ἐζηντλήσαμεν ;

Πάσχομεν ἴσως ταῦτα παρὰ θέλησιν
τοῦ Βασιλέως, ἴσως ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ.

Καὶ τοῦτο ἄς μὴ μείνη ἀδοκίμαστον.

Ἄς φθάσουν τὰ δεινὰ μας εἰς τὰ ὦτά τοι,
πρὶν πειραθῶμεν βίας, ἥτις πάντοτε
δεινὴ, καὶ τοῦ δικαίου ἀν' ὑπερμάχῃ.

Ὅπου ἡ ἀνθρωπίνη παύει ἀρρώγῃ,
ἐκεῖ ἡ θεία ἄρχεται βοήθεια.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Κορράδον Οὐν.)

Εἰς σέ ὁ λόγος. Ἐκθες ὅ,τι σοι γνωστόν.

ΚΟΡΡΑΔΟΣ ΟΥΝ.

Εἰς Ῥεινφέλδ, ἡμην, εἰς τοῦ Αὐτοκράτορος (54)

τὴν ἔδραν, ὅπου παρὰ τῶν Διοικητῶν

ἀπῆλθον νὰ ἐκθέσω ὅσα πάσχομεν,

καὶ νὰ ζητήσω τὰ ἐπικυρούμενα

ὑπὸ παντὸς τὸν θρόνον ἀναβαίνοντος

τῶν ἡμετέρων προνομίων γράμματα.

Ἀπεσταλμένους εὗρον πόλεων πολλῶν

τῆς χώρας τῶν Σοάδων καὶ τῶν Ῥηνικῶν



ἀκτῶν. Λαβόντες πάντες τὰς περγαμηνάς,
 παιδροὶ ἀπῆλθον. Ἄλλ' ἐμέ, τὸν παρ' ὑμῶν
 πεμφθέντα, εἰς συμβούλους μὲ παρέπεμψαν,
 οἵτινες λόγους μόνους μ' ἔδωκαν κενούς.
 Ὁ Αὐτοκράτωρ εἶπον πῶς δὲν εὐκαιρεῖ,
 πῶς θὰ σκεφθῇ κατόπιν καὶ περὶ ἡμῶν.
 — Ὡς διηρχόμεν τὰς αἰθούσας κατηφῆς,
 τὸν Δοῦκα Χάνσεν εἶδον, ὅστις ἔκλαιεν (54')
 ἐπὶ ἐξώστου· παρ' αὐτὸν τοὺς εὐγενεῖς,
 τὸν Βάρτ καὶ Τέγερφέλδον. Μ' εἶπον δὲ αὐτοὶ
 καλέσαντές με· «Βοηθεῖσθε μόνοι σας!
 » Παρὰ τοῦ Βασιλέως μὴ τὰ δίκαια
 » προσμένετε, τὸ τέκνον ἂν τοῦ ἀδελφοῦ
 » γυμνῶν, ἀρπάζει τὴν κληρονομίαν του.
 » Ὁ Δοῦξ τὸν κληρὸν τῷ ζητεῖ τὸν μητρικόν.
 » Ἐνήλιξ εἶναι, ἱκανὸς νὰ κυβερνᾷ
 » λαοὺς καὶ χώρας. Τί τῷ ἀπεκρίθησαν;
 » Ἀνθέων στέμμα θέτων εἰς τὰς τρίχας του
 » ὁ Βασιλεὺς, τῷ εἶπε· Τοῦτο κόσμημα
 » ἐστὶν ἀρμόζον εἰς τὴν ἡλικίαν σου.»

Ο ΕΠΙ ΤΟΙΧΟΥ.

Ἰδού. Δικαιοσύνην μὴ προσμένετε
 παρὰ τοῦ Βασιλέως. Βοηθεῖσθε μόνοι σας.

ΡΕΔΙΓΓ.

Δὲν μένει ἄλλο. Τώρα συμβουλευσατε,
 τὸ ἔργον πῶς φρονίμως τελεσθήσεται.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (Προχωρεῖ εἰς τὸν κύκλον.)

Τί θέλομεν; Τὴν βίαν ν' ἀποσείσωμεν,
 τ' ἀρχαῖα δίκαιά μας, κληρονόμημα,
 τῶν προπατόρων, ταῦτα νὰ φυλάξωμεν,

οὐχὶ δὲ νέα νὰ ἐπιδιώξωμεν.
 Τοῦ Βασιλέως ἔστω τὸ τῷ Βασιλεῖ
 ἀνῆκον. Ὅστις ἔχει κύριον, αὐτῷ
 ὑπηρετήτω.

ΜΑΙΕΡ.

Παρ' Αὐστρίας κτήματα
 ἐνοικιάζω.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τῇ Αὐστρίᾳ πλήρουνε.

ΙΟΣΤ ΕΚ ΒΑΪΛΕΡ

Τελῶ εἰς τοὺς Κυρίους Ῥαπερσβείλ. (55)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τελῶν

ἐξακολουθεῖ.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Εἰς τὴν Θεομήτορα
 ὠρκίσθην τῆς Ζυρίχης.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δὸς εἰς τὴν μονὴν
 τὰ τῆς μονῆς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸ κράτος μόνον πάροχον
 εἰς ἐμὲ εἶναι ὅλων τῶν κτημάτων μου.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἔστ' ὅ,τι πρέπει, ἀλλ' οὐδὲν ὑπὲρ αὐτό.
 Διοικητὰς καὶ ξένους δούλους θέλομεν
 ἀποδιώξει, ρίπτοντες τοὺς πύργους των,
 ἀναιμωτὶ, ἂν εἶναι τρόπος. Ἄς ἰδῇ
 ὁ Αὐτοκράτωρ ὅτι ἐδιάσθημεν
 τὸ εὐλαβὲς καθῆκον ν' ἀθετήσωμεν.



Ἐντὸς ὀρίων μένοντας ἂν μᾶς ἰδῇ,
ἴσως νικήσῃ τὴν ὀργὴν του συνετῶς.
Εὖλογον φόβον διεγείρει ὁ λαὸς,
ὅστις, ξιφήρης, μένει μετριοπαθής.

ΡΕΔΙΓΓ.

Ἀλλὰ, εἰπέτε, πῶς θὰ ἐνεργήσωμεν;
Τὰ ὅπλα ἔχει εἰς τὰς χεῖρας ὁ ἐχθρός.
Βεβαίως ἐν εἰρήνῃ δὲν θ' ἀποσυρθῇ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Θ' ἀποσυρθῇ ἐνόπλους ἅμα μᾶς ἰδῇ.
Πρὶν ὀπλισθῇ κ' ἐκεῖνος, ἅς προλάβωμεν.

ΜΑΙΕΡ.

Εὐκόλος λόγος, πλὴν τὸ πρᾶγμα δύσκολον!
Ἐχομεν εἰς τὸν τόπον δύο προύρια,
τοῦ ἐχθροῦ σκέπη, εἰς ἡμᾶς δὲ κίνδυνον,
ἐὰν εἰσβάλῃ ἐχθρικῶς ὁ βασιλεύς.
Τὸ Ῥόσβεργ καὶ ἡ Σάρνη νὰ κατακτηθοῦν
ἀνάγκη, πρὶν αἱ χῶραι κινηθοῦν αἱ τρεῖς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἐὰν χρονοτριβῶμεν, δὲν θὰ λάθωμεν.
Εἰς πολλοὺς εἶναι τὸ μυστήριον γνωστόν.

ΜΑΙΕΡ.

Προδότης δὲν ὑπάρχουν εἰς τοὺς τόπους μας.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Προδότης καὶ ὁ ζῆλος εἶν' ἐνίοτε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἐὰν ἀργῶμεν, συμπληρώσας εἰς Ἀλτόρφ
τὸν πύργον, ὀχυροῦται ὁ διοικητής.

ΜΑΙΕΡ.

Ἐγωῖστῶν ὁ λόγος.



ΣΙΓΡΙΣΤ.

Εἶσαι ἄδικος.

ΜΑΙΕΡ (ἔξαπτόμενος).

Ἄδικος! Τοῦτο τὸ Οὐρὶ θὰ μᾶς εἰπῇ!

ΡΕΔΙΓΓ.

Τοῦ ὅρκου σας μνησθῆτε. Ἡσυχάσατε.

ΜΑΙΕΡ.

Ναὶ, ἂν συνεννοῶνται τὸ Οὐρὶ καὶ Σβύτς,
ἡμεῖς βεβαίως πρέπει νὰ σιγήσωμεν.

ΡΕΔΙΓΓ.

Νὰ σ' ἐγκαλέσω πρέπ' εἰς τὴν ὁμήγουριν.

Ταράττει τὴν εἰρήνην ἢ θεομῆ σου φρήν.

Δὲν εἶναι ὁ σκοπός μας εἰς καὶ ὁ αὐτός;

ΒΙΓΚΕΛΡΕΙΔ.

Τὰς ἐορτὰς ἀνίσως περιωκύνωμεν,

κατὰ τὸ ἔθος τότε ὅλ' οἱ κάτοικοι

ἔχουν νὰ φέρουν δῶρα εἰς τὸν ἄρχοντα.

Νὰ εὐρεθῶσι δέκα ἕως δώδεκα

δύνανται οὕτως ἄνδρες εἰς τὸ φρούριον,

αἰχμὰς ὀξείας εἰς τοὺς κόλπους κρύπτοντες,

ἅς εἰς τὰς ράβδους εὐχερῶς προσάπτουσι·

διότι εἰς τὸν πύργον ἔνοπλος οὐδεὶς

εἰσδύει. Μένουν εἰς τὸ δάσος οἱ πολλοὶ,

καὶ ὡς ἐκεῖνοι τῶν πυλῶν κρατήσωσιν,

ἐν σάλπισμα! κ' ἐξαίφνης ἐξορμήσαντες

ἐκ τῆς ἐνέδρας, ἥρπασαν τὸ φρούριον.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄναλαμβάνω τὸ Ῥοσβέργ ἐγώ.—Ἐκεῖ

ὑπάρχει κόρη ἣτις μ' εἶναι εὐμενής.

Θέλω τὴν πείσει κλονουμένην κλίμακα



νά μοι κρεμάση εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτός.
Ν' ἀναβῶ μόνον, σύρω τοὺς ἑταίρους μου.

ΡΕΔΙΓΓ.

Θέλησις πάντων εἶναι ἡ ἀναβολή;

(Οἱ πλεῖστοι ἀνατείνουσι τὰς χεῖρας.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (μετρήσας τὰς ψήφους.)

Ὑπὲρ, εἰκοσιμία, δώδεκα κατὰ.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Καθ' ἣν ἡμέραν πέσωσι τὰ φρούρια,
τὴν ἀγγελίαν δίδομεν διὰ καπνοῦ
εἰς ὄρος ἀπὸ ὄρους· τὴν ἐξέγερσιν
εἰς τὰς πρωτίστας πόλεις προκηρύττομεν·
καὶ ὅπλα ὡς ἰδῶσιν αἱ διοικηταί,
ἀμύνεσθ' ἀποστῶσιν, ἔστε βέβαιοι,
καὶ συνοδίαν θὰ δεχθῶσι πρόθυμοι,
ἐκτὸς τοῦ τόπου νὰ τοὺς φέρ' εἰρηνικῶς.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ Γέσλερ ὅμως μόνος εἶν' ἐπίφοβος.
Πληθὺς ἱππέων τὸν φρουρεῖ. Ἀναιμωτὶ
δὲν θὰ ὑποχωρήσῃ, οὐδ' ἐκδιωχθεὶς
θὰ εἶναι διὰ τοῦτο ἀβλαβής· αὐτοῦ
δύσκολον νὰ φεισθῶμεν, κ' ἐπικίνδυνον.

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Τὴν πρώτην θέσιν τοῦ κινδύνου δότε μοι.
Ὁ Τέλλος τὴν ζωὴν μου ἔσωσεν· αὐτὴν
προθύμως δίδω ὑπὲρ τῆς πατρίδος μου.
Ἡὐχαριστήθην· τὴν τιμὴν μου ἔσωσα.

ΡΕΔΙΓΓ.

Ὁ χρόνος βουλευφόρος. Περιμείνατε.
Πολλάκις φέρει κ' ἡ στιγμή τ' ἀνέλπιστα.

Ἄλλὰ ἰδέτε· διανυκτερεύομεν
ἐδῶ, κ' ἐν τούτοις ἡ Ἥως εἰς τὰ βουνὰ
φλέγοντας θέτει ἀκροφύλακας. Καιρός!
Ἀναχωρῶμεν, πρὶν μᾶς καταλάβῃ φῶς.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἀμεριμνῆτε, καὶ ἡ νύξ ὑποχωρεῖ
βραδέως μόνον ἀπὸ τῶν κοιλάδων μας.

(Πάντες ἀπεκαλύφθησαν αὐτομάτως, καὶ θεωροῦσι σιγῶντες καὶ
μετ' εὐλαθείας τὸ λυκαυγές.)

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Εἰς τὸ φῶς τοῦτο τὸ προασπαζόμενον
ἡμᾶς πρὸ πάντων τῶν λαῶν, τῶν πνιγερὰν
ἀναπνεόντων ἀτμοσφαῖραν πόλεων,
ὁμώσωμεν τὸν ὅρκον τοῦ θεσμοῦ ἡμῶν.

— Πάντες ἐν ἔθνει ἀδελφῶν ἐσόμεθα,
ἐν πόνοις κ' ἐν κινδύνοις ἀδικοῦμεν.

(Πάντες ἐπαναλαμβάνουσι τὸν ὅρκον, ὑψοῦντες τὰ τρία
δάκτυλα τῆς δεξιᾶς.)

— Ὡς οἱ πατέρες, ζήσωμεν ἐλεύθεροι,
ἀντὶ δουλείας προτιμῶντες θάνατον.

(Ὁμοίως.)

Εἰς τοῦ ὑψίστου τὴν ἰσχὺν θαρρήσομεν,
ἰσχὺν ἀνθρώπων εἰς οὐδὲν τιθέμενοι.

(Ὁμοίως. Πάντες ἐναγκαλίζονται ἀλλήλους.)

ΣΤΑΥΦΛΑΧΕΡ.

Κρυφίως ἤδη ἕκαστος ἀπέλθετε
πρὸς οὓς ἂν ἔχη φίλους ἢ ἐταίρους τοῦ
παραχειμάζων δ' ἐν χωρίοις ὁ ποιμὴν,
ᾧς πλέκη σχέσεις πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν.

— Ὅ,τι ὥς τότε μᾶς ἐπιφυλάττεται,
ᾧς ὑποστῶμεν. Ἄς ἐπιστρωρεύωνται
αἱ κακουργίαι τῶν τυράννων, ἕως οὔ



ἔλθ' ἡ ἡμέρα πρὸς κοινὴν ἐξόφλησιν
παντὸς ἰδίου καὶ κοινοῦ ὀφλήματος.
Καθεὶς ἅς πνίγη τὴν ὀργὴν του, καὶ αὐτὴν
ἅς ταμιεύσῃ ὑπὲρ τῆς πατρίδος του.
Ὁ τὴν ἰδίαν ὕβριν μόνος ἐκδικῶν,
τὸ κτῆμα περικόπτει τὸ δημόσιον.

(Ἐν ᾧ ἀπέρχονται ἡσυχῶς πρὸς τρεῖς διαφόρους διευθύνσεις,
ἡ ὀρχήστρα παιανίζει λαμπρόν. Ἡ σκηνὴ μένει ἐπὶ τινὰς
στιγμὰς ἀνοιχτή, καὶ παριστᾷ τὸ θέαμα τοῦ ἔτι ἀνατέλ-
λοντος εἰς τὰς Ἀλπεις ἡλίου.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Αὐλὴ πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Τέλλου.

Ὁ ΤΕΛΛΟΣ ὁ σχολεῖται πέλκων. Ἡ ΕΔΒΙΓΗ ἐργάζεται εἰς ἐργόχειρον.

Ὁ ΒΑΛΘΕΡ καὶ ὁ ΓΟΥΔΙΕΑΜΟΣ εἰς τὸ μετασκήνιον παίζουν
ἔχοντες μικρὰν βαλληστρίδα. (Ἦδ).

ΒΑΛΘΡ (ᾄδει.)

Αὐγὴ χρυσανατέλλει
εἰς δάση κ' εἰς βουνά.

Μὲ τόξον καὶ με βέλη
ὁ κυνηγὸς περνᾷ.

Μονάρχης τοῦ αἵρου
ὥς εἶν' ὁ αἰτὸς,
τὰ ὄρη ἐλευθέρως
διέρχεται αὐτός.

Ὡς ὅπου σημαδεύει
εἶν' ἄρχων τῶν βουνῶν,
καὶ μόνος βασιλεύει
καὶ ζώων καὶ πτηνῶν.»

(Ἔργεται πηδῶν.)

Ἔσπασεν ἡ χορδὴ μου. Πάτερ, δέσε την.

ΤΕΛΛΟΣ

Ἐγώ; διόλου. Βοηθεῖται μόνος τοῦ
ὁ κυνηγός.

(Τὰ παιδία μακρύνονται.)

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἀρχίζουν τὰ παιδιά μας
ἔνωρίς τὸ τόξον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅστις θέλει ἔξοχος
ποτὲ νὰ γίνη, ἔνωρίς γυμνάζεται.

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἶθε τὴν τέχνην μὴ ἐμάνθανον ποτέ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅφείλουσι τὰ πάντα νὰ μανθάνωσι.
Νὰ διατρέξῃ ὅστις θέλει τὴν ζωὴν
ἀφόβως, πρέπει, στεγανῶς θωρακισθεὶς,
εἰς προσβολὴν νὰ θάλῃ καὶ εἰς ἄμυναν.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ποτὲ κατ' οἶκον δὲν θὰ μένωσ' ἥτυχοι.

ΤΕΛΛΟΣ.

Οὐτ' ἐγὼ, μήτερ, ἤμπορῶ. Δὲν μ' ἔπλασεν
ἡ φύσις εἰς ποιμένα. Θέλω πάντοτε
ἀσθμαίνων νὰ διώκω φεύγοντα σκοπὸν,
καὶ τῆς ζωῆς μου εἶναι ἡ ἀπόλαυσις
ἐκ νέου καθ' ἐκάστην νὰ τὴν κατακτῶ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Καὶ λησμονεῖς τοὺς φόβους τῆς συζύγου σου,
καὶ ὅτι σὲ προσμένει καὶ πικραίνεται.
Φρίττω ὅσάκις λέγουσ' οἱ συνθηρευταὶ
τὰ ῥιψοκίνδυνά σου κατορθώματα.
Ὅσάκις φεύγεις, τρέμει ἡ καρδία μου
πῶς δὲν θὰ μ' ἐπιστρέψῃς. Εἰς τὰς κορυφὰς
σὲ βλέπω τὰς ἀγρίας, τὰς παγοσκεπεῖς,
πλανώμενον, πηδῶντα καὶ σφαλλόμενον

ἐπὶ κρημνῶν· καὶ βλέπω πῶς ὁ αἶγαγρος
 ἀνασκιρτῶν, σὲ σύρει εἰς τὸ βάραθρον·
 πῶς σὲ κυλίνει πίπτουσα νηροβολάς·
 πῶς ὑπενδίδει κινητὸν τὸ ἔδαφος,
 θάπτον σε ζῶντα εἰς πυθμένα χαίνοντα.
 Τὸν τόλμητίαν κυνηγὸν τῶν Ἀλπεων
 θάνατος ἐνεδρεύει μυριόμορφος.
 ὦ! εἶναι, εἶναι δυστυχὲς ἐπάγγελμα,
 διὰ κινδύνων φέρον εἰς τὴν ἄβυσσον!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅστις φαιδρῶς, ἀρόβως περιβλέπεται,
 εἰς τὸν Θεὸν πιστεύων κ' εἰς τὴν εὐκαμπτὸν
 ἰδίαν ῥώμην, δὲν τρομάζει τοὺς κρημνούς.

Τῶν βουνῶν τάκνον δὲν φοβεῖται τὰ βουνά.

(Ἐν τούτοις περατώσας τὴν ἐργασίαν τοῦ, ἀποθέτει
 τὰ σύνεργά τοῦ.)

Νομίζω τώρα εἶν' ἡ θύρα στερεά.

Ὁ πέλεκύς μου μ' ἀπαλλάττει λεπτουργοῦ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Καὶ ποῦ ὑπάγεις;

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἰς Ἀλτόρφ, εἰς τοῦ πατρός.

ΕΔΒΙΓΗ.

Δὲν μελετᾷς τι ἐπικίνδυνον; Εἰπέ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Πῶς, γύναι, σ' ἦλθεν ἡ ιδέα;

ΕΔΒΙΓΗ.

Πλέκεται,

ἡξεύρω, κάτι κατὰ τῶν Διοικητῶν.

Συνῆλθον εἰς τὸ Ῥύτλι, κ' εἶσαι τοῦ δεσμοῦ.



ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐκεῖ δὲν ἤμην. Ὅμως τὴν πατρίδα μου,
ἂν μὲ καλέσῃ, δὲν θεν' ἀρνηθῶ ποτέ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Τὴν θέσιν τῶν κινδύνων θὰ σοὶ δώσωσι,
τὴν δύσκολον μερίδα, καθὼς πάντοτε.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὁ φόρος λόγῳ τῆς οὐσίας τάττεται.

ΕΔΒΙΓΗ.

Διὰ τῆς λίμνης σὺ τὸν Οὐντερβάλδιον
ἐν τρικυμῖα ἔφερες. Ἐσώθητε
ἐκ θαύματος. Τὰ τέκνα, τὴν γυναῖκά σου
καὶ δὲν ἐσκέφθης;

ΤΕΛΛΟΣ.

Σὺς ἐσκέφθην, φίλη μου,
καὶ ἔσωσα πατέρα τέκνα ἔχοντα.

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἰς τῆς θυέλλης νὰ ῥιφθῇς τὸν φάρυγγα,
δὲν εἶναι πίστις, εἶναι πρόκλησις Θεοῦ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὀλίγα πράττει ὅταν τις πολλὰ μετρά.

ΕΔΒΙΓΗ.

Πρόθυμος εἶσαι καὶ τοὺς πάντας βοηθεῖς.
Ἄν δ' ἐν ἀνάγκῃ εἶσαι, τίς σέ βοηθεῖ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Βοηθοὺς εἶθε μὴ χρειάζωμαι ποτέ!

(Λαμβάνει τὴν βαλληστρίδα καὶ τὰ βέλη του.)

ΕΔΒΙΓΗ.

Τὸ τόξον τί τὸ θέλεις; Ἄφες το ἐδώ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅταν μοὶ λείπη τ' ὄπλον, μοὶ ἐλλείπ' ἡ χεὶρ.

(Τὰ παιδία πλησιάζουσι.)

ΒΑΛΘΕΡ.

Διὰ ποῦ, πάτερ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἰς Ἀλτόρφ, εἰς τοῦ παπποῦ.

Ἔρχεσαι; Θέλεις;

ΒΑΛΘΕΡ.

Ἐννοεῖται, ἔρχομαι.

ΕΔΒΙΓΗ.

Τὸ Ἀλτόρφ ἄφες. Εἶναι ὁ διοικητὴς ἐκεῖ ἀκόμη.

ΤΕΛΛΟΣ.

Σήμερον ἀναχωρεῖ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἄφες γὰρ φύγη· ἄφες μὴ σὲ ἐνθυμῇ.
Πῶς μᾶς μισεῖ γνωρίζεις.

ΤΕΛΛΟΣ.

Μῖσος ἀδελφές.

Τὸ καλὸν πράττων, τί φοβοῦμαι τοὺς ἐχθρούς;

ΕΔΒΙΓΗ.

Μισεῖ πρὸ πάντων ὅσους πράττουν τὸ καλόν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Διότι δὲν εὐρίσκει ἐπ' αὐτῶν λαβήν.

Ἐμὲ θ' ἀφήσῃ ὁ ἱππότης ἤσυχον.

ΕΔΒΙΓΗ.

Πῶς; Τὸ ἤξεύρεις;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἦμην εἰς κυνήγιον ἐσχάτως. Τὰς ἐρήμους ἔτυχον περῶν τοῦ Σαῖχεν ἀνοδίας, καὶ διέτρεχον (57) ἐπὶ βαράθρου κρεμαμένην στενωπὸν,



ἥτις δὲν εἶχεν ἐκφυγὴν· ἠγείροντο
ὕπὲρ τὴν κεφαλὴν μου βράχοι κάθετοι,
κ' ἐβόϊζεν ὁ Σαῖχεν κάτω φοβερός.

(Οἱ παῖδες προσέρχονται δεξιῶς καὶ ἀριστερῶς εἰς αὐτὸν, καὶ
τὸν βλέπουσι μετὰ τεταμένης προσοχῆς.)

Ἐκεῖ μὲ ἀντικρύζει ὁ διοικητῆς,
μόνος πρὸς μόνον, ἄνθρωπος πρὸς ἄνθρωπον,
καὶ παρ' ἡμῖν τὸ χαῖνον βαθὺ βάραθρον.

Ὁ Κύριος μὲ εἶδε καὶ μ' ἐγνώρισεν,
ἐνθυμηθεὶς πῶς μ' εἶχεν αὐστηρὰν ποινὴν
ἐπιμετρήσει διὰ πταῖσμ' ἀσήμαντον·
καὶ βλέπων ὅτι πρὸς αὐτὸν προέβαινον
τὴν χεῖρα ἔχων ἐνσπλιν, ὠχρίασε,
τὰ βήματά του ἔτρεμον, καὶ εἶδ' αὐτὸν
ἐγγὺς νὰ πέσῃ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ.
— Τὸν ἐλυπήθη καὶ τὸν ἐπλησίασα,
κ' εὐλαβῶς εἶπον· «Ἢ μ' ἐγὼ, ὦ Κύριε!»

Ἐκεῖνος ὅμως οὐδὲ γρὺ ἡμπόρεσε
νὰ ἐκστομήσῃ· σιωπῶν δὲ μ' ἔνευσε
τὸν δρόμον μου νὰ σύρω. Οὕτω μακρυνθεὶς,
τῷ ἔστειλα κατόπιν τοὺς ἀνθρώπους του.

ΕΔΒΙΓΗ.

Οὐαί σοι. Σ' ἐφοβήθη. Ἀσυγχώρητος
δι' αὐτὸν εἶσαι πῶς τὸν εἶδες τρέμοντα.

ΤΕΛΛΟΣ.

Δι' ὃ τὸν ἀποφεύγω· οὐδ' αὐτὸς ἐμὲ
θενὰ ζητήσῃ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Μεῖνε σήμερον. Ἐκεῖ
μὴ μεταβαίνης. Ὑπαγε, κυνήγησον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἄλλὰ τί ἔχεις;

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἔχω φόβους. Ἄπεχε.

ΤΕΛΛΟΣ.

Δι' ἀναιτίους φόβους βασανίζεσαι;

ΕΔΒΙΓΗ.

Μὲ βασανίζουν μάλλον ὥς ἀναίτιοι.

ὦ! μείνε.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὑπεσχέθην. Εἶν' ἀδύνατον.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ὑπαγε τότε ἄφες ὅμως τὸν μικρόν.

ΒΑΛΘΕΡ.

ὦ! θὰ ὑπάγω, μητερίδιον κ' ἐγώ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἀφίνεις λοιπὸν, Βάλθη, τὴν μητέρα σου;

ΒΑΛΘΕΡ.

Θεὸνὰ σὲ φέρω κάτι ἀπὸ τοῦ παπποῦ.

(Ἀναχωρεῖ μετὰ τοῦ πατρός του.)

ΓΟΥΛΙΕΑΜΟΣ.

Μῆτερ, ἐγὼ σοὶ μένω.

ΕΔΒΙΓΗ (ἐναγκαλιζομένη αὐτόν.)

Ναὶ, ἀγαπητὸν

παιδίον εἶσαι. Θὰ μοὶ μείνης μόνον σύ.

(Πορεύεται πρὸς τὴν αὐλαίαν θύραν, καὶ παρακολουθεῖ ἐπὶ πολὺ τοὺς ἀπερχομένους διὰ τῶν ὀφθαλμῶν).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΣΚΗΝΗ Β'.

Ἄγρια θασώδης θέσις πανταχόθεν περικεκλεισμένη.
Καταρράκται πίπτουσιν ἐκ τῶν βράχων.

ΒΕΡΘΑ, θηρευτικὴν ἐσθῆτα φοροῦσα· Εὐθύς μετὰ ταῦτα εἰσέρχεται
ὁ ΡΟΥΔΗΝΣ.

ΒΕΡΘΑ.

Ἔπεται! Τέλος νὰ λαλήσω ἤμπορῶ.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Κυρία, τέλος σᾶς εὐρίσκω μοναχήν.
κρημνοὶ καὶ βράχοι πέριξ μᾶς ἐγκλείουσιν.
Οὐδεὶς ὀφθαλμὸς ξένος μᾶς κατασκοπεῖ.
Τὸ βάρος θ' ἀποσπάσω τῆς μακρᾶς σιγῆς.

ΒΕΡΘΑ.

Οἱ θηρευταὶ, νομίζεις, δὲν ἀκολουθοῦν;

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἡ θήρ' ἄλλοῦ ἐστράφη. Τώρα ἢ ποτέ.
Τῆς φίλης στιγμῆς πρέπει νὰ ὠφεληθῶ.
Ἡ τύχη μου, ναὶ, πρέπει ν' ἀποφασισθῇ,
καὶ ἂν ψηφίσῃ χωρισμὸν αἰώνιον.
—ὦ! μὴ ὀπλίζῃς τοὺς γλυκεῖς σοῦ ὀφθαλμοὺς
διὰ σκληρᾶς τοιαύτης αὐστηρότητος!
Τίς εἶμαι ἵνα πόθους αἶρω μέχρι σοῦ;
Ἡ φήμη ἔτι δὲν μὲ κατωνόμασεν,
οὐδ' εἰς τὰς τάξεις ἵσταμαι τῶν ἵπποτῶν
ὅσοι λαμπροὶ ἐν νίκαις, ὥς μνηστῆρές σε
περιστοιχοῦν. Δὲν ἔχω ἄλλο τίποτε
εἰμὴ καρδίαν ἀγαπῶσαν καὶ πιστήν.

ΒΕΡΘΑ (ἐμβριθῶς καὶ αὐστηρῶς.)

Περὶ ἀγάπης λέγει, περὶ πίστεως,
ὁ πρὸς τὰ πρῶτα τῶν χρεῶν τοῦ ἄπιστος,
(Ὁ Ρούδηνς ὀπισθοδρομεῖ.)

ὁ δοῦλος τῆς Αὐστρίας, ὅστις ἑαυτὸν
εἰς τοὺς τυράννους τῆς πατρίδος του πωλεῖ!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ὑμεῖς, Κυρία, ταῦτα μοὶ προσάπτετε !
Εἰς ταύτην τὴν μερίδα τί ζητῶ πλήν σοῦ;

ΒΕΡΘΑ.

Εἰς τὴν μερίδα μὲ ζητεῖς τῶν προδοτῶν !
Προκρίνω εἰς τὸν Γέσλερ, εἰς τὸν τύραννον
τὴν χεῖρά μου νὰ δώσω, ὅχ' εἰς ἄστοργον
υἱὸν τῆς Ἑλβετίας, ἀρνησίπατριν,
εἰς ὄργανον ἐκείνου ταπεινούμενον.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Θεέ μου! Τί ν' ἀκούω !

ΒΕΡΘΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Τὴν χρηστόν ἀνδρῶν

ΑΘΗΝΩΝ

τῶν συμπατριωτῶν του ἔχει φίλτερον;
Ἀνδρὸς καρδία χρέος εὐγενέστερον
ἔχει, τοῦ σώζειν τὸν ἀθῶον πάσχοντα,
τοῦ προασπίζειν τὸν δυναστευόμενον;
— Ἐγὼ συμπάσχω μετὰ τοῦ λαοῦ ὑμῶν,
καὶ ἡ ψυχὴ μου ῥήγνυται. Τὸν ἀγαπῶ,
τὸν ῥωμαλέον, πλήν καὶ μετριόφρονα.
Μ' ἔλκ' ἡ καρδία πανισχύρως πρὸς αὐτὸν,
καὶ καθ' ἐκάστην μᾶλλον τὸν τιμῶ.— Σὺ δέ,
σὺ δὲ ἡ φύσις, δὲ καθῆκον εὐγενές
ἀναδεικνύει φυσικὸν προστάτην του,
ἀλλ' ὅστις τὸν ἀρνεῖται, καὶ πρὸς τὸν ἐχθρὸν
αὐτομολῶν, χαλκεύεις τὰς ἀλύσεις του,
σὺ μὲ λυπεῖς· μὲ θλίβεις. Τὴν καρδίαν μου
νικῶ, ἵνα μὴ μῖσος αἰσθανθῇ πρὸς σέ.



ΡΟΥΔΗΝΣ.

Μὴ τοῦ λαοῦ μου τὸ συμφέρον δὲν ποθῶ;
Ὑπὸ τοῦ σκήπτρου τῆς Αὐστρίας τὴν ἰσχὺν
μὴ τὴν εἰρήνην . . .

ΒΕΡΘΑ.

Θέλεις τὴν δουλείαν τοῦ
καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἐσχάτου τῆς
ἀσύλου ἐκδιώκεις, ὃ τῇ ἔμεινεν.
Ὁ λαὸς κρεῖττον τὸ συμφέρον τοῦ νοεῖ·
τὸ αἰσθημὰ τοῦ δὲν πλανοῦν φαινόμενα.
Σὲ, εἰς τὰ δίκτυά των σ' ἐνετύλιξαν.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Μὲ μισεῖς, Βέρθα· Βέρθα, μὲ περιφρονεῖς.

ΒΕΡΘΑ.

Θὰ ᾔτον ἴσως δι' ἐμὲ καλῆτερον.
Ἀλλὰ νὰ βλέπω εἰς τὴν περιφρόνησιν
ἐκτεθειμένον, καὶ αὐτὴν ἀξίζοντα
ὃν ἐνδομύχως ἐπεθύμουν ν' ἀγαπῶ . . .

ΡΟΥΔΗΝΣ.

ὦ Βέρθα, Βέρθα! Φῶς μ' ἀνοίγεις οὐρανῶν,
κ' εἰς ἄδην ἅμα μὲ βυθίζεις σκοτεινόν.

ΒΕΡΘΑ.

Ἐντός σου δὲν ἐσβέσθη ὅ,τι εὐγενές.
Κοιμᾶται μόνον. Θὰ τὸ ἐξυπνήσωμεν.
Νὰ ἐπιβάλλῃς βίαν πρέπ' εἰς σεαυτὸν,
ἵνα φονεύῃς τὰς ἐμφύτους ἀρετάς.
Ἀλλ' ἰσχυρώτεραί σου εὐτυχῶς εἰσὶ,
καὶ ἄκων εἶσαι ἀγαθὸς καὶ εὐγενής.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Πιστεύεις, Βέρθα εἰς ἐμέ; Ὁ ἔρως σου
ὅ,τι θελήσῃ εἶμαι ἢ καὶ γίνομαι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΕΡΘΑ.

Ἔσ' ὅ,τ' ἡ φύσις ἡ γενναία σ' ἔπλασε.
Κατέλαβε τὴν θέσιν εἰς ἣν σ' ἔστησε,
βοήθησον τὸ ἔθνος καὶ τὴν χώραν σου,
καὶ προπολέμει ὑπὲρ τῶν δικαίων των.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Καὶ πῶς φεῦ! θ' ἀποβλέψω εἰς τὴν χεῖρά σου,
ἂν ἀντιτείνω πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα;
Ἦ θέλησις δὲν εἶναι τῶν οἰκείων σου
ἡ ἀπολύτως περὶ σοῦ ὀρίζουσα;

ΒΕΡΘΑ.

Ἐντὸς τοῦ Δάσους εἶν' αἱ κτήσεις μου. Καθὼς
ἡ Ἑλβετία ἐλευθερωθῇ, καὶ ἐγὼ
εἴμ' ἐλευθέρα.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ποῖον, Βέρθα, πρὸ ἐμοῦ
ὀρίζοντα ἐκτείνεις!

ΒΕΡΘΑ.

Ἐξ εὐνοίας μὴ
πῶς θὰ με λάβῃς τῆς Αὐστρίας ἔλπιζε.
Ἀπληστοὶ χώρας, θέλουσι τὸν κληρὸν μου
εἰς τὸν εὐρύν των κληρὸν νὰ προσθέσωσι,
καὶ ὡς τὴν Ἑλβετίαν, θέλουσι καὶ ἐμὲ
εἰς ἄλυσιν δουλείας νὰ με δέσωσι.
— Θῦμα με σύρουν, καὶ ἔχουσιν ἀξίωσιν
εἰς τῶν Αὐτοκρατόρων ἴσως τὴν αὐλὴν
κολάκων ν' ἀνταμείψω ἀφοσίωσιν.
Ὅπου ὁ ραδιοῦργος δόλος κατοικεῖ,
μοὶ ἐτοιμάζουν γάμον μισητὸν ἐκεῖ.
Ὁ ἔρως ἔσται μόνος μου σωτὴρ, — ὁ σός.



ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ν' ἀποφασίσῃς δύνασαι νὰ ζῇς ἐδῶ;
τὴν τύχην σου νὰ δέσῃς εἰς τὴν τύχην μου;
ὦ Βέρθα, ὅτε εἰς τὸν κόσμον ἤθελον
μακρὰν νὰ τρέξω, τί ἐζήτουν εἰμὴ σέ;
Σὲ, σὲ ἐζήτουν εἰς τῆς φήμης τὴν ὁδὸν,
καὶ ἔρως ἦτον ἡ φιλοδοξία μου.

Τοῦ κόσμου ἂν ἀφεῖσα τὴν λαμπρότητα
εἰς τὴν κοιλάδα ταύτην μετ' ἐμοῦ κλεισθῇς,
εὔρον τὸ τέρμα πάντων τῶν ἀγώνων μου.
Ὁ χεῖμαρρος τοῦ κόσμου ἄς κτυπᾷ θραυσθεὶς
εἰς τὰς ἡσύχους τῶν ὀρέων μας ἀκτάς.
Δὲν ἔχω πόθον ἄλλον, ὅστις τὰ πτερὰ
γ' ἀνοίγῃ πρὸς τοῦ βίου τὸν ὀρίζοντα.
Οἱ βράχοι οὗτοι ἄς πυκνώσουν τὰ πλευρὰ,
τὴν οἰκουμένην ἀφ' ἡμῶν χωρίζοντα,
ἂν ἡ κλειστὴ κοιλάς μας μόνον ἀνοιγῇ
πρὸς τὰ πεδία τ' οὐρανοῦ τὰ φωταυγῇ.

ΒΕΡΘΑ.

Ἴδού σε οἶον σ' ἐπλαττεν ἡ μάντις μου
καρδία· ἡ φωνή της δὲν μ' ἠπάτησεν.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἐρρε, ἡ πλάνη ἥτις μὲ παρήγαγεν.
Εἰς τὴν πατρίδα μόνον ἔσομ' εὐτυχής.
Ὅπου εἰς νεανίαν παῖς ἀνέθαλον,
ὅπου τὰ πάντα τῆς ψυχῆς εἰσὶ χαρὰ
ὅπου τὰ φίλα δένδρα, τὰ γνωστὰ νερὰ,
εἰς τὴν πατρίδα θενὰ ζήσωμεν ὁμοῦ.
Τὸ βλέπω, τὴν ἡγάπων, καὶ μακρὰν αὐτῆς
ποτὲ δὲν ἤμην εὐτυχής καὶ οὐδαμοῦ.

ΒΕΡΘΑ.

Ποῦ τῶν Μακάρων εἶν' ἡ νῆσος ἀλλαχοῦ;
Εἰς τὴν γῆν ταύτην, γῆν τῆς ἀθωότητος,
ὅπου ἡ πίστις ἡ ἀρχαία κατοικεῖ,
ὅπου ὁ δόλος δὲν ἐμίανε τὴν γῆν,
δὲν θολεῖ φθόνος τῆς χαρᾶς μας τὴν πηγὴν,
καὶ τὴν ζωὴν μας περιλάμπει φῶς γλυκύ.
— Ἐκεῖ σὲ βλέπω παρρησιαζόμενον,
πρῶτον, ἐν μέσῳ ἴσων κ' ἐλευθέρων,
ἀνυποκρίτως, εὐγενῶς τιμώμενον,
ὥς ὁ μονάρχης ὁ τὸ σκῆπτρον φέρων.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Κ' ἐγὼ σὲ βλέπω, στέφανον τῶν καλλονῶν
τῶν γυναικείων, μειδιῶσαν, ἱλαρὰν,
ἐντὸς τοῦ οἴκου νὰ μοὶ φέρῃς αὐρανόν,
καὶ ὥς τὸ ἔαρ σπείρει ρόδα καὶ χαρὰν,
νὰ μοὶ κοσμήῃς τὸν βίον μετὰ χάριτος,
κ' εὐδαιμονία νὰ τὸν στέφῃ ἀρρήτος.

ΒΕΡΘΑ.

Τὸ βλέπεις, φίλε, πόθεν ἦν τὸ πένθος μου,
ὅτι σὺ μόνος τὴν λαμπρὰν συνέτριβες
εἰκόνα ταύτην! — Φεῦ, ἀνίσως ὤφειλον
ν' ἀκολουθήσω τὸν αὐθάδη τύραννον
τῆς χώρας εἰς τὸν πύργον τὸν ζοφώδη του!
— Ἐνταῦθα πύργοι δὲν ὑπάρχουν. Τοῦ λαοῦ,
εἰς οὗ τὴν εὐτυχίαν θέλω ἐργασθῇ,
δὲν μὲ χωρίζουν τοῖχοι καὶ πυργώματα.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Πλὴν πῶς θὰ σώσω ἑμαυτόν; Πῶς τῶν δεσμῶν
εἰς οὓς ἀφρόνως ἐνεπλέχθην, νὰ λυθῶ;

ΒΕΡΘΑ.

Ἐγέρθητι, καὶ σχίσον ἀνδρικῶς αὐτοὺς,
καὶ ὅ,τι γίνῃ, ἔσο μετὰ τοῦ λαοῦ.
εἶναι τὸ σὸν καθήκον.

(Μακρόθεν ἀκούονται θηρευτικὰ κέρατα.)

Ἐπλησίασεν

ἡ θήρα. — Χαῖρε. Τώρα χωριζόμεθα. —
Ἄν τῆς πατρίδος, προμαχεῖς τοῦ ἔρωτος!
Ὑφ' ἓνα μόνον πάντες τρέμομεν ἐχθρόν,
κ' ἐλευθερίᾳ μία μᾶς ἐλευθεροῖ.

ΣΚΗΝΗ Γ'.

Παιδεὺς εἰς Ἀλτόρφ.

(Εἰς τὸ προσκηνίον δένδρα· εἰς τὸ βάθος πῖλος ἐπὶ ὕψιλλῳ ἀκοντίῳ. Τὸ μετασκήνιον κατέχεται ὑπὸ τοῦ ὄρους Βανδέργου (58), ὑπὲρ ὃ ὑψοῦνται ἀπώτεραι χιονοσκεπεῖς κορυφαί.)

ΦΡΕΙΣΑΡΔ καὶ ΛΕΥΘΟΛΔ φρουροῦσιν ὡς σκοπεῖ.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Προσμένομεν τοῦ κάκου, οὔτε φαίνεται
κάνεις νὰ ἔλθῃ κ' εἰς τὸν σκοῦφόν μας ἐκεῖ
μετάνοιαν νὰ κάμῃ. Ἦτον ἄλλοτε
αὐτὸ τὸ μέρος πανηγύρι. Ἐρημον
σήμερον μένει ὀλοτρίγυρα, ἐξ οὗ
εἰς τὸ κοντὰρι κρέμεται τὸ φόβητρον.

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Ἀχρεῖος ὄχλος μόνον εἰς τὸ πείσμά μας
περνᾷ, κ' ἐβγάζει τοὺς δυσώδεις πῖλους του.
Ὅσοι καλοὶ, προκρίνουν ὥρας τὸν μισὸν
νὰ τριγυρίζουν δῆμον, καὶ τὴν ῥάχιν των
νὰ μὴ λυγίζουν εἰς τὸν σκοῦφόν μας ἐμπρός.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Τὸ μεσημέρι ἀπὸ τὸ συμβούλιον
ἔβγαιναν ὅλοι. Εἶν' ἐδῶ ὁ δρόμος των.
Νὰ χαιρετήσῃ οὐτ' ἐσκέπτετο κἀνεὶς,
κ' ἐκεῖ καλὸν κυνήγι θενὰ ἔκαμνα.
Ὅμως τὸ βλέπει ὁ παππᾶς, ὁ Ῥοίσσελμάνν,
— Ἀπὸ ἀρρώστου ἤρχετο — Εἰς χεῖράς του
τ' ἅγια εἶχεν. Ἔρχεται καὶ στέκεται
ἔς αὐτὸν τὸν στύλον, καὶ τὸν κανδυλάπτην του
νὰ κωδωνίζῃ ἔβαλεν ἐμπρός. Ἐκεῖ
ρίπτονται ὅλοι εἰς τὰ γόνατα, — κ' ἐγώ, —
καὶ προσκυνοῦν, τὸν πῖλον ὄχι, τ' ἅγια. —

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Ἀρχίζει, ἀδελφέ μου, νὰ μοὶ φαίνεται
ὁ πῖλος πῶς μᾶς φέρει κἀπὼς ἐντροπὴν.
Εἰς ἵππεῖς ἄνδρας δὲν εἶν' ἐντιμὸν πολὺ
ἐμπρός εἰς ἄδειον σκοῦφον νὰ φρουροῦν σκοποί·
καὶ κάθε παλληκάρι θὰ γελᾷ μ' ἐμᾶς.
— Νὰ προσκυνοῦν τὸν σκοῦφον! Ὁμολόγησε,
παράξενη πῶς εἶναι προσταγὴ, τρελλή!

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Ὁ ἄδειος σκοῦφος τόσον πάλιν σ' ἐνοχλεῖ!
Δὲν προσκυνεῖς πολλάκις ἄδεια καύκαλα;

(Αἱ χωρικαὶ **ΙΑΔΕΓΑΡΔ**, **ΜΕΧΘΙΛΔ** καὶ **ΕΛΣΒΕΘ** εἰσέρχονται μετὰ
παιδίων καὶ ἵστανται πέριξ τοῦ ἀκοντίου.)

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Δουλοπρεπὴς σου ζῆλος σὲ κατέφαγε.
Καλοὺς ἀνθρώπους ρίπτεις εἰς τὸν κίνδυνον.
Ὅστις περάσῃ ἄς περάσῃ· ἔκλεισα
τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ δὲν βλέπω τίποτε.



ΜΕΛΑΧΘΙΑΔ

Ἐκ' εἶναι κρεμασμένος ὁ Διοικητής.
Σέβας, παιδιά!

ΕΛΣΒΕΘ.

Ν' ἀφήσῃ ἂν τὸν σκοῦφόν του
ἤθελε καὶ νὰ φύγῃ! Δὲν θὰ 'πήγαινε
χειρότερα ὁ τόπος.

ΦΡΕΙΣΔΡΑ (τὰς διώκει.)

Ξεκουμβίζεσθε,
κατηραμένη γενεὰ τῶν γυναικῶν;
Ποῖος φροντίζει διὰ σᾶς; Νὰ στείλετε
τοὺς ἄνδρας σας. Ἐκεῖνα, αἱ! ἂν τοὺς βαστᾷ,
ᾶς ἔλθουν ν' ἀφῇσαν τὴν διαταγήν.

(Αἱ γυναῖκες ἀπέρχονται.)

(Εἰσέρχεται ὁ ΤΕΛΛΟΣ, ἔχων τὴν βαλβηστρίδα του, καὶ φέρων ἐκ τῆς
χειρὸς τὸ ΠΑΙΔΙΟΝ τοῦ Διόσκου. Ἐμπρὸς τοῦ πύλου χωρὶς νὰ
προσέξωσιν εἰς αὐτὸν, καὶ προχωροῦσι πρὸς τὸ προσκήνιον.)

ΒΑΛΘΕΡ (δεικνύων τὸ ὄρος Βανθέργ.)

Ἀληθές, πάτερ, ὅτι εἰς τοῦτο τὸ βουνὸν
τὰ δένδρα, ὅταν ἡ ἀξίνη τὰ χτυπᾷ,
χύνουσιν αἷμα;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τίς τὸ λέγει, φίλτατε;

ΒΑΛΘΕΡ.

Τὸ διηγεῖται ὁ ἀρχιδοσκός. Αὐτὰ
πῶς εἶναι, λέγει, ἱερὰ, καὶ ἂν κάνεις
τὰ κόψῃ, λέγει πῶς ἀπὸ τὸν τάφον του
τὸ χέρι του φυτρώνει.

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἶναι ἱερὰ
τὰ δένδρα· τοῦτο εἶναι ἡ ἀλήθεια.



— Βλέπεις ἐκεῖ τοὺς πάγους εἰς τὰς κορυφάς,
τὰς λευκὰς γλώσσας ἕως εἰς τὸν οὐρανόν;

ΒΑΛΘΕΡ.

Εἶν' αἱ χιόνες αἱ αἰώνιαι. Βρόντοῦν
αὐταὶ τὴν νύκτα, τὰς νηροβολάδας των
ἔταν κατρακυλίου.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ναὶ, καὶ τὸ Ἄλτορφ
θὰ ἔθαπτον, τὸ δάσος τοῦτο ἂν ἐκεῖ
ὥς πρόχωμα τὸν τόπον δὲν ἐφύλαττεν.

ΒΑΛΘΕΡ (μετὰ βριχεῖαν σκέψιν.)

Ἵπάρχουν τόποι, πάτερ μου, γωρεῖς βουνά;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅστις ἀπὸ τὰ ὕψη ταῦτα καταβῇ,
καὶ καταβαίνειν κατωτέρω πάντοτε,
τῶν ποταμῶν τὸ ῥεῦμα παρακολουθεῖ,
εἰς τόπον μέγαν φθάνει καὶ ἐπίπτεδον,
ὅπου δὲν βράζουν τῶν βουνῶν οἱ χεῖμαρροι,
βραδεῖς, κ' ἡσύχως ἔρπουσιν οἱ ποταμοί·
κ' ἐκεῖ τὸ βλέμμα φέρεται ἐλεύθερον
ἀπὸ σημείου εἰς σημεῖον τ' οὐρανοῦ·
χρυσοῦς ὁ στάχυς εἰς ἀγροὺς κυμαίνεται,
καὶ ὅλ' ἡ χώρα μέγας κῆπος φαίνεται.

ΒΑΛΘΕΡ.

ὦ! τότε, πάτερ, πῶς δὲν καταβαίνομεν
εἰς τὸν ὠραῖον τοῦτον τόπον παρευθὺς,
κ' ἐδῶ εἰς φόβους ζῶμεν καὶ εἰς βάσανα;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὡραῖος τόπος, ὡς ὁ οὐρανὸς γλυκύς.
Οἱ καλλιεργηταὶ τοῦ πλήν δὲν δρέπουσι
τὴν εὐλογίαν τῶν καρπῶν του.



ΒΑΛΘΕΡ.

Πῶς ; αὐτοὶ
ἐλεύθερ' εἰς τὴν γῆν των, καθὼς σὺ, δὲν ζοῦν

ΤΕΛΛΟΣ.

Τῶν Βασιλέων κ' ἐπισκόπων εἶν' ἡ γῆ.

ΒΑΛΘΕΡ.

Πλὴν εἰς τὰ δάση κυνηγοῦν ἐλεύθεροι ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὁ ἄρχων ἔχει τὰ θηρία καὶ πτηνά.

ΒΑΛΘΕΡ.

Ἄλλ' ὀψαρεύουν εἰς τοὺς ρύακας των κᾶν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τῶν Βασιλέων ρύαξ, ἄλλας, θάλασσα.

ΒΑΛΘΕΡ.

Ὁ Βασιλεὺς τίς εἶναι καὶ τὸν τρέμουσιν ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅστις τοὺς σώζει καὶ τοὺς τρέφει ἐνταύτῳ.

ΒΑΛΘΕΡ.

Δὲν ἔχουν θάρρος μόνοι των νὰ σώζωνται ;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐκεῖ ὁ γείτων δὲν πιστεύ' εἰς γείτονα.

ΒΑΛΘΕΡ.

Ὁ εὐρὺς τόπος, πάτερ μὲ στενοχωρεῖ,
καὶ ὑπὸ τὰς χιόνας προτιμῶ νὰ ζῶ.

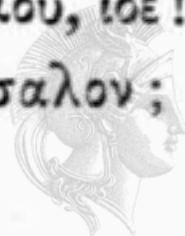
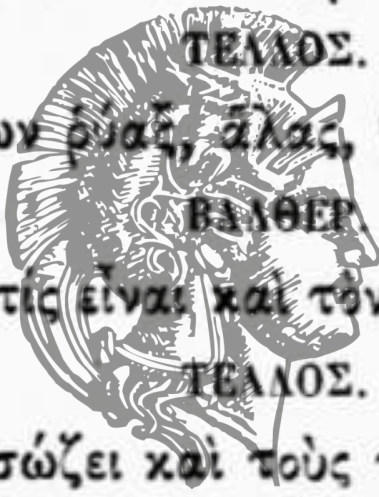
ΤΕΛΛΟΣ.

Προτίμα, τέκνον, πάγους ὑπεράνω σου
παρὰ καχοὺς ἀνθρώπους. (Θέλουν νὰ περάσωσι.)

ΒΑΛΘΕΡ.

Πάτερ μου, ἰδέ !

Τί εἶν' αὐτὸς ὁ πῖλος εἰς τὸν πάσσαλον ;



ΤΕΛΛΟΣ.

Ὁ πῖλος τί μᾶς μέλει; Ἄς ὑπάγωμεν.

(Ὁ πῖλος ὅς θείλει ν' ἀναχωρήσῃ, ἔρχεται πρὸς αὐτὸν ὁ ΦΡΕΙΣΑΡΔ, προ-
τείνων τὴν λόγχην.)

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Σταθῆτε! Εἰς τὸν τόπον! Ἐν ὀνόματι
τοῦ Βασιλέως!

ΤΕΛΛΟΣ (θέτων τὴν χεῖρα εἰς τὴν λόγχην.)

Τί ζητεῖς; τί μὲ κρατεῖς;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Τὴν προσταγὴν παρέβης. Ἀκολουθεῖ μας.

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Ἐκεῖ τὸν πῖλον δὲν τὸν ἐχαιρέτησας.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἄφες με, φίλε, νὰ ὑπάγω.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Μὴ πολλά.

Εἰς τὴν εἰρκτὴν ἀμέσως.

ΒΑΛΘΕΡ.

Τὸν πατέρα μου

εἰς τὴν εἰρκτὴν νὰ σύρουν! ὦ! Βοήθειαν!

(κράζει εἰς τὰ παρασκήνια.)

Βοήθειαν! τρεχᾶτε! Βοηθήσατε!

Τὸν σύρουν διὰ βίας εἰς τὴν φυλακὴν!

(Ὁ ἱερεὺς ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝ καὶ ὁ Κανδυλάπτης ΠΕΤΤΕΡΜΑΝΝ ἔρχονται
μετ' ἄλλων ἀνδρῶν.)

ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ.

Τί τρέχει;

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Χεῖρα θέτεις εἰς τὸν ἄνθρωπον;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Εἶναι προδότης καὶ ἀντιβασιλικός.



ΤΕΛΛΟΣ (συλλαμβάνων αὐτὸν βιαίως.)

Ἐγὼ προδότης!

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Ἀπατᾶσαι, ἀδελφέ.

Εἶναι ὁ Τέλλος, συμπολίτης μας χρηστός.

ΒΑΛΘΕΡ, (βλέπων τὸν Βάλθερ Φύρστ, τρέχει πρὸς αὐτόν.)

Πάππε, βοήθει! Τὸν πατέρα σύρουσιν.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Εἰς εἰρκτήν! Ἔξω!

(ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (προσέρχεται σπεύδων.)

Ἐγγυῶμαι. Μείνατε.

— Πρὸς Θεοῦ, Τέλλε, τί συνέβη;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Ἀψηφεῖ

τὴν ὑπερτάτην τοῦ Ἐπαρχοῦ δύναμιν.

(Ἐρχονται ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ καὶ ὁ ΜΕΛΧΘΑΛ.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Σὺ, Τέλλε, τοῦτο;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ψεύδεται, πανάθλιε!

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Ἐκεῖ, τὸν πῖλον δὲν τὸν ἐχαιρέτησε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Καὶ διὰ τοῦτο σύρεται εἰς φυλακὴν;

Ἐγὼ τὸν ἐγγυῶμαι, φίλε. Ἄφες τον.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Διὰ τὸν ἑαυτόν σου ἐγγυήσου σύ.

Κατὰ τὸ χρέος ἡμῶν πράττομεν. Ἐμπρός!

ΜΕΛΧΘΑΛ (πρὸς τοὺς χωρικούς.)

Πλὴν βία τοῦτο εἶναι ἀθεόφοβος.

Νὰ τὸν ἀρπάσουν αὐθαδῶς θ' ἀφήτῳμεν;

ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ.

Μὴ ἀνεχθῆτε. Εἶν' ἡμῶν ἡ δύναμις,
τὰ νῶτα εἰς τὰ νῶτα ἂν στηρίζωμεν.

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Τίς ἀψηφεῖ τὸ δόγμα τοῦ διοικητοῦ;

ΤΡΕΙΣ ΑΛΛΟΙ ΧΩΡΙΚΟΙ, φθάνοντες ἐν βίᾳ.

Σᾶς βοηθοῦμεν! Τ' εἶν' ἐδώ; Κτυπᾶτέ τους!

(Ἡ ΙΛΔΕΓΑΡΔ, ἡ ΜΕΧΘΙΑΔ καὶ ἡ ΕΛΣΒΕΘ ἐπανέρχονται.)

ΤΕΛΛΟΣ.

Καλοὶ, ἀφῆτε. Βοηθοῦμαι μόνος μου.

"Αν νὰ προσφύγω ἤθελον εἰς δύναμιν,
αἱ λόγchai των θαρῖρεῖτε θὰ μ' ἐτρόμαζον;

ΜΕΛΧΘΑΔ (πρὸς τὸν Φρεῖσαρδ).

Τόλμησον νὰ τὸν σύρῃς ἐκ τοῦ μέσου μας.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ καὶ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Μὴ! ἡσυχίαν!

ΦΡΕΙΣΑΡΔ (φωνάζων.)

Στάσις! Ἐπανάστασις!

(Ἀκούονται σάλπιγγες.)

ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

Ὁ ἑπαρχος, ὁ Γέσλερ!

ΦΡΕΙΣΑΡΔ (ὕψων τὴν φωνήν.)

Ἐπανάστασις!

Συνωμοσία!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κράζε νὰ διαρῥαγῇς.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ καὶ ΜΕΛΧΘΑΔ.

Θὰ σιωπήσης, κάθαρμα;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ (φωνάζων ἔτι δυνατωτέρα.)

Βοήθειαν!

Βοήθειαν τοῦ νόμου τὸν ἐκτελεστήν!



ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Φεϋ! Τί θά γίνη τώρα; Εἶν' ὁ Ἐπαρχος!

Ὁ ΓΕΣΛΕΡ ἔρχεται ἔφιππος, ἔχων τὸν ἱέρακα εἰς τὴν πυγμὴν. ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ, ΒΕΡΘΑ καὶ ΡΟΥΔΗΝΣ. Μεγάλη συνοδία ὀπλισμένων ὑπηρετῶν, οἵτινες περιβαλλοῦσι πᾶσαν τὴν σκηνὴν εἰς κύκλον ὀπλοφόρων.)

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Τόπον!

ΓΕΣΛΕΡ.

Διώξατέ τους. Τί σωρεύεται αὐτὸς ὁ κόσμος; Τίς ζητεῖ βοήθειαν; (γενικὴ σιωπή.) Τίς ἦτον. Θέλω νὰ τὸν μάθω. (Πρὸς τὸν Φρεισάρδ) Σὺ, ἐδῶ! Λέγε, τίς εἶσαι; Τί κρατεῖς τὸν ἄνθρωπον; (Δίδει τὸν ἱέρακα εἰς ἓνα τῶν ὑπηρετῶν.)

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Εἶμ' ἐκ τῶν μισθωτῶν σου, Ἐκλαμπρότατε, καὶ εἰς τὸν πῖλον πιστὸν μ' ἔστησαν σκοπόν. Αὐτὸν δ' ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν συνέλαβον ν' ἀρνῆται εἰς τὸν πῖλον τὸν προσκυνισμόν. Κατὰ τὴν προσταγὴν σου εἰς τὴν φυλακὴν τὸν ἔφερον, καὶ θέλουν ν' ἀντιστοῦν αὐτοί.

ΓΕΣΛΕΡ (μετὰ τινὰ παύσιν.)

Τὸν Αὐτοκράτορά σου, Τέλλε, ἀψηφεῖς, κ' ἐμέ, ὅστις προστάζω εἰς τὴν θέσιν του, ὥστε ἀρνεῖσαι εἰς τὸν πῖλον τὴν τιμὴν ἣν ἀπαιτῶ ὡς δεῖγμα τῆς ὑποταγῆς; Προδίδει τοῦτο τὴν κακοβουλίαν σου.

ΤΕΛΛΟΣ.

Συγγνώμην, φίλε Κύριε. Τὸ ἔπραξα ἐξ ἀσκεψίας, ὅχι ὡς περιφρονῶν. Ἄν ἐσκεπτόμην, Τέλλον δέν θά μ' ἔλεγον.⁽⁵⁹⁾ Δότε μοι χάριν. Δέν θά γίνη ἄλλοτε.

ΓΕΣΛΕΡ (μετά τινα σιωπήν.)

Τοξότης, Τέλλε, ἄριστος φημίζεσαι.

Καὶ τοὺς δυνατωτέρους λέγουν πῶς νικᾷς.

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ.

ὦ! ναί. Τὸ μῆλον εἰς τὸ δένδρον ὁ πατήρ
εἰς ἑκατὸν εὐκόλως βήματα κτυπᾷ.

ΓΕΣΛΕΡ.

Εἶναι αὐτὸς υἱὸς σου;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ναῖσκε, κύριε.

ΓΕΣΛΕΡ.

Καὶ πόσους υἱοὺς ἔχεις;

ΤΕΛΛΟΣ.

Δύω, κύριε.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ποῖος τῶν δύο σ' εἶν' ἀγαπητότερος;

ΤΕΛΛΟΣ.

Κύρι', ἐξ ἴσου καὶ τοὺς δύο ἀγαπῶ.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τέλλε λοιπὸν, τὸ μῆλον εἰς τὰ ἑκατὸν
ἀφ' οὗ εὐρίσκεις, δεῖξέ μοι τὴν τέχνην σου
καὶ εἰς ἐμέ.— Τὸ τόξον λάβε.— Μάλιστα
τὸ ἔχεις εἰς τὰς χεῖρας.— Εἰς τὴν κεφαλὴν
τοῦ τέκνου σου τὸ μῆλον θές, καὶ τόξευσον.—

Ἀλλὰ, σὲ συμβουλεύω, σκόπευσον καλῶς,
νὰ ἐπιτύχῃς εἰς τὸ πρῶτον· ἐπειδὴ
ἂν ἀποτύχῃς, ἔχασες τὴν κεφαλὴν.

(Πάντες ἐκφράζουσι φρίκην.)

ΤΕΛΛΟΣ.

ὦ κύριε,— τί τέρας ἐσοφίσθητε



καὶ μοὶ ζητεῖτε! — Ἀπὸ τοῦ παιδίου μου
τὴν κεφαλὴν, — ὦ! ὄχι, φίλε κύριε,
δὲν εἶναι ὁ σκοπὸς σας. — Θεὲ φύλαττε! —
Σπουδαίως εἰς πατέρα δὲν τὸ εἶπατε!

ΓΕΣΛΕΡ.

Τὸ μῆλον θὰ κτυπήσης εἰς τὴν κεφαλὴν
τοῦ τέκνου σου. — Τὸ θέλω καὶ τὸ ἀπαιτῶ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Εἰς τοῦ υἱοῦ μου τὴν φιλτάτην κορυφὴν
τὸ τόξον μου θὰ τείνω! — Μᾶλλον θάνατον!

ΓΕΣΛΕΡ.

Κτυπᾶς, ἢ ἀποθνήσκεις μετὰ τοῦ παιδός.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐγὼ νὰ γίνω τοῦ υἱοῦ μου ὁ φονεὺς!
ὦ κύριε, δὲν ἔχεις τέκνα, — ἀγνοεῖς,
εἰς τὴν καρδίαν τοῦ πατρὸς τί πάλλεται.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἔγινες, Τέλλε, συνετὸς διὰ μιᾶς.

Μ' εἶπον ὀνείρων ὅτι ἦσουν ἄνθρωπος,
ὅτι τοὺς τρόπους ἀποφεύγεις τοὺς κοινούς,
καὶ τοὺς ἐκτάκτους ἀγαπᾶς. — ἠθέλησα
κ' ἐγὼ νὰ σ' εὕρω κάτι ὅλως ἑκτακτον.
Πᾶς ἄλλος ἴσως θὰ ἐσκέπτετο. — πλὴν σὺ
τοὺς ὀφθαλμούς σου κλείεις, θάρρος! κ' ἔγινε!

ΒΕΡΘΑ.

Μὴ μετὰ τούτων παίζετε τῶν δυστυχῶν.

Ἰδέτε πόσον τρέμουσι, πῶς εἶν' ὠχροί.

Ν' ἀκούωσιν ὡς τώρα δὲν συνήθισαν
ἀπὸ τοῦ στόματός σας ἀστειότητας.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τίς λέγει ὅτι ἀστειεύομαι ;

(Κόπτει μήλον ἐκ κλάδου δένδρου κρεμαμένου ὑπὲρ αὐτόν.)

Ἴδου

τὸ μήλον.— Τόπον! — Λάβε τὴν ἀπόστασιν,

ὡς εἴθισται.— Σοὶ δίδω ὀγδοήκοντα

βήματα.— οὐδ' ἐν πλέον, οὐδ' ἐν ἔλαττον.

Σὺ ἐκαυχᾶσο πῶς κτυπᾶς εἰς ἑκατόν.—

Τοξότα, τώρα σκόπευσον, κι' ἐπίτυχε!

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Θεέ! Δὲν χωρατεύει! — Εἰς τὰ γόνατα,

παιδίον! — Ζήτει χάριν τῆς ζωῆς. Καιρός!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (κατ' ἰδίαν πρὸς τὸν Μελχιάλ, μάλιστα συγκρατούμενον.)

Κρατοῦ! ὦ! Σ' ἱκετεύω! Μένε ἡτύχας!

ΒΕΡΘΑ (πρὸς τὸν Ἐπαρχόν.)

Ἄφες τον πλέον, Κύριε. Ἀπάνθρωπον
νὰ παίζῃς οὕτω πρὸς αἰσθήματα πατρός.

Ὁ πτωχὸς οὗτος καὶ θανάτου ἄξιος

ἂν ἔγινε, διότι μικρὸν ἔσφαλε,

δεκαπλοῦν ἤδη ἔλαβε τὸν θάνατον.

Ἄφες τον τώρα νὰ ὑπάγῃ ἀβλαβής.

Σ' ἐγνώρισε, καὶ ὅσα τέκνα τέκνων του

ζῶσι, τὴν ὥραν δὲν θὰ λησμονοῦν αὐτήν.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἀνοίξατε τὸν δρόμον.— Τί διστάζεις; Αἶ;

Εἶν' ἡ ζωὴ σου ἐδική μου· ἡμπορῶ

νὰ σοὶ τὴν ἀφαιρέσω· πλὴν ἐπιεικῶς

τὴν θέτω εἰς τὰς χεῖρας τὰς ἐμπείρους σου.

Τὴν ψῆφόν μου τραχεῖαν δὲν θενά εἰπῆς

ὅταν σ' ἀφίνη κύριον τῆς τύχης σου.



Εἰς βλέμμα ἐγκαυχᾶσαι ἀσφαλές. Λοιπὸν
καιρός! Τοῦτο, δεῖξόν μας τὴν τέχνην σου.
Μέγα βραβεῖον ἔχεις, ἄξιον σκοπόν!
Καθεὶς τὸ μέλαν νὰ κτυπήσῃ δύναται·
τεχνίτης εἶναι ὅστις τῆς χειρὸς κρατεῖ,
οὐδ' ἔχει τὴν καρδίαν εἰς τὴν χεῖρά του
καὶ εἰς τὸν ὀφθαλμόν του.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (γονατίζων ἐμπρός του.)

Κύρι' Ἐπαρχε,
τὴν ὑψηλότητά σας προσκυνοῦμεν· πλὴν
ἀντὶ δικαίου δότε χάριν. Λάβετε
τὸ ἥμισυ, τὸ ὅλον τῶν κτημάτων μου,
ἀλλ' εἰς πατέρα μὴ τὸ φοβερόν αὐτό!

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ

Μὴ, πάππε, γονατίζεις εἰς τὸν πονηρόν.
Ποῦ νὰ σταθῶ, εἰπέτε. Δὲν φοβοῦμαι. Ἄν
πτηνὸν εἰς τὸν αέρα ὁ πατήρ κτυπᾷ,
δὲν θὰ λανθάσῃ ὡς πρὸς τὴν καρδίαν μου.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἡ ἀθωότης, Κύριε Διοικητὰ,
τοῦ ἀφελοῦς παιδίου δὲν σᾶς συγκινεῖ;

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ

Ἐν οὐρανοῖς πῶς εἶναι σκέφθητι Θεός,
εἰς ὃν ὀφείλεις λόγον περὶ ὅλων σου
τῶν πεπραγμένων.

ΓΕΣΛΕΡ (δειχνύων τὸ παιδίον.)

Δέσετέ τον εἰς τὴν δρυὶν
ἐκείνην.

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ.

Νὰ μὲ δέσουν! Δὲν θενὰ δεχθῶ.

Θὰ μείν' ὡς τὸ ἄρνιον ἥσυχος, χωρὶς
κἄν ν' ἀναπνεύσω. Ὅχι! Ἄν μὲ δέσητε,
θενὰ κινουῖμαι, ὡς νὰ θραύσω τὰ δεσμά.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Παιδίον, ἅς σοὶ δέσουν κἄν τοὺς ὀφθαλμούς.

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ.

Τοὺς ὀφθαλμούς; Φρονεῖτε ὅτι τοῦ πατρὸς
θὰ φοβηθῶ τὸ βέλος; Δὲν θὰ κινηθῶ,
οὐδὲ θὰ κλείσω ἅπαξ κἄν τὰ βλέφαρα.
— Πάτερ μου, θάρρει. Πῶς τοξεύεις δεῖξέ τους.
Δὲν σὲ πιστεύει, καὶ θαρρεῖ μᾶς ἔφαγε.

Κτύπα, κ' εἰς πεῖσμα τοῦ κακοῦ ἐπίτυχε.

(Ἵπάγει εἰς τὴν ὀρὺν. Τῷ θέτουσι τὸ μῆλον εἰς τὴν κεφαλὴν.)

ΜΕΛΧΘΑΛ (πρὸς τοὺς χωρικοὺς.)

Θὰ τελεσθῇ ἐμπρὸς μας τὸ κακούργημα;

Πρὸς τί λοιπὸν οἱ ὄρκοι οὓς ὠμόσαμεν;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Μάταιον! Ἄνευ ὅπλων εἴμεθα! Λογχῶν
βλέπετε δάσος πέριξ μας.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄν τότε εὐθὺς
εἴχομεν τελειώσει! Συγχωρῆσαι τον
ὁ Κύριος τὸν ὅστις μᾶς ἐμπόδισεν.

ΓΕΣΔΕΡ (πρὸς τὸν Τέλλον.)

Ἐμπρός! Εἰς μάτην δὲν ὀπλοφορεῖ κἄνεις.
Φονικὰ ὅπλα ἐπιφέρουν κίνδυνον.

Ἀναπηδᾷ τὸ βέλος πρὸς τὸν βάλλοντα.

Ἀντιποιεῖται εὐγενὲς δικαίωμα

ὁ χωρικός, προσβάλλον τὸν κυρίαρχον
τοῦ τόπου. Ὅστις ἄρχει, καὶ ὀπλοφορεῖ



αὐτός. Ἄν σᾶς ἀρέσῃ νὰ τοξεύητε
καὶ σεῖς, καλόν! Σᾶς δίδω τὸν σκοπὸν ἐγώ.

ΤΕΛΛΟΣ (ἐντείνει τὴν βαλληστρίδα, καὶ ἐπιθέτει τὸ βέλος.)

Ἀνοίξατε τὸν δρόμον! Τόπον!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τέλλε, πῶς;

Θενὰ θελήσης... ὦ! ποτέ! — Κλονίζεσαι
σοὶ τρέμουσι κ' αἱ χεῖρες καὶ τὰ γόνατα. —

ΤΕΛΛΟΣ (καταδιδάζων τὴν βαλληστρίδα.)

Οἱ ὀφθαλμοί μου ἐθαμβώθησαν!

ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

Θεὲ

ὑψιστε!

ΤΕΛΛΟΣ (πρὸς τὸν Διοικητήν.)

Τοῦτο ἄφες μοι τὸ τόξευμα,
κ' ἰδού μου ἡ καρδιά. Δρρυφόρους σου
κράζον καὶ φόνευσόν με.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ὅχι τὴν ζωὴν,
τὸ τόξευμά σου θέλω. — Τέλλε, δύνασαι
πᾶν ὅ,τι θέλεις. Τίποτε δὲν σ' ἐκφοβεῖ.
Καθὼς τὸ τόξον, φέρεις τὸ πηδάλιον.
Διὰ νὰ σώσης δὲν τρομάζεις λαίλαπας.
Βοήθει τώρα, σῶτερ· σῶσον σεαυτόν.

(Ὁ Τέλλος ἵσταται ἐν φοβερᾷ πάλῃ· αἱ χεῖρές του κινοῦνται σπασμωδικῶς, οἱ ὀφθαλμοί του φέρονται ἄλλοτε πρὸς τὸν ἑπαρχὸν καὶ ἄλλοτε πρὸς τὸν εὐρανόν. Αἴφνης φέρει τὴν χεῖρα εἰς τὴν φαρέτραν του, λαμβάνει ἐξ αὐτῆς δεύτερον βέλος, καὶ τὸ κρύπτει εἰς τὸν ἐπενδύτην του. Ὁ ἑπαρχὸς παρατηρεῖ ὅλα ταῦτα τὰ κινήματα.)

ΒΛΑΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ (ὑπὸ τὴν δρῦν.)

Τόξευσον, πάτερ! Δὲν φοβοῦμαι.



ΤΕΛΛΟΣ.

Πρέπει! Ναί!

(Συνέρχεται καὶ σκοπεύει.)

ΡΟΥΔΗΝΣ (ὅστις καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα ἴστατο βιαίως συγκε-
κινημένος, καὶ μόλις συνείχετο, προβαίνει ἔμπρός.)

Ὡς ἐδὼ φθάνει, Κύριε Διοικητὰ,
ὥς ἐδὼ φθάνει.— Τὸν ἐδοκιμάσατε.—

Ἐξετελέσθη ὁ σκοπὸς σας.— Ἄν προβῇ
ἡ αὐστηρότης περαιτέρω, τὸ σοφὸν
ἀποτυγχάνει τότε ἀποτέλεσμα.

Ὅταν τὸ τόξον ὑπερτείνης, θραύεται.

ΓΕΣΛΕΡ.

Σιώπα, ἕως νὰ ἐρωτηθῇς.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἐγὼ
θέλω, καὶ πρέπει νὰ λαλήσω, ἥ τιμὴ
τοῦ Βασιλέως μ' εἶναι ἱερά. Κινεῖ
διοίξεις τοιαύτη εἰς ἀποστροφήν.
Τοῦ Βασιλέως θέλησις δὲν εἶν' αὕτη.—
Τὸ λέγω πεποιθότως.— Τῆς σκληρότητος
αὐτῆς δὲν εἶναι ἄξιον τὸ ἔθνος μου.
Αὐτῆς δὲν ἔχεις πληρεξουσιότητα.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τολμᾶς!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἐσίγων πρὸς τὰς πράξεις τὰς δεινάς,
ὧν τελουμένων ἤμην μάρτυς. Ἐκλειον
τοὺς βλέποντάς μου ὀφθαλμούς. Ὑπερχειλῇ
καὶ ἐξανισταμένην τὴν καρδίαν μου
ἐντὸς τοῦ στήθους ἔθλιβον εἰς ἀνοχήν.
Τοῦντεῦθεν, προδοσία εἶν' ἡ σιωπὴ
πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν Αὐτοκράτορα.



ΒΕΡΘΑ (ρίπτεται μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἐπάρχου.)
 Θεέ! Λυσσῶντα ἔτι μᾶλλον τὸν κεντᾶς!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἀπέστην τοῦ λαοῦ μου, τοὺς οἰκείους μου
 ἡρνήθην, πάντας τοὺς δεσμοὺς τῆς φύσεως
 διέρρηξα, κ' ἡνώθην μεθ' ὑμῶν, θαρρῶν
 ὅτ' ὑπὲρ πάντων ἀγαθόν τι ἔπραττον
 τὴν δύναμιν στηρίζων τὴν βασιλικήν.
 Τὸ δέμα πίπτει ἀπὸ τῶν ὀμμάτων μου.
 Βλέπω εἰς ποῖον βάραθρον μ' ἐφέρατε,
 πῶς τὴν ὀρθὴν μου κρίσιν ἐδουλώσατε,
 πῶς τὴν πιστὴν καρδίαν διεφθείρατε.
 Φίλα φρονῶν τῷ ἔθνει, τὸ κατέστρεφον.

ΡΕΣΑΕΡ.

Τοιαῦτ' αὐθαδιάξεις πρὸς τὸν κύριον
 τὸν σόν!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ εἶναι κύριος
 ἐμός· σὺ ὄχι.—Ἐγεννήθην καθὼς σὺ
 ἐλεύθερος, κ' εἰς πᾶσαν ἀρετὴν πρὸς σέ
 ἱπποτικὴν προτείνω ν' ἀντιμετρηθῶ·
 καὶ ἂν τοῦ Βασιλέως ἀντιπρόσωπος
 δέν ᾔησο, ὃν βαθέως ἐγὼ σέβομαι,
 καὶ ὅταν καταισχύνῃ τῷ προστρίβουσι,
 θὰ ἔρριπτον ἐμπρὸς σου τὴν χειρίδα μου,
 καὶ σὺ, κατ' ἔθος ἱπποτῶν, θὰ ὤφειλες
 νὰ μ' ἀπαντήσης.—Νεῦε πρὸς τοὺς φύλακας.—
 Ἐγὼ δέν εἶμαι ἄοπλος καθὼς αὐτοί. (δεικνύων τὸν λαόν.)
 Ἐχω τὸ ξίφος τοῦτο. Ἄν ἀποτολμᾷ
 νὰ πλησιάσῃ τις...

ΣΤΑΥΦΛΑΧΕΡ (κράζων.)

Τὸ μῆλον ἔπεσε!

Ἐνῷ πάντες εἶχον στραφεῖ πρὸς τὸν διάλογον, καὶ ἡ Βέρθα εἶχε ῥιφθῇ μεταξὺ τοῦ Ῥούδηνς καὶ τοῦ Ἐπάρχου, ὁ Τέλλος ἐτόξευσε.)

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Ζῆ τὸ παιδίον!

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Εἰς τὸ μῆλον ἔμεινε

τὸ βέλος.

(Ὁ Βάλθερ Φύρστ κλονεῖται καὶ κινδυνεύει νὰ πέσῃ. Ἡ Βέρθα τὸν στηρίζει.)

ΓΕΣΛΕΡ (ἐκπεπληγμένος.)

Ὁ παράφρων! Πῶς! Ἐτόξευσε!

ΒΕΡΘΑ.

Ζῆ τὸ παιδίον. Σύνελθε, πάτερ καλέ!

ΒΑΘΛΕΡ ΤΕΛΛΟΣ (ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα καὶ κρατῶν τὸ μῆλον.)

Ἰδοὺ τὸ μῆλον, πάτερ. — Ἡξυρόν καλὰ

πῶς τὸν υἱόν σου δὲν θὰ τὸν ἐπλήγωνες.

(Ὁ Τέλλος ἵστατο, τὸ σῶμα πρὸς τὰ ἔμπροσθεν, τεταμένον, ὥς ἂν παρηκολούθει τὸ βέλος. Ἡ βαλληστρίς τῷ ἐκπίπτει τῆς χειρός. Ὅτε βλέπει τὸ παιδίον ἐρχόμενον, τρέχει πρὸς αὐτὸ ἐκτείνων τὰς χεῖρας, καὶ τὸ αἶρει βιαίως πρὸς τὴν καρδίαν του. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ πίπτει ἐν ἀδυναμίᾳ. Πάντες περιίστανται συγκεκινημένοι.)

ΒΕΡΘΑ.

ὦ οὐρανέ!

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (πρὸς πατέρα καὶ υἱόν.)

Παιδιά, ὦ παιδιά μου!

ΣΤΑΥΦΛΑΧΕΡ.

Τῷ Θεῷ δόξα!

ΛΕΥΘΟΛΔ.

Εἶδες τόξευμα! Καιρὸν πολὺν κατόπιν δι' αὐτὸ θὰ ὁμιλοῦν.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Τοῦ Τέλλου τοῦ τοξότου τ' ὄνομα θὰ ζῇ



ὅσον θὰ μένουν καὶ τ' ἀκλόνητα βουνά.

(Δίδει τὸ μῆλον εἰς τὸν Ἐπαρχον.)

ΓΕΣΔΕΡ.

Κατὰ μεσῆς τὸ μῆλον τὸ ἐτρύπησε.

Σκοποβολὴ ωραία, καὶ τὴν ἐπαινῶ.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝ.

Ὡραία ἦτον. Τῷ ἀνθρώπῳ δὲ οὐαὶ

ὅστις νὰ προκαλέσῃ τὸν ἠνάγκασε

δοκιμασίαν θείαν!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τέλλε, σύνελθε.

Ἐγείρου. Ἔττης ἀνδρικῶς. Ἐλεύθερος

ν' ἀπέλθῃς ἤδη εἰς τὸν οἶκον ἡμπορεῖς.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Ἐλθέ, καὶ εἰς τὴν μητέρα φέρε τὸν υἱόν.

(Θέλουν νὰ τὸν ἀπαγάγῃσι.)

ΓΕΣΔΕΡ.

Ἀκουσον, Τέλλε.

ΤΕΛΛΟΣ (ἐπιστρέφων.)

Τί προστάξεις, κύριε;

ΓΕΣΔΕΡ.

Δεύτερον βέλος ἔκρυψας ἐκεῖ.—Ναὶ, ναὶ,

τὸ εἶδα.—Πρὸς τί ἦτον;

ΤΕΛΛΟΣ (τεταραγμένος).

Τοῦτο, Κύριε,

παρὰ τοξόταις οὕτω συνηθίζεται.

ΓΕΣΔΕΡ.

Ὅχι· ἀρνοῦμαι, Τέλλε, τὴν ἀπάντησιν.

Ἦτόν τι ἄλλο. Τὴν ἀλήθειαν εἶπὲ

προθύμως, θαρράλέως. Ὅ,τι ἂν εἰπῇς,



σοὶ δίδω τῆς ζωῆς σου τὴν ἀσφάλειαν.

Πρὸς τί τὸ ἄλλο βέλος;

ΤΕΛΛΟΣ.

Κύριε, λοιπὸν,

ἄφ' ὅτου τὴν ζωὴν μου μ' ἐξησφάλισας,

ἔστω τὴν ὅλην θὰ σ' εἰπῶ ἀλήθειαν.

(Λαμβάνων τὸ βέλος ἐκ τοῦ κόλπου του καὶ στηρίζων φυδερόν
βλέμμα ἐπὶ τὸν Ἐπαρχον.)

Διὰ τοῦ βέλους τούτου θὰ ἐτρύπων—σέ,

ἂν εἶχον θανατώσει τὸ παιδίον μου·

σέ δέ, τῷ ὄντι, δέν σέ ἀπετύγχανον.

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἄριστα, Τέλλε. Τῆς ζωῆς ἀσφάλειαν

σοὶ ἔδωκα. Τὸν λόγον τὸν ἱπποτικόν

δέν θ' ἀπετήσω. Τὴν κακουργίαν σου

ὅμως γνωρίσας, θὰ σέ κλείσω ἀσφαλῶς

ὅπου σελήνης οὐδ' ἡλίου λάμπει φῶς,

ὥστε νὰ μ' εἶναι ἀβλαβῆ τὰ βέλη σου.

(Πρὸς τοὺς ἐνόπλους.)

Συλλάβετέ τον, δοῦλοι, δέσατέ τον. (Δένουσι τὸν Τέλλον.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Πῶς;

ταῦτα εἰς ἄνδρα διατάττεις, κύριε,

εἰς ὃν ἐφανερώθη τοῦ Θεοῦ ἡ χεὶρ;

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἄν θὰ τὸν σώσῃ κ' ἐκ δευτέρου βλέπομεν.

—Ὑπάγετέ τον εἰς τὸ πλοῖόν μου. Εὐθὺς

ἔρχομαι. Θὰ τὸν φέρω εἰς Κυσνάχτ ἐγώ.

ΡΟΙΣΣΕΛΜΑΝΝ.

Δικαίωμα δέν ἔχεις.—Οὐτ' ὁ Βασιλεύς!—

Προσβάλλεις τὰς ἐγγράφους προνομίας μας.⁽⁶⁰⁾



ΓΕΣΛΕΡ.

Ποῦ εἶν' αἱ προνομίαι; Τὰς ἐκύρωσεν
ὁ Αὐτοκράτωρ;—Ὅχι! καὶ τὴν χάριν του
αὐτὴν δι' εὐπειθείας θ' ἀγοράσητε.

Ὅλοι σας εἷσθε πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα
ἐπαναστάται· στάσεις ἐξυφαίνετε.

Ναί, σᾶς γνωρίζω πάντας καὶ σᾶς διορῶ.
Αὐτὸν λαμβάνω τώρα ἐκ τοῦ μέσου σας,
ἀλλ' εἷσθε πάντες συνεγκληματίαι του.

Ὅστις νοῦν ἔχει, ὑπακούει καὶ σιγᾷ.

(Μακρύνεται. Τὸν παρακολουθοῦσιν ἡ Βέρθα, ὁ Ῥούδηνς, ὁ Ἀβρᾶς καὶ οἱ
ὀπλίται. Ὁ δὲ Φρεισάρδ' καὶ ὁ Λευθόλδ' μένουσιν ὀπίσω.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (μετὰ ζωηρᾶς λύπης.)

Τετέλεσται! Σκοπεῖ τὴν καταστροφὴν
ἐμοῦ, καὶ πάσης ἅμα τῆς οἰκίας μου!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Τέλλον.)

ὦ! τὸ θηρίον διατί ἠρέθισας;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τίς ἐκρατεῖτο, αἰσθανθεῖς τὴν λύπην μου;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸ πᾶν ἐγάρθῃ! Μετὰ σοῦ ἐδέθημεν
πάντες ὁμοίως, κ' εἵμεθα εἰς ἄλυσιν.

ΧΩΡΙΚΟΙ (περιστοιχίζοντες τὸν Τέλλον.)

Πᾶσαν παρηγορίαν ἀπωλέσαμεν!

ΛΕΥΘΟΛΔ (προσερχόμενος.)

Λυποῦμαι, Τέλλε.— Χρεωστῶ εὐπείθειαν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Χαίρετε.

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ (ρίπτόμενος μετὰ βιαίας λύπης εἰς τὰς ἀγκάλας του.)

Πάτερ! Πάτερ! Πάτερ φίλτατε!

ΤΕΛΛΟΣ (ὕψων τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν.)

Ἐκεῖ εἶν' ὁ πατήρ σου, ὃν ἐπικαλεῖ.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τί εἰς τὴν σύζυγόν σου, Τέλλε, νὰ εἰπῶ;

ΤΕΛΛΟΣ (αἶρει τὸν υἱόν του μετὰ βαθέος αἰσθήματος εἰς τὸ στήθος του.)

Εἰπέ τη, εἶναι τὸ παιδίον ἀβλαβές,

κ' ἐμὲ θὰ βοηθήσῃ ὁ Θεός, εἰπέ.

(Ἀποσπᾶται ταχέως, καὶ ἀκολουθεῖ τοὺς ὀπλίτας.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΣΚΗΝΗ Α'.

Ἡ ἀνατολικὴ ὄχθη τῆς λίμνης Φειρβαλδοσταίτης (60').

(Τὸ μετασκήνιον κλείουσιν οἱ παραδόξως ἐτχηματισμένοι ἀπότομοι βράχοι τῆς δυτικῆς ὄχθης. Ἡ λίμνη λίαν τεταραγμένη. Ἀκούεται πάταγος τῶν κυμάτων. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀστραπαὶ καὶ βρονταί.)

ΚΟΥΝΣ ΕΚ ΓΕΡΣΙΟΥ, ΛΑΙΕΥΣ καὶ ΠΑΙΣ.

ΚΟΥΝΣ.

Τὸ εἶδα ὥς σᾶς βλέπω. Ἀπαράλλακτα
ὥς σᾶς τὰ λέγω ἔγνων, πιστεύσατε.

ΛΑΙΕΥΣ.

Καλὲ τὸν Τέλλον δέσμιον εἰς τὸ Κυσνάχτ !
τὸν καλὸν ἄνδρα καὶ τὸν ἀνδρειότατον,
ἂν ἄγων τύχη ἀπελευθερώσεως !

ΚΟΥΝΣ.

Ὁ Ἐπαρχος τὸν φέρει εἰς τὸ πλοῖόν του.
Τοὺς εἶχ' ἀφήσει νὰ ἐπιβιβάζωνται,
ἀπὸ τοῦ Φλύλεν ὅτε ἀνεχώρησα.
Ἀρχίζει ὅμως τρικυμία. Δι' αὐτὴν
κ' ἐγὼ ἐδὼ ἐβγῆκα. Τὸν ἀπόπλουν του
πιθανὸν εἶναι καὶ αὐτὸς ν' ἀνέβαλεν.

ΛΑΙΕΥΣ.

Ὁ Ἐπαρχος τὸν Τέλλον ἔχει δέσμιον !
ὦ ! θὰ τὸν θάψ' εἰς βάθος, ὥστε τ' οὐρανοῦ
ποτὲ τὴν λάμψιν ἄλλοτε νὰ μὴν ἰδῇ.

διότι θὰ φοβῆται τὴν ἐκδίκησιν
ἀνδρὸς φιλελευθέρου ὃν ἠρέθισε.

ΚΟΥΝΣ.

Καὶ ὁ ἀρχαῖος πρόεδρος, ἠκούσαμεν,
ὁ Ἀττιγῶσεν, εἶναι εἰς τὰ λοίσθια.

ΛΛΙΕΥΣ.

Τότε θὰ λείψῃ κ' ἡ ἐσχάτη ἄγκυρα
πάσης ἐλπίδος. Μόνος ἔμενεν αὐτὸς
τὴν φωνὴν αἴρων ὑπὲρ τῶν δικαίων μας.

ΚΟΥΝΣ.

Ἡ καταιγὶς αὐξάνει. Ὑγιαίνετε.

Εἰς τὸ χωρίον θενὰ μείνω σήμερον. (61)

Δὲν εἶναι πλέον τρόπος ν' ἀποπλευσώμεν. (Ἀπέρχεται.)

ΛΛΙΕΥΣ.

Εἰς τὰ δεσμὰ ὁ Τέλλος, καὶ ὁ Πρόεδρος
νεκρός! Ἀναισχυντοῦσα γὰρρον ἔχει
τὸ μέτωπόν σου, τυραννία! Σιωπᾷ
τῆς ἀληθείας ἡ φωνή, καὶ κλείεται
ὁ ὀφθαλμὸς ὁ βλέπων, καὶ δεσμεύεται
ἡ χεὶρ ἡ σωτηρίαν ἐτοιμάζουσα!

ΠΑΙΣ.

Χονδρὸν χαλάζι, πάτερ. Ἄς εἰσέλθωμεν.
Νὰ μένωμεν δὲν κάμνει εἰς τὸ ὑπαιθρον.

ΛΛΙΕΥΣ.

Ἄνεμε, λύσσα! Ἀστραπαὶ, φλογίζετε!
Διάρραγῆτε, νέφη· πνίξατε τὴν γῆν·
τοὺς καταρράκτας τ' οὐρανοῦ κενώσατε!
Πᾶν ἀγεννήτου σπέρμα καταστρέψατε!
ὦ ἄγρια στοιχεῖα, σεῖς ἰσχύσατε!
Ἐλθετε, ἄρκτοι, λύκοι, ἐπιστρέψατε,



θηρία τῶν ἐρήμων, εἰς τὴν γῆν αὐτήν.
Εἶν' ἐδική σας τώρα. Τίς ἀνέχετα!
χωρίς ἐλευθερίας νὰ τὴν κατοικῇ.

ΠΑΙΣ.

Ἡ λαίλαψ πῶς μυκάται! πῶς ἡ ἄβυσσος
βοῖζει! Τόσην ἀναστάτῳσιν ποτὲ
δὲν εἶδα εἰς αὐτά μας τὰ στενώματα.

ΑΛΙΕΥΣ.

Πατὴρ εἰς τέκνου νὰ σκοπεύσῃ κεφαλὴν!
Ποτὲ δὲν διετάχθη πρᾶγμα ὅμοιον.
Καὶ μανιώδης πῶς νὰ μὴ ἐξαναστῇ
ἡ φύσις; — ὦ! δούλου δὲν θὰ ἐκπλαγῶ
ἂν εἰς τὴν λίμνην αὐτ' οἱ βράχοι κλίνωσι·
τῶν κορυφῶν οἱ πάγοι οἱ πυργούμενοι,
οἱ πώποτε μὴ πάχνην ἐξατμίσαντες,
ἐὰν ἀναλυθέντες καταρρέυσωσι·
τὰ ὄρη ἂν ῥαγῶσιν· ἂν αἱ φάραγγες
συγκρημισθῶσι· νέος ἂν κατακλυσμὸς
καταβροχθίσῃ τὰς οἰκήσεις τῶν θνητῶν.

(Ἀκούεται κωδωνισμός.)

ΠΑΙΣ.

Ἀκούεις; Ἦχος κώδωνος εἰς τὸ βουνόν.
Θὰ εἶδον πλοῖον ἐν κινδύνοις, καὶ κτυποῦν
τὸν κώδωνα ἐκεῖνον διὰ προσευχάς. (Ἀναβαίνει εἰς ὑψωμα.)

ΑΛΙΕΥΣ.

Φεῦ εἰς τὸ σκάφος τὸ κλυδωνιζόμενον
εἰς τῶν κυμάτων τὸν φρικτὸν αὐτὸν χορόν
Οὐδὲν ὁ ναύτης, τὸ πηδάλιον οὐδέν!
Ἡ τρικυμία κυβερνᾷ. Τὰ κύματα,
οἱ ἄνεμοι ὥς σφαῖραν παραρρίπτουσι

τὸν ἄνθρωπον, καὶ σῶζων οὐδαμοῦ λιμὴν !
 Ἄξενοι βράχοι, ἄχειρες, δυσπέλαστοι
 καὶ ἀπορρώγες, ἀπειλοῦσιν ὄρθιοι,
 καὶ ἀντιτάττουν τὰ τραχέα στέρνα των.

ΠΑΙΣ (δεικνύων ἀριστερῶς.)

ὦ! πάτερ! πλοῖον! Ἐκ τοῦ Φλύλεν ἔρχεται.

ΛΑΙΕΥΣ.

Νὰ βοηθήσῃ ὁ Θεὸς τοὺς δυστυχεῖς!
 Ὅταν εἰς ταῦτα τῶν νερῶν τὰ βάραθρα
 ἢ καταιγὶς ἐμπέσῃ καὶ περιπλακῇ,
 λυσσᾷ, ὥς τὸ θηρίον, τὸ κατάκλειστον
 εἰς σιδηροῦν κλωδίον, εἰς τὰς ραβδούς του
 κτυπᾷ· ζητεῖ ματαίως τὴν διεκφυγὴν.
 Οὐρανομήκειοι βράχοι τὴν ἐγκλείουσι,
 καὶ τὴν στενὴν τῆς ἐξόδου τειχίζουσι.

(Ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄψωμα)

ΠΑΙΣ.

Τὸ πλοῖον εἶναι τοῦ Ἐπάρχου τοῦ Οὐρί.
 Ἔχει σημαίαν, κ' ἐρυθρὸν τὸ δῶμά του. (62)

ΛΑΙΕΥΣ.

ὦ θεία δίκη! — Εἶναι ὁ Διοικητὴς,
 αὐτὸς ἐκεῖνος! Πλέει! κ' εἰς τὸ πλοῖόν του
 τὸ ἔγκλημά του φέρει ἐπιδιδασθέν.
 Ταχὺ τὸν εὔρεν ἢ ἀνταποδότις χεῖρ.
 Τὸν ἰσχυρότερόν του ὑπεράνω του
 ἀναγνωρίζει τώρα. Δὲν ὑπήκουσιν
 εἰς τὴν φωνὴν του τὰ νερά· δὲν κλίνουσιν
 οἱ βράχοι τὸν αὐχένα πρὸ τοῦ πύλου του.—
 Παιδίον, μὴ προσεύχου. Τὸν βραχίονα
 μὴ ἐμποδίζῃς, ἔτοιμον, τοῦ δικαστοῦ.



ΠΑΙΣ.

Ἡ προσευχή μου ὄχι τὸν Διοικητὴν,
τὸν Τέλλον ἀποβλέπει, τὸν συμπλέοντα.

ΛΛΙΕΥΣ.

ὦ ἀφροσύνης τοῦ στοιχείου τοῦ τυφλοῦ!
Πρὸς τιμωρίαν τοῦ ἐνόχου, τοῦ ἐνός,
τὸ πλοῖον καταστρέφεις καὶ τὸν πλοίαρχον!

ΠΑΙΣ.

Τὸ Βούγις γράτ παρῆλθον. Ἄλλ' ἡ καταιγὶς
ἐκ τοῦ Στομίου τῶν Δαιμόνων μαίνεται,
καὶ τοὺς ποδίζει πάλιν πρὸς τὸ Ἀξενβέργ.
—Πλὴν δὲν τοὺς βλέπω πλέον.

ΛΛΙΕΥΣ.

Εἶν' ὁ Ξυραφᾶς (63)

ἐκεῖ. ὦ! πόσα πλοῖα ἔφαγεν αὐτός!
Ἐπιτηδείως ἀνδρὲς κυβερνήσωσιν,
ὀρθὸς ὁ τραχὺς βράχος εἰς τὴν ἄβυσσον
βυθίζεται, — θά θραύσῃ τὸ πλοιάριον.
Πηδαλιούχον ἔχουν ἀξιόλογον
ἐντὸς τοῦ πλοίου. Ἄν νὰ σώσῃ δύναται
κάνεις, εἶναι ὁ Τέλλος. Ἀλλὰ δέσμιος
ἐκεῖνος εἶναι χειρὰς καὶ βραχίονας.

Ὁ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΤΕΛΛΟΣ (κρατῶν τὴν βαλληστρίδα)

(Ἐρχεται ταχέως βηματίζων, ῥίπτει περίξ του ἐκπεπληγμένα βλέμματα,
καὶ φαίνεται ἰσχυρῶς συγκεκινημένος. Φθὰς εἰς τὸ μέσον τῆς σκηνῆς,
γονατίζει, φέρει τὰς χειρὰς του εἰς τὴν γῆν καὶ ἔπειτα τὰς ἐκτείνει πρὸς
τὸν οὐρανόν.)

ΠΑΙΣ (παρατηρῶν αὐτόν.)

Τίς εἶν' ἐκεῖνος, πάτερ, εἰς τὰ γόνατα;
Ἰδέ.

ΛΛΙΕΥΣ.

Ἐγγίζει διὰ τῶν χειρῶν τὴν γῆν



καὶ φαίνεται ὡς ὅλως ἔξω ἑαυτοῦ.

ΠΑΙΣ (ἐρχόμενος ἐμπρός.)

Τί βλέπω; Πάτερ! Ἐλθέ πάτερ καὶ ιδέ.

ΛΛΙΕΥΣ (πλησιάζων).

Τίς εἶναι; Σῶσον Κύριε! Ὁ Τέλλος! Πῶς;
Πῶς ἤλθες;

ΠΑΙΣ.

Εἰς τὸ πλοῖον δὲν σ' ἐδέσμευσαν;

ΛΛΙΕΥΣ.

Εἰς τὸ Κυσνάχ δεσμώτην δὲν σ' ἐκόμιζον;

ΤΕΛΛΟΣ (ἐγειρόμενος.)

Ἦλευθερώτην.

ΛΛΙΕΥΣ καὶ ΠΑΙΣ.

ὦ τοῦ θεοῦ θαύματος!

Ἦλευθερώτης!

ΠΑΙΣ.

Ἀλλὰ πόθεν ἐρχεσαι;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐκεῖθεν, ἐκ τοῦ πλοίου.

ΛΛΙΕΥΣ.

Πῶς;

ΠΑΙΣ (συγχρόνως.)

Ὁ ἑπαρχος

τί ἔγινε;

ΤΕΛΛΟΣ.

Παλαίει πρὸς τὰ κύματα.

ΛΛΙΕΥΣ.

ὦ! εἶναι τρόπος! Σὺ πλὴν, σὺ, πῶς εἶς' ἐδῶ;

Δεσμὰ καὶ τρικυμίαν πῶς ἐξέφυγες;

ΤΕΛΛΟΣ.

Διὰ προνοίας τοῦ Θεοῦ.— Ἀκούσατε!



ΛΛΙΕΥΣ καὶ ΠΑΙΣ.

Εἰπὲ, εἰπέ μας.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τί συνέβ' εἰς τὸ Ἀλτόρφ
ἤξεύρετε;

ΛΛΙΕΥΣ.

Ναὶ, λέγε. Τὰ γνωρίζομεν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Πῶς συλλαβὼν με, δέσας με ὁ Ἐπαρχος,
μ' ἔφερεν οὕτως εἰς τὸν πύργον τοῦ Κυσνάχτ;

ΛΛΙΕΥΣ.

Καὶ εἰς τὸ Φλύλεν πῶς ἐπεδιβάσθητε.

Ναί. — Πῶς ἐσώθης λέγε μας ν' ἀκούσωμεν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐκείμην εἰς τὸ πλοῖον ἀβοήθητος,
χεῖρας καὶ πόδας δεδεμένος, ἄπελπις,
καὶ οὐδ' εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ παιδροῦ φωτὸς,
οὐδ' εἰς τῆς γυναικὸς μου καὶ τῶν τέκνων μου
τὸ βλέμμα πλέον ἤλπιζον νὰ θερμανθῶ,
καὶ ἀπαραμυθήτως ἐνητένιζον
τὸ θολὸν κύμα.

ΛΛΙΕΥΣ.

Δυστυχῆ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐπλέομεν,

πλὴν τοῦ Ἐπάρχου, ὁ Ἀρράς καὶ ἡ φρουρά.

Τὸ τόξον μου δὲ ἦτον κ' ἡ φαρέτρα μου
κατὰ τὴν πρῶραν παρὰ τὸ πηδάλιον.

Καὶ ὥς εἰς Ἀ ξ η ν τὴν μικρὰν ἐφθάσαμεν (63)
εἰς τὴν γωνίαν, ὁ Θεὸς ἐπένευσε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ



νὰ ἐκραγῇ τοιαύτη καταιγὶς φρικτὴ,
ἐκ τῶν χασμάτων ὑλακτοῦσα τοῦ Γοθάρδ,
ὥστε ἐκόπη ἡ καρδία τῶν ναυτῶν,
κ' ἐνόμισαν πῶς ὅλοι θὰ πνιγοῦν οἰκτρῶς.

Ἦκουσα ἓνα τότε τῶν ὑπηρετῶν
ἐλθόντα καὶ εἰπόντα πρὸς τὸν Ἐπαρχον.

«Τὸν κίνδυνόν σου, κύριε, ὡς καὶ ἡμῶν
ὄλων, τὸν βλέπεις. Θάνατος μᾶς ἀπειλεῖ.
Τοὺς ναύτας φόβος θορυβοῖ, κ' ἡ τέχνη των
πολλὴ δὲν εἶναι. — Ἀλλ' ὁ Τέλλος στιβαρὰν
τὴν χεῖρα ἔχει, κ' εἶναι ναύτης ἔμπειρος.

Ἐὰν ἐν τῷ κινδύνῳ τὸν ἐκράζομεν: —

Πρὸς ἐμὲ τότε εἶπεν ὁ Διοικητής:

«Ἀνίστως, Τέλλε, πέποιθας πῶς ἡμπορεῖς
νὰ βοηθήσης, σ' ἀπολύω τῶν δεσμῶν.»

Κ' ἐγὼ τῷ εἶπον: «Βοηθεία τοῦ Θεοῦ,
ἐλπίζω. Ὅτι θὰ σωθῶμεν πέποιθα.»

Οὕτως ἐλύθην τῶν δεσμῶν, κ' ἐκάθισα
ἀδόλως διευθύνων τὸ πηδάλιον.

Ἀλλὰ λαθραίως ἐνταυτῷ ὑπέβλεπον
πρὸς ὅπου ἦσαν κείμενα τὰ βέλη μου,
κ' ἐπιμελῶς τὴν ὄχθην κατεσκόπευον,
εἴ τις ὑπῆρχε θέσις πρὸς ἐκπήδησιν.

Ὡς δὲ τῆς λίμνης εἶδα ὑπερνεύοντα
βράχον προβλήτα, ἄνω δ' ὀπωσοῦν πλατύν. . .

ΛΑΛΕΥΣ.

ὦ ! τὸν γνωρίζω. Εἶναι εἰς τοὺς πρόποδας
τῆς Ἀξῆς τῆς μεγάλης. Πλὴν ἀδύνατον
θαρρῶ πῶς εἶναι — εἶν' ἀπότομος πολὺ —
ἀπὸ τοῦ πλοίου νὰ τὸν ἀναβῇς πηδῶν.



ΤΕΛΛΟΣ.

Εἰς τοὺς ἐρέτας ἔκραξα ν' ἀγωνισθοῦν
μέχρι τοῦ βράχου, ὥς νὰ προσπελάσωμεν.
Ἐκεῖ, τοῖς εἶπον, παύει τὸ χειρότερον.
Καὶ ὥς, κωπηλατοῦντες ἐναγώνιοι,
ἐφθάσαμεν, ἐκπέμπω προσευχὴν θερμὴν
πρὸς τὸν Θεὸν, κ' ἐντείνων πᾶσαν τῶν μελῶν
τὴν δύναμιν, τὴν πρῶραν εἰς τὸν σκόπελον
βιαίως προσαράσσω, καὶ τὸ τόξον μου,
τὰ βέλη μου ἀρπάσας, ρίπτομαι ταχὺς
ἐπὶ τὸν βράχον δι' ἐνὸς πηδήματος,
καὶ στιβαρῶς λακτίσας διὰ τοῦ ποδός,
τὸ σκάφος σφενδονίζω εἰς τὰ κύματα.
Ἐκεῖ ἄς γίνῃ τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα.
Οὕτως ἐσώθην ἐκ τῆς λύσεως τῶν νερῶν,
καὶ ἐκ τῆς τῶν ἀνθρώπων, πολὺ χείρονος.

ΑΛΙΕΥΣ.

ὦ Τέλλε, Τέλλε, ἐθαυμάτωσεν εἰς σέ
ὁ Κύριος, καὶ μόλις τὰς αἰσθήσεις μου
πιστεύω. Ἀλλ' εἶπέ μοι. Τί προτίθεσαι;
Στιγμῆς δὲν εἶναι διὰ σέ ἀσφάλεια
ὁ Ἐπαρχος ἀνίσως διαφύγη ζῶν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅτ' ἐφερόμην δέσμιος, τὸν ἤκουσα
νὰ λέγῃ ὅτι εἰς τὸ Βρούννεν θ' ἀποβῇ,
καὶ διὰ Σβύτς θ' ἀπέλθῃ εἰς τὸν πύργον του.

ΑΛΙΕΥΣ.

Καὶ τὴν ὁδὸν θὰ λάβῃ τὴν διὰ ξηρᾶς;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τοῦτο σκοπεύει.



ΑΛΙΕΥΣ.

Τότε κρύψου. Μὴ ἀργῇς.
Δὲν θὰ σὲ σώσῃ ὁ Θεὸς δις ἀπ' αὐτοῦ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Πρὸς Ἀ ρ θ εἰπέ μοι καὶ Κ υ σ ν ἄ χ τ ἐγγύτερος
τίς δρόμος φέρει; (64).

ΑΛΙΕΥΣ.

Εἶν' ὑπὲρ τοῦ Σ τ έ ῖ ν ε ν
ἡ λεωφόρος. Ὅμως τὸ παιδίον μου
βραχύτερον ἐκείνου καὶ κρυπτότερον
ὑπὲρ τὸ Λ ό β ε ρ ζ νὰ σοὶ δείξῃ δύναται. (65)

ΤΕΛΛΟΣ. (δίδων αὐτῷ τὴν χεῖρα).

Διὰ τὴν καλωσύνην ὅπου μ' ἐδείξας
νὰ σ' ἀνταμείψῃ ὁ Θεός. Ὑψαίνε.

(Ἐπέρχεται, ἀλλ' ἐπιστρέφει πάλιν ἀτίσως).

Καὶ σὺ εἰς Ῥύτλι δὲν ὠρκίσθης; Ἦκουσα,
νομίζω, τ' ὄνομά σου μετὰ τῶν λοιπῶν.

ΑΛΙΕΥΣ.

Ἦμην ἐκεῖ. Ὤρκισθην εἰς τὸν σύνδεσμον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τότε εἰς Β ύ ρ γ λ ε ν σπεῦσον καὶ μ' εὐεργετεῖς.
Δι' ἐμὲ εἶναι ἡ γυνή μου ἔμφροντις.
Εἰπέ τη πῶς ἐσώθην κ' εἶμαι ἀσφαλής.

ΑΛΙΕΥΣ.

Καὶ ποῦ θεν' ἀναγγεῖλω ὅτι ἔφυγες;

ΤΕΛΛΟΣ.

Τὸν πενθερόν μου θενὰ εὗρης παρ' αὐτῇ
καὶ ἄλλους εἰς τὸ Ῥύτλι συνομόσαντας.—
Εἰπέ, ἅς ἔχουν θάρρος ἅς ἀνδρίζωνται.
Εἰπέ τοις πῶς ὁ Τέλλος εἶν' ἐλεύθερος



καὶ τῆς χειρός του κύριος. Πλειότερα
περὶ τοῦ Τέλλου τάχιστα θ' ἀκούσωσι.

ΑΛΙΕΥΣ.

Τί σκοπὸν τρέφεις; Μὴ τὸ κρύπτῃς ἀπ' ἐμοῦ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Γίνεται πρῶτον, μετὰ ταῦτα λέγεται. (Ἀπέρχεται)

ΑΛΙΕΥΣ.

Δεῖξον τὸν δρόμον, Γιάννη.—Ὁ Θεὸς μ' αὐτόν!
Κατορθοῖ οὗτος ὅ,τι ἂν ἐπιχειρῇ. (Ἀπέρχεται)

ΣΚΗΝΗ Β'.

Λέθουσα τῆς οἰκίας τοῦ ἐπατρίδου Ἀττιγῶσεν.

Ὁ ΒΑΡΟΝΟΣ, ἡμιθνής ἐπὶ θρόνῳ. Ὁ ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ, ὁ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ, ὁ
ΜΕΛΧΟΛΑ καὶ ὁ ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ περὶ αὐτὸν ἀσπάζονται. Ὁ ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛ-
ΛΟΣ γονατιστὸς πρὸ τοῦ θνήσκοντος.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τετέλεσται! Ἀπῆλθε!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Πλὴν δὲν φαίνεται
νεκρός. — Τὸ πτερόν τὰ χεῖλη του
κινοῦσιν! Εἶναι ἥσυχος ὁ ὕπνος του,
καὶ ἡ μορφὴ του μειδιᾷ εἰρηνικῶς.

(Ὁ Βαουμγάρτεν ὑπάγει πρὸς τὴν θύραν, καὶ ὁμιλεῖ μετὰ τινος.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (πρὸς τὸν Βαουμγάρτεν.)

Τίς εἶναι;

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Ἡ Ἐδβίγη, ἡ θυγάτηρ σου.
Σὲ ζητεῖ. Θέλει τὸ παιδίον νὰ ἰδῇ.

(Ὁ Βάλθερ Τέλλος ἐγείρεται.)



ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Νὰ τὴν παρηγορήσω, ὁ στερούμενος
παρηγορίας ; ὅταν ὅλα τὰ δεινὰ
ἐπὶ τὴν κεφαλὴν μου ἐσωρεύθησαν !

ΕΔΒΙΓΗ (εἰσερχομένη βιαίως.)

Τὸ τέκνον μου ποῦ εἶναι ; Πρέπει νὰ ἰδῶ
τὸ τέκνον μου !—

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κυρία, σύνελθ'. Ἐνθυμοῦ
ὅτ' εἰς τὸν οἶκον τοῦ θανάτου ἵστασαι.

ΕΔΒΙΓΗ (ρίπτεται εἰς τὸ παιδίον.)

ὦ Βάλθη μου ! Ζῇ !

ΒΑΛΘΕΡ ΤΕΛΛΟΣ (κρεμάται εἰς αὐτήν.)

Μῆτερ !

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἶναι βέβαιον ;

Μοὶ ἀπεδόθης ἀβλαβής !

(Τὸν παρατηρεῖ μετ' ἐντρόμου μερίμνης.)

Καὶ δυνατὸν

ἦτον ! Νὰ σημαδεύσῃ σέ ! Ἐμπόρεσε !

Καρδίαν, ὦ ! δὲν ἔχει, ἂν ἠμπόρεσε !

Βέλος νὰ ρίψῃ ἐπὶ τὸ παιδίον του !

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἐρρίψε μετὰ φρίκης, μετὰ σπαραγμῶν.

Κατηναγκάσθη. Ἦτο ζήτημα ζωῆς.

ΕΔΒΙΓΗ.

Πατὴρ καρδίαν εἰς αὐτὴν εἶχε, πρὶν ριφθῇ
τὸ βέλος, χιλιάκις θεὸν ἀπέθνησκε.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Νὰ εὐλογῇς τὴν θείαν πρέπει πρόνοιαν,
ἥτις τοσοῦτον δεξιῶς τὰ ἔφερε.



ΕΔΒΙΓΗ.

Καὶ θενὰ λησμονήσω πῶς ἐδύνατο
νὰ ἔλθῃ;—ὦ Θεέ μου! — Ὀγδοήκοντα
ἂν ζήσω ἔτη, θενὰ βλέπω πάντοτε
τὸ τέκνον δεδεμένον, τὸν πατέρα του
διὰ τοῦ τόξου νὰ σκοπεύῃ ἐπ' αὐτὸ,
καὶ θὰ τρυπᾷ τὸ βέλος τὴν καρδίαν μου!

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄν ἤξευρες, Κυρία, πῶς ὁ ἑπαρχος
τὸν εἶχεν ἐρεθίσει!

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἶναι τῶν ἀνδρῶν
ἀγροῖκος ἡ καρδία! Λησμονοῦν τὸ πᾶν
ὥς τις προσβάλλῃ τὴν φιλατιμίαν των,
καὶ ἀναλγῆτως καὶ τυφλῶς κυβεύουσιν
μητρὸς καρδίαν καὶ παιδίου κεφαλὴν.

ΒΑΟΓΜΓΑΡΤΕΝ.

Σκληρὰ δὲν εἶν' ἡ τύχη τοῦ συζύγου σου,
κ' ἐπιπροσθέτεις ψόγον κατ' αὐτοῦ βαρύν;
Δὲν ἔχεις σπλάγχνα δι' αὐτοῦ τὰς συμφοράς;

ΕΔΒΙΓΗ (στρέφεται πρὸς αὐτὸν, καὶ τὸν προσδύπει μετὰ
τεταμένων ὀφθαλμῶν.)

Σὺ δ' ὑπὲρ φίλου ἔχεις μόνον δάκρυα;
— Ποῦ ἦσθε ὅτε εἰς ἀλύσεις ἔρριπτον
τὸν ἄριστον; Ποῦ ἦτον ἡ βοήθεια;
Ἐξετελεῖτο τὸ φρικτὸν, κ' ἐβλέπετε
νὰ σύρωσι τὸν φίλον ἐκ τοῦ μέσου σας
ἀνείχεσθε. — Ὁ Τέλλος οὕτως ἔπραξε
πρὸς σᾶς; Τὸν εἶδες νὰ σταθῇ λυπούμενος,
ὅταν ὀπίσω τοῦ Ἐπάρχου τοὺς ἱππεῖς

κ' ἐμπρός σου εἶχες κύματα ἀνήμερα ;
 Δακρύων ἀνονήτων δὲν σοὶ ἔδωκε
 σπονδὴν, ἀλλ' εἰς τὸ πλοῖον εἰσεπήδησε·
 γυναῖκα, τέκνα λησμονήσας, σ' ἔσωσε.—

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ὅλīgiοι, ἄνευ ὅπλων, ἦτο δυνατόν
 νὰ πράζωμέν τι ὑπὲρ σωτηρίας του ;

ΕΔΒΙΓΗ (ρίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας του.)

ὦ πάτερ, πάτερ ! Τὸν ἀπώλεσας καὶ σύ !
 Καὶ ἡ πατρίς του τὸν ἀπώλεσε, κ' ἡμεῖς !
 Ἀφ' ὅλων ἡμῶν λείπει, καὶ τῷ λείπομεν !

Ἀπελπισίας τὴν ψυχὴν του ὁ Θεὸς
 νὰ σώσῃ ! Εἰς τοῦ πύργου τὰ ὑπὲρ γαῖαν
 παρηγορία φίλου του δὲν εἰσχωρεῖ.—

ὦ ! ἂν ἦσθένοι ! εἰς τὰ σκότῃ τὰ ὑγρὰ
 τῆς φυλακῆς του θ' ἀσθενήσῃ.— ὦ χριᾶ
 τῶν Ἀλπεων τὸ ρόδον καὶ μαραινεται
 εἰς τῶν τελμάτων τὸν ἀέρα· κ' εἰς αὐτὸν
 ἡ λάμψις τῆς ἡμέρας καὶ τ' ἀρώματα
 τοῦ ἀχανοῦς ἀέρος δίδουσι ζωὴν.

Εἰς τὴν ἐλευθερίαν θάλλει, καὶ δὲν ζῇ
 εἰς δηλητηριώδη φυλακῶν πνοήν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἦσυχος ἔσο. Ὅλοι θὰ συμπράξωμεν
 ὅπως ἡ φυλακὴ του ἀνοιγῇ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Καὶ τί

χωρὶς ἐκείνου δύνασθε ; Ἐλεύθερος
 ἐν ὅσ' ὁ Τέλλος ἔζη, ἦτον τις ἐλπίς.

Ἡ ἀθωότης εἶχε τότε βοηθόν,



ὁ πάσχων εἶχε φίλον. "Ολους ἔσωζεν
 ὑμᾶς ὁ Τέλλος· ἀλλὰ σεῖς δὲν δύνασθε
 ὅλοι ὁμοῦ τὸν Τέλλον νὰ λυτρώσητε. (Ὁ Βαρόνος ἐξυπνᾷ.)

ΒΑΟΥΜΓΑΡΤΕΝ (δεικνύων τὸν Βαρόνον κινούμενον.)

Σιγήσατε!

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ (ἐγειρόμενος.)

Ποῦ εἶναι;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τίς;

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Δὲν εἶν' ἐδῶ;

Μ' ἐγκαταλείπει τὴν ἐσχάτην μου στιγμήν!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸν νέον λέγ' ἱππότην. — Τὸν ἐμήνυσαν;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΕΡΣΤ.

Παρηγορήσου. Ἐμνήθη κ' ἔρχεται.

Μᾶς ἀπεδόθη. Εὔρε τὴν καρδίαν του.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

"Ἐφερε λόγον ὑπὲρ τῆς πατρίδος του;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ναί, μετὰ τόλμης ἥρωος.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Δὲν ἔρχεται

νὰ λάβῃ τὴν εὐχὴν μου, τὴν ἐσχάτην μου;

Αἰσθάνομαι τὸ τέλος ὅτι ἤγγικε.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Κύριε, ὄχι. Δύναμιν σᾶς ἔδωκεν

ὁ ὕπνος. Λάμπει καθαρὸν τὸ βλέμμα σας.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Εἶναι ζωὴ κ' ἡ λύπη. Λήγει καὶ αὕτη.

Ὁ πόνος ἐξηντλήθη ὥς καὶ ἡ ἐλπίς. (Βλέπει τὸ παιδίον.)
Τί εἶναι τὸ παιδίον;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εὐλογῇτέ το.

Εἶν' ἐγγονός μου, κ' εἶναι ὀρφανὸν πατρός.

(Ἡ Ἑδβίγη γονυπετεῖ μετὰ τοῦ παιδίου πρὸ τοῦ θνήσκοντος.)

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἐπίσης σᾶς ἀφίνω ὅλους ὀρφανούς·
ναί, ὅλους! — Οἶμοι! Εἰς τὸ δύνον βλέμμα μου
ἡ δύσις τῆς πατρίδος κατοπτρίζεται!
καὶ εἰς τοῦ βίου ἔφθασα τὰ τέρματα
ἔν' ἀποθάνω μετὰ τῶν ἐλπίδων μου!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Ν' ἀπέλθῃ ἐν βαθείᾳ τὸν ἀφίνουμένον
τριαύτη θλίψει; Τὰς ἐσχάτας τοῦ σπινθῆρος
διὰ καλῆς ἐλπίδος δὲν φαιδρύνουμέν; —

Ἀνάκυψον καὶ θάρρει, ἄνερ εὐγενῆ.
Μὴ ἐκλαμβάνῃς πῶς τὸ πᾶν ἀπώλετο,
καὶ πᾶσα σωτηρία πῶς ἐξέλιπε.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Τίς ἔσται ὁ σωτὴρ σας;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τίς; Ἡμεῖς αὐτοί.

Ἀκουτον. Αἱ τρεῖς χῶραι ἀπεφάσισαν
κοινῶς, ν' ἀποδιώξουν τοὺς τυράννους των.
Δεσμὸς ἐδέθη. Ὅρκος τὸν ἐκύρωσε.
Πρὶν ἢ στραφῇ ὁ κύκλος τοῦ ἐνιαυτοῦ,
τὰ πάντα θενὰ γίνουιν, καὶ ἡ κόνις σου
εἰς ἐλευθέραν γῆν θεν' ἀναπαύεται.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Εἶπατ', ἐκλείσθη, πῶς ἐκλείσθη ὁ δεσμὸς;



ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ θεν' ἀνεγερθοῦν
καὶ οἱ τρεῖς τόποι. Ὅλα εἰσὶν ἔτοιμα.
Τὸ μυστικὸν δέ, καίτοι εἰς πολλάς γνωστὸν
ἑκατοντάδας, ἔμεινεν ἀπόρρητον.
Ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν τυράννων σκάπτεται
τὸ ἔδαφος· αἱ ὥραι τῆς ἀρχῆς αὐτῶν
εἰσὶ μεμετρημέναι, καὶ μετ' οὐ πολὺ
δὲν θ' ἀπαντῶνται οὐδ' αὐτὰ τὰ ἴχνη των.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Οἱ πύργοι ἔμως καὶ τὰ ὀχυρώματα;

ΜΕΛΑΧΘΑΛ.

Συγχρόνως ἔλα καὶ αὐτὰ θὰ πέσωσι.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Καὶ τοῦ δεσμοῦ μετέχουσιν καὶ οἱ εὐγενεῖς;

ΣΤΡΑΪΦΑΧΕΡ.

Ὅταν ἡ ᾠρα ἔλθῃ, τοὺς ἐλπίζομεν.

Οἱ χωρικοὶ ὥς τώρα μόνοι ὤμοσαν.

ΑΤΤΙΓΧΩΣΕΝ (ἀνεγείρεται βραδέως, μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως.)

Ὁ χωρικὸς ἂν τόσον ἀπετόλμησεν
ιδιοβούλως, καὶ χωρὶς τῶν εὐγενῶν,
εἰς τὴν ἰδίαν ἂν ἐπίστευσεν ἰσχὺν, —
τότε δὲν ἔχει πλέον τὴν ἀνάγκην μας,
καὶ εἰς τὸν τάφον νὰ κατέλθωμεν καιρός.
Καὶ μεθ' ἡμᾶς θὰ ζήσῃ, καὶ θ' ἀγωνισθῇ
νὰ σώσῃ ἡ ἀνθρωπότης τὴν ἀξίαν της,
ἄλλας δυνάμεις, νέας ἐπιτείνουσα.

(Θίπει τὰς χεῖρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ πρὸ αὐτοῦ γονυπατοῦντος παιδός.)

Αὕτη τὸ μῆλον ἔφερεν ἡ κεφαλὴ.

Θὰ ἐκβλαστήτῃ ἐξ αὐτῆς ἡ νέα σας

ἐλευθερία. Οἱ καιροὶ ἀλλάσσουν.

“Ο,τι ἀρχαῖον, πίπτει καὶ φυλλορρόεϊ,
κ’ ἐξ ἐρειπίων νέα φύεται ζωή.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Ἴδὲ ὅποια λάμψις εἰς τὸ βλέμμα του!

Ἀχλὺς δὲν εἶναι τοῦτο ἀποσβέσεως,
ἀλλ’ ἀκτὶς νέας φαίνεται ἀνατολῆς.

ΛΤΤΙΓΧΩΣΕΝ.

Ἐκ τῶν ἀρχαίων πύργων κατερχόμενος

ὁ εὐπατρίδης, εἰς τὰς πόλεις ἀστυκὸν

ὄρκον ὁμνύει. Πρώτ’ ἡ Ὑ χ τ λ α ν δ κ’ ἡ Θ υ ρ γ ῶ, (66)

εἶτα ἡ Β έ ρ ν η γαῦρον αἶρει μέτωπον,

καὶ ἡ Φ ρ ε ι β ο ῦ ρ γ η, ἐλευθέρων ἔρρισμα·

ἡ δὲ Ζ υ ρ τ ῆ η φάλαγγας συντεχνιῶν (67)

ὀπλίζει, καὶ τὸ κράτος τὸ βασιλικόν

εἰς τ’ ἀκατάστροφά της τείχης θραύεται. (68)

(Τὰ λοιπὰ λέγει ἐν τόνῳ μαντικῷ, καὶ ὁ λόγος τοῦ αἵρεται μέχρις ἐνθουσιασμοῦ.)

Τοὺς ἡγεμόνας βλέπω καὶ τοὺς εὐγενεῖς

ἐν θώραξι κ’ ἐν ὅπλοις νὰ στρατεύωσι

κατὰ λαοῦ ἀκάκου καὶ ποιμενικοῦ. (69)

Μέχρι θανάτου ὁ ἀγών. Τὰς στενωποὺς (70)

μάχ’ αἱματώδεις διὰ δόξης στέφουσι.

Γυμνὸν τὸ στήθος ρίπτεται ὁ χωρικός, (71)

πρόθυμον θῦμα, εἰς τὰ στίφη τῶν λογχῶν,

τὰς θραύει, δρέπων τ’ ἄνθη τῶν εὐπατριδῶν,

καὶ ἡ ἐλευθερία τρόπαια κοσμεῖ.

(Λαμβάνων τὰς χεῖρας τοῦ Βάλθερ Φύρστ καὶ τοῦ Σταυφάχερ.)

Λοιπὸν ὁμονοεῖτε, σταθερῶς, πιστῶς.

Μὴ ἔστωσαν ἀλλήλοις οἱ ἐλεύθεροι

ξένοι. Ἐπὶ τὰ ὄρη στήσατε σκοποὺς,



ἵνα ταχὺ ἐμπίπτῃ εἰς δεσμὸν δεσμός.
 Ὅμονοεῖτε ! Σύμνοϊαν ! Ὅμόνοϊαν !

(Πίπτει ὀπίσω εἰς τὸ προσκεφάλαιον· αἱ νεκρὰὶ χεῖρες τοῦ κρατοῦσιν ἔτι τὰς τῶν ἄλλων δύνω. Ὁ Φῦρστ καὶ ὁ Σταυφάχερ τὸν θεωροῦσιν ἀκόμῃ ἐπὶ τινὰ καιρὸν σιωπῶντες, καὶ μετὰ ταῦτα ἀποσύρονται, καὶ ἑκάτερος παραδίδεται εἰς τὴν θλίψιν τοῦ. Ἐν τούτοις εἰσῆλθον σιγῶντες οἱ ὑπηρέται· προσέρχονται δ' ἐκφράζοντες οἱ μὲν σιωπηλὴν, οἱ δὲ ζωηρὰν θλίψιν· τινὲς γονυπετοῦσιν ἐμπρὸς αὐτοῦ καὶ κλαίουσιν ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ. Ἐπὶ τῆς ἀφώνου ταύτης σκηνῆς κρούεται ὁ κώδων τοῦ πύργου.)

ΡΟΥΔΗΝΣ, (εἰσέρχεται.)

ΡΟΥΔΗΝΣ (μετὰ σπουδῆς εἰσερχόμενος.)

Ζῆ ; ὦ ! εἰπέτε. Νὰ μ' ἀκούσῃ δύναται ;

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (δεικνύει πρὸς τὸν νεκρὸν μετ' ἀπεστραμμένου προσώπου.)

Σεῖς ἐστὲ ἤδη τῶν κτημάτων κύριος, (72)

καὶ ἥλλαξεν ὁ πύργος αὐτοῦ ὄνομα.

ΡΟΥΔΗΝΣ (βλέπων τὸν νεκρὸν· ἰστάται ἐπ' ἰσχυρᾷ λύπῃ καταληφθεὶς.)

Φεῦ ! Ἡ μετάνοιά μου δὲν ἐπρόφθασεν !

Ἄν ἡ ζωὴ τοῦ παρετείνετο σφιγμοῦς
 τινὰς, ἀλλοιωθεῖσαν τὴν καρδίαν μου
 θὰ ἔβλεπε ! Τοῦ λόγου κατεφρόνησα
 τοῦ εὐγενοῦς τοῦ, ὅτε ἔζη. Ἐσαεὶ
 ἀπῆλθε, καὶ μ' ἀφῆκεν ὀφλημα βαρὺ,
 ἀπλήρωτον ! Εἰπέτε ἂν ἀπέθανε
 κατ' ἐμοῦ τρέφων ἀγανάκτησιν πικράν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Περὶ σοῦ θνήσκων ἤκουσε, κ' εὐλόγησε
 τὴν παρρησίαν τοῦ γενναίου ἔργου σου.

ΡΟΥΔΗΝΣ (γονυπετῶν πρὸ τοῦ νεκροῦ.)

Ναὶ, ἱερὰ φιλτάτου ἀνδρὸς λείψανα,
 ἄψυχον πτώμα ! τὸ κηρύττω, τὴν ψυχρὰν
 κρατῶν σου χεῖρα, τὴν νεκράν. —διέρρηξα
 διὰ παντὸς καὶ πάντα ξενικὸν δεσμὸν.

εἰς τὸν λαόν μου ἀπεδόθην. Ἐλβετὸς εἰμὶ, καὶ ἡ καρδία εἶν' Ἐλβετική.

(Ἐγειρόμενος.)

Διὰ τὸν φίλον, τὸν πατέρα τὸν κοινὸν πενθεῖτε, ὅμως μὴ ἀποθαρρύνεσθε.

Οὐ μόνον ἦλθεν εἰς ἐμέ ὁ κληρὸς του, ἀλλὰ καὶ ἡ καρδία, καὶ τὸ πνεῦμά του μ' ἐπιφοιτᾷ· ἡ ῥώμη ἡ νεάζουσα θενὰ σᾶς ἀποτίσῃ ὅ,τι ὤφειλεν

ὕμῖν ἡ πολιὰ του γνώμη. — Σεβαστὲ πάτερ, τὴν χεῖρα δός μοι! Δός μοι καὶ τὴν σήν! Καὶ σὺ, Μελχθάλ! Τὸ βλέμμα ὦ! μὴ στρέφετε, μὴ δυσπιστῆτε! Δέχθητε τὸν ὅρκον μου.

ΒΛΑΦΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δότε τὰς χεῖρας· τῇ ἐπαναλθούσῃ του καρδία πιστευθῆτε.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Κατεφρόνησας τὸν λαόν. Τίνα δίδεις τὴν ἐγγύησιν ;

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Μὴ τὰς ἀπάτας λέγε τῆς νεότητος.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν Μελχθάλ.)

Ὅμόνοια ἡ λέξις τοῦ ἐκπνέοντος ἦν ἡ ἐσχάτη. Μὴ τὸ λησμονῆς.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἴδού

ἡ χεὶρ μου. Δίδει καὶ ἡ χεὶρ τοῦ χωρικοῦ ἀνδρὸς ἐπίσης λόγον, εὐγενέστατε.

Οἱ Εὐπατρίδαι τί χωρὶς ἡμῶν εἰσί ;

Καὶ εἵμεθα, ὡς τάξις, ἀρχαιότεροι.



ΡΟΥΔΗΝΣ.

Τιμῶ τὴν τάξιν ταύτην, καὶ τὸ ξίφος μου
αὐτῆς θὰ προμαχήσῃ.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Εὐγενέστατε,

βραχίων ὅστις τὴν τραχεῖαν γῆν νικᾷ,
καὶ διανοίγει γόνιμον τὸν κόλπον της,
δύνατ' ἐπίσης καὶ ἀνδρῶν νὰ προμαχῇ.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Θὰ προμαχῇτε σεῖς ἐμοῦ, κ' ἐγὼ ὑμῶν,
καὶ οὕτω δι' ἀλλήλων ἰσχυροὶ ἐσμέν.—
—Πρὸς τί πλὴν λόγον, ὅταν ἔτι ἡ πατρίς
τῆς ξένης τυραννίας ἐστὶν ἔρμαιον;
'Αφ' οὗ ἡ χώρα τοῦ ἐχθροῦ ἀπαλλαγῇ,
τότ' ἐν εἰρήνῃ τ' ἄλλα συμβιβάζομεν.

(Σιωπῇται ἐπ' ὀλίγον.)

Σιγαῖτε; Νὰ μ' εἰπῇτε οὐδὲν ἔχετε;
δὲν μ' ἀξιοῦτε τῆς ἐμπιστοσύνης σας;
Λοιπὸν θὰ πρέπη καὶ χωρὶς νὰ θέλητε
εἰς τοῦ δεσμοῦ σας νὰ εἰσδύσω τὸν μυχόν.
— Συνήλθετε εἰς Ῥύτλι, — καὶ ὠμόσατε.
'Ηξεύρω πάντα ὅσα ἔγιναν ἐκεῖ.
Τὸ μυστικόν σας παρ' ὑμῶν δὲν ἔμαθον
θρησκευτικῶς οὐχ ἥττον τὸ ἐτήρησα.
Ποτὲ δὲν ἤμην τῆς πατρίδος μου ἐχθρὸς,
καὶ δὲν θὰ ἐταττόμην καθ' ὑμῶν ποτέ!
— Πλὴν φρόνιμον δὲν ἦτο ν' ἀναβάλῃτε.
'Επεὶ γ' ἡ ὥρα ἔργον ἀπαιτεῖ γοργόν.
'Ο Τέλλος ἐστὶ θύμα τῶν ἀναβολῶν. —

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁρκίσθημεν τὸ πάσχα νὰ προσμείνωμεν. (73)

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἐκεῖ δὲν ἤμην· δὲν ὠρκίσθην τίποτε.
Ἐγὼ θὰ πράξω ὅταν σεῖς προσμένετε.

ΜΕΛΧΘΑΔ.

Πῶς; θέλεις; . . .

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Τώρα ἔγινα καὶ ἐγὼ πατήρ
τοῦ τόπου. Προστασίαν χρεωστῶ εἰς σᾶς.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Τὴν φίλην κόνιν ν' ἀποδώσης εἰς τὴν γῆν
πρώτιστον χρέος ἔχεις καὶ ἱερώτερον.

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Ἀφ' οὗ τὴν χώραν ἀπελευθερώσωμεν,
θὰ θέσωμεν τῆς νίκης στέφανον γλωρὸν
ἐπὶ τὸ φέρετρόν του. — Φίλ', ὑπὲρ ὑμῶν
ἐν γένει, ἀλλ' ἰδίως καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ
πρὸς τοὺς τυράννους διεξάγω πόλεμον.
— Μάθετε τοῦτο! Ἐγένεν ἀνάρπαστος
ἡ Βέρθα μου· ἐκλάπη ἐκ τοῦ μέσου μας!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἀπεθρασύνθη ὡς ἐκεῖ ὁ τύραννος
κατὰ παρθένου ἐλευθέρας καὶ εὐγενοῦς!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Σᾶς ὑπεσχέθην, φίλοι μου, βοήθειαν,
καὶ τὴν βοήθειάν σας πρῶτος ἀπαιτῶ.
Μοὶ ἀνηρπάγη, μοὶ ἐκλάπ' ἡ φίλη μου.
Τίς οἶδεν ὁ κακοῦργος ποῦ τὴν ἔκρυψε,
καὶ διὰ τίνων ἐγκλημάτων τὸν δεσμὸν
θὰ ἐπιβάλη τοῦτον τὸν ἀνόσιον!
ὦ! σώσατέ την· μὴ μ' ἐγκαταλείπετε!



Πρὸς σᾶς ἀγάπην τρέφει, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς
τὰς χεῖράς σας ἀξίζει νὰ ὀπλίσητε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Πλὴν τί σκοπεύεις ;

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Τὸ ἤξεύρει καὶ αὐτός ;

Περικαλύπτει νῦξ πυκνὴ τὴν τύχην της,
καὶ εἰς ἀμφιβολίας πλέω πέλαγος.

Βλέπω δ' ἐν μόνον ἐν τῷ σκότει καθαρώς,
ὑπὸ τῆς τυραννίας τὰ ἐρείπια
πῶς εἶναι μόνον δυνατὸν ν' ἀνασκαφῇ·
πᾶν φρούριόν της διὰ νὰ τὴν εὕρωμεν,
πᾶς πύργος της πῶς πρέπει νὰ καταστραφῇ,
ἵνα εἰς τὴν εἰρκτὴν της εἰσχωρήσωμεν.

Ἐπόμεθα. Ὁδῆγει. Τί ἐς αὔριον
τῆς σήμερον τὸ ἔργον ν' ἀναβάλλωμεν;
Ὁμόσαμεν εἰς Ῥύτλι, ὅμως πρὶν πραχθῇ
τὸ ἔγκλημα· ὁ Τέλλος ἦν ἐλεύθερος.
Σήμερον ἄλλα ἐπιβάλλουσ' οἱ καιροί.
Τίς ἄνανδρος διστάζει ἔτι σήμερον ;

ΡΟΥΔΗΝΣ (πρὸς τὸν Σταυφάχερ καὶ τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Σεῖς δ' ὀπλοφόροι καὶ ἐτοιμοπόλεμοι,
ἐπὶ τὰ ὄρη τὰς πυρὰς προσμένετε·
διότι τὸ ταχύπλουν σκάφος δὲν πετᾷ
ὥς θὰ σᾶς φθάσ' ἡ φήμη τῶν θριάμβων μας.
Καὶ ἅμα εἰς τὰ ὕψη φλόξ φαιδρὰ φανῇ,
καταρράγῃτ' ἐκεῖθεν ὥς οἱ κεραυνοί,
κ' εἰς τοὺς τυράννους φονικοὶ ἐνσκήψατε. (Ἀπέρχονται)



ΣΚΗΝΗ Γ'.

Ἡ κοίλη ὁδὸς παρὰ τῷ Κυσνάχτ. (74)

Ἡ κατάβασις εἶναι ὀπισθεν διὰ βράχων, ὁ ὁδοιπόρος πρὶν ἢ ἔλθῃ εἰς τὴν σκηνὴν, φαίνεται εἰς τὰ ὕψη. Βράχοι περικλείουσι πᾶσαν τὴν σκηνήν. Ἐπὶ ἐνὸς κειμένου κατὰ τὸ προσκηνίον, προέχει πέτρα θαμνόφυτος.)

ΤΕΛΛΟΣ, εἰσέρχεται κρατῶν τὴν βαλληστρίδα.

Διὰ τῆς κοίλης θὰ διέλθῃ στενωποῦ.

Δὲν φέρει ἄλλος δρόμος εἰς Κυσνάχτ.—Ἐδὼ τελεῖται. — Εἶν' αἰσία ἡ περίστασις.

Ἡ βάττες αὕτη μ' ἀποκρύπτει ἀπ' αὐτοῦ.

Πετᾶ ἐκεῖθεν εὐχερῶς τὸ βέλος μου.

Τὸ στένωμα κωλύει τοὺς διώκοντας.

Τοὺς ἀπολογισμούς σου πρὸς τὸν οὐρανὸν,

Ἐπαρχε, κλεῖσον. Ἐφθασεν ἡ ὥρα σου.

Ἦσυγρος ἔζων, ἀβλαβής. Τὸ τέκνον μου κατὰ τῶν θασοδίων μόνον ἑστρέφον

θηρίων. Εἶχον φόνου καθαρὸν τὸν νοῦν.

Τῆς φίλης μου εἰρήνης μ' ἀπεσάβησας,

καὶ εἰς δρακόντων ζέον δηλητήριον

τὸ πρᾶον γάλα τῆς φρενός μου ἔφθειρας,

κ' εἰς πᾶν τὸ τερατῶδες μ' ἀπescκλήρυνας.

Ὅστις εἰς τέκνου κεφαλὴν ἐσκόπευσεν,

ἐχθροῦ καρδίαν νὰ τοξεύσῃ δύναται.

Τὰ δυστυχῇ παιδία, τὰ ἀθῶά μου,

τὴν σύζυγόν μου ἀπὸ τῆς μανίας σου

πρέπει νὰ σώσω, Ἐπαρχε! — Ὡς τὴν χορδὴν

ἐνέτεινον, ἡ χεὶρ μου ὅταν ἔτρεμε,

καὶ χαιρεκάκως, δαίμονος σκληρότερος

μ' ἠνάγκαζες νὰ βάλω κατὰ τοῦ παιδός,

κ' ἐμπρὸς σου μάτην ἱκετεύων ἔσπαιρον,



τότε ὠρκίσθην, τότε, ὄρκον φοβερόν,
ὄρκον ὃν μόνος ὁ Θεός μου ἤκουσε,
πῶς σκοπὸς πρῶτος τῆς μελλούσης μου βολῆς
θὰ εἶν' ἡ σὴ καρδία. Ὅ,τι ὤμοσα
ἐντός μου τότε, εἰς τὴν καταχθόνιον
βασάνων ὥραν, εἶναι χρέος ἱερόν.
Θὰ τὸ πληρώσω. Δὲν θὰ μείνῃ χρόνιον.

Σὺ κύριός μου εἶσαι, τοποτηρητῆς
τοῦ Βασιλέως· ἀλλ' αὐτὸς ὁ Βασιλεὺς
ἔδω δὲν θὰ ἐτόλμα ὅ,τι σὺ τολμᾷς.
Σ' ἔπεμψ' ἐνταῦθα ἵνα νέμῃς δίκαιον—
αὐστηρὸν πάντως, ἐπειδὴ ὠργίζετο· — (75)
ἀλλ' ὅμως ὅχι, αἰμοδόρος ἀποινί,
ἐν ἀναισχύντῳ ὕβρει νὰ ἐγκληματῆς.
Θεὸς ὑπάρχει τιμωρὸς καὶ ἐκδικητῆς.

Ἐξελθε ἤδη, πόνων ἀγγελε πικρῶν,
σὺ φίλτατέ μου, πρῶτιστέ μου θησαυρέ!—
Σκοπὸν θενά σοι δώσω ὃν δὲν ἔθιξε
πώποτε βέλος εὐλαβῶν ἱκεσιῶν·
πλὴν σὺ θενά τὸν θίξης ἀσφαλῶς.— Καὶ σὺ,
πιστὴ χορδὴ τοῦ τόξου, ἡ πολλάκις μοι
εἰς τοὺς παιδρούς ἀγῶνας ὑπηρετικὴ,
μὴ ψεύσης με ὅποτε ἀγὼν πρόκειται
φρικτῶς σπουδαῖος! Μόνον τώρα μὴ ῥαγῆς,
σὺ ἡ τοσαῦτα βέλη μου πτερώσασα.
Ἄν ἤδη πέσῃ ἀδρανὲς τὸ βέλος μου,
δὲν ἔχω ἄλλο· εἶν' αὐτὸ τὸ τέλος μου.

(Ὅδοιπόροι διέρχονται τὴν σκηνήν.)

Εἰς τὴν λιθίνην ἔδραν θενά καθεσθῶ,
τοῦ ὁδοιπόρου τὸ ἀναπαυτήριον.



Δὲν εἶναι τοῦτο οἴκησις. Παρέρχεται
ταχὺς καὶ ξένος πρὸ ἐκάστου ἑκαστος,
μὴ ἐρευνῶν τοῦ ἄλλου τίς ἢ μέριμνα,
ὁ πολυπράγμων ἔμπορος, ὁ εὖζωνος
προσκυνητῆς, ὁ γέρων ἀναχωρητῆς,
ὁ παιδρὸς ψάλτης, ὁ ἀνήμερος ληστῆς,
καὶ ὁ ἐλαύνων τὸ βαρὺ του φορτηγὸν
κ' ἐξ ἀπωτάτων τόπων προερχόμενος.—
Πᾶς δρόμος φέρει εἰς τῆς γῆς τὰ πέρατα.—
Ἄλλοσε ἄλλος βαίνει, στοχαζόμενος
τοῦ ἔργου του, καὶ εἶναι φόνος τὸ ἐμόν.

Ἄλλοτε, ὅτε ὁ πατὴρ ἐξήρχετο
κ' ἐπέστρεφε, παιδία φίλα, τί χαρά!
διότι καὶ πάντοτε σᾶς ἔφερε,
πότε μὲν ἀνθή σπάνια τῶν ἁλπέων,
πότε πτηνὸν ποικίλον, πότε ὀστρακόν, (76)
ὥς εἰς τὰ ὄρη ἀπαντῶντ' ἐνίοτε.
Ἐξῆλθε τώρα θήρας ἄλλης θηρευτῆς.
Ἀγρίαν ὁδὸν βαίνει φονικὰ φρονῶν,
καὶ τοῦ ἐχθροῦ του ἐνεδρεύει τὴν ζωὴν.
— Ἀλλὰ καὶ τώρα ἐνθυμεῖται μόνον σᾶς,
φίλτατα τέκνα. Σᾶς, ἀθῶα πλάσματα
ἴν' ἀπαλλάξῃ ἐκ χειρῶν τυραννικῶν,
θέλει ταννύσει τώρα τόξον φονικόν. (Ἐγείρεται)

Εὐγενῇ θήραν ἐνεδρεύω. Πρόθυμος
ὁ κυνηγὸς ἡμέρας περιφέρεται
εἰς δριμὺ ψῦχος, καὶ τὸ ῥιψοκίνδυνον
ἄλμα πηδᾷ εἰς βράχους καὶ εἰς χάσματα,
καὶ εἰς κρημνῶν ἀνέρπει κάθετα πλευρὰ,
διὰ τοῦ αἵματός του προσκολλώμενος, (77)



ἵνα φονεύσῃ ἄθλιον ἀγρίμιον. (78)

Τὸ γέρας εἶν' ἐνταῦθα τιμαλφέστερον,
εἶν' ἢ καρδία τοῦ ἀσπόνδου μου ἐχθροῦ.

(Ἀκούεται μακρόθεν πλησιάζουσα φαιδρὰ μουσική.)

Τὸν βίον πάντα ἥσκησα τὴν τοξικὴν,
καὶ ἐνεγυμνάσθην κατὰ νόμον τοξοτῶν.
Τὸ βέλος εἰς τὸ μέλαν ἔπηξα συχνά,
καὶ καλὸν ἄθλον εἰς τοὺς πανηγυρικοὺς
ἀγῶνας ἤρον. Ἀλλὰ θέλω σήμερον
θέλω τοξεύσει τόξευμ' ἀπαράμιλλον·
τῶν ἄθλων θά κερδίσω τὸ λαμπρότατον.

(Γάμος διέρχεται διὰ τῆς σκηνῆς καὶ ἀναβαίνει τὴν κοίλῃν ὁδόν. Ὁ Τέλλος
τὸν θεωρεῖ στηριζόμενος ἐπὶ τὴν βαλάντιν τῆς στροφίδος τοῦ. ΣΤΥΣΣΗΣ, ὁ ἀγροφύλαξ,
τὸν πλησιάζει.)

Ὁ ἐπιστάτης τῆς Μονῆς ἐκ Μοιρλισάχ (79)
κάμνει τὸν γάμον. Εἶναι εὐκατάστατος.
Ἔχ' εἰς τὰς Ἀλπεις ἴσως δέκα ποίμνια.
Τὴν νύμφην θενὰ φέρῃ ἀπὸ Ἰμμενσέ (80)
καὶ τὸ ἑσπέρας εἰς Κυσνάχτ εἶν' ἡ χαρά.
Ἐλθέ. Καλεῖται κάθε χρήσιμος ἀνὴρ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Κατηφὲς ξένος δὲν ἀρμόζ' εἰς τὰς χαράς.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ἄν ἔχῃς θλίψιν, ἀποκύλισον αὐτήν.
Τὸ παρὸν δέχου. Ἔχομεν κακοὺς καιροὺς.
Πρέπει προχείρως τὴν χαρὰν νὰ δρέπωμεν.
Ἐδὼ πανηγυρίζουν, θάπτουν παρεκεῖ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Συμβαίνει καὶ τὰ δύο νὰ συμπίπτωσιν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΣΤΥΣΣΗΣ

ΑΘΗΝΩΝ



ΑΘΗΝΩΝ

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ὁ κόσμος εἶναι οὗτος. Ἔχει πανταχοῦ
τὰ βάσανά του. Ὁ ἀνεμοστρόβιλος
ἔπεσεν εἰς τὴν Γλάρνην, καὶ ὁλόκληρος
πλευρὰ τοῦ Γλάρου ἐκρημνίσθη.⁽⁸¹⁾

ΤΕΛΛΟΣ.

Τὰ βουνὰ

κλονοῦντ' ἐπίσης! Εἰς τὸν κόσμον στερεὸν
οὐδέν!

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ἀκούεις καὶ ἄλλοῦ παράδοξα.

Ἀνθρώπον εἶδον ἐκ τοῦ Βάδου, κ' ἔλεγεν⁽⁸²⁾

ὅτι ἰππότης εἰς τοῦ Αὐτακράτορος
ἐπήγαινε, καὶ σφῆκες τὸν ἀπήντησαν
εἰς μέγα σμῆνος. Εἰς τὸν ἵππον ρίπτονται
καὶ τὸν κεντοῦν. Τὸ ζῶον ἔπεσε νεκρὸν,
καὶ οὕτως ὁ ἰππότης ἔφθασε πεζός.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐδόθη, βλέπεις, κέντρον κ' εἰς τοὺς ἀσθενεῖς.

(Ἡ Ἀρμγάρδ ἔρχεται μετὰ πολλῶν παιδίων, καὶ ἵσταται εἰς τὴν
εἴσοδον τῆς κοίλης ὁδοῦ.)

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Λέγουν, σημεῖον εἶναι συμφορῶν κακῶν
κατὰ τοῦ τόπου, παρὰ φύσιν πράξεων.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τοιαύταις πράξεις καθ' ἐκάστην ἔχομεν,
καὶ νὰ τὰς ἀναγγείλῃ θαῦμα, περιττόν.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Εὐτυχὴς ὅστις ἐν εἰρήνῃ γεωργεῖ
τὴν γῆν του, κ' ἔχει ἀσφαλῆ τὴν στέγην του.



ΤΕΛΛΟΣ.

Ἄλλ' ἐν εἰρήνῃ οὐδ' ὁ εὐσεβέστερος
μένει, ἂν γείτων τὸν παρενοχλῇ κακός.

(Ὁ Τέλλος ῥίπτει συνεχῶς ἀνυπόμονα καὶ ἀνήσυχα βλέμματα πρὸς τὸ
ἄνω μέρος τῆς ὁδοῦ.)

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Ἔχε ὑγείαν. Περιμένεις κάποιον.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ναὶ, περιμένω.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Αἶ! Καλὴν ἐπιστροφήν.

Ἐξ Οὐρὶ εἶσαι; Ὁ πανευγενέστατος
Διοικητὴς ἐκεῖθεν περιμένεται.

ΟΔΟΠΟΡΟΣ (ἔρχομενος.)

Τὸν Ἐπαρχὸν μὴ πλέον περιμένετε.

Ὁ χεῖμαρρος τοῦ ὄρους ἐπλημμύρισε (83)
κ' ἔπνιξε τὰς γεφύρας. (Ὁ Τέλλος ἐγείρεται.)

ΑΡΜΓΑΡΑ (ἔρχομένη ἔμπρός.)

Ὁ Διοικητὴς

δὲν ἔρχεται;

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Τὸν θέλεις;

ΑΡΜΓΑΡΑ.

Βεβαιότατα.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Τί ἤλθες εἰς τὸν κοῖλον δρόμον νὰ σταθῇς;

ΑΡΜΓΑΡΑ.

Ἐδῶ δὲν φεύγει. Πρέπει νὰ μ' ἀκροασθῇ.

ΦΡΕΙΣΑΡΑ (καταβαίνει μετὰ σπουδῆς τὴν κοίλην ὁδὸν, καὶ κράζει
εἰς τὴν σκηνήν.)

Ἀνοίξατε τὸν δρόμον! Ἀπ' ὀπίσω μου



ὁ Κύριός μου ἔφθασεν, ὁ Ἐπαρχος! (Ὁ Τέλλος ἐξέρχεται.)

ΑΡΜΓΑΡΔ (ζωηρῶς.)

Ἄ! ἔρχεται!

(Μετά τῶν παιδίων τῆς ὑπάγει πρὸς τὸ προσκήνιον. Ὁ ΓΕΣΛΕΡ καὶ ΡΟΥ-
ΔΟΛΦΟΣ ὁ ΑΡΡΑΣ φαίνονται ἔφιπποι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κοίτης ὁδοῦ.)

ΣΤΥΣΣΗΣ (πρὸς τὸν Φρεισάρδ.)

Τὸν δρόμον πῶς ἐκάμετε
ἀφ' οὗ ἐπῆρε τὰς γεφύρας τὸ νερόν;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Φίλε, τὴν λίμνην ὅταν ἐνικήσαμεν,
θὰ φοβηθῶμεν τὰ νερά τῶν Ἀλπεων;

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Εἰς τόσῃν τρικυμίαν πῶς; Ἐπλέετε;

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Ναί, καὶ εἰς τὴν ζωὴν μου δὲν τὸ λησμονῶ.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

ὦ! μεῖνε, διηγήσου!

ΦΡΕΙΣΑΡΔ.

Μ' εἶν' ἀδύνατον.

Ἐμπρὸς ἐστάλην ὅπως φέρω εἵδησιν. (Ἀπέρχεται.)

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Καλοὶ ἂν ἦσαν εἰς τὸ πλοῖον ἄνθρωποι,
βεβαίως θενὰ εἶχε σύσσωμον πνιγῇ.

Τοιοῦτοι δὲν φοβοῦνται ὕδωρ οὐδὲ πῦρ. (Περιβλεπόμενος.)

Ὁ κυνηγός μου ποῦ ἐπῆγεν; Ἐφυγε; (Ἀναχωρεῖ.)

Εἰσέρχονται ἔφιπποι ὁ ΓΕΣΛΕΡ καὶ ὁ ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

ΓΕΣΛΕΡ.

Πλὴν μὴ λησμόνει πῶς τὸν Αὐτοκράτορα
ὑπηρετῶ, καὶ πρέπει νὰ εὐχαριστῶ,
καὶ ὅτι εἰς τὸν τόπον δὲν μ' ἀπέστειλε
νὰ κολακεύω, νὰ θωπεύω τὸ λαόν.



Ὑποταγὴν προσμένει· ἤδη πρόκειται
ἀνίστως εἰς τὴν χώραν ταύτην κύριος
ὁ Αὐτοκράτωρ ἔσται ἢ ὁ χωρικός.

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Τώρα καιρὸς, νὰ φέρω τὴν παράκλησιν. (Πλησιάζει δειλῶς.)

ΓΕΣΛΕΡ.

Ἐὰν τὸν πῖλον εἰς Ἀλτόρφ ἐκρέμασα,
δὲν ἦτον ἢ πρὸς χλεύην, ἢ πρὸς ἔλεγχον
τῶν αἰσθημάτων τοῦ λαοῦ. Μ' εἶναι γνωστά.
Νὰ τοῖς διδάξω ἤθελον τὸν τράχηλον
νὰ κλίνωσιν ἐμπρὸς μου. Τὸν κρατοῦν ὀρθόν!
Εἰς τὴν ὁδὸν των στήσας τὸ δυσάρεστον,
εἰς τοῦτο νὰ προσκρούῃ θάλ' ὁ ὀφθαλμός,
ὅταν ἐκεῖ περῶσιν, ἐνθυμίων τοὺς
τὸν κύριόν των, οὐ ἐπιλανθάνονται.

ΓΟΥΛΙΕΛΦΟΣ.

Τινὰ πλὴν ἔχει δίκαια καὶ ὁ λαός.

ΓΕΣΛΕΡ.

Καιρὸς δὲν εἶναι νὰ σταθμίσωμεν αὐτά.
Περὶ σπουδαιοτέρων ἤδη πρόκειται.
Αὖξησιν θέλει ὁ τοῦ Αὐτοκράτορος
οἶκος, καὶ ὅ,τι ὁ πατήρ ἐφύτευσε (84)
λαμπρῶς, νὰ συμπληρώσῃ θέλει ὁ υἱός.
Ἐμπόδιον μᾶς εἶναι τὸ ἐθνάριον.
Οὕτως ἢ ἄλλως πρέπει νὰ ὑποταγῇ.
(Θέλουσι νὰ προχωρήσωσιν. Ἡ γυνὴ γονυπετεῖ πρὸ τοῦ Ἐπάρχου.)

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Ἐλεος, Κύριέ μου! χάριν! ἔλεος!

ΓΕΣΛΕΡ.

Τί θέλεις εἰς τὸν δρόμον τὸν δημόσιον;
Ὅπισω!



ΑΡΜΓΑΡΔ.

"Εχω ἄνδρα εἰς τὴν φυλακὴν.
Τὰ ὀρφανὰ μου ζητοῦν ἄρτον. "Εχετε,
ὦ! ἔχετ' εὐσπλαγχνίαν, ἐξοχώτατε,
πρὸς τὴν ἀθλίαν θέσιν μας.

ΓΕΣΛΕΡ

Τίς εἶσαι σύ;

καὶ τί ὁ σύζυγός σου;

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Κύριε, πτωχὸς
ἐργάτης εἶναι εἰς τὸ 'Ρίγι, τὸ βουνόν.⁽⁸⁵⁾
Κόπτει τὰ χόρτα τ' ἄγρια εἰς τοὺς κρημνοὺς,
εἰς τοὺς ὀρθοὺς των βράχους, ἐπὶ δὲν τολμοῦν
ν' ἀναΐδωσιν οὔτε τῶν βουνῶν τ' ἀγρόμια.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ (πρὸς τὸν "Επαρχον.)

Μὰ τὸν Θεόν, ἀθλία καὶ οἰκτρά ζωή!
"Ω! ἀπολύσατέ τον τὸν πτωχὸν αὐτόν!
"Οσον βαρὺ ἂν εἶναι ὅ,τι ἔπραξε,
ποινὴ του εἶν' αὐτό του τὸ ἐπάγγελμα.

(Πρὸς τὴν γυναῖκα.)

Θενὰ σοὶ γίνῃ δίκαιον· ἀλλ' ὕπαγε,
τὴν δέησίν σου εἰς τὸν πύργον δός· ἐδῶ
δὲν εἶναι τόπος.

ΑΡΜΓΑΡΔ.

"Οχι, δὲν μακρύνομαι,
τὸν ἄνδρ' ἂν δὲν μοὶ δώσῃ ὁ διοικητής.
"Εκτην σελήνην εἶναι ἤδ' εἰς φυλακὴν.
Μάτην προσμένει, ζητεῖ μάτην νὰ κριθῇ.

ΓΕΣΛΕΡ.

Νὰ μὲ βιάσῃς θέλεις γύναι; "Υπαγε.



ΑΡΜΓΑΡΔ.

Δικαιοσύνην, Ἐπαρχε! Ὁ δικαστὴς
τοῦ τόπου εἶσαι, εἰς τοῦ Αὐτοκράτορος
εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν θέσιν. Τὸ καθήκόν σου
πρᾶξον. Δικαιοσύνην ἂν παρὰ Θεοῦ
ἐλπίζης, δός την κ' εἰς ἡμᾶς.

ΓΕΣΛΕΡ.

Εἶπα, μακράν!

Διώξατέ μοι τοὺς αὐθάδεις ἀπ' ἐδῶ.

ΑΡΜΓΑΡΔ. (Συλλαμβάνει τοῦ ἵππου του τοὺς χαληνούς.)

Οὐδέν, οὐδέν μοι μένει νὰ ζημιωθῶ.

Βῆμα δὲν φεύγεις, Ἐπαρχε, ἂν δίκαιον
δὲν μ' ἀποδώσῃς. — Σὺ στελλε τὸ μέτωπον,
τοὺς ὀφθαλμούς σου στρέφε. Τόσον ἄθλιοι
εἴμεθα, ὥστε ὁ θυμός σου εἶν' οὐδέν
δι' ἡμᾶς πλέον.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τόπον, γύναι· εἶδε μὴ
ὁ ἵππος θὰ περάσῃ εἰς τὸ σῶμά σου.

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Καὶ ἄς περάσῃ. — Ἴδου —

(Σύρει τὰ παιδία κατὰ γῆς καὶ ῥίπτεται καὶ ἡ ἰδία εἰς τὸν
δρόμον του.)

Εἴμ' ἐδῶ κ' ἐγώ

καὶ τὰ παιδία. — Τὰ πτωχὰ, τὰ ὀρφανὰ,
ἄς τὰ συντρίψουν τὰ σκληρὰ σου πέταλα.
Τῶν ἔργων σου δὲν εἶναι τὸ χειρότερον.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ.

Γυνή, ἐμάνης;

ΑΡΜΓΑΡΔ (μετὰ προΐούσης ἐμπαθείας.)

Μὴ ὑπὸ τοὺς πόδας σου

τὴν γῆν τοῦ Βασιλέως δὲν καταπατεῖς;
 Ἄ! Γυνὴ εἶμαι. Ἄν ἀνὴρ, θὰ ἤξευρον
 καλῆτερόν τι παρὰ νὰ κυλίωμαι
 ἔμπρός σου εἰς τὴν σκόνιν.

(Ἀκούεται ἡ προτέρα μουσικὴ ἐκ νέου εἰς τὰ ἄνω τῆς ὁδοῦ,
 ἀλλὰ σιγαλωτέρα.)

ΓΕΣΛΕΡ.

Ποῦ οἱ δοῦλοί μου
 μένουσι; Σύρατέ την, ἦ, λησμονηθεῖς,
 θὰ πράξω ὅ,τι ὕστερον θὰ μὲ λυπῇ.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ.

Νὰ πλησιάσουν, Κύριε, δὲν ἔμπορουν
 οἱ δοῦλοι. Γάμος κλείει τὴν στενὴν ἐδὸν.

ΓΕΣΛΕΡ.

Πολὺ γλυκὺς δεσπότης εἶμαι πρὸς αὐτὸν
 τὸν συρφετόν.— Αἱ γλῶσσαι εἶν' ἐλεύθεραι.
 Δὲν ἐδεσμεύθη ὅπως πρέπει νὰ δεθῇ.
 Πλὴν ἄλλως θέλει γίνεῖ· τὸ ὑπόσχομαι.
 Θέλω συντρίψει τὴν αὐθάδη γνώμην των·
 θέλω λυγίσει τὸν ἐλεύθερόν των νοῦν·
 θέλω κηρύξει νέους νόμους εἰς αὐτοὺς
 τοὺς τόπους· θέλω —

(Τέλος τὸν διαπερᾷ. Φέρει τὴν χεῖρα εἰς τὴν καρδίαν του καὶ
 πλησιάζει νὰ πέσῃ. Μετ' ἀσθενοῦς φωνῆς.)

Ὁ Θεός μοι ἴλεως!

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ.

Θεέ. Τί τοῦτο; Πόθεν τοῦτο; Κύριε!

ΛΡΜΓΑΡΔ (ἀναπηδῶσα.)

Φόνος! Κλονεῖται! πίπτει! Τὸν ἐτρύπησε!
 Τὸ βέλος εὔρε μέσσην τὴν καρδίαν του!



ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ (ἐκπηδῶν τοῦ ἵππου.)

Συμβὰν φρικῶδες! — Τοῦ Θεοῦ τὸ ἔλεος
ζητήσατε, ἱππότα. Διὰ θάνατον
εἶν' ἡ πληγή.

ΓΕΣΛΕΡ.

Τοῦ Τέλλου βέλος εἶν' αὐτό.

(Ὀλισθήσας ἀπὸ τοῦ ἵππου, ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Ῥο-
δόλφου, καὶ κατατίθεται εἰς τὴν λιθίνην ἔδραν.)

ΤΕΛΛΟΣ (ἐμφανίζεται ἐπὶ τοῦ βράχου.)

Γνωρίζεις τὸν τοξότην· ἄλλον μὴ ζητῆς.
Ἐλεύθερ' αἰ καλύβαι, ἀσφαλὴς ἐστὶν
ἡ ἀθωότης! Σὺ, νὰ βλάπτῃς ἔπαυσας.

(Γίνεται ἀφανὴς ἐκ τοῦ βράχου. Εἰσορμᾷ λαός.)

ΣΤΙΣΣΗΣ (προπορευόμενος.)

Τί εἶναι; Τί συμβαίνει;

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Τὸν διοικητὴν

ἐτρύπησεν ἐν βέλῳ.

ΛΑΟΣ (εἰσορμῶν)

Ἐκτυπήθη τίς;

(Οἱ πρῶτοι τῆς συνοδίας τοῦ γάμου εἰσὶν ἤδη ἐπὶ τῆς σκηνῆς
ἐνῷ οἱ ἔσχατοι φαίνονται εἰσέτι ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς κοίτης
ὁδοῦ, καὶ ἡ μουσικὴ ἐξακολουθεῖ.)

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Ῥέει τὸ αἷμα! Σπεύσατε! Βοήθειαν!
Κατόπιν τοῦ φονέως! Νὰ τὸν εὑρετε.
— Δυστυχῇ ἄνερ! Εἶν' αὐτὸ τὸ τέλος σου!
Τὰς συμβουλὰς μου νὰ δεχθῇς δὲν ἤθελες!

ΣΤΙΣΣΗΣ.

Μὰ τὸν Θεὸν, ἰδοὺ τον! Ὠχρός! ἄψυχος!

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Τίς ὁ φονεὺς του;



ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ

Παρεφρόνησαν αὐτοί;

Μουσικὴν παίζου, ὅταν φόνος ἔγινε;

Νὰ σιωπήσουν.

(Ἡ μουσικὴ διακόπτεται διὰ μιᾶς. Ἔρχεται καὶ ἄλλος λαός.)

Κύριε Διοικητὰ,

εἰπέτε μοι, ἀνίσως ἤμπορῆτε.—Τίποτε

νὰ μοὶ ἐμπιστευθῆτε ἔχετε;

(Ὁ Γέσλερ ποιεῖ σχήματα διὰ τῆς χειρὸς, καὶ ἐπαναλαμβάνει
αὐτὰ βιαίως διότι εὐθύς δὲν ἐνοήθησαν.)

Πῶς; Ποῦ;

Ποῦ νὰ ὑπάγω; Εἰς Κυσνάχτ; Δὲν ἐννοῶ.—

ὦ! μὴ ἀγανακτῆτε. Τὰ ἐπίγεια

ἀφῆτε τώρα· νὰ ἐξιλεώσῃτε

τὸν οὐρανὸν σκεφθῆτε.

(Πᾶσα ἡ συνοδία τοῦ γάμου περιστοιχίζει τὸν ἀποθνήσκοντα
μετ' ἀσυμπαθοῦς ὀρίαν.)

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Πῶς ὠχρίασεν!

Εἰς τὴν καρδίαν ἔφθασεν ὁ θάνατος.—

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἔσθυσαν.

ΑΡΜΓΑΡΔ (ἐγείρει ἐν ἑκ τῶν παιδίων τῆς εἰς τὰς χεῖράς της.)

Παιδιά μου,

ιδέτε ποῖος τῶν κακῶν ὁ θάνατος!

ΡΟΥΔΟΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Παράφρονες γυναῖκες, εἴσθ' ἀναίσθητοι;

Τὸ βλέμμα εἰς τοιαύτην φρίκην βόσκετε

Ἔλθετε,—βοηθεῖτε.—Δὲν μὲ βοηθεῖ

κάνεις τὸ βέλος ν' ἀποσπάσω τὸ σκληρόν;

ΓΥΝΑΙΚΕΣ (ὀπισθοδρομοῦσαι.)

Τίς θέτει χεῖρα εἰς τὸν θεοήλατον;

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Κατηραμέναι! (Ξυφουλκεῖ.)

ΣΤΥΣΣΗΣ (τῷ συλλαμβάνει τὸν βραχίονα.)

Μὴ τολμήσης, Κύριε!

Παρῆλθεν ὁ καιρὸς σας. Ἐπεσε νεκρὸς
ὁ τύραννος τοῦ τόπου. Δὲν ὑπήκομεν
εἰς βίαν πλέον. Εἴμεθα ἐλεύθεροι.

ΠΑΝΤΕΣ (θορυβωδῶς.)

Ἐλεύθερος ὁ τόπος εἶναι.

ΡΟΥΔΟΛΦΟΣ ΑΡΡΑΣ.

Εἰς αὐτὸ
κατήντησεν· Ἐσθέσθη ἐν μιᾷ στιγμῇ
ὑποταγὴ καὶ φόβος·
(Πρὸς τοὺς ἐνόπλους ὁπαδοὺς οἵτινες φθάνουσιν εἰς τὴν σκηνήν.)

Βλέπετε φρικτὸς
ὅτι ἐπράχθη φόνος.—Ἡ βοήθεια
εἶναι εἰς μάτην.—Τὸν φονέα μάταιον
νὰ τρέξητε ζητοῦντες. Ἄλλας ἔχομεν
φροντίδας τώρα.—Ἀγωμεν εἰς τὸ Κυσνάχτ!
Τοῦ Βασιλέως σώσωμεν τὸ φρούριον!
Ἐλύθη τώρα πᾶς δεσμὸς καθήκοντος
καὶ πᾶσα τάξις· οὐδὲ πλέον ἔμεινεν
ἀνθρώπου πίστις ἢ νὰ πιστευώμεθα.

(Ἐνῷ ἀπέρχεται μετὰ τῶν ὁπλιτῶν, προσέρχονται ἕξ μοναχοί.)

ΑΡΜΓΑΡΔ.

Κάμετε τόπον! Ἐρχονται οἱ μοναχοί.

ΣΤΥΣΣΗΣ.

Πτῶμα μυρίζει; — φθάνουσιν οἱ κόρακες.

ΜΟΝΑΧΟΙ (περίστανται ἡμικυκλικῶς τὸν νεκρὸν, καὶ φάλλουσιν εἰς βαρὺν τόνον.)

Ἄπ' ἀοράτου σκοπιᾶς
ὁ θάνατος μᾶς ἐνεδρεύει·
ἐπέρχεται διὰ μιᾶς,
κ' ἐν μέσῃ τῇ ζωῇ μᾶς νεύει.

Θνητοὶ, ἐστὲ ἡτοιμασμένοι.
Ἀγρύπνως ὁ κριτὴς προσμένει.

(Ἐπαναλαμβάνομένων τῶν δύο τελευταίων στίχων, πίπτει ἡ αὐλαία.)



ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΠΤΗ



ΣΚΗΝΗ Α΄.

Πλατεία εἰς Ἀλτόρφ.

(Εἰς τὸ μετασκήνιον δεξιῶς ὁ πύργος Οὐριοδάμας, μετὰ τῶν ἱκνωμάτων, ὡς ἐν τῇ τρίτῃ σκηνῇ τῆς πρώτης πράξεως. Ἀριστερῶς θεὰ πολλῶν κορυφῶν. Εἰς ὅλας καίουσι πυραί. Χαράγματα. Κώδωνες ἀκούονται πολλαχόθεν.

ΡΟΥΟΔΗΣ, ΚΟΥΟΝΗΣ, ΒΕΡΝΗΣ, ΑΡΧΙΛΙΘΟΥΡΓΟΣ, καὶ ἑτεροὶ ΧΩΡΙΚΟΙ,
ΓΥΝΑΙΚΕΣ καὶ ΠΑΙΔΙΑ.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Τὰ πυρὰ καίουν, βλέπετε, εἰς τὰ βουνά.

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ἦχος κωδῶνων εἰς τὸ δάσος!

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Ὁ ἐχθρὸς

ἀπεδιώχθη.

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ἔπесαν τὰ φρούρια.

ΡΟΥΟΔΗΣ.

Καὶ εἰς τὸ ἔδαφός του μόνον τὸ Οὐρὶ
θ' ἀνέχεται τὸν πύργον τὸν τυραννικόν;
θα ἐλευθερωθῶμεν πάντων ἔσχατοι;

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Ὁ λίθινός μας θα ὑφίσταται ζυγός;
Κρημνίσατέ τον.



ΠΑΝΤΕΣ.

Ναί, ναί, ναί. Κρημνίσατε!

ΡΟΥΘΔΗΣ.

Ποῦ εἶν' ὁ Ταῦρος τοῦ Οὐρί;

ΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥ ΟΥΡΙ.

Ἴδού! παρών!

ΡΟΥΘΔΗΣ.

Εἰς τὸ βουνὸν ἀνάβα, εἰς τὴν σκοπιάν.
Τὸ κέρασ λάβε· σάλπισον, ν' ἀντιλαλοῦν
φάραγγες καὶ κοιλάδες, καὶ ὁ ἥχος του
μυκώμενος, τοῦ ὄρους πάντα κάτοικον
νὰ συγκαλέσῃ.

(Ὁ Ταῦρος τοῦ Οὐρί ἀπέρχεται. Ἐσέρχεται ὁ ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Φίλοι, περιμένετε.

Ἀκόμη ἀγνοοῦμεν τί συνέβ' εἰς Σούτς
καὶ τί εἰς Οὐντερβάλδεν. Ἄς προσμείνωμεν
τὰς ἀγγελίας.

ΡΟΥΘΔΗΣ.

Νὰ προσμείνωμεν; πρὸς τί;
Ἦξεύρομεν ἡμέρα πῶς ἀνέτειλεν
ἐλευθερίας, κ' ἔπεσεν ὁ τύραννος.

ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Αἱ ἀγγελίαι δὲν ἀρκοῦσιν αἱ λαμπραὶ,
αἱ ἀκτινοβολοῦσαι εἰς τὰς κορυφάς;

ΡΟΥΘΔΗΣ.

Ἔλθετε, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἔλθετε·
θραύσατε τὰ ἱκρία, καταρρίψατε
τοὺς θόλους· τοῖχον μὴ ἀφήσετε ὀρθόν,
καὶ λίθον ἐπὶ λίθου.



ΛΙΘΟΥΡΓΟΣ.

Τὸ ἐκτίσαμεν
ἡμεῖς, ἐργάται· καὶ νὰ τὸ κρημνίσωμεν
ἡξεύρομεν ὁμοίως.

ΠΑΝΤΕΣ.

Ἄς κρημνίσωμεν!

(Ὁρμῶσι πανταχόθεν πρὸς τὴν οἰκοδομήν.)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ὁρμὴ τοῦ πλήθους. Δὲν ἀναχαιτίζονται.

(Ἐρχεται ὁ ΜΕΛΧΘΑΛ καὶ ὁ ΒΛΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Πῶς; ἴσταται ὁ πύργος, ἐν ᾧ ἔγινεν
ἡ Σάρνη τέφρα, τὸ Ῥοσβέργ ἐρείπιον; (86)

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Μελχθαλ, σὺ εἶσαι; Ἄγγελος μ.ἂς ἔρχεσαι
ἐλευθερίας; Ἐδιώχθη ὁ ἐχθρὸς;

ΜΕΛΧΘΑΛ (ἐναγκαλιζόμενος αὐτόν.)

Χαῖρε, ὦ γέρων! Εἶν' ἡ χώρα καθαρὰ
ἐχθρῶν. Εἰς Ἐλβετίαν, ταύτην τὴν στιγμήν
καθ' ἣν λαλοῦμεν, δὲν ὑπάρχει τύραννος.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εἰπέτε, πῶς τοὺς πύργους ἐπορθήσατε;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Δι' ἀνδρικοῦ ὁ Ῥούδηνς ἐκυρίευσεν
τολμήματος τὴν Σάρνην· τὸ Ῥοσβέργ ἐγὼ
τὴν πρὸ ἐκείνης νύκτα ἐξεπόρθησα.

— Ἀκούσατε πλήν. Ὄταν ἐδιώξαμεν
τοὺς ξένους, κ' εἰς τὸν πύργον πῦρ ἐθέσαμεν,
καὶ φλογὸς γλῶσσαι ἔληχον τὸν οὐρανόν,
ἐκεῖ ὁ παῖς τοῦ Γέσλερ, ὁ Δειθέλμ ὀρμᾷ

καὶ κράζει, ἡ Βρυνέκη ὅτι καίεται. (87)

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Θεέ μου!

(Ἀκούονται πίπτοντα τὰ ξύλα τῶν ἱκρίων.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Αὐτὴ ἦτον, καὶ κατάκλειστον
ἐδὼ τὴν εἶχε μυστικῶς ὁ Ἐπαρχος.
Ἦτον ὁ Ρούδηνς μανιώδης.— Τὰς δοκοὺς,
τῶν ὀροφῶν τοὺς στύλους ἡδ' ἠκούομεν
νὰ πίπτουν, κ' ἐκ συννέφων τοῦ καπνοῦ, φωνὰς
— τῆς δυστυχοῦς.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἐσώθη;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τόλμη, σύντονος

ἐνέργει' ἀπητεῖτο. Ἄν αὐθέντης μας
ὁ Ρούδηνς ἦτον μόνον, τῆς ζωῆς ἡμῶν
θα εἶχομεν πρὸ πάντων μέριμναν· ἀλλὰ
καὶ σύμμαχός μας ἦτον, κ' εἶχε τὸν λαὸν
διὰ τιμῆς ἡ Βέρθρα· δι' ὃ κίνδυνον
μὴ λογισθέντες, εἰς τὸ πῦρ ἐρρίφθημεν.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Κ' ἐσώθη;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ναί. Ὁ Ρούδηνς, μετ' αὐτοῦ κ' ἐγὼ,
κομίζοντες ἀρπάγδην, τὴν ἐσώσαμεν,
στιγμὴν πρὶν μετὰ κρότου πέσ' ἡ ὀροφή.
— Ὅτε δ' ἐκείνη συνησθάνθη ὅτι ζῇ,
καὶ ὕψωσε τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανὸν,
τότε ὁ νέος εὐπατρίδης μ' ἔπεσεν



εἰς τὴν ἀγκάλην, καὶ δεσμὸς σιωπηλὸς
ἐδέθη μεταξύ μας, ὃν ἐσκλήρυνε
τὸ πῦρ, διὰ τοῦ βίου ἀδιάρρηκτον.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ὁ Λανδενβέργ ποῦ εἶναι;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Πέραν τοῦ Βρυνίγ. (88)

Ἐγὼ δὲν πταίω ἂν ὁ τὸν πατέρα μου
τυφλώσας, βλέπη τὴν ἀκτῖνα τ' οὐρανοῦ.

Εἰς τὴν φυγὴν διώξας τὸν συνέλαβον,
καὶ εἰς τοὺς πόδας τοῦ πατρὸς τὸν ἔσυρα.

Ἦδη τὸ ξίφος ἐγυμνοῦτο ἐπ' αὐτόν.

Πλὴν τοῦ τυφλοῦ πρεσβύτου ἐπικαλεσθεῖς

τὸ ἔλεος, ἐδέχθη δῶρον τὴν ζωὴν,

καὶ μέγαν ὄρκον ὤμοσεν, ὅτι ποτὲ
δὲν θέλει ἐπιστρέψει. Εἰς αὐτὸν πιστὸς

θα μείνη. Ποία τοῦ βραχίονος ἡμῶν

ἡ δύναμις, ἡσθάνθη.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Εὖγε, καθαρὰν

τὴν νίκην ὅτι ἐτηρήσατ' αἷματος.

ΠΑΙΔΙΑ τρέχοντα διὰ τῆς σκηνῆς, καὶ φέροντα συντρίμματα
τῶν ἱκρίων.

Ἐλευθερία! Εἶν' ἐλευθερία!

(Τὸ κέρας τοῦ Οὐρὶ ἀκούεται ἰσχυροὺς τόνους ἐκπέμπον.)

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ὦ!

Τί ἐορτὴ, ἰδέτε! Ὅταν γέροντες,

θενὰ τὴν ἐνθυμῶνται τὰ παιδί' αὐτά.

(Κοράσια φέρουσι τὸν πῖλον ἐπὶ ἀκοντίου ἢ σκηνὴ πᾶσα
πληροῦται λαοῦ.)



ΡΟΥΘΩΗΣ.

Ἴδου ὁ πῖλος, ὃν διὰ προσκύνησιν
μας ἔβαλαν.

ΒΛΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Εἰπέτε, τί τὸν κάμνομεν;

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Θεέ! ὁ ἔγγονός μου εἶχεν ὑπ' αὐτὸν
σταθῆ!

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Τῆς τυραννίας ἅς καταστραφῇ
τὸ αἰσχιστον μνημεῖον. Εἰς τὸ πῦρ!

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ὦ! μή!

Ἄς μείνῃ. Ἦ τὸν τυραννίας ὄργανον,
ἐλευθερίας ἅς μας μένῃ σύμβολον.

(Οἱ χωρικοί, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παῖδια ἵστανται καὶ κάθην-
ται ἐπὶ τῶν δοκῶν τῶν κρημισθέντων ἱκρίων εἰς γραφικὰ
συμπλέγματα ἐν μεγάλῳ ἡμικυκλίῳ.)

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἴδου, πατοῦμεν ἐπὶ τὰ ἐρείπια
τῆς τυραννίας, κ' ἐκπληροῦται, σύμμαχοι,
λαμπρῶς ὅ,τ' εἰς τὸ Ῥύτλι συνωρκίσθημεν.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Δὲν εἶναι τέλος, εἶν' ἀρχὴ τοῦ ἔργου μας.
Τώρ' ἀπαιτεῖται τόλμη καὶ ὁμόνοια.
Ὁ Βασιλεὺς θὰ σπεύσῃ τοῦ ἐπάρχου του
νὰ ἐκδικήσῃ, πέπεισμαι, τὸν θάνατον,
καὶ ν' ἀποκαταστήσῃ τὸν ἐξόριστον.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἄς ἔλθῃ, φέρων μισθωτῶν τοῦ τάγματος.



Καλῶς τὰ ἔσω διαθέντες πράγματα,
τοὺς ἔξωθεν ὀρμῶντας ἀποκρούομεν.

ΡΟΥΘΗΣ.

Στενὰ ὀλίγα τὰ βουνά μας σχίζουσι.
Τὰ σώματά μας θὰ τὰ κλείσωσι στερῶς.

ΒΛΟΥΜΓΑΡΤΕΝ.

Αἱ φάλαγγές των δὲν μᾶς ἐκφοβίζουν
ἐν ὧσιν μένει ὁ δεσμός μας σταθερός.

Ἔρχονται ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ καὶ ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ (εἰσερχόμενος.)

Ἴδου αἱ κρίσεις τ' οὐρανοῦ αἱ φοβεραί!

ΧΩΡΙΚΟΙ.

Τί τρέχει;

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ.

ὦ! εἰς ποίας ζῶμεν ἐποχάς!

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Κύριε Βέρνερ, εἰσθε σεῖς; Τί φέρετε;
Τί εἶναι;

ΧΩΡΙΚΟΙ.

Τί συνέβη;

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ.

ὦ! Ἀκούσατε!

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Μεγάλων φόβων πλέον ἀπηλλάγημεν.

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐφρονεύθη.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

ὦ Θεέ!

(Οἱ χωρικοὶ ἐγαίρονται θορυβωδῶς καὶ περιστοιχίζουν τὸν
Σταυφάχερ.)

ΠΑΝΤΕΣ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ! Ἐφρονεύθη! Ἦκουσας;

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Ἀδύνατον! Πῶς ἦλθεν αὕτ' ἡ εἵδησις;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Χεὶρ δολοφόνος εἰς τὸ Β ρ ο ὺ κ προσέβαλε (89)
τὸν Βασιλέ' Ἀλβρέχτον. Ἀξιόπιστος
ἀνὴρ, ὁ Ἰωάννης Μύλλερ ἐκ Σαφῶς (90)
τὸ εἶπε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ποῖος τὸ φρικτὸν ἐτόλμησε;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Φρικτὸν προσέτι διὰ τὸν τολμήσαντα.
Τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ υἱός, ὁ Σαβός
Δούξ Ἰωάννης, τὸν ἐδολοφόνησε.

ΜΕΓΧΘΑΛ.

Τίς λόγος πατροκτόνον τὸν κατέστησε;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὸν πατρικὸν τοῦ κληρὸν κατεκράτησεν
ὁ Αὐτοκράτωρ παρὰ τὰς δεήσεις του.
Νὰ τῷ τὸν ἀφαιρέσῃ, λέγουν, ἤθελε,
καὶ νὰ τῷ δώσῃ εἰς ἀποζημίωσιν
ἀρχιερέως μίτραν. Ὅπως δήποτε,
τὸ οὖς ὁ νέος εἰς κακὰς ἠνέωξε
συντρόφων παραινέσεις, καὶ μετ' εὐγενῶν,
τοῦ Ἐσχεμβάχου, Τέγερφέλδεν, Βάρτ καὶ Πάλμ,(91)
ἀντὶ δικαίου, τέλους ἀπεφάσισεν
αὐτόχειρα νὰ λάβῃ τὴν ἐκδίκησιν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Πῶς ἐτελέσθ' ἡ πράξις ἡ ἀνόσιος;



ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ Βασιλεὺς ἐκ Σ τ ά ῖ ν ἔβαιν' ἔφιππος ⁽⁹²⁾
 τῆς Βάδης, μεταβαίνων εἰς τὸ Ῥ έ ῖ ν φ έ λ
 εἰς τὴν αὐλήν του· μετ' αὐτοῦ κ' οἱ πρίγκηπες,
 ὁ Λεοπόλδος καὶ ὁ Ἄνς, καὶ αὐλικοί. ⁽⁹³⁾
 Ὡς δ' εἰς τὸν Ῥέϋς ἔφθασαν, ὅπου περᾶ
 τὸν ποταμὸν σχεδία, εἰσχωρήσαντες
 ἐντὸς τοῦ πλοίου οἱ φονεῖς, ἐχώρισαν
 τὸν Βασιλέα καὶ τὴν συνοδίαν του.
 Κ' ἐν ᾧ δι' ὠργωμένης γῆς δ' ὁ Βασιλεὺς
 ἔππευε (πόλις παλαιά, ὡς λέγεται, ⁽⁹⁴⁾
 ἦτον ἐκεῖ, τῶν πρώτῃν εἰδωλολατρῶν),
 κ' εἶχε τὸν πύργον τῆς Ἀδοβούργης ἀντικρυ, ⁽⁹⁵⁾
 ὅθεν ἀνέφυ ἡ λαμπρά του γενεά,
 ὁ Δούξ τῷ πήγναι ἔσφρος εἰς τὸν τράχηλον,
 τὴν λόγχην δ' εἰς τὸ στήθος ὁ Ῥοδόλφος Πάλμ,
 ὁ Ἑσχενβάχ τὸν πλήττει κατὰ κεφαλῆς,
 καὶ οὕτω καταπίπτει, αἱματοφύρτον
 θῦμα οἰκείων, ἐπὶ τῶν οἰκείων του.
 Οἱ ἄλλοι ἐκ τῆς πέραν ὄχθης ἔβλεπον·
 ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ρεῦμα τοὺς ἐχώριζε,
 ματαίως ἀνεβόων ἀλαλάζοντες.
 Πτωχὴ τις καθημένη παρὰ τὴν ὁδόν,
 τὸν Βασιλέα ἔθαλψεν ἐκπνέοντα.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Τῶν ἄλλων ὑποσκάπτων τὸ μερίδιον,
 αὐτὸς τὸν τάφον ἔσκαψε τὸν ἴδιον.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Τὴν χώραν πᾶσαν φόβος ἔχει πανικός.
 Αἱ διαβάσεις τῶν βουνῶν ἐκλείσθησαν.

Τὰ σύνορά των αἱ κοινότητες φρουροῦν.
 Καὶ ἡ Ζυρίχη τὰς ἀρχαίας πύλας της,
 τριακονταετίαν ὅλην ἀνοικτὰς,
 τὰς ἔχει κλείσει, φοβουμένη τοὺς φονεῖς,
 καὶ τούτων ἔτι μᾶλλον τοὺς ἐκδικητὰς,
 διότι ἡ τῶν Οὐγγρων βασιλὶς Ἀ γ ν ῆ, ⁽⁹⁶⁾
 καθωπλισμένη κερανοὺς ἀφορισμοῦ,
 ἐπέρχεται ἀγρία, καὶ οὐχὶ καθὼς
 πρέπ' εἰς τὸ πρᾶον φυλὸν της, τοῦ πατρικοῦ
 νὰ λάβῃ φόνου φοβεράν ἐκδίκησιν
 ἐπὶ τοῦ γένους τῶν φονέων, τῶν υἱῶν,
 τῶν τέκνων τέκνων, τῶν ὑπηρετῶν αὐτῶν,
 ὥς κ' ἐπ' αὐτῶν τῶν λίθων τῶν φρουρίων των.
 Ὡμοσε ν' ἀπολέσῃ ὅλας γενεάς,
 καὶ νὰ τὰς σφάζῃ εἰς τὸν τάφον τοῦ πατρὸς,
 καὶ ὥς εἰς δρόσον εἰς τὸ αἷμα νὰ λουσθῇ. ⁽⁹⁷⁾

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Καὶ γνωστὸν εἶναι ποῦ ἐπῆγαν οἱ φονεῖς ;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἄμα ἡ πρᾶξις ἐτελέσθη, ἔφυγον
 πρὸς πέντε διευθύνσεις, κ' ἵνα μὴ ποτὲ
 ἀπαντηθῶσι πλέον, ἐχωρίσθησαν.
 Ὁ Ἰωάννης εἰς τὰ ὄρη λέγεται
 ὅτι πλανᾶται.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΕΤ.

Δὲν τοῖς ἐχρησίμευσεν
 ἡ κακουργία. Εἶναι ἡ ἐκδίκησις
 ἄκαρπος ῥίζα, ἐαυτῆς ἀπαίσιος
 τροφή. Ὁ φόνος εἶν' αὐτῆς ἀπόλαυσις,
 ἡ φρίκη κορεσμός της.



ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Οὐδέν ὄφελος
εἰς τὸν φονέα φέρει τὸ κακούργημα.
Ἡ καθαρὰ δὲ χεὶρ μας τῆς αἵματηρᾶς
πράξεως δρέπει ἀξιάγαστον καρπὸν.
Ἀφ' ἡμῶν μέγας ἤδη φόβος ἔλειψεν.
Ὁ τῆς ἐλευθερίας ἐχθρὸς ἔπεσεν.
Εἰς ἄλλους λέγουν πῶς τὸ σκῆπτρον θὰ δοθῇ,
ὅχ' εἰς Ἀψβούργους. Θέλει τῆς ἐκλογικῆς
ἐλευθερίας χρῆσιν νὰ ποιήσῃται
τὸ κράτος.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ, καὶ ἈΛΛΟΙ.

Ἦκουσάς τι;

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ τοῦ Αὐσεμβούργ (98)
κόμης τῶν ψήφων πλείστας ἤδη συνενοῖ.

ΒΛΑΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Ἐμείναμεν τῷ κράτει εὐτυχῶς πιστοί.
Δικαιοσύνην τώρα θὰ ἐλπίσωμεν.

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ὁ νέος ἄρχων θέλει φίλους σταθεροὺς,
καὶ κατ' Αὐστρίας θὰ μᾶς εἶναι στήριγμα.

(Οἱ χωρικοὶ ἐναγκαλίζονται ἀλλήλους.)

(Ἔρχεται ὁ ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ μεθ' ἑνὸς ΛΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΥ.)

ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ.

Ἴδου, ἐδῶ τοῦ τόπου εἶν' οἱ προὔχοντες.

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ καὶ ΠΟΛΛΟΙ.

Τί εἶναι, Κανδυλάπτα;

ΚΑΝΔΥΛΑΠΤΗΣ.

Ἐφερε κλητὴρ
τοῦ κράτους, ταύτην τὴν γραφήν.

ΠΑΝΤΕΣ (πρὸς τὸν Βάλθερ Φύρστ.)

Ἀνάγνωθι.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (λαμβάνει τὸ ἔγγραφον, τὸ ἀποσφραγίζει καὶ ἀναγινώσκει.)

«Πρὸς τὸν χρηστὸν μας καὶ ὑπήκοον λαὸν τοῦ Οὐντερβάλδεν καὶ τοῦ Σβύτς καὶ τοῦ Οὐρί, ἡ Ἐλισάβετ, Βασιλὶς, πᾶν ἐφετόν!» (99)

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Ἡ Βασιλὶς; Τὸ κράτος αὐτῆς ἔληξε.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (ἀναγινώσκων.)

«Ἐν τῇ βαθείᾳ θλίψει καὶ χηρείᾳ της, εἰς ἣν βασιλοκτόνος τὴν ἐβύθισε πράξις, οὐδόλως τὴν ἀγάπην λησμονεῖ οὐδὲ τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ τῶν Ἐλβετῶν.»

ΜΕΛΧΘΑΔ.

Τὰς ἐλησμονεῖ ὅταν ᾔτον εὐτυχίας.

ΡΟΙΣΕΛΜΑΝΝ

Ν' ἀκούσωμεν! Σιώπα.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ (ἀναγινώσκων.)

«Δι' ὃ πέποιθε,

πῶς φρίκην πρὸς τὴν πράξιν τὴν ἐπάρατον καὶ τοὺς αὐτῆς ἐργάτας ὁ πιστὸς λαὸς αἰσθάνεται· οὐ μόνον δὲ βοήθειαν δέν θὰ τοῖς δώσῃ, ἀλλ' εἰς τὴν παράδοσιν αὐτῶν θὰ συντελέσῃ πρὸς ἐκδίκησιν, ἔνεκα τῆς εὐνοίας καὶ ἀγάπης, ἣν ὁ οἶκος τοῦ Ῥοδόλφου εἶχε πρὸς αὐτόν.»

(Δείγματα δυσαρρεσκείας τῶν χωρικῶν.)

ΠΟΛΛΑΙ ΦΩΝΑΙ.

Τὴν εὐνοϊάν της πρὸς ἡμᾶς;



ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ.

Ἦν ὁ πατήρ
 πρὸς ἡμᾶς εὖνους. Πλὴν πῶς ἦτον ὁ υἱός;
 Ἐχει κυρώσει τὰς ἐλευθερίας μας
 ὥς πάντες οἱ ἀρχαῖοι Αὐτοκράτορες;
 Ἐδίκασ' εὐθυδίκως; Ἐπροστάτευσε
 τὴν καταπατουμένην ἀθωότητα;
 Κἂν τοὺς ἀπεσταλμένους οὓς ἐπέμπομεν
 ὅτ' ἐν ἀνάγκαις ἤμεθα, τοὺς ἤκουσεν;
 Οὐδὲν ἐκ τούτων ἔπραξεν ὁ Βασιλεύς.
 Διὰ χειρὸς γενναίας ἂν οἱ ἴδιοι
 τὰ δίκαιά μας δὲν ἀνελαμβάνομεν,
 μικρὸν θὰ εἶχεν οἶκτον πρὸς τὰ πάθη μας.
 Εὐγνωμοσύνην πρὸς αὐτόν; Δὲν ἔσπειρεν
 εὐγνωμοσύνην. Ἰστατο ἐφ' ὑψηλοῦ·
 ἐδύνατο νὰ εἶναι τῶν λαῶν πατήρ·
 προὔτίμησεν εἰς μόνους τοὺς οἰκείους του
 νὰ δώσῃ προστασίαν. Ὅσους ἠϋξήσεν,
 ἐκεῖνοι τώρα δι' αὐτόν ἅς κλαίωσιν.

ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ.

Διὰ τὸν φόνον οὐδ' ἡμεῖς χαιρόμεθα,
 οὐδ' ὧν μᾶς εἶχε βλάβῃ μνημονεύομεν.
 Ἀπαγε! Ὅμως τὸ νὰ ἐκδικήσωμεν
 τὸν θάνατόν του, τοῦ μὴ πράξαντος οὐδὲν
 ὑπὲρ ἡμῶν, κ' ἐκείνους νὰ διώξωμεν
 οἵτινες ὅμως οὐδαμῶς μᾶς ἔβλαψαν,
 δὲν εἶναι τοῦτο πρέπον οὐδ' ἀρμόδιον.
 Εἶν' ἡ ἀγάπη ἐλευθέρα συμβουλή.
 Τέμνει τῆς βίας τὰ δεσμὰ ὁ θάνατος,
 καὶ πρὸς ἐκεῖνον δὲν μᾶς μένει ὀφειλή.

ΜΕΛΧΘΑΛ.

Εἰς τὸν κοιτῶνα ἐὰν κλαί' ἡ βασιλὶς,
ἐὰν ἐν θλίψει ἐγκαλῇ τὸν οὐρανὸν,
τὸν οὐρανὸν ἐνταῦθα ἐλευθερωθεὶς
λαὸς δοξάζει καὶ ὑμνεῖ εὐγνωμονῶν.
Ἀγάπην σπείρει ὁ ποθῶν συγκομιδὴν
δακρύων.

(Ὁ δημόσιος κλητὴρ ἀναχωρεῖ.)

ΣΤΑΥΦΑΧΕΡ (πρὸς τὸν λαόν.)

Ποῦ ὁ Τέλλος εἶναι; Μόνος πῶς
νὰ λείπη, ὅστις τὴν ἐλευθερίαν μας
ἱδρυσεν, ὅστις πλεόν πάντων ἔπραξε,
κ' ἐδοκιμάσθη πάντων ἀπηγέστερον;
Ἔλθετε, εἰς τὸν οἶκον ἄγωμεν αὐτοῦ,
ἐπιφωνοῦντες: «Ζήτω πάντων ὁ σωτὴρ!»
(Ὅλοι ἀπέρχονται.)

ΣΚΗΝΗ Β'.

Αἰθουσα τῆς οἰκίας τοῦ Τέλλου.

(Πῦρ καίει εἰς τὴν ἐστίαν. Ἡ θύρα εἶναι ἀνοικτὴ, καὶ δι' αὐτῆς
φαίνεται ἡ ἐξοχὴ.)

ΕΔΒΙΓΗ, ΒΑΛΘΕΡ καὶ ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ.

ΕΔΒΙΓΗ.

Τέκνα, θὰ ἔλθῃ, φίλα τέκνα, σήμερον
θὰ ἔλθῃ ὁ πατήρ σας! Ζῆ! Ἐλεύθερος
εἶναι, καὶ ὅλοι εἴμεθα ἐλεύθεροι!
καὶ ὁ πατήρ σας τὴν πατρίδα ἔσωσε!

ΒΑΛΘΕΡ.

Ἦμην κ' ἐγὼ μαζῇ του, μῆτερ! Νὰ λαλοῦν



καὶ δι' ἐμὲ θὰ πρέπει. Μοὶ ἐπέρασε
τὸ βέλος τοῦ πατρός μου πλησιέστατα
εἰς τὴν ζωὴν μου, πλὴν ἐγὼ δὲν ἔτρεμον.

ΕΔΒΙΓΗ (τὸν ἐναγκαλίζεται.)

Ναὶ, μ' ἀπεδόθης πάλιν! Δὶς σ' ἐγέννησα!
Τὰς μητρικὰς ὠδῖνας δις ἐπόνεσα!
Ἄλλὰ παρῆλθον. Καὶ οἱ δύο εἴσθ' ἐδῶ,
καὶ σήμερον θὰ ἔλθῃ ὁ καλὸς πατήρ!

ΜΟΝΑΧΟΣ ἐμφανίζεται ἐπὶ τῆς φλιᾶς.

ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ.

Κύτταξε, μῆτερ, τὸν καλόγηρον ἐκεῖ.
Ἦλθε βεβαίως διὰ φιλοδώρημα.

ΕΔΒΙΓΗ.

Εἰπὲ νὰ ἔμβῃ καὶ νὰ τὸν φιλεύσωμεν,
εἰς γαῖας οἶκον ὅτι ἦλθε νὰ ἰδῇ.

(Εἰσέρχεται εἰς τὸ ἐνθὸν τῆς οἰκίας, καὶ ἐξέρχεται πάλιν
ἀμέσως ἔχουσα εἰς τὰς χεῖρας ποτήριον.)

ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ (πρὸς τὸν μοναχόν.)

Ἐλθέ. Ἡ μήτηρ θέλει, ἄνθρωπε καλὲ,
νὰ σὲ κεράσῃ.

ΒΑΛΘΕΡ.

Ἐμβαινε ν' ἀναπαυθῆς,
καὶ νὰ ὑπάγῃς ἔπειτα τὸν δρόμον σου.

ΜΟΝΑΧΟΣ (δειλῶς περιδλεπόμενος καὶ τεταραγμένος.)

Εἰς ποῖον τόπον εἶμαι; Ποῦ; Εἰπέτε μοι.

ΒΑΛΘΕΡ.

Δὲν τὸ ἤξεύρεις; Ἐχασες τὸν δρόμον σου;
Εἶσαι εἰς Βύργλην, Κύριε, εἰς τὸ Οὐρί.
Ἡ κοιλὰς Σαῖχεν εἶναι ἀπ' ἐδῶ κ' ἐμπρός.

ΜΟΝΑΧΟΣ (πρὸς τὴν Ἐδδίγην, ἐπιστρέφουσιν.)

Εἶσ' ἐδῶ μόνη; Ἐξω εἶν' ὁ κύριος;

ΕΔΒΙΓΗ.

Τὸν περιμένω. Πλὴν τί ἔχεις, ἄνθρωπε;
Δὲν ὁμοιάζεις ὥς νὰ φέρῃς τι καλόν.
Ὅστις ἂν εἶσαι, πάσχεις. Τοῦτο δέχθητι.
(Τῷ προσφέρει τὸ ποτήριον.)

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Διψᾷ μου ἡ καρδία, φλογερῶς διψᾷ,
πλὴν δὲν ἐγγίζω, ὥς νὰ κατανεύσητε . . .

ΕΔΒΙΓΗ.

Μακράν! Μὴ μοῦ ἐγγίξης τὰ ἐνδύματα!
Μακρύνσου, ἂν ν' ἀκούσω θέλῃς τί ζητεῖς.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Μὰ τὴν ἐστίαν, φιλοξένως φλέγουσαν,
μὰ τῶν παιδίων τὴν φιλτάτην κεφαλὴν
ἦν περιβάλλω . . . (Λαμβάνει τὰ παιδία.)

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἄνθρωπε, τί μελετᾷς;

Ἄπεχε τῶν παιδίων. Ὅτι μοναχός
δὲν εἶσαι, βλέπω. Ὑπ' αὐτὸ τὸ ἔνδυμα
οἶκεῖ εἰρήνη, ἀλλ' εἰρήνη δὲν οἶκεῖ
καὶ εἰς τοὺς χαρακτῆρας τοῦ προσώπου σου.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Ὁ τῶν ἀνθρώπων δυστυχέστατος εἰμί.

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἡ δυστυχία τὰς καρδίας συγκινεῖ.
ἡ δ' ὄψις σου πιέζει μόνον τὴν ἐμήν.

ΒΛΑΘΕΡ (ἀναπηδῶν.)

Ὁ πατὴρ, μῆτερ! (Ἐξερχόμενος τρέχων.)

ΕΔΒΙΓΗ.

ὦ Θεέ!

(Θέλει ν' ἀκολουθήσῃ ἀλλὰ τρέμει καὶ μένει.)

ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ (τρέχων κατόπιν.)

Εἶν' ὁ πατήρ!

ΒΑΛΘΕΡ (ἐκτὸς τῆς σκηνῆς.)

Ἦλθες λοιπόν!

ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ (ἐπίσης.)

ὦ πάτερ! Πάτερ φίλτατε!

ΤΕΛΛΟΣ (ἐπίσης.)

Ἦλθα· ἰδού με. Καὶ ποῦ εἶν' ἡ μήτηρ σας;
(Εἰσέρχονται.)

ΒΑΛΘΕΡ.

Εἶν' εἰς τὴν θύραν. Ἐμεινεν ἀκίνητος,
καὶ τρέμει ἀπὸ φόβου καὶ ἀπὸ χαρὰν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐδδίγη! φίλη! Μήτηρ τῶν παιδίων μου!
Μαθ' ἡμῶν ἦτον ὁ Θεός, καὶ τύραννος
δὲν μᾶς χωρίζει πλέον.

ΕΔΒΙΓΗ (ὡς τὸν κράχτην του.)

Τί ὑπέφερα,

ὦ Τέλλε, Τέλλε! Ποῖον τρόμον διὰ σέ!
(Ὁ Μοναχὸς προσέχει.)

ΤΕΛΛΟΣ.

Λησμόνει τα, καὶ χαῖρε τὴν λοιπὴν ζωὴν!
Ἴδου ἐγώ! Ἴδου τὴν τὴν καλύβην μου!
Ἰσταμαι πάλιν ἐπὶ τῶν κτημάτων μου.

ΓΟΥΔΙΕΛΜΟΣ.

Καὶ ποῦ, ὦ πάτερ, ἔμεινε τὸ τόξον σου;
Πῶς δὲν τὸ βλέπω;

ΤΕΛΛΟΣ.

Οὔτε θενὰ τὸ ἰδῆς.

Εἰς μέρος ἐφυλάχθη ἱερόν. Ποτὲ
δὲν θέλει χρησιμεύσει εἰς κυνήγιον.



ΕΔΒΙΓΗ.

ὦ Τέλλε, Τέλλε!

(Ὅπισθοδρομεῖ καὶ ἀφίνει τὴν χεῖρά του.)

ΤΕΛΛΟΣ.

Γύναι, τίς ὁ τρόμος σου;

ΕΔΒΙΓΗ.

Πῶς μ' ἐπιστρέφεις; Αὐτ' ἡ χεὶρ! Θὰ δύναμαι,
Θεέ! νὰ τὴν ἐγγίσω;

ΤΕΛΛΟΣ (ἐκ καρδίας καὶ ζωηρῶς.)

Αὐτ' ἡ χεὶρ ὑμᾶς

καὶ τὴν πατρίδα ἔσωσε, καὶ δύναμαι
θαρρῶν νὰ τὴν ὑψώσω πρὸς τὸν οὐρανόν.

(Βίαιον κίνημα τοῦ Μοναχοῦ ὁ Τέλλος τὸν βλέπει.)

Ὁ ἀδελφὸς τίς εἶναι;

ΕΔΒΙΓΗ.

Ἐλησμένησα

αὐτὸν τῷ ὄντι. Μετ' αὐτοῦ ἐμίλησεν.
Αἴσθημα φόβου μοὶ ἐμπνέει.

ΜΟΝΑΧΟΣ (πλησιάζων.)

Εἶσαι σὺ

ὁ Τέλλος, ὁ φονεύσας τὸν Διοικητήν;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ναί, εἰμ' ἐκεῖνος. Πρὸς οὐδένα κρύπτομαι.

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Εἶσαι ὁ Τέλλος! Ἄ! ὑπὸ τὴν στέγην σου
λοιπὸν χεὶρ θεία μ' ἔφερε.

ΤΕΛΛΟΣ (ἀνασκιρτῶν.)

Σὺ μοναχὸς

δὲν εἶσαι. Ποῖος εἶσαι;

ΜΟΝΑΧΟΣ.

Σὺ ἐφόνευσας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



τὸν ἑπαρχον, διότι σὲ ἠδίκησεν.
Ἐφόνευσα ὁμοίως καθὼς σὺ ἐχθρὸν
ὅστις μ' ἠρνήθη δίκαιον. Ἦτον ἐχθρὸς
ὥς ἐδικός μου κ' ἐδικός σας. Ἐσωσα
ἐλευθερώσας τὴν πατρίδα.

ΤΕΛΛΟΣ (ἀνασχιρτῶν.)

Εἶσαι σύ . . .

ὦ φρίκη! Τέκνα, τέκνα μου, εἰσέλθετε!
Καὶ σὺ, φιλτάτη, ὕπαγε, ναὶ, ὕπαγε!
Πῶς; δυστυχῇ, σὺ εἶσαι;

ΕΔΒΙΓΗ.

Ποῖος; ὦ Θεέ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐξελθε· μὴ ἐρώτα. Μὴ ἀκούσωσι
τίποτε τὰ παιδιά. Ἐξελθε μακρὰν
τοῦ οἴκου. Ὑπὸ μίαν στέγην μετ' αὐτοῦ
στιγμὴν μὴ μείνης.

ΕΔΒΙΓΗ.

Φεῦ! Τί τοῦτο; Ἐλθετε!

(Ἐξέρχεται μετὰ τῶν παιδίων.)

ΤΕΛΛΟΣ (πρὸς τὸν Μοναχόν.)

Σὺ ὁ Δοῦξ εἶσαι τῆς Αὐστρίας; Εἶσαι σύ!
Τὸν αὐτοκράτορά σου σὺ ἐφόνευσας,
τὸν κύριον, τὸν θεῖον!

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Μοὶ ἐλήστευσε

τὰς κτήσεις μου.

ΤΕΛΛΟΣ.

Τὸν θεῖον ἐθανάτωσας,
τὸν Αὐτοκράτορά σου, καὶ σὲ φέρ' ἡ γῆ,
καὶ σὲ φωτίζει τοῦ ἡλίου ἡ ἀκτίς;



ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

ὦ! ἄκουσόν μου, Τέλλε, πρίν...

ΤΕΛΛΟΣ.

Αἰμοσταγῆς

καὶ πατροκτόνος καὶ βασιλοκτόνος, πῶς
εἰς τὸν ἀγνόν μου οἶκον νὰ φανῆς τολμᾶς;
Τολμᾶς ἐμπρὸς ἀνθρώπων νὰ δειχθῆς χρηστῶν,
καὶ νὰ ζητήσης προσφυγὴν φιλόξενον;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Εἶχον ἐλπίσει παρὰ σοῦ συμπάθειαν.
Καὶ σὺ ὁμοίως ἐθανάτωσας ἐχθρόν.

ΤΕΛΛΟΣ.

ὦ κακοδαίμων! Τῆς κενοδοξίας σου
τὸ ἔγκλημα συγχέεις τὸ αἵματηρόν
πρὸς τὴν δικαιοτάτην ἀμυναν πατρός;
Ὑπερησπίσθης κεφαλὴν τοῦ τέκνου σου;
Τὴν ἱεράν ἐστίαν ἐπροστάτευσας;
Τοὺς σοὺς ἐξ ἐγκλημάτων ἔσωσας φρικτῶν;
Πρὸς οὐρανὸν τὴν χεῖρα αἶρων τὴν ἀγνὴν,
σ' ἐκαταρῶμαι, καὶ τὴν πράξιν σου. Ἐγὼ
τὴν φύσιν τὴν ἀγίαν ἐξεδίκησα
ἦν ὕβρισας. Δὲν ἔχω μετὰ σοῦ κοινὸν
οὐδέν. Φονεὺς σὺ εἶσαι, ὑπερασπιστὴς
ἐγὼ τοῦ ὅ,τι φίλον, ὅ,τι τίμιον.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Μὲ ἀποκρούεις ἀπελπιν, ἀπόβλητον;

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὑπαγε! Φρίττω ὅταν μετὰ σοῦ λαλῶ.
Τὸν τρομερόν σου δρόμον χώρει! Ἄφησον
τὸν ἀγνόν οἶκον τῶν ἀθώων ἀρετῶν!

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ (στρέφεται ἔν' ἀπέλθῃ.)
 Νὰ ζῶ δὲν θέλω οὕτως, οὐδὲ δύναμαι!

ΤΕΛΛΟΣ.

Καὶ ὅμως σὲ λυποῦμαι.— Ὑψιστε Θεέ!
 τοσοῦτον νέος κ' εὐγενής, ὁ ἔγγονος
 τοῦ Αὐτοκράτορός μου, τοῦ Κυρίου μου,
 ἔγγονος τοῦ Ῥοδόλφου, ὡς φονεὺς, φυγὰς,
 ἰκέτης εἰς τὴν θύραν τοῦ πτωχοῦ ἐμοῦ,
 ἀπηλπισμένος! (Συγκαλύπτει τὸ πρόσωπόν του.)

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ἄν νὰ κλαίης δύνασαι,
 ὦ! ἐλεήμων ἔσο πρὸς τὴν τύχην μου!
 Ἦγεμὼν εἶμαι· μάλλον ἤμην. Εὐτυχῆς
 νὰ γαίνω ἐδυνάμην, δὲν κατέστειλλον
 ἀνυπομόνους πόθους. Τὴν καρδίαν μου
 ἔδακνε φθόνος. Ἐδίλεπον τὸν νεαρὸν
 ἐξάδελφόν μου Λεοπόλδον ἐν τιμαῖς (93)
 κ' ἐν ἀρχαῖς χώρας. Ὡν δ' ὁμῆλίξ του ἐγὼ,
 ταπεινὸς ἔζων, καὶ ὡς δοῦλος ἄτιμος.

ΤΕΛΛΟΣ.

Σ' ἐγνώριζεν ὁ θεῖος, δυστυχῇ, καλῶς
 ὅτε σ' ἠρνήθη κράτος τόπων καὶ λαῶν.
 Σὺ διὰ τῆς ἀγρίας σῆς παραφορᾶς
 φρικτῶς ἐλέγχεις τὴν ἀπόφασιν σοφὴν.
 Ποῦ εἶν' οἱ αἰμοβόροι συνωμόται σου;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ὅπου τοὺς φέρουν δαίμονες ἐκδικηταί.
 Μετὰ τὴν πράξιν δὲν τοὺς εἶδον.

ΤΕΛΛΟΣ.

τοῦ νόμου εἶσαι τὸ ἡξεύρεις; Πῶς ἐχθροῖς
ὑπάρχεις λεία, ἀπηγορευμένος δὲ
τοῖς φίλοις;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Λεωφόρους φεύγω δι' αὐτὸ,
θύραν καλύβης νὰ κτυπήσω δὲν τολμῶ,
καὶ εἰς ἐρήμους βῆμα ὑποπτον πλανῶ.
Εἰς ὄρη τρέχω, ἰδιόν μου φόβητρον,
καὶ φεύγω φρίττων ἂν καθρέπτῃς ῥύακος
τὴν δυστυχῇ μορφήν μου μοὶ ἀντανακλᾷ.
Ἄν εἴς' ἐλέους φιλανθρώπου δεκτικός. . .

(Ῥίπτεται εἰς τοὺς πόδας του.)

ΤΕΛΛΟΣ (ἀποστρέφων τὸ πρόσωπον.)

Ἐγείρου, ὦ! ἐγείρου.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ὅχι μέχρις οὗ
θελήσης χεῖρα νὰ μοὶ δώσης βοηθόν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐγὼ νὰ βοηθήσω; Ἀλλὰ δύναμαι;
ἢ δύναται τις ἄνθρωπος ἀμαρτωλός;
Ἐγείρου ὅμως. Ἐὰν κ' ἔπραξας φρικτὰ,
ἄνθρωπος εἶσαι ὡς κ' ἐγώ. Ἄς μὴ ῥηθῇ
ὅτι τὸν Τέλλον τις ἀπαρηγόρητος
ἀφῆκε. Θέλω πράξει ὅ,τι δύναμαι.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ (ἀναπηδῶν καὶ λαμβάνων ζωηρῶς τὴν χεῖρά του)

ὦ Τέλλε, σῶζεις τὴν ἀπέλπιδα ψυχὴν.

ΤΕΛΛΟΣ.

Μὴ μοῦ κρατεῖς τὴν χεῖρα. Φύγε, ἀπελθε.
Ἐδὼ ἀνίσως μένης, θέλεις εὐρεθῇ
ἂν δ' εὐρεθῇς, μὴ ζήτει ὑπερασπιστήν.



Ποῦ λέγεις νὰ ὑπάγῃς; Ἡσυχίαν ποῦ
ἐλπίζεις ν' ἀπαντήσης;

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Τὸ ἤξεύρω; Φεῦ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἄκουσον τί μ' ἐμβάλλει θεία ἔμπνευσις.
Τὸ βῆμα στρέψον πρὸς τὴν γῆν τῶν Ἰταλῶν,
καὶ εἰς τοῦ Πέτρου τὸ προσκύνημα ἐλθέ.
Πρόσπεσον εἰς τὸν Πάππαν, τοῦ ἐγκλήματος
ἀπόθες τὸ φορτίον, καὶ ἁμαρτιῶν
αἵτησον λύσιν.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ἄλλ' εἰς τὸν ἐκδικητὴν
δὲν θὰ μὲ παραδώσῃ!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὅ,τι παρ' αὐτοῦ
σοὶ ἔλθῃ, λάβε ὡς ἐλθὼν παρὰ Θεοῦ.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Καὶ πῶς νὰ φθάσω εἰς τὴν γῆν τὴν ἄγνωστον;
Τοὺς δρόμους δὲν ἤξεύρω, καὶ τὸ βῆμά μου
εἰς βῆμα νὰ ἐνώσω ξένων δὲν τολμῶ.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐγὼ τὸν δρόμον σοὶ τὸν λέγω. Πρόσεξον.
Προσαναβαίνεις τὸν τραχὺν τοῦ Ῥέϋς ῥοῦν,
ὅστις ἀγρίως καταβαίνει τὸ βουνόν,—

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ (τρομάζων.)

Πάλιν τὸν Ῥέϋς, ὅστις μάρτυς ἔρρεε
τῆς πράξεώς μου!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἡ ὁδὸς τὸ βάραθρον



ἀκολουθεῖ, καὶ πλεῖστοι παρ' αὐτὴν σταυροὶ
τῶν ὁδοιπόρων μνήματα ἐγείρονται
ὅσους πεσοῦσα ἔθαψε νιφοβολάς.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Δὲν μὲ τρομάζουν κίνδυνοι τῆς φύσεως,
τοὺς τρόμους ἂν πρᾶύνω τῆς καρδίας μου.

ΤΕΛΛΟΣ.

Ἐμπρὸς ἐκάστου τῶν σταυρῶν γονυπετῆς
φλογερά χῦσον μετανοίας δάκρυα.

Ἄν εὐτυχῶς διέλθῃς τὴν Φρικτὴν Ὀδὸν, (100)
τὸ δ' ὄρος δὲν σοὶ πέμψῃ τοὺς στροβίλους του
ἐκ τῶν ἀκρωρειῶν του τῶν παγοστεφῶν,
εἰς γέφυραν θὰ ἔλθῃς τὴν ἀφρόσειστον.

Ἄν τὴν περάσῃς εὐτυχῶς, καὶ δὲν βραγῇ
ὕπὸ τὸ ἔγκλημα σου, πύλη μέλαινα (101)
βράχων ἐμπρὸς σου σχίζεται, ὅπου τὸ φῶς
οὐδέποτε εἰσέδου. Διέλθε αὐτὴν,
κ' εἰς τὴν φαιδρὰν κοιλάδα φθάνεις τῆς Χαράς. (102)
Πάρελθε ταύτην ὑποπτέρω βήματι.
Εἰς γῆν εἰρήνης μὴ μακρὸν διάμενε.

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ.

Ῥοδόλφε, ὦ Ῥοδόλφε, οὕτω, Βασιλεῦ,
τὴν γῆν σου διατρέχει ὁ σὸς ἔγγονος!

ΤΕΛΛΟΣ.

Καὶ ἀναβαίνεις οὕτως ἕως τοῦ Γοθάρτ
τὰ ὕψη, ὅπου λίμναι εἰν' αἰώνιαι, (103)
ἐκ τῶν χειμάρρων τ' οὐρανοῦ τρεφόμεναι.
Τῶν Γερμανῶν τὴν χώραν ἀποχαιρετᾷς
ἐκεῖ, καὶ φαιδρὸν ρεῦμα ἄλλο σ' ὁδηγεῖ (104)
κάτω, πρὸς Ἰταλίαν τὴν ἐπαγγελτὴν.—



Φωνὰς ἀκούω. Φύγε.

(Ἀκούεται ὁ βουκολικὸς ἤχος ὑπὸ πολλῶν κεράτων αὐλούμενος.)

ΕΔΒΙΓΗ (εἰσερχομένη δρομαίως.)

Τέλλε, ὁ πατήρ!

Ποῦ εἶσαι; Καὶ κατόπιν ἡ συμμαχικὴ
φαιδρὰ χορεία!

ΠΑΤΡΟΚΤΟΝΟΣ (συγκαλυπτόμενος.)

Φεῦ! Ἐγὼ δὲν δύναμαι

νὰ μείνω, ὅπου μένουσιν οἱ εὐτυχεῖς!

ΤΕΛΛΟΣ.

Ὑπαγε, φίλη, καὶ τὸν ἄνδρα ξένισον.

Πλούσια δῶρα δός τω, ἐπειδὴ μακρὸν

ἔχει τὸν δρόμον ἀνεῦ καταλύματος.

Σπεῦσον, καὶ φθάναν.

ΕΔΒΙΓΗ

Τίς ἐστί;

ΤΕΛΛΟΣ.

Μὴ ἐρωτᾷς.

Οταν δ' ἀπέλθῃ, γύρισον τοὺς ὀφθαλμοὺς,
νὰ μὴ ἰδῶσι ποῖον δρόμον ἔλαβε.

(Ὁ Πατροκτόνος προχωρεῖ πρὸς τὸν Τέλλον μετὰ ζωηροῦ βή-
ματος. Οὗτος ὅμως τῷ νεύει διὰ τῆς χειρὸς καὶ ἀπέρχεται.

Ἄφ' οὗ δ' ἀμφοτέρω ἀπῆλθον κατὰ διαφόρους διευθύσεις,
αἴρεται τὸ μετασκήνιον καὶ παριστᾷ ἡ

ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΚΗΝΗ

τὴν κοιλάδα ἐν ᾗ ὁ οἶκος τοῦ Τέλλου μετὰ τῶν πέριξ ὑψωμά-
των ὑφ' ὧν περικλείεται, κατεχομένων πάντων ὑπὸ χωρι-
κῶν, εἰς γραφικὸν σύμπλεγμα περιῤυσταμένων. Ἄλλοι ἔρχον-
ται ὑπὲρ ὑψηλὴ στενωπὸν ὑπερτείνουσιν τὸν Σαῖχεν. Ὁ
ΒΑΛΘΕΡ ΦΥΡΣΤ μετὰ τῶν δύο ΠΑΙΔΙΩΝ, ὁ ΜΕΛΧΘΑΛ
καὶ ὁ ΣΤΑΥΦΛΑΧΕΡ προηγούμενοι. Πολλοὶ ἄλλοι ἔπονται.
Ἐξερχόμενον τὸν Τέλλον ὑποδέχονται πάντες μετὰ φαι-
δρῶν κρυγῶν.

ΠΑΝΤΕΣ.

Ζήτω ὁ Τέλλος, ὁ τοξότης καὶ σωτήρ!

(Ἐνῶς οἱ πρῶτοι, περιστοιχίζοντες τὸν Τέλλον, τὸν ἐναγκαλίζονται, φαίνονται καὶ ὁ ΡΟΥΔΗΝΣ καὶ ἡ ΒΕΡΘΑ, καὶ ὁ μὲν περιπτύσσεται τοὺς χωρικοὺς, ἡ δὲ τὴν Ἑδδίγην. Μετὰ τοῦτο προέρχεται ἡ Βέρθα εἰς τὸ μέσον.)

ΒΕΡΘΑ.

Συμπατριῶται! Σύμμαχοι! Δεχθῆτέ με εἰς τὸν δεσμόν σας. Εἴμ' ἡ πρώτη εὐτυχῆς, ἣν ἡ ἐλευθερία μ' ἐπροστάτευσε. Τὸ δίκαιόν μου αἰ ἀνδρεῖαι χεῖρές σας ἅς λάβουν. Ὡς πολίτις ἄσυλον ζητῶ.

ΧΩΡΙΚΟΙ.

Τὸ αἷμα κ' ἡ ζωὴ μας ὑπὲρ σοῦ.

ΒΕΡΘΑ.

Καλῶς!

(Δίδουσα τὴν χεῖρα εἰς τὸν Τρόδην.)

Λοιπὸν κ' ἐγὼ ἐκλέγω τοῦτον σύζυγον, ἢ ἐλευθέρα Ἑλβετὶς, ἐλεύθερον!

ΡΟΥΔΗΝΣ.

Καὶ πάντας μου τοὺς δούλους ἀπελευθερῶ.

(Ζωηρῶς παιανιζούσης τῆς μουσικῆς, πίπτει ἡ αὐλαία.)



ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (1) Γέσλερ ἐκ Βρυνέκ, φρουρίου οὗ τὰ ἐρείπια σώζονται ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Ἀαργάου.
- (2) Ὁ ἀρχαῖος πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως, καὶ ἀρχηγὸς τοῦ Ἑλβετικοῦ στρατοῦ.
- (3) Ἐρείπια φρουρίου καλουμένου Ρ ο ὕ δ η ν ς σώζονται παρὰ τὴν Σάρνην.
- (4) Πρόεδρος τῆς συνελεύσεως. Παρεκκλήσιον σώζεται ἐπὶ τῆς θέσεως τῆς οἰκίας του.
- (5) Ἱστορικῶς γνωστός.
- (6) Ἐπωνυμία κατ' ἀρχαῖον χρονικόν.
- (7) Ἱστορικὸν πρόσωπον. Ἐστὶν, κατὰ τὰ χρονικά, ἐν Ἀττιγῶσεν.
- (8) Κατὰ τὰ χρονικά, ἐπιστάτης τῶν κτημάτων τοῦ Οὐρ', μετοχίου τῆς Παναγίας τῆς Ζυρίχης.
- (9) Ὑποκοριστικὰ τοῦ Κορβίδου, Βέρνερ καὶ Ροδόλφου.
- (10) Σάρνη, πολίχνη παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην.
- (11) Γνωστὸν ὡς ὄνομα ἀπογενείας.
- (12) Κ ο ὕ ν τ ς, ὑποκοριστικὸν τοῦ Κορβίδου.
- (13) Ὑποκοριστικὸν τοῦ Ἰωσήφ.
- (14) Κατὰ τὴν ἱστορίαν, ἡ γυνὴ τοῦ Σταυφάχερ ἐκαλεῖτο Μαργαρίτα Ἐρ-
λοδίγ.
- (15) Οὕτω καλεῖται ὁ ἀρχισαλπικτῆς τῆς ἐθνοφυλακῆς τῆς ἐπαρχίας Οὐρ',
ἧς τὸ ἔμβλημα εἶναι ὁ ταῦρος (Ur).
- (16) Ὅρος καὶ στενωπὸς ἐν Σδύτς.
- (17) Ὑπάρχει γνωστὴ τις βουκολικὴ μελωδία, λίαν προσφιλὴς τοῖς Ἑλ-
βετοῖς.
- (18) Μ υ θ ὁ π ε τ ρ α. Κορυφὴ ἐν Σδύτς, ἔχουσα ὕψος 6000'.
- (19) Ἀ λ ζ έ λ λ η, πολίχνη εἰς τὴν κοιλάδα Ἐγγελδέργ. Β ά ο υ μ -
γ ά ρ τ λέγει ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς τὸ ὄνομα.
- (20) Ρ ο σ β έ ρ γ, φρούριον εἰς τὴν λίμνην Ἀλωνάχ.
- (21) Β ό ρ γ λ η ἢ Βύργλεν, χωρίον ἐν τέταρτον ἀπέχον τοῦ Ἀλτόρφ.
- (22) Μίαν ὥραν βορειοδυτικῶς τοῦ Σδύτς.
- (23) Ἀνήκεν ἡ Λουσέρνη εἰς μονὴν τῆς Ἑλσατίας. Τὸ δὲ 1291 ἡγοράσθη
ὕπὸ τῆς Αὐστρίας.
- (24) Τὸ κ ρ ά τ ο ς συνέκειτο ἐκ διαφόρων ἀνεξαρτήτων ἐπικρατειῶν, αἵτι-
νες συνησπισμέναι, ἐτάττοντο ὑπὸ ἑνὸς Αὐτοκράτορα, ἐλευθέρως ὑπὸ
αὐτῶν ἐκλεγόμενον. Ὁ τότε Αὐτοκράτωρ, ὁ Ἀλβρέχτος τῆς Αὐ-

στρίας, ἀπέδλεπεν εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ αὐστριακὰς κτήσεις διαφό-
ρους τῶν ἐπικρατειῶν τούτων.

- (25) Γερσαύη ἢ Γερσάου, πολίχνη εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ 'Ρίγι.
- (26) Κυσνάχτ. Τὸ χωρίον σώζεται, ὡς καὶ τὸ ἐρείπιον τοῦ πύργου.
- (27) Λανδεδέργερ ἢ Βέριγκερ ἐκ Λανδεδέργ, ἀρχαιοτάτης γενεᾶς, φονευθεὶς κατὰ τὸ 1315 ἐν μάχῃ. Ἦν ἑπαρχος τοῦ Οὐντερδάλδεν.
- (28) Ἀλτὸρφ, εἰς τὴν μεσημβρινὴν τῆς λίμνης ἀκτὴν.
- (29) Τὰ τιμάρια ἐλάμβανον οἱ τιμαριῶται παρὰ τῶν ἀρχηγῶν τῆς ἰδίας ἐπικρατείας. Ἡ Αὐστρία δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ δίδῃ ἐν 'Ελβετία.
- (30) Ἡ Βέρθα, καὶ τοὶ 'Ελβετῆς, εἶναι συγγενῆς τοῦ Γέσλερ.
- (31) Ἡ μονὴ αὕτη, καλουμένη σήμερον Einsiedeln, τὸ πρῶτιστον προσ-
κύνημα τῆς 'Ελβετίας, ἐκτίσθη εἰς τιμὴν τοῦ Μεινάρδου τοῦ "Οεν-
τσόλλερν, ὅστις ἐμόνασεν ἐνταῦθα κατὰ τὸ 862. Ἡ δὲ ξένη εἶναι
ἡ Ἰταλία.
- (32) Ὑπὸ τὸ δάσος, εἰς Οὐντερδάλδεν.
- (33) Μελχθαλ, ἡ κοιλάς Μέλχ, μίαν ὥραν μακρὰν τῆς Σάρνης.
Κέρνς, κατὰ τὴν εἴσοδον τῆς κοιλάδος.
- (34) Ἡ οἰκογένεια αὕτη διατηρεῖτο μέχρι τέλους τῆς 18ης ἑκατονταετηρίδος.
- (35) Τρομόκερας (Schreckhorn), κορυφὴ ὕψους 12568'. Κορυφὴ τῆς
Παρθένου (Jungfrau), ὕψους 12828'.
- (36) Σίλλινγκεν, πόλις 3 1/2 ὥρας ἀπέχουσα ἀπὸ 'Αλτόρφ. Σώζοντα,
λείψανα τοῦ πύργου.
- (37) Ὁ ἐξ 'Αλζέλης, ὁ Βαουμγάρτεν.
- (38) Βροϋννεν ἐν Σδύτς, παρὰ τὴν λίμνην Τρεϊβ, ἀπέναντι, ἐν Οὐρί.
- (39) Ὑποκριτικὸν τοῦ Οὐλερίχου.
- (40) Διακριτικὸν τῶν Αὐστριακῶν Δουκῶν.—(40') Ὅρος ὑπὲρ τὸ 'Ρύτλι.
- (41) Στενὸν μεταξὺ Οὐντερδάλδεν καὶ Οὐρί, εἰς ὕψος 7110'.
- (42) Χωρίον καὶ μονὴ ἐν Οὐντερδάλδεν.
- (43) Γάλα τῶν παγετῶν, τὸ ἀπ' αὐτῶν καταλειδόμενον ὕδωρ, λευκὸν ἕνεκα
τῶν ὕλῶν ἃς συμπαρασύρει, καὶ πρὸ πάντων ἕνεκα τοῦ ἀφροῦ του.
- (44) Βιγγελερίδ, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐξορισθεὶς διὰ φόνον, ἐφόνευ-
σε δράκοντα βλάπτοντα τὸν τόπον, ἀλλὰ καὶ ἀπέθανε βαντισθεὶς
ὑπὸ τοῦ φαρμακεροῦ αἵματος τοῦ τέρατος.
- (45) Βάϊλερ, κοιλάς παρὰ 'Ροσδέργ, ὅπου ὑφίσταται ἔτι τὸ «σπήλαιον
τοῦ δράκοντος».
- (45') Εἰς τὰς ἀρχαίας 'Ελβετικὰς συνελεύσεις ἐστήνοντο πρὸ τοῦ προέδρου
3 ξίφη οὕτω λεγόμενα: Schwerter dre Gewalt.
- (46) Ἰδίως δὲ τὸ λεγόμενον Ostfriesenlied.
- (47) Ἡ Μουόττα ῥέει διὰ κοιλάδος ἐχούσης μῆκος 3 ὥρων.
- (48) Μαῦρον ὄρος, τὸ Brauneck, ὅπου τὸ στενὸν μεταξὺ τοῦ Οὐν-
τερδάλδεν ἐκ τῆς λίμνης Βρίντς.—Λευκαὶ κορυφαί, αἱ παγο-
σκεπεῖς, ἰδίως τὸ "Ἄνω Ἄσλι, ἡ ἄνω κοιλάς τοῦ Ἄάρ.
- (49) Εἰς Βάλλες, Γαλλιστί, εἰς Τεσσίνον Ἰταλιστί.

- (50) Ὑπὸ Φρειδερίκου Β', πρὸ Φαβεντίας, ἐν ἔτει 1240 ἐκδοθεῖσα ἐπιστολή, ἐν ἣ ἐλέγετο ὅτι ἡ Ἑλβετία προσεχώρησεν ἐκουσίως εἰς τὸ κράτος.
- (51) Ἦτον ὁ ἀνώτατος δικαστὴς τοῦ κράτους.
- (52) Δηλ. τοῦ Πάππα Ῥώμης, περιφρονητικῶς.
- (53) Ἡ Σ κ ή τ η εἶναι ἡ τοῦ Μεινράδου (ἴδ. Σημ. 31). Οἱ Μοναχοὶ αὐτῆς ἔφεραν κατὰ 1144 ἀπόφασιν Κορράδου Γ', κυροῦσαν ἀρχαιοτέραν ἀπόφασιν τοῦ Ἑρρίκου Ε', δι' ἧς αἱ ὑπὸ τὴν Ἀλπιν Σίλβος καὶ ἐδίδοντο εἰς τὴν μονήν. Ἐνεκα τούτου αἱ τρεῖς περὶ τὸ δάσος ἐπαρχίαι ἀπεσπάσθησαν τοῦ κράτους, καὶ ἐπανήλθον μόνον κατὰ τὸ 1152 ἐπὶ Φρειδερίκου Α'.
- (54) Ρ ε ι ν φ έ λ δ, εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ῥήνου, μεταξὺ Βασιλείας, Ζυρίχης καὶ Ἀαργάου.
- (54') Χάνσεν, ὑποκριτικὸν τοῦ Ἰωάννου.
- (55) Ρ α π ε ρ σ β ε ί λ, παραφθαρὲν ἐκ τοῦ Ρουπρεχτςβίλλα. Ὁ πύργος, παρὰ τὴν λίμνην τῆς Ζυρίχης, ὠκοδομήθη ἐν ἔτει 1091 ὑπὸ τοῦ Κόμητος Ῥοδόλφου Ῥαπερσβείλ.
- (56) Ἡ β α λ λ η σ τ ρ ι ς εἶναι τόξον, ἔχον ἐν τῷ μέσῳ ξύλον κοῖλον, εἰς ὃ ἐνετείνεται ἡ χορδή καὶ ἐκτείνεται τὸ βέλος. Τοιαύτας μετεχειρίζοντο τότε ἀντὶ τῶν ἀρχαίων ἀπλῶν τόξων.
- (57) Ἡ κοιλὰ Σ α ῖ χ η ἐνετείνεται ἀπὸ τοῦ Ἀλτόρφ ἀνατολικῶς ἐπὶ 4 ὥρας.
- (58) Β α ν δ έ ρ γ. Ἀπότομον θαλάσσιον ὄρος ὑπὲρ τὸ Ἀλτόρφ.
- (59) Τὸ ὄνομα Τ έ λ λ ο ς, ἀγγελλὸς πρὸς τὸ Γερμανικὸν toll (ἄφρων), παράγεται ἐκ τῆς ρίζης ἧτις σημαίνει κουφύτητα. Ἡ ἀπάντησις αὕτη τοῦ Τέλλου εἶναι κατὰ τὰ χρονικά.
- (60) Καθ' ἃς οὐδεὶς ἠδύνατο ν' ἀπαχθῇ ἐκτὸς τοῦ τόπου.
- (60') Τῶν τεσσάρων Νομῶν, Des quatre cantons.
- (61) Τὸ χωρίον Σ ί σ σ ι γ ε ν, μεταξὺ Φλύλεν καὶ Βροῦννεν.
- (62) Ἐρυθρὸν ἦτον τὸ χρῶμα τῆς Αὐστρίας.
- (63) Πάντα ταῦτα ὀνόματα σκοπέλων τῆς λίμνης.
- (64) Ἀ ρ θ, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ῥοσβέργ, εἰς τὴν νοτίαν ὄχθην τῆς λίμνης Ζούγ.
- (65) Α ό ε ρ ζ, εἰς τὴν βορείαν ὄχθην τῆς ὁμωνύμου λίμνης.
- (66) Ἰ χ τ λ α ν δ = Ναχτλάνδ, ἡ χώρα τοῦ σκότους, τῆς ὁμίχλης τῶν τελμάτων, ἡ μεταξὺ τῶν Ἀλπεων τῆς Ἰούρας καὶ τῆς Βέρνης. — Θ υ ρ γ ῶ (Thurgau) εἰς τὴν λίμνην Βοδενσέε.
- (67) Αί σ υ ν τ ε χ ν ί α ι ἀνεδείχθησαν κυρίως κατὰ τὰ μέσα τῆς ιδ' ἐκατονταετηρίδος.
- (68) Ἡ Ζυρίχη ὑπέστη ἐνδόξως πολλὰς πολιορκίας.
- (69) Μάχαι εἰς Μοργάρτεν 1315· εἰς Αἰούπιν 1339· εἰς Σεμπάχ 1386· εἰς Ναίφελς 1388· εἰς Ἀγ. Ἰάκωβον 1444· εἰς Γράνσον· εἰς Μόρτην 1476.
- (70) Τὸ στενὸν τοῦ Μ ο ρ γ ά ρ τ ε ν.
- (71) Ὁ Β ι γ κ ε λ ρ ε ί δ ἐν Σεμπάχ, 1386.

- (76) Καὶ οἱ ἐλεύθεροι ἰδιοκτῆται ἐλάμβανον παρὰ μεγάλων γαιοκτημόνων γαίας εἰς τιμάριον ἢ ἐνοίκιον.
- (77) Μᾶλλον τὰ Χριστούγεννα φαίνεται αἰνιττόμενος ὁ ποιητής.
- (78) Ἡ Κοίλη ὁ δὲ, εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας ὥρας ἀπὸ τοῦ Κυσνάχτ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς Ἱμμενσέ, ἠφανίσθη διὰ τῆς χαράξεως τῆς νέας λεωφόρου.
- (79) Διότι οἱ Ἑλβετοὶ δὲν ἤθελον νὰ προσαρτηθῶσιν εἰς τὴν Αὐστρίαν.
- (80) Ἀπολιθώσεις μεγάλων κοχλιῶν εὐρίσκονται συνεχῶς εἰς τὰς Ἀλπεις, καὶ καλοῦνται «Κέρατα Ἀμμωνος».
- (81) Οἱ κυνηγοὶ τῶν Ἀλπεων, εἰς κινδυνώδη ἄλματα ἐπὶ τῶν κρημνῶν, κεντῶσιν ἐνίοτε τοὺς πόδας των, ἵνα τὸ αἷμά των τοὺς χρησιμεύῃ ὡς κόλλα ἐπὶ τῶν λείων λίθων. Συνήθως ὁμως μεταχειρίζονται πρὸς τοῦτο ῥητίνην.
- (82) Αἶγαγρον.
- (83) Μερλίσάχ, πολίχνη τρία τέταρτα τῆς ὥρας ἀπέχουσα τοῦ Κυσνάχτ. Ἡ δὲ μονὴ εἶναι ἡ τοῦ Ἐγγελδέργ.
- (84) Ἱμμενσέ ἢ Ἱμισέ, χωρίον ἐν τέταρτον ἀπέχον τῆς Κοίλης ὁδοῦ.
- (85) Γλάρος, ὄρος, οὗ ἡ κορυφή Γλάρος ὑψοῦται εἰς 9000'.
- (86) Βάθεν, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀαργάου, συνήθως ἴσρα τῶν Ἀψδούργων, ἔχουσα καὶ λουτρώνας.
- (87) Ὁ Μουόττας (Σημ. 47).
- (88) Ὁ πατήρ, Ῥοδόλφος Ἀψδούργος. Ἐυρέυσεν τὰς πρώτας ρίζας τοῦ μεγαλείου τοῦ Αὐστριακοῦ οἴκου.
- (89) Τὸ Ῥίγι, 5500' ὑψηλόν, ἔχον τὴν ὠραιότητα τὴν θέαν πάσης τῆς Ἑλβετίας.
- (90) Σάρνη, ἰδίως ὁ ἐν Σάρνῃ πύργος τοῦ Λανδενδέργ.
- (91) Βρυνέκκη, ἡ Βέρθη, τὸ γένος Βρυνέκκη, ὡς καὶ ὁ Γέσλερ.
- (92) Βρυνίγ, μεσημβρινῶς τῆς Σάρνης. Κατὰ τὴν ἱστορίαν ὁ Λανδενδέργ ἔφυγε πρὸς βορρᾶν, πρὸς τὴν Λυσέρνην.
- (93) Βροῦκ, πολίχνη ἐπὶ τοῦ Ἀάρ, μεταξὺ Βασιλείας καὶ Ζυρίχης.
- (94) Αἰνίττεται τὸν ἱστοριογράφον Ἰωάννην Μύλλερ, γεννηθέντα ἐν Σαφῶς ἢ Σαφάουσεν τὸ ἔτος 1752, ἀποθανόντα ἐν Κάσσελ κατὰ 1809, καὶ ἰδίως τὴν ἱστορίαν τῆς Ἑλβετίας διαφωτίσαντα.
- (95) Βάλθερ Ἐσχενβάλ, Κοββάδος Τέγερφέλδεν, Ῥοδόλφος Ῥοδόλφου Βάρτ, Πάλμ, εὐπατρίδαι συμπράξαντες εἰς τὸν φόνον, διότι καὶ τούτους ἐπίαζε τοῦ Ἀλδρέχτου ἡ ἀπλησία.
- (96) Στάϊν τῆς Βάδης, τὸ φρούριον τῆς Βάδης, παρὰ τὸν Διμμάτ.
- (97) Λεοπόλδος, υἱὸς τοῦ Ἀλδρέχτου. — Ἄνς, ὁ Ἰωάννης.
- (98) Ἡ Βινδονίσσα, ἐπὶ Αὐγούστου ἐπίσημος Ῥωμαϊκὸς λουτρῶν, κατεστράφη μετὰ ταῦτα.
- (99) Ὁ πύργος ἐκτίσθη τὸ 1020 ὑπὸ τοῦ κόμητος Ῥαδδότου ἐξ Ἀλτεμβούργ. Σώζεται αὐτοῦ ἐρείπιον.
- (100) Θυγάτηρ τοῦ Ἀλδρέχτου, γυνὴ, καὶ ἀπὸ τοῦ 1301 χήρα, τοῦ Βασι-

σιλέως της Ουγγαρίας Ἀνδρέου Γ'. Ἀπέθανε δὲ τὸ 1346, καὶ ἦν σκληροτάτη τὸ ἦθος.

- (97) Κυριεύσασα τὸ Φυρδάγγεν, πύργον τοῦ Ῥοδόλφου Πάλμ, ἔσφαξεν 63 στρατιώτας, καί, κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς, ἐλούσθη εἰς τὸ αἷμά των, καὶ οὕτω περιήγετο, λέγουσα ὅτι λούεται εἰς δρόσον μαΐου.»
- (98) Ἑρρίκος Ζ' ἐκ Λουξεμβούργ, † 1313.
- (100) Ἡ ἀγρία φάραγξ Σχοίλλενεν. μεταξὺ τοῦ χωρίου Γοίσχενεν καὶ τῆς γεφύρας τοῦ διαδόλου.
- (101) Ἡ ὁπὴ Οὐρνερ, σύριγξ σκοτεινὴ διὰ τῶν βράχων.
- (102) Κοιλὰς τῆς χαρᾶς, ἡ κοιλὰς Οὐρσέρνη.
- (103) Ἐπὶ τοῦ Γοθάρδου ὑπάρχουσιν ἑπτὰ λίμναι.
- (104) Ἀλλορέυμα, τὸ τοῦ Τεσσίνου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



Μεταρρύθμισεις επενεχτέαι εις τὸν

ΝΑΘΑΝ

—

Σελ.	7	Στίχ.	10-10	Γράφε	ὦ! πόσον ἀκριδῇ, Ναθάν μοὶ ἀποδαίνει αὐτ' ἡ ἀγαθότης σου!
»	8	»	6	»	νὰ ἰδῶ θέλω.
»	12	»	22-23	»	Καλῶς—κ' εὐσεβῶς τόσον.
»	13	»	22-23	»	Καὶ ἡ γλυκεῖ' ἀπάτη εἰς ἀλήθειαν θενὰ τραπῇ γλυκεῖαν.
»	14	»	24	»	ὦ! πόσον, πόσον
»	16	»	4-5	»	σὲ καὶ τοὺς σοὶ ὁμοίους, ὡς οὐδ' ἔπαυσαν ἐκ παντός χρόνου.
»	18	»	4	»	καθὼς συμβαίνει, —τὸ ἀπιστευτότερον
»	19	»	»	»	Τί βλάπτει;—Λόγοι ἂν μοὶ ἔρχηται Ναθάν,—
»	22	»	5-6	»	ἢ νὰ γνωρίσῃ, σπεύσας πρὸς ἀφοφυγὴν εὐγνωμοσύνης
»	»	»	10	»	οὐδὲ φροντίζων δευτερον κτλ.
»	»	»	16	»	Αὐτὸς ἐκπνέει, μόνον κτλ.
»	25	»	15	»	εἰς τὴν αὐλήν σας τί φρονεῖς κτλ.
»	26	»	11-13	»	Εὖγε! Αὐτὸ ἐνόουν κ' ἐγώ.—Κ' ἔγινε
»	»	»	27-29	»	ἂν εἴν' οἱ ἡγεμόνες γυῖpes μεταξὺ πτωμάτων· ὅμως πτώματα ἂν μεταξὺ γυπῶν, δεκάκις χειρόν.
»	29	»	7-8	»	Ἡ χολακεία κατὰ πρῶτον μ' ἔθιξεν·
»	»	»	»	»	ἡ πλάνη τοῦ Σουλτάνου μ' ἐκολάκευσε
»	»	»	27	»	Φροναῖ κ' ἐκεῖνος ὡς ἐγὼ κ' αἰσθάνεται.
»	32	»	19-20	»	θὰ ἔλθῃ. Σπεύσον, καὶ εἰπὲ πῶς τὸν καλῶ, τὸν προσκαλῶ ἐνθέρμως.
»	36	»	1	»	ὅπως εἰς τὴν κτλ.
»	»	»	2	»	προσθέτω ὅτι συνελήφθην εἰκοστὸς,
»	39	»	13	»	καὶ μετὰ πόσων
»	»	»	23	»	διὰ παντοίων θυσιαῶν, ἀφ' οὗ αὐτὴν τόσον ἀνδρείως ἔλυσε τὸ τάγμα σας.
»	40	»	2	»	εἴν' αἱ πληγαὶ καὶ ὅχ' ἡ κατασκόπευσις.

Σελ. 43	Στίχ. 6	Γράφε	καλὴν δὲν τὸν ἀφῆκε. Πλὴν τὸ χρέος μου!
» 46	» 8	»	καὶ ἤτις ἔτι ἀίνιγμα κτλ.
» »	» 15	»	Θεὸς φυλάξαι!
» 48	» 20	»	ΣΙΤΤΑ: Προσβάλλω δύω
» 49	» 10	»	Τὴν θέσιν ταύτην προτιμᾷς τοῦ ἵππου μου.
» 50	» 13	»	Καὶ εἶν' ἡ τόση κτλ.
» »	» 14	»	αἰτία ἴσως, φίλτατε, κτλ.
» »	» 17	»	Πολυλογοῦμεν. Δὲν θὰ κτλ.
» »	» 19	»	Λοιπὸν θὰ μείνης; Ἴδου τότε· Σ' ἄ χ καὶ Σ' ἄ χ
» 54	» 7	»	ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ (Δὲν λαμβάνει τὴν Βασίλισσαν).
» »	» 8	»	τὴν λάβῃς δὲν τὴν λάβω, μένει ἄχρηστος.
» »	» 23	»	Ἐκέρδησας τὸ βλέπω· καὶ κτλ.
» »	» 27	»	τοὺς λείους λίθους τίς μᾶς δίδει σταθεροὺς;
» 53	» 5	»	Πρὸς τὸ λαμπρὸν σου ὄνειρον ἐγέλασα
» »	» 9	»	Ἄν ἐκ τοῦ ἱδρυτοῦ κτλ.
» »	» 24	»	Ποῖν ἀγαπᾶσθε σύζυγοι
» 54	» 2-3	»	Πλὴν πιστεύσον δὲν πταῖουν οἱ Χριστιανοί, ἀλλ' οἱ Ναῖται· ὅχι ὡς κτλ.
» »	» 9	»	μοναχῶν σχῆμα κτλ.
» 55	» 20	»	Ἐγώ; Ἐγὼ διόλου
» 56	» 8	»	ΣΙΤΤΑ
» »	» 18	»	Τι τῶχ' ὡς δὲν ἤκουσε!
» 57	» 13	»	Ὡς πάντοτ', ἐννοεῖται.
» 58	μετὰ 28	»	Δερβίση, τώρα σὲ προστάζω· λάλησον.
» 59	μετὰ 6	»	Πλὴν μὴ μερίμνα. Οὐδ' εἰς σέ, οὐδ' εἰς αὐτὸν οὐδὲ εἰς τὸ ταμεῖον τὰ χαρίζω.
			ΑΛ-ΧΑΦΗΣ
			Ναί!
			Ἄν μόνον τοῦτο!
» »	» 10-11	»	Εἰς τὸ ταμεῖον ἔμεινε κ' ἡ σύνταξις τὴν μηνιαίως μοὶ παρέχεις. Ἐμείνεν
» 61	» 13	»	καὶ μόνος, ἂν τοῦ πάλου, τῆς ἀγγρόνης καὶ
» »	» 23-25	»	νὰ μ' ἀφαιρέσῃ τὸ δικαίωμα; Ἐμὲ αὐτός; Ἀκόμη ἐπιμένω, κ' ἐντελῶς δὲν ἐξηντλήθην.
» »	» 27	»	Λοιπὸν ὅχι ἐντελῶς.
» 66	» 5	»	ἰσχυρωτάτης λύων κτλ.
» 68	» 14	»	Ἴσως καὶ ὅχι.
» 72	» 26	»	Ἴν' ἀποφύγῃ· πλὴν θυσίαν θαυμασμοῦ
» 76	» 2	»	τὸν ῥόζον πρέπει ὁ φλοιὸς ν' ἀνέχεται
» 77	» 25	»	ὕπὸ ἐπιθυμίας φλέγομαι. κτλ.

Σελ. 79	Στίχ. 3-4	Γράφε Θεέ ! Ἄνησυχούμεν, ὁ Σουλτάνος τί νά θέλῃ.
»	» 10	» Λοιπὸν δὲν τὸν γνωρίζεις ; Λέγω ἐκ τοῦ σύνεγγυς.
» 84	» 8-9	» Πῶς ; Δὲν σ' ἔστειλαν ὁ Σαλαδῖνος ;
»	» 11	» Ἐμέ ; Ὁχι. Ἐπεμψε
» 85	» 4	» Καὶ σπεῦσον· φεύγω.
»	» 23	» ταῖς ἀκενώτοις κτλ.
» 87	» 9	» Κ' ἦτον, νομίζεις, διὰ κωφοκάρυα ;
»	» 11	» Χρήματα ; Τοῦτο ἦτον τ' ὀλιγώτερον.
»	» 28	» Παρὰ τῷ Γάγγῃ καὶ μετὰ τῶν Γέδρων μου,
» 92	» 14	» τὸ ἔδαφός μου κτλ.
» 94	» 20	» δὲν γνωρίζω τί
»	» 25	» νὰ πράττῃ, καὶ τίς κύων εὐμαθέστερος
» 95	» 2	» σ' ἀπέμεινον, ἐμπρὸς της τίς σ' ἐδίασε
» 96	» 5-6	» Κ' εἶπες πρὶν—ὅπου δὲν ἔπρεπε νὰ ἦσθ' ἐπίσης ἴσως.—Ἄν αὐτὸ, κακόν, εἶν' ὅτι... ὅτι ἔκτλ.
» 106	» 16	» καὶ τοῦτο μόνον ν' ἀναδείξῃ κτλ.
»	» 22	» τοῦ νοοῦ κρίσιν περιμένομεν ξηράν.
» 108	» 11-12	» Καὶ εἰς ἐμὲ εἶπέ την. Ἀπαρίθμησον τοὺς λόγους οὓς δὲν εὔρον τὸν καιρὸν ἐγὼ νὰ μελετήσω, καὶ εἶπέ, εἰς ἐκλογὴν σ' ἔπεισαν ποίαν ; Ἐμπιστευτικῶς εἶπέ, ἵνα ἐπίσης τὴν δεχθῶ. Πῶς ; Ἀπορεῖς ;
» 109	» 29	» ψυχαγωγεῖται διὰ μύθων.
» 110	» 16	» ὦ ! ναί, ἂν ἀναγκαῖον κτλ.
» 111	» 8	» Τημαλφῆς ὁπάλιος
»	» 9	» χρώματ' ἀλάσσων πολλαχῶς
»	» 10	» ἔχων, ἀνθρώπους κτλ.
» 115	» 25	» ἀπατεῶνες
» 117	» 1-2	» ἐπὶ της ἑδρας ταύτης, ἔν' ἀποφανθῶ. Ὑπάγετε.
» 119	» 27-28	» της χάριτός σου δι' αὐτοῦ καὶ εἰς ἐμέ πόσῃν μερίδα ἐδαψίλευσας ;
» 121	» 3-4	» Ἄς ἔλθῃ ὅ,τι ἔλθῃ.—Ὅτ' ἐπῆλθέ μοι ἡ προσβολή, ῥαγδαία πῶς ἐνέσκυψεν
»	» 22	» ἔρᾳ ;—Αἶ τί πρὸς τοῦτο ;—Τῶν προλήψεων



Σελ.121	Στίχ. 24-26	Γράφει	ἀγίους διὰ τοῦτο ἔσσει—πολλὰς ἀπέβαλα.—Τί θέλει καὶ τὸ τάγμα μου ; Ὁ πρὶν κτλ.
» 123	» 20-22	»	Δὲν ἐπεθύμουν πρὶν... ΝΑΘ. Ἐπῆγες πλὴν ἔχει ποτὲ, ἐκτὸς ἀμέσως ἂν μ' ὑποσχεθῆς
» »	» 28	»	Ναθάν ;
» 124	» 11	»	Οὐδ' ἂν εὐγνωμοσύνη εἰς τὸν ἔρωτα
» »	» 24	»	Δὲν τὰς γνωρίζεις ;
» 125	» 4	»	Εἰς τὴν ἀπάτην δὲν ἀνέθρεψεν αὐτὴν τὸ βρέφος μόνον ; Τὴν νεάνιδα ἀφῆκ' ἐπίσης εἰς ἀπάτην ;
» 134	» 18-20	»	Εὗρετε ὅτι κατὰ κτλ.
» 137	» 17	»	δὲν ἦλθον, ὅχι, δι' αὐτὸ, καὶ σκέπτομαι
» »	» 26	»	τίς νὰ σταθμίσῃ πρὸς τὸ λογικὸν τὸ λῆμα τὰς αὐτοβούλους προσταγὰς τοῦ πλάσαντος
» 141	» 11-15	»	τῶν κανόνων μικρολόγους νὰ μετρή ;— Ἀρκοῦσι ταῦτα.—Ὡς πρὸς τί δ' ὁ Κύριος
» »	» 18-19	»	Νὰ ἔχω μόνον ἂν μ' εἶναι δυνατόν
» 147	» 22	»	κενὰ τὰς χεῖρας μ' εἶναι κτλ.
» 149	» 13	»	σοὶ τὴν ἔρεσά πλὴν ὅς
» 150	» 7-8	»	δὲν ἐχάρισα καὶ τὴν ἐλευθερίαν ;
» 151	» 16	»	ἦτον ὁ πόθος.
» »	» 21-22	»	ἦ ὅπως θέλεις ; Φόρει ἔνδυμα λευκὸν ἢ γιαμουρλούκι, πῖλον ἢ κτλ.
» 152	» 19	»	ΝΑΪΤΗΣ (ψυχρῶς)
» »	» 23	»	καὶ φορὰ τύχης τί σοφῇ, κτλ.
» 154	» 21	»	στωμυλίαν
» 155	» 22	»	αὐτοῦ χλευάζων
» 158	» 3	»	ὅ,τι νὰ ἐκδικήσω θὰ μοὶ ἀπαιτῇ.
» »	» 30	»	εἶν' ἐδική σου. Θὰ νοήσῃ δ' ὁ Ναθάν
» 159	» 1-2	»	πῶς τόλμημά του ἦτον ἄνευ χοιρινοῦ Χριστιανὴν νὰ θρέψῃ κόρην. Ὑπαγε.
» 160	μετὰ 29	»	ΣΑΛΛΑΔΙΝΟΣ.
			Αἶ ! Στεῖλε κτλ.
» 166	» 28	»	ΝΑΘΑΝ (θορυβηθεὶς)
» 167	» 21-22	»	Ἄ !
			ὁ ἵπποκόμος, κύτταξέ με, εἴμ' ἐγώ.
» »	» 27	»	ἦν, ἐνθυμοῦμαι κτλ.
» 175	» 10	»	Δὲν ἀκούεις ; Ἡ χανοῦμ

Σελ. 176	Στίχ. 11	Γράφε	Ναί, ἔστω, θέλω κτλ.
» 179	» 16	»	Ἀκόμη τρίτος θεὸς ἔλθῃ ἕτερος,
» 180	» 2	»	Βεβαίως τρέχω κτλ.
» 181	» 8	»	εἰς τοῦτο εἶσαι· τὸ ἠξεύρω κτλ.
» 182	» 10	»	Προήχθη νὰ διώξῃ τὸν Χριστιανόν;
» »	» 13	»	ἀποδιδάσας εἰς τοῦ βίου κτλ.
» »	» 15	»	ἀπῆλθε; — Τοῦ τεχνίτου κτλ.
» »	» 17	»	πλάσαντος. — Ὅχι μένει πάντοτε πατήρ
» 184	» 1	»	ΣΚΗΝΗ Δ'.
» »	» 19	»	ἀνῆκεν, αὐτῆς μόνον κτλ.
» 185	» 5	»	Μάλιστα αὐτήν; — Ἀλλ' εἶσαι κτλ.
» »	» 17-19	»	εἰς μόνος εἶναι τώρα· τὸν γνωρίζω δέ. Φίλος μου εἶναι, νέος ἀνυπόκριτος καὶ εὐγενής.
» 186	» 26	»	Εἰς τοῦ Σουλτάνου πῶς δὲν σ' εἶδα νὰ φανῇ;
» 187	» 5	»	ἔρχετο φύγει τὴν στιγμήν
» »	» 20-22	»	Δὲν τὸν γνωρίζεις ὁμῶς; ΝΑΪΤ. Ὁ καλόδουλος δὲν εἶν' ἐκεῖνος κτλ.
» 188	» 17	»	καὶ τ' ὄνομά σου κτλ.
» 189	» 6	»	Θὰ τὸ ἀπεραισθήσῃ κτλ.
» 190	» 28	»	καλὸν καὶ τοῦτο ἔαν ἔλπει. Ναί, ναί.
» 191	» 9-10	»	ἔπειτα ὅτι ἔμαθε καὶ τ' ὄνομα σου.
» »	» 17	»	τὴν σύζυγόν μου νὰ μ' ἀρπάσῃ. — Δός μοι τὴν
» 192	» 11	»	αὐτῆς ἀκόμη. Δός μοι τὴν. Ναθάν, Ναθάν, εἰσάκουσόν μου, δός μοι τὴν. Μόνος ἐγὼ
» »	» 18-19	»	Πῶς
» »	» 24-25	»	ἐξώρας; Εἰς τί; νὰ δρέψῃ χάριν παρ' ἡμῶν ἠθέλησεν: εἰς τί; εἰς τί;
» 192	» 12	»	Ναθάν, ἐκεῖνος;
» 195	» 5	»	ἄξιος μένει πάντοτε.
» 196	» 7-8	»	μετ' ἐμοῦ, — καὶ Μουσουλμάνου κτλ.
» 198	» 25-26	»	Εἶναι τοσοῦτον ἄπλαστος, πρωτότυπος καὶ ἀφελής . . .
» 202	» 26	»	Πῶς; Τώρα; Τινὰ σ' εἶπεν κτλ.
» 205	» 19	»	εἰς σὲ αὐτὴν τοιαῦτα σοὶ ἐνέβαλεν;
» »	» 20	»	Εἶν' ἀποδεδειγμένον; Εἶναι βέβαιον;



Σελ. 206	Στίχ. 19	Γράφει	τινὰ τῶν ἀμφοτέροις ἐπιζήσαντα ;
» 210	» 26-27	»	Τίς ἀρνείται ; Σὺ, Ναθάν θετὸς πατήρ, καὶ ψῆφον κτλ.
» 211	» 5	»	παρακαλῶ ν' ἀκούσῃ καὶ αὐτόν.
» »	» 12	»	ΣΑΛΛΑΔ. Ἀδελφὸς τῆς Ῥέχας ;
» 213	» 8	»	νῦν εἶπῃ οὕτω).
» »	» 30	»	ΝΑΪΤ. Καὶ αὐτὸν ἐγνώρισας ;
» 215	» 4-5	»	Ἀδύνατον. Ἐξεύρει ἡ καρδία του οὐδέν. Ἀπατεῶνες εἴμεθα ! Θεε !
» »	» 15-17	»	καὶ σὺ τὴν ἔκπληξίν μου μὴ παρεξηγῇς. Εἰς οἷαν δὲν εὗρέθῃ ὁ Ἀσσάδ στιγμὴν μὴ καὶ ἐμὰ κ' ἐκείνον παρεγνώριζε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

Πρόσθετα παροράματα εἰς τὸν Β΄ τόμον.

—

Σελ. 261	Στίχ. 8	ἀντί	τῷ Θεῷ	γράφει	τῇ Θεῷ
» 265	» 18	»	εὐγενέστερον	»	ὑψηλότερον
» 271	» 14	»	προσκήσεως	»	προκλήσεως
» 465	» 16	»	ὅπως πᾶς μου	»	ὅπως ᾗ πᾶς
» »	» 17	»	εἶναι σάλπιγγ	»	σάλπιγγ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΝΑΘΑΝ

τῶν τυπογραφικῶν παροραμάτων καὶ ἐσφαλμένων χωρίων.

Σελίς	Στίχος	Ἀντί	Γράφει
7	5—6	Πόσον—ἀποδίδ'	ᾠ! Πόσον ἀκριδῇ, Ναθάν, μοὶ ἀποδαίνει αὐτ' ἡ ἀγαθότης σου, Δαμασκοῦ νὰ ἰδῶ θέλω.
8	4—5	Δαμασκοῦ. Νὰ ἰδῇς μόνον.	Καλῶς κ' εὐσεβῶς. εἰς ἀλήθειαν Θεὸν ἀτραπῇ γλυκεῖαν.
12	18—19	Καλὴ κ' εὐσεβὴς	ᾠ! πόσον, πόσον εὐτυχεῖς
13	18—19	Τότε—γλυκεῖα	εἶδον, εἶδον
14	18	ᾠ πόσον εὐτυχεῖς	ὥς οὐδ' ἔπαυσεν
15	6	εἶδα, εἶδα	ἐκ παντὸς χρόνου.
16	3—4	καὶ δὲν—αἰῶνας	καθὼς συμβαίνει, λόγος ἂν μοὶ ἔρχηται,
18	3	ὥς τώρα βλέπω,	σπεύσας πρὸς ἀποφυγὴν
19	10	οὕτω καὶ ἐγὼ φρονῶ,	ἐγγνωμοσύνης
22	3—4	ἔσπευσεν—ἐγγνωμοσύνης	Ὁ μὲν φροντίζων
•	5	Οὐδὲ φροντίζει	αὐτὸς ἐκπνέει
•	8	Καὶ ἀποθνήσκει	φρονεῖ
23	9	φρονεῖς	Κύριε! Αὐτὸ ἐνόουν καὶ ἐγώ. — ΔΕΡ. Κ' ἐγιναν
26	6	Ἐπαινῶ—ἐγίνετο	ἀντὶ τῶν οἱ ἡγεμόνες γῦπες μεταξὺ
•	14—16	νὰ εἶν'—νὰ εἶναι	πτομάτων ὅμως πτώματα ἂν μεταξὺ ἐσθίων, δεκάκις χειρόν.
28	18	Ἡ μόνη ἡδονή σου	Ἡ μόν' εἶν' ἡδονή σου
29	4	ἀλλ' ὑπὲρ πάντα λόγον κο-	Ἡ κολακεία κατὰ πρῶτον μ' ἔθιξεν
•	5	λακεύσαν με	μ' ἐκολάκευσε.
•	21	ἡ φιλάνθρωπος	Φρονεῖ καὶ ἐκεῖνος ὡς ἐγὼ καὶ αἰσθάνεται. •
•	21	Ὡς—Χαφής. •	Θὰ ἔλθῃ. Σπεῦσον, καὶ εἰπέ πῶς τὸν καλῶ,
32	14—15	Προθύμως—τον	τὸν προσκαλῶ ἐνθέρμως.
35	15	εἰς τὸ Τεδνὶν, προσθέτω	Ἄν δ' εἰς Τεδνὶν προσθέσω
36	1	πρὶν ἔτ'	ὅπως . . .
•	2	προσθέτω—ἐγώ,	προσθέσω ὅτι συνελήφθην εἰκοστός.
•	3	.	Σιωπᾷ
•	14	Σιωπᾷ	πόσων
39	9	πόσον	διὰ παντοίων θυσίων, ἀφ' οὗ αὐτὴν
•	16	ἦν—τάγμα σου	τόσον ἀνδρείως ἔλυσε τὸ τάγμα σου.
43	2	Τί νὰ κάμωμεν;	Πλὴν τὸ χρέος μου!
46	6	ὄνειρον	αἶνιγμα
•	12	Θεὲ, βοήθει!	Θεὸς φυλάξαι!
48	5	Ὁ Πύργος ὅμως,	Προβάλλω δύω.
49	5	Τὸν—ἐκεῖ.	Τὴν θέσιν ταύτην προτιμᾷς τοῦ ἵππου μου.
50	10	ἴσως	Καὶ εἶν'
•	11	ἔγιν' αἰτία,	αἰτία ἴσως
•	13	Λοιπὸν δὲν παίζεις;	Πολυλογοῦμεν.
•	14	Νὰ τελειώσω θέλεις; Ἰδοὺ	Λοιπὸν θὰ μείνῃ; Ἰδοὺ τότε
•	16	βασιλείσσης.	βασιλείσσης!
51, μετὰ στ. 4		προσθετέα ἢ σημείωσις	(Δὲν λαμβάνει τὴν βασίλισσαν).

6'

Σελίς	Στίχοι	Ἀντί	Γράμ.
"	5	μοὶ εἶν'	μένει
"	9	σοὶ λέγω	τὸ βλέπω.
"	13	Τίς—πεσσοῦς,	Τοῦ; λείους λίθους τίς μᾶ; δίδει καθαρούς;
53	4	Γελῶ—ὄνειρον	Πρὸς τὸ λαμπρὸν σου ὄνειρον ἐγέλασα.
"	8	Ἐν τοῦ ἰδρυτοῦ των	Ἄν, ἐκ τοῦ ἰδρυτοῦ των
"	22	ἡ κληθῆτε	ἀγαπᾶσθε
54	2—3	Ἄλλ'—πταίου	Πλὴν πίστευσον δὲν πταίου οἱ Χριστιανοί, ἀλλ' οἱ Ναίται· ὅχι ὡς Χριστιανοί,
"	9	γλῶσσαν . . .	σχήμα
55	10	Ἐγώ; ἐγώ; Διόλου	Ἐγώ; Ἐγὼ διόλου.
56	μετὰ στ. 4	ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ	ΣΙΤΤΑ
"	7	Ἐλπίζω πῶς δὲν ἤκουσε	Τί; τύχη πῶς; δὲν ἤκουσε!
57	6	Ὡς πάντοτε βεβαίως	Ὡς πάντοτε, ἐννοεῖται.
58	2	ἐγώ,	ἐγώ
"	7	τὴν κωμωδίαν ὅχι,	Τὴν κωμωδίαν, ὅχι,
"	μετὰ 16	πρόθεος	Δερβίση, τώρα σὲ προστάζω. Λάλησον,
59	" 6	"	Πλὴν μὴ μερίμνα Οὐδ' εἰς σέ, οὐδ' εἰς αὐτὸν οὐδὲ εἰς τὸν ταμεῖον τὰ χαρίζω. ΑΛΧ. Ναί!
"	8—9	καὶ ὅ, τι—δοίσει	κ' ἡ σύνταξις ἦν μηνιαίως μοὶ παρέχεις.
61	11	τῆς ἀγχόνης ἡ τοῦ πά- λου ἄν	ἄν τοῦ πάλου, τῆς ἀγχόνης καὶ
"	17—19	ἐγώ—ἐντελῶς	να μὴ ἀπαρτίσῃ τὸ δικαίωμα; Ἐμὲ αὐτὸς; Ἄκομη ἐπιμένω, κ' ἐντελῶς; δὲν ἐπὶ τὴν ΣΑΛ. Λοιπὸν ὅχι ἐντελῶς;
62	μετὰ 9	ΑΛΧΑΦΗΣ	ΑΛΧ. ΦΗΣ (ταραττόμενος).
66	4	ἀπὸ τῆς	ἀπὸ τῆς
68	6	Δὲν τὸ πιστεύω	ἴσως καὶ ὅχι.
72	20	Τὴν θυσίαν πλὴν τοῦ θαυ- μασμοῦ	πλὴν θυσίαν θαυμασμοῦ
76	2	Τὸ ξύλον πρέπει τὸν φλοῖον	τὸν φλοῖον πρέπει ὁ φλοῖος
77	18	διαφλέγομαι	φλέγομαι
79	2—3	Ἄλλ' ἀνησυχίαν	Θεέ! Ἀνησυχούμεν. ὁ Σουλτάνος τί να θέλῃ.
"	3—4	Λοιπὸν—σύνεγγυς	Λοιπὸν δὲν τὸν γνωρίζεις; Λέγω ἐκ τοῦ σύνεγγυς.
81	2—3	Δὲν—ὅχι	Δὲν σ' ἔστειλεν ὁ Σαλαδίνος. ΑΛ-ΧΑΦ. Ἐμέ; Ὁχι,
85	4	φεύγε	φεύγω
"	14	ταῖς ἀκενώταις	ταῖς ἀκενώτοις
87	5	Δὲν—αὐγὸν	Κ' ἦτον, νομίζεις, διὰ κωροκάρυκα,
"	6	Τὰ—ἦταν	χρήματα; Τοῦτο ἦτον
"	21	πρὸς τοὺς τροποδότας μου	καὶ μετὰ τῶν Γέδρων μου,
92	14	σου	μου
94	15	τίς	τί
"	20	νᾶ—κυνὸς	νᾶ πρίττη, καὶ ὡς κύων εὐμαθέστερο.
95	2	ἐνταῦθα	ἐμπρὸς τῆς
96	2—3	Καὶ—κακί.	Κ' ἦθε πρὶν—ὅπου δὲν ἔπρεπε νᾶ ἦθ' ἐπίσης ἴσως.—Ἄν αὐτὸ, κακόν. εἶν' ὅτι... ὅτι
"	13	εἶν' ὅτι . . .	ἀναδείξῃ
106	12	ἀποδείξῃ	τοῦ νοῦς κρίσιν περιμένονεν ξηρὰ, ὡς ακουστίν.
"	16	νοῦς—περιμένονεν	Ἀπαρ' θύμησον
107	5	ὡς ακουστίν	τοῦς λόγους, οὐδὲ δὲν εὗρον τὸν κρεῖσσον ἐγὼ νᾶ μελετήσῃ, καὶ εἰπέ, εἰς ἐλπίσιν σ' ἔπεισαν ποῖοι, —ἐμπιστευτικῶς, εἰπέ,— ἵνα ἐπίσης τὴν δαγθῇ.
108	8—10	Τίς—δεχθῶ	

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

ΕΙΣ ΝΑΘΑΝ

τῶν τυπογραφικῶν παροραμάτων καὶ ἐσφαλμένων χωρίων.

Σελίς	Στίχος	Ἀντί	Γράφη
7	5—6	Πόσον—ἀποδίδ'	ὦ! Πόσον ἀκριδῇ, Ναθάν, μοὶ ἀποδαίνει αὐτ' ἡ ἀγαθότης σας, Δαμασκοῦ νὰ ἰδῶ θέλω.
8	4—5	Δαμασκοῦ. Νὰ ἰδῇς μόνον.	Καλῶς κ' εὐσεβῶς. εἰς ἀλήθειαν θενὰ τραπῇ γλυκεῖαν.
12	18—19	Καλὴ κ' εὐσεβής	ὦ! πόσον, πόσον εὐτυχεῖς
13	18—19	Τότε—γλυκεῖα	εἶδον, εἶδον
14	18	ὦ πόσον εὐτυχεῖς	ὥς οὐδ' ἔπαυσεν
15	6	εἶδα, εἶδα	ἐκ παντὸς χρόνου.
16	3—4	καὶ δὲν—αἰῶνας	καθὼς συμβαίνει, λόγος ἂν μοὶ ἔρχηται, σπεύσας πρὸς ἀποφυγὴν
18	3	ὥς τῶρα βλέπω,	εὐγνωμοσύνης
19	10	οὕτω κἂν ἐγὼ φρονῶ,	ὦ μὴ φροντίζων
22	3—4	ἔσπευσεν—εὐγνωμοσύνας	αὐτὸς ἐκπνέει
"	5	Οὐδὲ φροντίζει	φρονεῖς
"	8	Καὶ ἀποθνήσκει	ἔλγει αὐτὸ ἐνόουν κ' ἐγώ.—ΔΕΡ.Κ' ἐγίνεν
25	9	φρονεῖς	ἂν εἶν' οἱ ἡγεμόνες γυῖpes μεταξύ
26	6	ἔπαινω—ἐγίνετο	πτωμάτων ὅμως πτώματα ἂν μεταξύ
"	14—16	νὰ εἶν'—νὰ εἶναι	γυῖπων, δεκάκις χειρόν.
28	18	Ἡ μόνη ἡδονή σου	Ἡ μόν' εἶν' ἡδονή σου
29	4	ἀλλ' ὑπὲρ πάντα λόγον κο-	Ἡ κολακεία κατὰ πρῶτον μ' ἔθιξεν
"	5	λακεύσαν με	μ' ἐκολάκευσε.
"	21	ἡ φιλάνθρωπος	Φρονεῖ κ' ἐκεῖνος ὥς ἐγὼ κ' αἰσθάνεται.
32	14—15	ὦς—Χαφής.	ὅθ' ἔλθῃ. Σπεῦσον, καὶ εἰπέ πῶς τὸν καλῶ, τὸν προσκαλῶ ἐνθέρμως.
35	15	Προθύμως—τον	Ἄν δ' εἰς Τεθνὶν προσθέσω
36	1	εἰς τὸ Τεθνὶν, προσθέτω	ὅπως . . .
"	2	πρὶν ἔτ'	προσθέσω ὅτι συνελήφθην εἰκοστός.
"	3	προσθέτω—ἐγώ,	Σιωπᾷ
"	14	Σιωπῶ	πόσων
39	9	πόσον	διὰ παντοίων θυσίων, ἀφ' οὗ αὐτὴν
"	16	ἦν—τάγμα σας	τόσον ἀνδρείως ἔλυσε τὸ τάγμα σας.
43	2	Τί νὰ κάμωμεν;	Πλὴν τὸ χρέος μου!
46	6	ὄνειρον	αἶνιγμα
"	12	Θεέ, βοήθει!	Θεὸς φυλάξαι!
48	5	Ὁ Πύργος ὅμως,	Προσβάλλω δύω.
49	5	Τὸν—ἐκεῖ.	Τὴν θέσιν ταύτην προτιμᾶς τοῦ ἱπποῦ μου.
50	10	Ἴσως	Καὶ εἶν'
"	11	ἔγιν' αἰτία,	αἰτία ἴσως
"	13	Λοιπὸν δὲν παίζεις;	Πολυλογοῦμεν
"	14	Νὰ τελειώσω θέλεις; Ἰδοὺ	Λοιπὸν θὰ μένῃ; Ἰδοὺ τότε
"	16	βασίλισσης.	βασίλισσης!
51, μετὰ στ. 4		προσθετέα ἡ σημείωσις	(Δὲν λαμβάνει τὴν βασίλισσαν).

Σελίς	Στίχοι	Ἀντί	Γρά φη
"	5	μοὶ εἶν'	μένει
"	9	σοὶ λέγω	τὸ βλέπω.
"	13	Τίς—πασσούς,	Τοὺς λείους λίθους τίς μᾶ; δίδει σθερούς;
53	4	Γελῶ—ὄνειρον	Πρὸς τὸ λαμπρόν σου ὄνειρον ἐγέλασα.
"	8	Ἐάν τοῦ ἰδρυτοῦ των	* Ἀν, ἐκ τοῦ ἰδρυτοῦ των
"	22	ἡ κληθῆτε	ἀγαπήσθε
54	2—3	Ἄλλ'—πταίουν	Πλὴν πίστευσον δὲν πταίουν οἱ Χριστιανοί, ἀλλ' οἱ Ναίται· ὅχι ὡς Χριστιανοί,
"	9	γλῶσσαν . . .	σῆμα
55	10	Ἐγώ; ἐγώ; Διόλου	* Ἐγώ; Ἐγὼ διόλου.
56	μετὰ στ. 4	ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ	ΣΙΤΤΑ
"	7	Ἐλπίζω πῶς δὲν ἤκουσε	Τί τύχη πῶς; δὲν ἤκουσε!
57	6	Ὡς πάντοτε βεβαίως	* Ὡς πάντοτε, ἐννοεῖται.
58	2	ἐγώ,	ἐγώ
"	7	τὴν κωμωδίαν ὅχι,	Τὴν κωμωδίαν, ὅχι,
"	μετὰ 16	πρόσθε	Δερδίστη, τώρα σὲ προσητάζω. Λάλησον,
59	" 6	"	Πλὴν μὴ μερίμνα. Οὐδ' εἰς σέ, οὐδ' εἰς αὐτόν οὐδ' εἰς τὸν ταμεῖον τὰ χαρίζω. ΑΛΧ. Ναί!
"	8—9	καὶ ὅ,τι—δώσει	κ' ἡ σύνταξις ἦν μηνιαίως μοὶ παρέχεις.
61	11	τῆς ἀγχόνης ἣ τοῦ πά- λου ἂν	ἂν τοῦ πάλου, τῆς ἀγχόνης καὶ
"	17—19	ἐγὼ—ἐντελῶς	νὰ μὴ ἀπαρέστη τὸ δικαίωμα; Ἐμέ αὐτὸς; Ἀκόμη ἐπιμένω, κ' ἐντελῶς δὲν ἐπὶ τὴν ΣΑΛ. Λοιπὸν ὅχι ἐντελῶς;
62	μετὰ 9	ΑΛΧΑΦΗΣ	ΑΛΧΑΦΗΣ (ταραττόμενος).
66	4	λύσας	λύων
68	6	Δὲν τὸ πιστεύω	τίσως καὶ ὅχι.
72	20	Τὴν θυσίαν πλὴν τοῦ θυ- μασμοῦ	πλὴν θυσίαν θυμασμοῦ
76	2	Τὸ ξύλον πρέπει τὸν φλοῖον	Τὸν βόζον πρέπει ὁ φλοῖος
77	18	διαφλέγομαι	φλέγομαι
79	2—3	Ἄλλ' ἀνησυχίαν	Θεέ! Ἀνησυχούμεν. ὁ Σουλτάνος τί νὰ θέλῃ.
"	3—4	Λοιπὸν—σύνεγγυς	Λοιπὸν δὲν τὸν γνωρίζεις; Λέγω ἐκ τοῦ σύνεγγυς.
84	2—3	Δὲν—ὅχι	Δὲν σ' ἔστειλεν ὁ Σαλαδίνος. ΑΛ-ΧΑΦ. Ἐμέ; Ὅχι.
85	4	φεύγε	φεύγω
"	11	τοῖς ἀκενώταις	ταῖς ἀκενώταις
87	5	Δὲν—αὐγὸν	Κ' ἦτον, νομίζεις, διὰ κωφοκάρυκα.
"	6	Τὰ—ἦσαν	χρήματα; Τοῦτο ἦτον
"	21	πρὸς τοὺς τροφοδότας μου	καὶ μετὰ τῶν Γέδρων μου,
92	14	σου	μου
94	15	τίς	τί
"	20	νὰ—κυνὸς	νὰ πρίττη, καὶ ὡς κύων εὐμαθέστερον ἐμπρὸς τῆς
95	2	ἐνταῦθα	Κ' ἦθε πρὶν—ὅπου δὲν ἔπρεπε νὰ ἦτο ἐπίσης ἴσως.—* Ἀν αὐτὸ, κτερόν.
96	2—3	Καὶ—κακὰ.	εἶν' ὅτι... ὅτι
"	13	εἶν' ὅτι . . .	ἀναδείξῃ
106	12	ἀποδείξῃ	τοῦ νοῦς κρίσιν περιμένοντες ἑπὶ τὴν
"	16	νοῦς—περιμένοντες	ὠτακουστὴν.
107	5	ὠτακουστὴν	Ἀποθνήσκον
108	8—10	Τίς—δεχθῶ	τοὺς λόγους, οὓς δὲν εὗρον τὸν κακὸν ἐγὼ νὰ μελετήσω, καὶ εἰπέ, εἰς ἑλπίδα ἂν σὺ καὶ ἐγὼ ἴσως ἔτι καὶ ἄλλοι—

Στίχος	Στίχος	Ἄντι	Γράει
109	29	διαπαιδαγωγεῖται	ψυχαγωγεῖται
110	9	ναί, ἂν	ὦ! ναί, ἂν
111	6	τιμαλφές βηρύλλιον	τιμαλφής ὀπάλιος,
"	7	ἀλλήστον συνεχῶς	ἀλλάττων πολλαχῶς
"	8	ἔχον	ἔχων
115	23	ἀπαταιῶνες	ἀπατεῶνες
117	1—2	ἴνα σᾶς εἴπῃ. «ὕπνετε».	ἴν' ἀποφανθῇ.—'Υπνέετε.
119	16—17	εἰς αὐτόν—εὐεργεσίαν	τῆς χάριτός σου δι' αὐτοῦ καὶ εἰς ἐμέ πόσιν, μερίδα
121	3	Ὅτ'—ταχὺς	ὅτ' ἐπῆλθε μοι
121	22	ἀπετίναξα	ἢ προσβολή, ῥιχθαία τόσον ὥρμησεν, τῶν προλήψεων
"	24—26	διὰ—ὁ πρὶν	ἀγίους διὰ τοῦτο ἔσπει—πολλὰς ἀπέδραλα.—Τί θέλει καὶ τὸ τάγμα μου; 'Ο πρὶν
123	13	δὲν ἐπεθύμουν.	δὲν ἐπεθύμουν πρὶν . . .
"	"	ἐπορεύθης	'Επήγες
"	18	ἐκτός—ὕποσχεθῆς	ποτὲ, ἐκτός ἀμέσως ἂν μ' ὕποσχεθῆς
124	3	Νιθάν;	Νιθάν;
"	9	Οὐδ' ἐν εὐγνωμοσύνῃ	Οὐδ' ἂν εὐγνωμοσύνῃ
125	3	ἀνγνωρίζεις;	γνωρίζεις;
131	9—11	πλὴν—οὕτω	ἵς τὴν ἀπίτην δὲν ἀνέθρεψεν αὐτὸν τὸ βρέφος μόνον; Τὴν νεανίδα δὲν ἐπίσης εἰς ἀπίτην;
137	14	εὐρέθη	ἔβριζε
"	22	δὲν—σκέπτομαι	δὲν ἤσθην, ὅχι, δι' αὐτὸ, καὶ σκέπτομαι
141	11—12	τίς—βρυλήν	τίς νῦν σταθμίσῃ πρὸς τὸ λογικὸν τοῦ μὲ τῆς αὐτοδουλοῦ, κραταιᾶς
"	15—16	φιλοτιμίαις—Κύριος	τιμῆς κανόνας μικρολόγους νὰ μετρήσῃ— ἀκούσῃ ταῦτα.—Ὡς πρὸς τί ὁ Κύριος ἀνέσωσεν,
"	26	ἀνέσωσεν	ἀνέσωσεν,
147	14 καὶ 17	ἦτον	εἶναι
150	2	σ' ἐχάρισα	ἐχάρισα
"	3	ἐλευθερίαν ἄμα	ἐλευθερίαν;
151	11	εἶναι	ἦτον
"	17	τὸν μανθύν τὸν λευκόν,	Φόρει ἐνδυμα λευκόν,
"	18	ἢ γιγμουρλούκι φόρει	ἢ γιγμουρλούκι
152	8	ΝΑΪΤΗΣ	ΝΑΪΤΗΣ (ψυχρῶς).
"	9	καὶ εὐτυχία	καὶ φορὰ τύχης
154	17	στομυλίαν	στομυλίαν
155	16	αὐτῆς	αὐτοῦ
158	3	θενὰ μοὶ ζητῇ	Θὰ μοὶ ἀπαιτῇ.
"	23	καὶ θὰ μάθῃ ὁ Ν	Θὰ νοήσῃ δ' ὁ Ν.
159	1—2	ὅτι—ὕπνετε.	πῶς τόλμημά του ἦτον ἄνευ χοιρινοῦ Χριστιανὴν νὰ θρέψῃ κόρην.—'Υπαγε. ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ.
160	μετὰ στ. 21	πρόσθις	ΝΑΘΑΝ (θορυβηθεὶς)
166	" 21	ἀντὶ ΝΑΘΑΝ(συγκινηθεὶς)	ΝΑΘΑΝ (θορυβηθεὶς)
167	17	ὀρθὸν—λοιπὸν	'Ο ἱπποκόμος, κύτταξέ με, εἴμ' ἐγώ.
"	19	ἂν ἐνθυμούμαι	ἦν, ἐνθυμούμαι.
175	3	'Η Σιττὰ σᾶς εἶπον. 'Η	Δὲν ἀκούεις; 'Η Χανοῦμ
"	"	γανοῦμ	
176	10	οὕτω	ἔστω
180	1	'Αμέσως	Βεβαίως
181	1	Κασέμ	Κασήμ
"	7	εἰς τοῦτο ὅτι εἶσαι τὸ	εἰς τοῦτο εἶπας τὸ
182	10	ἐξέστης διότι	προλήλθῃς νὰ ἐκείσῃ
"	13	ἐξέστης διότι	ἐξέστης διότι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ



ΑΘΗΝΩΝ

Στίχος	Ἀντί	Γράφει
82	15	ἀπέδρα
83	17	Ἄ! ὅα μένη
84	11	μόνης
85	4	παντάπασιν.
86	11—13	εἰς εἰλικρινῆς
87	19	μὲ συνώδευσας ;
88	2	Ἴησο ἔξω
89	8—9	Δέν—ἐκείνος
90	9	τὸ ὄνομά σου
91	5	θενά
92	22	Καλήτερον—ἔλειπεν
93	9	κ' ἔμαθε
94	10	τὸ ὄνομά σου
95	17	νά—γυναῖκα.
96	9	Δός μοι την. Μόνος ἐγὼ
97	13	εἶν' ἐξώρας ;
98	14—15	εἰς τί ; εἰς τί ; εἰς τί ;
99	8	Ναθάν, αὐτῆς ;
100	4	ἀξία
101	2—3	ἐμοῦ.—Καί
102	14	· τίς ὁ λόγος σου.
103	15—16	καὶ ἀφελῆς καὶ φυσικῇ...
104	19	Τώρα τίνα
105	12	Τοιοῦτα—ἐνέβαλεν ;
106	13	Ἄλλ'—Βέβαιον
107	15	τινὰ, —ἡμῶν ;
108	16—17	Ἐθρεψας αὐτήν, Ναθάν
109	4	καὶ αὐτὸν ν' ἀκούσῃ.
110	5	Πῶς ; τῆς Ῥέχας ; ἀδελφός της ;
111	4	ὁμιλήσῃ
112	19	Λέγεις τὸν ἐγνώρισας
113	2—3	Οὐδέν—Θεέ !
114	9—13	ὦ μὴ τὴν ἐκπληξίν—ἐμὲ
115	13	Εἰπέ,
116		σ' εἶδα νὰ φανῇς ;
117		Εἶχες φύγει
118		Δέν τὸν γνωρίζεις ὁμῶς ;
119		ΝΑΪΤ Ὁ καλόδουλος
120		δέν εἶν' ἐκείνος
121		καὶ τ' ὄνομά σου
122		ὅα τὸ
123		Καλὸν, καὶ τοῦτο ἐὰν ἔλειπε. Ναί, ναι.
124		ἔμαθε
125		καὶ τ' ὄνομά σου
126		Τὴν σύζυγόν μου νὰ μ' ἀρπάσῃ.
127		Δός μοι την. Ναθάν, Ναθάν,
128		εἰσάκουσόν με· δός μοι την. Μόνος ἐγὼ
129		ἐξώρας ;
130		εἰς τί
131		νὰ δροίῃ χάριν παρ' ἡμῶν ἡθέλησεν ;
132		εἰς τί ; εἰς τί ;
133		Ναθάν, ἐκείνος ;
134		ἀξίως
135		ἐμοῦ,—
136		καί
137		· τίς ὁ λόγος σου ;
138		Πρωτότυπος
139		καὶ ἀφελῆς...
140		Τώρα ; Τίνα
141		εἰς τὴν αὐτὴν τοιαῦτα σοὶ ἐνέβαλεν ;
142		Εἶν' ἀποδεδειγμένον ; Εἶναι βέβαιον ;
143		τινὰ τὸν ἀμφοτέρων ἐπιζητούντα ;
144		Σὺ, Ναθάν
145		θετὸς πατήρ,
146		ν' ἀκούσῃ καὶ αὐτὸν.
147		Ἀδελφὸς τῆς Ῥέχας ;
148		εἰπῇ
149		Καὶ αὐτὸν ἐγνώρισας ;
150		Ἀδύνατον ! Ἡξεύρει ἡ καρδία του
151		οὐδέν. Ἀπατεῶνες εἴμεθα ! Θεέ !
152		ὦ ! μὴ,
153		καὶ σὺ τὴν ἐκπληξίν μου μὴ παρεξηγῇς.
154		Εἰς οἶαν δὲν εὗρέθη ὁ Ἀσάδ στιγμὴν
155		μὴ καὶ ἐμὲ κ' ἐκείνον παραγνώριζε.
156		Εἰς σέ



Σελίς	Στίχος	Ἀντί	Γράφει
109	29	διαπαρθαγωγείται	φυγαγωγείται
110	9	ναί, ἄν	ὦ! ναί, ἄν
111	6	τιμαλφές βηρύλλιον	τιμαλφής ὀπάλιος,
"	7	ἀλλάσσον συνεχῶς	ἀλλάττων πολλυχῶς
"	8	ἔχον	ἔχων
115	23	ἀπαταιῶνες	ἀπατεῶνες
117	1—2	ἵνα σᾶς εἴπῃ. «ὕπάγετε».	ἵν' ἀποφανθῇ.—'Υπάγετε.
119	16—17	εἰς αὐτόν—εὐεργεσίαν	τῆς χάριτός σου δι' αὐτοῦ καὶ εἰς ἐμὲ πόσῃν μερίδα
121	3	"Οὔ—ταχύς	ὄτ' ἐπῆλθε μοι
121	22	ἀπετίναξα	ἢ προσβολῇ, ῥιγδαία τόσον ὥρμησεν,
"	21—26	διὰ—ὁ πρὶν	τῶν προλήψεων
			ἀγίους διὰ τοῦτο ἴσχει—πολλὰς
			ἀπέδαλα.—Τί θέλει καὶ τὸ τάγμα μου;
			'Ο πρὶν
123	13	δὲν ἐπεθύμουν.	δὲν ἐπεθύμουν πρὶν . . .
"	"	ἐπορεύθης	'Επῆγες
"	18	ἐκτός—ὕποσχεθῇς	ποτὲ, ἐκτός ἀμέσως ἂν μ' ὕποσχεθῇς
124	3	Ναθάν;	Ναθάν;
"	9	Οὐδ' ἐν εὐγνωμοσύνῃ	Οὐδ' ἂν εὐγνωμοσύνῃ
125	3	ἀναγνωρίζεις;	γνωρίζεις;
131	9—11	πλὴν—οὕτω	Εἰς τὴν ἀπάτην δὲν ἀνέθρεψεν
			αὐτὸν τὸ βρέφος μόνον; Τὴν νεάνιδα
			ἀρῇ ἐπίσης εἰς ἀπάτην;
137	14	εὐρέθη	Εὐρέθη
"	22	δὲν—σκέπτομαι	δὲν ἤλθον, ὄχι, δι' αὐτὸ, καὶ σκέπτομαι
141	1—12	τίς—βραβλήν	τίς γὰρ τολμήσῃ πρὸς τὸ λογικὸν πολυῶς
"	15—16	φιλοτιμία;—Κύριος	τίς αὐτοδούλους προσηγάς
"	26	ἀνέσωσεν	τιμῇ κανόνας μικρολόγους νὰ μετρή;—
147	14 καὶ 17	ἦτον	ἄρχουσι ταῦτα.—'Ὡς πρὸς τί ὁ Κύριος
150	2	σ' ἐχάρισα	ἀνέσωσεν,
"	3	ἐλευθερίαν ἔμα	εἶναι
151	14	εἶναι	ἐχάρισα
"	17	τὸν μινδύον τὸν λευκόν,	ἐλευθερίαν;
"	18	ἢ γλαμουρλούκι φέρει	ἦτον
152	8	ΝΑΪΤΗΣ	Φέρει ἔνδυμα λευκόν,
"	9	καὶ εὐτυχία	ἢ γλαμουρλούκι
154	17	στομυλίαν	ΝΑΪΤΗΣ (ψυχρῶς).
155	16	αὐτῆς	καὶ φορὰ τύχης
158	3	θενὰ μοὶ ζητῇ	στομυλίαν
"	23	Καὶ θὰ μάθῃ ὁ Ν	αὐτοῦ
159	1—2	ὅτι—ὕπαγε.	Θὰ μοὶ ἀπαιτῇ.
			Θὰ νοήσῃ δ' ὁ Ν.
160	μετὰ στ. 21	πρόσθεις	πῶς τόλμημά του ἦτον ἄνευ χοιρινοῦ
166	"	21 ἀντί ΝΑΘΑΝ (συγκληθεῖς)	Χριστιανὴν νὰ θρέψῃ κόρην.—'Υπάγε.
167	17	ὀρθὸν—λοιπὸν	ΣΑΛΑΔΙΝΟΣ.
"	19	ἂν ἐνθυμοῦμαι	ΝΑΘΑΝ (θορυβηθεῖς)
175	3	'Η Σιττά σᾶς εἶπον. 'Η	'Ο ἱπποκόμος, κῆττιξέ με, εἴμ' ἐγώ.
		γανούμ	ἦν, ἐνθυμοῦμαι.
176	10	οὕτω	Δὲν ἀκούεις; 'Η Χανούμ
180	1	'Αμέσως	ἔστω
181	1	Κασέμ	Βεδαίως
"	7	εἰς τοῦτο ὅτι εἶσαι τὸ	Κασέμ
182	10	ἠδίκησε διώξας	εἰς τοῦτο εἶπας τὸ
"	13	ὁπεξαιρέσας	προήγθῃ νὰ διώξῃ
			ἀποδιδάσας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΙΩΝ



ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Στίχος	Στίχος	Ἄντι	Γράμ.
182	15	ἀπέδρα	σπῆλθε
"	17	"Α! θὰ μένη	"Οχι! Μένει
184	11	μόνης	μόνον
185	4	παντάπασιν.	Μάλιστα' αὐτήν;
"	11—13	εἰς εἰλικρινῆς	Εἰς μόνος εἶναι τώρα. Τὸν γνωρίζω δέ. Φίλος μου εἶναι' νέος ἀνυπόκριτος καὶ εὐγενής.
186	19	μὲ συνώδευσας;	σ' εἶδα νὰ φανῆς;
187	2	"Ἦσο ἔξω	Εἶχες φύγει
"	8—9	Δέν—ἐκεῖνος	Δέν τὸν γνωρίζεις ὁμως; ΝΑΪΤ' Ὁ καλόδουλος δέν εἶν' ἐκεῖνος καὶ τ' ὄνομά σου
188	9	τὸ ὄνομά σου	καὶ τ' ὄνομά σου
189	5	θενὰ	θὰ τὸ
190	22	Καλήτερον—ἔλειπεν	Καλὸν, καὶ τοῦτο εἰάν ἔλειπε. Ναί, ναι.
191	9	κ' ἔμαθε	ἔμαθε
"	10	τὸ ὄνομά σου	καὶ τ' ὄνομά σου
"	17	νὰ—γυναῖκα.	Τὴν σύζυγόν μου νὰ μ' ἀρπάσῃ.
192	9	Δός μοι την. Μόνος ἐγὼ	Δός μοι την. Ναθάν, Ναθάν, εἰσάκουσόν με' δός μοι την. Μόνος ἐγὼ ἐξώρας;
"	13	εἶν' ἐξώρας;	εἰς τί
"	14—15	εἰς τί; εἰς τί; εἰς τί;	εἰς τί νὰ ῥῶσιν χάριν παρ' ἡμῶν ἠθέλησεν; εἰς τί; εἰς τί; Ναθάν, ἐκεῖνος;
193	8	Ναθάν, αὐτῆς;	Ναθάν, ἐκεῖνος;
195	4	ἀξία	ἀξίος
196	2—3	ἐμοῦ. Καί	ἐμοῦ.
198	14	· τίς ὁ λόγος σου.	· Τίς ὁ λόγος σου;
"	15—16	καὶ ἀφελῆς καὶ φυσική...	Πρωτότυπος καὶ ἀφελῆς...
202	19	Τώρα τίνα	Τώρα; Τίνα
205	12	Τοιοῦτα—ἐνέβαλεν;	εἰς σὲ αὐτὴν τοιαῦτα σοὶ ἐνέβαλεν;
"	13	"Αλλ'—Βέβαιον	Εἶν' ἀποδεδειγμένον; Εἶναι βέβαιον;
206	15	τινὰ,—ἡμῶν;	τινὰ τὸν ἀμφοτέρων ἐπιζητούντα;
210	16—17	"Εθρεψας αὐτήν, Ναθάν	Σὺ, Ναθάν θετὸς πατήρ, ν' ἀκούσῃ καὶ αὐτὸν. Ἀδελφὸς τῆς Ῥέχας;
211	4	καὶ αὐτὸν ν' ἀκούσῃ.	Ἀδελφὸς τῆς Ῥέχας;
"	5	Πῶς; τῆς Ῥέχας; ἀδελ- φός τῆς;	εἰπῇ Καὶ αὐτὸν ἐγνώρισας;
213	4	ὁμιλήσῃ	Ἀδύνατον! Πξεύρει ἡ καρδιά του οὐδέν. Ἀπατεῶνες εἴμεθα! Θεέ!
"	19	Λέγεις τὸν ἐγνώρισας	"Ω! μὴ, καὶ σὺ τὴν ἐκπληξίν μου μὴ παρεξηγῆς.
215	2—3	Οὐδέν—Θεέ!	Εἰς οἷαν δὲν εὐρέθῃ ὁ Ἀσὰδ στιγμὴν μὴ καὶ ἐμὲ κ' ἐκεῖνον παραγνώριζε.
"	9—13	"Ω μὴ τὴν ἐκπληξίν—ἐμὲ	Εἰς σὲ
217	13	Εἰπέ,	



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



003349

ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ



ΑΚΑΔΗΜΙΑ



ΑΘΗΝΩΝ

